

ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ
ສັນຕິພາບ ເອກະລາດ ປະຊາທິປະໄຕ ເອກະພາບ ວັດທະນະຖາວອນ

ແຜນງານແຫ່ງຊາດ
ການປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ

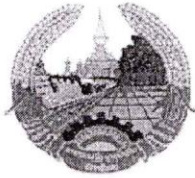
ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, 2025
ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ

ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ
ສັນຕິພາບ ເອກະລາດ ປະຊາທິປະໄຕ ເອກະພາບ ວັດທະນະຖາວອນ

ແຜນງານແຫ່ງຊາດ
ການປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ

ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ
17 ກໍລະກົດ 2025

ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ
ສັນຕິພາບ ເອກະລາດ ປະຊາທິປະໄຕ ເອກະພາບ ວັດທະນາຖາວອນ

ນາຍົກລັດຖະມົນຕີ

4.96
ເລກທີ /ນຍ

ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ວັນທີ 17 / 07 / 25

ດໍາລັດ

ວ່າດ້ວຍການຮັບຮອງ ແລະ ປະກາດໃຊ້ ແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ

- ອີງຕາມ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ລັດຖະບານ (ສະບັບປັບປຸງ) ເລກທີ 03/ສພຊ, ລົງວັນທີ 16 ພະຈິກ 2021;
- ອີງຕາມ ມະຕິຕົກລົງ ຂອງກອງປະຊຸມລັດຖະບານສະໄໝສາມັນ ປະຈຳເດືອນເມສາ 2025 ສະບັບເລກທີ 05/ລບ, ລົງວັນທີ 30 ເມສາ 2025;
- ອີງຕາມ ໜັງສືສະເໜີ ຂອງກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ສະບັບເລກທີ 0930/ກຊສ, ລົງວັນທີ 11 ມິຖຸນາ 2025.

ນາຍົກລັດຖະມົນຕີ ອອກດໍາລັດ:

- ມາດຕາ 1 ເຫັນດີຮັບຮອງ ແລະ ປະກາດໃຊ້ ແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ;
- ມາດຕາ 2 ມອບໃຫ້ກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ເປັນເຈົ້າການປະສານສົມທົບກັບ ບັນດາກະຊວງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ, ອົງການລັດທຽບເທົ່າກະຊວງ, ອົງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງ ຜັນຂະຫຍາຍ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໃຫ້ມີປະສິດທິພາບ ແລະ ປະສິດທິຜົນ;
- ມາດຕາ 3 ບັນດາກະຊວງ, ອົງການລັດທຽບເທົ່າກະຊວງ, ອົງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຈົ່ງຮັບຮູ້ ແລະ ໃຫ້ຄວາມຮ່ວມມື ເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດດໍາລັດ ສະບັບນີ້ ໃຫ້ໄດ້ຮັບຜົນດີ;
- ມາດຕາ 4 ດໍາລັດ ສະບັບນີ້ ມີຜົນສັກສິດນັບແຕ່ມີລົງລາຍເຊັນ ເປັນຕົ້ນໄປ

ນາຍົກລັດຖະມົນຕີ

ສອນໄຊ ສີພັນດອນ

ຄໍານໍາ

ລັດຖະບານ ເຫັນໄດ້ຄວາມສໍາຄັນຂອງວຽກງານການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໂດຍສະເພາະ ຜົນກະທົບທີ່ມີຕໍ່ການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມຂອງຊາດ ແລະ ຕໍ່ຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນບັນດາເຜົ່າ. ສະນັ້ນ, ຈຶ່ງໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມເປັນພາຄີກັບສາກົນ ເປັນຕົ້ນ: ສົນທິສັນຍາ ສະຫະປະຊາຊາດ ວ່າດ້ວຍ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ (UNFCCC), ສັນຍາປາຣີ ວ່າດ້ວຍ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ໄດ້ປະກອບສ່ວນຢ່າງຕັ້ງໜ້າໃນການແກ້ໄຂຜົນກະທົບຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃນການປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໂດຍໄດ້ສ້າງບັນດານິຕິກຳທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເປັນຕົ້ນແມ່ນ ດໍາລັດ ວ່າດ້ວຍ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດ ການແກ້ໄຂບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດຮອດປີ 2030 ຊຶ່ງມີເປົ້າໝາຍເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນການປ່ອຍ ແລະ ເພີ່ມການດູດຊັບທາດອາຍເຮືອນແກ້ວ ໃຫ້ເປັນສູນ ໃນປີ 2050 (Net-Zero Emission).

ໃນໄລຍະຜ່ານມາ ບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຢູ່ ສປປ ລາວ ເປັນຕົ້ນແມ່ນ ອຸນຫະພູມສະເລ່ຍ ແລະ ປະລິມານນໍ້າຝົນ ເພີ່ມສູງຂຶ້ນ, ໄພແຫ້ງແລ້ງແກ່ຍາວ, ພະຍຸ ແລະ ໄພນໍ້າຖ້ວມຖີ່ ແລະ ຮຸນແຮງຂຶ້ນ. ໃນປີ 2009 ພະຍຸເກດສະໜາໄດ້ສ້າງຄວາມເສຍຫາຍ ຕໍ່ເສດຖະກິດຂອງ ສປປ ລາວ ປະມານ 94.2 ລ້ານ ໂດລາສະຫະລັດ ແລະ ສ້າງຜົນກະທົບຕໍ່ປະຊາກອນ 180,000 ກວ່າຄົນໃນ 30,000 ຄົວເຮືອນ. ຕໍ່ມາໃນປີ 2011 ພະຍຸນົກເຕັນໄດ້ສ້າງຄວາມ ເສຍຫາຍ ທາງດ້ານເສດຖະກິດ ປະມານ 200 ລ້ານ ໂດລາສະຫະລັດ, 12 ແຂວງໄດ້ຮັບຜົນກະທົບໜັກ ແລະ ມີຜູ້ເສຍຊີວິດ 41 ຄົນ ແລະ ໃນປີ 2018 ພະຍຸເຊີນຕົງ ແລະ ພະຍຸເບບົນກ້າ ໄດ້ກໍ່ໃຫ້ເກີດໄພນໍ້າຖ້ວມໜັກ ແລະ ໄດ້ສົ່ງຜົນກະທົບຢ່າງຮ້າຍແຮງຕໍ່ໂຄງລ່າງພື້ນຖານ, ການຜະລິດ, ການບໍລິການ, ຄົມມະນາຄົມຂົນສົ່ງ ແລະ ອື່ນໆ ຄິດເປັນມູນຄ່າປະມານ 371.1 ລ້ານ ໂດລາສະຫະລັດ, ເທົ່າກັບ 2.1% ຂອງລວມຍອດຜະລິດຕະພັນພາຍໃນ. ພ້ອມທັງໄດ້ມີການຄາດຄະເນວ່າໃນອະນາຄົດ ບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຍິ່ງຈະເຮັດໃຫ້ເກີດໄພແຫ້ງແລ້ງ ແລະ ໄພນໍ້າຖ້ວມຮຸນແຮງ ແລະ ຖີ່ຂຶ້ນຫຼາຍກ່ວາເກົ່າ.

ກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ໃນນາມເປັນຈຸດປະສານງານ ການຄຸ້ມຄອງວຽກງານການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຈຶ່ງໄດ້ສ້າງ ແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ສະບັບນີ້ຂຶ້ນ ເພື່ອເພີ່ມທະວີຄວາມສາມາດໃນການປັບຕົວ ແລະ ສ້າງຄວາມທົນທານຕໍ່ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ເພື່ອໃຫ້ສາມາດຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບ ແລະ ຄວາມສ່ຽງຈາກບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ໃຫ້ເປັນເອກະສານສໍາຄັນອັນໜຶ່ງ ໃຫ້ບັນດາຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງເປັນບ່ອນອີງໃນການນໍາເອົາວຽກງານການປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ເຊື່ອມສານເຂົ້າໃນບັນດານະໂຍບາຍ ແລະ ແຜນງານຂອງຂະແໜງການຂອງຕົນ.

ການສ້າງ ແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຈຶ່ງມີຄວາມຈໍາເປັນ ແລະ ສໍາຄັນ ຕໍ່ ສປປ ລາວ ເພື່ອເປັນບ່ອນອີງໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານການປັບຕົວ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ. ຈຸດປະສົງ ຂອງແຜນງານແຫ່ງຊາດສະບັບນີ້ ແມ່ນເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງ ແລະ ຄວາມບອບບາງຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໂດຍການສ້າງຄວາມສາມາດໃນການປັບຕົວ ແລະ ສ້າງຄວາມທົນທານຕໍ່ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ, ເຊື່ອມສານເອົາວຽກງານການປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດເຂົ້າໃນບັນດາ ນະໂຍບາຍ, ແຜນງານ ແລະ ກິດຈະກຳທີ່ກ່ຽວຂ້ອງທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ ແລະ ກໍາລັງດໍາເນີນການສ້າງໃໝ່ ເພື່ອໃຫ້ມີຄວາມສອດຄ່ອງ ກັບບັນດາ ຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດໍາເນີນງານຂອງຂະແໜງການກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ເພື່ອໃຫ້ບັນລຸຄາດໝາຍສູງຊັ້ນ ດ້ານການປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຮອດປີ 2035 ຕາມທິດສີຂຽວ ແລະ ຍືນຍົງ.

ແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ສະບັບນີ້ ໄດ້ປັບປຸງຈາກ ແຜນດໍາເນີນງານແຫ່ງຊາດ ການປັບຕົວເຂົ້າກັບສະພາບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ສະບັບປີ 2009 (NAPA) ຊຶ່ງໄດ້ອີງໃສ່ຜົນຂອງການສຶກສາ, ການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ບົດຮຽນ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດໃນໄລຍະຜ່ານມາ. ນອກຈາກນັ້ນ ແຜນງານແຫ່ງຊາດສະບັບນີ້ ກໍຍັງໄດ້ອີງໃສ່ ຈຸດພິເສດ, ທ່າແຮງ, ສະພາບຄວາມເປັນຈິງ, ຍຸດທະສາດການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ຂອງບັນດາຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ໃນແຕ່ລະໄລຍະ ຊຶ່ງແຜນງານດັ່ງກ່າວນີ້ ແມ່ນໄດ້ຜ່ານ

ການປົກສາຫາລື ແລະ ການປະກອບຄໍາເຫັນຈາກຫຼາຍພາກສ່ວນ ທັງຂັ້ນສູນກາງ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ, ຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນຕ່າງໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

ແຜນງານແຫ່ງຊາດ ສະບັບນີ້ ໄດ້ກໍານົດບັນດາຄາດໝາຍ, ຈຸດປະສົງ ແລະ ມາດຕະການປັບຕົວ ໄລຍະກາງ ແລະ ໄລຍະຍາວ ຂອງ 9 ຂະແໜງການບຸລິມະສິດ ຕົ້ນຕໍ ຄື: ກະສິກໍາ; ປ່າໄມ້ ແລະ ການວາງແຜນການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ; ໂຍທາທິການ ແລະ ການພັດທະນາຕົວເມືອງ; ພະລັງງານ; ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ; ສາທາລະນະສຸກ; ສຶກສາທິການ; ທ່ອງທ່ຽວ ແລະ ແຮງງານ ແລະ ສະຫວັດດີການສັງຄົມ ຊຶ່ງຈະເປັນບ່ອນອີງໃຫ້ບັນດາກະຊວງ, ຂະແໜງການ ແລະ ພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງທັງສູນກາງ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ເຊື່ອມສານວຽກງານການປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ເຂົ້າໃນແຜນການ ປະຈຳປີ ແລະ ແຜນການ 5 ປີ ແລະ ຍຸດທະສາດໄລຍະຍາວຂອງຕົນ.

ກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ຂໍສະແດງຄວາມຂອບໃຈ ມາຍັງລັດຖະບານ, ບັນດາກະຊວງ, ອົງການລັດ ທຽບເທົ່າກະຊວງ, ຂະແໜງການຂັ້ນສູນກາງ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ, ຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ ແລະ ອົງການ ຈັດຕັ້ງສາກົນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ທີ່ໄດ້ ປະກອບສ່ວນດ້ານວິຊາການ ແລະ ທຶນຮອນ ເຂົ້າໃນການສ້າງ ແຜນງານແຫ່ງຊາດ ສະບັບນີ້ ແລະ ຫວັງຢ່າງຍິ່ງວ່າ ບັນດາທ່ານ ຈະສືບຕໍ່ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນ ແລະ ປະກອບສ່ວນຢ່າງຕັ້ງໜ້າ ເຂົ້າໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແຜນງານແຫ່ງຊາດສະບັບນີ້ ຢ່າງມີປະສິດທິພາບ ແລະ ປະສິດທິຜົນ.

ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ວັນທີ..... 12 SEP 2025

ລັດຖະມົນຕີ

ປອ. ລິນຄໍາ ດວງສະຫວັນ

ສາລະບານ

ບົດສັງລວມຫຍໍ້	xiii
ອະທິບາຍຄໍາສັບ	xv
ພາກທີ I: ສະພາບລວມ	1
1. ພາກສະເໜີ	1
2. ວິທີການ	2
3. ສະພາບລວມ ຂອງປະເທດ	3
3.1 ດ້ານເສດຖະກິດ	3
3.2 ດ້ານສັງຄົມ	6
3.3 ດ້ານການພັດທະນາ	7
4. ດ້ານການປົກຄອງ, ນະໂຍບາຍ, ນິຕິກຳ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ	8
4.1 ດ້ານການປົກຄອງ	8
4.2 ດ້ານນະໂຍບາຍ ແລະ ນິຕິກຳ	9
4.3 ຄະນະກຳມະການ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງດ້ານວຽກງານການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ	14
4.4 ຄວາມສອດຄ່ອງກັບສັນຍາສາກົນ	16
ພາກທີ II: ສະພາບພູມອາກາດ, ການຄາດຄະເນ, ຄວາມບອບບາງ ແລະ ຜົນກະທົບຈາກບັນຫາການ ປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ	19
1. ສະພາບພູມອາກາດໃນໄລຍະຜ່ານມາ ຢູ່ ສປປ ລາວ	19
1.1 ອຸນຫະພູມ	19
1.2 ປະລິມານນ້ຳຝົນ	20
2. ສະພາບພູມອາກາດຢູ່ລະດັບພາກພື້ນ	22
3. ການຄາດຄະເນທ່າອ່ຽງ ການປ່ຽນແປງສະພາບພູມອາກາດໃນອະນາຄົດ ຢູ່ ສປປ ລາວ	23
3.1 ອຸນຫະພູມ	23
3.2 ປະລິມານນ້ຳຝົນ	31
3.3 ເຫດການຄວາມຮຸນແຮງ ຂອງສະພາບພູມອາກາດທີ່ມີການປ່ຽນແປງ	36
4. ຄວາມບອບບາງ, ໄພອັນຕະລາຍ ແລະ ຜົນກະທົບ ຈາກບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ	38
4.1 ຄວາມບອບບາງ ແລະ ໄພອັນຕະລາຍ ຈາກບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ	38
4.2 ຜົນກະທົບຕໍ່ຕ່ອງໂສ້ອາຫານ ແລະ ໂພຊະນາການ	47
4.3 ຜົນກະທົບ ຕໍ່ສຸຂະພາບ	49
4.4 ຜົນກະທົບ ຕໍ່ການພັດທະນາເສດຖະກິດ	52

4.5 ຜົນກະທົບ ຕໍ່ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ.....	55
4.6 ຜົນກະທົບ ຕໍ່ການຍົກຍ້າຍຖິ່ນຖານ ຂອງມະນຸດ ແລະ ສັງຄົມ.....	57
4.7 ຜົນກະທົບ ຕໍ່ໂຄງລ່າງພື້ນຖານ.....	58
4.8 ຜົນກະທົບ ຕໍ່ປ່າໄມ້ ແລະ ລະບົບນິເວດ	59
4.9 ຜົນກະທົບ ຕໍ່ຂົງເຂດພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່.....	60
4.10 ຜົນກະທົບ ຕໍ່ຂົງເຂດການທ່ອງທ່ຽວ	61
4.11 ຜົນກະທົບ ຕໍ່ຂົງເຂດສຶກສາ	61
4.12 ຜົນກະທົບ ຕໍ່ແມ່ຍິງ, ເດັກນ້ອຍ ຜູ້ສູງອາຍຸ, ກຸ່ມຄົນພິການ ແລະ ກຸ່ມຊົນເຜົ່າ.....	62
5. ຂໍ້ຫຍຸ້ງຍາກ ແລະ ສິ່ງຈຳກັດໃນວຽກງານການປັບຕົວ	64
5.1 ຂໍ້ມູນ, ຄວາມຮູ້ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີ	64
5.2 ການປົກຄອງ ແລະ ສະຖາບັນການຈັດຕັ້ງ	65
5.3 ການເງິນ.....	65
5.4 ດ້ານເສດຖະກິດ ແລະ ການດຳລົງຊີວິດ.....	66
ພາກທີ III: ແນວທາງ ແລະ ວິທີການສຳຄັນໃນການປັບຕົວ ຢູ່ ສປປ ລາວ.....	67
1. ຄວາມສອດຄ່ອງກັບ ແຜນງານແຫ່ງຊາດການປະກອບສ່ວນແກ້ໄຂບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ (NDC).....	67
2. ຄວາມສອດຄ່ອງຕໍ່ກັບສັນຍາສາກົນ ແລະ ເປົ້າໝາຍການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ.....	67
3. ຂໍ້ຫຍຸ້ງຍາກ ແລະ ສິ່ງທ້າທາຍໃນການວາງແຜນການປັບຕົວ	68
4. ຊຸກຍູ້ສິ່ງເສີມວຽກງານການປັບຕົວ ໂດຍອີງໃສ່ລະບົບນິເວດ.....	68
5. ຕົວຊີ້ວັດ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນງານ	69
6. ສະພາບຄວາມເຂົ້າໃຈ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການ ຂອງຊຸມຊົນ.....	70
7. ການສູນເສຍ ແລະ ຄວາມເສຍຫາຍ	73
8. ແຫຼ່ງທຶນສະໜັບສະໜູນໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ.....	73
ພາກທີ IV: ມາດຕະການປັບຕົວໃນຂົງເຂດບຸລິມະສິດ.....	76
1. ກະສິກຳ.....	76
1.1 ດ້ານນະໂຍບາຍ ຂອງຂະແໜງການ ແລະ ການພິຈາລະນາໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ	76
1.2 ຄາດໝາຍການປັບຕົວທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.....	76
1.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ	78
2. ກະສິກຳ ປ່າໄມ້ ແລະ ການວາງແຜນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ	111
2.1 ດ້ານນະໂຍບາຍ ຂອງຂະແໜງການ ແລະ ການພິຈາລະນາໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ	111
2.2 ຄາດໝາຍການປັບຕົວທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.....	112

2.3 ມາດຕະການການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ.....	114
3. ໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ.....	131
3.1 ດ້ານນະໂຍບາຍ ຂອງຂະແໜງການ ແລະ ການພິຈາລະນາໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ	131
3.2 ຄາດໝາຍການປັບຕົວ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.....	132
3.3 ມາດຕະການການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ.....	133
4. ພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່	154
4.1 ດ້ານນະໂຍບາຍ ຂອງຂະແໜງການ ແລະ ການພິຈາລະນາໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ	154
4.2 ຄາດໝາຍການປັບຕົວທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.....	154
4.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ	156
5. ການສຶກສາ	170
5.1 ດ້ານນະໂຍບາຍ ຂອງຂະແໜງການ ແລະ ການພິຈາລະນາໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ	170
5.2 ຄາດໝາຍການປັບຕົວທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.....	171
5.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ	173
6. ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ.....	186
6.1 ດ້ານນະໂຍບາຍ ຂອງຂະແໜງການ ແລະ ການພິຈາລະນາໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ	186
6.2 ຄາດໝາຍການປັບຕົວທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.....	187
6.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ	189
7. ສາທາລະນະສຸກ	208
7.1 ດ້ານນະໂຍບາຍ ຂອງຂະແໜງການ ແລະ ການພິຈາລະນາໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ	208
7.2 ຄາດໝາຍການປັບຕົວທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.....	208
7.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ	211
8. ການທ່ອງທ່ຽວ	226
8.1 ດ້ານນະໂຍບາຍ ຂອງຂະແໜງການ ແລະ ການພິຈາລະນາໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ	226
8.2 ຄາດໝາຍການປັບຕົວທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.....	226
8.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ	227
9. ແຮງງານ ແລະ ສະຫວັດດີການສັງຄົມ	234
9.1 ດ້ານນະໂຍບາຍ ຂອງຂະແໜງການ ແລະ ການພິຈາລະນາໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ	234
9.2 ຄາດໝາຍການປັບຕົວທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.....	234
9.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ	236
ພາກທີ V: ການປະສານງານ, ການຊຸກຍູ້ຕິດຕາມ, ການລາຍງານ ແລະ ການທົບທວນຄືນ ການຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດ	246

1. ການປະສານງານ ແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປັບຕົວ	246
2. ການຊຸກຍູ້ຕິດຕາມ ແລະ ການລາຍງານ.....	246
ເອກະສານອ້າງອີງ.....	250
ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ	258
ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 1: ພາລະບົດບາດ ຂອງບັນດາພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໃນຂະບວນການສ້າງ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປັບຕົວ ຂອງ ສປປ ລາວ	258

ຄຳຫຍໍ້

ADB	ທະນາຄານພັດທະນາອາຊີ (Asian Development Bank)
BTR	ບົດລາຍງານຄວາມໂປ່ງໃສ ກ່ຽວກັບ ການສຳຫຼວດທາດອາຍເຮືອນແກ້ວ (Biennial Transparency Report)
CBD	ສົນທິສັນຍາສະຫະປະຊາຊາດ ວ່າດ້ວຍຄວາມຫຼາກຫຼາຍທາງຊີວະນາໆພັນ (Convention for Biological Diversity)
CCA	ການປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ (Climate Change Adaptation)
CCAP	ແຜນການປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ (Climate Change Action Plan)
CCKP	ຄັງຄວາມຮູ້ກ່ຽວກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ (Climate Change Knowledge Portal)
CCTWG	ໜ່ວຍງານວິຊາການດ້ານການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ (Climate Change Technical Working Group)
CDP	ຄະນະກຳມະການສຳລັບການພັດທະນານະໂຍບາຍ (Committee for Development Policy)
COP	ກອງປະຊຸມລັດພາຄືອະນຸສັນຍາສະຫະປະຊາຊາດວ່າດ້ວຍການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ (United Nations Climate Change Conference of the Parties)
CSOs	ອົງການຈັດຕັ້ງທາງສັງຄົມ (Civil Society Organisations)
DCC	ກົມຄຸ້ມຄອງການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ (Department of Climate Change)
DEC	ຄະນະກຳມະການສິ່ງແວດລ້ອມຂັ້ນເມືອງ (District Environmental Committee)
DONRE	ຫ້ອງການຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ຂັ້ນເມືອງ (District Office of Natural Resources and Environment)
DRR	ການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງຕໍ່ໄພພິບັດ (Disaster Risk Reduction)
EbA	ການປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດໂດຍອີງໃສ່ລະບົບນິເວດ (Ecosystem based Adaptation)
EIA	ການປະເມີນຜົນກະທົບສິ່ງແວດລ້ອມ (Environmental Impact Assessment)
ENSO	ຄວາມຜັນຜວນເອວນິໂຍ (El Niño Southern Oscillation)
EPF	ກອງທຶນປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ (Environmental Protection Fund)
EWS	ລະບົບເຕືອນໄພລ່ວງໜ້າ (Early Warning System)
FAO	ອົງການອາຫານ ແລະ ການກະເສດແຫ່ງສະຫະປະຊາຊາດ (Food and Agriculture Organization of the United Nations)
FCPF	ກອງທຶນຄູ່ຮ່ວມກາກບອນປ່າໄມ້ໂລກ (Forest Carbon Partnership Facility)
FDI	ການລົງທຶນໂດຍກົງຈາກຕ່າງປະເທດ (Foreign Direct Investment)
GCF	ກອງທຶນສີຂຽວດ້ານການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດສາກົນ

	(Green Climate Fund)
GDP	ລວມຍອດຜະລິດຕະພັນພາຍໃນ
	(Gross Domestic Product)
GEF	ກອງທຶນສິ່ງແວດລ້ອມໂລກ
	(Global Environment Facility)
GGA	ເປົ້າໝາຍໂລກວ່າດ້ວຍການປັບຕົວ
	(Global Goal on Adaptation)
GGGI	ສະຖາບັນການເຕີບໂຕສີຂຽວໂລກ
	(Global Green Growth Institute)
GGPF	ກອງທຶນສິ່ງເສີມການເຕີບໂຕສີຂຽວ
	(Green Growth Promotion Fund)
GHG	ທາດອາຍເຮືອນແກ້ວ
	(GreenHouse Gas)
GIZ	ອົງການຮ່ວມມືສາກົນເຢຍລະມັນ
	(German Agency for International Cooperation)
GNI	ລວມຍອດລາຍຮັບແຫ່ງຊາດ
	(Gross National Income)
GoLPDR	ລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວ
	(Government of Lao PDR)
HAP	ແຜນປະຕິບັດງານຕອບໂຕ້ຕໍ່ຄື້ນຄວາມຮ້ອນ
	(Heat Action Plan)
HDI	ດັດຊະນີການພັດທະນາມະນຸດ
	(Human Development Index)
IEE	ການສຶກສາສິ່ງແວດລ້ອມເບື້ອງຕົ້ນ
	(Initial Environmental Examination)
IUCN	ອົງການສາກົນເພື່ອອະນຸລັກທຳມະຊາດ
	(International Union for Conservation of Nature)
IWRM	ການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນນ້ຳແບບເຊື່ອມສານ
	(Integrated Water Resource Management)
Lao DI	ລະບົບຖານຂໍ້ມູນໄພພິບັດຂອງ ສປປ ລາວ
	(Lao Disaster Information)
Lao WIS	ລະບົບຖານຂໍ້ມູນນ້ຳ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ
	(Lao Water Information System)
Lao PDR	ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ
	(Lao People Democratic Republic)
LDCs	ປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ
	(Least Developed Countries)
LEGs	ກຸ່ມຊ່ຽວຊານປະເທດທີ່ດ້ອຍພັດທະນາ
	(Least Developed Countries Expert Groups)
LPRP	ພັກປະຊາຊົນ ປະຕິວັດ ລາວ
	(Lao People's Revolutionary Party)
MAE	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ
	(Ministry of Agriculture and Environment)
MIC	ກະຊວງອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າ
	(Ministry of industry and Commerce)
MLSW	ກະຊວງແຮງງານ ແລະ ສະຫວັດດີການສັງຄົມ
	(Ministry of Labour and Social Welfare)

MoF	ກະຊວງການເງິນ (Ministry of Finance)
MoES	ກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ (Ministry of Education and Sports)
MPWT	ກະຊວງໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ (Ministry of Public Works and Transport)
MRC	ຄະນະກຳມະການແມ່ນ້ຳ ຂອງສາກົນ (Mekong River Commission)
MRV	ການຕິດຕາມກວດກາ, ການລາຍງານ ແລະ ການຢັ້ງຢືນຄວາມຖືກຕ້ອງ (Monitoring, Reporting and Verifying)
M&E	ການຕິດຕາມກວດກາ ແລະ ປະເມີນຜົນ (Monitoring and Evaluation)
NAP	ແຜນງານແຫ່ງຊາດການປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ (National Adaptation Plan)
NAPA	ແຜນດຳເນີນແຫ່ງຊາດກ່ຽວກັບການປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ (National Adaptation Plan of Action)
NCCS	ຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດ ການແກ້ໄຂບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ (National Climate Change Strategy)
NC	ບົດສື່ສານແຫ່ງຊາດກ່ຽວກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ (National Communication)
NCM	ກົນໄກການປະສານງານຂັ້ນສູນກາງ (National Coordinating Mechanism)
NDC	ແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປະກອບສ່ວນແກ້ໄຂ ບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ (Nationally Determined Contribution)
NEC	ຄະນະກຳມະການສິ່ງແວດລ້ອມ ຂັ້ນສູນກາງ (National Environment Committee)
NGOs	ອົງການຈັດຕັ້ງບໍ່ສັງກັດລັດຖະບານ (None Government Organisations)
NSCCC	ຄະນະກຳມະການຊີ້ນຳລະດັບຊາດກ່ຽວກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ (National Steering Committee on Climate Change)
NSEDP	ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ (National Socio-Economic Development Plan)
NTFP	ເຄື່ອງປ່າ ຂອງດົງ (Non-Timber-Forestry-Products)
PAIAPs	ແຜນການເຄື່ອນໄຫວການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການປັບຕົວເຂົ້າກັບສະພາບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າ ອາກາດຂັ້ນແຂວງ (Provincial Adaptation Implementation Action Plans)
PDNA	ການປະເມີນຄວາມຕ້ອງການພາຍຫຼັງໄພພິບັດ (Post-Disaster Needs Assessment)
PEC	ຄະນະກຳມະການສິ່ງແວດລ້ອມຂັ້ນແຂວງ (Provincial Environmental Committee)
POPs	ສານເຄມີອົງຄະທາດທີ່ຕົກຄ້າງຍາວນານ (Persistent Organic Pollutants)
PPP	ການລົງທຶນຮ່ວມລະຫວ່າງ ພາກລັດ ແລະ ເອກະຊົນ (Private Public Partnership)
RCP	ການຈຳລອງຄວາມເຂັ້ມຊັ້ນການປ່ອຍທາດອາຍເຮືອນແກ້ວ (Representative Concentration Pathway)

RPB	ການຈ່າຍອີງໃສ່ຕາມຜົນທີ່ໄດ້ຮັບ (Results-Based Payments)
SDGs	ເປົ້າໝາຍການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ (Sustainable Development Goals)
SEA	ອາຊີຕາເວັນອອກສ່ຽງໃຕ້ (South East Asia)
SEZ	ເຂດເສດຖະກິດພິເສດ (Special Economic Zone)
SNC	ບົດສື່ສານແຫ່ງຊາດ ກ່ຽວກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ສະບັບທີ 2 (Second National Communication)
TWGCC	ຄະນະວິຊາການ ກ່ຽວກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ (Technical Working Group on Climate Change)
UNCTAD	ອົງການສະຫະປະຊາຊາດ ດ້ານການຄ້າ ແລະ ການພັດທະນາ (UN Conference on Trade and Development)
UNDP	ອົງການສະຫະປະຊາຊາດ ເພື່ອການພັດທະນາ (United Nations Development Programme)
UNFCCC	ສົນທິສັນຍາສະຫະປະຊາຊາດ ວ່າດ້ວຍການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ (United Nations Framework Convention on Climate Change)
UN-Habitat	ອົງການສະຫະປະຊາຊາດ ດ້ານເຄຫະສະຖານ (United Nations Human Settlement Programme)
UNEP	ອົງການສະຫະປະຊາຊາດ ເພື່ອສິ່ງແວດລ້ອມ (United Nations Environment Programme)
WFP	ອົງການອາຫານໂລກ (World Food Programme)
WHO	ອົງການອະນາໄມໂລກ (World Health Organisation)
WWF	ອົງການກອງທຶນອະນຸລັກທຳມະຊາດໂລກ (World Wild Fund for Nature)
ERA5	ສູນສະຫະພາບຍຸໂຣບ ສຳລັບການວິເຄາະການພະຍາກອນອາກາດລະດັບກາງ 5 European Centre for Medium-Range Weather Forecast (ECMWF) Re-analysis 5

ບົດສັງລວມຫຍໍ້

ສປປ ລາວ ເປັນປະເທດໜຶ່ງ ທີ່ມີຄວາມບອບບາງສູງ ຕໍ່ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ເປັນຕົ້ນ: ໄພນໍ້າຖ້ວມ ແລະ ໄພແຫ້ງແລ້ງ ຊຶ່ງມີສາເຫດມາຈາກການປ່ອຍທາດອາຍເຮືອນແກ້ວຂຶ້ນສູ່ບັນຍາກາດ ເຮັດໃຫ້ອຸນຫະພູມສະເລ່ຍເພີ່ມສູງຂຶ້ນໃນໄລຍະຜ່ານມາ. ອີງຕາມການຄາດຄະເນ ຂອງທະນາຄານໂລກ (World Bank) ຈາກການວິເຄາະການຈຳລອງຄວາມເຂັ້ມຂຸ້ນການປ່ອຍທາດອາຍເຮືອນແກ້ວຂຶ້ນສູງສຸດ (RCP8.5) ຄາດວ່າອຸນຫະພູມຈະເພີ່ມສູງຂຶ້ນໃນອະນາຄົດ ປະມານ 3.6 ອົງສາເຊລເຊສ ພາຍໃນປີ 2090 ທຽບໃສ່ຂໍ້ມູນໄລຍະປີ 1986-2005. ການປ່ຽນແປງຂອງອຸນຫະພູມດັ່ງກ່າວ ຈະສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ສຸຂະພາບ, ຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນ ແລະ ລະບົບນິເວດ.

ການປ່ຽນແປງສະພາບພູມອາກາດທີ່ມີຄວາມຮຸນແຮງ ແລະ ຖີ່ຂຶ້ນ ເປັນສິ່ງທ້າທາຍ ແລະ ສົ່ງຜົນກະທົບ ຕໍ່ກັບສຸຂະພາບ ແລະ ຊີວິດການເປັນຢູ່ ຂອງປະຊາຊົນ ລວມທັງ ການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ. ຖ້າບໍ່ມີມາດຕະການປັບຕົວທີ່ເໝາະສົມ ຄາດວ່າ ໃນແຕ່ລະປີ ປະຊາກອນທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກໄພນໍ້າຖ້ວມ ຈະເພີ່ມຂຶ້ນເປັນສອງເທົ່າ ປະມານ 80,000 ຄົນ ໃນຊຸມປີ 2030. ນອກຈາກໄພນໍ້າຖ້ວມແລ້ວ ຍັງມີໄພແຫ້ງແລ້ງ, ລົມພະຍຸ, ດິນເຊາະເຈື່ອນ ແລະ ພະຍາດລະບາດ ທີ່ຈະສ້າງຜົນກະທົບຕໍ່ບັນດາຂະແໜງການສຳຄັນ. ບັນຫາດັ່ງກ່າວ ໄດ້ສ້າງຜົນກະທົບຕໍ່ ຊີວິດ, ຊັບສິນ, ການຍົກຍ້າຍຖິ່ນຖານຂອງປະຊາຊົນ ແລະ ທຸກຂົງເຂດວຽກງານ ເປັນຕົ້ນ: ຂົງເຂດກະສິກຳ ແລະ ການຄ້າ ປະກັນສະບຽງອາຫານ, ປ່າໄມ້ ແລະ ການປ່ຽນແປງການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ, ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ, ພະລັງງານ, ອຸດສາຫະກຳ, ໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ, ການພັດທະນາຕົວເມືອງ ແລະ ສາທາລະນະສຸກ.

ສະນັ້ນ, ການສ້າງແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຈຶ່ງມີຄວາມຈຳເປັນ ແລະ ສຳຄັນ ຕໍ່ ສປປ ລາວ ເພື່ອເປັນບ່ອນອີງໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານການປັບຕົວ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ. ແຜນງານສະບັບນີ້ ໄດ້ກຳນົດບັນດາມາດຕະການປັບຕົວຕ່າງໆທີ່ກວມເອົາທັງໄລຍະກາງ ແລະ ໄລຍະຍາວ ຊຶ່ງແຜນງານດັ່ງກ່າວສາມາດປັບປຸງ ແລະ ພັດທະນາເພີ່ມເຕີມໄດ້ ເປັນແຕ່ລະໄລຍະ ໂດຍອີງຕາມຈຸດພິເສດ ແລະ ເງື່ອນໄຂຂອງປະເທດ. ຈຸດປະສົງຕົ້ນຕໍ ຂອງແຜນງານແຫ່ງຊາດການປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ສະບັບນີ້ ແມ່ນເພື່ອ:

- ຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງ ແລະ ຄວາມບອບບາງ ຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໂດຍການສ້າງຄວາມສາມາດໃນການປັບຕົວ ແລະ ສ້າງຄວາມທົນທານ ຕໍ່ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ;
- ເຊື່ອມສານເອົາ ວຽກງານການປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ເຂົ້າໃນບັນດານະໂຍບາຍ, ແຜນງານ ແລະ ກິດຈະກຳທີ່ກ່ຽວຂ້ອງທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ ຫຼື ກຳລັງດຳເນີນການສ້າງໃໝ່ ເພື່ອໃຫ້ມີຄວາມສອດຄ່ອງ ກັບບັນດາຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານ ຂອງຂະແໜງການກ່ຽວຂ້ອງ;
- ບັນລຸຄາດໝາຍສູງສຸດ ດ້ານການປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຮອດປີ 2035 ຕາມທິດສີຂຽວ ແລະ ຍືນຍົງ.

ແຜນງານດັ່ງກ່າວ ໄດ້ກຳນົດບັນດາຄາດໝາຍ, ຈຸດປະສົງ ແລະ ມາດຕະການປັບຕົວ ທັງໄລຍະກາງ ແລະ ໄລຍະຍາວ ໃນ 9 ຂົງເຂດບຸລິມະສິດ ຄື: ກະສິກຳ ປ່າໄມ້ ແລະ ການວາງແຜນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ; ໂຍທາທິການ ແລະ ການພັດທະນາຕົວເມືອງ; ພະລັງງານ; ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ; ສາທາລະນະສຸກ; ສຶກສາທິການ; ທ່ອງທ່ຽວ; ແລະ ແຮງງານ ແລະ ສະຫວັດດີການສັງຄົມ ໂດຍມີຄວາມສອດຄ່ອງກັບວິໄສທັດ ແລະ ແຜນພັດທະນາ ຂອງບັນດາຂົງເຂດບຸລິມະສິດ ແລະ ຄາດວ່າຈະເປັນການຊຸກຍູ້ສົ່ງເສີມການພັດທະນາຊັບພະຍາກອນມະນຸດ ແລະ ນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ຢ່າງມີປະສິດທິພາບ, ປົກປັກຮັກສາຊີວະນານາພັນ, ການບໍລິການດ້ານລະບົບນິເວດ, ສົ່ງເສີມການສ້າງຄວາມທົນທານ ແລະ

ການພັດທະນາເສດຖະກິດທີ່ປ່ອຍທາດອາຍເຮືອນແກ້ວຕໍ່າ. ແຜນງານແຫ່ງຊາດການປັບຕົວ ສະບັບນີ້ ປະກອບມີ 5 ພາກ ຄື:

ພາກທີ I: ສະພາບລວມ - ນຳສະເໜີ ກ່ຽວກັບ ສະພາບລວມ ແລະ ຈຸດປະສົງ ຂອງການສ້າງແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ, ສະພາບລວມຂອງປະເທດ ເປັນຕົ້ນ: ດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແລະ ການພັດທະນາ, ບັນດາກອບນະໂຍບາຍ, ນິຕິກຳ ແລະ ໂຄງຮ່າງການຈັດຕັ້ງ ຂອງຂະແໜງການຕ່າງໆ ທີ່ຕິດພັນກັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ.

ພາກທີ II: ສະພາບພູມອາກາດ, ການຄາດຄະເນ, ການປະເມີນຄວາມສ່ຽງ, ຄວາມບອບບາງ ແລະ ຜົນກະທົບຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ - ນຳສະເໜີ ກ່ຽວກັບ ຂໍ້ມູນຂອງສະພາບພູມອາກາດທີ່ມີການປ່ຽນແປງ ເປັນຕົ້ນ: ການປ່ຽນແປງຂອງອຸນຫະພູມ ແລະ ປະລິມານນ້ຳຝົນ ໃນໄລຍະຜ່ານມາ (ແຕ່ປີ 1980-2022), ການຄາດຄະເນການປ່ຽນແປງອຸນຫະພູມ ແລະ ປະລິມານນ້ຳຝົນ ໃນອະນາຄົດ (ແຕ່ປີ 2021-2050 ແລະ 2051-2099), ການປະເມີນຄວາມສ່ຽງ ແລະ ຄວາມບອບບາງຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ, ຜົນກະທົບຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດຕໍ່ກັບຂົງເຂດຕ່າງໆ ລວມທັງ ຂໍ້ຫຍຸ້ງຍາກ ແລະ ສິ່ງທ້າທາຍ ຂອງ ສປປ ລາວ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນງານແຫ່ງຊາດດັ່ງກ່າວ.

ພາກທີ III: ແນວທາງ, ທຳແຮງ ແລະ ວິທີການປັບຕົວ - ນຳສະເໜີ ກ່ຽວກັບ ແນວທາງໃນການວາງແຜນການປັບຕົວ ໂດຍອີງໃສ່ທຳແຮງຂອງລະບົບນິເວດ, ວິທີການເຊື່ອນສານເຂົ້າໃນແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປະກອບສ່ວນການແກ້ໄຂບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ (NDC) ທັງສອດຄ່ອງຕໍ່ກັບສັນຍາສາກົນ ແລະ ເປົ້າໝາຍການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ ລວມທັງ ນຳສະເໜີແຫຼ່ງທຶນທີ່ມີທຳແຮງໃນການສະໜັບສະໜູນວຽກງານການປັບຕົວ.

ພາກທີ IV: ມາດຕະການປັບຕົວໃນຂົງເຂດບຸລິມະສິດ - ນຳສະເໜີ ກ່ຽວກັບ ບັນດາຄາດໝາຍ, ຈຸດປະສົງ ແລະ ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງບັນດາຂົງເຂດບຸລິມະສິດ ເປັນຕົ້ນ: ກະສິກຳ, ປ່າໄມ້ ແລະ ການວາງແຜນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ, ໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ, ພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່, ສຶກສາທິການ, ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ, ສາທາລະນະສຸກ, ທ່ອງທ່ຽວ, ແຮງງານ ແລະ ສະຫວັດດີການສັງຄົມ.

ພາກທີ V: ການປະສານງານ, ການຕິດຕາມ, ລາຍງານ ແລະ ທົບທວນຄືນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນງານ - ນຳສະເໜີ ກ່ຽວກັບ ພາລະບົດບາດ ແລະ ກົນໄກການປະສານງານ ລະຫວ່າງ ຂະແໜງການກ່ຽວຂ້ອງ ລວມທັງ ລະບົບການຕິດຕາມ ແລະ ລາຍງານຄືນ ສຳລັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຂອງ ສປປ ລາວ ແລະ ໃນລະດັບສາກົນພາຍໃຕ້ກອບສັນຍາປາຣີ ວ່າດ້ວຍວຽກງານການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ.

ອະທິບາຍຄໍາສັບ

- 1) **ພູມອາກາດ (Climate)** ໝາຍເຖິງ “ຄ່າສະເລ່ຍຂອງອາກາດ” ຫຼື ຄໍາອະທິບາຍດ້ານສະຖິຕິ ແມ່ນເພື່ອກຳນົດຄ່າສະເລ່ຍ ແລະ ຄ່າແຕກຕ່າງ ຂອງປະລິມານ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ໃນຊ່ວງໄລຍະເວລາໃດໜຶ່ງ ຕັ້ງແຕ່ເດືອນ ຈົນເຖິງ ພັນປີ ຫຼື ລ້ານປີ. ຊ່ວງໄລຍະເວລາທີ່ໃຊ້ວັດທ້ວໄປຄື 30 ປີ ຕາມທີ່ກຳນົດໂດຍ ອົງການອຸຕຸນິຍົມໂລກ (WMO).
- 2) **ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ (Climate Change)** ໝາຍເຖິງ ສະພາວະການປ່ຽນແປງ ຂອງອຸນຫະພູມສະເລ່ຍ ເທິງພື້ນຜິວໂລກ ທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນເກີນເກນປົກກະຕິ ໃນໄລຍະຍາວ ຊຶ່ງເກີດມາຈາກການກະທຳຂອງມະນຸດໂດຍກົງ ຫຼື ທາງອ້ອມ ຫຼື ເກີດຈາກທຳມະຊາດ ທີ່ເຮັດໃຫ້ອົງປະກອບຂອງຊັ້ນບັນຍາກາດປ່ຽນແປງ.
- 3) **ການປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ (Climate Change Adaptation)** ໝາຍເຖິງ ການປັບສະພາບຂອງຄົນ, ສັດ, ພືດ, ລະບົບນິເວດ, ໂຄງລ່າງພື້ນຖານ, ຜັງເມືອງໃນຕົວເມືອງ ແລະ ອື່ນໆ ໃຫ້ມີຄວາມທົນທານຕໍ່ສະພາບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ໃຫ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບໜ້ອຍທີ່ສຸດ ດ້ວຍການດຳເນີນມາດຕະການທີ່ເໝາະສົມໃນການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມບອບບາງ, ຄວາມສ່ຽງ ແລະ ຄວາມເສຍຫາຍທີ່ອາດເກີດຂຶ້ນ.
- 4) **ການປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດໂດຍອີງໃສ່ລະບົບນິເວດ (Ecosystem-based Adaptation)** ໝາຍເຖິງ ການນຳໃຊ້ການບໍລິການຄວາມຫຼາກຫຼາຍທາງຊີວະນານາພັນ ແລະ ລະບົບນິເວດ ເປັນສ່ວນໜຶ່ງຂອງຍຸດທະສາດການປັບຕົວ ເພື່ອຊ່ວຍຄົນໃຫ້ສາມາດປັບຕົວຕໍ່ກັບຜົນກະທົບທາງລົບຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ.
- 5) **ຄວາມບອບບາງ** ໝາຍເຖິງ ຄວາມອ່ອນໄຫວ ແລະ ບໍ່ສາມາດຮັບມືກັບຜົນກະທົບທີ່ເກີດຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ.
- 6) **ຄວາມສ່ຽງ ທີ່ເກີດຂຶ້ນຈາກການປ່ຽນແປງ ຂອງສະພາບພູມອາກາດ (Climate Risk)** ໝາຍເຖິງ ຄວາມສ່ຽງທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນມາຕະຫຼອດຮອດ ການດຳລົງຊີວິດ ແລະ ຊັບສິນຂອງພວກເຂົາທີ່ປະເຊີນກັບຄວາມສ່ຽງ ເນື່ອງຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ.
- 7) **ຄວາມຮຸນແຮງຂອງສະພາບພູມອາກາດ (Climate Extreme)** ໝາຍເຖິງ ຄ່າຜັນແປຂອງພູມອາກາດ ທີ່ເກີດຂຶ້ນຢູ່ລະດັບສູງກວ່າ ຫຼື ຕໍ່າກວ່າ ຄ່າສະເລ່ຍທຽບຖານຂອງຄ່າສັງເກດການ ເພື່ອຢ່າງຍ່ອຍຕໍ່ການເອີ້ນຊື່ຂອງທັງສອງຄໍາສັບ ຄື: ເຫດການຄວາມຮຸນແຮງ ຂອງສະພາບອາກາດ ແລະ ເຫດການຄວາມຮຸນແຮງພູມອາກາດ ເອີ້ນລວມກັນວ່າ: ສະພາບພູມອາກາດ ຮຸນແຮງ
- 8) **ຄວາມທົນທານ (Resilience)** ໝາຍເຖິງ ຄວາມສາມາດໃນການຮັບມືກັບຜົນກະທົບ ຫຼື ພື້ນຄືນສູ່ສະພາບປົກກະຕິ ຂອງຊຸມຊົນ, ສັງຄົມ ລວມທັງໂຄງລ່າງພື້ນຖານ ແລະ ລະບົບນິເວດ.
- 9) **ແບບຈຳລອງສະພາບພູມອາກາດ (Climate Modelling)** ໝາຍເຖິງ ການຄິດໄລ່ທາງດ້ານສະຖິຕິ ທີ່ອີງໃສ່ຄຸນລັກສະນະທາງດ້ານຟີຊິກ, ເຄມີ ແລະ ຊີວະ ຊຶ່ງເປັນອົງປະກອບໃນການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ສຶກສາຂະບວນການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ຍັງເປັນເປົ້າໝາຍນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານ ເພື່ອປະເມີນ ແລະ ຄາດຄະເນສະພາບດິນຟ້າອາກາດ ແຕ່ລະໄລຍະ.
- 10) **ການຄາດຄະເນສະພາບພູມອາກາດ ໄລຍະຍາວ (Climate Projection)** ໝາຍເຖິງ ການຕອບສະໜອງທີ່ຄິດຄຳນວນໄວ້ແລ້ວ ຂອງລະບົບສະພາບພູມອາກາດ ຕໍ່ການປ່ອຍທາດອາຍເຮືອນແກ້ວ ຫຼື ການຈຳລອງຄວາມເຂັ້ມຂຸ້ນຂອງທາດອາຍເຮືອນແກ້ວ ທີ່ຈະເກີດຂຶ້ນໃນອະນາຄົດ ກ່ຽວກັບການປ່ອຍທາດອາຍເຮືອນແກ້ວ ແລະ ຜຸ່ນລະອອງ ຫຼື ພາບຈຳລອງການແຜ່ລັງສີສ່ວນຫຼາຍ ແມ່ນອີງໃສ່ແບບຈຳລອງສະພາບພູມອາກາດ.
- 11) **ການຈຳລອງສະພາບພູມອາກາດ ທີ່ຄາດວ່າຈະເກີດຂຶ້ນໃນອະນາຄົດ (Climate Scenario)** ໝາຍເຖິງ ການອະທິບາຍໃຫ້ເຂົ້າໃຈໄດ້ງ່າຍ ແລະ ໜ້າເຊື່ອຖື ຂອງສະພາບດິນຟ້າອາກາດໃນອະນາຄົດ ບົນພື້ນຖານ ຂອງຄວາມສຳພັນ ຂອງສະພາບພູມອາກາດວິທະຍາ ແລະ ຂໍ້ສົມມຸດຖານຂອງການແຜ່ລັງສີຄວາມຮ້ອນ ໂດຍທົ່ວໄປມັກຈະຖືກສ້າງຂຶ້ນເພື່ອນຳໃຊ້ເປັນຂໍ້ມູນ ສຳລັບແບບຈຳລອງ ຜົນກະທົບຈາກການປ່ຽນແປງຂອງດິນຟ້າອາກາດ.
- 12) **ທາດອາຍເຮືອນແກ້ວ (Greenhouse Gas)** ໝາຍເຖິງ ບັນດາທາດອາຍ ເປັນຕົ້ນ: ກາກບອນໄດອອກໄຊ (CO₂), ມີເທນ (CH₄), ໄນຕຣັດອອກໄຊ (N₂O), ໄຮໂດຣຟຼູໂອໂຮກາກບອນ (HFCs), ເປີຟຼູໂອໂຮກາກບອນ (PFCs),

ເຮັກຊາຟລູອໍໄລ (SF₆) ແລະ ໄນໂຕຣເຈນ ທຣີຟລູອໍໄລ (NF₃) ທີ່ຖືກປ່ອຍອອກຈາກທຳມະຊາດ ຫຼື ເກີດຂຶ້ນຈາກການກະທຳຂອງມະນຸດຂຶ້ນສູ່ຊັ້ນບັນຍາກາດກໍ່ຕົວເປັນຊັ້ນອາຍເຮືອນແກ້ວ ຊຶ່ງເປັນສາເຫດເຮັດໃຫ້ໂລກຮ້ອນ ຫຼື ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ເປັນຕົ້ນ: ການເຜົາໄໝ້ນໍ້າມັນເຊື້ອໄຟ, ການປ່ຽນແປງການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້, ການສ້າງ ແລະ ທຳລາຍສິ່ງເສດເຫຼືອ.

- 13) **ການປ່ອຍທາດອາຍເຮືອນແກ້ວ (Greenhouse Gas Emission)** ໝາຍເຖິງ ການປ່ອຍ 7 ທາດອາຍເຮືອນແກ້ວທີ່ລະບຸຢູ່ຂໍ້ 6 ຊຶ່ງຖືກປ່ອຍອອກຈາກທຳມະຊາດ ຫຼື ເກີດຂຶ້ນຈາກການກະທຳຂອງມະນຸດ ຂຶ້ນສູ່ຊັ້ນບັນຍາກາດກໍ່ຕົວເປັນຊັ້ນອາຍເຮືອນແກ້ວ ຊຶ່ງເປັນສາເຫດເຮັດໃຫ້ໂລກຮ້ອນ ຫຼື ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ເປັນຕົ້ນ: ການເຜົາໄໝ້ນໍ້າມັນເຊື້ອໄຟ, ການປ່ຽນແປງການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້, ການສ້າງ ແລະ ທຳລາຍສິ່ງເສດເຫຼືອ.
- 14) **ການຫຼຸດຜ່ອນທາດອາຍເຮືອນແກ້ວ (Mitigation)** ໝາຍເຖິງ ການດຳເນີນຂະບວນການ ກ່ຽວກັບ ການຫຼຸດຜ່ອນການປ່ອຍທາດອາຍເຮືອນແກ້ວ ແລະ ເພີ່ມແຫຼ່ງດູດຊັບທາດອາຍເຮືອນແກ້ວ.
- 15) **ກົນໄກດ້ານການເງິນ (Climate Finance)** ໝາຍເຖິງ ການອຳນວຍຄວາມສະດວກ ເງື່ອນໄຂຂອງກົນໄກດ້ານການເງິນ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ. ສົນທິສັນຍາໄດ້ສ້າງກົນໄກທາງການເງິນ ເພື່ອຈັດສັນງົບປະມານໃຫ້ບັນດາປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ແລະ ກຳລັງພັດທະນາ.
- 16) **ຜົນກະທົບ (Impact)** ໝາຍເຖິງ ໄພທຳມະຊາດ ແລະ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ທີ່ມີຜົນຕໍ່ລະບົບທຳມະຊາດ ແລະ ກາຍະພາບຂອງມະນຸດ.
- 17) **ໄພອັນຕະລາຍ (Hazard)** ໝາຍເຖິງ ປະກົດການທີ່ເປັນອັນຕະລາຍ, ສານພິດ, ການກະທຳຂອງມະນຸດ ຫຼື ເງື່ອນໄຂທີ່ອາດເປັນສາເຫດຂອງການສູນເສຍຊີວິດ, ການບາດເຈັບ ຫຼື ຜົນກະທົບຕໍ່ສຸຂະພາບ, ການທຳລາຍຊັບສິນ, ຄວາມເສຍຫາຍທາງດ້ານຊີວິດການເປັນຢູ່ ແລະ ການໃຫ້ບໍລິການ, ສັງຄົມ ແລະ ເສດຖະກິດ ຖືດຖອຍ, ຜົນກະທົບຕໍ່ສະພາບແວດລ້ອມ.
- 18) **ໄພພິບັດ (Disaster)** ໝາຍເຖິງ ເຫດການທີ່ເປັນອັນຕະລາຍຮ້າຍແຮງທີ່ເກີດຂຶ້ນຈາກທຳມະຊາດ ແລະ/ຫຼື ມະນຸດສ້າງຂຶ້ນ ຊຶ່ງສ້າງຄວາມເສຍຫາຍຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ ຕໍ່ສຸຂະພາບ, ຊີວິດ, ຊັບສິນ, ເສດຖະກິດ ແລະ ການດຳລົງຊີວິດຂອງຄົນໃນສັງຄົມ ທັງໃນໄລຍະສັ້ນ ແລະ ໄລຍະຍາວ.
- 19) **ໄພແຫ້ງແລ້ງ (Drought)** ໝາຍເຖິງ ປະກົດການທີ່ເກີດຂຶ້ນ ເມື່ອປະລິມານນໍ້າຝົນ ຕ່ຳກວ່າລະດັບປົກກະຕິ ທີ່ໄດ້ບັນທຶກໄວ້ ເປັນສາເຫດຂອງ ຄວາມບໍ່ສົມດຸນຂອງນໍ້າ ຊຶ່ງເປັນຜົນກະທົບດ້ານລົບຕໍ່ທີ່ດິນ ແລະ ລະບົບການຜະລິດ.
- 20) **ໄພນໍ້າຖ້ວມ (Flood)** ໝາຍເຖິງ ກະແສນໍ້າທີ່ໄຫຼແຮງລົ້ນອອກຈາກຕາຝັ່ງ, ຫ້ວຍນໍ້າ ຫຼື ຈຳນວນທີ່ໄຫຼໂຮມເຂົ້າກັນຖ້ວມພື້ນທີ່ໃດໜຶ່ງ ທີ່ບໍ່ເຄີຍມີນໍ້າຖ້ວມມາກ່ອນ .
- 21) **ຄື້ນຄວາມຮ້ອນ (Heatwave)** ໝາຍເຖິງ ຊ່ວງໄລຍະຮ້ອນຜິດປົກກະຕິຂອງສະພາບອາກາດ. ຄື້ນຄວາມຮ້ອນ ແລະ ຄວາມຮ້ອນ ແມ່ນມີຄວາມໝາຍທີ່ແຕກຕ່າງກັນ ແລະ ມີຫຼາຍກໍລະນີທີ່ມີຄວາມໝາຍຊ້ຳຊ້ອນກັນ.
- 22) **ການຈຳລອງຄວາມເຂັ້ມຂຸ້ນການປ່ອຍທາດອາຍເຮືອນແກ້ວ (Representative Concentration Pathway, RCP)** ໝາຍເຖິງ ການຈຳລອງທີ່ໄດ້ລວມເອົາຂໍ້ມູນໄລຍະເວລາ ຂອງການປ່ອຍ, ຄວາມເຂັ້ມຂຸ້ນ ຂອງທາດອາຍເຮືອນແກ້ວ, ສານລະເຫີຍ ແລະ ສານເຄມີທີ່ກະຕຸ້ນໃຫ້ເກີດທາດອາຍແກັດ ລວມທັງການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ/ເນື້ອທີ່ດິນປົກຫຸ້ມ ຊຶ່ງປະກອບມີ ການຈຳລອງຄວາມເຂັ້ມຂຸ້ນການປ່ອຍທາດອາຍເຮືອນແກ້ວ ໃນລະດັບທີ່ແຕກຕ່າງກັນ ຄື: ໃນລະດັບຕ່ຳ (RCP 2.6), ໃນລະດັບກາງ (RCP 4.5) ແລະ ໃນລະດັບສູງ (RCP 8.5).

ພາກທີ I: ສະພາບລວມ

1. ພາກສະເໜີ

ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນ ລາວ (ສປປ ລາວ) ເປັນປະເທດໜຶ່ງ ຕັ້ງຢູ່ແຫຼມອິນດູຈີນ ແລະ ພາກພື້ນອາຊີຕາເວັນອອກສ່ຽງໃຕ້ ລວມມີເນື້ອທີ່ທັງໝົດ 236,800 ກມ² ຊຶ່ງມີຊາຍແດນຕິດຈອດກັບບັນດາປະເທດ ຄື: ທິດເໜືອ ຕິດກັບ ສປ ຈີນ, ທິດຕາເວັນອອກ ຕິດກັບ ສສ ຫວຽດນາມ, ທິດໃຕ້ ຕິດກັບ ຣາຊະອານາຈັກ ກຳປູເຈຍ ແລະ ທິດຕາເວັນຕົກ ຕິດກັບ ຣາຊະອານາຈັກໄທ ແລະ ສະຫະພາບ ມຽນມາ. ປະຊາຊົນສ່ວນໃຫຍ່ ແມ່ນອາໄສຢູ່ເຂດຊົນນະບົດ ແລະ ປະກອບອາຊີບກະສິກຳເປັນຫຼັກ. ພູມສັນຖານສ່ວນໃຫຍ່ ຂອງປະເທດ ເປັນພູພຽງ ແລະ ພູດອຍ ທີ່ມີລະດັບຄວາມສູງກວ່າ 500 ມ ຈາກລະດັບໜ້ານ້ຳທະເລ. ພື້ນທີ່ທົ່ງພຽງສ່ວນໃຫຍ່ ແມ່ນຢູ່ລຽບຕາມແຄມແມ່ນ້ຳຂອງ ແລະ ແມ່ນ້ຳສາຂາ ທີ່ໄຫຼແຕ່ເໜືອເຖິງໃຕ້.

ສະພາບພູມອາກາດຢູ່ ສປປ ລາວ ແບ່ງອອກເປັນ 2 ລະດູ ຄື: ລະດູຝົນ ເລີ່ມແຕ່ ເດືອນ ພຶດສະພາ ຫາ ຕຸລາ ແລະ ລະດູແລ້ງ ເລີ່ມແຕ່ ເດືອນ ພະຈິກ ຫາ ເມສາ, ປະລິມານນ້ຳຝົນສະເລ່ຍລາຍປີ ປະມານ 1,300 ຫາ 3,000 ມມ. ອຸນຫະພູມສະເລ່ຍຢູ່ເຂດພາກເໜືອ ແລະ ຕາເວັນອອກ ແມ່ນປະມານ 20 ອົງສາເຊວເຊສ ແລະ ເຂດທົ່ງພຽງປະມານ 25 ຫາ 27 ອົງສາເຊວເຊສ. ພື້ນທີ່ພູດອຍຢູ່ທາງພາກເໜືອ ທີ່ມີລະດັບຄວາມສູງປະມານ 1,000 ມ ຈາກລະດັບໜ້ານ້ຳທະເລ ແມ່ນມີສະພາບອາກາດຮ້ອນຊຸ່ມ, ປະລິມານນ້ຳຝົນສະເລ່ຍປະມານ 1,500 ຫາ 2,000 ມມ, ອຸນຫະພູມສະເລ່ຍໃນພາກດັ່ງກ່າວ ແມ່ນຕ່ຳກວ່າພາກອື່ນໆ ຂອງປະເທດ. ສຳລັບພື້ນທີ່ພູພຽງທາງພາກກາງ ທີ່ມີລະດັບຄວາມສູງລະຫວ່າງ 500 ຫາ 1,000 ມ ຈາກລະດັບໜ້ານ້ຳທະເລ ແມ່ນມີສະພາບອາກາດຮ້ອນຊຸ່ມ ແລະ ມີປະລິມານນ້ຳຝົນສະເລ່ຍ 2,500 ຫາ 3,000 ມມ ຊຶ່ງສູງກວ່າພື້ນທີ່ອື່ນໆ ຂອງປະເທດ. ສຳລັບພື້ນທີ່ທົ່ງພຽງທີ່ກວມເອົາທາງພາກກາງ ແລະ ພາກໃຕ້ ແມ່ນມີປະລິມານນ້ຳຝົນສະເລ່ຍ 1,500 ຫາ 2,000 ມມ¹.

ສປປ ລາວ ເປັນປະເທດໜຶ່ງ ທີ່ມີຄວາມບອບບາງສູງ ຕໍ່ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ເປັນຕົ້ນ: ໄພນ້ຳຖ້ວມ ແລະ ໄພແຫ້ງແລ້ງ ຊຶ່ງມີສາເຫດມາຈາກການປ່ອຍທາດອາຍເຮືອນແກ້ວຂຶ້ນສູ່ຂັ້ນບັນຍາກາດ ເຮັດໃຫ້ອຸນຫະພູມສະເລ່ຍເພີ່ມສູງຂຶ້ນໃນໄລຍະຜ່ານມາ. ດັ່ງນັ້ນ, ສປປ ລາວ ເຫັນໄດ້ຄວາມສຳຄັນ ຂອງວຽກງານການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ກໍ່ຄືວຽກງານການປັບຕົວ ຈຶ່ງໄດ້ຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ສ້າງແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ (National Adaptation Plan - NAP) ຂອງ ສປປ ລາວ ຫຼື ເອີ້ນຫຍໍ້ວ່າ “ແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປັບຕົວ”. ແຜນງານສະບັບນີ້ ໄດ້ພັດທະນາຕໍ່ຍອດຈາກແຜນດຳເນີນງານແຫ່ງຊາດ ການປັບຕົວເຂົ້າກັບສະພາບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ (National Adaptation Programme of Action - NAPA) ຊຶ່ງຖືກຮັບຮອງໂດຍລັດຖະບານ ໃນປີ 2009 ຜ່ານມາ. ພ້ອມດຽວກັນນີ້ ກໍ່ເປັນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ສົນທິສັນຍາ ສະຫະປະຊາຊາດ ວ່າດ້ວຍການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ (UNFCCC) ຕາມຂໍ້ຕົກລົງ ແຄນຄູນ (Cancun Adaptation Framework) ທີ່ໄດ້ຮັບຮອງໃນກອງປະຊຸມລັດພາຄີ ຄັ້ງທີ 16 (COP16) ໃນປີ 2010 ໂດຍໄດ້ກຳນົດໃຫ້ບັນດາລັດພາຄີ ສ້າງ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຕໍ່ໜ້າ.

ສປປ ລາວ ໄດ້ດຳເນີນການສ້າງແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປັບຕົວ ຕາມຈຸດພິເສດ, ເງື່ອນໄຂຂອງ ສປປ ລາວ ແລະ ບົດແນະນຳດ້ານວິຊາການຂອງສົນທິສັນຍາ ສະຫະປະຊາຊາດ ວ່າດ້ວຍການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຊຶ່ງໄດ້ກຳນົດທິດທາງການປັບຕົວ ຕາມທິດສີຂຽວ ແລະ ຍືນຍົງ ໂດຍຜ່ານຂະບວນການມີສ່ວນຮ່ວມ ແລະ ການປຶກສາຫາລື ຮ່ວມກັບ ຂະແໜງການຕ່າງໆ ທັງໃນລະດັບສູນກາງ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ ໃນການກຳນົດບັນດາມາດຕະການປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໂດຍອີງໃສ່ບັນດານະໂຍບາຍ ແລະ ຍຸດທະສາດ ທີ່ມີຢູ່ໃນປະຈຸບັນ. ນອກຈາກນີ້, ແຜນງານດັ່ງກ່າວ ແມ່ນຍັງມີຄວາມສອດຄ່ອງກັບນະໂຍບາຍ ແລະ ຍຸດທະສາດຕ່າງໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບວຽກງານການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ເຊັ່ນ: ຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດການແກ້ໄຂບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຮອດປີ 2030 ແລະ ແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປະກອບສ່ວນແກ້ໄຂບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ (NDC). ຈຸດປະສົງຕົ້ນຕໍ ຂອງແຜນງານແຫ່ງຊາດການປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ສະບັບນີ້ ແມ່ນເພື່ອ:

- ຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງ ແລະ ຄວາມບອບບາງ ຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໂດຍການສ້າງຄວາມສາມາດໃນການປັບຕົວ ແລະ ສ້າງຄວາມທົນທານ ຕໍ່ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ;

¹ ຂໍ້ມູນໄດ້ຈາກແຜນດຳເນີນງານແຫ່ງຊາດ ວ່າດ້ວຍ ການປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ (NAPA), ກຄປ, ກຊສ, 2009

- ເຊື່ອມສານເອົາ ວຽກງານການປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ເຂົ້າໃນບັນດານະໂຍບາຍ, ແຜນງານ ແລະ ກິດຈະກຳທີ່ກ່ຽວຂ້ອງທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ ຫຼື ກຳລັງດຳເນີນການສ້າງໃໝ່ ເພື່ອໃຫ້ມີຄວາມສອດຄ່ອງ ກັບບັນດາຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານ ຂອງຂະແໜງການກ່ຽວຂ້ອງ;
- ບັນລຸຄາດໝາຍສູ້ຊົນ ດ້ານການປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຮອດປີ 2035 ຕາມທິດສີຂຽວ ແລະ ຍືນຍົງ.

2. ວິທີການ

ການສ້າງແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປັບຕົວ ເປັນການຜັນຂະຫຍາຍ ຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດການແກ້ໄຂບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຮອດປີ 2030, ແຜນງານແຫ່ງຊາດການປະກອບສ່ວນແກ້ໄຂບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ (NDC), ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX (2021-2025) ແລະ ມະຕິ ຂອງສະພາແຫ່ງຊາດ ວ່າດ້ວຍການຮັບຮອງເອົາບົດລາຍງານຂອງລັດຖະບານ ກ່ຽວກັບ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ປະຈຳປີ 2022 ແລະ ທິດທາງແຜນການ ປີ 2023, ສະບັບເລກທີ 82/ສພຊ, ລົງວັນທີ 30 ທັນວາ 2022.

ວິທີການສ້າງແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປັບຕົວ ແມ່ນໄດ້ສັງລວມເອົາບັນດາບົດຮຽນທີ່ຖອດຖອນໄດ້ຈາກການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕົວຈິງ ໂດຍໄດ້ອີງໃສ່ບົດແນະນຳດ້ານວິຊາການ ຂອງສິນທິສັນຍາ ສປຊ ວ່າດ້ວຍການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ການດຳເນີນຂະບວນການຕ່າງໆ ເປັນຕົ້ນ: ການທົບທວນ ແລະ ເກັບກຳຂໍ້ມູນ, ການວິເຄາະ, ການປະເມີນຄວາມສ່ຽງ ແລະ ຄວາມບອບບາງ ຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ພ້ອມທັງຈັດລຽງບຸລິມະສິດ ບັນດາມາດຕະການປັບຕົວ, ການປຶກສາຫາລື ແລະ ປະກອບຄຳເຫັນຈາກພາກສ່ວນຕ່າງໆ ຂອງຂະແໜງການລັດຖະບານ ທັງໃນລະດັບສູນກາງ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ ລວມທັງຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ, ອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນ, ອົງການຈັດຕັ້ງທາງສັງຄົມ ແລະ ພາກເອກະຊົນ. ນອກຈາກນັ້ນ, ຍັງລວມເອົາການວິເຄາະ ແລະ ເຊື່ອມສານບົດບາດຍິ່ງ-ຊາຍ ແລະ ການມີສ່ວນຮ່ວມ ຂອງທຸກກຸ່ມຄົນໃນສັງຄົມເຂົ້າໃນຂະບວນການສ້າງແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປັບຕົວ. ຮູບທີ 1 ລຸ່ມນີ້ ສະແດງໃຫ້ເຫັນເຖິງ ພາບລວມຂະບວນການສ້າງແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປັບຕົວ ຂອງ ສປປ ລາວ.

ຮູບທີ 1: ພາບລວມຂະບວນການສ້າງແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປັບຕົວ

3. ສະພາບລວມ ຂອງປະເທດ

3.1 ດ້ານເສດຖະກິດ

ໃນໄລຍະຜ່ານມາ, ສປປ ລາວ ມີການເຕີບໂຕທາງດ້ານເສດຖະກິດທີ່ເຂັ້ມແຂງ ຊຶ່ງໄດ້ຮັບແຮງຊຸກຍູ້ຈາກການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງການຄ້າ, ການລົງທຶນ ແລະ ການເຊື່ອມໂຍງກັບລະດັບພາກພື້ນ ເຮັດໃຫ້ມີອັດຕາການເຕີບໂຕດ້ານເສດຖະກິດ ສະເລ່ຍໄດ້ 5.8 ສ່ວນຮ້ອຍ ໃນໄລຍະ 5 ປີຜ່ານມາ.² ສປປ ລາວ ໄດ້ຖືກຍົກລະດັບຈາກປະເທດທີ່ມີລາຍຮັບຕໍ່າ ມາເປັນ ປະເທດທີ່ມີລາຍຮັບປານກາງຕໍ່າ (lower-middle-income) ໃນປີ 2011 ໂດຍອີງຕາມການຈັດປະເພດ ຂອງທະນາຄານໂລກ.³ ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ 5 ປີ ຄັ້ງທີ 9 (2021-2025) ໄດ້ຄາດຄະເນວ່າ ຖ້າຫາກ ສປປ ລາວ ສາມາດຮັກສາອັດຕາການເຕີບໂຕຢູ່ທີ່ 6.5 ຫາ 7 ສ່ວນຮ້ອຍ ໃນໄລຍະປີ 2020-2030, ສປປ ລາວ ຈະຖືກຍົກລະດັບສະຖານະພາບ ຂຶ້ນເປັນປະເທດທີ່ມີລາຍໄດ້ປານກາງສູງ (upper-middle-income).⁴ ນອກຈາກນີ້, ອົງການສະຫະປະຊາຊາດ ກໍໄດ້ຄາດການວ່າ ສປປ ລາວ ຈະສາມາດຫຼຸດພົ້ນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ (LDC) ພາຍໃນປີ 2026.⁵ ຕາຕະລາງທີ 1 ຂ້າງລຸ່ມນີ້ ໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນຕົວຊີ້ບອກດ້ານເສດຖະກິດມະຫາພາກ ຊຶ່ງລາຍງານໂດຍ ບົດລາຍງານ ເສດຖະກິດ ປີ 2023 ຈາກທະນາຄານແຫ່ງ ສປປ ລາວ ເຫັນວ່າ ມູນຄ່າລວມຍອດຜະລິດຕະພັນພາຍໃນ ແມ່ນຈຳນວນ 265,475 ຕື້ກີບ (ຕາມລາຄາໃນປີ) ແລະ ລາຍໄດ້ສະເລ່ຍຕໍ່ຫົວຄົນ ສາມາດບັນລຸໄດ້ ຈຳນວນ 1,832 ໂດລາສະຫະລັດ.⁶

ຕາຕະລາງທີ 1: ຕົວຊີ້ບອກເສດຖະກິດມະຫາພາກ ປີ 2023

ລວມຍອດຜະລິດຕະພັນພາຍໃນ (GDP) (ຕື້ ກີບ)	265,475
GDP ຕໍ່ຫົວຄົນ (ໂດລາສະຫະລັດ)	1,832
ອັດຕາເຕີບໂຕ ຂອງ GDP	4.2 ສ່ວນຮ້ອຍ
ອັດຕາເງິນເຟີ້, ລາຄາບໍລິໂພກສະເລ່ຍ (ການປ່ຽນແປງຄິດເປັນສ່ວນ ຮ້ອຍປະຈຳປີ)	31.23
ໜີ້ໂດຍລວມທົ່ວໄປ ຂອງລັດຖະບານ (ຄິດເປັນ ສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງ GDP)	74.15

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ບົດລາຍງານເສດຖະກິດ ປີ 2023, ທະນາຄານແຫ່ງ ສປປ ລາວ

ເສດຖະກິດ ຂອງ ສປປ ລາວ ໃນປີ 2022 ແມ່ນຢູ່ໃນໄລຍະຟື້ນຟູຈາກຜົນກະທົບ ຈາກການແຜ່ລະບາດ ຂອງພະຍາດໂຄວິດ 19 ໂດຍໄດ້ຮັບແຮງໜູນ ຂອງການເປີດປະເທດຢ່າງເປັນທາງການ ແລະ ການສຸມໃສ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວາລະແຫ່ງຊາດວ່າດ້ວຍການແກ້ໄຂຄວາມຫຍຸ້ງຍາກທາງດ້ານເສດຖະກິດ-ການເງິນ (2021-2023) ໂດຍສະເພາະການຊຸກຍູ້ການຜະລິດເປັນທ່າແຮງ ເພື່ອທົດແທນການນຳເຂົ້າ, ສົ່ງເສີມການສົ່ງອອກ ຊຶ່ງໄດ້ສ້າງເງື່ອນໄຂໃຫ້ GDP ໃນປີ 2022 ໄດ້ຂະຫຍາຍຕົວ ໃຫ້ໄດ້ຢູ່ໃນລະດັບ 4.4 ສ່ວນຮ້ອຍ ຈາກ 3.48 ສ່ວນຮ້ອຍ ໃນປີ 2021 (ຮູບທີ 2).

² ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ, ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ 5 ປີ ຄັ້ງທີ 9 (2021-2025), ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ (ສະບັບພາສາອັງກິດ, 7 ຕຸລາ 2021), ໜ້າ.9.

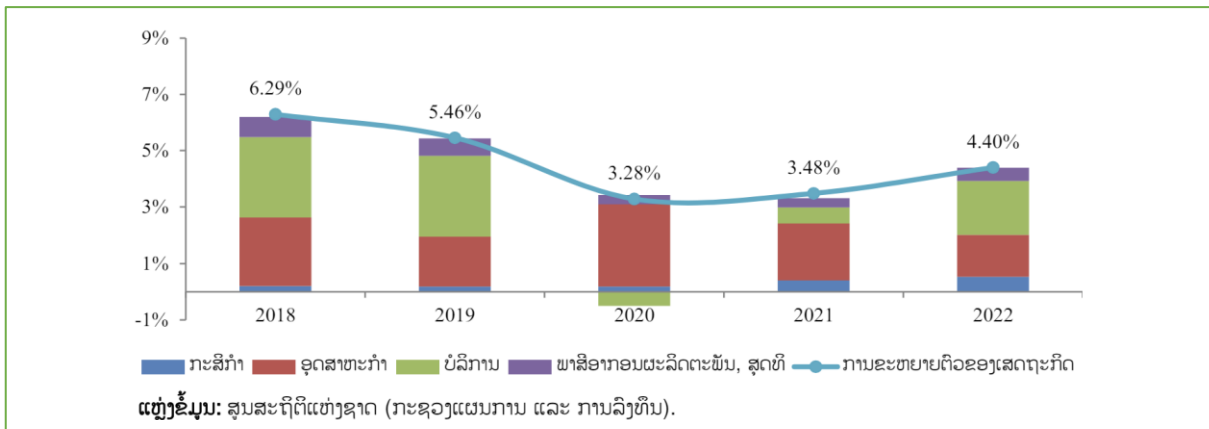
³ <https://www.worldbank.org/en/news/press-release/2011/08/17/lao-pdr-now-lower-middle-income-economy>, ເຂົ້າເບິ່ງວັນທີ 30 ມິຖຸນາ 2021.

⁴ ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ, ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ 5 ປີ ຄັ້ງທີ 9 (2021-2025), ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ (ສະບັບພາສາອັງກິດ, 7 ຕຸລາ 2021), ໜ້າ.47..

⁵ ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ, ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ 5 ປີ ຄັ້ງທີ 9 (2021-2025), ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ (ສະບັບພາສາອັງກິດ, 7 ຕຸລາ 2021), ໜ້າ.46; ແລະ https://www.un.org/development/desa/dpad/wp-content/uploads/sites/45/LDC_Profile_LaoPDR.pdf, ເຂົ້າເບິ່ງວັນທີ 09 ທັນວາ 2021.

⁶ ທະນາຄານແຫ່ງ ສປປ ລາວ 2023, ບົດລາຍງານເສດຖະກິດປະຈຳປີ

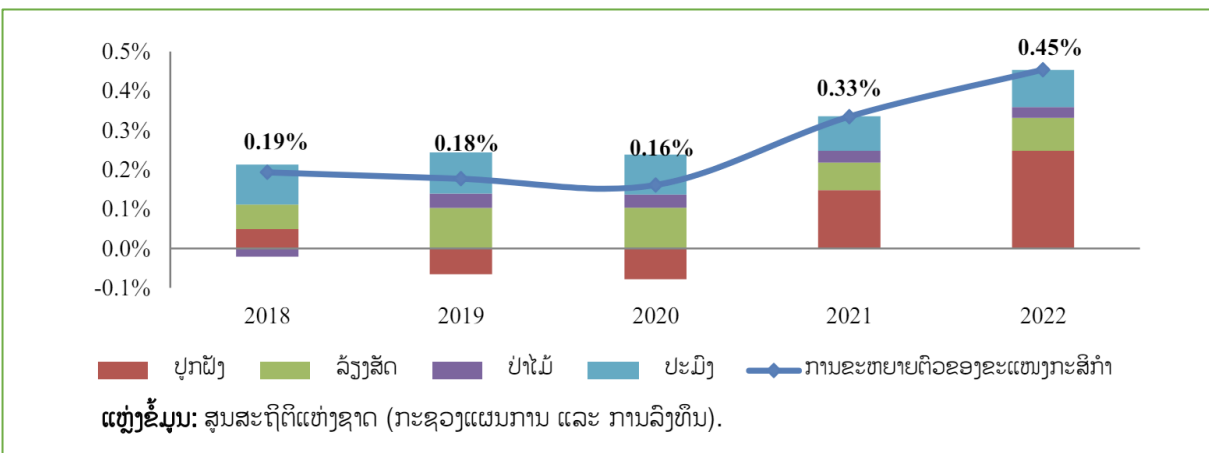
ຮູບທີ 2: ອັດຕາການຂະຫຍາຍຕົວ ຂອງເສດຖະກິດ ປີ 2018-2022

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ສູນສະຖິຕິແຫ່ງຊາດ (ກະຊວງການເງິນ)

ຂະແໜງກະສິກໍາ ຂະຫຍາຍຕົວຢູ່ໃນລະດັບ 3.4 ສ່ວນຮ້ອຍ ຄິດເປັນມູນຄ່າລາຄາ ໃນປີ ແມ່ນຢູ່ໃນຈໍານວນ 38,436 ຕື້ກີບ ຊຶ່ງສາມາດປະກອບສ່ວນໄດ້ 17.8 ສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງການຂະຫຍາຍຕົວ ເສດຖະກິດແຫ່ງຊາດ, ພື້ນເດັ່ນ ແມ່ນຂະແໜງການປູກຝັງ ທີ່ຂະຫຍາຍຕົວໄດ້ 2.9 ສ່ວນຮ້ອຍ ແລະ ການລ້ຽງສັດໄດ້ 4.2 ສ່ວນຮ້ອຍ. ໃນນີ້ ຜົນຜະລິດບັນລຸໄດ້ຈໍານວນ 3,781,580 ໂຕນ ທຽບໃສ່ປີຜ່ານມາ ເພີ່ມຂຶ້ນ 3.3 ສ່ວນຮ້ອຍ (ທຽບໃສ່ແຜນການ ແມ່ນໄດ້ລົ້ນແຜນ 2.2 ສ່ວນຮ້ອຍ). ນອກຈາກນັ້ນ, ຍັງມີພືດອຸດສະຫະກໍາທີ່ພື້ນເດັ່ນ ເຊັ່ນ: ມັນຕົ້ນ ຜະລິດໄດ້ຈໍານວນ 4,8 ລ້ານໂຕນ ທຽບໃສ່ປີຜ່ານມາເພີ່ມຂຶ້ນ 31 ສ່ວນຮ້ອຍ (ລົ້ນແຜນການ 25 ສ່ວນຮ້ອຍ) ແລະ ຍັງມີ ກາເຟ, ອ້ອຍ ແລະ ໝາກໄມ້ກິນໝາກ ເມື່ອທຽບໃສ່ປີຜ່ານມາ ແມ່ນເພີ່ມຂຶ້ນ 6 ສ່ວນຮ້ອຍ, 32 ສ່ວນຮ້ອຍ ແລະ 15 ສ່ວນຮ້ອຍ, ຕາມລຳດັບ. ສົມທຽບກັບການສົ່ງອອກພືດ ແລະ ຜະລິດຕະພັນຈາກພືດ ໃນປີ 2022 ປະຕິບັດໄດ້ຈໍານວນ 1,294.4 ລ້ານໂດລາ ທຽບໃສ່ ປີຜ່ານມາເພີ່ມຂຶ້ນ 48.5 ສ່ວນຮ້ອຍ.⁷

ຮູບທີ 3: ການປະກອບສ່ວນໃນການຂະຫຍາຍຕົວ ຂອງຂະແໜງກະສິກໍາ

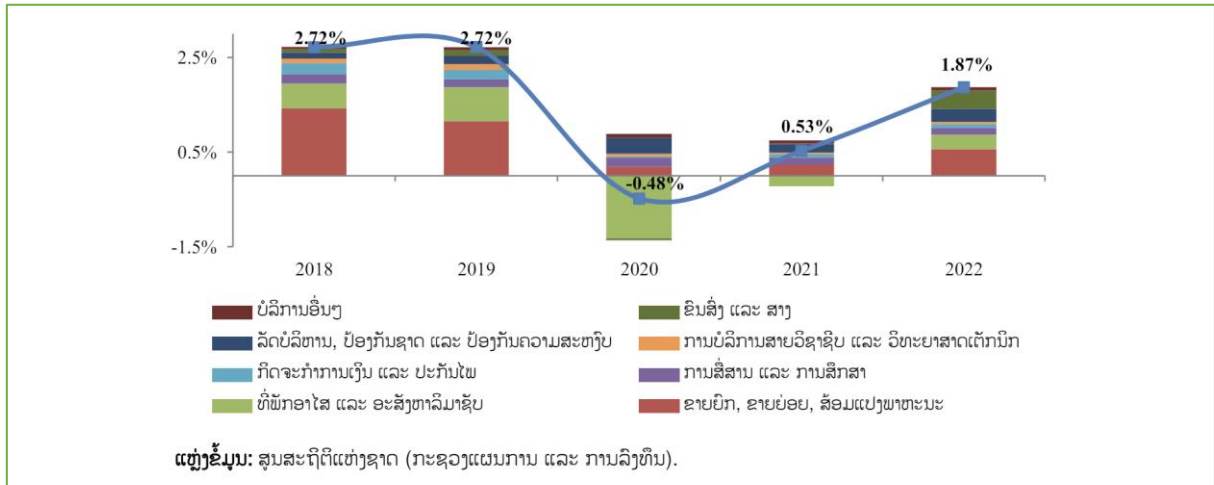

ສໍາລັບຂະແໜງການບໍລິການ ແມ່ນມີການຂະຫຍາຍຕົວເພີ່ມຂຶ້ນຫຼາຍກວ່າໝູ່ ຖ້າທຽບໃສ່ຂະແໜງການອື່ນ ໂດຍໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນ 5 ສ່ວນຮ້ອຍ ກວມເອົາ 37 ສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງການຂະຫຍາຍຕົວ ຂອງເສດຖະກິດແຫ່ງຊາດ ສືບເນື່ອງຈາກການເປີດປະເທດເຕັມຮູບແບບ. ພື້ນເດັ່ນແມ່ນ ການບໍລິການຂົນສົ່ງ ແລະ ສາງເກັບສິນຄ້າ ໄດ້ມີການຂະຫຍາຍຕົວເພີ່ມຂຶ້ນສູງເຖິງ 28.8 ສ່ວນຮ້ອຍ⁸ ຊຶ່ງໄດ້ ຮັບແຮງຊຸກຍູ້ ຈາກການຂົນສົ່ງຜ່ານທາງລົດໄຟລາວ-ຈີນ. ນອກຈາກນີ້, ກໍ່ໄດ້ມີນັກທ່ອງທ່ຽວເຂົ້າມາທ່ຽວໃນປະເທດຈໍານວນ 1,294,365 ເທື່ອຄົນ ໃນປີ 2022 ຈາກທີ່ບໍ່ມີນັກທ່ອງທ່ຽວເຂົ້າປະເທດໃນປີ 2021, ພາຍຫຼັງໄດ້ມີການເປີດປະເທດ

⁷ ທະນະຄານແຫ່ງ ສປປ ລາວ 2022, ບົດລາຍງານເສດຖະກິດປະຈຳປີ
⁸ ທະນະຄານແຫ່ງ ສປປ ລາວ 2022, ບົດລາຍງານເສດຖະກິດປະຈຳປີ

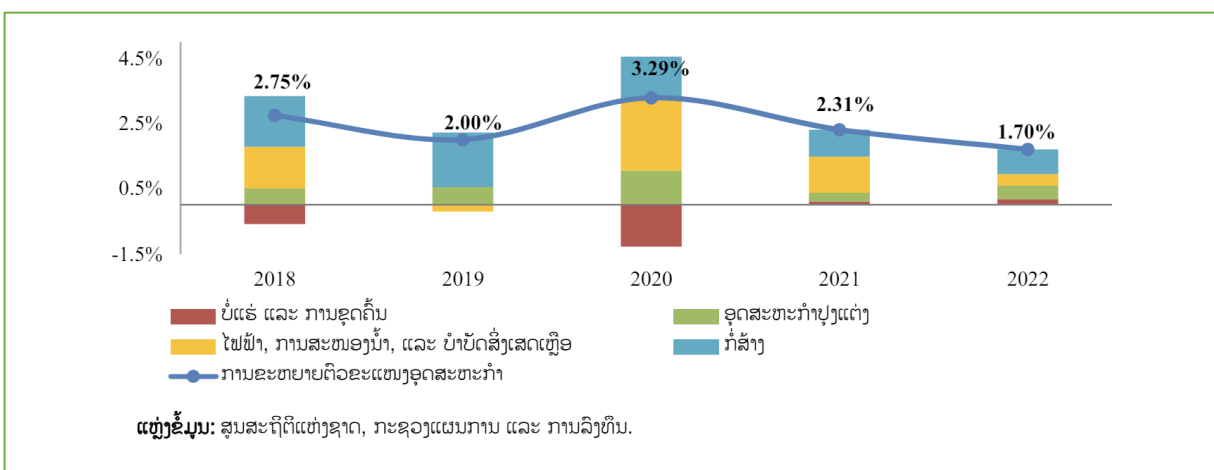
ຢ່າງເປັນທາງການ ເຮັດໃຫ້ດ້ານການບໍລິການເພີ່ມຂຶ້ນສູງເມື່ອທຽບໃສ່ກັບປີຜ່ານມາ ເປັນຕົ້ນ: ທີ່ພັກອາໄສ ແລະ ຮ້ານອາຫານ ເພີ່ມຂຶ້ນ 8.6 ສ່ວນຮ້ອຍ ແລະ ການຂາຍຍົກ-ຂາຍຍ່ອຍ ແມ່ນຂະຫຍາຍຕົວເພີ່ມຂຶ້ນ 4.1 ສ່ວນຮ້ອຍ.

ຮູບທີ 4: ການປະກອບສ່ວນໃນການຂະຫຍາຍຕົວ ຂອງຂະແໜງບໍລິການ

ຂະແໜງອຸດສາຫະກຳ ໃນປີ 2022 ໂດຍລວມ ແມ່ນໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກການເພີ່ມຂຶ້ນ ຂອງຕົ້ນທຶນ ການຜະລິດ ແລະ ຄ່າແຮງງານ ຊຶ່ງອຸດສາຫະກຳປຸງແຕ່ງຂະໜາດນ້ອຍບາງແຫ່ງ ແມ່ນໄດ້ຢຸດເຊົາການຜະລິດ ຈຶ່ງສົ່ງຜົນໃຫ້ການສົ່ງອອກຜະລິດຕະພັນໄດ້ຫຼຸດລົງ ເຊັ່ນ: ການຜະລິດອຸປະກອນຊີ້ນສ່ວນເຄື່ອງໄຟຟ້າ, ຜະລິດຕະພັນໄຂມັນສັດ ແລະ ອື່ນໆ. ຢ່າງໃດກໍດີ, ຂະແໜງອຸດສາຫະກຳກໍໄດ້ຂະຫຍາຍຕົວ ໃນລະດັບ 4.4 ສ່ວນຮ້ອຍ ຊຶ່ງກວມເອົາ 34 ສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງ GDP ໂດຍທຳແຮງທີ່ປະກອບສ່ວນຂະຫຍາຍຕົວຂອງຂະແໜງອຸດສາຫະກຳ ແມ່ນມາຈາກພະລັງງານໄຟຟ້າ ເປັນຕົ້ນ: ເຂື່ອນໄຟຟ້າ ນ້ຳຖ້ຳ, ເຂື່ອນໄຟຟ້າ ເຊບຽນ-ເຊນ້ຳນ້ອຍ ແລະ ເຂື່ອນພະລັງງານ ຄວາມຮ້ອນຫຼັງສາ, ຖັດລົງມາແມ່ນການກໍ່ສ້າງ ໂຄງການທາງຫຼວງແຫ່ງຊາດ ເລກທີ 13, ໂຄງການຂົວມິດຕະພາບລາວ-ໄທ ແຫ່ງທີ 5. ສຳລັບການຂະຫຍາຍຕົວ ຂອງອຸດສາຫະກຳພະລັງງານໄຟຟ້າ, ການກໍ່ສ້າງ, ບໍ່ແຮ່ ແລະ ການຂຸດຄົ້ນ ແລະ ອຸດສາຫະກຳການຜະລິດ ແມ່ນຂະຫຍາຍຕົວ ເພີ່ມຂຶ້ນ 2.7 ສ່ວນຮ້ອຍ, 7.2 ສ່ວນຮ້ອຍ, 2.8 ສ່ວນຮ້ອຍ ແລະ 9.3 ສ່ວນຮ້ອຍ ຕາມລຳດັບ; ອຸດສາຫະກຳປຸງແຕ່ງອື່ນໆ ຂະຫຍາຍຕົວ 5.9 ສ່ວນຮ້ອຍ.⁹

ຮູບທີ 5: ການປະກອບສ່ວນໃນການຂະຫຍາຍຕົວ ຂອງຂະແໜງອຸດສາຫະກຳ

⁹ ທະນະຄານແຫ່ງ ສປປ ລາວ 2022, ບົດລາຍງານເສດຖະກິດປະຈຳປີ

3.2 ດ້ານສັງຄົມ

ດ້ານປະຊາກອນ, ພົນລະເມືອງ ຂອງ ສປປ ລາວ ໃນປີ 2019 ແມ່ນມີຈຳນວນ 7,123,000 ຄົນ.¹⁰ ການສຳຫຼວດການຊົມໃຊ້ ແລະ ການໃຊ້ຈ່າຍຂອງຄົວເຮືອນ ຄັ້ງທີ 6 ປີ 2018/2019 ຊຶ່ງໃຫ້ເຫັນວ່າ ຈຳນວນຄົວເຮືອນໃນ ສປປ ລາວ ທັງໝົດມີປະມານ 1,274,000 ຄົວເຮືອນ ແລະ ຂະໜາດ ຂອງຄົວເຮືອນສະເລ່ຍແມ່ນ 4.7 ຄົນຕໍ່ຄົວເຮືອນ ຊຶ່ງຂອບເຂດຄ່າຜິດດ່ຽງແມ່ນ (+/-) 0.02, ຖ້າທຽບໃສ່ກັບການສຳຫຼວດການຊົມໃຊ້ ແລະ ການໃຊ້ຈ່າຍຂອງຄົວເຮືອນ ຄັ້ງທີ 5 ປີ 2012/2013 ແລ້ວເຫັນວ່າ ຂະໜາດຂອງຄົວເຮືອນ ແມ່ນຫຼຸດລົງປະມານ -8.8 ສ່ວນຮ້ອຍ, ເຂດຕົວເມືອງ ຂະໜາດຂອງຄົວເຮືອນຫຼຸດລົງ -8.1 ສ່ວນຮ້ອຍ, ສ່ວນຂະໜາດຄົວເຮືອນ ເຂດຊົນນະບົດຫຼຸດລົງ -8.4 ສ່ວນຮ້ອຍ ໂດຍສະເພາະ ເຂດທີ່ອາໄສຢູ່ຊົນນະບົດທີ່ມີເສັ້ນທາງເຂົ້າເຖິງຫຼຸດລົງ -7.8 ສ່ວນຮ້ອຍ, ສ່ວນເຂດບໍ່ມີເສັ້ນທາງເຂົ້າເຖິງ ແມ່ນມີຂະໜາດຄົວເຮືອນສະເລ່ຍເທົ່າເດີມ. ຖ້າເບິ່ງຕາມແຕ່ລະພາກແລ້ວ ເຫັນວ່າຂະໜາດຄົວເຮືອນສະເລ່ຍ ທີ່ໃຫຍ່ກວ່າໝູ່ ແມ່ນຢູ່ພາກເໜືອ ແລະ ພາກໃຕ້, ສະເລ່ຍແລ້ວແມ່ນມີຈຳນວນ 4.9 ຄົນຕໍ່ຄົວເຮືອນ.¹¹ ຈຳນວນຄົວເຮືອນໃນ ສປປ ລາວ ສ່ວນໃຫຍ່ຈະຢູ່ໃນເຂດຊົນນະບົດ ຊຶ່ງກວມເອົາ 65.2 ສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງຄົວເຮືອນທັງໝົດ, ແຕ່ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ ເຫັນວ່າການພັດທະນາ ຫຼື ການຫັນເປັນຕົວເມືອງ ຂອງ ສປປ ລາວ ມີທ່າອ່ຽງດີຂຶ້ນ ໃນໄລຍະຜ່ານມາ. ຖ້າສົມທຽບໃສ່ສະພາບ ລະຫວ່າງພາກເໜືອ, ພາກກາງ ແລະ ພາກໃຕ້ ເຫັນວ່າ ປະຊາຊົນທີ່ອາໄສຢູ່ເຂດພາກໃຕ້ ໃນເຂດຊົນນະບົດ ແມ່ນຫຼາຍກວ່າພາກອື່ນ ກວມເອົາ 76.4 ສ່ວນຮ້ອຍ, ແຕ່ຖ້າແຍກຕາມແຂວງແລ້ວເຫັນວ່າ ອັດຕາສ່ວນ ຂອງປະຊາຊົນທີ່ຢູ່ເຂດຊົນນະບົດສູງກວ່າໝູ່ ແມ່ນແຂວງສາລະວັນ ກວມເອົາ 88.3 ສ່ວນຮ້ອຍ ແລະ ຕໍ່າສຸດ ແມ່ນນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ກວມເອົາ 22.1 ສ່ວນຮ້ອຍ.¹²

ດ້ານບົດບາດຍິງ-ຊາຍ, ໃນໄລຍະຜ່ານມາບົດບາດ ຂອງແມ່ຍິງ ແມ່ນໄດ້ຖືກຍົກສູງ. ສິດ ແລະ ໂອກາດ ຂອງແມ່ຍິງ ແລະ ຊາຍ ໄດ້ຮັບການຮັບປະກັນຄວາມສະເໝີພາບຕາມລັດຖະທຳມະນູນ, ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍຄວາມສະເໝີພາບລະຫວ່າງຍິງ-ຊາຍ, ແລະ ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍແຮງງານ. ການບັງຄັບແຕ່ງງານ, ການແຕ່ງງານແຕ່ອາຍຸຍັງນ້ອຍ, ການຈຳແນກ ແລະ ການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແມ່ນຖືກເກືອດຫ້າມຕາມກົດໝາຍ.

ແຕ່ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມໃນບາງພື້ນທີ່ ຫຼື ບາງຊົນເຜົ່າ ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກຍິງແມ່ນຍັງມີຂໍ້ຈຳກັດໃນການເຂົ້າເຖິງສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກຕ່າງໆ ລວມເຖິງເງື່ອນໄຂການເຂົ້າເຖິງການບໍລິການທາງສັງຄົມອື່ນໆ ເປັນຕົ້ນ: ການເຮັດວຽກ ແລະ ການສຶກສາ. ສາເຫດຫຼັກ ແມ່ນຍ້ອນການເຊື່ອຖືຮີດເກົ່າຄອງເດີມຍັງສືບຕໍ່ໃນບາງພື້ນທີ່. ອີງຕາມບົດລາຍງານ ປີ 2022, ອັດຕາການອ່ານອອກຂຽນໄດ້ ຂອງແມ່ຍິງ ແມ່ນຕໍ່າກວ່າ 83.4 ສ່ວນຮ້ອຍ ເມື່ອທຽບໃສ່ກັບຜູ້ຊາຍ, ຜູ້ຊາຍແມ່ນສູງກວ່າ 91.6 ສ່ວນຮ້ອຍ.¹³ ເຖິງວ່າຊ່ອງຫວ່າງດ້ານບົດບາດຍິງ-ຊາຍ ໃນ ສປປ ລາວ ກຳລັງໄດ້ຮັບການປັບປຸງ, ແຕ່ວ່າ ແມ່ຍິງ ຍັງປະເຊີນກັບສິ່ງທ້າທາຍໃນການເຂົ້າເຖິງການສຶກສາຂັ້ນມັດທະຍົມ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ອັດຕາການເຂົ້າຮຽນໃນລະດັບການສຶກສາຂັ້ນພື້ນຖານ ໂດຍລວມ ແມ່ນດີຂຶ້ນກວ່າເກົ່າສຳລັບເພດຍິງ ແລະ ເພດຊາຍ ໂດຍສະເພາະໃນປີ 2015, ເດັກນ້ອຍຜູ້ຊາຍມີ 80.6 ສ່ວນຮ້ອຍ ແລະ ເດັກຍິງມີ 78.7 ສ່ວນຮ້ອຍ ທີ່ໄດ້ລົງທະບຽນເຂົ້າຮຽນ. ການແຕ່ງດອງແຕ່ຍັງນ້ອຍ ແລະ ການຖືພາ ຂອງໄວໜຸ່ມ ກໍຍັງເປັນບັນຫາທີ່ທ້າທາຍ ຊຶ່ງເຫັນວ່າຍັງມີອັດຕາສູງທີ່ສຸດໃນທະວີບອາຊີ. ປັດໄຈເຫຼົ່ານີ້ ເຮັດໃຫ້ມີອັດຕາການປະລະການຮຽນ ຂອງແມ່ຍິງສູງຂຶ້ນ ຊຶ່ງເປັນສິ່ງກົດຂວາງ ໃນການບັນລຸການສຶກສາຂັ້ນມັດທະຍົມ.¹⁴

ໂດຍອີງໃສ່ ການສຳຫຼວດການຊົມໃຊ້ ແລະ ການໃຊ້ຈ່າຍຂອງຄົວເຮືອນ ໃນປີ 2018 ເຫັນວ່າ ເວລາທີ່ໃຊ້ກັບວຽກເຮືອນທີ່ບໍ່ໄດ້ຮັບຄ່າຈ້າງແມ່ນ 46.2 ສ່ວນຮ້ອຍ (ເພດຍິງ: 48.9 ສ່ວນຮ້ອຍ ແລະ ເພດຊາຍ: 37.2 ສ່ວນຮ້ອຍ) ໃນນີ້ສັດສ່ວນດັ່ງກ່າວເຫັນວ່າ ເດັກຍິງມີໜ້າທີ່ເບິ່ງແຍງວຽກເຮືອນຫຼາຍກວ່າເດັກຊາຍ ຊຶ່ງເຫັນວ່າມີຄວາມບໍ່ເທົ່າທຽມ. ນອກຈາກນີ້, ໜ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບແຕ່ອາຍຸຍັງນ້ອຍຍັງຈຳກັດໂອກາດ ຂອງເດັກຍິງໃນການເຂົ້າເຖິງການສຶກສາ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງເດັກຍິງໃນການເບິ່ງແຍງ

¹⁰ ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ 2019, ສູນສະຖິຕິແຫ່ງຊາດ

¹¹ ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ 2018/2019, ການສຳຫຼວດການຊົມໃຊ້ ແລະ ການໃຊ້ຈ່າຍ ຂອງຄົວເຮືອນ ຄັ້ງທີ 6

¹² ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ 2018/2019, ການສຳຫຼວດການຊົມໃຊ້ ແລະ ການໃຊ້ຈ່າຍ ຂອງຄົວເຮືອນ ຄັ້ງທີ 6

¹³ ອົງການ ສປຊ ເພື່ອການສຶກສາ, ວິທະຍາສາດ ແລະ ວັດທະນະທຳ 2022. <https://countryeconomy.com/demography/literacy-rate/laos#:~:text=Laos%20it%20has%2C%20according%20publishes.%2C%20for%20females%20is%2083.37%25>

¹⁴ ກຸ່ມທະນາຄານໂລກ.

ວຽກເຮືອນທີ່ບໍ່ໄດ້ຮັບຄ່າຈ້າງກໍຍັງຈຳກັດໂອກາດ ຂອງເດັກຍິງໃນການສຶກສາໃນຊັ້ນສູງ ຫຼື ໂອກາດໃນການຈ້າງງານ ແລະ ຈຳກັດການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງທາງດ້ານເສດຖະກິດ ແລະ ສັງຄົມອີກດ້ວຍ.¹⁵

3.3 ດ້ານການພັດທະນາ

ນັບແຕ່ປີ 1975 ເປັນຕົ້ນມາ ສປປ ລາວ ມີຄວາມຄືບໜ້າດ້ານການພັດທະນາຕະຫຼອດມາ ເຫັນໄດ້ຈາກການຈັດລຳດັບຂອງດັດຊະນີການພັດທະນາມະນຸດ (Human Development Index - HDI). ໃນປີ 2022, ສປປ ລາວ ໄດ້ຄະແນນ 0.620 ສຳລັບ HDI, ຢູ່ລຳດັບທີ 139 ຈາກທັງໝົດ 193 ປະເທດ ແລະ ຖືກຈັດຢູ່ໃນປະເພດການພັດທະນາມະນຸດລະດັບກາງ.¹⁶ ຖືເປັນຂີດໝາຍທີ່ສຳຄັນໃນການປັບປຸງດ້ານການພັດທະນາມະນຸດ ເມື່ອທຽບກັບປີ 2000 ຊຶ່ງມີ ຄະແນນ HDI ພຽງແຕ່ 0.471,¹⁷ ຊຶ່ງເປັນໜ້າຕົ້ນຕໍ ຂອງລັດຖະບານ ໃນດ້ານການພັດທະນາ ແມ່ນການຫຼຸດພື້ນຜິວອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ແລະ ກ້າວໄປສູ່ການເປັນປະເທດທີ່ມີລາຍຮັບປານກາງສູງ. ໃນປີ 2021, ຄະນະກຳມະການດ້ານນະໂຍບາຍ ເພື່ອການພັດທະນາ ຂອງສະຫະປະຊາຊາດ ສະເໜີວ່າ ສປປ ລາວ ຈະຫຼຸດພື້ນສະຖານະດັ່ງກ່າວໃນກອບເວລາທີ່ຂະຫຍາຍອອກໄປອີກເປັນເວລາ 5 ປີ, ເລີ່ມແຕ່ປີ 2026 ເປັນຕົ້ນໄປ, ສປປ ລາວ ຈະຍັງຄົງສາມາດຮັກສາທ່າແຮງໃນການພັດທະນາໃນທາງບວກໃຫ້ໄດ້.¹⁸

ສປປ ລາວ ໄດ້ໃຫ້ຄວາມສຳຄັນ ຕໍ່ກັບການພັດທະນາມະນຸດ ໃນໄລຍະຫຼາຍທົດສະວັດທີ່ຜ່ານມາ ຊຶ່ງເຫັນໄດ້ວ່າ ສປປ ລາວ ໄດ້ບັນລຸເປົ້າໝາຍສະຫະສະວັດ ຂອງການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກລົງ ໄດ້ເຄິ່ງໜຶ່ງ ແລະ ປະສົບຜົນສຳເລັດໃນການເພີ່ມຂຶ້ນ ຂອງອັດຕາການອ່ານອອກຂຽນໄດ້ໂດຍລວມ ສູງເຖິງ 83 ສ່ວນຮ້ອຍ. ນອກຈາກນີ້, ອັດຕາການເສຍຊີວິດ ຂອງແມ່ ແລະ ເດັກນ້ອຍກໍຫຼຸດລົງ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ຄວາມຄືບໜ້າໃນການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກ ແລະ ການພັດທະນາມະນຸດ ແມ່ນຍັງບໍ່ເທົ່າທຽມກັນໃນທົ່ວທຸກພາກຂອງປະເທດ ແລະ ລວມທັງຊົນເຜົ່າ.

ອີງຕາມການສຳຫຼວດການຊົມໃຊ້ ແລະ ການໃຊ້ຈ່າຍຂອງຄົວເຮືອນ ຄັ້ງທີ 6 ປີ 2018/2019 ສະພາບ ແລະ ທ່າອ່ຽງຂອງຄວາມທຸກຍາກ ຂອງ ສປປ ລາວ ໃນຫຼາຍຂົງເຂດ ເຫັນວ່າມີຄວາມແຕກຕ່າງ ໃນປັດໃຈຕ່າງໆ ທາງດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບຄວາມທຸກຍາກ ປີ 2018/2019 ລວມທັງການສົມທຽບໃສ່ຊຸມປີທີ່ຜ່ານມາ ຊຶ່ງໃນບົດສຳຫຼວດ ໄດ້ຊີ້ໃຫ້ເຫັນວ່າ ອັດຕາສ່ວນຄວາມທຸກຍາກລະດັບຊາດໃນປີ 2018/2019 ແມ່ນໄດ້ຫຼຸດລົງ ເຫຼືອພຽງ 18.3 ສ່ວນຮ້ອຍ. ໃນນັ້ນ ເຂດຊົນນະບົດມີຄວາມທຸກຍາກສູງກວ່າໝູ່ ກວມເອົາ 23.8 ສ່ວນຮ້ອຍ, ໃນຂະນະທີ່ອັດຕາຄວາມທຸກຍາກເຂດທີ່ຢູ່ອາໄສໃນຕົວເມືອງ ແມ່ນຢູ່ໃນລະດັບ 7 ສ່ວນຮ້ອຍ ເມື່ອທຽບໃສ່ 2012/2013 ທີ່ຜ່ານມາ. ນອກນັ້ນ, ອັດຕາສ່ວນຄົວເຮືອນທຸກຍາກ ເຫັນວ່າມີ 13.5 ສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງຄົວເຮືອນລາວທັງໝົດ ແມ່ນຍັງທຸກຍາກ. ໃນນັ້ນ, ໃນເຂດຊົນນະບົດສູງກວ່າໝູ່ ແລະ ມີອັດຕາສ່ວນກວມເອົາ 18 ສ່ວນຮ້ອຍ. ການພັດທະນາມະນຸດ ປີ 2022 ໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນ ຕົວຊີ້ບອກດ້ານການພັດທະນາມະນຸດ ຊຶ່ງສາມາດເບິ່ງລາຍລະອຽດຢູ່ໃນຕາຕະລາງທີ 2.

¹⁵ ບົດລາຍງານ ການທົບທວນຄືນແຫ່ງຊາດໂດຍສະເພາະກ່ຽວກັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວາລະ 2030 ກ່ຽວກັບ ການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ, 2024. <https://laocso.org/wp-content/uploads/2024/06/VNR-2024-Lao-Report-final-version.pdf>.

¹⁶ UNDP (2020). ບົດລາຍງານການພັດທະນາມະນຸດ 2020: ແຖວໜ້າຮຸ້ນຕໍ່ໄປ - ການພັດທະນາມະນຸດ ແລະ ຍຸກທີ່ມະນຸດມີອິດທິພົນຕໍ່ໂລກ (Anthropocene). <http://hdr.undp.org/en/content/human-development-report-2020>

¹⁷ UNDP (2022) ສປປ ລາວ: ຕົວຊີ້ບອກດ້ານການພັດທະນາມະນຸດ. <https://hdr.undp.org/data-center/specific-country-data/#/countries/LAO>

¹⁸ UN (2021). ສປປ ລາວ ໄດ້ຮັບການເນະນຳໃຫ້ຫຼຸດພື້ນຈາກການເປັນປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ໃນປີ 2026. <https://www.un.int/lao/news/lao-pdr-recommended-graduate-2026-least-developed-country-category-extended-preparatory-period>

ຕາຕະລາງທີ 2: ຕົວຊີ້ບອກທີ່ສໍາຄັນດ້ານການພັດທະນາມະນຸດ (HDI) ສໍາລັບ ສປປ ລາວ ປີ 2022

ອາຍຸຍືນສະເລ່ຍ, ແມ່ຍິງ (ປີ)	71.1
ອາຍຸຍືນສະເລ່ຍ, ຜູ້ຊາຍ (ປີ)	66.9
ອັດຕາການຕາຍ ຂອງເດັກລຸ່ມ 1 ປີ (ຕໍ່ ເດັກເກີດມີຊີວິດ 1,000 ຄົນ)	71.7
ອັດຕາການຕາຍ ຂອງແມ່ (ຕໍ່ເດັກເກີດມີຊີວິດ 100,000 ຄົນ)	126
ອັດຕາການອ່ານອອກຂຽນໄດ້, ຜູ້ໃຫຍ່ (ສ່ວນຮ້ອຍ ຜູ້ທີ່ມີອາຍຸ 15 ແລະ ຫຼາຍກວ່າ)	87.5
ຄ່າສະເລ່ຍຈໍານວນປີທີ່ຮຽນໜັງສື, ແມ່ຍິງ (ຈໍານວນປີ)	4.9
ຄ່າສະເລ່ຍຈໍານວນປີທີ່ຮຽນໜັງສື, ຜູ້ຊາຍ (ຈໍານວນປີ)	6.9
ປະຊາກອນທີ່ຢູ່ໃນຄວາມທຸກຍາກຫຼາຍມິຕິ, ນັບຫົວຄົນ (ສ່ວນຮ້ອຍ)	23.1
ການຈ້າງງານທີ່ມີຄວາມບອບບາງ ສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງການຈ້າງງານທັງໝົດ	70.7
ຜູ້ນໍາໃຊ້ອິນເຕີເນັດ, ລວມ (ສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງຈໍານວນປະຊາກອນ)	51.1

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: <https://hdr.undp.org/data-center/specific-country-data#/countries/LAO>

ນອກຈາກນີ້ ໂດຍອີງຕາມຕົວຊີ້ບອກທາງດ້ານການພັດທະນາມະນຸດຂອງໂລກ ປີ 2022, ລະດັບຄວາມທຸກຍາກ ຂອງ ສປປ ລາວ ແມ່ນໄດ້ຫຼຸດລົງຈາກ 33 ສ່ວນຮ້ອຍ ໃນປີ 2000 ມາເປັນ 23.4 ສ່ວນຮ້ອຍ ໃນປີ 2010. ດ້ານໂພຊະນາການ, ສາທາລະນະສຸກ ແລະ ການສຶກສາ ແມ່ນໄດ້ມີການພັດທະນາດີຂຶ້ນ. ລາຍຮັບຕໍ່ຫົວຄົນ ເພີ່ມຂຶ້ນຈາກຈໍານວນ 280 ໂດລາສະຫະລັດ ໃນປີ 2000 ມາເຖິງ 2,450 ໂດລາສະຫະລັດ ໃນປີ 2018, (Gross National Income) ຕໍ່ຫົວຄົນທີ່ມີຄວາມສາມາດໃນການຊື້ ເພີ່ມຂຶ້ນຈາກ ຈໍານວນ 1,760 ໂດລາສະຫະລັດ ຂຶ້ນເຖິງຈໍານວນ 7,410 ໂດລາສະຫະລັດ. ຂະແໜງການສາທາລະນະສຸກ, ການສຶກສາ ແລະ ຂົນສົ່ງ ແມ່ນໄດ້ປະກອບສ່ວນໃນການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກໃນ ສປປ ລາວ.¹⁹

4. ດ້ານການປົກຄອງ, ນະໂຍບາຍ, ນິຕິກຳ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ

4.1 ດ້ານການປົກຄອງ

4.1.1 ຂັ້ນສູນກາງ

ສປປ ລາວ ມີສະພາແຫ່ງຊາດ ເປັນອົງການຕົວແທນແຫ່ງສິດ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດ ຂອງປະຊາຊົນລາວ ບັນດາເຜົ່າ, ເປັນອົງການສູງສຸດແຫ່ງອຳນາດລັດ ແລະ ເປັນອົງການນິຕິບັນຍັດ ຊຶ່ງໄດ້ຮັບການເລືອກຕັ້ງຈາກປະຊາຊົນ, ມີພາລະບົດບາດຮັບຮອງເອົາລັດຖະທຳມະນູນ ແລະ ກົດໝາຍ, ຕົກລົງບັນຫາສໍາຄັນພື້ນຖານ ຂອງປະເທດຊາດ ແລະ ຕິດຕາມກວດກາ ການເຄົາລົບ, ປະຕິບັດລັດຖະທຳມະນູນ, ກົດໝາຍຂອງບັນດາອົງການຈັດຕັ້ງລັດ.²⁰

ລັດຖະບານ ແຫ່ງ ສປປ ລາວ ແມ່ນອົງການບໍລິຫານແຫ່ງລັດ ຊຶ່ງຖືກຮັບຮອງໂດຍກອງປະຊຸມສະພາແຫ່ງຊາດ, ມີຄວາມຮັບຜິດຊອບ ຕໍ່ ສະພາແຫ່ງຊາດ ແລະ ປະທານປະເທດ. ໂຄງປະກອບກົງຈັກ ຂອງລັດຖະບານປະກອບມີ ຫ້ອງວ່າການສຳນັກງານນາຍົກລັດຖະມົນຕີ, ກະຊວງ ແລະ ອົງການລັດທຽບເທົ່າກະຊວງ ຊຶ່ງຖືກຮັບຮອງໂດຍສະພາແຫ່ງຊາດ ຕາມການສະເໜີ ຂອງນາຍົກລັດຖະມົນຕີ. ບຸກຄະລະກອນ ຂອງລັດຖະບານ ປະກອບດ້ວຍສະມາຊິກລັດຖະບານ ຊຶ່ງມີ ນາຍົກລັດຖະມົນຕີ, ຮອງນາຍົກລັດຖະມົນຕີ, ລັດຖະມົນຕີ, ຫົວໜ້າຫ້ອງວ່າການສຳນັກງານນາຍົກລັດຖະມົນຕີ, ລັດຖະມົນຕີ ກະຊວງ ແລະ ຫົວໜ້າອົງການລັດທຽບເທົ່າກະຊວງ.²¹

¹⁹ ທະນາຄານໂລກ (2022). ຖານຂໍ້ມູນຕົວຊີ້ບອກດ້ານການພັດທະນາ

²⁰ ສະພາແຫ່ງຊາດແຫ່ງ ສປປ ລາວ, ທີ່ຕັ້ງ ແລະ ພາລະບົດບາດຂອງສະພາແຫ່ງຊາດ - ສະພາແຫ່ງຊາດ - The National Assembly of Lao PDR

²¹ ລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວ ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍລັດຖະບານປີ-2021.pdf (na.gov.la)

ບັນດາກະຊວງ ແລະ ອົງການລັດທຽບເທົ່າກະຊວງ ເຮັດໜ້າທີ່ເປັນເສນາທິການໃຫ້ແກ່ລັດຖະບານ, ຊີ້ນຳການຄຸ້ມຄອງ ມະຫາພາກ ຂອງຂະແໜງການຕົນໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ. ອົງການຈັດຕັ້ງເຫຼົ່ານີ້ ປະກອບມີ ຫ້ອງການຂອງກະຊວງ, ຫ້ອງການ ຂອງອົງການທີ່ທຽບເທົ່າກະຊວງ, ກົມ, ກອງ, ສະຖາບັນ ແລະ ໜ່ວຍງານວິຊາການ, ທັງໝົດ ແມ່ນຈະກຳນົດໂດຍດຳລັດ ຂອງ ນາຍົກລັດຖະມົນຕີ (ຕາຕະລາງທີ 3).

4.1.2 ຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ

ການບໍລິຫານລັດຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ ຫຼື ການປົກຄອງຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ ຂອງ ສປປ ລາວ ປະກອບດ້ວຍ 3 ຂັ້ນ ຄື: ຂັ້ນແຂວງ, ຂັ້ນເມືອງ ແລະ ຂັ້ນຕາແສງ (ຕາຕະລາງທີ 3).²²

ຕາຕະລາງທີ 3: ໂຄງຮ່າງ ຂອງຂະແໜງການພາກລັດ

ໂຄງຮ່າງ ຂອງຂະແໜງການພາກລັດ	ຈຳນວນອົງການຈັດຕັ້ງ
ຂັ້ນສູນກາງ	ມີຈຳນວນ 17 ກະຊວງ ແລະ 2 ອົງການລັດທຽບເທົ່າ
ຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ	ມີຈຳນວນ 17 ແຂວງ ແລະ 1 ນະຄອນຫຼວງ (ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ), 148 ເມືອງ ແລະ ຕາແສງ.

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ລັດຖະທຳມະນູນ ແຫ່ງ ສປປ ລາວ (2025); ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ (2025)

ພາລະບົດບາດຂອງ ອົງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ ແມ່ນມີພາລະບົດບາດຄຸ້ມຄອງບໍລິຫານລັດ ທາງດ້ານການເມືອງ, ເສດຖະກິດ, ວັດທະນະທຳ-ສັງຄົມ, ການສ້າງ ແລະ ນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນມະນຸດ, ການນຳໃຊ້ ແລະ ປົກປັກຮັກສາຊັບພະຍາກອນ ທຳມະຊາດ, ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ຊັບພະຍາກອນອື່ນໆ; ການປ້ອງກັນຊາດ-ປ້ອງກັນຄວາມສະຫງົບ ໃນທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ວຽກງານ ການຕ່າງປະເທດ ຕາມການແບ່ງຂັ້ນຄຸ້ມຄອງ.²³

4.2 ດ້ານນະໂຍບາຍ ແລະ ນິຕິກຳ

4.2.1 ດ້ານນະໂຍບາຍ

ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ 5 ປີ ຄັ້ງທີ VII (2011-2015), ຄັ້ງທີ VIII (2016 - 2020) ແລະ ຄັ້ງທີ IX (2021-2025) ໄດ້ກຳນົດເອົາວຽກງານການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ເປັນຄາດໝາຍສູ້ຊົນໜຶ່ງ ຂອງແຜນການ, ພ້ອມດຽວກັນນີ້ ຍັງ ໄດ້ກຳນົດແນວທາງການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ຕິດພັນກັບການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ ຕາມທິດສີຂຽວ ແລະ ຍືນຍົງ, ໄດ້ກຳນົດມາດຕະການ ແລະ ເງື່ອນໄຂ ເພື່ອສ້າງຄວາມທົນທານ, ການປັບຕົວ ແລະ ການຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບຈາກການປ່ຽນແປງ ດິນຟ້າອາກາດ ພ້ອມທັງສົ່ງເສີມການເຕີບໂຕສີຂຽວ ໂດຍການລົງທຶນຢ່າງມີຈຸດສຸມໃສ່ຂະແໜງການເຕີບໂຕສີຂຽວ ເພື່ອສົ່ງເສີມຄວາມ ຫຼາກຫຼາຍ ແລະ ຫັນໄປສູ່ການພັດທະນາຕາມຮູບແບບເສດຖະກິດໝູນວຽນຫຼາຍຂັ້ນ. ຖືເອົາວຽກງານການແກ້ໄຂບັນຫາການປ່ຽນແປງ ດິນຟ້າອາກາດ ດ້ວຍການຫຼຸດຜ່ອນມົນລະພິດ, ການຈຸດເຜົາສິ່ງເສດເຫຼືອ ໃນການປ່ອຍທາດອາຍເຮືອນແກ້ວ ໄປຄຽງຄູ່ກັບ ການກຳນົດ ຍຸດທະສາດຮັບມືຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ, ກະກຽມ ແລະ ຕອບໂຕ້ຕໍ່ກັບໄພທຳມະຊາດ ແລະ ເຫດການສຸກເສີນ.²⁴

²² ລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວ (2025). ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ.pdf (na.gov.la)

²³ ລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວ (2025). ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ.pdf (na.gov.la)

²⁴ ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ຄັ້ງທີ IX (2021-2025)

ເປົ້າໝາຍ 1: ເສດຖະກິດແຫ່ງຊາດຂະຫຍາຍຕົວ

1. ການເຕີບໂຕເສດຖະກິດທີ່ມີຄຸນນະພາບ ແລະ ຍືນຍົງ;
2. ເສດຖະກິດມະຫາພາກຄວາມ ເຂັ້ມແຂງ ແລະ ໝັ້ນທ່ຽງ;
3. ຍົກສູງປະສິດທິພາບການລົງທຶນໃຫ້ມີຄຸນນະພາບ ແລະ ປະສິດທິຜົນສູງ;
4. ພັດທະນາຈຸນລະວິສາຫະກິດ, ວິສາຫະກິດຂະໜາດນ້ອຍກາງໄປ ແລະ ສູ່ຄຸນນະພາບໃໝ່ ໃຫ້ມີຄວາມເຂັ້ມແຂງ ແລະ ສາມາດແຂ່ງຂັນກັບພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ;
5. ພັດທະນາວິສາຫະກິດຂອງລັດ ແລະ ເສດຖະກິດ ຮ່ວມໝູ່ ຂອງ ປະຊາຊົນໃຫ້ມີປະສິດທິພາບ ແລະ ປະສິດທິຜົນ;
6. ທົດທາງການປະຕິບັດໂຄງສ້າງເສດຖະກິດ ເພື່ອສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງພາຍໃນ

ເປົ້າໝາຍທີ 2: ຊັບພະຍາກອນມະນຸດມີຄຸນນະພາບສູງຂຶ້ນ

1. ການປັບປຸງການບໍລິການດ້ານສາທາລະນະສຸກ ແລະ ໂພຊະນາການ ຢ່າງທົ່ວເຖິງ ແລະ ມີຄຸນນະພາບສູງຂຶ້ນ;
2. ປັບປຸງຄຸນນະພາບການສຶກສາໃນທຸກລະດັບໃຫ້ສູງຂຶ້ນ ພ້ອມທັງ ສ້າງເງື່ອນໄຂການເຂົ້າເຖິງການສຶກສາເພື່ອໃຫ້ມີຄວາມພ້ອມໃນການເຊື່ອມໂຍງຕໍ່ກັບພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນທັງເປັນການຮອງຮັບອຸດສາຫະກຳຍຸກ 4.0;
3. ກຳລັງແຮງງານໄດ້ຮັບການພັດທະນາດ້ານສີມ, ຄວາມຊຳນານງານ ແລະ ມີລະບຽບວິໄນສູງຂຶ້ນ ທັງມີຄວາມຫຼາກຫຼາຍວິຊາຊີບ ແລະ ມີວຽກເຮັດງານທຳທີ່ໜັ້ນຄົງ ແລະ ມີລາຍໄດ້ສູງຂຶ້ນ, ສາມາດຕອບສະໜອງຕາມຄວາມຕ້ອງການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ;
4. ສົ່ງເສີມການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ນຳໃຊ້ຜົນການຄົ້ນຄວ້າວິທະຍາສາດ, ເຕັກໂນໂລຊີ, ເຕັກນິກວິຊາການ, ນະວັດຕະກຳໃຫມ່ ແລະ ພູມປັນຍາເຂົ້າໃນການຊຸກຍູ້ການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ.

ເປົ້າໝາຍທີ 3: ຊີວິດການເປັນຢູ່ທາງດ້ານວັດຖຸ ແລະ ຈິດໃຈຂອງປະຊາຊົນ

1. ເຂດຊົນນະບົດ ແລະ ເຂດທ່າງໄກສອກຫຼີກທີ່ຍັງທຸກຍາກໄດ້ຮັບການພັດທະນາ, ຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນ, ຄຸນຄ່າດ້ານວັດທະນະທຳ ແລະ ວຽກງານສື່ມວນຊົນໄດ້ຮັບການປັບປຸງດີຂຶ້ນ;
2. ໂຄງລ່າງພື້ນຖານການບໍລິການດ້ານສາທາລະນະພາບໄພກໄດ້ຮັບການປັບປຸງ ແລະ ສະໜອງໃຫ້ປະຊາຊົນຢ່າງທົ່ວເຖິງ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມແຕກໂຕ້ດ້ານການເຂົ້າເຖິງໂຄງລ່າງພື້ນຖານ ແລະ ການບໍລິການຕ່າງໆ;
3. ສົ່ງເສີມໃຫ້ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ ໄດ້ເຂົ້າເຖິງການພັດທະນາ, ມີຄວາມສະເໝີພາບຍິງ-ຊາຍ ແລະ ໄດ້ຮັບການປົກປ້ອງສິດ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດຢ່າງເຕັມສ່ວນຈາກການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ;
4. ສົ່ງເສີມ ແລະ ພັດທະນາຊັບພະຍາກອນໜຸ່ມໃຫ້ມີຄຸນນະພາບ ແລະ ມີວຽກເຮັດງານທຳຫຼາຍຂຶ້ນ;
5. ປະຊາຊົນ ແລະ ຜູ້ອອກແຮງງານພາກວິສາຫະກິດ, ຜູ້ປະກອບອາຊີບອິດສະຫຼະເຂົ້າເຖິງການບໍລິການປົກປ້ອງສັງຄົມທີ່ມີປະສິດທິຜົນດີຂຶ້ນ;
6. ການເກັບກູ້ລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ ແລະ ຊີວິດຂອງປະຊາຊົນມີຄວາມປອດໄພຈາກລະເບີດບໍ່ທັນແຕກເພີ່ມຂຶ້ນເທື່ອລະກ້າວ.

ເປົ້າໝາຍທີ 4: ປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມໃຫ້ມີຄວາມສົມດຸນ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງຈາກໄພພິບັດຕ່າງໆ

1. ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ໃຫ້ມີຄວາມຍືນຍົງ;
2. ການເຕີບໂຕສີຂຽວ ແລະ ການແກ້ໄຂບັນຫາຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ;
3. ເພີ່ມທະວີການປ້ອງກັນ, ການຄວບຄຸມ ແລະ ການຟື້ນຟູຫຼັງໄພພິບັດຕ່າງໆ.

ເປົ້າໝາຍທີ 5: ການສ້າງໂຄງລ່າງພື້ນຖານທີ່ມີຄວາມເຂັ້ມແຂງ

1. ໂຄງລ່າງພື້ນຖານໄດ້ຮັບການພັດທະນາທີ່ສາມາດເຊື່ອມຈອດ-ເຊື່ອມໂຍງພາຍໃນ, ພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ ເພື່ອເອື້ອອຳນວຍໃຫ້ແກ່ການຜະລິດ, ການບໍລິການ, ການຄ້າ ແລະ ການລົງທຶນ;
2. ການພົວພັນຮ່ວມມື, ການເຊື່ອມໂຍງການຄ້າ ແລະ ການລົງທຶນກັບພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນໄດ້ຮັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຢ່າງຕັ້ງໜ້າ ແລະ ກວ້າງຂວາງຂຶ້ນກວ່າເກົ່າ;
3. ການພັດທະນາເຂດແຄວ້ນ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນໃຫ້ມີຄວາມເຂັ້ມແຂງ ແລະ ສອດຄ່ອງກັບທຳແຮງປົ່ມຊ້ອນ;
4. ການພັດທະນາຕົວເມືອງ ແລະ ເຂດເສດຖະກິດພິເສດ ໃຫ້ກາຍເປັນຖານການຜະລິດ, ການລົງທຶນ, ການຄ້າ ແລະ ການທ່ອງທ່ຽວ ເພື່ອເຊື່ອມໂຍງກັບພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ.

ເປົ້າໝາຍທີ 6: ການຄຸ້ມຄອງ-ບໍລິຫານລັດ

1. ຍົກສູງປະສິດທິພາບການປົກຄອງ-ການຄຸ້ມຄອງບໍລິຫານລັດໃຫ້ມີຄວາມກະທັດຮັດ, ວ່ອງໄວ ແລະ ເຂັ້ມງວດຕາມກົດໝາຍ ແລະ ວຽກງານສາມສ້າງໃຫ້ເຂົ້າສູ່ລວງເລິກ ແລະ ປະຕິບັດຕົວຈິງຢ່າງມີປະສິດທິຜົນສູງ;
2. ປັບປຸງກົນໄກ, ລະບຽບການປະສານງານລະຫວ່າງພາກລັດດ້ວຍກັນ ໃຫ້ມີຄວາມເປັນເອກະພາບ ແລະ ວ່ອງໄວຂຶ້ນ;
3. ຮັບປະກັນໃຫ້ມີສະຖຽນລະພາບທາງດ້ານການເມືອງ, ມີຄວາມສະຫງົບ ແລະ ມີຄວາມເປັນລະບຽບຮຽບຮ້ອຍ ໃນສັງຄົມ, ສັງຄົມມີຄວາມສາມັກຄີປອງດອງ, ປະຊາທິປະໄຕ, ຍຸຕິທຳ ແລະ ສິວິໄລ

ຄຸນນະພາບ

ມີຈຸດສຸມ

ມີຄວາມຍືນຍົງ

ຕາມທິດເຕີບໂຕສີຂຽວ

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ຄັ້ງທີ IX (2021-2025)

ນັບແຕ່ປີ 1990 ເປັນຕົ້ນມາ ສປປ ລາວ ໄດ້ເປັນເຈົ້າການເຂົ້າຮ່ວມເຈລະຈາ ການຮ່າງສົນທິສັນຍາ ສປຊ ວ່າດ້ວຍການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ໄດ້ເຂົ້າເປັນພາຄີສັນທິສັນຍາດັ່ງກ່າວໃນປີ 1995, ອະນຸສັນຍາກຽວໂຕ ວ່າດ້ວຍການຄວບຄຸມການປ່ອຍທາດອາຍເຮືອນແກ້ວ ໃນປີ 2003 ແລະ ສັນຍາປາຣີ ວ່າດ້ວຍການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໃນປີ 2016.

ສໍາລັບວຽກງານການປັບຕົວ ສປປ ລາວ ໄດ້ວາງນະໂຍບາຍ ແລະ ພັດທະນາບັນດາເອກະສານທີ່ສໍາຄັນ ເລີ່ມແຕ່ປີ 2009 ເປັນຕົ້ນມາ, ໂດຍອີງຕາມກອບສົນທິສັນຍາ ແລະ ສັນຍາສາກົນ ທີ່ ສປປ ລາວ ເປັນພາຄີ ພ້ອມທັງ ເຊື່ອມສານວຽກງານການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ເຂົ້າໃນແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ໃນແຕ່ລະໄລຍະ.

ແຜນດໍາເນີນງານແຫ່ງຊາດ ໃນການປັບຕົວເຂົ້າກັບສະພາບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ (NAPA) ຖືກຮັບຮອງປີ 2009 ໄດ້ກໍານົດບັນດາບຸລິມະສິດວຽກງານ ການປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໃນໄລຍະສັ້ນສໍາລັບຂະແໜງການ. ແຜນດໍາເນີນງານດັ່ງກ່າວໄດ້ກໍານົດ 45 ໂຄງການ ເພື່ອສ້າງຄວາມທົນທານຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດໃນ 4 ຂົງເຂດບຸລິມະສິດ ຄື: ກະສິກໍາ, ປ່າໄມ້, ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແລະ ສາທາລະນະສຸກ.²⁵

ຍຸດທະສາດ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຂອງ ສປປ ລາວ ຖືກຮັບຮອງ ປີ 2010 ແລະ ປະກາດໃຊ້ເປັນຄັ້ງທໍາອິດ ເພື່ອເປັນທິດທາງ ໃນການເຊື່ອມສານ ເອົາວຽກງານການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ເຂົ້າໃນແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແຫ່ງຊາດ ໂດຍໄດ້ກວມເອົາ 7 ຂົງເຂດ ຄື: 1) ກະສິກໍາ ແລະ ການຄ້າປະກັນສະບຽງອາຫານ, 2) ຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ ແລະ ການປ່ຽນແປງການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ, 3) ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ, 4) ພະລັງງານ ແລະ ການຂົນສົ່ງ ແບບຍືນຍົງ, 5) ອຸດສາຫະກໍາ ດ້ວຍການນໍາໃຊ້ ເຕັກໂນໂລຊີ ທີ່ເປັນມິດກັບ ສິ່ງແວດລ້ອມ, 6) ການພັດທະນາຕົວເມືອງ ໃຫ້ມີຄວາມຍືນຍົງ ດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ 7) ສາທາລະນະສຸກ.

ຄຽງຄູ່ກັບການພັດທະນາຍຸດທະສາດ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຂອງ ສປປ ລາວ, ໃນປີ 2013 ຍັງໄດ້ພັດທະນາ ແລະ ຮັບຮອງ **ແຜນດໍາເນີນງານການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ປີ 2013-2020** ເພື່ອຜັນຂະຫຍາຍ ເນື້ອໃນຈິດໃຈ ຂອງຍຸດທະສາດດັ່ງກ່າວ ແຜນດໍາເນີນງານນີ້ໄດ້ລະບຸ 4 ແຜນງານຕົ້ນຕໍ ຄື: 1) ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງດ້ານການຈັດຕັ້ງ - ຄວາມອາດສາມາດ, ນະໂຍບາຍ - ນິຕິກໍາ ແລະ ການເງິນ, 2) ການປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ, 3) ການຫຼຸດຜ່ອນການປ່ອຍທາດອາຍເຮືອນແກ້ວ ແລະ 4) ການສຶກສາ ແລະ ສ້າງຈິດສໍານຶກ.

ປະຈຸບັນນີ້, **ຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດ ການແກ້ໄຂບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຮອດປີ 2030** (ສະບັບໃໝ່) ໄດ້ຖືກຮັບຮອງໃນປີ 2023.²⁶ ຍຸດທະສາດດັ່ງກ່າວ ໄດ້ກໍານົດເປົ້າໝາຍລວມ ແລະ ຄາດໝາຍສູ່ຊົນ, ຫຼັກການພື້ນຖານ, ແຜນງານ ແລະ ໂຄງການບຸລິມະສິດ ເພື່ອເສີມສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ ວຽກງານການປັບຕົວ ແລະ ສ້າງຄວາມທົນທານຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ, ການຫຼຸດຜ່ອນທາດອາຍເຮືອນແກ້ວ, ການເຊື່ອມສານ ແລະ ສ້າງສະພາບແວດລ້ອມທີ່ເອື້ອອໍານວຍ ສໍາລັບການຄຸ້ມຄອງການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ. ໃນນີ້ໄດ້ ກໍານົດເອົາ 6 ຈຸດປະສົງຕົ້ນຕໍ ທີ່ກວມເອົາ 3 ຍຸດທະສາດ ແລະ 9 ແຜນງານ.

ສໍາລັບວຽກງານການຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງໄພພິບັດ, ສປປ ລາວ ແມ່ນໄດ້ຮັບຮອງເອົາ **ຍຸດທະສາດຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພພິບັດແຫ່ງຊາດ 2021-2030** ໃນປີ 2020, ຍຸດທະສາດດັ່ງກ່າວ ໄດ້ກໍານົດ ຈຸດປະສົງເພື່ອປ້ອງກັນ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພພິບັດ, ກຽມຄວາມພ້ອມ ແລະ ປະສານງານໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອແກ້ໄຂເຫດການສຸກເສີນ ແລະ ພື້ນຟູພື້ນຖານໂຄງລ່າງດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ຫຼັງໄພພິບັດ. ນອກຈາກນີ້, ຍຸດທະສາດດັ່ງກ່າວ ແມ່ນຍັງໄດ້ໃຫ້ຄວາມສໍາຄັນ ຕໍ່ກັບການຄຸ້ມຄອງການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ທີ່ກໍ່ໃຫ້ເກີດຄວາມສ່ຽງໄພພິບັດ, ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ, ສາທາລະນະສຸກ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ທີ່ມີຄວາມທົນທານຕໍ່ໄພພິບັດ ແລະ ເພີ່ມຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ປະຊາຊົນລາວ, ພ້ອມທັງຮັບມືກັບໄພພິບັດ, ຜົນກະທົບທີ່ຮ້າຍແຮງຂອງໄພພິບັດຢູ່ໃນຊຸມຊົນທີ່ມີຄວາມສ່ຽງສູງ.²⁷ ພ້ອມດຽວກັນນີ້, ແມ່ນຍັງໄດ້ກໍານົດໃຫ້ມີການສ້າງຕັ້ງ ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງໄພພິບັດ ໃນທຸກຂັ້ນ ເພື່ອເຮັດໜ້າທີ່ດ້ານການປະສານງານການເຕືອນໄພລ່ວງໜ້າ, ກຽມຄວາມພ້ອມ, ຕອບໂຕ້ກັບເຫດການສຸກເສີນ ແລະ ກິດຈະກຳການຟື້ນຟູ ລວມທັງການສ້າງກອງທຶນຄຸ້ມຄອງໄພພິບັດໃນທຸກຂັ້ນ ເພື່ອນໍາໃຊ້ຕອບໂຕ້ເຫດການສຸກເສີນ ພ້ອມທັງ ຜັນຂະຫຍາຍວຽກງານຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພພິບັດລົງສູ່ທ້ອງຖິ່ນຫຼາຍຂຶ້ນ.

ສໍາລັບແຜນງານໃນລະດັບຂະແໜງການ ນັບແຕ່ປີ 2005 ເປັນຕົ້ນມາ, ສປປ ລາວ ໄດ້ພັດທະນາ **ຍຸດທະສາດປ່າໄມ້ແຫ່ງຊາດ** ເພື່ອກໍານົດເປົ້າໝາຍ ສໍາລັບ ຂະແໜງປ່າໄມ້ ເຊັ່ນ: ຫ້າມຂະຫຍາຍການຖາງປ່າເຮັດໄຮ່ ພາຍໃນປີ 2005, ລົບລ້າງການເຮັດໄຮ່ ພາຍໃນປີ 2010, ເພີ່ມຄວາມປົກຫຸ້ມປ່າໄມ້ ພ້ອມທັງໄດ້ຈັດປະເພດປ່າໄມ້ ອອກເປັນປ່າຜະລິດ, ປ່າສະຫງວນ, ປ່າປ້ອງກັນ,

²⁵ ລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວ (2009). ແຜນການເຄື່ອນໄຫວແຫ່ງຊາດກ່ຽວກັບການປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ (NAPA) ຂອງ ສປປ ລາວ. https://www.adaptation-undp.org/sites/default/files/downloads/Lao_pdr_napa.pdf

²⁶ MONRE (2022). ຮ່າງ ຍຸດທະສາດການຄຸ້ມຄອງການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດແຫ່ງຊາດ (ຄາດວ່າລັດຖະບານຈະຮັບຮອງໃນປີ 2022)

²⁷ ລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວ (2020). ຍຸດທະສາດການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງຕໍ່ໄພພິບັດ ແຕ່ປີ 2030: MLSW

ປ່າພື້ນຟູ, ປ່າຊຸດໂຊມ. ສໍາລັບ ຍຸດທະສາດປ່າໄມ້ ຮອດປີ 2035 ແລະ ວິໄສທັດຮອດປີ 2050 ຂອງ ສປປ ລາວ ຖືກ ຮັບຮອງປີ 2024, ໄດ້ຕັ້ງເປົ້າໝາຍ ການເພີ່ມພື້ນທີ່ປົກຄຸມຂອງປ່າໄມ້ໃຫ້ໄດ້ 70 ສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງພື້ນທີ່ທົ່ວປະເທດ ພາຍໃນ ປີ 2035. ເປົ້າໝາຍດັ່ງກ່າວ ແມ່ນແນໃສ່ ຊຸກຍູ້ການເພີ່ມແຫຼ່ງດູດຊັບທາດອາຍເຮືອນແກ້ວ, ຫຼຸດຜ່ອນບັນຫານໍ້າຖ້ວມ ແລະ ດິນ ຊຸດໂຊມ.²⁸

ໃນປີ 2015 ໄດ້ຮັບຮອງ ວິໄສທັດ ຮອດປີ 2030 ແລະ ຍຸດທະສາດ 10 ປີ (2016-2025) ຂອງຂະແໜງ ຊັບພະຍາກອນທໍາມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ. ວິໄສທັດ ແມ່ນສຸມໃສ່ຕາມທິດ: “ປະເທດລາວ ສີຂຽວ ສະອາດງາມຕາ ມີ ຄວາມອຸດົມສົມບູນ ທາງດ້ານຊັບພະຍາກອນທໍາມະຊາດ ບົນພື້ນຖານການເຕີບໂຕເສດຖະກິດສີຂຽວ ເພື່ອບັນລຸການພັດທະນາ ແບບ ຍືນຍົງ ແລະ ກ້າວເປັນປະເທດອຸດສາຫະກຳທັນສະໄໝ ຮັບປະກັນ ຄວາມສາມາດໃນການກຽມພ້ອມຮັບມືກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າ ອາກາດ ແລະ ໄພພິບັດທໍາມະຊາດ”. ຍຸດທະສາດສະບັບນີ້ໄດ້ ກຳນົດທິດທາງລວມ, ຄາດໝາຍສູ່ຊົນ ໃນປີ 2025 ແລະ ແຜນຍຸດ ທະສາດ ເພື່ອຄຸ້ມຄອງການນໍາໃຊ້ຊັບພະຍາກອນທໍາມະຊາດແບບຍືນຍົງ ເປັນຕົ້ນ: ດິນ, ນໍ້າ, ດິນບໍລິເວນນໍ້າ, ປ່າໄມ້, ຊີວະນານາພັນ ແລະ ແຮ່ທາດ. ສິ່ງເສີມຄຸນນະພາບສິ່ງແວດລ້ອມແບບຍືນຍົງ ໃນເຂດຕົວເມືອງ ແລະ ຊົນນະບົດ, ເພີ່ມຄວາມອາດສາມາດ ເພື່ອຮັບ ມືກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບຈາກໄພພິບັດທາງທໍາມະຊາດ.

ຍຸດທະສາດການເຕີບໂຕສີຂຽວແຫ່ງຊາດ ຮອດປີ 2030 ຖືກຮັບຮອງໃນປີ 2019, ໄດ້ກຳນົດຈຸດປະສົງ ແລະ ເປົ້າໝາຍຕົ້ນຕໍ ເພື່ອເສີມສ້າງຄວາມອາດສາມາດໃນການເຊື່ອມສານເອົາວຽກງານການເຕີບໂຕສີຂຽວ ເຂົ້າໃນວຽກງານການສ້າງ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ບັນດາຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນການ ຂອງຂະແໜງການ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ ໃນແຕ່ລະໄລຍະ ເພື່ອຮັບປະກັນການບັນລຸ ເປົ້າໝາຍການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ໃນໄລຍະຍາວ ເປັນຕົ້ນ: ການຫຼຸດພື້ນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດ ດ້ອຍພັດທະນາ (LDC) ໃນຕໍ່ໜ້າ ແລະ ກ້າວໄປເປັນປະເທດກຳລັງພັດທະນາທີ່ມີລາຍຮັບປານກາງສູງ ຕາມທິດສີຂຽວ-ຍືນຍົງ ແລະ ບັນລຸເປົ້າໝາຍການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ (SDGs) ໃນປີ 2030 ຢ່າງມີຄຸນນະພາບ.

ຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດ ການພັດທະນາເຄຫະສະຖານ ແລະ ຕົວເມືອງ ຖືກຮັບຮອງໃນປີ 2023, ໄດ້ກຳນົດ ຈຸດປະສົງ, ນະໂຍບາຍ ແລະ ແຜນງານສໍາລັບຂະແໜງຕົວເມືອງ ທີ່ສອດຄ່ອງກັບແຜນໄລຍະຍາວ ຂອງຂະແໜງໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ, ແນໃສ່ ພັດທະນາຕົວເມືອງໃນທຸກເຂດ, ຫຼຸດຜ່ອນຊ່ອງວ່າງດ້ານການພັດທະນາລະຫວ່າງຕົວເມືອງໃຫຍ່ ຕົວເມືອງອັນດັບສອງ ແລະ ຕົວເມືອງນ້ອຍ, ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງແກ່ອົງການຄຸ້ມຄອງຕົວເມືອງ ແລະ ສິ່ງເສີມການມີສ່ວນຮ່ວມ ຂອງພາກປະຊາຊົນ ແລະ ເອກະຊົນ ໃນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ພັດທະນາຕົວເມືອງ. ນອກຈາກນີ້, ຍັງໄດ້ກຳນົດວຽກງານການຕອບໂຕ້ຕໍ່ກັບຜົນກະທົບ ຂອງການ ປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ທີ່ມີຄວາມສອດຄ່ອງກັບເປົ້າໝາຍການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ.²⁹

ເພື່ອຜັນຂະຫຍາຍ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍຄວາມສະເໝີພາບຍິງ-ຊາຍ 2019, ສປປ ລາວ ໄດ້ຮັບຮອງເອົາ ແຜນປະຕິບັດງານ ແຫ່ງຊາດ ວ່າດ້ວຍຄວາມສະເໝີພາບ ລະຫວ່າງຍິງ-ຊາຍ 2021-2025. ແຜນດັ່ງກ່າວໄດ້ຖືກພັດທະນາ ເພື່ອຕອບສະໜອງຕໍ່ ບັນຫາດ້ານບົດບາດຍິງ-ຊາຍ ຊຶ່ງກວມເອົາຫຼາຍເປົ້າໝາຍ ເຊັ່ນ: ສິ່ງເສີມການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກຍິງໃນຫຼາຍຂົງເຂດ, ກຳນົດ ຕົວຊີ້ບອກຈຳນວນ ຂອງຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມໃນກິດຈະກຳຕ່າງໆ ລວມທັງຕຳແໜ່ງຜູ້ຕັດສິນບັນຫາທີ່ເປັນເພດຍິງໃນທຸກຂະແໜງການ ໂດຍສະເພາະ ໃນວຽກງານການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນໄພພິບັດ ເປັນຕົ້ນ: ແມ່ຍິງ 30 ສ່ວນຮ້ອຍ ໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມໃນການສ້າງ ແລະ ຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດນະໂຍບາຍແຫ່ງຊາດ ແລະ ແຜນງານກ່ຽວກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ, ແມ່ຍິງ 30 ສ່ວນຮ້ອຍ ຢູ່ໃນຄະນະກຳມະການລະດັບ ຊາດ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ ໃນວຽກງານຕ້ານໄພພິບັດ, ແມ່ຍິງ 40 ສ່ວນຮ້ອຍ ເຂົ້າຮ່ວມການຝຶກອົບຮົມການປ້ອງກັນ ແລະ ຕອບໂຕ້ໄພພິບັດ, 50 ສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງແມ່ຍິງໄດ້ຮັບການຝຶກອົບຮົມ ດ້ານເຕັກໂນໂລຊີກະສິກຳ ທີ່ປະຫຍັດພະລັງງານ ແລະ ຍືນຍົງ.

4.2.2 ດ້ານນິຕິກຳ

ໃນໄລຍະຜ່ານມາ ສປປ ລາວ ໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ບັນດາມາດຕະການຫຼຸດຜ່ອນການປ່ອຍທາດອາຍເຮືອນແກ້ວ ແລະ ການປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຢ່າງຕັ້ງໜ້າ. ສປປ ລາວ ໄດ້ໃຫ້ສັດຕະຍາບັນ ເຂົ້າເປັນພາຄີ ຕໍ່ບັນດາສົນທິສັນຍາ ແລະ ສັນຍາສາກົນ ໂດຍສະເພາະໃນຂົງເຂດສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ເປັນຕົ້ນ: 3 ສົນທິສັນຍາຮີໂອ (Rio Conventions) ລວມມີ ສົນທິສັນຍາ ສປຊ ວ່າດ້ວຍການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ (UNFCCC), ສົນທິສັນຍາ ສປຊ ວ່າດ້ວຍ ຄວາມຫຼາກຫຼາຍທາງຊີວະນານາພັນ (CBD) ແລະ ສົນທິສັນຍາ ສປຊ ວ່າດ້ວຍການຕ້ານການກາຍເປັນທະເລຊາຍ (UNCCD).

²⁸ ລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວ (2005). ຍຸດທະສາດປ່າໄມ້ແຫ່ງຊາດ: MAF

²⁹ ລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວ (2023). ຮ່າງ ຍຸດທະສາດການພັດທະນາເຄຫະສະຖານ ແລະ ຕົວເມືອງແຫ່ງຊາດ

ນອກຈາກນັ້ນ, ຍັງໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມ ອະນຸສັນຍາມົງເຣອານ ວ່າດ້ວຍສານເຄມີທີ່ທຳລາຍຊັ້ນໂອໂຊນ (Montreal Protocol) ແລະ ສັນຍາສະຕອກໂຮມ ວ່າດ້ວຍການຄຸ້ມຄອງສານເຄມີອັນຕະລາຍທີ່ຕົກຄ້າງ (POPs).

ສຳລັບ ວຽກງານການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ, ສປປ ລາວ ໄດ້ໃຫ້ສັດຕະຍາບັນ ຕໍ່ສັນຍາສັນຍາ ສປຊ ວ່າດ້ວຍການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ (UNFCCC) ໃນປີ 1995, ອະນຸສັນຍາ ກຽວໂຕ ວ່າດ້ວຍການຄວບຄຸມທາດອາຍເຮືອນແກ້ວ (KP) ໃນປີ 2003 ແລະ ສັນຍາປາຣີ ວ່າດ້ວຍການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ (PA) ໃນປີ 2016. ປະຈຸບັນ, ສປປ ລາວ ແມ່ນກຳລັງຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ **ແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປະກອບສ່ວນແກ້ໄຂບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ (NDC)** ສະບັບທີ 2 ຢ່າງຕັ້ງໜ້າ ເພື່ອປະກອບສ່ວນຮ່ວມກັບປະຊາຄົມໂລກ ຫຼຸດຜ່ອນທາດອາຍເຮືອນແກ້ວ ແລະ ຈຳກັດການເພີ່ມຂຶ້ນ ຂອງອຸນຫະພູມສະເລ່ຍ ຂອງໂລກ ໂດຍບໍ່ໃຫ້ສູງກວນ 2 ອົງສາເຊລເຊສ ຫຼື ດີທີ່ສຸດບໍ່ໃຫ້ສູງກວນ 1.5 ອົງສາເຊລເຊສ ຕາມທີ່ກຳນົດໄວ້ໃນສັນຍາປາຣີ.

ສປປ ລາວ ເປັນປະເທດທີ່ຍັງປ່ອຍທາດອາຍເຮືອນແກ້ວຕໍ່າ ແຕ່ກໍ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຫຼາຍ ຈາກບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໂດຍສະເພາະໄພທຳມະຊາດ ເຊັ່ນ: ໄພນ້ຳຖ້ວມ, ພາຍຸ ແລະ ໄພແຫ້ງແລ້ງ ຊຶ່ງເປັນໄພຂົ່ມຂູ່ຕໍ່ການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມຂອງຊາດ. ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນການປ່ອຍທາດອາຍເຮືອນແກ້ວ, ສປປ ລາວ ໄດ້ຮ່ວມມືກັບຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນ ໃນການສຳຫຼວດ ແລະ ກຳນົດບັນດາມາດຕະການຫຼຸດຜ່ອນທາດອາຍເຮືອນແກ້ວ ເປັນຕົ້ນ: ໄດ້ສ້າງ**ບົດສໍາພັນແຫ່ງຊາດ ກ່ຽວກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ** (National Communication - NC) ສະບັບທີ 1 ໃນປີ 2000 ແລະ ສະບັບທີ 2 ໃນປີ 2013 ແລະ ສະບັບທີ 3 ໃນປີ 2024 ພ້ອມທັງນຳສົ່ງໃຫ້ ກອງເລຂາ ສັນຍາ UNFCCC.

ລັດຖະບານ ໄດ້ຮັບຮອງດຳລັດ ວ່າດ້ວຍການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ປີ 2019, ໄດ້ກຳນົດຫຼັກການ, ລະບຽບການ ແລະ ມາດຕະການໃນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ຕິດຕາມກວດກາວຽກງານການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ. ພ້ອມດຽວກັນນີ້, ດຳລັດດັ່ງກ່າວ ແມ່ນຍັງໄດ້ເປັນບ່ອນອີງອັນສຳຄັນ ໃນການນຳເອົາວຽກງານການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ເຊື່ອມສານເຂົ້າໃນແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ, ບັນດາຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນການ ຂອງຂະແໜງການ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ.³⁰

ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ ສະບັບປັບປຸງປີ 2024 ສະບັບເລກທີ 53/ສພຊ, ລົງວັນທີ 28 ມີນາ 2024 ໄດ້ກຳນົດຫຼັກການ, ລະບຽບການ ແລະ ມາດຕະການ ກ່ຽວກັບ ການຄຸ້ມຄອງ, ກວດກາການປົກປັກຮັກສາ, ການຄວບຄຸມ, ການບຸລະນະພື້ນຟູສິ່ງແວດລ້ອມ ເພື່ອໃຫ້ມີຄຸນນະພາບ, ຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບ ແລະ ມົນລະພິດ ທີ່ເກີດຂຶ້ນຈາກກິດຈະກຳຂອງມະນຸດ ຫຼື ຕາມທຳມະຊາດ, ແນໃສ່ເຮັດໃຫ້ສິ່ງແວດລ້ອມສັງຄົມ ແລະ ທຳມະຊາດ ມີຄວາມສົມດຸນ, ຍືນຍົງ, ປົກປັກຮັກສາຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ລວມທັງສຸຂະພາບ ຂອງຄົນໃນສັງຄົມ, ປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມຂອງຊາດ ແລະ ການຫຼຸດຜ່ອນສະພາວະໂລກຮ້ອນ.³¹

ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍການຄຸ້ມຄອງໄພພິບັດ ປີ 2019, ໄດ້ກຳນົດຫຼັກການ ລະບຽບການ ແລະ ມາດຕະການ ກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງໄພພິບັດ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ວຽກງານດັ່ງກ່າວ ໄດ້ຮັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ຢ່າງມີປະສິດທິພາບ, ປະສິດທິຜົນ ແລະ ທັນສະໄໝ ທັງຮັບປະກັນການສະໜອງຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ໄດ້ຢ່າງວ່ອງໄວ, ຊັດເຈນ ແນໃສ່ ເພື່ອເຝົ້າລະວັງ, ຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບທີ່ເກີດຈາກໄພພິບັດ ຕໍ່ ສຸຂະພາບ, ຊີວິດ, ຊັບສິນ ຂອງລັດ, ລວມທັງ, ປະຊາຊົນ, ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ໂຄງລ່າງພື້ນຖານພ້ອມທັງພື້ນຟູ, ບຸລະນະ ແລະ ກໍ່ສ້າງຄືນໃໝ່ ຫຼັງໄພພິບັດ, ສາມາດເຊື່ອມໂຍງເຂົ້າກັບພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ, ປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ຕາມທິດສີຂຽວ, ຍືນຍົງ ແລະ ຄວາມໝັ້ນຄົງ ຂອງຊາດ.

ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍອຸຕຸນິຍົມ ແລະ ອຸທິກກະສາດ ສະບັບປັບປຸງ ປີ 2017, ໄດ້ກຳນົດຫຼັກການ, ລະບຽບການ ແລະ ມາດຕະການ ກ່ຽວກັບ ການຄຸ້ມຄອງ, ຕິດຕາມ ກວດກາ ການເຄື່ອນໄຫວວຽກງານອຸຕຸນິຍົມ ແລະ ອຸທິກກະສາດ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ວຽກງານດັ່ງກ່າວ ໄດ້ມີການຂະຫຍາຍຕົວ, ທັນສະໄໝ, ມີປະສິດທິພາບ ແລະ ປະສິດທິຜົນ ແນໃສ່ເຝົ້າລະວັງ, ຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບທີ່ເກີດຈາກໄພທຳມະຊາດ ຕໍ່ສິ່ງທີ່ມີຊີວິດ, ຊັບສິນ ຂອງລັດ, ລວມທັງ ແລະ ຂອງປະຊາຊົນໃນສັງຄົມ, ຮັບປະກັນການສະໜອງຂໍ້ມູນ-ຂ່າວສານ ໄດ້ຢ່າງວ່ອງໄວ, ຊັດເຈນ, ສາມາດເຊື່ອມໂຍງເຂົ້າກັບພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ, ປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ຕາມທິດສີຂຽວ ແລະ ຍືນຍົງ.³²

ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍນ້ຳ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ສະບັບປັບປຸງ ປີ 2017, ໄດ້ກຳນົດຫຼັກການ, ລະບຽບການ ແລະ ມາດຕະການ ກ່ຽວກັບ ການຄຸ້ມຄອງ, ບໍລິຫານ, ປົກປັກຮັກສາ, ພັດທະນາ, ນຳໃຊ້ນ້ຳ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ, ການປ້ອງກັນຜົນເສຍ

³⁰ ລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວ (2019). ດຳລັດວ່າດ້ວຍການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ <https://data.lao.opendatadevelopmentmekong.net/dataset/decreed-on-climate-change-lao-pdr-2019>

³¹ ລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວ (2012). ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ

³² ລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວ (2019). ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການຄຸ້ມຄອງໄພພິບັດ. https://disasterlaw.ifrc.org/sites/default/files/media/disaster_law/2021-03/DM_ສ່ວນຮ້ອຍ20Law_ສ່ວນຮ້ອຍ20Unofficial_ສ່ວນຮ້ອຍ20Translation.pdf

ຫາຍຈາກນ້ຳ, ການບຸລະນະພື້ນຟູເຂດທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ ເພື່ອຮັບປະກັນຄຸນນະພາບ, ປະລິມານນ້ຳ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳໃຫ້ຍືນຍົງ ແນ່ໃສ່ຕອບສະໜອງຄວາມຕ້ອງການໃນການດຳລົງຊີວິດ ຂອງປະຊາຊົນ, ການຜະລິດກະສິກຳ, ອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການບໍລິການ, ຮັບປະກັນການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມສັງຄົມ, ທຳມະຊາດ, ພັດທະນາຕາມທິດສີຂຽວ, ຍືນຍົງ ແລະ ຄວາມໝັ້ນຄົງຂອງຊາດ, ເຊື່ອມໂຍງເຂົ້າກັບພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ, ປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການປົກປັກຮັກສາ ແລະ ພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ.³³

ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍວຽກງານກາແດງລາວ ປີ 2017, ໄດ້ກຳນົດຫຼັກການ, ລະບຽບການ ແລະ ມາດຕະການ ກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງ, ຕິດຕາມກວດກາ ວຽກງານກາແດງລາວ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ວຽກງານດັ່ງກ່າວ ມີຄວາມໝັ້ນຄົງ ເຂັ້ມແຂງ, ມີປະສິດທິພາບ, ປະສິດທິຜົນ ແນ່ໃສ່ຮັບປະກັນເຮັດໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອ ດ້ານມະນຸດສະທຳ ໄດ້ຢ່າງທັນການ, ທົ່ວເຖິງ, ສາມາດເຊື່ອມໂຍງກັບພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ, ປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການປົກປັກຮັກສາ ແລະ ພັດທະນາປະເທດຊາດ.

4.3 ຄະນະກຳມະການ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງດ້ານວຽກງານການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ

ໃນປີ 2009, ຄະນະກຳມະການສິ່ງແວດລ້ອມແຫ່ງຊາດ ໄດ້ສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນ ຕາມດຳລັດເລກທີ 162/ນຍ, ລົງວັນທີ 21 ມິຖຸນາ 2009, ໄດ້ກຳນົດທີ່ຕັ້ງພາລະບົດບາດ, ໜ້າທີ່, ຂອບເຂດສິດ, ໂຄງປະກອບການຈັດຕັ້ງ ແລະ ແບບແຜນວິທີເຮັດວຽກ ຂອງຄະນະກຳມະການສິ່ງແວດລ້ອມແຫ່ງຊາດ ພ້ອມກັນນັ້ນ ໄດ້ກຳນົດຫຼັກການ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານ, ການປະສານງານລະດັບຜູ້ຕັດສິນບັນຫາ ກ່ຽວກັບ ວຽກງານການຄຸ້ມຄອງສິ່ງແວດລ້ອມ ທີ່ຕິດພັນກັບຫຼາຍຂະແໜງການຢູ່ຂັ້ນສູນກາງ ແລະ ປະສານກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງ, ຕິດຕາມ ແລະ ແກ້ໄຂບັນຫາສິ່ງແວດລ້ອມ ໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ. ຄະນະກຳມະການດັ່ງກ່າວ ປະກອບມີທ່ານຮອງນາຍົກລັດຖະມົນຕີເປັນປະທານ ພ້ອມດ້ວຍຄະນະຈາກຂະແໜງການກ່ຽວຂ້ອງ ພ້ອມທັງ ມີການປຶກສາຫາລືເປັນແຕ່ລະໄລຍະ ເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ. ນອກຈາກນີ້, ຍັງໄດ້ມີການສ້າງຕັ້ງ ຄະນະກຳມະການສິ່ງແວດລ້ອມຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ ເປັນຕົ້ນ: ຂັ້ນແຂວງ ແລະ ຂັ້ນເມືອງ (ຮູບທີ 7).

ຮູບທີ 7: ຄະນະກຳມະການສິ່ງແວດລ້ອມແຫ່ງຊາດ 3 ຂັ້ນ

ຄະນະກຳມະການ ສິ່ງແວດລ້ອມຂັ້ນສູນກາງ	- ຮອງນາຍົກລັດຖະມົນຕີ (ປະທານ) - ລັດຖະມົນຕີກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ (ຮອງປະທານ ຜູ້ປະຈຳການ) - ຮອງລັດຖະມົນຕີ ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ (ຮອງປະທານ) - ຮອງລັດຖະມົນຕີຈາກກະຊວງ, ອົງການ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ - ຮອງຫົວໜ້າອົງການຈັດຕັ້ງມະຫາຊົນ - ຮອງປະທານ, ສະພາການຄ້າ ແລະ ອຸດສາຫະກຳແຫ່ງຊາດລາວ
ຄະນະກຳມະການ ສິ່ງແວດລ້ອມຂັ້ນແຂວງ	- ຮອງເຈົ້າແຂວງ (ປະທານ) - ຫົວໜ້າພະແນກຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມຂັ້ນແຂວງ - ພະແນກຂະແໜງການຂັ້ນແຂວງ
ຄະນະກຳມະການ ສິ່ງແວດລ້ອມຂັ້ນເມືອງ	- ເຈົ້າເມືອງ (ປະທານ) - ຫົວໜ້າ ຫ້ອງການຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມຂັ້ນເມືອງ - ນາຍບ້ານ - ຫ້ອງການຂະແໜງການຂັ້ນເມືອງ

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ກຊສ, 2009

³³ ລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວ (2017) ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍນ້ຳ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ

ປະຈຸບັນ, ກຳລັງທົບທວນ ແລະ ປັບປຸງຄືນ ດຳລັດວ່າດ້ວຍການຈັດຕັ້ງ ແລະ ການເຄື່ອນໄຫວຂອງຄະນະກຳມະການ ສິ່ງແວດລ້ອມແຫ່ງຊາດ ຮ່າງພາລະບົດບາດຂອງຄະນະດັ່ງກ່າວປະກອບມີ:

- ນຳພາ-ຊີ້ນຳ ການຈັດຕັ້ງຜັນຂະຫຍາຍແນວທາງນະໂຍບາຍຂອງພັກ, ກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການ ກ່ຽວກັບວຽກງານ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ, ນ້ຳ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ລວມທັງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ ແຕ່ລະໄລຍະ ໃຫ້ເປັນແຜນງານ, ແຜນການ ແລະ ໂຄງການລະອຽດ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃຫ້ໄດ້ຮັບຜົນດີ;
- ຄົ້ນຄວ້າກຳນົດກົນໄກການປະສານງານ ກ່ຽວກັບວຽກງານສິ່ງແວດລ້ອມ, ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ, ນ້ຳ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ລວມທັງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ໂດຍສອດຄ່ອງກັບກົດໝາຍ, ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແຫ່ງຊາດ ລວມທັງສິນທິສັນຍາທີ່ ສປປ ລາວ ເປັນພາຄີ ແລະ ສັນຍາສາກົນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ;
- ຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ພິຈາລະນາບັນດາສິນທິສັນຍາ, ສັນຍາ, ອະນຸສັນຍາ, ຖະແຫຼ່ງການ ແລະ ເອກະສານອື່ນໆ ຂອງສາກົນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ກັບວຽກງານສິ່ງແວດລ້ອມ, ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ, ນ້ຳ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ລວມທັງຊັບພະຍາກອນ ທຳມະຊາດ ເພື່ອສະເໜີລັດຖະບານ ພິຈາລະນາຮັບຮອງ, ຖອນຕົວ ຫຼື ຍົກເລີກ;
- ປະສານສົມທົບກັບບັນດາກະຊວງ, ອົງການ, ອົງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ທຸກພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ໃນການຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດນະໂຍບາຍ, ຍຸດທະສາດ, ແຜນດຳເນີນງານ, ກົດໝາຍ, ລະບຽບການ ກ່ຽວກັບວຽກງານສິ່ງແວດລ້ອມ, ການ ປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ, ນ້ຳ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ລວມທັງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ໃນແຕ່ລະໄລຍະ ໃຫ້ແກ່ ລັດຖະບານ;
- ຄົ້ນຄວ້າ, ປະກອບຄຳເຫັນ ໃສ່ບັນດາແນວທາງນະໂຍບາຍ, ກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການຕ່າງໆ ກ່ຽວກັບວຽກງານສິ່ງແວດລ້ອມ, ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ, ນ້ຳ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ລວມທັງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ;
- ຊີ້ນຳ ວຽກງານການປົກປັກຮັກສາ, ບຸລະນະພື້ນຟູສິ່ງແວດລ້ອມສັງຄົມ ແລະ ທຳມະຊາດ, ການປຸກຈິດສຳນຶກຄວາມຮັບຮູ້ ແລະ ສຶກສາອົບຮົມ ລວມທັງການປຸກລະດົມບຸກຄົນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງ ທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ໃຫ້ເຫັນໄດ້ຄວາມສຳ ຄັນຂອງສິ່ງແວດລ້ອມສັງຄົມ ແລະ ທຳມະຊາດ ໃນການດຳລົງຊີວິດ, ປະຕິບັດລະບຽບການ, ວິທີການ ແລະ ມາດຕະການ ກ່ຽວກັບການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຢ່າງເຂັ້ມງວດ.
- ພົວພັນ, ຮ່ວມມືກັບຕ່າງປະເທດ, ພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ ກ່ຽວກັບການຍາດແຍ່ງເອົາການຊ່ວຍເຫຼືອທາງດ້ານທຶນຮອນ, ເຕັກນິກວິຊາການ, ແລກປ່ຽນ ແລະ ຖອດຖອນບົດຮຽນ ເພື່ອປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາແຜນການ, ແຜນງານ ແລະ ໂຄງການ ກ່ຽວກັບວຽກງານສິ່ງແວດລ້ອມ, ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ, ນ້ຳ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ລວມທັງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ;
- ຊຸກຍູ້, ຕິດຕາມ ແລະ ກວດກາ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານສິ່ງແວດລ້ອມ, ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ, ນ້ຳ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ລວມທັງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ຢູ່ຂັ້ນສູນກາງ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ ໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ;
- ສະຫຼຸບ ແລະ ລາຍງານ ການເຄື່ອນໄຫວວຽກງານສິ່ງແວດລ້ອມ, ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ, ນ້ຳ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ລວມທັງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ໃຫ້ລັດຖະບານ ແຕ່ລະໄລຍະ;
- ປະຕິບັດໜ້າທີ່ອື່ນໆ ຕາມການມອບໝາຍ ຂອງລັດຖະບານ.

ໃນລະດັບສູນກາງ, ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ເປັນອົງການຈັດຕັ້ງລັດທີ່ມີພາລະບົດບາດຮັບຜິດຊອບ ໃນການ ເສີມຂະຫຍາຍ ກອບນະໂຍບາຍ ແລະ ນິຕິກຳ ສຳລັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ, ອອກແບບ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການຕ່າງໆ ເພື່ອຂົນຂວາຍງົບປະມານ, ຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນງານ, ໂຄງການ ແລະ ກິດຈະກຳ ກ່ຽວກັບ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ລວມທັງວຽກງານການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ. ນອກຈາກນີ້, ຍັງຮັບຜິດຊອບໃນ ການສ້າງຄວາມອາດສາມາດ ແຕ່ຂັ້ນສູນກາງ ລົງຮອດ ຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ. ໂຄງປະກອບກົງຈັກ ຂອງ ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ປະກອບດ້ວຍ 18 ກົມ. ສຳລັບຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ ປະກອບດ້ວຍ ພະແນກກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມແຂວງ 18 ແຂວງ ແລະ ຫ້ອງການກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ 148 ເມືອງ.³⁴

³⁴ MONRE (2022). ໜ້າທີ່ຂອງ MONRE (ນີ້ລວມມີ: ຫ້ອງການຂອງກະຊວງ, ກົມຈັດຕັ້ງແລະພະນັກງານ, ກົມກວດກາ, ກົມແຜນການ ແລະ ການເງິນ, ກົມນິຕິກຳ, ກົມພັດທະນາທີ່ດິນ, ກົມຊັບພະຍາກອນນ້ຳ, ກົມ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ກົມຕິດຕາມຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ກົມອຸຕຸນິຍົມ ແລະ ອຸທິກະສາດ, ກົມຄຸ້ມຄອງການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ, ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ກອງ ເລຂາຄະນະກຳມະການແມ່ນ້ຳຂອງແຫ່ງຊາດ, ກອງທຶນປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ) . <http://www.monre.gov.la/index.php/2018-07-09-15-05-58/2018-07-09-15-09-11>

ສໍາລັບການສ້າງແຜນງານແຫ່ງຊາດການປັບຕົວ, ກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ຮັບຜິດຊອບຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຂະບວນການສ້າງແຜນງານດັ່ງກ່າວ ໂດຍກົມສິ່ງແວດລ້ອມ ໃນນາມກົມວິຊາການ ທີ່ມີພາລະບົດບາດ ເປັນຈຸດປະສານງານຫຼັກວຽກງານການຄຸ້ມຄອງການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ເປັນຕົ້ນ: ຊຸກຍູ້, ສົ່ງເສີມ, ຕິດຕາມ, ປະເມີນຜົນ ແລະ ລາຍງານ ກ່ຽວກັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ກໍ່ຄື ການພັດທະນາບັນດາແຜນນະໂຍບາຍ ແລະ ຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດຕ່າງໆ ລວມທັງແຜນງານແຫ່ງຊາດການປັບຕົວ.

ນອກຈາກນີ້, ກົມສິ່ງແວດລ້ອມ ຍັງເຮັດໜ້າທີ່ປະສານງານກັບກົມ-ກອງ ຂອງບັນດາກະຊວງ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂັ້ນສູນກາງ ຮອດທ້ອງຖິ່ນ ເປັນຕົ້ນ: ກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ກະຊວງການເງິນ, ກະຊວງໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ, ກະຊວງອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າ, ກະຊວງສາທາລະນະສຸກ, ກະຊວງແຮງງານ ແລະ ສະຫວັດດີການສັງຄົມ, ກະຊວງວັດທະນະທຳ ແລະ ການທ່ອງທ່ຽວ, ສະຖາບັນການສຶກສາ, ອົງການຈັດຕັ້ງທາງສັງຄົມ, ອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນ, ພາກເອກະຊົນ ແລະ ອົງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ. (ລາຍລະອຽດກ່ຽວກັບພາລະບົດບາດຂອງຂະແໜງການ ແມ່ນໄດ້ລະບຸໃນເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 1).

4.4 ຄວາມສອດຄ່ອງກັບສັນຍາສາກົນ

4.4.1 ສັນຍາປາຣີ

ສປປ ລາວ ໄດ້ລົງນາມເຂົ້າຮ່ວມໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດສັນຍາປາຣີ ວ່າດ້ວຍການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໃນວັນທີ 22 ເມສາ 2016 ຊຶ່ງເປັນປະເທດທຳອິດໃນອາຊຽນ, ຈຸດປະສົງຫຼັກ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມບອບບາງຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ, ສ້າງຄວາມທົນທານ, ປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ ແລະ ເສີມສ້າງຄວາມທົນທານ ຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໄປຄຽງຄູ່ກັບເປົ້າໝາຍໄລຍະຍາວໃນການຈຳກັດ ອຸນຫະພູມສະເລ່ຍຂອງໂລກ ໂດຍຜ່ານການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປະກອບສ່ວນແກ້ໄຂບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ (NDC), ແນໃສ່ຫຼຸດຜ່ອນການປ່ອຍທາດອາຍເຮືອນແກ້ວ ແລະ ສ້າງຄວາມທົນທານຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດໃນທຸກຂະແໜງການ ຜ່ານການຮ່ວມມືກັບສາກົນ ເພື່ອຈຳກັດອຸນຫະພູມສະເລ່ຍຂອງໂລກ ໂດຍບໍ່ໃຫ້ສູງເກີນ 2 ອົງສາເຊລຊຸສ ຫຼື ດີທີ່ສຸດບໍ່ໃຫ້ສູງເກີນ 1.5 ອົງສາເຊລຊຸສ ພ້ອມທັງ ຕັ້ງເປົ້າໝາຍການຫຼຸດຜ່ອນການປ່ອຍ ແລະ ການດູດຊັບທາດອາຍເຮືອນແກ້ວໃຫ້ເປັນສູນໃນປີ 2050.³⁵

4.4.2 ແຜນງານເຊັນໄດ ວ່າດ້ວຍການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພພິບັດ (Sendai Framework)

ແຜນງານເຊັນໄດ ວ່າດ້ວຍການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພພິບັດ (SFDRR) ໄລຍະປີ 2015-2030, ກອງປະຊຸມ ສປຊ ວ່າດ້ວຍການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພພິບັດ ຄັ້ງທີ 3 ທີ່ປະເທດ ຢີ່ປຸ່ນ ປີ 2015 ໄດ້ຮັບຮອງເອົາແຜນງານຫຼັກໃນການສົ່ງເສີມຄວາມທົນທານຕໍ່ກັບໄພພິບັດທາງທຳມະຊາດ ໃນໄລຍະ 15 ປີ.³⁶ ແຜນງານນີ້ ຈຸດປະສົງເພື່ອ ຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງທີ່ຕິດພັນກັບໄພພິບັດ ແລະ ການສູນເສຍທີ່ເກີດຂຶ້ນກັບຊີວິດ, ສຸຂະພາບ, ຊັບສິນດ້ານເສດຖະກິດ, ສັງຄົມ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ. ແຜນງານເຊັນໄດ ໄດ້ຖືກສ້າງຂຶ້ນເພື່ອສືບຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກອບສັນຍາຮຽວໂກ (Hyogo Framework for Action, 2005-2015) ທີ່ສຸມໃສ່ວຽກງານການສ້າງຄວາມທົນທານຕໍ່ກັບໄພພິບັດ.³⁷ ນອກຈາກນີ້, ອົງການ ສປຊ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນໄພພິບັດ (UNDRR) ໄດ້ຮັບຮອງເອົາແຜນດຳເນີນງານບົດບາດຍິ່ງ-ຊາຍ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນງານເຊັນໄດ ສໍາລັບວຽກງານການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພພິບັດ 2015-2030 ພ້ອມທັງ ສະໜັບສະໜູນລັດຖະບານ ແລະ ພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງ ໃນການຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບ ແລະ ຄວາມບໍ່ສະເໝີພາບຕໍ່ກັບບົດບາດຍິ່ງ-ຊາຍ ໃນເຫດການໄພພິບັດ. ສປປ ລາວ ເຂົ້າຮ່ວມ ແລະ ໃຫ້ສັດຕະຍາບັນ ຕໍ່ກັບສັນຍາເຊັນໄດ ໃນປີ 2015 ກ່ຽວກັບ ວຽກງານການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພພິບັດ ຊຶ່ງໄດ້ສະໜອງບັນດາມາດຕະການທີ່ສໍາຄັນ ໃຫ້ແກ່ບັນດາປະເທດພາຄີກໍ່ຄື ສປປ ລາວ ໃນການປ້ອງກັນ ຜົນກະທົບ ແລະ ຄວາມສ່ຽງຈາກໄພພິບັດ.³⁸

ແຜນງານແຫ່ງຊາດການປັບຕົວ ສະບັບນີ້ ແມ່ນມີຄວາມສອດຄ່ອງກັບ 3 ຂົງເຂດວຽກງານ ບຸລິມະສິດ ຂອງແຜນງານເຊັນໄດ ຊຶ່ງລາຍລະອຽດດັ່ງລຸ່ມນີ້:

³⁵ ລັດຖະບານ ສປປ ລາວ (2021). ແຜນງານແຫ່ງຊາດ ປະກອບສ່ວນແກ້ໄຂບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດຂອງ ສປປ ລາວ

³⁶ PreventionWeb.net. ແຜນວາດຂອງແຜນງານເຊັນໄດ ວ່າດ້ວຍ ການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງຕໍ່ໄພພິບັດ ໄລຍະປີ 2015-2030. https://www.preventionweb.net/files/44983_sendaiframeworkchart.pdf

³⁷ UNISDR. ຂອບແຜນງານເຊັນໄດ ວ່າດ້ວຍ ການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງຕໍ່ໄພພິບັດ ໄລຍະປີ 2015-2030. <https://www.unisdr.org/we/coordinate/sendai-framework>

³⁸ UNDRR (2023). ຂອບວຽກເຊັນໄດດ້ານການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງຕໍ່ໄພພິບັດ. <https://www.undrr.org/publication/sendai-framework-disaster-risk-reduction-2015-2030>

- 1) **ການສ້າງຄວາມເຂົ້າໃຈດ້ານຄວາມສ່ຽງໄພພິບັດ** ໂດຍການໂຄສະນາເຜີຍແຜ່ຂໍ້ມູນຂ່າວສານແບບຮອບດ້ານ ແລະ ການເກັບກຳຂໍ້ມູນ ຊຶ່ງລວມທັງການຮັບຮູ້ເຖິງຜົນກະທົບທີ່ແຕກຕ່າງກັນຈາກບັນຫາສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ທີ່ມີຕໍ່ຫຼາຍກຸ່ມຄົນໃນສັງຄົມ ແລະ ການສ້າງຄວາມອາດສາມາດໃນການນຳໃຊ້ຂໍ້ມູນ;
- 2) **ການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງດ້ານການຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງໄພພິບັດໃນທຸກຂັ້ນ** ໂດຍສົ່ງເສີມການເຊື່ອມສານເອົາວຽກງານຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພພິບັດ ທັງສາຍຂວາງ ແລະ ສາຍຕັ້ງ ຜ່ານການໂຄສະນາເຜີຍແຜ່ ການເຊື່ອມສານເອົາວຽກງານການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພພິບັດເຂົ້າໃນຂະບວນການວາງແຜນພັດທະນາ ໂດຍສະເພາະການສ້າງແຜນຄຸ້ມຄອງໄພພິບັດຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ ສຳລັບການຕອບໂຕ້ກັບເຫດການສຸກເສີນ;
- 3) **ການສົ່ງເສີມໂຄງການລົງທຶນ** ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພພິບັດ ແລະ ສ້າງຄວາມທົນທານໃຫ້ແກ່ຂົງເຂດບຸລິມະສິດຂອງປະເທດ ໂດຍກຳນົດໜ້າທີ່ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບໃນວຽກງານການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພພິບັດ ຂອງບັນດາພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ອົງການບໍລິຫານລັດໃນທຸກຂັ້ນ.

4.4.3 ເປົ້າໝາຍການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ

ໃນການບັນລຸ 18 ເປົ້າໝາຍການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ (SDGs) ສຳລັບ ສປປ ລາວ ແມ່ນຍັງມີຄວາມທ້າທາຍ ຊຶ່ງໃນນີ້ມີ 8 ເປົ້າໝາຍການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ ທີ່ແຜນງານແຫ່ງຊາດການປັບຕົວ ສະໜັບສະໜູນຄວາມພະຍາຍາມເພື່ອບັນລຸເປົ້າໝາຍດັ່ງກ່າວ ຊຶ່ງລາຍລະອຽດຂອງບັນດາເປົ້າໝາຍທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໄດ້ລະບຸໃນ ຕາຕະລາງທີ 4 ລຸ່ມນີ້.³⁹

ຕາຕະລາງທີ 4: ຄວາມສອດຄ່ອງລະຫວ່າງ SDG ແລະ ແຜນງານແຫ່ງຊາດການປັບຕົວ:

ເປົ້າໝາຍ SDG	ຄວາມສອດຄ່ອງກັບ ແຜນງານແຫ່ງຊາດການປັບຕົວ
ເປົ້າໝາຍ 1: ລຶບລ້າງຄວາມທຸກຍາກທຸກຮູບແບບໃນທົ່ວໂລກ;	ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ຄົນທຸກຍາກ ແລະ ຜູ້ທີ່ມີຄວາມບອບບາງ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບ ແລະ ຄວາມສ່ຽງຈາກບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ, ເຫດການສຸກເສີນ ແລະ ບັນຫາດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ.
ເປົ້າໝາຍ 2: ລຶບລ້າງຄວາມອຶດຫິວ, ບັນລຸການຄ້າປະກັນສະບຽງອາຫານ ແລະ ປັບປຸງດ້ານໂພຊະນາການ ແລະ ສົ່ງເສີມກະສິກຳແບບຍືນຍົງ;	ຮັບປະກັນໃຫ້ມີລະບົບການຜະລິດສະບຽງອາຫານແບບຍືນຍົງ ແລະ ນຳໃຊ້ວິທີການຜະລິດກະສິກຳທີ່ມີຄວາມທົນທານ ແລະ ສົ່ງເສີມປະສິດພາບໃນການຜະລິດ ພ້ອມທັງປົກປັກຮັກສາລະບົບນິເວດ ແລະ ສ້າງຄວາມອາດສາມາດໃນການປັບຕົວ ເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງຂອງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ເຫດການໄພທຳມະຊາດ ເປັນຕົ້ນ: ໄພແຫ້ງແລ້ງ, ໄພນ້ຳຖ້ວມ ແລະ ໄພພິບັດອື່ນໆ.
ເປົ້າໝາຍ 3: ຮັບປະກັນການມີສຸຂະພາບທີ່ດີ ແລະ ສົ່ງເສີມຊີວິດການເປັນຢູ່ທີ່ດີ ຂອງທຸກກຸ່ມຄົນ;	ຮັບປະກັນໃຫ້ມີສຸຂະພາບທີ່ແຂງແຮງ ແລະ ສົ່ງເສີມຊີວິດການເປັນຢູ່ທີ່ດີຂອງທຸກກຸ່ມຄົນ ໂດຍຜ່ານການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນງານ ດ້ານສາທາລະນະສຸກ ແລະ ສົ່ງເສີມສຸຂະພາບ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນການຫຼຸດຜ່ອນການແຜ່ລະບາດພະຍາດເຂດຮ້ອນ ແລະ ພະຍາດທີ່ບໍ່ຕິດຕໍ່.
ເປົ້າໝາຍ 5: ບັນລຸຄວາມສະເໝີພາບລະຫວ່າງຍິງ-ຊາຍ, ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກຍິງ;	ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງ ແລະ ສົ່ງເສີມແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກຍິງ ໃນການມີສ່ວນຮ່ວມ ແລະ ໄດ້ຮັບໂອກາດຢ່າງເທົ່າທຽມກັນໃນທຸກຂະບວນການຕັດສິນໃຈ ໃນວຽກງານການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ.
ເປົ້າໝາຍ 6: ຮັບປະກັນໃຫ້ມີນ້ຳໃຊ້ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງນ້ຳແບບຍືນຍົງ ແລະ ສຸຂະອະນາໄມ;	ຮັບປະກັນໃຫ້ມີນ້ຳໃຊ້ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງນ້ຳແບບຍືນຍົງ ພ້ອມທັງ ໃຫ້ມີສຸຂະອະນາໄມທີ່ດີຜ່ານການປົກປັກຮັກສາ ແລະ ຟື້ນຟູລະບົບນິເວດທາງນ້ຳ, ປ່າໄມ້, ດິນບໍລິເວນນ້ຳ, ແມ່ນ້ຳ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານການສ້າງຄວາມທົນທານ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ໂຄງລ່າງພື້ນຖານໃນການສະໜອງນ້ຳ ແລະ ສຸຂະອະນາໄມທີ່ດີ.

³⁹ UN (2015). ວາລະ 2030 ສຳລັບການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ. https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/21252030_ສ່ວນຮ້ອຍ20Agenda_ສ່ວນຮ້ອຍ20for_ສ່ວນຮ້ອຍ20Sustainable_ສ່ວນຮ້ອຍ20Development_ສ່ວນຮ້ອຍ20web.pdf

ເປົ້າໝາຍ 9: ສ້າງໂຄງລ່າງພື້ນຖານທີ່ມີ ຄວາມທົນທານ, ສົ່ງເສີມການຫັນເປັນອຸດສາຫະກຳແບບຍືນຍົງ;	ສ້າງໂຄງລ່າງພື້ນຖານທີ່ມີຄວາມທົນທານ, ສົ່ງເສີມການຫັນເປັນອຸດສາຫະກຳແບບຍືນຍົງ, ເປັນມິດກັບສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສົ່ງເສີມນະວັດຕະກຳ.
ເປົ້າໝາຍ 11: ສ້າງຕົວເມືອງ ແລະ ທີ່ພັກອາໄສ ຂອງປະຊາຊົນໃຫ້ມີຄວາມທົນທານ, ປອດໄພ ແລະ ຍືນຍົງ;	ສ້າງຄວາມທົນທານໃນຕົວເມືອງ ແລະ ທີ່ພັກອາໄສ ຂອງປະຊາຊົນ ໃຫ້ມີຄວາມທົນທານ ແລະ ປອດໄພ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບ ຕໍ່ກັບໄພພິບັດທາງທຳມະຊາດ ກໍ່ຄືປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ພ້ອມທັງ ພັດທະນາ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນການຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງຕໍ່ ໄພພິບັດແບບຮອບດ້ານ.
ເປົ້າໝາຍ 13: ປະຕິບັດບັນດາມາດຕະການອັນຮີບດ່ວນ ເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ.	ສ້າງຄວາມທົນທານ ແລະ ຄວາມອາດສາມາດໃນການປັບຕົວໃຫ້ເຂັ້ມແຂງ ເພື່ອຮັບມືກັບໄພອັນຕະລາຍທີ່ກ່ຽວກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ລວມທັງ ເຊື່ອມສານເອົາບັນດາມາດຕະການປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດເຂົ້າໃນນະໂຍບາຍ, ຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນພັດທະນາຂອງຂະແໜງການຂັ້ນສູນກາງ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ.

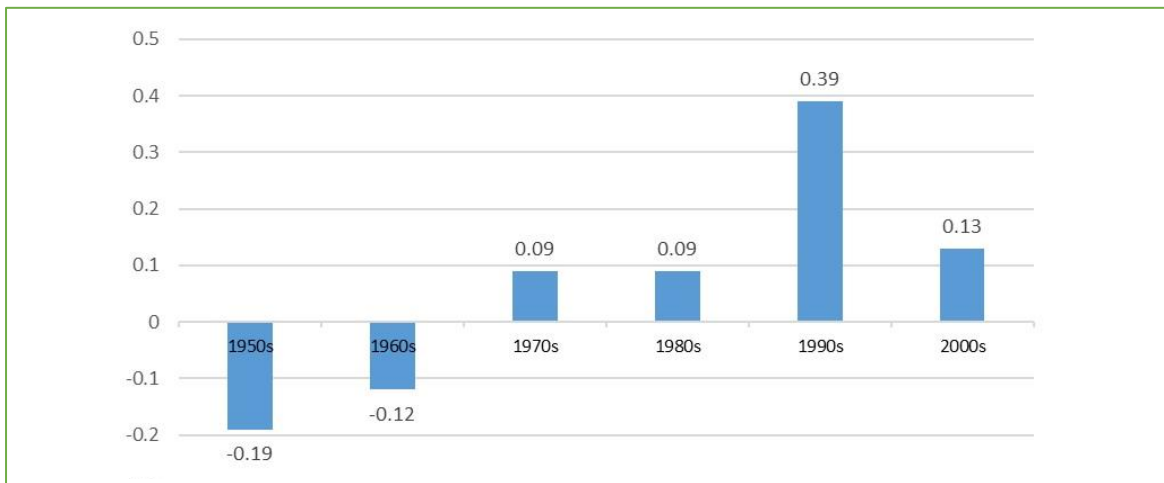
ພາກທີ II: ສະພາບພູມອາກາດ, ການຄາດຄະເນ, ຄວາມບອບບາງ ແລະ ຜົນກະທົບຈາກບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ

1. ສະພາບພູມອາກາດໃນໄລຍະຜ່ານມາ ຢູ່ ສປປ ລາວ

1.1 ອຸນຫະພູມ

ອຸນຫະພູມ ຂອງ ສປປ ລາວ ມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນ ຢູ່ແຕ່ລະພາກ ຊຶ່ງຂຶ້ນກັບລະດັບຄວາມສູງ ຂອງພູມສັນຖານ ໂດຍສະເລ່ຍແລ້ວ ອຸນຫະພູມຈະຫຼຸດລົງ 1.7 ອົງສາເຊລເຊສ ໃນທຸກໆ 300 ແມັດ. ຢູ່ເຂດພູດອຍ ໂດຍສະເພາະ ທາງພາກເໜືອ, ພາກຕາເວັນອອກ ແລະ ພູພຽງ ມີອຸນຫະພູມສະເລ່ຍຕໍ່ປີ 20 ອົງສາເຊລເຊສ. ສ່ວນເຂດທີ່ງຽງ ມີອຸນຫະພູມສູງກວ່າ ໂດຍສະເລ່ຍປະມານ 25-27 ອົງສາເຊລເຊສ. ເຂດພູດອຍ ໂດຍສະເພາະຢູ່ບັນດາແຂວງທີ່ຢູ່ທາງພາກເໜືອ ຂອງ ສປປ ລາວ ແມ່ນມີອຸນຫະພູມສະເລ່ຍຕໍ່າກວ່າເຂດພູພຽງ ແລະ ທົ່ງພຽງ ທີ່ຢູ່ທາງພາກໃຕ້ຂອງປະເທດ. ອຸນຫະພູມຕໍ່າສຸດ ແມ່ນຢູ່ ແຂວງທາງພາກເໜືອ ແລະ ພື້ນທີ່ສູງລຽບຕາມຊາຍແດນ ສ.ສ ຫວຽດນາມ ຂອງແຂວງ ບໍລິຄໍາໄຊ, ຄຳມ່ວນ, ສະຫວັນນະເຂດ, ສາລະວັນ ແລະ ແຂວງເຊກອງ (ຮູບທີ 8).

ຮູບທີ 8: ການປ່ຽນແປງຂອງອຸນຫະພູມສະເລ່ຍ ຢູ່ ສປປ ລາວ ແຕ່ຊຸມປີ 1950 ຫາ 2000

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ທະນາຄານໂລກ (2023).

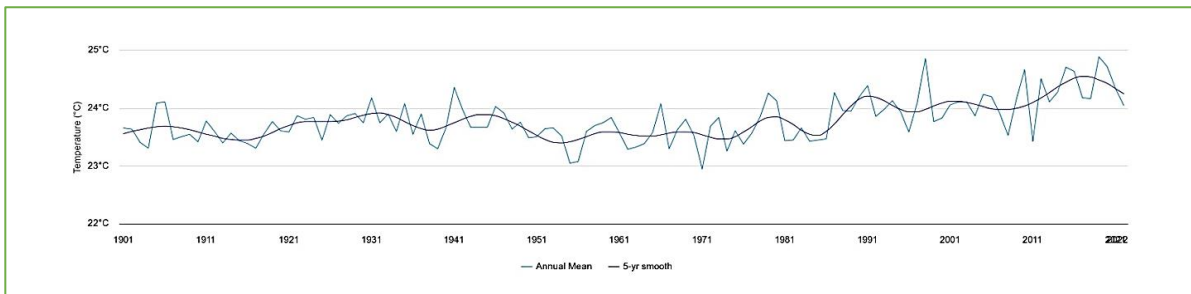
ອຸນຫະພູມເລີ່ມຫຼຸດລົງ ເຖິງລະດັບຕໍ່າສຸດໃນລະຫວ່າງ ເດືອນທັນວາ ຫາ ກຸມພາ. ສ່ວນເດືອນທີ່ມີ ອາກາດຮ້ອນທີ່ສຸດ ຢູ່ໃນລະຫວ່າງ ເດືອນເມສາ ຫາ ເດືອນພຶດສະພາ ຊຶ່ງມີອຸນຫະພູມສະເລ່ຍ 26 ອົງສາເຊລເຊສ. ເດືອນມັງກອນ ເປັນເດືອນທີ່ເຢັນທີ່ສຸດ ໂດຍສະເພາະ ແຂວງຫຼວງພະບາງ ມີອຸນຫະພູມສະເລ່ຍ 20.5 ອົງສາເຊລເຊສ ຕໍ່າສຸດ 0.8 ອົງສາເຊລເຊສ, ວຽງຈັນ 20.5 ອົງສາເຊລເຊສ ຕໍ່າສຸດ 3.9 ອົງສາເຊລເຊສ ແລະ ແຂວງຈຳປາສັກ 23.9 ອົງສາເຊລເຊສ ຕໍ່າສຸດ 8.2 ອົງສາເຊລເຊສ. ຖ້າປຽບທຽບກັບ ອຸນຫະພູມສະເລ່ຍປະຈຳປີ ເຫັນວ່າເດືອນເມສາເປັນເດືອນທີ່ມີອຸນຫະພູມສະເລ່ຍສູງທີ່ສຸດ ເປັນຕົ້ນ: ແຂວງຫຼວງພະບາງ 28.1 ອົງສາເຊລເຊສ ແລະ ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ 39.4 ອົງສາເຊລເຊສ.⁴⁰

ອີງຕາມຂໍ້ມູນຈາກ ທະນາຄານໂລກ⁴¹, ອຸນຫະພູມສະເລ່ຍ ຢູ່ ສປປ ລາວ ເພີ່ມຂຶ້ນປະມານ 1 ອົງສາເຊລເຊສ ໃນໄລຍະໜຶ່ງສະຕະວັດທີ່ຜ່ານມາ ໂດຍສະເພາະ ໃນລະຫວ່າງຊຸມປີ 1901 ຫາ 1985 ເຫັນວ່າອຸນຫະພູມສະເລ່ຍ ແມ່ນບໍ່ສູງເກີນ 24 ອົງສາເຊລເຊສ ແຕ່ໃນໄລຍະປີ 1985-2020 ແມ່ນມີອຸນຫະພູມເພີ່ມສູງຂຶ້ນຫຼາຍກວ່າ 24 ອົງສາເຊລເຊສ (ຮູບທີ 9).

⁴⁰ ທະນາຄານພັດທະນາອາຊີ (2023). ບົດລາຍງານການປະເມີນຄວາມສ່ຽງ ແລະ ຄວາມບອບບາງຕໍ່ສະພາບອາກາດ: ໂຄງການຂະແໜງການຕ້ອງໃສ່ຄຸນຄ່າທຸລະກິດກະສິກໍາທີ່ເປັນມິດກັບສະພາບແວດລ້ອມ

⁴¹ ແຫຼ່ງຄວາມຮູ້ກ່ຽວກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດຂອງທະນາຄານໂລກ(2023) . ສະພາບອາກາດໃນໄລຍະຜ່ານມາ ຂອງ ສປປ ລາວ. <https://climateknowledgeportal.worldbank.org/country/laopdr/climate-data-historical>

ຮູບທີ 9: ທ່າອ່ຽງ ຂອງອຸນຫະພູມສະເລ່ຍ ໃນສັດຕະວັດທີ 21 ຂອງ ສປປ ລາວ (1901-2022)

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: FAO, ກຊສ ແລະ ກປ. (2022). ປຶ້ມແຜນທີ່ພູມອາກາດ ແລະ ອຸຕຸກະເສດ ແຫ່ງ ສປປ ລາວ

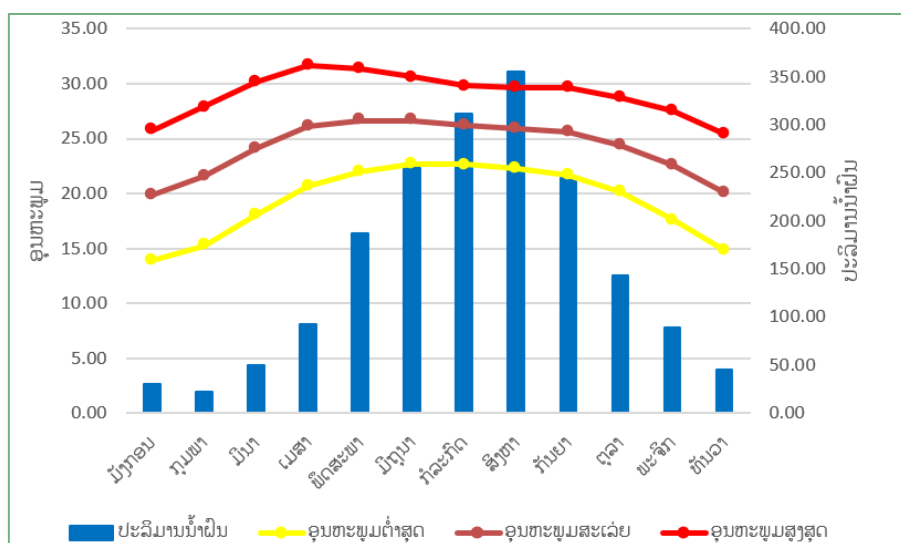
1.2 ປະລິມານນ້ຳຝົນ

ສປປ ລາວ ຕັ້ງຢູ່ໃນເຂດພູມອາກາດມໍລະສຸມເຂດຮ້ອນ ໄດ້ຮັບອິດທິພົນສູງ ຈາກລົມມໍລະສຸມຕາເວັນອອກສ່ຽງໃຕ້ ຊຶ່ງເຮັດໃຫ້ມີປະລິມານນ້ຳຝົນ ປະມານ 70 ສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງປະລິມານນ້ຳຝົນໃນທົ່ວປະເທດໃນແຕ່ລະປີ ແລະ ມີຄວາມຊຸ່ມໃນລະດັບສູງ. ສປປ ລາວ ມີ 2 ລະດູການ ຄື: ລະດູຝົນ ທີ່ໄດ້ຮັບອິດທິພົນຈາກລົມມໍລະສຸມຕາເວັນຕົກສ່ຽງໃຕ້ ເລີ່ມແຕ່ເດືອນພຶດສະພາ ຫາ ກາງເດືອນຕຸລາ, ລະດູແລ້ງ ທີ່ໄດ້ຮັບອິດທິພົນ ຈາກລົມມໍລະສຸມຕາເວັນອອກສ່ຽງເໜືອ ເລີ່ມແຕ່ກາງເດືອນຕຸລາ ຫາ ເດືອນເມສາ ຊຶ່ງມີອຸນຫະພູມສະເລ່ຍໜີດປີ ລະຫວ່າງ 20 ຫາ 27 ອົງສາເຊລເຊສ (ຮູບທີ 10).

ໂດຍພິຈາລະນາຈາກລະດັບຄວາມສູງ ຂອງພູມສັນຖານ, ສປປ ລາວ ແບ່ງເປັນ 3 ເຂດພູມອາກາດ ຄື:

1. ເຂດພູດອຍຢູ່ພາກເໜືອ, ມີລະດັບຄວາມສູງຫຼາຍກວ່າ 1,000 ແມັດ. ເຂດນີ້ຂ້ອນຂ້າງແຫ້ງແລ້ງ ແລະ ໜາວກວ່າ ເມື່ອທຽບກັບເຂດອື່ນໆ ຂອງປະເທດ. ປະລິມານນ້ຳຝົນສະເລ່ຍ ຢູ່ໃນລະຫວ່າງ 1,500 ຫາ 2,000 ມມ ຕໍ່ປີ;
2. ເຂດພູພຽງຢູ່ພາກກາງ ຕາມແລວສາຍພູຫຼວງ ມີລະດັບຄວາມສູງລະຫວ່າງ 500 ຫາ 1,000 ແມັດ ຈັດຢູ່ໃນພູມອາກາດຮ້ອນມໍລະສຸມ. ພື້ນທີ່ເຂດນີ້ ພວມປະເຊີນກັບອຸນຫະພູມທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ ແລະ ມີປະລິມານນ້ຳຝົນສະເລ່ຍ ຢູ່ໃນລະຫວ່າງ 2,500 ຫາ 3,500 ມມ ຕໍ່ປີ;
3. ເຂດທົ່ງພຽງ ມີປະລິມານນ້ຳຝົນສະເລ່ຍປະຈຳປີ ຢູ່ໃນລະຫວ່າງ 1,500 ຫາ 2,000 ມມ ຕໍ່ປີ. ເຂດນີ້ ຕັ້ງຢູ່ລຽບຕາມແມ່ນ້ຳຂອງ ແລະ ແມ່ນ້ຳສາຂາ ຊຶ່ງເປັນບ່ອນທີ່ຢູ່ອາໄສ ຂອງປະຊາກອນຫຼາຍກວ່າ 50 ສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງປະເທດ.

ຮູບທີ 10: ອຸນຫະພູມ ແລະ ປະລິມານນ້ຳຝົນສະເລ່ຍລາຍເດືອນ ແຕ່ປີ 1991-2020

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ກົມອຸຕຸນິຍົມ ແລະ ອຸທິກກະສາດ, ກຊສ (2022)

2. ສະພາບພູມອາກາດຢູ່ລະດັບພາກພື້ນ

ການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງອຸນຫະພູມ ພ້ອມທັງ ການປ່ຽນແປງ ຂອງປະລິມານນ້ຳຝົນ, ເຮັດໃຫ້ເກີດມີນ້ຳຖ້ວມ ແລະ ລົມພະຍຸ ມີຜົນກະທົບຕໍ່ທີ່ຢູ່ອາໄສ, ໂຄງລ່າງພື້ນຖານ, ຜົນຜະລິດກະສິກໍາ ແລະ ການປະມົງໃນທົ່ວທະວີບອາຊີຕາເວັນອອກສ່ຽງໃຕ້. ດ້ວຍເຫດນີ້, ຊຸມຊົນທີ່ມີຄວາມບອບບາງ ຈຶ່ງປະເຊີນກັບການຂາດແຄນສະບຽງອາຫານ ແລະ ຜົນກະທົບຕໍ່ຊີວິດການເປັນຢູ່. ຄະນະກຳມະການແມ່ນ້ຳຂອງສາກົນ (MRC, 2020) ໄດ້ຄາດຄະເນວ່າ ການປ່ຽນແປງໃນທົດສະວັດທີ່ຈະມາເຖິງນີ້ ອຸນຫະພູມຈະສູງຂຶ້ນໃນພື້ນທີ່ເຂດອ່າງຮັບນ້ຳແມ່ນ້ຳຂອງ ໃນທຸກລະດູ, ປະລິມານນ້ຳຝົນຈະຫຼຸດລົງເຖິງ 16-17 ສ່ວນຮ້ອຍ ພາຍໃນປີ 2060. ຜົນຜະລິດກະສິກໍາ ຈະຫຼຸດລົງ ເຮັດໃຫ້ມີການປ່ຽນແປງດ້ານເຕັກນິກການຜະລິດກະສິກໍາ, ຊົນລະປະທານ ແລະ ການປັບປຸງດ້ານເຕັກໂນໂລຊີ, ເຮັດໃຫ້ການຜະລິດພະລັງງານໄຟຟ້ານໍ້າຕົກຫຼຸດລົງ, ເຮັດໃຫ້ການເດີນເຮືອໃນລະດູແລ້ງມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກ ໂດຍສະເພາະໃນເຂດແມ່ນ້ຳຂອງຕອນເທິງ ພ້ອມທັງ ເຮັດໃຫ້ເກີດດິນເຊາະເຈື່ອນ ກໍ່ໃຫ້ເກີດຄວາມເສຍຫາຍຕໍ່ຖະໜົນຫົນທາງ ແລະ ໂຄງລ່າງພື້ນຖານອື່ນໆ ລວມທັງມີການສູນເສຍຊີວະນານາພັນ.⁴²

ການຄາດຄະເນການປ່ຽນແປງຂອງສະພາບພູມອາກາດ ໃນອາຊີຕາເວັນອອກສ່ຽງໃຕ້ ຕ້ອງຄຳນຶງເຖິງ ຄວາມຜັນຜວນ ຂອງສະພາບພູມອາກາດທີ່ມີການປ່ຽນແປງໄປຕາມທຳມະຊາດ ເຊັ່ນ: ລົມມໍລະສຸມ ຊຶ່ງເປັນປັດໄຈທີ່ມີອິດທິພົນຫຼາຍຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໃນແຕ່ລະປີ. ອີງຕາມຂໍ້ມູນຈາກບົດປະເມີນ ຂອງຄະນະກຳມະການສາກົນ ວ່າດ້ວຍການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ (IPCC) ສະບັບທີ 6 (AR6) ໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນເຖິງການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໃນພາກພື້ນອາຊີຕາເວັນອອກສ່ຽງໃຕ້ ຄືດັ່ງລຸ່ມນີ້:

- **ອຸນຫະພູມ:** ອຸນຫະພູມເທິງໜ້າດິນສະເລ່ຍ ໄດ້ມີການເພີ່ມຂຶ້ນຢ່າງຊັດເຈນ ນັບແຕ່ປີ 1900. ການຄາດຄະເນການເກີດຂຶ້ນ ຂອງຄື້ນຄວາມຮ້ອນ ກໍ່ມີທ່າອ່ຽງ ທີ່ຈະເກີດຖີ່ຂຶ້ນຫຼາຍກວ່າໃນໄລຍະຜ່ານມາ ໃນທົດສະວັດທີ່ຈະມາເຖິງ (ໃນລະດັບຄວາມເປັນໄປໄດ້ສູງ).
- **ປະລິມານນ້ຳຝົນ:** ໃນພາກພື້ນອາຊີຕາເວັນອອກສ່ຽງໃຕ້ ປະລິມານນ້ຳຝົນສະເລ່ຍ ແມ່ນຈະຫຼາຍຂຶ້ນ ແລະ ຝົນຈະຕົກໜັກຂຶ້ນ (ໃນລະດັບຄວາມເປັນໄປໄດ້ ກາງ ຫາ ສູງ).
- **ລົມມໍລະສຸມ:** ປະລິມານນ້ຳຝົນໃນຊ່ວງລະດູຝົນ ເນື່ອງຈາກ ລົມມໍລະສຸມໃນເຂດອາຊີຕາເວັນອອກສ່ຽງໃຕ້ ຄາດວ່າຈະເພີ່ມຂຶ້ນໃນໄລຍະຍາວ (ລະດັບຄວາມເປັນໄປໄດ້ ປານກາງ).
- **ນ້ຳຖ້ວມ:** ລະດັບນ້ຳຖ້ວມຈະສູງຂຶ້ນ ເນື່ອງຈາກຜົນກະທົບສະສົມ ຂອງການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ກິດຈະກຳຂອງມະນຸດໃນທ້ອງຖິ່ນ (ຄາດຄະເນໃນລະດັບຄວາມເປັນໄປໄດ້ສູງ).
- **ລົມພະຍຸ:** ເຖິງແມ່ນວ່າລົມພະຍຸ ຈະບໍ່ມີທ່າອ່ຽງເພີ່ມຂຶ້ນໃນໄລຍະຍາວ ແຕ່ໃນພາກພື້ນອາຊີຕາເວັນອອກສ່ຽງໃຕ້ ອາດຈະປະເຊີນກັບລົມພະຍຸຫຼາຍຂຶ້ນ ຊຶ່ງເປັນສາເຫດເຮັດໃຫ້ເກີດມີຜົນກະທົບທີ່ຮຸນແຮງຫຼາຍ.⁴³

ບົດປະເມີນ ຂອງຄະນະກຳມະການສາກົນ ວ່າດ້ວຍການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ສະບັບທີ 6 (AR6)⁴⁴ ໄດ້ຄາດຄະເນວ່າ ອຸນຫະພູມສະເລ່ຍຈະເພີ່ມຂຶ້ນຢູ່ໃນລະຫວ່າງ 2.5 ຫາ 4 ອົງສາເຊລເຊສ ເມື່ອທຽບກັບ ຊ່ວງອຸນຫະພູມ 1.5 ຫາ 4.5 ອົງສາເຊລເຊສ ທີ່ຄາດຄະເນໄວ້ໃນ ບົດປະເມີນ ສະບັບທີ 5 (AR5). ໃນຮູບທີ 13 ໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນເຖິງການປ່ຽນແປງຂອງອຸນຫະພູມເທິງໜ້າດິນຂອງໂລກ (ສະເລ່ຍຕໍ່ປີ) ຕາມຂໍ້ມູນທີ່ໄດ້ຈາກການສັງເກດ ແລະ ຈຳລອງ ຈາກປີ 1850 ຫາ 2020, ເຖິງແມ່ນວ່າ ອຸນຫະພູມ ຂອງໂລກຢູ່ຄົງທີ່ ໃນອັດຕາການເພີ່ມຂຶ້ນສະເລ່ຍ 1.5 ຫາ 2 ອົງສາເຊລເຊສ ທຽບໃສ່ລະດັບກ່ອນການປະຕິວັດອຸດສາຫະກຳ, ສາມາດຄາດຄະເນໄດ້ວ່າການເພີ່ມຂຶ້ນ ຂອງອຸນຫະພູມ ຈະມີເຫດການຝົນຕົກຮຸນແຮງ ແລະ ໄພແຫ້ງແລ້ງທີ່ຮຸນແຮງ ຢູ່ຫຼາຍໆພາກພື້ນ ລວມທັງອາຊີຕາເວັນອອກສ່ຽງໃຕ້.⁴⁵

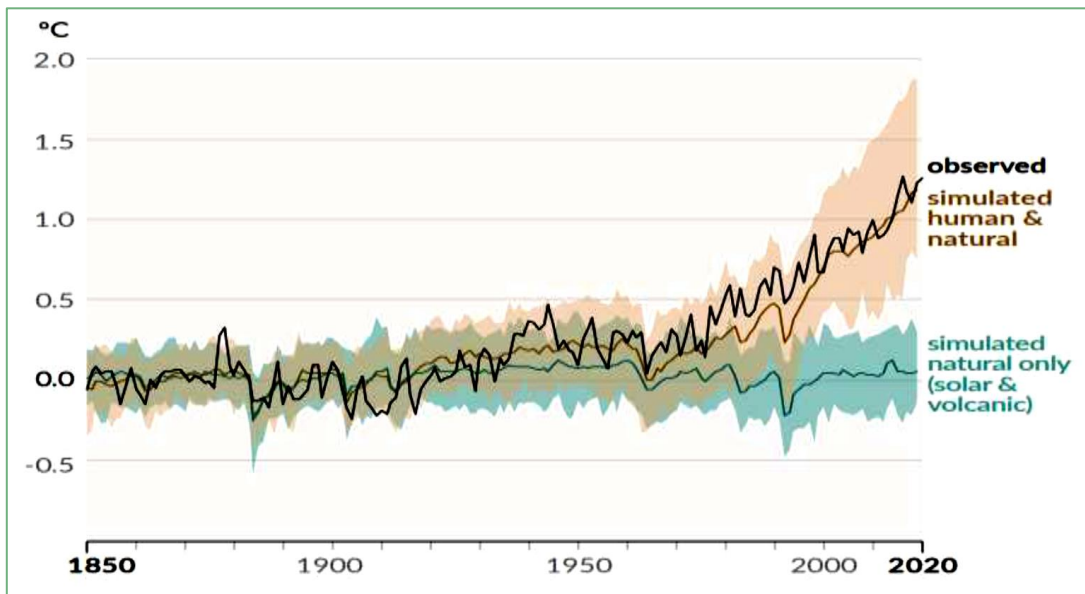
⁴² ຄະນະກຳມະການແມ່ນ້ຳຂອງ (2020). ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ. ຄະນະກຳມະການແມ່ນ້ຳຂອງເພື່ອການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ. <http://www.mrcmekong.org/our-work/topics/climate-change/>

⁴³ ADB (2023). ບົດລາຍງານການປະເມີນຜົນຕົວຈິງສ່ຽງ ແລະ ຄວາມບອບບາງຕໍ່ສະພາບອາກາດ: ໂຄງການຂະແໜງການຕ້ອງໃສ່ຄຸນຄ່າທຸລະກິດກະສິກໍາທີ່ເປັນມິດກັບສະພາບແວດລ້ອມ

⁴⁴ ການວິເຄາະນໍາໃຊ້ການຄາດຄະເນ ແລະ ການສາທິດຈາກແບບຈຳລອງທີ່ປະສົມປະສານຫຼາຍຮູບແບບ CMIP5 ແລະ CMIP6 ຂອງທະນາຄານໂລກ ຊຶ່ງລວມເຖິງ ການປ່ຽນແປງສະເພາະໃນອຸນຫະພູມ, ຝົນ ແລະ ເຫດການຮຸນແຮງ ສໍາລັບ ທັງ ສປປ ລາວ ແລະ ພາກພື້ນລຸ່ມແມ່ນ້ຳຂອງ. ການຄາດຄະເນເຫຼົ່ານີ້ ຖອດຖອນມາຈາກ ບົດລາຍງານການປະເມີນຜົນຄັ້ງທີ 6 ທີ່ມີປະຈຸບັນທ້ອນໂດຍ ຄະນະກຳມະການສາກົນວ່າດ້ວຍການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ (IPCC).

⁴⁵ ADB (2023). ບົດລາຍງານການປະເມີນຜົນຕົວຈິງສ່ຽງ ແລະ ຄວາມບອບບາງຕໍ່ສະພາບອາກາດ: ໂຄງການຂະແໜງການຕ້ອງໃສ່ຄຸນຄ່າທຸລະກິດກະສິກໍາທີ່ເປັນມິດກັບສະພາບແວດລ້ອມ

ຮູບທີ 13: ການປ່ຽນແປງອຸນຫະພູມສະເລ່ຍຕາມພື້ນຜິວໂລກ ຕໍ່ປີ ແຕ່ປີ (1850-2020)

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: IPCC AR6 2021

ສໍາລັບຄື້ນຄວາມຮ້ອນ ໂດຍສະເພາະໃນທົ່ວພື້ນທີ່ ຢູ່ ສປປ ລາວ ທີ່ມີໂອກາດທີ່ຈະເກີດຂຶ້ນ ປະມານ 1 ຄັ້ງ ໃນ 200 ປີ ຊຶ່ງປະຈຸບັນ ອຸນຫະພູມໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນ 2.3 ອົງສາເຊລຊຸສ ທຽບໃສ່ດັດສະນີຄວາມຮ້ອນ. ໃນສະພາບພູມອາກາດທີ່ຄວາມຮ້ອນເພີ່ມຂຶ້ນ 1.2 ອົງສາເຊລຊຸສ ແລະ ມີທ່າອ່ຽງຈະສືບຕໍ່ເກີດຂຶ້ນ ເນື່ອງຈາກສະພາບພູມອາກາດມີການປ່ຽນແປງຫຼາຍຂຶ້ນ. ຖ້າຫາກອາກາດຍັງສືບຕໍ່ຮ້ອນຂຶ້ນ ແມ່ນມີຄວາມເປັນໄປໄດ້ທີ່ ສປປ ລາວ ຈະມີຄື້ນຄວາມຮ້ອນຢ່າງຮຸນແຮງ ຄືດັ່ງເຫດການທີ່ເກີດຂຶ້ນໃນເດືອນ ເມສາ 2023.

3. ການຄາດຄະເນທ່າອ່ຽງ ການປ່ຽນແປງສະພາບພູມອາກາດໃນອະນາຄົດ ຢູ່ ສປປ ລາວ

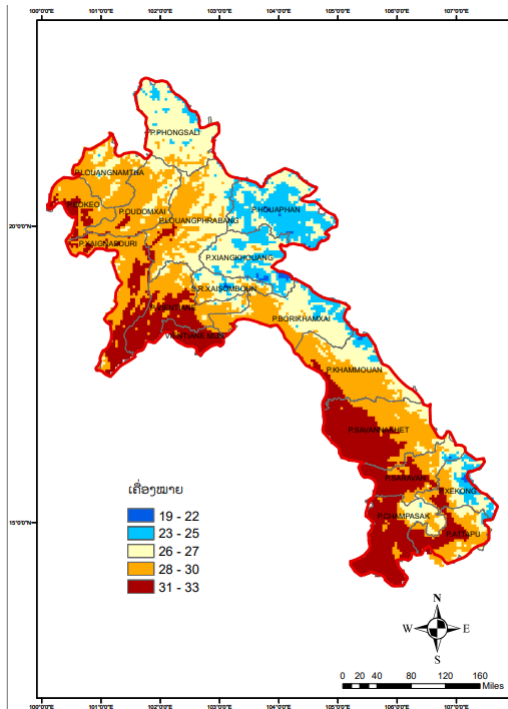
3.1 ອຸນຫະພູມ

ກ) ການຄາດຄະເນອຸນຫະພູມ ພາຍໃຕ້ສົມມຸດຖານສະພາບພູມອາກາດ RCP2.6

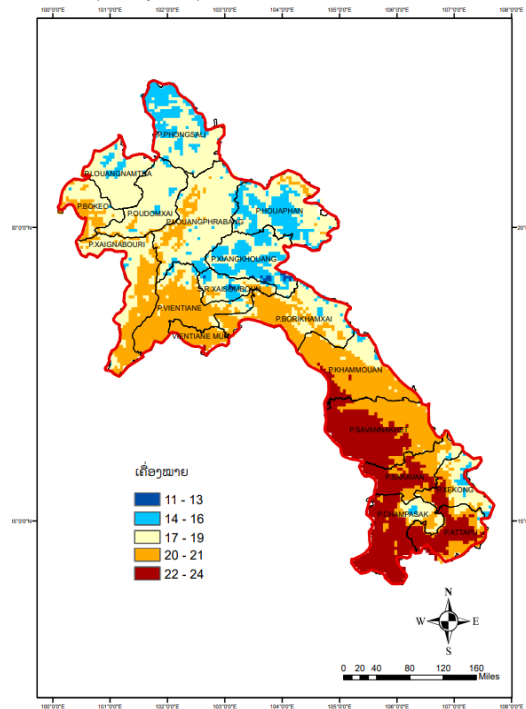
ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ມີສາເຫດຕົ້ນຕໍ ມາຈາກການປ່ອຍທາດອາຍເຮືອນແກ້ວ ຂຶ້ນສູ່ຊັ້ນບັນຍາກາດ ຊຶ່ງສົ່ງຜົນເຮັດໃຫ້ອຸນຫະພູມສະເລ່ຍເທິງໜ້າໂລກຮ້ອນຂຶ້ນໃນແຕ່ລະປີ ຫຼື ພາວະໂລກຮ້ອນ ແລະ ກໍ່ໃຫ້ເກີດເຫດການຮຸນແຮງທາງໄພພິບັດທໍາມະຊາດ ຖີ່ຂຶ້ນ ເປັນຕົ້ນ: ພະຍຸ, ໄພນໍ້າຖ້ວມ, ໄພແຫ້ງແລ້ງ, ໄຟປ່າ, ລະດັບນໍ້າທະເລສູງຂຶ້ນ ແລະ ອື່ນໆ ຊຶ່ງໄດ້ສ້າງຜົນກະທົບຕໍ່ລະບົບນິເວດ ແລະ ສິ່ງທີ່ມີຊີວິດ ທີ່ເພິ່ງພາທໍາມະຊາດເປັນທີ່ຢູ່ອາໄສ ແລະ ແຫຼ່ງອາຫານ ລວມທັງ ການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ.

ອີງຕາມຂໍ້ມູນການຄາດຄະເນ ຂອງກົມອຸຕຸນິຍົມ ແລະ ອຸທິກກະສາດ, ກຊສ ແລະ ກົມຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ກະສິກໍາ, ກປ (2022) ເຫັນວ່າ ອຸນຫະພູມສູງສຸດ ແລະ ອຸນຫະພູມຕໍ່າສຸດສະເລ່ຍ ໃນໄລຍະ 30 ປີຕໍ່ໜ້າ ມີການເພີ່ມຂຶ້ນ ຢູ່ແຕ່ລະພາກ ຂອງ ສປປ ລາວ. ດັ່ງນັ້ນ, ຈະເຮັດໃຫ້ລະດູແລ້ງ ໃນແຕ່ລະປີແກ່ຍາວອອກກວ່າເກົ່າ ຊຶ່ງອາດຈະເຮັດໃຫ້ມີການປ່ຽນແປງຂອງລະດູການປູກຝັງ ໂດຍສະເພາະ ຢູ່ພາກເໜືອ ອຸນຫະພູມສູງສຸດ ຈະເພີ່ມຂຶ້ນລະຫວ່າງ 0.4 ຫາ 0.8 ອົງສາເຊລຊຸສ ແລະ ອຸນຫະພູມຕໍ່າສຸດ ຈະເພີ່ມຂຶ້ນຫຼາຍກວ່າ 0.8 ອົງສາເຊລຊຸສ (ຮູບ 14 ແລະ 15).

ຮູບທີ 14: ທ່າອ່ຽງອຸນຫະພູມສູງສຸດ
ໃນໄລຍະ 1980-2022

ຮູບທີ 15: ທ່າອ່ຽງອຸນຫະພູມຕໍ່າສຸດ
ໃນໄລຍະ 1980-2022

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ກຄປ ຮ່ວມກັບ ກອຕທ, ກຊສ (2023)

2) ການຄາດຄະເນອຸນຫະພູມ ພາຍໃຕ້ສົມມຸດຖານສະພາບພູມອາກາດ RCP4.5 ແລະ RCP8.5

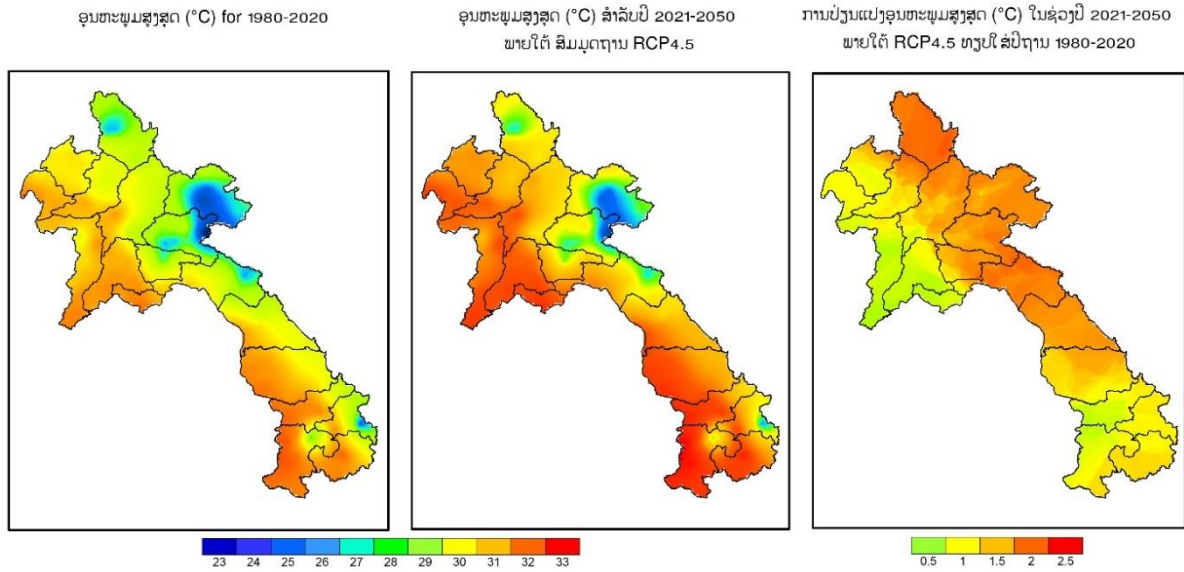
ໂດຍອີງຕາມບົດລາຍງານ ການຄາດຄະເນ ກ່ຽວກັບ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດໃນໄລຍະຜ່ານມາ ຂອງ ສປປ ລາວ, ໃນອະນາຄົດ ຄາດວ່າອຸນຫະພູມຈະເພີ່ມຂຶ້ນອີກ ໂດຍສະເພາະໃນພາກຕາເວັນອອກ ຈະປະເຊີນກັບອຸນຫະພູມທີ່ສູງຂຶ້ນ ທັງໃນໄລຍະສັ້ນ (2021-2050) ແລະ ໃນໄລຍະຍາວ (2051-2099) ພາຍໃຕ້ສົມມຸດຖານສະພາບພູມອາກາດ RCP 4.5 ແລະ RCP 8.5.⁴⁶

ພາຍໃຕ້ສົມມຸດຖານສະພາບພູມອາກາດ RCP 4.5 ໃນໄລຍະສັ້ນ (2021-2050), ອຸນຫະພູມສູງສຸດສະເລ່ຍ ຈະເພີ່ມ 0.98 ຫາ 1.35 ອົງສາເຊລເຊສ, ໃນບໍລິເວນພາກເໜືອຂອງປະເທດ ຈະມີອຸນຫະພູມທີ່ສູງຂຶ້ນກວ່າພາກໃຕ້ (ຮູບທີ 16). ສໍາລັບໄລຍະຍາວ (2051-2099) ຫຼື ຊຸມປີ 2080 ອຸນຫະພູມສະເລ່ຍສູງສຸດ ຈະເພີ່ມ 2.0 ຫາ 2.65 ອົງສາເຊລເຊສ. ພາກເໜືອ ຈະເພີ່ມຂຶ້ນຫຼາຍກວ່າ ເມື່ອທຽບກັບພາກໃຕ້ ເປັນຕົ້ນ: ແຂວງຫຼວງພະບາງ, ຝັ່ງສາລີ ແລະ ແຂວງຫົວພັນ ຈະມີອຸນຫະພູມສູງຂຶ້ນເຖິງ 2.65 ອົງສາເຊລເຊສ (ຮູບທີ 17).

ພາຍໃຕ້ສົມມຸດຖານສະພາບພູມອາກາດ RCP 8.5 ໃນໄລຍະສັ້ນ (2021-2050), ອຸນຫະພູມສູງສຸດສະເລ່ຍຈະເພີ່ມ 1.2 ຫາ 1.6 ໂດຍສະເພາະ ແຂວງຝັ່ງສາລີ ທີ່ຕັ້ງຢູ່ເໜືອສຸດ ຂອງ ສປປ ລາວ ອຸນຫະພູມອາດຈະເພີ່ມຂຶ້ນສູງເຖິງ 1.6 ອົງສາເຊລເຊສ (ຮູບທີ 18). ສໍາລັບໄລຍະຍາວ (2051-2099) ອຸນຫະພູມສູງສຸດສະເລ່ຍຈະເພີ່ມຂຶ້ນແຕ່ 3.55 ຫາ 4.5 ອົງສາເຊລເຊສ, ໃນພາກເໜືອ ຈະເພີ່ມຂຶ້ນສູງກວ່າ ເມື່ອທຽບກັບພາກໃຕ້ ຂອງປະເທດ ເປັນຕົ້ນ: ແຂວງຝັ່ງສາລີ ແລະ ແຂວງຫົວພັນ ຈະມີອຸນຫະພູມສູງຂຶ້ນເຖິງ 4.5 ອົງສາເຊລເຊສ (ຮູບທີ 19).

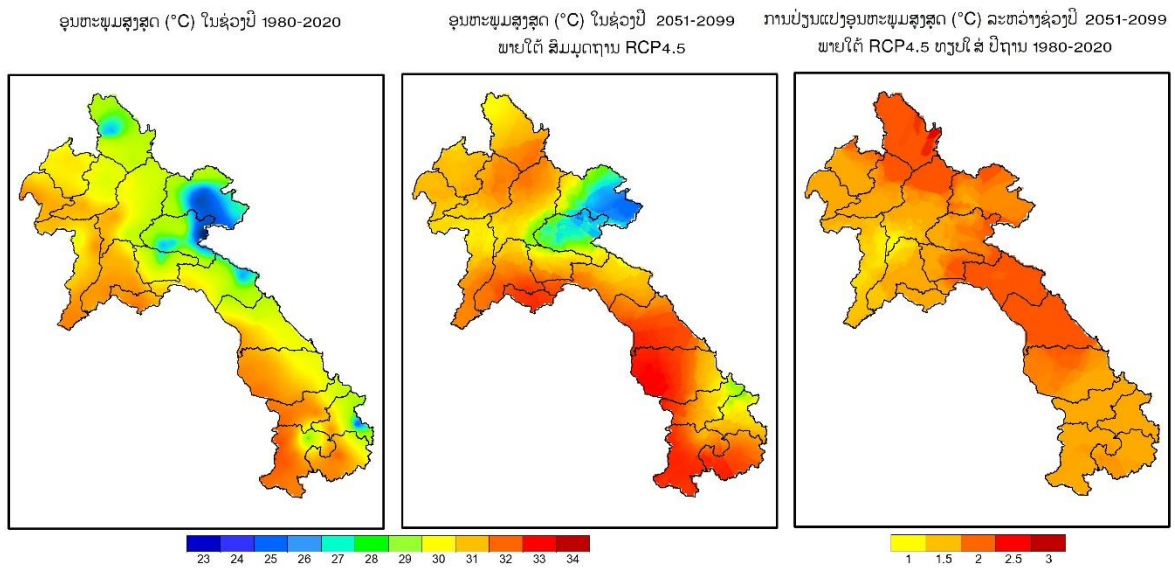
⁴⁶ MONRE (2016). ບົດລາຍງານກ່ຽວກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດນັບແຕ່ປະຫວັດສາດ, ຄວາມບອບບາງ ແລະ ການພະຍາກອນ ສໍາລັບ ສປປ ລາວ

ຮູບທີ 16: ການປ່ຽນແປງ ຂອງອຸນຫະພູມສູງສຸດ ໃນໄລຍະຜ່ານມາ (1980-2020) ແລະ
ໃນອະນາຄົດ (2021-2050) ພາຍໃຕ້ RCP 4.5

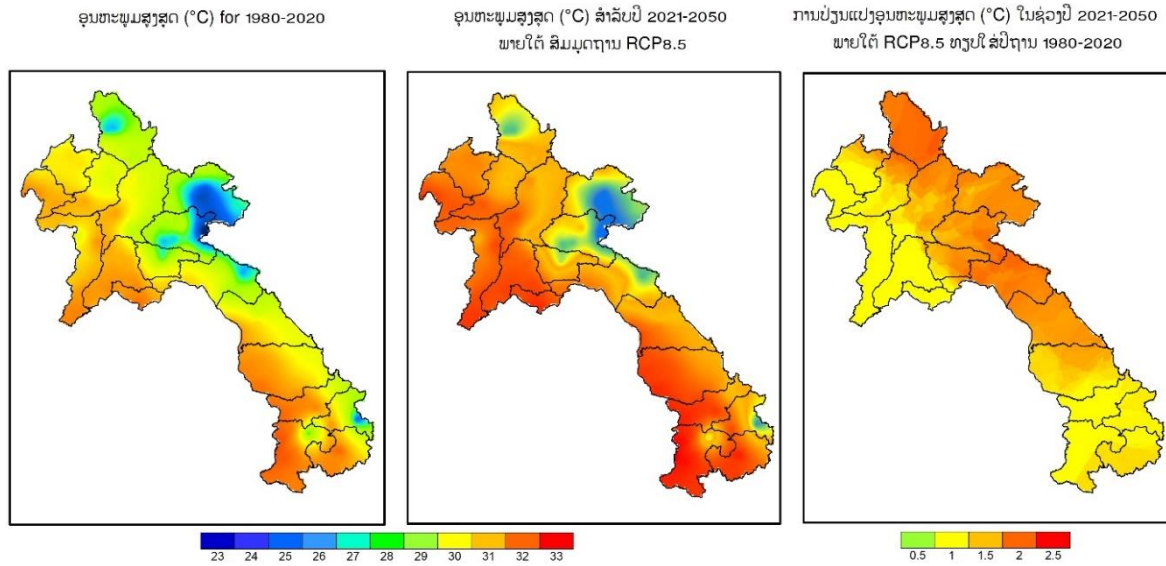
ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ກົມສິ່ງແວດລ້ອມ, ກສ 2025

ຮູບທີ 17: ການປ່ຽນແປງ ຂອງອຸນຫະພູມສູງສຸດ ໃນໄລຍະຜ່ານມາ (1980-2020) ແລະ
ໃນອະນາຄົດ (2051-2099) ພາຍໃຕ້ RCP 4.5

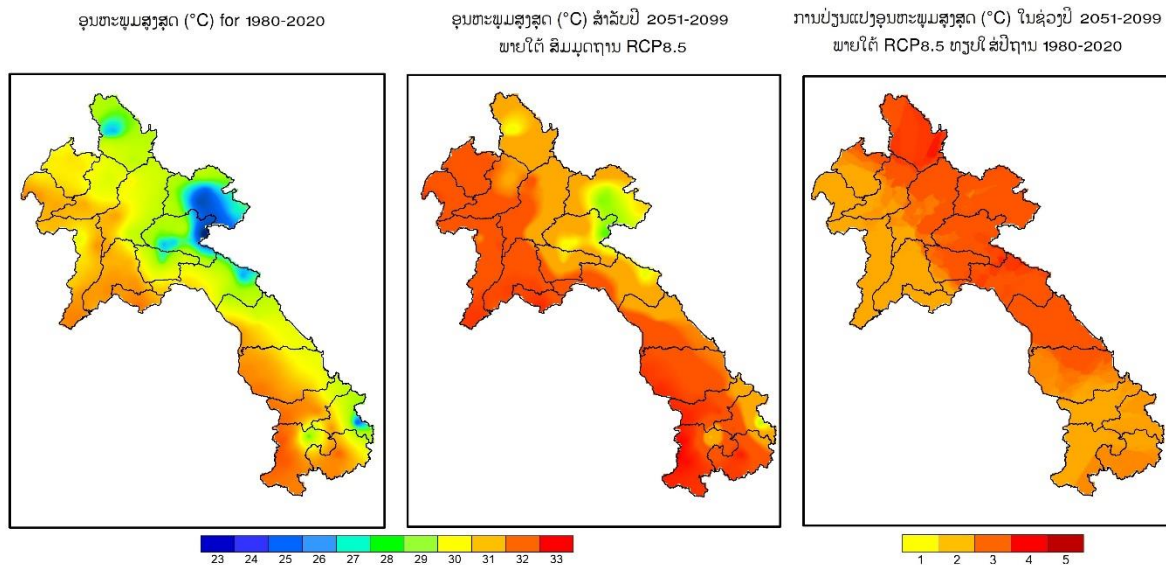
ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ກົມສິ່ງແວດລ້ອມ, ກສ 2025

ຮູບທີ 18: ການປ່ຽນແປງ ຂອງອຸນຫະພູມສູງສຸດ ໃນໄລຍະຜ່ານມາ (1980-2020) ແລະ ໃນອະນາຄົດ (2021-2050) ພາຍໃຕ້ RCP 8.5

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ກົມສິ່ງແວດລ້ອມ, ກສ 2025

ຮູບທີ 19: ການປ່ຽນແປງ ຂອງອຸນຫະພູມສູງສຸດ ໃນໄລຍະຜ່ານມາ (1980-2020) ແລະ ໃນອະນາຄົດ (2051-2099) ພາຍໃຕ້ RCP 8.5

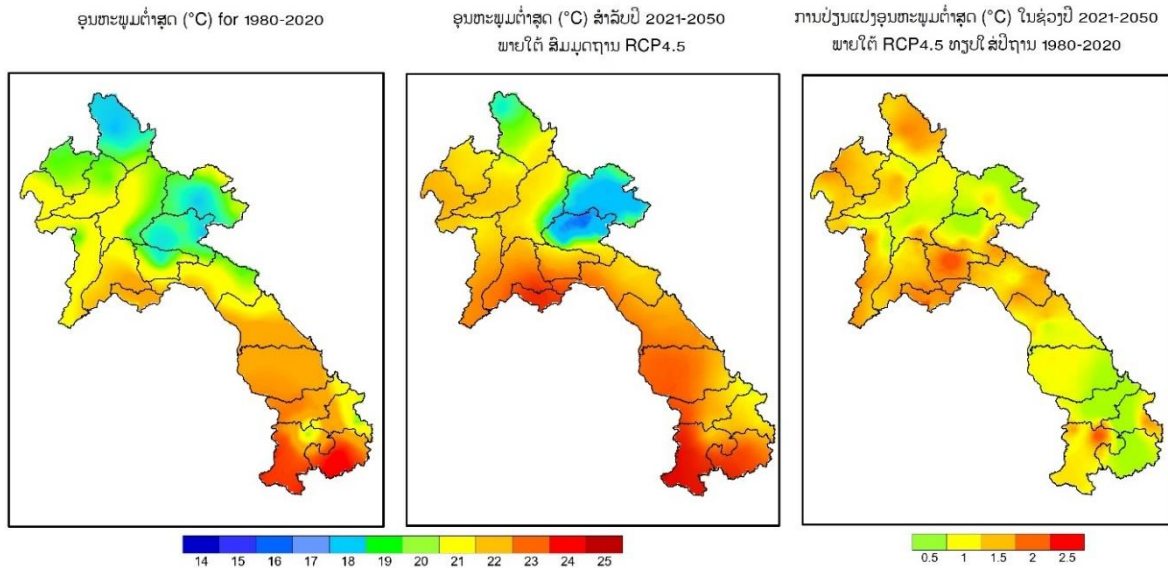

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ກົມສິ່ງແວດລ້ອມ, ກສ 2025

ອຸນຫະພູມຕໍ່າສຸດ ພາຍໃຕ້ສົມມຸດຖານສະພາບພູມອາກາດ RCP 4.5 ໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ອຸນຫະພູມ ຈະສູງຂຶ້ນອີກ ປະມານ 1.05 ຫາ 1.4 ອົງສາເຊລເຊສ ໃນຫຼາຍແຂວງ ເຊັ່ນ: ແຂວງຜົ້ງສາລີ, ຫຼວງນໍ້າທາ ແລະ ແຂວງບໍ່ແກ້ວ. ສໍາລັບໄລຍະສິ້ນ (2021-2050) ເມື່ອທຽບກັບ ເສັ້ນທຽບຖານໄລຍະ 1980-2020 (ຮູບທີ 20). ພາຍໃຕ້ RCP 4.5 ການປ່ຽນແປງ ຂອງ ອຸນຫະພູມຕໍ່າສຸດ ຢູ່ລະຫວ່າງ 1.45 ຫາ 1.55 ອົງສາເຊລເຊສ ໃນພາກເໜືອ ເປັນຕົ້ນ: ແຂວງຜົ້ງສາລີ, ຫຼວງນໍ້າທາ, ບໍ່ແກ້ວ, ອຸດົມໄຊ ແລະ ແຂວງໄຊຍະບູລີ ຢູ່ລະຫວ່າງ 1.0 ຫາ 1.15 ອົງສາເຊລເຊສ ຢູ່ພາກໃຕ້ (ສາລະວັນ ແລະ ເຊກອງ). ສໍາລັບໄລຍະຍາວ 2051-2099 ອຸນຫະພູມຕໍ່າສຸດ ເພີ່ມຂຶ້ນ ຢູ່ລະຫວ່າງ 2.4 ຫາ 2.5 ອົງສາເຊລເຊສ ໃນພາກເໜືອ, ສໍາລັບພາກໃຕ້ ຢູ່ລະຫວ່າງ 2.0 ຫາ 2.2 ອົງສາເຊລເຊສ (ຮູບທີ 21).

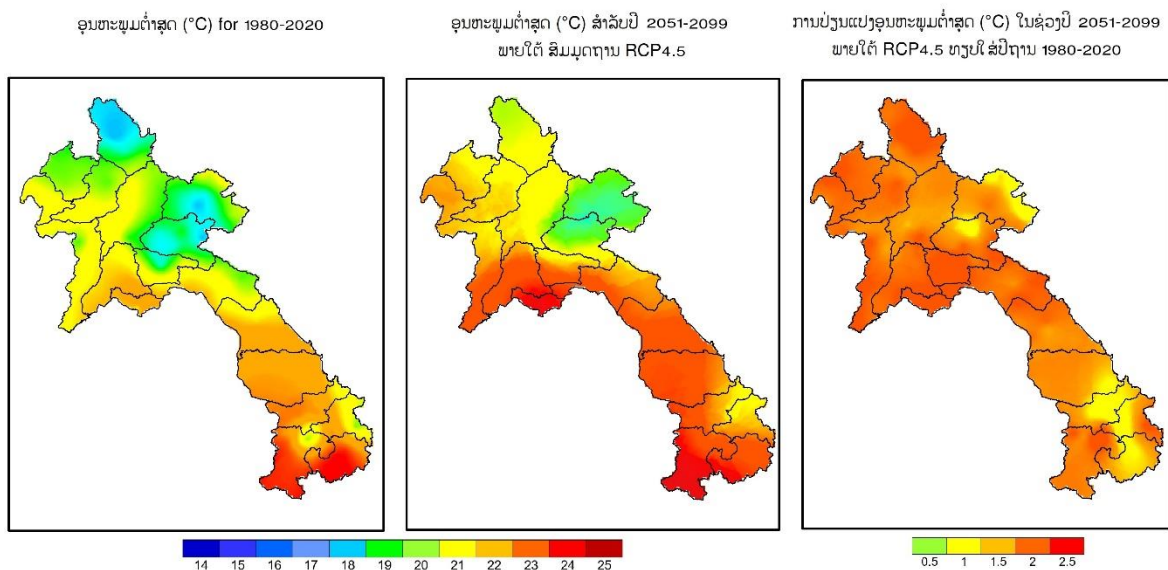
ໃນໄລຍະສັ້ນ (2021-2050) ພາຍໃຕ້ RCP 8.5 ອຸນຫະພູມຕໍ່າສຸດສະເລ່ຍ ເພີ່ມຂຶ້ນຢູ່ລະຫວ່າງ 2.0 ຫາ 2.5 ອົງສາເຊລຊຸສ ໃນຫຼາຍແຂວງເຊັ່ນ: ແຂວງຜົ້ງສາລີ, ຫຼວງນ້ຳທາ ແລະ ແຂວງບໍ່ແກ້ວ (ຮູບທີ 22). ພາຍໃຕ້ RCP 8.5 ການປ່ຽນແປງ ຂອງ ອຸນຫະພູມຕໍ່າສຸດ ໃນພາກເໜືອ ຢູ່ໃນລະຫວ່າງ 1.45 ຫາ 1.55 ອົງສາເຊລຊຸສ. ໃນພາກໃຕ້ (ແຂວງສາລະວັນ ແລະ ແຂວງເຊກອງ) ຢູ່ໃນລະຫວ່າງ 1.2 ຫາ 1.5 ອົງສາເຊລຊຸສ. ສໍາລັບໄລຍະຍາວ RCP 8.5 (2051-2099) ອຸນຫະພູມ ຈະສູງຂຶ້ນ 4.4 ອົງສາເຊລຊຸສ ຊຶ່ງຈະເກີດຂຶ້ນ ໃນແຂວງຜົ້ງສາລີ ແລະ ແຂວງຫົວພັນ (ຮູບທີ 23).

ຮູບທີ 20: ການປ່ຽນແປງ ຂອງອຸນຫະພູມຕໍ່າສຸດ ໃນໄລຍະຜ່ານມາ (1980-2020) ແລະ ໃນອະນາຄົດ (2021-2050) ພາຍໃຕ້ RCP 4.5

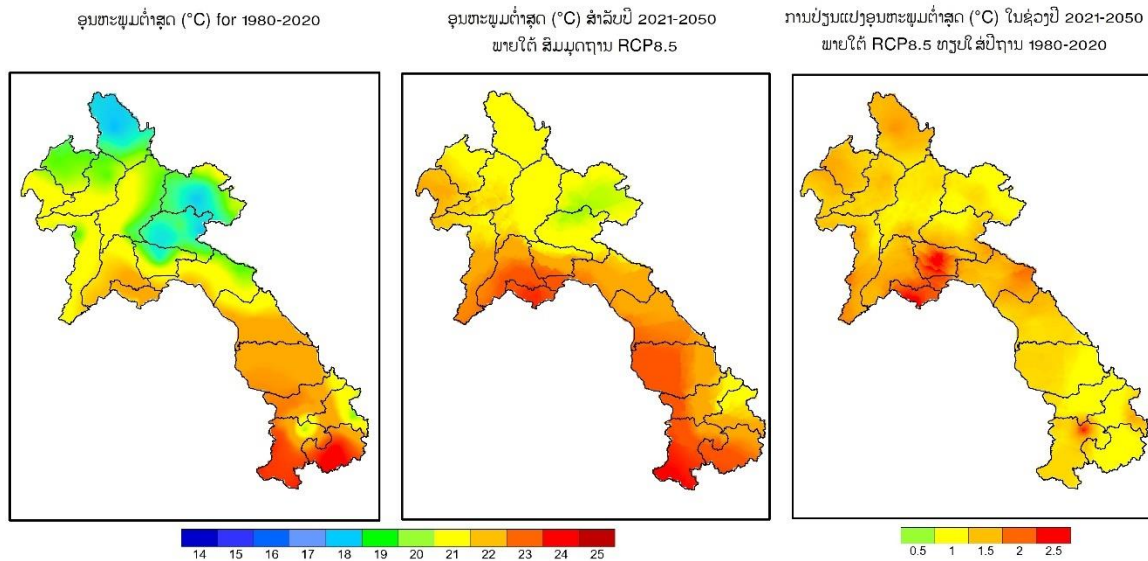
ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ກົມສິ່ງແວດລ້ອມ, ກສ 2025

ຮູບທີ 21: ການປ່ຽນແປງ ຂອງອຸນຫະພູມຕໍ່າສຸດ ໃນໄລຍະຜ່ານມາ (1980-2020) ແລະ ໃນອະນາຄົດ (2051-2099) ພາຍໃຕ້ RCP 4.5

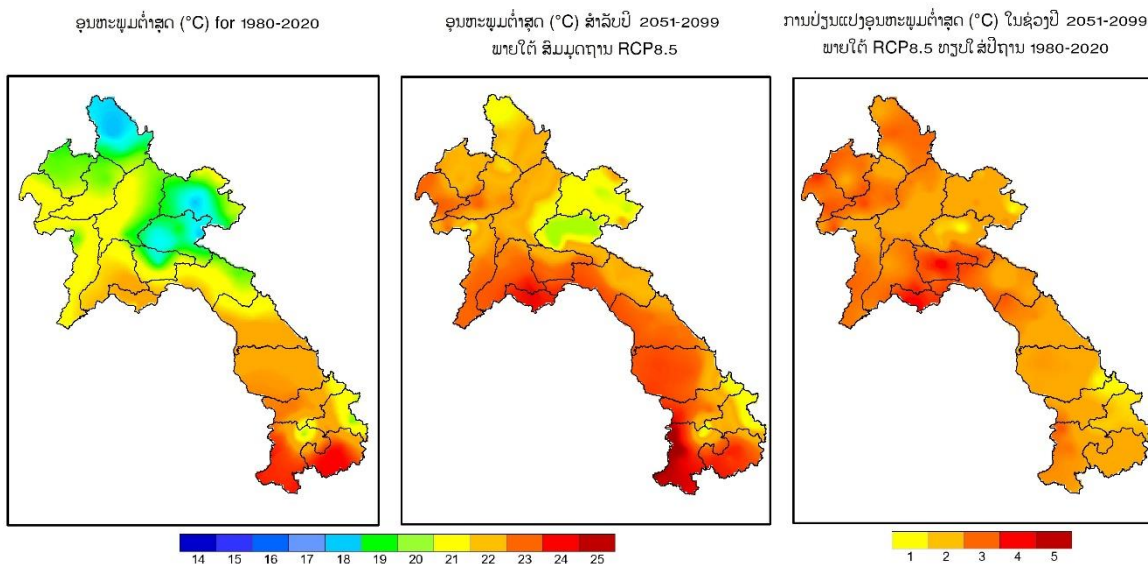
ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ກົມສິ່ງແວດລ້ອມ, ກສ 2025

ຮູບທີ 22: ການປ່ຽນແປງ ຂອງອຸນຫະພູມຕໍ່າສຸດ ໃນໄລຍະຜ່ານມາ (1980-2020) ແລະ ໃນອະນາຄົດ (2021-2050) ພາຍໃຕ້ RCP 8.5

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ກົມສິ່ງແວດລ້ອມ, ກສ 2025

ຮູບທີ 23: ການປ່ຽນແປງ ຂອງອຸນຫະພູມຕໍ່າສຸດ ໃນໄລຍະຜ່ານມາ (1980-2020) ແລະ ໃນອະນາຄົດ (2051-2099) ພາຍໃຕ້ RCP 8.5

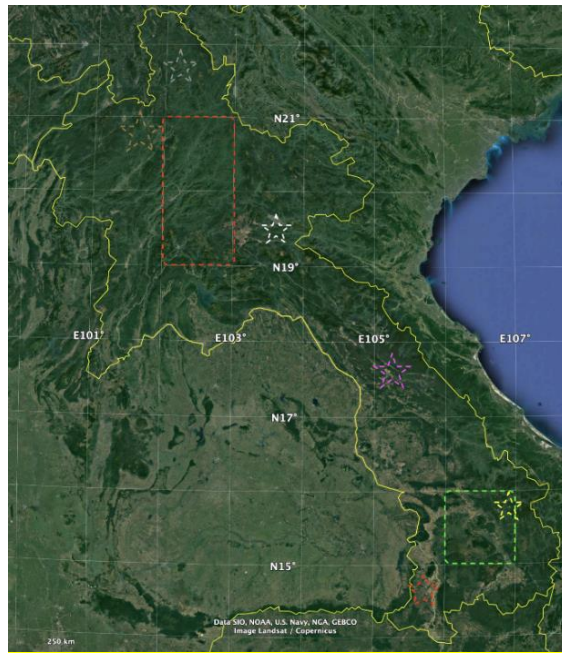

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ກົມສິ່ງແວດລ້ອມ, ກສ 2025

ຄ. ຜົນຂອງການຄາດຄະເນອຸນຫະພູມທີ່ໂຄງການໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ

ການປະເມີນ ແລະ ການຄາດຄະເນສະພາບພູມອາກາດໃນອະນາຄົດແບບລະອຽດ ຢູ່ບາງພື້ນທີ່ ຂອງ ສປປ ລາວ ໄດ້ດໍາເນີນໂດຍ ສະຖາບັນ ວອກເກີ (Walker Institute) ໄດ້ສະໜອງຂໍ້ມູນການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດແບບລະອຽດ ໃນ 3 ໄລຍະໃນອະນາຄົດ ຄື: 2025 ຫາ 2050, 2051 ຫາ 2075 ແລະ 2076 ຫາ 2100 ຂອງ 6 ແຂວງໃນ ສປປ ລາວ ລວມມີ: ແຂວງຜົ້ງສາລີ, ອຸດົມໄຊ, ຊຽງຂວາງ, ຄຳມ່ວນ, ຈຳປາສັກ ແລະ ແຂວງເຊກອງ ດັ່ງຮູບທີ 24.

ຮູບທີ 24: ຂອບເຂດພື້ນທີ່ ທີ່ຖືກຄັດເລືອກສໍາລັບການຄາດຄະເນສະພາບພູມອາກາດແບບລະອຽດ

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ສະຖາບັນ ວອກເກີ, 2023

ຮູບທີ 24 ສະແດງຂອບເຂດພື້ນທີ່ ທີ່ຖືກຄັດເລືອກສໍາລັບການຄາດຄະເນສະພາບພູມອາກາດໂດຍການນໍາໃຊ້ວິທີການແບບ Self-Organizing Maps (SOMs) ຊຶ່ງລວມມີພາກໃຕ້ (ຮູບສີ່ຫຼ່ຽມ ສີຂຽວ) ແລະ ພາກເໜືອ (ຮູບສີ່ຫຼ່ຽມສີແດງ). ຮູບດາວແມ່ນຈຸດທີ່ຕັ້ງ ທີ່ການວິເຄາະການຄາດຄະເນພູມອາກາດແບບລະອຽດ ໄດ້ຖືກດໍາເນີນ ຢູ່ 6 ແຂວງ ຊຶ່ງໃນນັ້ນ ປະກອບມີ ແຂວງ ຈໍາປາສັກ (ຮູບດາວສີແດງ), ແຂວງ ເຊກອງ (ຮູບດາວສີເຫຼືອງ), ແຂວງ ຄໍາມ່ວນ (ຮູບດາວສີມ້ວງ), ແຂວງ ຊຽງຂວາງ (ຮູບດາວສີຂາວ), ແຂວງ ອຸດົມໄຊ (ຮູບດາວສີນ້ຳຕານ) ແລະ ແຂວງ ຜົ້ງສາລີ (ຮູບດາວສີເທົາ).

ໃນຂັ້ນຕອນການປະເມີນ ແລະ ວິເຄາະເບື້ອງຕົ້ນ ແມ່ນໄດ້ສັງລວມ ແລະ ເກັບກໍາຂໍ້ມູນພື້ນຖານ ຂອງບັນດາແຂວງ ອີງຕາມຫຼັກການທີ່ໄດ້ກໍານົດໄວ້ໃນບົດລາຍງານການປະເມີນ ສະບັບທີ 5 (AR5) ແລະ ສະບັບທີ 6 (AR6) ຂອງ IPCC ຊຶ່ງການປະເມີນ ແລະ ວິເຄາະດັ່ງກ່າວນີ້ ໄດ້ນໍາໃຊ້ຊຸດຂໍ້ມູນການວິເຄາະ ERA5 ຂອງ Coordinated Regional Downscaling Experiment (CORDEX).

ອີງຕາມການວິເຄາະຂໍ້ມູນເບື້ອງຕົ້ນ, ແຂວງທີ່ຖືກເລືອກເປັນຕົວແທນໃຫ້ແກ່ພາກເໜືອ, ກາງ ແລະ ໃຕ້ ລວມມີ 6 ແຂວງ ຄື: ແຂວງຜົ້ງສາລີ, ອຸດົມໄຊ, ຊຽງຂວາງ, ຄໍາມ່ວນ, ເຊກອງ ແລະ ແຂວງຈໍາປາສັກ. ການຄາດຄະເນສະພາບພູມອາກາດ ຂອງ ແຕ່ລະແຂວງ ແມ່ນໄດ້ຖືກກໍານົດເປັນ 3 ຊ່ວງປີ ຄື: ປີ 2025 ເຖິງ 2050, 2051 ເຖິງ 2075 ແລະ 2076 ເຖິງ 2100 ໂດຍແນໃສ່ວິເຄາະການປ່ຽນແປງໂດຍສະເລ່ຍ ທຽບກັບຊ່ວງ ປີ 1980 ເຖິງ 2020. ວິທີທີ່ນໍາໃຊ້ໃນການວິເຄາະນີ້ ຊ່ວຍໃຫ້ໄດ້ຮັບຂໍ້ມູນພື້ນຖານທີ່ຈໍາເປັນກ່ຽວກັບ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດໃນອະນາຄົດ ຊຶ່ງກໍານົດໂດຍ IPCC ພ້ອມດຽວກັນນັ້ນ ຍັງໄດ້ລວມເອົາ ຂໍ້ມູນຂອງບັນດາປັດໄຈທີ່ບໍ່ແນ່ນອນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງອີກດ້ວຍ.

ເນື່ອງຈາກວ່າ ERA5 ແມ່ນແບບຈໍາລອງ ທີ່ຖືກຍອມຮັບວ່າສາມາດສະໜອງຂໍ້ມູນທີ່ມີຄຸນນະພາບສູງ ໃນທົ່ວໂລກ. ດັ່ງນັ້ນ, ຂໍ້ມູນພື້ນຖານດ້ານອຸຕຸນິຍົມ ຂອງ ທັງ 6 ແຂວງ ຂອງ ສປປ ລາວ ໃນໄລຍະປີ 1980 ເຖິງ 2020 ແມ່ນໄດ້ມາຈາກ ການນໍາໃຊ້ແບບຈໍາລອງ ERA5 ນີ້ (ຊຶ່ງຂໍ້ມູນດັ່ງກ່າວໄດ້ຖືກຢັ້ງຢືນຄວາມສອດຄ່ອງກັບຂໍ້ມູນຕົວຈິງ).⁴⁷ ຜົນຂອງການວິເຄາະ ສັງລວມໄດ້ດັ່ງລຸ່ມນີ້:

- 1) ອຸນຫະພູມສູງສຸດສະເລ່ຍ ໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນ ປະມານ 1 ອົງສາເຊລຊຸສ ໃນແຕ່ລະແຂວງ ໃນຊ່ວງ ປີ 1980 ເຖິງ 2020.

⁴⁷ WSP (2024). Historical, Climate Projection and Climate Risk and Vulnerability Assessment: Building the Capacity of the Lao PDR Government to Advance the National Adaptation Planning Process

2) ອຸນຫະພູມໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນ ທັງລະດູແລ້ງ ແລະ ລະດູຝົນ, ແຕ່ສັງເກດເຫັນວ່າ ຢູ່ພາກເໜືອ ອຸນຫະພູມຈະເພີ່ມຂຶ້ນສູງກວ່າ ພາກອື່ນໃນລະດູຝົນ.

3) ອີງຕາມ ສົມມຸດຖານການວິເຄາະສະພາບພູມອາກາດ ເຫັນວ່າອຸນຫະພູມ ໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນໃນລະດູຝົນ ໃນທ້າຍສະຕະວັດທີ 21 ຊຶ່ງໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນ 1 ອົງສາເຊລເຊສ ພາຍໃຕ້ RCP2.6; 2 ຫາ 2.5 ອົງສາເຊລເຊສ ພາຍໃຕ້ RCP4.5; 3 ຫາ 4 ອົງສາເຊລເຊສ ພາຍໃຕ້ RCP8.5 ເມື່ອທຽບກັບ ອຸນຫະພູມສະເລ່ຍ ລະຫວ່າງປີ 1980 ເຖິງ 2020.

4) ໃນລັກສະນະດຽວກັນ, ອຸນຫະພູມ ໃນຍາມແລ້ງ ແມ່ນເພີ່ມຂຶ້ນປະມານ 0.5 ອົງສາເຊລເຊສ ຢູ່ພາກໃຕ້ ແລະ 1 ອົງສາເຊລເຊສ ຢູ່ພາກເໜືອ ພາຍໃຕ້ RCP2.6; ເພີ່ມຂຶ້ນ 2 ອົງສາເຊລເຊສ ຢູ່ພາກໃຕ້ ແລະ 2.5 ອົງສາເຊລເຊສ ຢູ່ພາກເໜືອ ພາຍໃຕ້ RCP 4.5; ເພີ່ມຂຶ້ນ 4 ອົງສາເຊລເຊສ ຢູ່ພາກໃຕ້ ແລະ 3.5 ອົງສາເຊລເຊສ ຢູ່ພາກເໜືອ ພາຍໃຕ້ RCP 8.5.

5) ຈຳນວນຂອງມື້ທີ່ຮ້ອນຫຼາຍ (≥ 30 ອົງສາເຊລເຊສ) ຈະເພີ່ມຂຶ້ນ ແລະ ຈະເພີ່ມຂຶ້ນຫຼາຍໃນຍາມຝົນ.

6) ພາຍໃຕ້ສົມມຸດຖານການວິເຄາະສະພາບພູມອາກາດ RCP2.6, ເຫັນວ່າ ຈຳນວນຂອງມື້ທີ່ຮ້ອນ ອາດຈະຫຼຸດລົງ ໃນທ້າຍສະຕະວັດທີ 21 ເນື່ອງຈາກການຫຼຸດລົງຂອງ ອຸນຫະພູມ.

7) ສັງເກດເຫັນວ່າ ຈຳນວນຂອງມື້ທີ່ຮ້ອນຈະເພີ່ມຂຶ້ນ ພາຍໃຕ້ສົມມຸດຖານການວິເຄາະສະພາບພູມອາກາດ ທີ່ມີການປ່ອຍ ທາດອາຍເຮືອນແກ້ວຫຼາຍຂຶ້ນ.

8) ພາກເໜືອຈະມີຈຳນວນມື້ທີ່ຮ້ອນເພີ່ມຂຶ້ນຫຼາຍທີ່ສຸດ ໃນລະດູຝົນ, ໃນຂະນະທີ່ ພາກໃຕ້ຈະມີຈຳນວນມື້ທີ່ຮ້ອນ ເພີ່ມຂຶ້ນ ຫຼາຍທີ່ສຸດໃນລະດູແລ້ງ.

9) ສຳລັບຈຳນວນມື້ ທີ່ມີຄວາມຮ້ອນສູງຫຼາຍ/ຄືນຄວາມຮ້ອນ (≥ 30 ອົງສາເຊລເຊສ) ແມ່ນບໍ່ມີການປ່ຽນແປງ.

10) ຊ່ວງເວລາທີ່ເກີດຄືນຄວາມຮ້ອນໂດຍສະເລ່ຍ ຈະຍາວຂຶ້ນ ເນື່ອງຈາກຈຳນວນມື້ທີ່ຮ້ອນ ໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນຫຼາຍກວ່າເກົ່າ; ຫຼາຍໆສະຖານະການຈຳລອງ ໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ຈຳນວນມື້ທີ່ມີອາກາດຮ້ອນຫຼາຍທີ່ສຸດໃນຮອບປີ ຈະປ່ຽນຈາກ 10 ມື້ ເປັນ 11 ມື້.

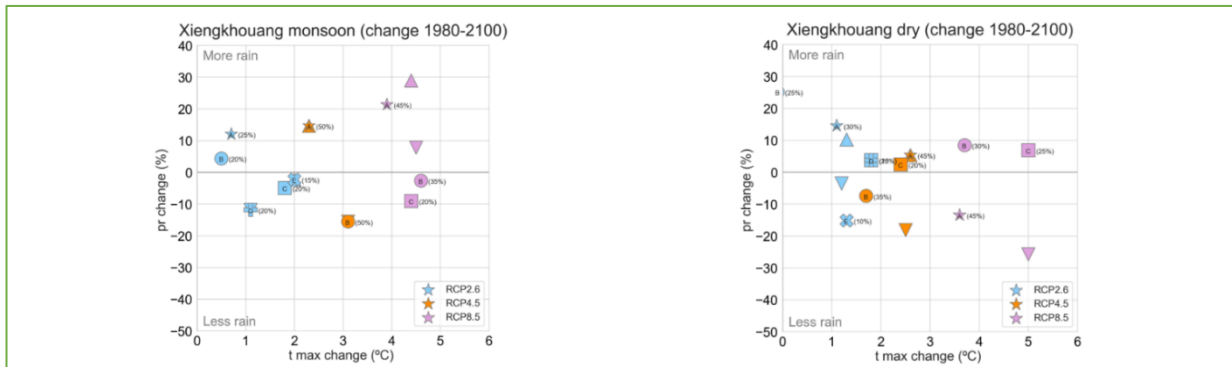
ນອກຈາກນັ້ນ, ການຄາດຄະເນສະພາບອາກາດແບບລະອຽດ ໃນລະດັບທ້ອງຖິ່ນ ຂອງ 6 ແຂວງ ພາຍໃຕ້ ສົມມຸດຖານການ ວິເຄາະສະພາບພູມອາກາດ ຂອງການປ່ອຍທາດອາຍເຮືອນແກ້ວ 3 ກໍລະນີ (RCP2.6, RCP4.5 ແລະ RCP8.5) ໄດ້ສະແດງ ໃຫ້ເຫັນວ່າ ໃນອະນາຄົດອຸນຫະພູມ ແລະ ປະລິມານນ້ຳຝົນຈະມີທ່າອ່ຽງເພີ່ມຂຶ້ນ, ແຕ່ອາດຈະມີຄວາມເປັນໄປໄດ້ທີ່ ປະລິມານນ້ຳຝົນ ຈະຫຼຸດລົງໃນບາງປີ. ການເພີ່ມຂຶ້ນ ຂອງອຸນຫະພູມສູງສຸດ ແມ່ນ ຢູ່ລະຫວ່າງ 1 ຫາ 2 ອົງສາເຊລເຊສ ພາຍໃຕ້ RCP2.6; 2 ຫາ 3 ອົງສາເຊລເຊສ ພາຍໃຕ້ RCP4.5 ແລະ ຢູ່ລະຫວ່າງ 3 ຫາ 4.5 ອົງສາເຊລເຊສ ພາຍໃຕ້ RCP8.5 ໃນຊ່ວງໄລຍະ ປີ 1980 ເຖິງ ປີ 2100. ການປ່ຽນແປງຂອງປະລິມານນ້ຳຝົນໃນ ລະດູຝົນ ຈະຢູ່ລະຫວ່າງ +10 ສ່ວນຮ້ອຍ ແລະ -10 ສ່ວນຮ້ອຍ ພາຍໃຕ້ RCP2.6; ລະຫວ່າງ +15 ສ່ວນຮ້ອຍ ແລະ -15 ສ່ວນຮ້ອຍ ພາຍໃຕ້ RCP4.5 ແລະ ຢູ່ລະຫວ່າງ +5 ສ່ວນຮ້ອຍ ແລະ -30 ສ່ວນຮ້ອຍ ພາຍ ໃຕ້ RCP8.5 ໃນໄລຍະປີ 1980 ເຖິງ 2100. ອີງຕາມຜົນການວິເຄາະເປັນສ່ວນຮ້ອຍ ທີ່ໄດ້ຈາກແບບຈຳລອງ ເຫັນວ່າ ປະລິມານນ້ຳ ຝົນຈະເພີ່ມຂຶ້ນ ເກີນ 50 ສ່ວນຮ້ອຍ ພາຍໃຕ້ RCP4.5 ແລະ RCP8.5.

ຮູບທີ 25 ແມ່ນຕົວຢ່າງຜົນຂອງການວິເຄາະການປ່ຽນແປງອຸນຫະພູມສູງສຸດ ແລະ ປະລິມານນ້ຳຝົນ ໃນລະດູແລ້ງ ແລະ ລະດູຝົນ ຂອງແຂວງຊຽງຂວາງ. ເສັ້ນສະແດງ ໄດ້ຊີ້ໃຫ້ເຫັນວ່າ ໃນສະຖານະການຈຳລອງ ທີ່ມີການປ່ອຍທາດອາຍເຮືອນແກ້ວສູງ ກໍ່ຈະ ເຮັດໃຫ້ອຸນຫະພູມ ແລະ ປະລິມານນ້ຳຝົນ ເພີ່ມຂຶ້ນ ຫຼື ຫຼຸດລົງ. ເຮົາສາມາດ ເຫັນໄດ້ຈະແຈ້ງວ່າ ຄວາມບໍ່ແນ່ນອນ ຂອງທິດທາງການ ປ່ຽນແປງ ຂອງປະລິມານນ້ຳຝົນ ແມ່ນຂຶ້ນກັບສະຖານະການ ຂອງການປ່ອຍທາດອາຍເຮືອນແກ້ວ.

ຈາກການວິເຄາະແບບຈຳລອງ ການຄາດຄະເນພູມອາກາດ ເຮົາສາມາດກຳນົດໄດ້ 4 ເຫດການ ຂອງສະພາບພູມອາກາດ (climate storylines) ສຳລັບ ແຂວງຊຽງຂວາງ ດັ່ງນີ້:

1. ອາກາດອຸ່ນຂຶ້ນ ແລະ ຊຸ່ມຂຶ້ນ (ອຸນຫະພູມເພີ່ມຂຶ້ນ +1.5 ອົງສາເຊລເຊສ ແລະ ປະລິມານນ້ຳຝົນເພີ່ມຂຶ້ນ +10 ສ່ວນຮ້ອຍ)
2. ອາກາດຮ້ອນຂຶ້ນ ແລະ ຊຸ່ມຂຶ້ນ (ອຸນຫະພູມເພີ່ມຂຶ້ນ +4 ອົງສາເຊລເຊສ ແລະ ປະລິມານນ້ຳຝົນເພີ່ມຂຶ້ນ +20 ສ່ວນຮ້ອຍ)
3. ອາກາດອຸ່ນຂຶ້ນ ແລະ ແຫ້ງແລ້ງຂຶ້ນ (ອຸນຫະພູມເພີ່ມຂຶ້ນ +1.5 ອົງສາເຊລເຊສ ແລະ ປະລິມານນ້ຳຝົນຫຼຸດລົງ -5 ສ່ວນຮ້ອຍ)
4. ອາກາດຮ້ອນຂຶ້ນ ແລະ ແຫ້ງແລ້ງຂຶ້ນ (ອຸນຫະພູມເພີ່ມຂຶ້ນ +4.5 ອົງສາເຊລເຊສ ແລະ ປະລິມານນ້ຳຝົນຫຼຸດລົງ -5 ສ່ວນ ຮ້ອຍ)

ຮູບທີ 25: ການຄາດຄະເນການປ່ຽນແປງອຸນຫະພູມສູງສຸດ (ອົງສາເຊລເຊສ) ແລະ ປະລິມານນ້ຳຝົນ (ສ່ວນຮ້ອຍ) ໃນລະດູຝົນ (ເບື້ອງຊ້າຍ) ແລະ ລະດູແລ້ງ (ເບື້ອງຂວາ) ຂອງແຂວງຊຽງຂວາງ

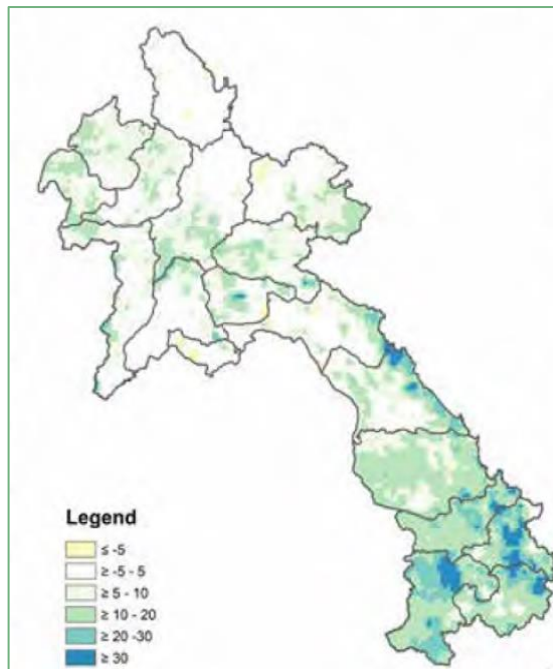

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ສະຖາບັນ ວອກເກີ, 2023

3.2 ປະລິມານນ້ຳຝົນ

ອີງຕາມຂໍ້ມູນແບບຈຳລອງ ຂອງສະພາບພູມອາກາດ ເຫັນໄດ້ວ່າ ມີການປ່ຽນແປງກະທັນຫັນ ແລະ ໄວວາ ຢູ່ທົ່ວພາກເໜືອ ແລະ ພື້ນທີ່ພູດອຍ ຂອງປະເທດ. ໃນອີກ 30 ປີ ຕໍ່ໜ້າ, ປະລິມານນ້ຳຝົນ ຈະມີທ່າອ່ຽງເພີ່ມຂຶ້ນ ລະຫວ່າງ 10 ຫາ 30 ມມ/ປີ ຫຼື ຫຼາຍກວ່າ ຢູ່ບັນດາແຂວງ ພາກໃຕ້ ຂອງ ສປປ ລາວ. ປະລິມານນ້ຳຝົນ ຈະເພີ່ມຂຶ້ນ ຢູ່ ແຂວງ ເຊກອງ, ອັດຕະປື, ຈຳປາສັກ ແລະ ສ່ວນໜຶ່ງ ແມ່ນຢູ່ລຽບຕາມຊາຍແດນຕິດກັບຫວຽດນາມ ຂອງແຂວງຄຳມ່ວນ ແລະ ແຂວງສາລະວັນ (ຮູບທີ 26).

ຮູບທີ 26: ແບບຈຳລອງການປ່ຽນແປງປະລິມານນ້ຳຝົນ ໃນໄລຍະ 30 ປີ ຕໍ່ໜ້າ ພາຍໃຕ້ RCP 8.5

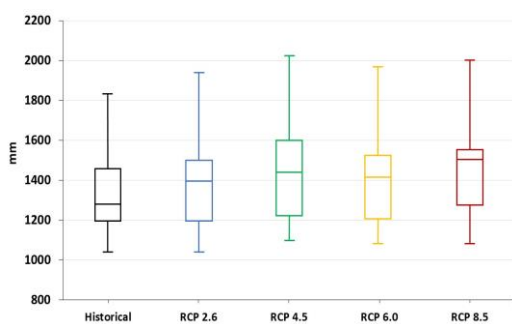
ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ກົມອຸຕຸນິຍົມ ແລະ ອຸທິກກະສາດ, ກຊສ, 2022

ແບບຈຳລອງສະພາບພູມອາກາດ ໄດ້ຄາດຄະເນ ຈະມີການປ່ຽນແປງທາງຊີວະພາບ ແລະ ສະພາບພູມອາກາດທີ່ມີການປ່ຽນແປງຢ່າງຮຸນແຮງຢູ່ໃນພາກເໜືອ ແລະ ເຂດພູດອຍຂອງປະເທດ. ໃນປີ 2030 ຈະມີອາກາດຮ້ອນເອົ້າ ແລະ ການປ່ຽນແປງປະລິມານນ້ຳຝົນ. ການປ່ຽນແປງເຫຼົ່ານີ້ ຄາດວ່າຈະເກີດຫຼາຍຂຶ້ນພາຍໃນປີ 2060 ຊຶ່ງຜົນກະທົບ ແລະ ລະດັບການປ່ຽນແປງຂອງປະລິມານນ້ຳຝົນ ຄາດວ່າຈະເພີ່ມຂຶ້ນ ຫຼື ຫຼຸດລົງ ຂຶ້ນກັບທີ່ຕັ້ງພູມສັນຖານ. ພາຍໃຕ້ການຈຳລອງການປ່ອຍທາດອາຍເຮືອນແກ້ວໃນລະດັບສູງ ຂອງແບບຈຳລອງໃນສະພາບອາກາດທີ່ໄຟແຫ້ງແລ້ງ (Dry Scenario) ການປ່ຽນແປງສະເລ່ຍໃນປະລິມານນ້ຳຝົນພາຍໃນປີ 2060 ຄາດວ່າຈະຫຼຸດລົງປະມານ 16 ສ່ວນຮ້ອຍ ໃນຂະນະທີ່ ການຈຳລອງການປ່ອຍທາດອາຍເຮືອນແກ້ວໃນລະດັບສູງ,

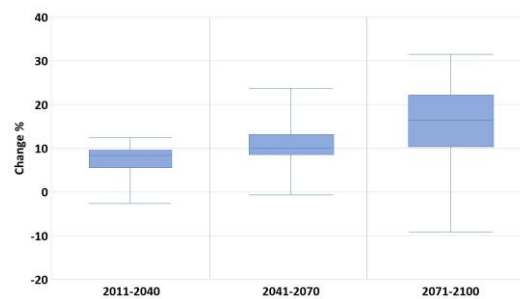
ຂອງແບບຈຳລອງໃນສະພາບອາກາດທີ່ມີຄວາມຊຸ່ມ (Wet Scenario) ອາດຈະມີປະລິມານນ້ຳຝົນເພີ່ມຂຶ້ນຫຼາຍ ປະມານ 17 ສ່ວນຮ້ອຍໃນເກືອບທຸກພື້ນທີ່ຂອງປະເທດ.

ນອກຈາກນີ້, ຫຼາຍໆແບບຈຳລອງສະພາບພູມອາກາດ ໄດ້ຄາດຄະເນວ່າ ປະລິມານນ້ຳຝົນປະຈຳປີ ຈະເພີ່ມຂຶ້ນ ເມື່ອມີການປ່ອຍທາດອາຍເຮືອນແກ້ວຫຼາຍຂຶ້ນ.⁴⁸ ອີງຕາມແບບຈຳລອງຂອງ CMIP6, ປະລິມານນ້ຳຝົນປະຈຳປີ ຈະເພີ່ມຂຶ້ນ (ຮູບທີ 27 ແລະ 28). ປະລິມານນ້ຳຝົນຈະເພີ່ມຂຶ້ນຫຼາຍທີ່ສຸດໃນຊ່ວງລະດູຝົນ ປະມານ 9.9 ເຖິງ 22 ສ່ວນຮ້ອຍ (2011 ແລະ 2100) ທຽບກັບໃນໄລຍະ (1981-2010) ພາຍໃຕ້ສົມມຸດຖານການວິເຄາະສະພາບພູມອາກາດ RCP8.5.

ຮູບທີ 27: ປະລິມານນ້ຳຝົນສະເລ່ຍປະຈຳປີທີ່ພະຍາກອນໄດ້ (ມມ) ສຳລັບ ສປປ ລາວ

ຮູບທີ 28: ການປ່ຽນແປງທີ່ຄາດຄະເນໄດ້ຂອງຄ່າສະເລ່ຍປະລິມານນ້ຳຝົນປະຈຳປີໃນ ສປປ ລາວ 2011 ຫາ 2100 ທຽບກັບປີ 1981-2010 (RCP8.5)

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ຖານຂໍ້ມູນການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຂອງກຸ່ມທະນາຄາໂລກ (CCKP), 2019

ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ການຄາດຄະເນ ທ່າອ່ຽງຂອງປະລິມານນ້ຳຝົນ ຍັງບໍ່ທັນຊັດເຈນເທົ່າທີ່ຄວນ ເນື່ອງຈາກແບບຈຳລອງທີ່ໃຊ້ໃນການວິເຄາະມີຫຼາຍແບບ. ຄວາມບໍ່ຊັດເຈນນີ້ ໄດ້ສະແດງອອກໃນການຈຳລອງການປ່ຽນແປງປະລິມານນ້ຳຝົນແບບລະອຽດເຊັ່ນກັນ. ຕົວຢ່າງ: ໜຶ່ງໃນການວິເຄາະແບບລະອຽດ ໄດ້ຄາດຄະເນວ່າ ການປ່ຽນແປງປະລິມານນ້ຳຝົນປະຈຳປີໃນບາງໄລຍະຈະຫຼຸດລົງ 27 ສ່ວນຮ້ອຍ ແລະ ບາງໄລຍະຈະເພີ່ມຂຶ້ນ 41 ສ່ວນຮ້ອຍ ພາຍໃຕ້ ອຸນຫະພູມ 3 ອົງສາເຊລເຊສ.⁴⁹ ການຄາດຄະເນປະລິມານນ້ຳຝົນ ໂດຍໃຊ້ການຈຳລອງແບບລະອຽດ ອາດບໍ່ສອດຄ່ອງກັບ ການນຳໃຊ້ແບບຈຳລອງການຄາດຄະເນໃນທົ່ວໂລກ ເນື່ອງຈາກ ຍັງບໍ່ມີການຈຳລອງກ່ຽວກັບປະກົດການເອນິໂຍ (El Niño) ຢ່າງພຽງພໍ.⁵⁰

ອີງຕາມຂໍ້ມູນ ຂອງທະນາຄານໂລກ ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ປະລິມານນ້ຳຝົນ ຈະເພີ່ມຂຶ້ນປະມານ 10 ຫາ 30 ສ່ວນຮ້ອຍ ໂດຍສະເພາະໃນພາກຕາເວັນອອກ ແລະ ພາກເໜືອ ຂອງ ສປປ ລາວ. ນອກຈາກນີ້, ຈຳນວນມື້ທີ່ມີຝົນຕົກປະຈຳປີ ຄາດວ່າຈະມີຫຼາຍຂຶ້ນໃນພື້ນທີ່ພາກໃຕ້ ຂອງແມ່ນ້ຳຂອງ.⁵¹ ການກະຈາຍ ຂອງຝົນຕະຫຼອດປີ ຄາດວ່າຈະມີການປ່ຽນແປງ ໂດຍສະເພາະ ຈະມີການເພີ່ມຂຶ້ນໃນຊ່ວງຕົ້ນລະດູ ແລະ ຈະຫຼຸດລົງໃນຊ່ວງກາງລະດູ ຊຶ່ງເຮັດໃຫ້ ປະລິມານນ້ຳຝົນໂດຍລວມຫຼຸດລົງ ພ້ອມທັງ ຈະເຮັດໃຫ້ຝົນຕົກກ່ອນລະດູໂດຍລວມຈະຫຼຸດລົງ, ຝົນຂາດຊ່ວງ ແລະ ຄວາມຊຸ່ມ ຂອງດິນຫຼຸດລົງ. ກົງກັນຂ້າມ ປະລິມານນ້ຳຝົນອາດຈະມີຄວາມໜ້າແໜ້ນກວ່າເກົ່າ, ມີລະດັບຕໍ່າກວ່າໃນຕອນຕົ້ນ ແລະ ຕອນປາຍຂອງລະດູ. ແຕ່ວ່າ ປະລິມານນ້ຳຝົນ ຈະມີການເພີ່ມຂຶ້ນໃນໄລຍະກາງລະດູ ຊຶ່ງຈະພາໃຫ້ມີປະລິມານນ້ຳຝົນໂດຍລວມ ເພີ່ມຂຶ້ນ ແລະ ອາດຈະເຮັດໃຫ້ມີນ້ຳຝົນ ຫຼາຍຂຶ້ນໃນຊ່ວງລະດູຝົນ ຊຶ່ງພາໃຫ້ເກີດມີນ້ຳອັ່ງ ແລະ ນ້ຳຖ້ວມຊຸ.⁵²

⁴⁸ ທະນາຄານໂລກ ແລະ ທະນາຄານພັດທະນາອາຊີ (2021). ສະພາບການກ່ຽວກັບຄວາມສ່ຽງຕໍ່ສະພາບອາກາດ ຂອງ ສປປ ລາວ. <https://www.adb.org/publications/climate-risk-country-profile-lao-pdr>

⁴⁹ Shrestha, B., Babel, M.S., Maskey, S., Griensven, A.V., Uhlenbrook, S., Green, A. and Akkharath, I. (2013). Impact of climate change on sediment yield in the Mekong River Basin: a case study of the Nam Ou Basin, Lao PDR. Hydrology and Earth System Sciences, 17(1), pp.1–20. URL: <https://www.hydrol-earth-syst-sci.net/17/1/2013/hess-17-1-2013.pdf>

⁵⁰ Yun, K.S., Yeh, S.W. and Ha, K.J. (2016). Inter-El Niño variability in CMIP5 models: Model deficiencies and future changes.

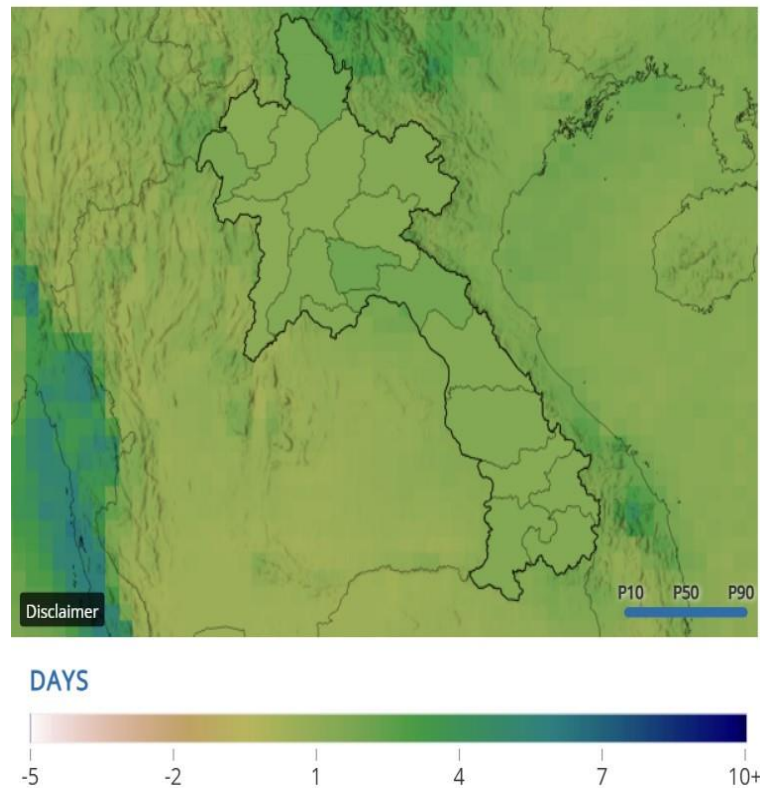
Journal of Geophysical Research: Atmospheres, 121, 3894–3906. URL: <https://agupubs.onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.1002/2016JD024964>

⁵¹ Idem

⁵² ທະນາຄານໂລກ ແລະ ທະນາຄານພັດທະນາອາຊີ (2021). ສະພາບການກ່ຽວກັບຄວາມສ່ຽງຕໍ່ສະພາບອາກາດ ຂອງ ສປປ ລາວ. <https://www.adb.org/publications/climate-risk-country-profile-lao-pdr>

ອີງຕາມການສຶກສາ ຂອງອົງການ USAID ໃນປີ 2013 ຄາດຄະເນວ່າ ຝົນຈະຕົກຫຼາຍຂຶ້ນໃນທົ່ວພາກໃຕ້ ຂອງແມ່ນ້ຳຂອງ. ປະລິມານນ້ຳຝົນສະເລ່ຍປະຈຳປີ ຄາດວ່າຈະເພີ່ມຂຶ້ນ 10 ຫາ 30 ສ່ວນຮ້ອຍ ໃນຊ່ວງລະດູຝົນ ໂດຍສະເພາະ ບັນດາແຂວງທີ່ຢູ່ພາກຕາເວັນອອກ ແລະ ພາກໃຕ້ ຂອງປະເທດ, ລວມມີ ແຂວງຈຳປາສັກ ແລະ ແຂວງຄຳມ່ວນ ຄາດວ່າຈະມີການເພີ່ມຂຶ້ນ ຂອງປະລິມານນ້ຳຝົນປະຈຳປີ ຢູ່ໃນແຂວງເຫຼົ່ານີ້ ແລະ ປະລິມານນ້ຳຝົນສະເລ່ຍ ຄາດວ່າຈະເພີ່ມຂຶ້ນ ເຖິງ 175 ມມ ຕໍ່ປີ (ຮູບທີ 29) ຊຶ່ງຈະສົ່ງຜົນໃຫ້ປະລິມານນ້ຳຝົນສູງຂຶ້ນ 35 ສ່ວນຮ້ອຍ ໃນເດືອນທັນວາ ພຽງເດືອນດຽວເທົ່ານັ້ນ, ແຕ່ວ່າຈະຫຼຸດລົງ 12 ສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງປະລິມານນ້ຳຝົນສະເລ່ຍປະຈຳເດືອນ ລະຫວ່າງເດືອນມັງກອນ ແລະ ເດືອນກຸມພາ.⁵³

ຮູບທີ 29: ການປ່ຽນແປງທີ່ຄາດຄະເນໄດ້ ຂອງວັນທີ່ມີຝົນຫຼາຍ ຂອງ ສປປ ລາວ

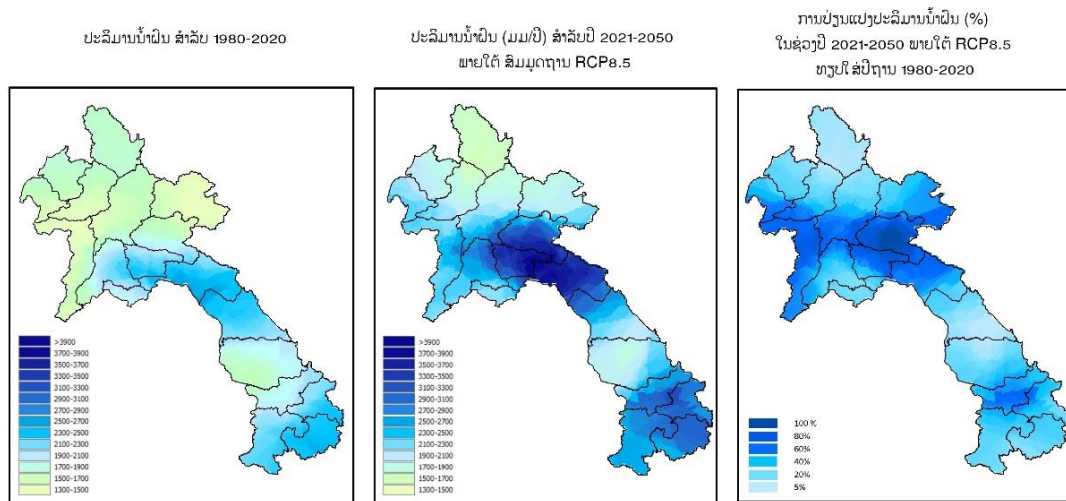
ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ທະນາຄານໂລກ

ການຄາດຄະເນປະລິມານນ້ຳຝົນ ລະຫວ່າງປີ 1980 ຫາ 2025 ເຫັນວ່າ ປະລິມານນ້ຳຝົນມີສູງໃນພາກກາງ ຂອງ ສປປ ລາວ ຄື: ແຂວງ ຄຳມ່ວນ ປະມານ 190 ມມ ຕໍ່ ວັນ ແລະ ໃນບາງພື້ນທີ່ ຂອງພາກໃຕ້ດ້ານຕາເວັນອອກ ຂອງປະເທດ. ໃນພາກເໜືອສຸດ ຂອງປະເທດລາວ ການປ່ຽນແປງ ຂອງປະລິມານນ້ຳຝົນ ແມ່ນຢູ່ລະຫວ່າງ 100-150 ມມ ຕໍ່ວັນ ໃນແຂວງ ໄຊຍະບູລີ, ບໍ່ແກ້ວ, ຫຼວງນ້ຳທາ ແລະ ແຂວງອຸດົມໄຊ. ພາຍໃຕ້ ສົມມຸດຖານການວິເຄາະສະພາບພູມອາກາດ RCP 8.5 ເຫັນວ່າ ມີປະລິມານນ້ຳຝົນຫຼາຍ ໃນແຂວງ ຄຳມ່ວນ ປະມານ 250-260 ມມ ຕໍ່ ວັນ. ການຄາດຄະເນປະລິມານນ້ຳຝົນປະຈຳປີ ມີການປ່ຽນແປງ ທຽບກັບ ເສັ້ນທຽບຖານ ຊຶ່ງສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າປະລິມານນ້ຳຝົນມີໜ້ອຍກວ່າ 10-25 ສ່ວນຮ້ອຍ ຢູ່ແຂວງ ໄຊສົມບູນ, ເບື້ອງຕາວັນອອກ ຂອງແຂວງຜົ້ງສາລີ, ຫຼວງພະບາງ, ຫົວພັນ, ຈຳປາສັກ, ອັດຕະປື ແລະ ແຂວງເຊກອງ. ການປ່ຽນແປງ ຂອງປະລິມານນ້ຳຝົນ ມີລະດັບການປ່ຽນແປງເພີ່ມຂຶ້ນສູງ ຫຼາຍ ໃນແຂວງ ຄຳມ່ວນ - ພາກກາງ (ຮູບທີ 30) ແລະ ທາງພາກເໜືອໃນເບື້ອງຕາວັນຕົກ, ການປ່ຽນແປງ ຂອງປະລິມານ ນ້ຳຝົນມີຕັ້ງແຕ່ 30-45 ສ່ວນຮ້ອຍ ມມ ຕໍ່ ປີ ໃນ ແຂວງ ໄຊຍະບູລີ, ບໍ່ແກ້ວ, ຫຼວງນ້ຳທາ ແລະ ແຂວງອຸດົມໄຊ.⁵⁴

⁵³ ບົດລາຍງານການປະເມີນຜົນຄວາມສ່ຽງ ແລະ ຄວາມບອບບາງຕໍ່ສະພາບອາກາດ: ໂຄງການຂະແໜງການຕ່ອງໂສ້ຄຸນຄ່າທຸລະກິດກະສິກໍາທີ່ເປັນມິດກັບສະພາບແວດລ້ອມ

⁵⁴ MONRE (2016). ບົດລາຍງານກ່ຽວກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດນັບແຕ່ປະຫວັດສາດ, ຄວາມບອບບາງ ແລະ ການພະຍາກອນ ສຳລັບ ສປປ ລາວ

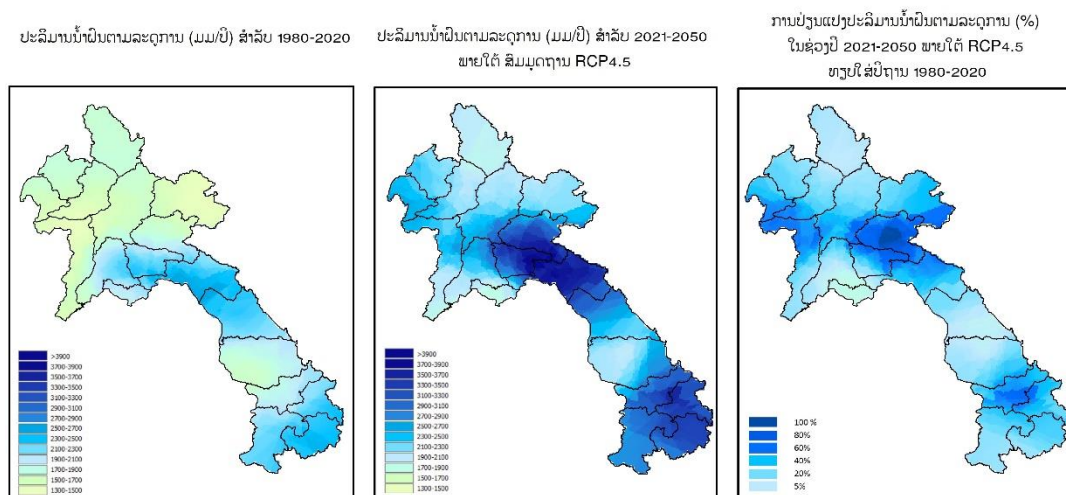
ຮູບທີ 30: ການຄາດຄະເນການປ່ຽນແປງປະລິມານນ້ຳຝົນ ນັບແຕ່ປີ 1980-2020, ການປ່ຽນແປງປະລິມານນ້ຳຝົນສຳລັບປີ 2021-2050 ທຽບກັບໄລຍະເສັ້ນທຽບຖານປີ 1980-2020 ພາຍໃຕ້ RCP 8.5

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ກົມສິ່ງແວດລ້ອມ, ກສ 2025

ໃນຂະນະທີ່ ການຄາດຄະເນປະລິມານນ້ຳຝົນຕາມລະດູການ ໃນຊ່ວງເດືອນ ພຶດສະພາ ຫາ ເດືອນຕຸລາ ໄລຍະປີ 1980 ຫາ 2020 ເຫັນວ່າປະລິມານນ້ຳຝົນ ສູງຂຶ້ນຫຼາຍ ຈາກ 220-280 ມມ ຕໍ່ວັນ ຢູ່ໃນພາກກາງ ຫາ ພາກໃຕ້ຂອງປະເທດ ແຕ່ວ່າ ສ່ວນຫຼາຍ ເກີດຂຶ້ນ ຢູ່ໃນແຂວງ ຄຳມ່ວນ. ສ່ວນພາກເໜືອ ປະລິມານນ້ຳຝົນມີໜ້ອຍກວ່າ ໃນເບື້ອງຕາເວັນຕົກສ່ຽງເໜືອ ຂອງປະເທດ ເລີ່ມແຕ່ 145-180 ມມ ຕໍ່ວັນ. ສຳລັບການຄາດຄະເນພາຍໃຕ້ RCP 4.5 ເຫັນວ່າ ມີແນວໂນ້ມຄ້າຍຄືກັນ ຕາມຜົນຂອງການຄາດຄະເນໃນໄລຍະຜ່ານມາ, ການປ່ຽນແປງຂອງປະລິມານນ້ຳຝົນຕາມລະດູການ ແມ່ນຈະມີໜ້ອຍໃນພາກເໜືອ ເປັນຕົ້ນ: ແຂວງຫຼວງພະບາງ ມີການປ່ຽນແປງປະມານ 2 ສ່ວນຮ້ອຍ ແລະ ພາກຕາເວັນຕົກສ່ຽງໃຕ້ ຂອງແຂວງ ໄຊຍະບູລີ, ວຽງຈັນ ແລະ ແຂວງບໍລິຄຳໄຊ ປ່ຽນແປງຈາກ 5.5-6 ສ່ວນຮ້ອຍ (ຮູບທີ 31).

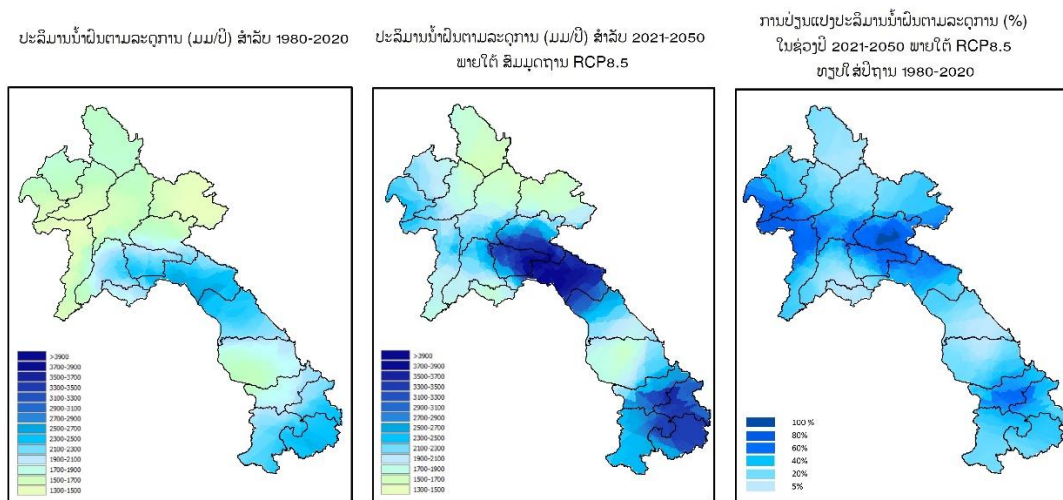
ຮູບທີ 31: ການຄາດຄະເນການປ່ຽນແປງຂອງປະລິມານນ້ຳຝົນຕາມລະດູການ (MJJASO) ນັບແຕ່ປີ 1980 - 2020, ການປ່ຽນແປງປະລິມານນ້ຳຝົນ ສຳລັບປີ 2021-2050 ທຽບກັບ ໄລຍະເສັ້ນທຽບຖານປີ 1980-2020 ພາຍໃຕ້ RCP 4.5

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ກົມສິ່ງແວດລ້ອມ, ກສ 2025

ການຄາດຄະເນປະລິມານນ້ຳຝົນຕາມລະດູການ ໃນຊ່ວງເດືອນ ພຶດສະພາ ຫາ ເດືອນຕຸລາ ໄລຍະປີ 1980 ຫາ 2025 ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ແຂວງ ຄຳມ່ວນ ມີປະລິມານນ້ຳຝົນຫຼາຍທີ່ສຸດ ປະມານ 260 ມມ ຕໍ່ ວັນ, ສ່ວນການປ່ຽນແປງຂອງ ປະລິມານນ້ຳຝົນໃນແຫ່ງອື່ນໆ ຂອງປະເທດ ເລີ່ມແຕ່ 145-220 ມມ ຕໍ່ ວັນ. ພາຍໃຕ້ສົມມຸດຖານການວິເຄາະສະພາບພູມອາກາດ RCP 8.5 ເຫັນວ່າ ແຂວງ ຄຳມ່ວນ ມີປະລິມານນ້ຳຝົນສູງສຸດ ປະມານ 380 ມມ ຕໍ່ ວັນ, ສ່ວນພາກໃຕ້ມີຫຼາຍແຂວງ ປະມານ 260-310 ມມ ຕໍ່ວັນ. ສ່ວນພາກເໜືອ ຂອງປະເທດມີປະລິມານນ້ຳຝົນ ໜ້ອຍທີ່ສຸດ. ການຄາດຄະເນພາຍໃຕ້ RCP 8.5 ສຳລັບ ຊຸມປີ 2030 ເມື່ອທຽບກັບເສັ້ນທຽບຖານຊຸມປີ 1990 ເຫັນວ່າ ແຂວງໄຊສົມບູນ ມີປະລິມານນ້ຳຝົນ ໜ້ອຍລົງ ປະມານ 8-20 ສ່ວນຮ້ອຍ, ບາງແຂວງໃນພາກເໜືອ ແລະ ພາກໃຕ້ ມີການປ່ຽນແປງຫຼາຍກວ່າ ເລີ່ມແຕ່ 35-50 ສ່ວນຮ້ອຍ (ຮູບທີ 32).

ຮູບທີ 32: ການຄາດຄະເນການປ່ຽນແປງຂອງປະລິມານນ້ຳຝົນຕາມລະດູການ (MJJASO) ປີ (1980-2020), ການປ່ຽນແປງປະລິມານນ້ຳຝົນ ສຳລັບປີ 2021-2050 ທຽບກັບ ໄລຍະເສັ້ນທຽບຖານ ປີ 1980-2020 ພາຍໃຕ້ RCP 8.5

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ກົມສິ່ງແວດລ້ອມ, ກສ 2025

ຄາດຄະເນປະລິມານນ້ຳຝົນທີ່ດຳເນີນໂດຍ ສະຖາບັນ ວອກເກີ (Walker Institute) ໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າປະລິມານນ້ຳຝົນສະເລ່ຍໄດ້ຫຼຸດລົງໃນໄລຍະລະດູຝົນໃນຊ່ວງປີ 1980 ຫາ 2020 ໃນ 4 ແຂວງ ປະມານ 25 ມມ ຫຼື ຫຼາຍກວ່ານັ້ນ ຍົກເວັ້ນ ແຂວງ ເຊກອງ ແລະ ແຂວງຊຽງຂວາງ ທີ່ມີປະລິມານນ້ຳຝົນເພີ່ມຂຶ້ນ 25 ມມ. ໃນໄລຍະລະດູແລ້ງ ເກືອບທຸກໆແຂວງມີຄວາມແຫ້ງແລ້ງຂຶ້ນ ເນື່ອງຈາກມີປະລິມານນ້ຳຝົນຫຼຸດລົງ 25 ມມ ຍົກເວັ້ນແຂວງເຊກອງ ທີ່ມີການປ່ຽນແປງໜ້ອຍ. ນອກຈາກນັ້ນ, ອີງຕາມການຄາດຄະເນ ເຫັນວ່າມີຄວາມເປັນໄປໄດ້ສູງ ທີ່ປະລິມານນ້ຳຝົນຈະເພີ່ມຂຶ້ນທັງສອງລະດູ ໃນທົ່ວ 6 ແຂວງ; ມີຄວາມເປັນໄປໄດ້ໜ້ອຍທີ່ສຸດ ທີ່ປະລິມານນ້ຳຝົນຈະຫຼຸດລົງ ໃນບັນດາສົມມຸດຖານ ຂອງການປ່ຽນແປງປະລິມານນ້ຳຝົນໃນສາມກໍລະນີ ຄື: ປະລິມານນ້ຳຝົນເພີ່ມຂຶ້ນ, ປະລິມານນ້ຳຝົນຫຼຸດລົງ ແລະ ປະລິມານນ້ຳຝົນມີການປ່ຽນແປງໜ້ອຍ ຊຶ່ງຜົນການວິເຄາະປະລິມານນ້ຳຝົນ ສັງລວມໄດ້ດັ່ງລຸ່ມນີ້:

- 1) ການຄາດຄະເນໄດ້ລວມເອົາຄວາມເປັນໄປໄດ້ ຂອງການປ່ຽນແປງປະລິມານນ້ຳຝົນ ໃນສອງ ກໍລະນີ ຄື: ການເພີ່ມຂຶ້ນ ແລະ ການຫຼຸດລົງ ຂອງປະລິມານນ້ຳຝົນ, ແຕ່ຜົນຂອງການວິເຄາະໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ການເພີ່ມຂຶ້ນ ຂອງປະລິມານນ້ຳຝົນ ມີຄວາມເປັນໄປໄດ້ຫຼາຍກວ່າ;
- 2) ການປ່ຽນແປງປະລິມານນ້ຳຝົນຫຼາຍທີ່ສຸດຈະຢູ່ໃນຊ່ວງລົມມໍລະສຸມ (ລະດູຝົນ);
- 3) ການປ່ຽນແປງແມ່ນຂັ້ນຂ້າງມີໜ້ອຍພາຍໃຕ້ສົມມຸດຖານ RCP2.6 ແຕ່ການປ່ຽນແປງເພີ່ມຂຶ້ນພາຍໃຕ້ສົມມຸດຖານ RCP4.5 ແລະ RCP8.5;
- 4) ການປ່ຽນແປງປະລິມານນ້ຳຝົນໃນລະດູຝົນ ແຕ່ປີ 1980-2020 ຫາ 2076-2100 ພາຍໃຕ້ສົມມຸດຖານ RCP2.6 ແມ່ນເລີ່ມຈາກ -2 ສ່ວນຮ້ອຍ (ຜຶ້ງສາລີ) ຫາ +12.1 ສ່ວນຮ້ອຍ (ຊຽງຂວາງ). ສ່ວນພາຍໃຕ້ສົມມຸດຖານ RCP4.5 ການປ່ຽນແປງແມ່ນເລີ່ມຈາກ +4 ສ່ວນຮ້ອຍ (ຄຳມ່ວນ) ຫາ +14.7 ສ່ວນຮ້ອຍ (ຊຽງຂວາງ) ແລະ +4.4 ສ່ວນຮ້ອຍ (ເຊກອງ) ຫາ +39.6 ສ່ວນຮ້ອຍ (ຄຳມ່ວນ);

- 5) ການປ່ຽນແປງປະລິມານນ້ຳຝົນໃນລະດູແລ້ງ ອາດຈະຫຼາຍຂຶ້ນໃນບາງໂອກາດ, ແຕ່ສ່ວນໃຫຍ່ ຈະເກີດຂຶ້ນ ໃນກໍລະນີທີ່ປະລິມານນ້ຳຝົນໃນປີທຽບຖານ 1980-2020 ຫາ 2076-2100. ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ, ການປ່ຽນແປງທີ່ຫຼາຍໃນບາງຄັ້ງຈະບໍ່ເທົ່າກັບຊ່ວງສະເລ່ຍ ຂອງປະລິມານນ້ຳຝົນສູງສຸດ ຊຶ່ງມີຊ່ວງສະເລ່ຍດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້: ພາຍໃຕ້ສົມມຸດຖານ RCP2.6 ແມ່ນເລີ່ມຈາກ -12.7 ສ່ວນຮ້ອຍ (ຈຳປາສັກ) ຫາ +33.4 ສ່ວນຮ້ອຍ (ຄຳມ່ວນ); ສົມມຸດຖານ RCP4.5 ແມ່ນເລີ່ມຈາກ +5 ສ່ວນຮ້ອຍ (ຄຳມ່ວນ) ຫາ +15.3 ສ່ວນຮ້ອຍ (ຜຶ້ງສາລີ) ແລະ ພາຍໃຕ້ສົມມຸດຖານ RCP8.5 ແມ່ນເລີ່ມຈາກ -13.4 ສ່ວນຮ້ອຍ (ຊຽງຂວາງ) ຫາ +24.1 ສ່ວນຮ້ອຍ (ຜຶ້ງສາລີ);
- 6) ສຳລັບການປ່ຽນແປງຄວາມຖີ່ ຂອງຊ່ວງທີ່ແຫ້ງແລ້ງ (ປະລິມານນ້ຳຝົນໜ້ອຍກວ່າ 1 ມມ ຕໍ່ມື້) ຫຼື ຊຸ່ມ (ປະລິມານນ້ຳຝົນຫຼາຍກວ່າ 20 ມມ ຕໍ່ມື້) ເຫັນວ່າຍັງບໍ່ຊັດເຈນ. ເນື່ອງຈາກວ່າ ໃນລະດູຝົນ ພາຍໃຕ້ສະຖານະການຈຳລອງ A, ການຄາດຄະເນສ່ວນໃຫຍ່ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າການເພີ່ມຂຶ້ນ ຂອງມື້ແຫ້ງແລ້ງ, ພາຍໃຕ້ສົມມຸດຖານ RCP8.5 ຊຶ່ງໃຫ້ເຫັນວ່າການເພີ່ມຂຶ້ນ ຂອງມື້ທີ່ຄວາມຊຸ່ມຫຼາຍ;
- 7) ໂດຍປົກກະຕິແລ້ວ ປະລິມານນ້ຳຝົນສະເລ່ຍຕໍ່ມື້ ຈະເພີ່ມຂຶ້ນໃນອະນາຄົດ (ເບິ່ງຂໍ້ 5 ຂ້າງເທິງ) ໂດຍຄາດວ່າຈະເພີ່ມຂຶ້ນຫຼາຍ ຖ້າຫາກມີການປ່ອຍທາດອາຍເຮືອນແກ້ວຫຼາຍຂຶ້ນ;
- 8) ການຄາດຄະເນສ່ວນໃຫຍ່ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ໂດຍສະເລ່ຍ ຊ່ວງລະດູແລ້ງຈະມີແນວໂນ້ມແກ່ຍາວຂຶ້ນ.

3.3 ເຫດການຄວາມຮຸນແຮງ ຂອງສະພາບພູມອາກາດທີ່ມີການປ່ຽນແປງ

ການເກີດເຫດການສະພາບອາກາດຮຸນແຮງໃນ ສປປ ລາວ ເຫັນວ່າມີຫຼາຍຂຶ້ນ ຊຶ່ງເລີ່ມຈາກ 1 ຄັ້ງໃນທຸກໆ 2 ປີ ກ່ອນໄລຍະປີ 1992 ມາເປັນທຸກໆປີ ຫຼື 2 ຄັ້ງຕໍ່ປີ ຫຼັງຈາກປີ 1992, ສັງເກດເຫັນໄດ້ວ່າ ປະມານ 75 ສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງໄພພິບັດທັງໝົດໃນ ສປປ ລາວ ຕິດພັນກັບສະພາບພູມອາກາດທີ່ມີການປ່ຽນແປງ ລວມທັງ ມີຜົນຕົກໜັກ. ສປປ ລາວ ຍັງໄດ້ປະເຊີນກັບພະຍຸເຂດຮ້ອນ ຊຶ່ງຄາດວ່າຈະມີຄວາມຮຸນແຮງຫຼາຍຂຶ້ນ ແຕ່ປີ 1966 ຫາ 2009, ໄພນ້ຳຖ້ວມທີ່ເກີດຂຶ້ນນັ້ນ ເປັນໄພອັນຕະລາຍຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດຫຼາຍກວ່າໝູ່, ບັນຫາຕາມມາ ແມ່ນພະຍາດລະບາດ ເປັນຕົ້ນ: ໄຂ້ຍຸງລາຍ, ພະຍາດອະຫິວາ, ຖອກທ້ອງ ແລະ ໄຂ້ຫວັດໃຫຍ່ (H5N1) ຖັດມາ ແມ່ນ ພະຍຸ ແລະ ໄພແຫ້ງແລ້ງ.

ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ, ໄລຍະບໍ່ດົນນີ້ ເຫັນວ່າມີປະກົດການກ່ຽວກັບ ມົນລະພິດທາງອາກາດ ເປັນຕົ້ນ ການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງຝຸ່ນລະອອງທີ່ມີຂະໜາດນ້ອຍກວ່າ 2.5 ໄມຄອນ (PM2.5) ທີ່ມີຜົນເຮັດໃຫ້ເກີດມີພະຍາດທາງລະບົບຫາຍໃຈ. ນອກຈາກນັ້ນ, ຍັງມີການລະບາດ ຂອງພະຍາດ COVID-19, ຜົນກະທົບຈາກຄື້ນຄວາມຮ້ອນ (Heat Wave) ແລະ ບັນຫາສຸຂະພາບຈິດຈາກການເກີດໄພພິບັດ ໂດຍອີງຕາມ ບົດລາຍງານຈາກກະຊວງສາທາລະນະສຸກ.

ໂດຍອີງຕາມການສຶກສາ ຂອງ Paltan ເຖິງວ່າຈະບັນລຸເປົ້າໝາຍການຫຼຸດຜ່ອນການປ່ອຍທາດອາຍເຮືອນແກ້ວ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນສັນຍາປາຣີ ແລ້ວກໍ່ຕາມ, ຄາດຄະເນວ່າ ປະເທດສ່ວນຫຼາຍໃນທະວີບອາຊີ ລວມທັງ ສປປ ລາວ ຍັງຈະປະເຊີນກັບໄພນ້ຳຖ້ວມທີ່ເກີດຂຶ້ນຢ່າງຮຸນແຮງ ແລະ ມີຄວາມຖີ່ຂຶ້ນ.⁵⁵ ການປ່ຽນແປງນີ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ຮອບວຽນ ຊຶ່ງເຄີຍເກີດຂຶ້ນໃນອະດີດ ທີ່ມີ 1 ຄັ້ງ ໃນທຸກໆ 100 ປີນັ້ນ, ປະຈຸບັນ ອາດຈະເກີດຂຶ້ນທຸກໆ 50 ປີ ຫຼື 25 ປີ ໃນເກືອບທຸກພື້ນທີ່ໃນທະວີບອາຊີໃຕ້, ອາຊີຕາເວັນ ອອກສ່ຽງໃຕ້ ແລະ ອາຊີຕາເວັນອອກ. ບັນດາແບບຈຳລອງ ຊຶ່ງໃຫ້ເຫັນເຖິງແນວໂນ້ມນີ້ ແລະ ຄວາມເປັນໄປໄດ້ສູງ ຕໍ່ເຫດການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບໄພພິບັດ ແລະ ຈຳເປັນຕ້ອງມີບັນດາມາດຕະການປັບຕົວທີ່ຮີບດ່ວນ.

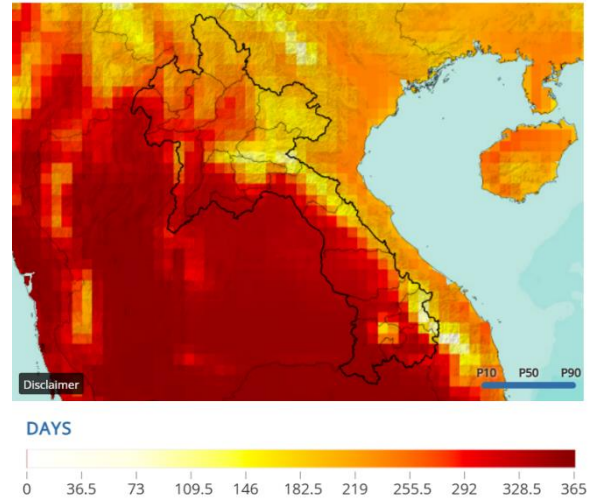
ພ້ອມດຽວກັນນີ້, ແບບຈຳລອງ ຍັງຄາດຄະເນການເພີ່ມຂຶ້ນອີກ 23 ສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງປະລິມານນ້ຳຝົນສະສົມໃນຊ່ວງໄລຍະທີ່ມີເຫດການຮຸນແຮງ ຂອງສະພາບພູມອາກາດທີ່ມີການປ່ຽນແປງ ພາຍໃຕ້ ແບບຈຳລອງການປ່ອຍທາດອາຍເຮືອນແກ້ວສູງສຸດ. ການເພີ່ມຂຶ້ນນີ້ ອາດຈະເຮັດໃຫ້ມີຄວາມສ່ຽງສູງ ຕໍ່ການເກີດໄພນ້ຳຖ້ວມຊຸ, ນ້ຳຖ້ວມຂັງ ແລະ ດິນເຊາະເຈື່ອນ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ, ຈະຕ້ອງໄດ້ມີການສຶກສາແບບລະອຽດ ແລະ ແຜນທີ່ ຕ້ອງມີຄວາມຊັດເຈນ ກ່ຽວກັບ ພື້ນທີ່ທີ່ມີຄວາມສ່ຽງ ແລະ ຊ່ວງເວລາການເກີດດິນເຊາະເຈື່ອນ ພາຍໃຕ້ເງື່ອນໄຂທີ່ມີສະພາບພູມອາກາດທີ່ມີການປ່ຽນແປງ, ສິ່ງທ້າທາຍໜຶ່ງ ຂອງ ສປປ ລາວ ແມ່ນຄວາມບອບບາງ ຂອງໂຄງລ່າງພື້ນຖານທີ່ສຳຄັນ ເຊັ່ນ: ໂຮງຮຽນ, ໂຮງໝໍນ້ອຍ, ສຸກສາລາ ແລະ ຖະໜົນສາຍຫຼັກ. ຄວາມພະຍາຍາມໃນການຕອບໂຕ້ໄພພິບັດ ຂອງປະເທດ ແລະ ການພື້ນຟູຫຼັງໄພພິບັດ ແມ່ນປະເຊີນກັບຫຼາຍບັນຫາ ຍ້ອນຄວາມເສຍຫາຍຈາກການເກີດຂຶ້ນ ຂອງໄພນ້ຳຖ້ວມ ແລະ ດິນເຊາະເຈື່ອນ.

⁵⁵ Paltan, H., Allen, M., Haustein, K., Fuldauer, L., & Dadson, S. (2018). Global implications of 1.5C and 2C warmer worlds on extreme river flows Global implications of 1.5C and 2C warmer worlds on extreme river flows. Environmental Research Letters, 13. URL: <https://doi.org/10.1088/1748-9326/aad985>.

ໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ, ລະດູແລ້ງຄາດວ່າ ຈະແກ່ຍາວ ແລະ ນໍ້າໄປສູ່ໄພແຫ້ງແລ້ງທີ່ມີຄວາມຮຸນແຮງຫຼາຍຂຶ້ນ ແລະ ຖີ່ຂຶ້ນ ຫຼາຍກວ່າເກົ່າ.⁵⁶ ເຖິງແມ່ນວ່າ ການຄາດຄະເນ ການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງຄວາມຖີ່ ຂອງໄພແຫ້ງແລ້ງ, ການຄາດຄະເນແບບລະອຽດ ກໍຍັງຈຳເປັນ ຕ້ອງໄດ້ມີການດຳເນີນການຕໍ່ໄປ. ສປປ ລາວ ໄດ້ປະສົບໄພແຫ້ງແລ້ງໃນປີ 2015, 2016 ແລະ 2019.⁵⁷ ຜົນການສຶກສາ ສະແດງໃຫ້ ເຫັນວ່າ ຄວາມກ່ຽວຂ້ອງກັນ ລະຫວ່າງ ໄພແຫ້ງແລ້ງ ແລະ ຄວາມຜັນຜວນ ຂອງເອວນິໂຍໄຕ້ (ENSO).⁵⁸ ສິ່ງທີ່ເຫັນໄດ້ຢ່າງຊັດເຈນ ແມ່ນມີຈຳນວນ 71 ສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງໄພນໍ້າຖ້ວມ ແລະ ໄພແຫ້ງແລ້ງ ໃນ ສປປ ລາວ ກ່ຽວຂ້ອງກັບປະກົດການ ENSO. ໃນຮູບທີ 33 ສະແດງໃຫ້ເຫັນເຖິງ ການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງໄພແຫ້ງແລ້ງ ທີ່ເປັນໄປໄດ້ທີ່ ຈະເກີດຂຶ້ນໃນ ສປປ ລາວ ແຕ່ປີ 2080 ຫາ 2099 ທຽບກັບເສັ້ນ ທຽບຖານ ແຕ່ປີ 1986 ຫາ 2005.⁵⁹

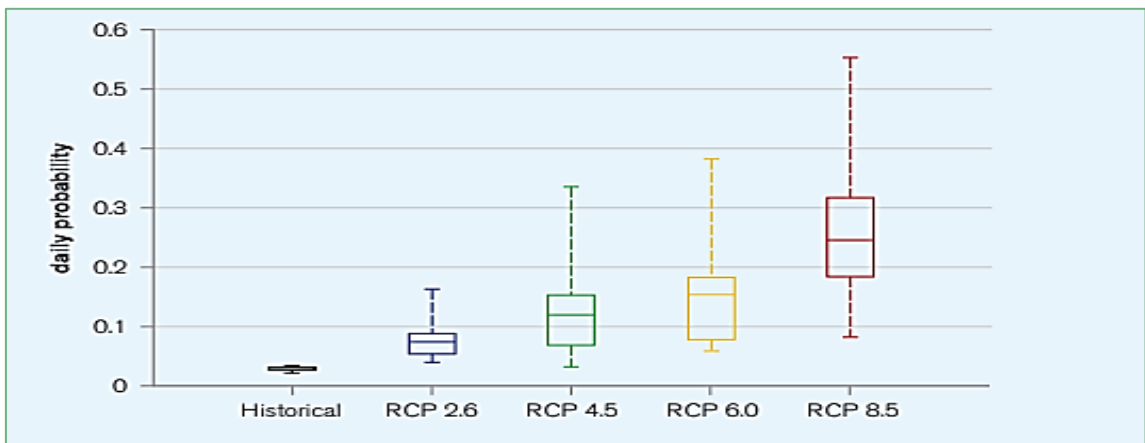
ອີງຕາມຂໍ້ມູນຂອງທະນາຄານໂລກ ໄດ້ຄາດຄະເນຄວາມ ເປັນໄປໄດ້ວ່າ ຈະມີຄື້ນຄວາມຮ້ອນໃນແຕ່ລະປີຫຼາຍຂຶ້ນ ພາຍໃຕ້ ສົມມຸດຖານການປ່ອຍທາດອາຍເຮືອນແກ້ວລະດັບຕ່າງໆ (ຮູບທີ 34). ຄວາມຮ້ອນທີ່ເກີດຂຶ້ນຕາມປົກກະຕິ ແລະ ຄວາມຜັນແປ ຂອງ ສະພາບພູມອາກາດທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ ແມ່ນມີຄວາມເປັນໄປໄດ້ທີ່ຈະເຮັດ ໃຫ້ເກີດຄື້ນຄວາມຮ້ອນ ທຽບກັບເສັ້ນທຽບຖານ (1986 ຫາ 2005). ໃນເວລາດຽວກັນ ການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງອຸນຫະພູມໂດຍລວມ ຍັງສະແດງໃຫ້ເຫັນສະພາບຄວາມກົດດັນ ເນື່ອງຈາກຄວາມຮ້ອນທີ່ ແກ່ຍາວ, ພ້ອມກັບ ການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງຈຳນວນມື້ທີ່ມີອຸນຫະພູມເກີນ 35 ອົງສາເຊລຊຸສ ຈາກທີ່ມີປະມານ 40 ວັນ ຈະເພີ່ມຂຶ້ນເຖິງ 50-110 ວັນ ໂດຍອີງຕາມການສົມມຸດຖານການປ່ອຍທາດອາຍເຮືອນ ແກ້ວ ແລະ ຮູບແບບຈຳລອງຂອງສະພາບພູມອາກາດ.

ຮູບທີ 33: ຄາດຄະເນການປ່ຽນແປງຄວາມເປັນໄປໄດ້ ທີ່ຈະເກີດໄພແຫ້ງແລ້ງຮຸນແຮງ ຂອງ ສປປ ລາວ ໃນ ໄລຍະປີ 2080-2099 (ທຽບກັບ 1986-2005)

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ທະນາຄານໂລກ

ຮູບທີ 34: ການປ່ຽນແປງທີ່ຄາດຄະເນ ໃນຄວາມເປັນໄປໄດ້ ຈາກການສັງເກດຄື້ນຄວາມຮ້ອນໃນ ສປປ ລາວ ສໍາ ລັບ ໄລຍະປີ 2080 ຫາ 2099.

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ທະນາຄານໂລກ

⁵⁶ ສູນສະຖິຕິແຫ່ງຊາດ, 2019. ບົດລາຍງານ ສປປ ລາວ Report: 2019 ແຜນງານການສຶກສາ KOICA-ESCAP, ສ້າງຄວາມອາດສາມາດກ່ຽວກັບການຕິດຕາມ ແລະ ເຕືອນໄພລ່ວງໜ້າກ່ຽວກັບໄພແຫ້ງແລ້ງ

⁵⁷ Sutton, William R., Jitendra P. Srivastava, Mark Rosegrant, and Jawoo Koo, and Ricky Robertson, 'Striking a Balance: Managing El Niño and La Niña in Lao PDR's Agriculture', 2019

⁵⁸ Sutton, William R., Jitendra P. Srivastava, Mark Rosegrant, and Jawoo Koo, and Ricky Robertson.

⁵⁹ ADB (2023). ບົດລາຍງານການປະເມີນຜົນຄວາມສ່ຽງ ແລະ ຄວາມຍອບຍາງຕໍ່ສະພາບອາກາດ: ໂຄງການຂະແໜງການຕ່ອງໂສ້ຄຸນຄ່າທຸລະກິດກະສິກໍາທີ່ເປັນມິດກັບສະພາບແວດລ້ອມ

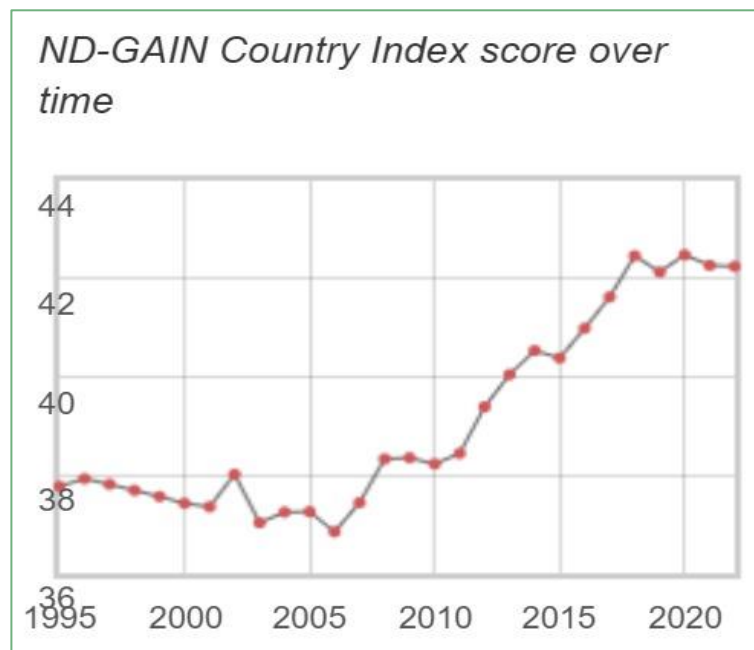
4. ຄວາມບອບບາງ, ໄພອັນຕະລາຍ ແລະ ຜົນກະທົບ ຈາກບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ

4.1 ຄວາມບອບບາງ ແລະ ໄພອັນຕະລາຍ ຈາກບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ

4.1.1 ພາບລວມ

ສປປ ລາວ ຈັດຢູ່ໃນລຳດັບທີ 131 ຈາກທັງໝົດ 187 ປະເທດ ຕາມດັດຊະນີດ້ານການປັບຕົວລະດັບໂລກ (ND-GAIN Index) ຊຶ່ງໄດ້ຄະແນນດັດສະນີທັງໝົດ 42.3 ຄະແນນ ໃນປີ 2022 ຖືວ່າເປັນປະເທດທີ່ມີຄວາມພ້ອມໃນການຮັບມືຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດປານກາງຕ່ຳ (Lower middle). ການຈັດລຳດັບນີ້ ສະແດງໃຫ້ເຫັນເຖິງ ຄວາມບອບບາງຂອງປະເທດ ເນື່ອງຈາກປັດໄຈທາງດ້ານ ພູມສັນຖານ ແລະ ສັງຄົມ.⁶⁰ ດັດຊະນີ ND-GAIN ໄດ້ຄິດໄລ່ມາຈາກປັດໄຈ ຄວາມບອບບາງ (Vulnerability) ຂອງປະເທດ ທີ່ມີຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ສະພາບການປ່ຽນແປງໃນລະດັບໂລກ ແລະ ປັດໄຈຄວາມກຽມພ້ອມ (Readiness). ຮູບທີ 35 ສະແດງໃຫ້ເຫັນເຖິງ ຄະແນນດັດສະນີ ຂອງ ສປປ ລາວ ໃນໄລຍະປີຜ່ານມາ ຈົນຮອດປີ 2022.⁶¹

ຮູບທີ 35: ຄະແນນດັດສະນີ (ND-GAIN Index) ຂອງ ສປປ ລາວ ໃນໄລຍະປີຜ່ານມາ ຈົນຮອດປີ 2022

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ທະນາຄານໂລກ

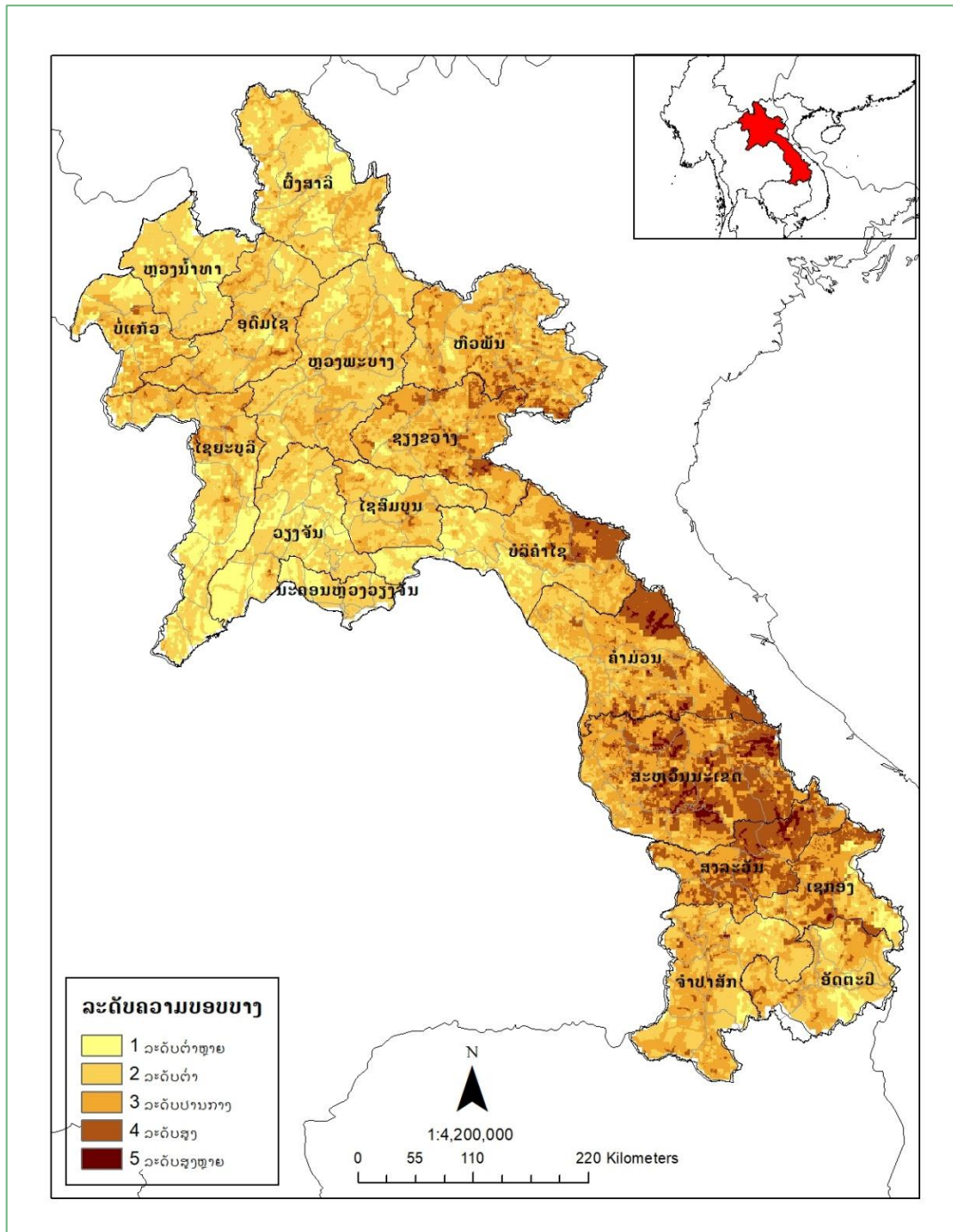
ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ອີງຕາມສົມມຸດຖານ ການວິເຄາະສະພາບພູມອາກາດທີ່ຈະມີການປ່ຽນແປງ ຈາກ NASA-NEXGDDP ທີ່ໃຊ້ປີທຽບຖານ 1976-2020 ສຳລັບ ພາຍໃຕ້ RCP4.5 ແລະ RCP8.5 ໃນຊ່ວງປີ 2021-2050 ໄດ້ພົບວ່າ ສປປ ລາວ ມີຄວາມບອບບາງຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໂດຍສະເລ່ຍແລ້ວ ແມ່ນຢູ່ໃນລະດັບກາງ ຊຶ່ງໃນນັ້ນ ແມ່ນມີ 7 ແຂວງ ມີຄວາມບອບບາງໃນລະດັບສູງ ໂດຍສະເພາະບາງເມືອງຢູ່ແຂວງສະຫວັນນະເຂດ, ສາລະວັນ, ເຊກອງ ແລະ ສ່ວນໜຶ່ງ ຂອງແຂວງບໍລິຄຳໄຊ, ຄຳມ່ວນ, ຈຳປາສັກ ແລະ ອັດຕະປື, ສຳລັບແຂວງທີ່ມີຄວາມບອບບາງ ຢູ່ໃນລະດັບກາງ ມີ 7 ແຂວງ ຄື: ແຂວງຫົວພັນ, ຊຽງຂວາງ, ໄຊຍະບູລີ, ອຸດົມໄຊ, ບໍ່ແກ້ວ

⁶⁰ ມະຫາວິທະຍາໄລນ໌ເທີດາ (University of Notre Dame), ແຜນງານວິເຄາະການປັບຕົວລະດັບໂລກ ຂອງ ນ໌ເທີດາ, 2021. ດັດຊະນີ ND-GAIN ສະຫຼຸບກ່ຽວກັບຄວາມບອບບາງຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດຂອງປະເທດ ແລະ ສິ່ງທ້າທາຍອື່ນໆຂອງໂລກ ບວກກັບຄວາມພ້ອມ ເພື່ອປັບປຸງໃຫ້ມີຄວາມທົນທານ) .The ND-GAIN Country Index summarizes a country's vulnerability to climate change and other global challenges in combination with its readiness to improve resilience.

⁶¹ ທະນາຄານໂລກ ແລະ ທະນາຄານພັດທະນາອາຊີ (2021). ສະພາບການກ່ຽວກັບຄວາມສ່ຽງຕໍ່ສະພາບອາກາດ ຂອງ ສປປ ລາວ.. <https://www.adb.org/publications/climate-risk-country-profile-lao-pdr>

ແລະ ສ່ວນໜຶ່ງ ຂອງຜຶ້ງສາລີ ແລະ ຫຼວງນ້ຳທາ, ສຳລັບແຂວງທີ່ມີຄວາມບອບບາງຢູ່ໃນລະດັບກາງຫາຕ່ຳ ປະກອບມີ ແຂວງວຽງຈັນ, ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ສ່ວນໜຶ່ງ ຂອງແຂວງຜຶ້ງສາລີ, ໄຊຍະບູລີ, ບໍລິຄຳໄຊ ແລະ ແຂວງອັດຕະປື (ຮູບທີ 36).

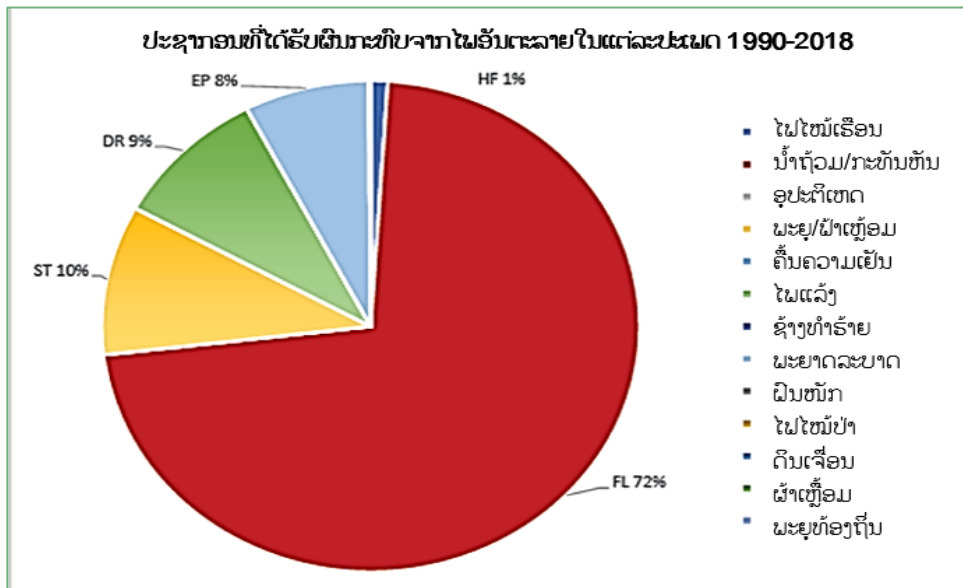
ຮູບທີ 36: ແຜນທີ່ຄວາມບອບບາງຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຂອງ ສປປ ລາວ

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ກົມສິ່ງແວດລ້ອມ, ກສ 2025

ຮູບທີ 37 ໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ໃນລະຫວ່າງປີ 1990 ຫາປີ 2018, ໄພນ້ຳຖ້ວມ ໄດ້ສ້າງຄວາມເສຍຫາຍ 72 ສ່ວນຮ້ອຍ ຊຶ່ງຜົນ ແມ່ນເກີດມາຈາກໄພທຳມະຊາດເປັນຕົ້ນຕໍ ແລະ ນອກນັ້ນ ແມ່ນພະຍຸ, ໄພແຫ້ງແລ້ງ ແລະ ການເກີດພະຍາດລະບາດ ໄດ້ສ້າງຜົນກະທົບຕໍ່ພົນລະເມືອງ ມີພຽງແຕ່ 10 ສ່ວນຮ້ອຍ, 9 ສ່ວນຮ້ອຍ ແລະ 8 ສ່ວນຮ້ອຍ ຕາມລຳດັບ.

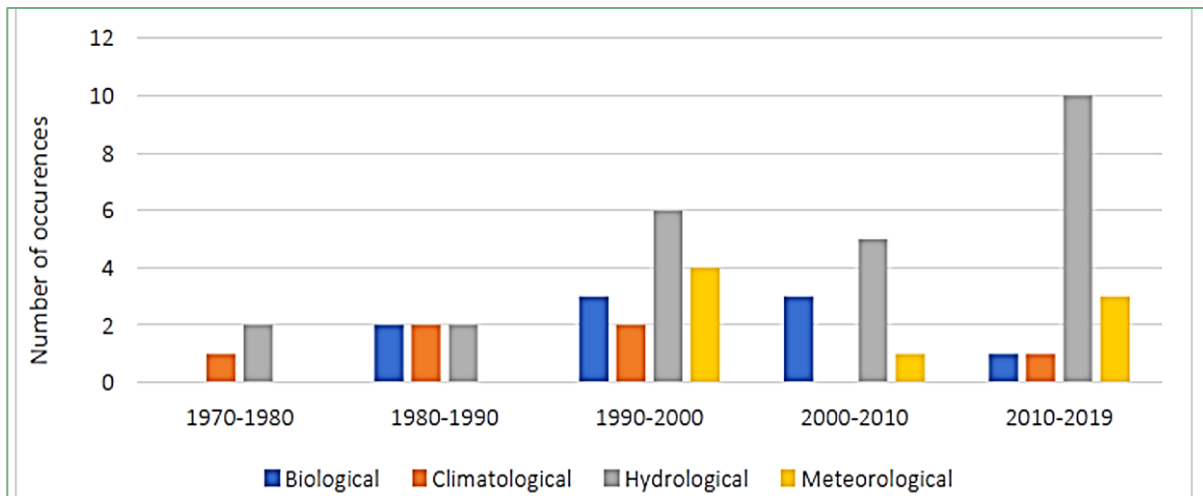
ຮູບທີ 37: ປະຊາກອນທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກໄພອັນຕະລາຍ 1990-2018

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ກະຊວງ ແຮງງານ ແລະ ສະຫວັດດີການສັງຄົມ, 2018

ອີງຕາມ UNDP, ເຫັນວ່າ ມີການເພີ່ມຂຶ້ນທັງຄວາມຖີ່ ແລະ ຄວາມຮຸນແຮງຂອງໄພນ້ຳຖ້ວມ ແລະ ໄພແຫ້ງແລ້ງ ຕະຫຼອດໄລຍະ 3 ທົດສະວັດທີ່ຜ່ານມາ ຊຶ່ງໄດ້ສະແດງໃນຮູບທີ 38 ກ່ຽວກັບ ຈຳນວນໄພພິບັດທີ່ຈັດຕາມປະເພດ ແລະ ໄລຍະເວລາ.⁶² ເຫດການຮຸນແຮງ ຂອງການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໂດຍສະເພາະ ໄພນ້ຳຖ້ວມ, ໄພແຫ້ງແລ້ງ ແມ່ນສ້າງຄວາມສ່ຽງທີ່ສຳຄັນຕໍ່ກັບຄົວເຮືອນທີ່ທຸກຍາກ ຊຶ່ງອາດພາໃຫ້ເຂົາເຈົ້າຕົກຢູ່ໃນສະພາບຄວາມທຸກຍາກທີ່ໜັກໜ່ວງຫຼາຍກວ່າເກົ່າ.

ຮູບທີ 38: ຈຳນວນໄພອັນຕະລາຍ ຈັດຕາມປະເພດ ແລະ ໄລຍະເວລາ

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: UNCTAD ອີງຕາມລະບົບ EM-DAT (<https://www.emdat.be/>).

4.1.2 ໄພນ້ຳຖ້ວມ ແລະ ສະພາບພູມອາກາດທີ່ມີການປ່ຽນແປງຢ່າງຮຸນແຮງ

ສປປ ລາວ ມີຄວາມບອບບາງຫຼາຍທີ່ສຸດຕໍ່ກັບໄພນ້ຳຖ້ວມ ຊຶ່ງຖານຂໍ້ມູນ ຂອງ INFORM Country Profile ໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ສປປ ລາວ ມີຄະແນນຄວາມສ່ຽງ 9.1 ຈາກຄະແນນທີ່ມີແຕ່ 0-10 ສຳລັບຄວາມສ່ຽງຕໍ່ໄພນ້ຳຖ້ວມ.⁶³ ນອກຈາກການພະຍາກອນເຫຼົ່ານີ້ແລ້ວ, ຜົນກະທົບຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດໃນ ສປປ ລາວ ກໍຍັງມີສູງຫຼາຍໃນລະດັບ

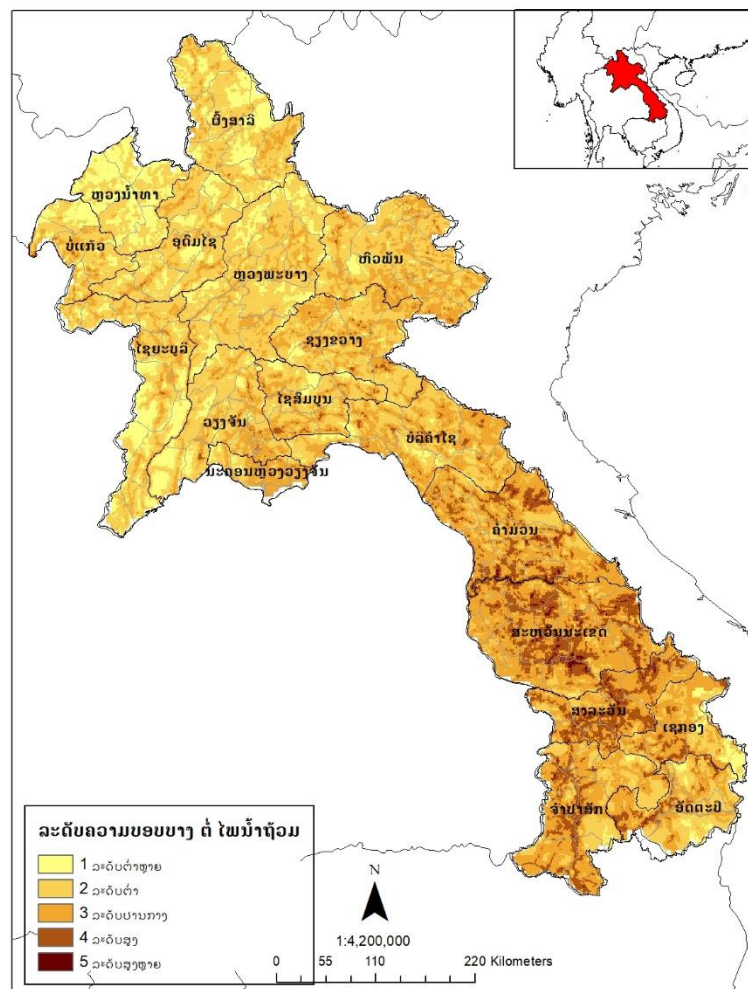
⁶² UNDP. (2009). ແຜນງານການປະຕິບັດມາດຕະການແຫ່ງຊາດຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ: ສປປ ລາວ, ອົງການສປຊ ເພື່ອການພັດທະນາ (UNDP).

⁶³ INFORM, 'Lao PDR: INFORM Risk Country Risk Profile'.

ທ້ອງຖິ່ນແຕ່ລະເຂດ ແລະ ອາດຈະແຕກຕ່າງກັນຕາມແຕ່ລະເມືອງ ແລະ ແຂວງ. ໃນປີ 2023, ກຊສ ໄດ້ປັບປຸງການປະເມີນ ແຜນທີ່ຄວາມບອບບາງ ຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຂອງປະເທດ ຈາກສະບັບເດີມ ປີ 2020 ໂດຍສະເພາະ ແຜນທີ່ດ້ານ ຄວາມບອບບາງຕໍ່ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ພາຍໃຕ້ການສ້າງແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປັບຕົວ. ການປະເມີນຜົນ ໄດ້ກວມເອົາ 18 ແຂວງ.

ອີງຕາມການປະເມີນຄວາມສ່ຽງ ແລະ ຄວາມບອບບາງ ຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ທີ່ດຳເນີນພາຍໃຕ້ໂຄງການນີ້ ເຫັນວ່າ ໄຟນ້ຳຖ້ວມຊຸ (ຖ້ວມກະທັນຫັນ) ຈະເກີດຂຶ້ນ ຖ້າຫາກມີຝົນຕົກໜັກຕິດຕໍ່ກັນ ສອງຫາສາມມື້. ເມື່ອນຳເອົາປັດໄຈ ທາງດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ, ຄວາມອ່ອນໄຫວ ແລະ ຄວາມສາມາດປັບຕົວເຂົ້າພິຈາລະນາ ຮ່ວມກັບ ຄວາມສ່ຽງຂອງໄຟນ້ຳຖ້ວມ, ເຮົາສາມາດກຳນົດໄດ້ພື້ນທີ່ ທີ່ມີໂອກາດ ທີ່ໄຟນ້ຳຖ້ວມຈະເກີດຂຶ້ນ ແລະ ຈະຖືກກະທົບຫຼາຍທີ່ສຸດ ຕໍ່ ກັບໄພແຫ້ງແລ້ງ. ອີງຕາມ ຮູບທີ 39, ເຮົາສາມາດເຫັນໄດ້ວ່າ ພື້ນທີ່ ທີ່ມີຄວາມບອບບາງສູງທີ່ສຸດ ແມ່ນ ຢູ່ພາກກາງ ແລະ ພາກໃຕ້, ເຊິ່ງມີຄວາມບອບບາງເປັນ ບໍລິເວນກວ້າງ. ເຊິ່ງແຂວງທີ່ມີຄວາມບອບບາງຫຼາຍທີ່ສຸດ ຕໍ່ກັບໄຟນ້ຳຖ້ວມ ແມ່ນ ແຂວງຄຳມ່ວນ, ສະຫວັນນະເຂດ, ສາລະວັນ ແລະ ແຂວງຈຳປາສັກ. ແຂວງທີ່ມີຄວາມບອບບາງຫຼາຍ ຕໍ່ໄຟນ້ຳຖ້ວມແມ່ນ ແຂວງຈຳປາສັກ, ອັດຕະປື, ເຊກອງ ແລະ ບໍລິຄຳໄຊ. ແຂວງທີ່ມີຄວາມບອບບາງໃນລະດັບປານກາງ ປະກອບມີ ແຂວງບໍລິຄຳໄຊ, ໄຊສົມບູນ, ຊຽງຂວາງ, ແຂວງວຽງຈັນ ແລະ ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ. ນອກຈາກນັ້ນ, ມີບາງເມືອງ ຂອງແຂວງພາກເໜືອກໍ່ມີພື້ນທີ່ ທີ່ມີຄວາມບອບບາງຫຼາຍທີ່ສຸດ.

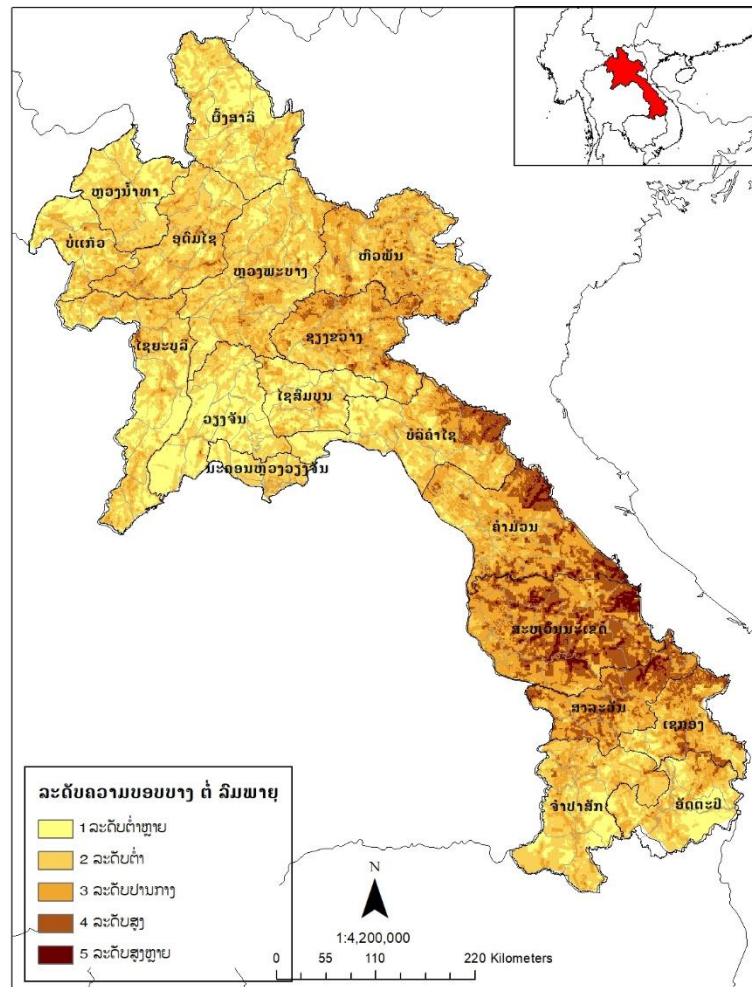
ຮູບທີ 39: ແຜນທີ່ຄວາມສ່ຽງ ແລະ ຄວາມບອບບາງຕໍ່ໄຟນ້ຳຖ້ວມ

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ກົມສິ່ງແວດລ້ອມ, ກສ 2025

ຜົນການວິເຄາະຄວາມບອບບາງ ໂດຍນຳເອົາ ຄວາມສ່ຽງ ລວມເຂົ້າກັບ ປັດໄຈ ທາງດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ, ຄວາມອ່ອນໄຫວ ແລະ ຄວາມສາມາດໃນການປັບຕົວ ສາມາດເຫັນໄດ້ ພື້ນທີ່ທີ່ເກີດລົມພາຍຸໃນລະດັບສູງຫຼາຍ ແມ່ນນອນໃນພື້ນທີ່ ຂອງແຂວງສະຫວັນນະເຂດ ແລະ ແຂວງສາລະວັນ (ຮູບທີ 40). ສຳລັບພື້ນທີ່ທີ່ເກີດລົມພະຍຸໃນລະດັບສູງ ແມ່ນ ແຂວງຄຳມ່ວນ ແລະ ບາງສ່ວນຂອງແຂວງ ບໍລິຄຳໄຊ, ເຊກອງ, ບໍລິຄຳໄຊ, ໄຊສົມບູນ ແລະ ແຂວງຊຽງຂວາງ.

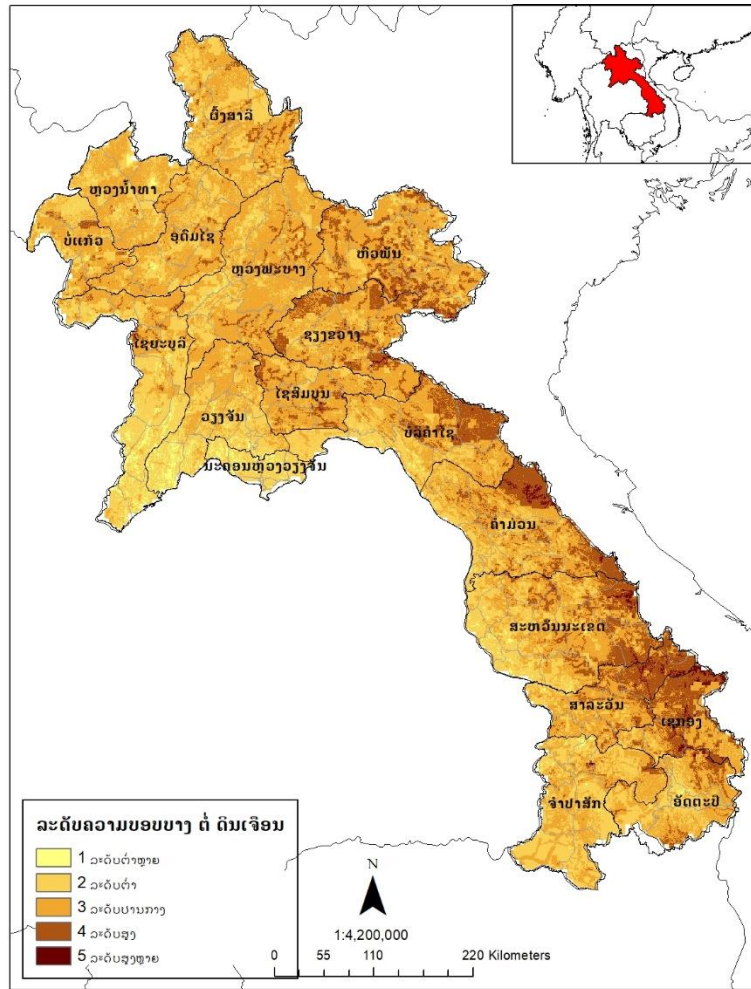
ຮູບທີ 40: ແຜນທີ່ຄວາມສ່ຽງ ແລະ ຄວາມບອບບາງຕໍ່ພະຍຸ

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ກົມສິ່ງແວດລ້ອມ, ກສ 2025

ພື້ນທີ່ ທີ່ຈະຖືກກະທົບຫຼາຍທີ່ສຸດ ເມື່ອເກີດດິນເຈື່ອນ ສ່ວນໃຫຍ່ ແມ່ນຢູ່ພາກຕາເວັນອອກ ຂອງ ສປປ ລາວ. ໂດຍອີງຕາມການປະເມີນເຫັນວ່າ ພື້ນທີ່ທີ່ມີຄວາມສ່ຽງ ແລະ ຄວາມບອບບາງຕໍ່ດິນເຈື່ອນໃນລະດັບສູງຫຼາຍ ແມ່ນນອນໃນແຂວງເຊກອງ, ສາລະວັນ ແລະ ບາງສ່ວນທີ່ຕິດກັບຊາຍແດນຫວຽດນາມ ຂອງ ແຂວງສະຫວັນນະເຂດ, ຄຳມ່ວນ, ບໍລິຄຳໄຊ, ໄຊສົມບູນ ແລະ ແຂວງຊຽງຂວາງ. ນອກຈາກນັ້ນ, ພື້ນທີ່ ທີ່ມີຄວາມບອບບາງປານກາງຫຼາຍ ແມ່ນນອນໃນບາງເມືອງ ຂອງແຂວງ ໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ.

ຮູບທີ 41: ແຜນທີ່ຄວາມສ່ຽງ ແລະ ຄວາມບອບບາງຕໍ່ດິນເຈື່ອນ

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ກົມສິ່ງແວດລ້ອມ, ກສ 2025

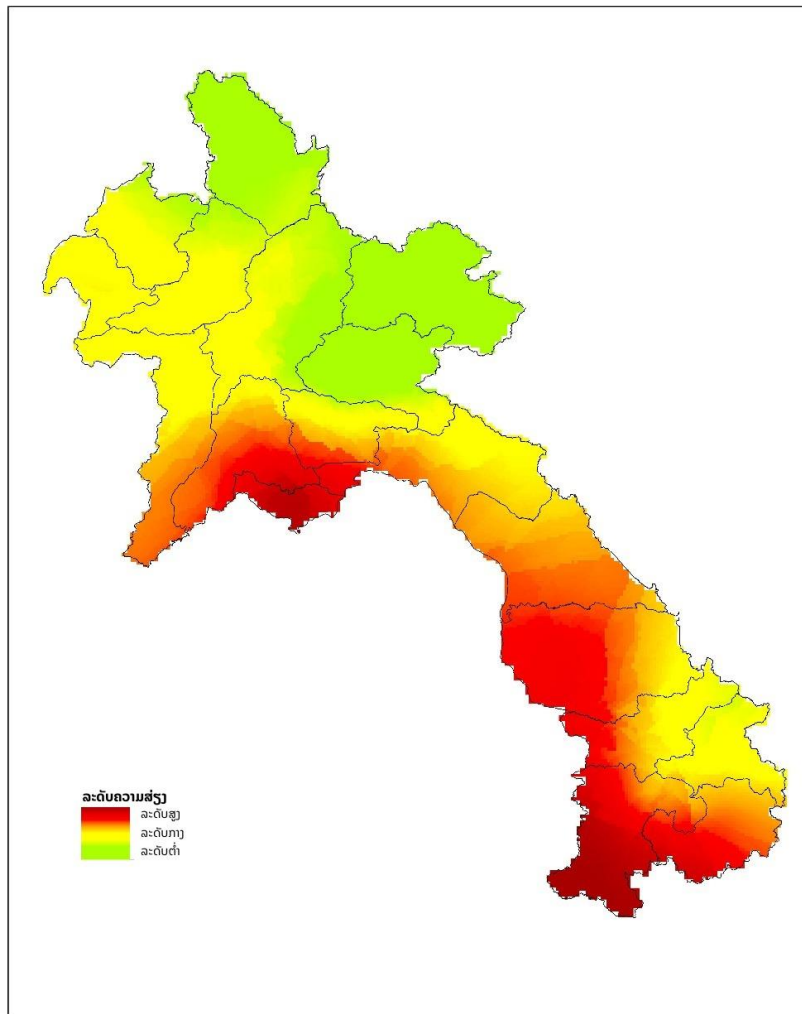
ໃນປີ 2008, ນໍ້າຖ້ວມ ແລະ ພະຍຸລະດູຮ້ອນ ໄດ້ສ້າງຜົນກະທົບຢ່າງໜັກໜ່ວງ, ກະທົບຕໍ່ຄົນຫຼາຍກວ່າ 200,000 ຄົນ ແລະ ທຳລາຍດິນກະສິກຳ ຈຳນວນ 75,000 ເຮັກຕາ, ຖັດມາ ແມ່ນເຫດການໄພນໍ້າຖ້ວມໃຫຍ່ໃນປີ 2011 ທີ່ເຮັດໃຫ້ເກີດມີຜົນເສຍຫາຍເຖິງ 200 ລ້ານໂດລາສະຫະລັດ. ຈາກນັ້ນ, ໃນປີ 2013, ກໍ່ເກີດມີໄພນໍ້າຖ້ວມຫຼາຍຄັ້ງ ທີ່ມີສາເຫດມາຈາກການຜັນຜວນ ຂອງສະພາບພູມອາກາດ, ໄພນໍ້າຖ້ວມເກີດຂຶ້ນໃນຫຼາຍໆພາກ ຂອງປະເທດ. ໄພນໍ້າຖ້ວມເຫຼົ່ານີ້ ສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ປະຊາຊົນ ປະມານ 395,000 ຄົນ, ເສຍຊີວິດຫຼາຍກວ່າ 20 ຄົນ ໃນ 12 ແຂວງ.⁶⁴ ໃນປີ 2018 ໄດ້ປະສົບກັບພະຍຸລະດູຮ້ອນເຊີນຕິງ ທີ່ພາໃຫ້ມີຜົນຕົກໜັກ ແລະ ນໍ້າຖ້ວມຢ່າງຮຸນແຮງ ໃນ 55 ເມືອງ ໃນທົ່ວ 13 ແຂວງ. ບາງແຂວງໃນພາກກາງ ແລະ ພາກໃຕ້ ຂອງ ສປປ ລາວ ກໍ່ຍັງໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກພະຍຸລະດູຮ້ອນໂປດູນ (Podul) ແລະ ພະຍຸຕິເພຣຊັນເຂດຮ້ອນ ຄາຈິກີ (Kajiki) ໃນປີ 2019. ຄວາມເສຍຫາຍຈາກເຫດການເຫຼົ່ານີ້ມີປະມານ 164 ລ້ານ ໂດລາສະຫະລັດ.⁶⁵

ພະຍຸລະດູຮ້ອນ ເຖິງວ່າບໍ່ແມ່ນໄພຂົ່ມຂູ່ໂດຍກົງ ເນື່ອງຈາກກຳລັງແຮງໄດ້ອ່ອນຕົວລົງແລ້ວເມື່ອມາຮອດ ສປປ ລາວ ຈາກທະເລຈີນໃຕ້, ແຕ່ກໍ່ມັກຈະພາໃຫ້ເກີດໄພນໍ້າຖ້ວມ ເນື່ອງຈາກຜົນຕົກໜັກ. ນໍ້າຖ້ວມເຫຼົ່ານີ້ ເປັນໄພຂົ່ມຂູ່ທີ່ສຳຄັນຫຼາຍ ສຳລັບ ສປປ ລາວ (ຮູບທີ 42).

⁶⁴ <https://www.reuters.com/article/us-Lao-PDR-floods/floods-in-Lao-PDR-kill-20-damage-rice-crops-idUSBRE97R0BB20130828>

⁶⁵ ສູນ AHA (14 ຕຸລາ 2019) ລາຍງານສະຖານະການ: ພະຍຸລະດູຮ້ອນໂປດູ (Podul) and ພະຍຸຕິເພຣຊັນເຂດຮ້ອນ ຄາຈິກີ (Kajiki). ໄດ້ມາຈາກ <https://ahacentre.org/situation-update/situation-update-no-5-tropical-storm-podul-and-tropical-depression-kajiki-13-sep-2019/>

ຮູບທີ 42: ແຜນທີ່ຄວາມສ່ຽງຕໍ່ກັບຄວາມອັນຕະລາຍ ຈາກໄພນ້ຳຖ້ວມ

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ກະຊວງ ແຮງງານ ແລະ ຫວັດດິການສັງຄົມ, 2019

4.1.3 ໄພແຫ້ງແລ້ງ ແລະ ເຫດການຄົ້ນຄວາມຮ້ອນ

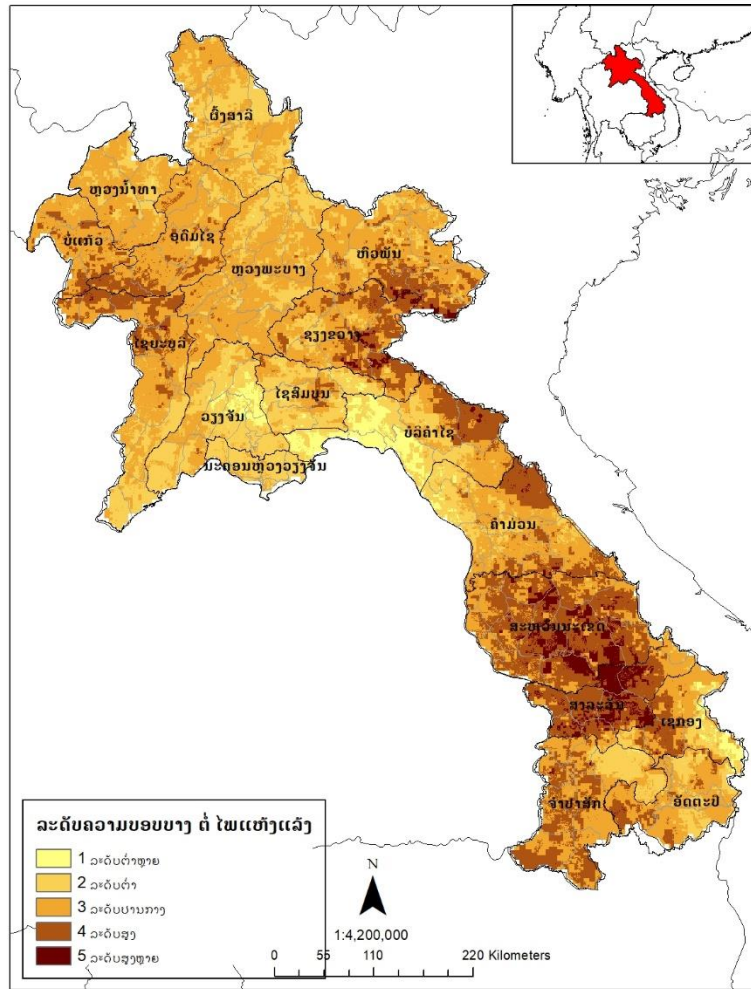
ອີງຕາມຂໍ້ມູນໃນປີຜ່ານມາ, ສປປ ລາວ ເຄີຍປະສົບກັບໄພແຫ້ງແລ້ງຢ່າງໜັກໜ່ວງ ໃນປີ 2015, 2016 ແລະ 2019. ຜົນການສຶກສາ ໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ໄພແຫ້ງແລ້ງ ແລະ ປະກົດການ ENSO ແມ່ນມີຄວາມກ່ຽວຂ້ອງກັນ, ມີ 71 ສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງ ໄພນ້ຳຖ້ວມ ແລະ ໄພແຫ້ງແລ້ງ ໃນ ສປປ ລາວ ເກີດຂຶ້ນພ້ອມກັບປະກົດການ ENSO.⁶⁶ ນອກຈາກ ຝົນຕົກໜັກ ແລະ ໄພແຫ້ງແລ້ງ ແລ້ວ, ສປປ ລາວ ຍັງໄດ້ປະເຊີນກັບໄພແຫ້ງແລ້ງທີ່ຄາດວ່າຈະເພີ່ມຂຶ້ນທັງທາງດ້ານຄວາມຮຸນແຮງ ແລະ ຄວາມຖີ່.⁶⁷

ອີງຕາມການປະເມີນເຫັນວ່າ, ພື້ນທີ່ ທີ່ເກີດຄວາມສ່ຽງ ແລະ ຄວາມບອບບາງຕໍ່ໄພແຫ້ງແລ້ງໃນລະດັບສູງຫຼາຍ (ຮູບທີ 43) ແມ່ນ ນອນໃນແຂວງສະຫວັນນະເຂດ ແລະ ແຂວງສາລະວັນ. ສໍາລັບພື້ນທີ່ ທີ່ມີຄວາມສ່ຽງ ແລະ ຄວາມບອບບາງ ໃນລະດັບ ສູງ ແມ່ນນອນໃນບາງສ່ວນ ຂອງແຂວງຈໍາປາສັກ, ເຊກອງ, ອັດຕະປື, ຄໍາມ່ວນ, ບໍລິຄໍາໄຊ, ໄຊສົມບູນ, ຊຽງຂວາງ, ໄຊຍະບູລີ, ອຸດົມໄຊ ແລະ ແຂວງຫຼວງນໍ້າທາ.

⁶⁶ Sutton, W., Srivastava, J., Rosegrant, M., Koo, J., Robertson, R. (2019). Striking a balance: Managing El Niño and La Niña in Lao PDR's Agriculture. World Bank Group. Retrieved from <https://openknowledge.worldbank.org/bitstream/handle/10986/31523/Striking-a-Balance-Managing-El-Ni-and-La-Ni-in-Lao-PDR-s-Agriculture.pdf>

⁶⁷ Ibid

ຮູບທີ 43: ພື້ນທີ່ໄມຄວາມສ່ຽງ ແລະ ຄວາມບອບບາງຕໍ່ໄພແຫ້ງແລ້ງ

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ກົມສິ່ງແວດລ້ອມ, ກສ 2025

ໃນໄລຍະ 4 ທົດສະວັດຜ່ານມາ, ສປປລາວ ໄດ້ປະເຊີນກັບເຫດການໄພແຫ້ງແລ້ງຄັ້ງໃຫຍ່ຈຳນວນ 5 ຄັ້ງ ຊຶ່ງສົ່ງຜົນກະທົບຫຼາຍກວ່າ 3 ລ້ານຄົນ.⁶⁸ ໂດຍສະເພາະ ໄພແຫ້ງແລ້ງທີ່ໜັກໜ່ວງໃນປີ 1998 ໃນຊ່ວງລະດູແລ້ງທີ່ມີອຸນຫະພູມສູງຂຶ້ນຫຼາຍ ຊຶ່ງເຫດການດັ່ງກ່າວ ໄດ້ສ້າງຜົນກະທົບຫຼາຍກວ່າ 750,000 ຄົນ. ໃນປີ 2003 ກໍ່ມີໄພແຫ້ງແລ້ງຢ່າງຮຸນແຮງເກີດຂຶ້ນອີກ ຊຶ່ງເປັນຜົນມາຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດໃນລະດັບພາກພື້ນ. ບົດລາຍງານຂອງທະນາຄານໂລກ ໄດ້ລະບຸວ່າ ໃນລະຫວ່າງປີ 1995 ຫາ 2005 ໄດ້ເກີດມີສະພາບອຸນຫະພູມປ່ຽນແປງທີ່ບໍ່ສະໜ້າສະເໝີ ສິ່ງຜົນໃຫ້ເກີດມີໄພແຫ້ງແລ້ງ. ໄພແຫ້ງແລ້ງໃນລະດັບທ້ອງຖິ່ນເຫຼົ່ານີ້ ເປັນໄພຂົ່ມຂູ່ຕໍ່ການຜະລິດກະສິກໍາພາຍໃນປະເທດ ແລະ ຄວາມໝັ້ນຄົງທາງສະບຽງອາຫານ.⁶⁹

ໃນປີ 2010 ໄພແຫ້ງແລ້ງຮຸນແຮງ ເກີດຂຶ້ນໃນຊ່ວງລະດູຝົນ ລະຫວ່າງ ເດືອນພຶດສະພາ ເຖິງ ເດືອນຕຸລາ. ເຫດການນີ້ ໄດ້ສົ່ງຜົນກະທົບທີ່ຮ້າຍແຮງຕໍ່ການເກັບກ່ຽວຜົນຜະລິດກະສິກໍາ ຂອງປີດັ່ງກ່າວ, ເຮັດໃຫ້ເກີດມີການຂາດແຄນອາຫານຢ່າງໜັກໜ່ວງ ໃນພາກໃຕ້ ຂອງ ສປປ ລາວ ຊຶ່ງກະທົບ ປະມານ 85,000 ຄົນ (ຕາຕະລາງທີ 5).⁷⁰ ໄພແຫ້ງແລ້ງນີ້ ເກີດຂຶ້ນພາຍຫຼັງພະຍຸໄຕ້ຝຸ່ນເກດສະໜາ ຊຶ່ງໄດ້ທຳລາຍພື້ນທີ່ຜະລິດກະສິກໍາ, ທີ່ຢູ່ອາໄສ ແລະ ໂຄງລ່າງພື້ນຖານຢ່າງໜັກໜ່ວງ ໂດຍສະເພາະ ໃນບັນດາແຂວງພາກໃຕ້, ພາໃຫ້ເສດຖະກິດເສຍຫາຍເຖິງ 58 ລ້ານ ໂດລາສະຫະລັດ.⁷¹ ໄພແຫ້ງແລ້ງ ສົ່ງຜົນສະທ້ອນຕໍ່ລະບົບອຸທິກກະສາດ ທັງເປັນອັນຕະລາຍຕໍ່ຊີວະນານາພັນ ແລະ ສິ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ສຸຂະພາບຂອງຄົນ.⁷² ຄາດຄະເນໄດ້ວ່າ ມີປະມານ 188,000 ຄົວເຮືອນໃນ

⁶⁸ UNDP. (2009). ແຜນງານການປະຕິບັດມາດຕະການແຫ່ງຊາດຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ: ສປປ ລາວ, ອົງການສປຊ ເພື່ອການພັດທະນາ (UNDP).

⁶⁹ ທະນາຄານໂລກ (2011). ສະພາບການຂອງປະເທດກ່ຽວກັບຄວາມສ່ຽງຕໍ່ໄພພິບັດ ແລະ ການປັບຕົວ: ຄວາມບອບບາງ, ການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງ ແລະ ການປັບຕົວກັບ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຂອງ ສປປ ລາວ..

⁷⁰ ລັດຖະບານ ສປປ ລາວ (2018). ການປະເມີນຄວາມຕ້ອງການພາຍຫຼັງໄພພິບັດ (PDNA) ນໍ້າຖ້ວມ 2018. ໄດ້ມາຈາກ<https://laopdr.un.org/en/12913-2018-floods-post-disaster-needs-assessment>

⁷¹ http://www.un-spider.org/sites/default/files/41_ສ່ວນຮ້ອຍ20UN-SPIDER_Lao_PDR_ສ່ວນຮ້ອຍ20rev1-lllovepdf-compressed.pdf

⁷² ທະນາຄານພັດທະນາອາຊີ (2019). ການປະເມີນຄວາມສ່ຽງຕໍ່ໄພພິບັດ: ສປປ ລາວ ໂຄງການຂະແໜງການຄຸ້ມຄອງພື້ນຖານໂຄງລ່າງໃນຊຸມນະບົດ ແລະ ເຂດຮັບນໍ້າແບບຍືນຍົງ.

ສປປ ລາວ ມີຄວາມສ່ຽງທີ່ຈະຂາດຄວາມໝັ້ນຄົງທາງສະບຽງອາຫານ ເນື່ອງຈາກໄພແຫ້ງແລ້ງ ທີ່ເກີດຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ຍັງຈະສົ່ງຜົນໃຫ້ເກີດມີໄພແຫ້ງແລ້ງຫຼາຍຂຶ້ນ, ທັງຍາວນານ ແລະ ຮຸນແຮງກວ່າເກົ່າ. ⁷³ ອີງຕາມການທົດລອງປັບຄ່າສະເລ່ຍຂອງ ປະລິມານນ້ຳຝົນ, ຄວາມຖີ່ ແລະ ຄວາມຍາວນານ ຂອງຈຳນວນມື້ທີ່ມີຝົນຕົກ, ອາດຈະເວົ້າໄດ້ວ່າ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດທີ່ເຮັດ ໃຫ້ເກີດໄພແຫ້ງແລ້ງ ແມ່ນກ່ຽວຂ້ອງກັບຈຳນວນມື້ທີ່ມີຝົນຕົກ ໃນລະດັບ 1 ມມ ຫຼື ໜ້ອຍກວ່ານັ້ນ (ມື້ອາກາດແຫ້ງ).⁷⁴

ຕາຕະລາງທີ 5: ຄວາມເສຍຫາຍຈາກໄພແຫ້ງແລ້ງ 1998-2020

ປະເພດໄພພິບັດ	ປີ	ຈຳນວນຄົນທີ່ໄດ້ຮັບ ຜົນກະທົບ	ເສຍ ຊີວິດ	ມູນຄ່າຄວາມເສຍຫາຍ (ໂດລາສະຫະລັດ)
ໄພແຫ້ງແລ້ງ	1998	750,000	-	-
ໄພແຫ້ງແລ້ງ	2003	-	-	
ໄພແຫ້ງແລ້ງ	2010	85,000		
ໄພແຫ້ງແລ້ງ	2016	ບໍ່ມີຂໍ້ມູນ	0 ²	126,200 ²
ໄພແຫ້ງແລ້ງ	2019 - 2020	67,800 ⁴		

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: UNCTAD ອີງຕາມລະບົບຖານຂໍ້ມູນ EM-DAT (<https://www.emdat.be>)

ສປປ ລາວ ເຄີຍປະສົບກັບການເພີ່ມຂຶ້ນ ຂອງອຸນຫະພູມ ແລະ ຈຳນວນວັນທີ່ມີອາກາດຮ້ອນເອົ້າຫຼາຍ, ພ້ອມນີ້ ກໍຄາດ ວ່າຈະພົບກັບຄືນຄວາມຮ້ອນທີ່ມີຄວາມຖີ່ເພີ່ມຂຶ້ນໃນອະນາຄົດ. ຄວາມເປັນໄປໄດ້ ຂອງຄືນຄວາມຮ້ອນ ບົ່ງບອກວ່າ ການປ່ຽນແປງ ດິນຟ້າອາກາດ ປະກອບສ່ວນ 29 ສ່ວນຮ້ອຍ ທີ່ພາໃຫ້ມີສະພາບພູມອາກາດມີການປ່ຽນແປງຢ່າງຮຸນແຮງ ໃນທົ່ວພາກພື້ນ ອາຊີຕາເວັນອອກສ່ຽງໃຕ້ ໃນເດືອນເມສາ 2016, ໃນຂະນະທີ່ ENSO ໄດ້ປະກອບສ່ວນພຽງແຕ່ 49 ສ່ວນຮ້ອຍ. ທະນາຄານ ໂລກ ແລະ ທະນາຄານພັດທະນາອາຊີ ໄດ້ລາຍງານວ່າ ພາຍໃຕ້ແບບຈຳລອງ CCKP, ຈະມີການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງຄືນຄວາມຮ້ອນປະຈຳ ປີ ພາຍໃຕ້ສົມມຸດຖານການປ່ອຍທາດອາຍເຮືອນແກ້ວໃນລະດັບຕ່າງກັນ ທຽບກັບ ເສັ້ນທຽບຖານ ປີ 1986 ຫາ 2005. ເຖິງ ຢ່າງໃດກໍຕາມ ສປປ ລາວ ບໍ່ໄດ້ມີການເກັບກຳຈຳນວນຄົນ ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກຄືນຄວາມຮ້ອນນີ້.⁷⁵

ອີງການອະນາໄມໂລກ ໄດ້ລະບຸວ່າການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຈະເຮັດໃຫ້ມີອຸນຫະພູມສະເລ່ຍປະຈຳປີ ເພີ່ມຂຶ້ນ ແລະ ມີຄືນຄວາມຮ້ອນທີ່ຮຸນແຮງ ແລະ ຖີ່ກວ່າເກົ່າ ຊຶ່ງຈະສົ່ງຜົນໃຫ້ຄົນຈຳນວນຫຼວງຫຼາຍມີຄວາມສ່ຽງຕໍ່ກັບການເຈັບໄຂ້ໄດ້ປ່ວຍຈາກ ອາກາດຮ້ອນເອົ້າ. ຜູ້ເຖົ້າ, ເດັກນ້ອຍ, ຄົນເຈັບທີ່ມີພະຍາດຊຳເຮື້ອ, ກຸ່ມຄົນທີ່ຢູ່ຫ່າງຈາກສັງຄົມ ແລະ ກຸ່ມອາຊີບທີ່ມີຄວາມສ່ຽງ ແມ່ນ ຈະມີຄວາມບອບບາງຕໍ່ກັບສະພາບພູມອາກາດທີ່ມີຄວາມຮ້ອນເອົ້າ. ພາຍໃຕ້ສົມມຸດຖານການວິເຄາະສະພາບພູມອາກາດ ການປ່ອຍ ທາດອາຍເຮືອນແກ້ວລະດັບສູງ, ຄາດວ່າ ຜູ້ເຖົ້າ (ອາຍຸຫຼາຍກວ່າ 65 ປີ) ຈະເສຍຊີວິດຈາກສະພາບພູມອາກາດທີ່ມີຄວາມຮ້ອນເອົ້າ ເພີ່ມຂຶ້ນປະມານ 72 ຄົນ ໃນຈຳນວນຕໍ່ 100,000 ຄົນ ພາຍໃນປີ 2080 ທຽບກັບຜົນການຄິດໄລ່ຕາມເສັ້ນທຽບຖານ ທີ່ມີປະມານ 3 ຄົນ (ເສຍຊີວິດ) ຕໍ່ 100,000 ຄົນ ຕໍ່ ປີ ໃນຊ່ວງປີ 1961 ຫາ 1990. ການຫຼຸດລົງຢ່າງໄວວາ ຂອງການປ່ອຍທາດອາຍເຮືອນແກ້ວໃນໂລກ ອາດຈະຈຳກັດຈຳນວນຄົນເສຍຊີວິດຈາກຄວາມຮ້ອນ ໃນຜູ້ເຖົ້າໄດ້ປະມານ 15 ຄົນ (ເສຍຊີວິດ) ຕໍ່ 100,000 ຄົນ ພາຍໃນ 2080.⁷⁶

⁷³ EcoLao 2012

⁷⁴ WSP (2024) ປະຫວັດສາດ, ການຄາດຄະເນອຸນຫະພູມ ແລະ ການປະເມີນຄວາມສ່ຽງ ແລະ ຄວາມບອບບາງຂອງດິນຟ້າອາກາດ: ການສ້າງຂີດຄວາມສາມາດຂອງລັດຖະບານ ສປປ ລາວ ເພື່ອກ້າວໄປສູ່ຂະບວນການວາງ ແຜນການປັບຕົວແຫ່ງຊາດ.

⁷⁵ World Bank and ADB (2019). Lao PDR National Climate Profile

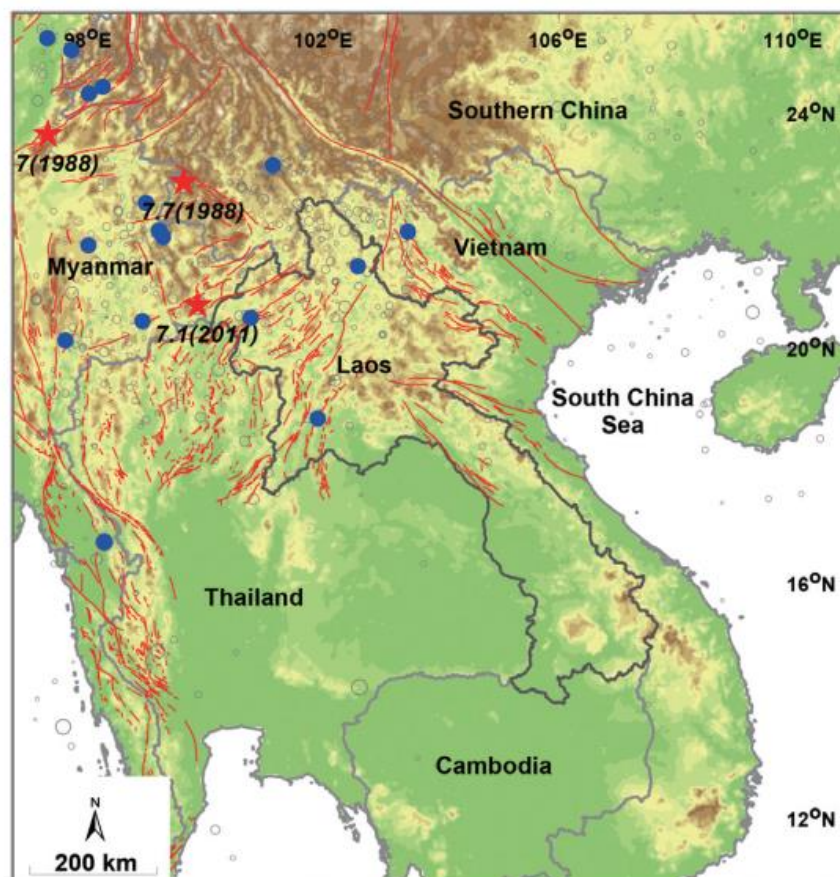
⁷⁶ WHO (2015). ບົດລາຍງານກ່ຽວກັບສະພາບອາກາດ ແລະ ສຸຂະພາບ

4.1.4 ແຜ່ນດິນໄຫວ

ນອກຈາກໄພອັນຕະລາຍດ້ານສະພາບພູມອາກາດແລ້ວ ແຜນແຫ່ງຊາດການປັບຕົວ ເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ສະບັບນີ້ ຍັງສັງລວມຂໍ້ມູນ ກ່ຽວກັບຄວາມສ່ຽງການເກີດແຜ່ນດິນໄຫວ ແລະ ການວິເຄາະລະດັບຄວາມຮຸນແຮງ ຂອງແຜ່ນດິນໄຫວ ທີ່ອາດຈະເກີດຂຶ້ນ ໃນ ສປປ ລາວ.⁷⁷ ດັ່ງຮູບແຜນທີ 44 ໄດ້ສະແດງຈຸດກຳເນີດ ຂອງແຜ່ນດິນໄຫວທີ່ເກີດຂຶ້ນ ໃນພື້ນທີ່ໜ້າໃກ້ກັບ ສປປ ລາວ ໃນໄລຍະຜ່ານມາ ຊຶ່ງເຫັນວ່າ ແຜ່ນດິນໄຫວມັກເກີດຂຶ້ນຢູ່ທາງພາກຕາເວັນຕົກສຽງເໜືອ ຂອງ ສປປ ລາວ ແລະ ໃນ ເຂດຂອງປະເທດມຽນມາ ທີ່ມີຂະໜາດຄວາມຮຸນແຮງ ຂອງແຜ່ນດິນໄຫວແຕ່ຂະໜາດກາງ ຫາ ໃຫຍ່. ວົງມົນສີຟ້າ (blue circles) ໃນຮູບດັ່ງກ່າວ ໄດ້ສະແດງແຜ່ນດິນໄຫວ ຂະໜາດ $M_w \geq 6.0$ (M_w ໝາຍເຖິງ Moment Magnitude ຊຶ່ງເປັນຂະໜາດທີ່ໃຊ້ມາຕະຖານໃນການວັດແທກຄວາມແຮງຂອງແຜ່ນດິນໄຫວ) ແລະ ດາວສີແດງ (red stars) ໃນຮູບໝາຍເຖິງ ແຜ່ນດິນໄຫວ ທີ່ມີຂະໜາດຄວາມຮຸນແຮງຫຼາຍກວ່າ $M_w \geq 7.0$ ຂຶ້ນໄປ ທີ່ເກີດຂຶ້ນໃນອາດິດ ໂດຍສະເພາະເຫດການແຜ່ນດິນໄຫວ ທີ່ເກີດຂຶ້ນໃນປີ 1988 ທີ່ມີຂະໜາດຄວາມຮຸນແຮງ $M_w = 7.7$.

ນອກຈາກນີ້, ຮູບດັ່ງກ່າວຍັງສະແດງໃຫ້ເຫັນເຖິງທີ່ຕັ້ງ ຂອງຮອຍເລື່ອນຕ່າງໆ ທີ່ມີພະລັງ ຊຶ່ງເປັນສາເຫດການເກີດແຜ່ນດິນໄຫວ ເມື່ອມີການເຄື່ອນຕົວ ຂອງຮອຍເລື່ອນດັ່ງກ່າວ. ສປປ ລາວ ຍັງຕັ້ງຢູ່ໃນພື້ນທີ່ໜ້າມີການເຄື່ອນໄຫວຂອງແຜ່ນດິນໄຫວ ແລະ ມີ ໂອກາດຈະໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ ຈາກແຜ່ນດິນໄຫວ ເຖິງແມ່ນວ່າຈະບໍ່ຮຸນແຮງ ເທົ່າກັບບາງປະເທດໃກ້ຄຽງໃນເຂດພາກພື້ນແມ່ນ້ຳຂອງ ຕອນລຸ່ມ. ເສັ້ນຂີດສີແດງ (red lines) ໃນຮູບ ເປັນຕົວແທນຂອງເຂດຮອຍເລື່ອນ ທີ່ຍັງມີກຳລັງຫຼາຍ (seismogenic faults) ທີ່ສາມາດກໍ່ໃຫ້ເກີດແຜ່ນດິນໄຫວໄດ້.

ຮູບທີ 44: ແຜນທີ່ ສະແດງຈຸດກຳເນີດແຜ່ນດິນໄຫວ

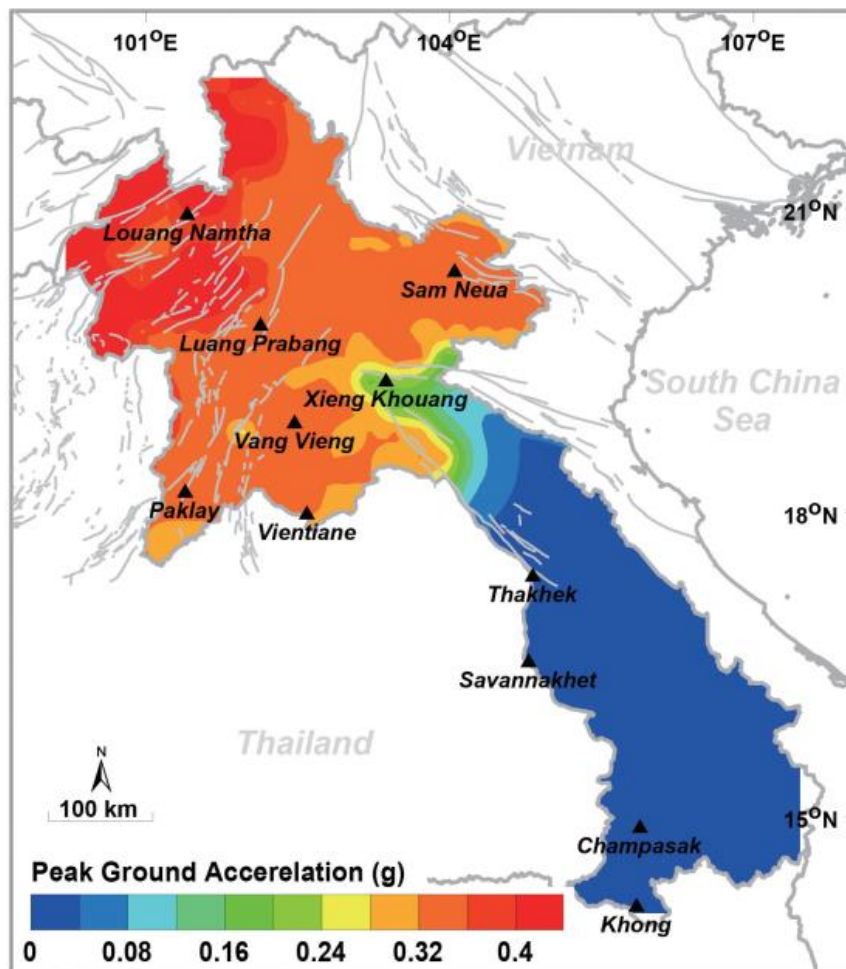
ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ADPC (2010)

⁷⁷ ADPC (2010) & Pailoplee and Charusiri (2017). Earthquake Assessment in Southeast Asia

ແຜນທີ່ກ່ຽວກັບອັນຕະລາຍຈາກແຜ່ນດິນໄຫວຂອງ ສປປ ລາວ ທີ່ພັດທະນາໂດຍ ໄຟໂລພີ ແລະ ຈາຣຸສິຣີ (2017) ໄດ້ສະແດງຄວາມສ່ຽງຕໍ່ເຫດການແຜ່ນດິນໄຫວໃນທົ່ວປະເທດ ແລະ ຄວາມແຮງສັ່ນສະເທືອນຂອງພື້ນດິນສູງສຸດ ທີ່ຄາດວ່າຈະເກີດຂຶ້ນໃນພາກຕ່າງໆຂອງ ສປປ ລາວ, ໂດຍສົມມຸດຕິຖານເຖິງສະຖານະການທີ່ຮ້າຍແຮງທີ່ສຸດເມື່ອເກີດເຫດການແຜ່ນດິນໄຫວ ທີ່ມີຄວາມຮຸນແຮງສູງສຸດ (Maximum Credible Earthquake - MCE) ຢູ່ຈຸດທີ່ໃກ້ທີ່ສຸດຂອງຮອຍເລື່ອນກັບສະຖານທີ່ໃດໜຶ່ງ. ແຜນທີ່ສະແດງຄ່າອັດຕາເລັ່ງສູງສຸດຂອງພື້ນດິນ (Peak Ground Acceleration - PGA) ຕັ້ງແຕ່ 0 ຫາ 0.4 g (g ໝາຍເຖິງ acceleration due to gravity).

ແຜນທີ່ໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ແຂວງພາກເໜືອເກືອບທຸກແຂວງ ຂອງ ສປປ ລາວ ແມ່ນມີໂອກາດຈະໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກແຜ່ນດິນໄຫວສູງ ເນື່ອງຈາກ ມີຄ່າ PGA ສູງສຸດ (ສູງເຖິງ 0.4 g) ໂດຍສະເພາະ ແຂວງ ຫຼວງນ້ຳທາ, ຫຼວງພະບາງ, ແລະ ແຂວງໄຊຍະບູລີ. ສໍາລັບແຂວງ ທາງພາກກາງ ເຊັ່ນ: ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ແລະ ແຂວງວຽງຈັນ ແລະ ບາງແຂວງພາກເໜືອ ເຊັ່ນ: ແຂວງຫຼວງພະບາງ ແລະ ແຂວງຫົວພັນ ມີລະດັບອັນຕະລາຍປານກາງ ຊຶ່ງມີຄ່າ PGA ໃນລະຫວ່າງ 0.27 ຫາ 0.32 g. ໃນຂະນະທີ່ບາງແຂວງ ຂອງພາກກາງ ເຊັ່ນ: ບໍລິຄໍາໄຊ ແລະ ຄຳມ່ວນ, ແລະ ບັນດາແຂວງພາກໃຕ້ ແມ່ນຈັດຢູ່ໃນເຂດໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຕໍ່າ ຊຶ່ງມີຄ່າ PGA ຕໍ່າກວ່າ 0.04 g.

ຮູບທີ 45: ແຜນທີ່ ສະແດງຄວາມຮຸນແຮງ ຂອງແຜ່ນດິນໄຫວ

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ໄຟໂລພີ ແລະ ຈາຣຸສິຣີ (2017)

4.2 ຜົນກະທົບຕໍ່ຕ່ອງໂສ້ອາຫານ ແລະ ໂພຊະນາການ

ເນື່ອງຈາກ ປະຊາກອນ ແລະ ແບບແຜນການດໍາລົງຊີວິດ ຂອງ ສປປ ລາວ ສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນອາໄສການຜະລິດກະສິກໍາ ແລະ ເອື້ອຍອີງໃສ່ທຳມະຊາດ. ການປ່ຽນແປງຂອງສະພາບພູມອາກາດທີ່ນັບມື້ນັບຮຸນແຮງຂຶ້ນ ແມ່ນໄດ້ສົ່ງຜົນສະທ້ອນຕໍ່ລາຍຮັບ

ຂອງຊາວກະສິກອນ.⁷⁸ ພ້ອມດຽວກັນນັ້ນ, ແຮງງານທີ່ຢູ່ໃນຂະແໜງການກໍ່ສ້າງ ກໍມີແນວໂນ້ມທີ່ຈະປະສົບກັບຄວາມບໍ່ໝັ້ນຄົງໃນການຈ້າງງານ ຊຶ່ງຈະເຮັດໃຫ້ມີລາຍຮັບບໍ່ປົກກະຕິ. ສະນັ້ນ, ຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ພວກເຂົາມີຄວາມສາມາດທີ່ຈຳກັດໃນການປັບຕົວ ຫຼື ຕອບໂຕ້ຕໍ່ກັບເຫດການຄວາມຮຸນແຮງ ໄດ້ຢ່າງມີປະສິດທິພາບ. ໃນພື້ນທີ່ເປັນເຂດພູດອຍ ຂອງປະເທດ, ນ້ຳຖ້ວມກະທັນຫັນ ເປັນສາເຫດຕົ້ນຕໍທີ່ສ້າງຜົນເສຍຫາຍຕໍ່ ຜົນລະປູກ ແລະ ສັດລ້ຽງ. ການເຮັດນາໃນເຂດທົ່ງພຽງ ຕາມແຄມແມ່ນ້ຳໃຫຍ່ ລວມທັງການປູກພືດຊະນິດອື່ນໆ ກໍໄດ້ຮັບຜົນກະທົບເຊັ່ນດຽວກັນ ຈາກນ້ຳຖ້ວມຂັງ.

ບັນຫາໄພນ້ຳຖ້ວມ ແລະ ຝົນຕົກໜັກ ແມ່ນຍັງສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ການເຮັດໄຮ່ເຂດເນີນສູງ ເຊັ່ນ: ສາລີ, ມັນຕົ້ນ ແລະ ພືດຜັກ.⁷⁹ ນອກຈາກພືດພັນທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບແລ້ວ, ດິນກະສິກໍາ ທີ່ໃຊ້ໃນການປູກເຂົ້າ, ກາເຟ ແລະ ພືດຜັກ ກໍຖືກທຳລາຍ ຕົ້ນຕໍແມ່ນຍ້ອນດິນເຊາະເຈື່ອນ ແລະ ການເຊາະເຈື່ອນທີ່ເກີດຈາກໄພນ້ຳຖ້ວມ.

ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ນ້ຳຖ້ວມໃນເຂດທົ່ງພຽງ ເມື່ອລະດັບນ້ຳຄ່ອຍໆສູງຂຶ້ນ, ຊາວກະສິກອນຍັງມີໂອກາດທີ່ຈະຍົກຍ້າຍອຸປະກອນ ແລະ ເຄື່ອງໃຊ້ໄປໄວ້ໃນບ່ອນສູງກວ່າ ແລະ ປອດໄພ ສະນັ້ນຜົນເສຍຫາຍຕໍ່ອຸປະກອນເຫຼົ່ານີ້ຈຶ່ງມີໜ້ອຍ⁸⁰. ຄວາມເສຍຫາຍລວມທີ່ມີຕໍ່ຂະແໜງນີ້ ມີປະມານ 139.8 ຕື້ກີບ, ໃນຂະນະທີ່ ຜົນເສຍຫາຍ ແລະ ຄວາມສູນເສຍທັງໝົດ ແມ່ນ 1,227.3 ຕື້ກີບ. ໄພນ້ຳຖ້ວມເຮັດໃຫ້ສູນເສຍປາເປັນຈຳນວນຫຼາຍກວ່າ 23 ລ້ານໂຕ ຊຶ່ງໃນນັ້ນມີຈຳນວນ 42 ສ່ວນຮ້ອຍ ຢູ່ໃນນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ແລະ ຈຳນວນ 14 ສ່ວນຮ້ອຍ ຢູ່ແຂວງອຸດົມໄຊ.⁸¹

ເຖິງວ່າ ສປປ ລາວ ມີຄວາມອຸດົມສົມບູນທາງດ້ານຊັບພະຍາກອນນ້ຳ, ແຕ່ວ່າຄວາມຕ້ອງການສຳລັບການສະໜອງນ້ຳກໍຍັງຄົງສູງຂຶ້ນເລື້ອຍໆ. ໂດຍສະເພາະ ໃນເຂດທົ່ງພຽງພາກໃຕ້, ນ້ຳເທິງໜ້າດິນ ບໍ່ສາມາດຕອບສະໜອງຄວາມຕ້ອງການສຳລັບຊົນລະປະທານ, ເຫດການດັ່ງກ່າວ ອາດກາຍເປັນໄພຂົ່ມຂູ່ຢ່າງຮຸນແຮງຕໍ່ກັບຂະແໜງການກະສິກໍາ ເນື່ອງຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ເຊັ່ນ: ຝົນຕົກກ່ອນລະດູການ, ຝົນຕົກຮຸນແຮງໃນໄລຍະກາງລະດູຝົນ, ຄວາມຖີ່ ຂອງໄພແຫ້ງແລ້ງທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ ແລະ ປະກົດການຄົ້ນຄວາມຮ້ອນ ດັ່ງທີ່ໄດ້ເກີດຂຶ້ນໃນ ເດືອນ ເມສາ 2023 ຊຶ່ງສົ່ງຜົນກະທົບທາງລົບຕໍ່ການຜະລິດພືດຝົນ ທີ່ເປັນແຫຼ່ງລາຍຮັບຫຼັກ ຂອງປະຊາຊົນ. ການນຳໃຊ້ນ້ຳໃຕ້ດິນຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ ກໍອາດເຮັດໃຫ້ແຫຼ່ງນ້ຳໃຕ້ດິນບົກແຫ້ງລົງໄດ້, ເປັນໄປໄດ້ທີ່ຈະເຮັດໃຫ້ການຜະລິດພືດຝົນ ຫຼຸດລົງເຖິງ 10 ສ່ວນຮ້ອຍ ພາຍໃນກາງສະຕະວັດທີ 21 ນີ້.

ສຳລັບພື້ນທີ່ກະສິກໍາ ຂອງ ສປປ ລາວ ສ່ວນໃຫຍ່ ແມ່ນນຳໃຊ້ໃນການປູກເຂົ້າ ແລະ ສາລີ ທີ່ມີຄວາມອ່ອນໄຫວຕໍ່ອຸນຫະພູມທີ່ສູງຂຶ້ນ ໃນຕອນກາງຄືນ ຊຶ່ງອາດປະເຊີນກັບຜົນຜະລິດທີ່ຫຼຸດລົງ ເນື່ອງຈາກການປ່ຽນແປງ ຂອງອຸນຫະພູມ ແລະ ປະລິມານນ້ຳຝົນ. ອີງຕາມການຄາດຄະເນ, ຜົນຜະລິດເຂົ້າ ອາດຫຼຸດລົງ 5 ຫາ 20 ສ່ວນຮ້ອຍ ພາຍໃນປີ 2040 ຊຶ່ງຈະສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ຄວາມໝັ້ນຄົງດ້ານສະບຽງອາຫານ.

ແມ່ຍິງມີບົດບາດໃນການຄ້າປະກັນສະບຽງອາຫານ ແລະ ໂພຊະນາການໃຫ້ແກ່ຄອບຄົວຂອງເຂົາເຈົ້າ. ແມ່ຍິງມີຄວາມສ່ຽງຫຼາຍກວ່າຜູ້ຊາຍ ໃນການປັບຕົວຕໍ່ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຊຶ່ງແມ່ຍິງຕ້ອງໄດ້ເຮັດວຽກເພີ່ມ ແລະ ໜັກຂຶ້ນ ເພື່ອຊອກຫາແຫຼ່ງອາຫານ ແລະ ໂພຊະນາການໃຫ້ແກ່ຄອບຄົວ.⁸²

4.3 ຜົນກະທົບ ຕໍ່ສຸຂະພາບ

ການປ່ຽນແປງ ຂອງສະພາບພູມອາກາດ ໄດ້ສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ສຸຂະພາບ ຂອງປະຊາຊົນລາວ ແລະ ເຮັດໃຫ້ເປັນສາເຫດຂອງການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງການລະບາດພະຍາດຕ່າງໆ ເຊັ່ນ: ພະຍາດຖອກທ້ອງ, ໄຂ້ຍຸງລາຍ, ມາລາເຣຍ(Malaria), ພະຍາດທາງລະບົບຫາຍໃຈ, ພາວະຂາດໂພຊະນາການ, ສຸຂະພາບຈິດ ແລະ ອື່ນໆ. ນອກຈາກນີ້, ຍັງມີເຫດການໄພພິບັດທີ່ເກີດຂຶ້ນຖີ່ ແລະ ຮຸນແຮງຂຶ້ນ ຊຶ່ງໄດ້ສ້າງຜົນເສຍຫາຍຕໍ່ພື້ນຖານໂຄງລ່າງ ຂອງສະຖານທີ່ບໍລິການທາງດ້ານສາທາລະນະສຸກ ແລະ ລະບົບນ້ຳ, ສຸຂະພາບ ແລະ ອະນາໄມ ລວມເຖິງການບໍລິການທາງດ້ານສຸຂະພາບ ຂອງປະຊາຊົນ ທີ່ໄດ້ພົບກັບບັນຫາທີ່ມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກ ໂດຍສະເພາະກຸ່ມຄົນທີ່ມີຄວາມບອບບາງເປັນຕົ້ນ: ແມ່ຍິງ, ເດັກນ້ອຍ, ຜູ້ສູງອາຍຸ ແລະ ຄົນພິການ.

⁷⁸ ທະນາຄານໂລກ, 2020. ໂຄວິດ -19 ສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ການເຕີບໂຕ ແລະ ທຳລາຍ ຂອງ ສປປ ລາວ, 2020: ບົດລາຍງານຂອງທະນາຄານໂລກສະບັບໃໝ່, <https://www.worldbank.org/en/country/lao/publication/covid-19-to-impact-lao-pdr-growth-debt-in-2020-new-world-bank-report>.

⁷⁹ ລັດຖະບານ ສປປ ລາວ (2018). ການປະເມີນຄວາມຕ້ອງການພາຍຫຼັງໄພພິບັດ (PDNA) ນ້ຳຖ້ວມ 2018. ໄດ້ມາຈາກ<https://laopdr.un.org/en/12913-2018-floods-post-disaster-needs-assessment>

⁸⁰ ຝົນຕົກໜັກທີ່ເນື່ອງມາໃຫ້ນ້ຳຖ້ວມແມ່ນ້ຳ ສະນັ້ນ ນ້ຳຖ້ວມຈຶ່ງໄປຖ້ວມເຂດທົ່ງພຽງ ແລະ ທົ່ງນາ. ເນື່ອງຈາກນ້ຳຂຶ້ນເປັນເວລາຫຼາຍອາທິດ, ຕົ້ນເຂົ້າ ແລະ ພືດພັນຕ່າງໆຈະເກີດ ສົ່ງຜົນຕໍ່ການເກັບກ່ຽວໃນພື້ນທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຫຼາຍທີ່ສຸດ. ໄດ້ມີການລາຍງານວ່າ ມີຈຳນວນ 2,733 ບ້ານ, 128,890 ຄົວເຮືອນ ແລະ 745,681 ຄົນທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ.

⁸¹ ກົມລ້ຽງສັດ ແລະ ການປະມຸງ, ກປ 2023

⁸² UNWOMEN, <https://www.uncclearn.org/wp-content/uploads/library/unwomen700.pdf>

ເຫດການໄພນ້ຳຖ້ວມ ໄດ້ສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ຂະແໜງສາທາລະນະສຸກ ທັງທາງກົງ ແລະ ທາງອ້ອມ. ຜົນກະທົບທາງກົງ ລວມມີ ສະຖານທີ່ບໍລິການດ້ານສາທາລະນະສຸກ (ໂຮງໝໍ ແລະ ສຸກສາລາ) ທີ່ເປ່ເພ ເສຍຫາຍ ບໍ່ສາມາດບໍລິການດ້ານສຸຂະພາບໄດ້ ຊຶ່ງປະຈຸບັນ ການຄາດຄະເນໂດຍກະຊວງ ສາທາລະນະສຸກ ໃຫ້ຮູ້ວ່າ ມີປະມານ 39 ແຫ່ງ ມີຄວາມຈຳເປັນໃນການຍົກຍ້າຍອອກ ເນື່ອງຈາກຫຼັງຄາ ແລະ ໂຄງສ້າງ ບໍ່ທັນທານຕໍ່ກັບໄພທຳມະຊາດເທົ່າທີ່ຄວນ. ນອກນັ້ນ, ຜົນກະທົບທາງອ້ອມ ເຊັ່ນ: ການເພີ່ມຂຶ້ນ ຂອງພະຍາດຕິດຕໍ່ທີ່ ພົວພັນມາຈາກທາງນ້ຳ ເຊັ່ນ: ເຊື້ອອີໂຄລາຍ (E. coli), ເຊື້ອຊາໂມເນລາ (Salmonella) ທີ່ເປັນສາເຫດຂອງພະຍາດຖອກທ້ອງ, ໄຂ້ ທໍລະພິດ. ນອກຈາກນີ້, ພະຍາດເມລິອອນໂດສິສ (Meliodosis) ແລະ ພະຍາດໄຂ້ຍ່ຽວໜູ ຊຶ່ງເປັນພະຍາດທ້ອງຖິ່ນ ທີ່ມັກແຜ່ ລະບາດໃນຊ່ວງລະດູຝົນ ແລະ ມີຄວາມສ່ຽງຫຼາຍ ຖ້າມີນ້ຳຖ້ວມຂຶ້ນລະດັບສູງ. ຜົນກະທົບດ້ານລົບຈາກນ້ຳຖ້ວມ ຍັງເຮັດໃຫ້ເກີດມີ ພະຍາດຜິວໜັງ (eczema), ສຸຂະພາບຈິດ ແລະ ອື່ນໆຕາມມາ.

ນອກຈາກນີ້, ຈຳນວນວັນທີ່ມີສະພາບພູມອາກາດແຫ້ງ ອາດເພີ່ມຂຶ້ນອີກ 10 ວັນ ຈາກສະເລ່ຍ 55 ວັນ ໃນປີ 1990, ເປັນ ສາເຫດຈາກໄພແຫ້ງແລ້ງທີ່ແກ່ຍາວ, ຊຶ່ງມີຜົນກະທົບຕໍ່ລະບົບນ້ຳ, ສຸຂະພາບ ແລະ ອະນາໄມລວມເຖິງ ຄຸນນະພາບນ້ຳ ແລະ ເຮັດໃຫ້ ເພີ່ມຄວາມສ່ຽງຕໍ່ພະຍາດທີ່ພົວພັນກັບນ້ຳ. ນອກຈາກນີ້, ຈຳນວນຊະນິດພັນສັດ ກໍຫຼຸດລົງ ແລະ ຖືກທຳລາຍ ຊຶ່ງຈະສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ ຄວາມໝັ້ນຄົງດ້ານສະບຽງອາຫານ ແລະ ມີຄວາມສ່ຽງທາງດ້ານໂພຊະນາການ. ຄື້ນຄວາມຮ້ອນ ໄດ້ສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ສຸຂະພາບ ຕໍ່ກຸ່ມຄົນ ທີ່ມີຄວາມບອບບາງທີ່ສຸດ ໂດຍສະເພາະ ກັບຄົນທີ່ມີພະຍາດລະບົບຫາຍໃຈ, ລະບົບຫົວໃຈລົ້ມເຫຼວຊ້ຳເຮື້ອ, ເດັກນ້ອຍ, ຜູ້ອາຍຸສູງ, ຄົນທີ່ເຮັດວຽກກາງແຈ້ງ ແລະ ຄົນທີ່ມີພະຍາດຊ້ຳເຮື້ອ. ຄາດວ່າອັດຕາການເສຍຊີວິດ ຂອງຜູ້ອາຍຸສູງ (ອາຍຸຫຼາຍກວ່າ 65 ປີ) ຈະເພີ່ມ ຂຶ້ນປະມານ 72 ຄົນ 100,000 ຄົນ ພາຍໃນປີ 2080 ທຽບກັບຜົນການຄິດໄລ່ຕາມເສັ້ນທຽບຖານ ທີ່ມີປະມານ 3 ຄົນ (ເສຍຊີວິດ) ຕໍ່ 100,000 ຄົນ ຕໍ່ປີ ໃນຊ່ວງປີ 1961 ຫາ 1990.

ອຸນຫະພູມທີ່ສູງຂຶ້ນ ພາໃຫ້ເກີດມີການແຜ່ລະບາດ ຂອງພະຍາດມາລາເຣຍ ຕາມພື້ນທີ່ຕ່າງໆຫຼາຍຂຶ້ນ. ການຄົ້ນຄວ້າພົບວ່າ ຄວາມຊຸ່ມ ແລະ ອຸນຫະພູມທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນໃນຊ່ວງລະດູຝົນ ໄດ້ສ້າງສະພາບແວດລ້ອມທີ່ເອື້ອອຳນວຍຕໍ່ການແຜ່ພັນ ຂອງຍຸງລາຍໃນ ສປປ ລາວ. ອັດຕາການຕາຍທີ່ມາຈາກສາເຫດ ພະຍາດໄຂ້ຍຸງລາຍ ແລະ ມາລາເຣຍແມ່ນມີ 8 ສ່ວນຮ້ອຍ ແລະ ຍັງຄົງເປັນບັນຫາທາງດ້ານ ສາທາລະນະສຸກ ຂອງ ສປປ ລາວ. ໃນໄລຍະຜ່ານມາເຄີຍມີການແຜ່ລະບາດ ຂອງພະຍາດໄຂ້ຍຸງລາຍ ແລະ ມາລາເຣຍຢ່າງຮ້າຍແຮງ. ໃນປີ 2006 ມີອັດຕາການຕິດເຊື້ອ 96.9 ຄົນ ຕໍ່ 100,000 ຄົນ. ໃນປີ 2010, ມີຜູ້ຕິດເຊື້ອມາລາເຣຍ 22,890 ກໍລະນີ ແລະ ປີ 2013 ມີ 44,171 ກໍລະນີ ແລະ ມີ 95 ຄົນເສຍຊີວິດ ຊຶ່ງປົກກະຕິ ຈະພົບເຫັນຄົນທີ່ອາໄສຢູ່ໃນເມືອງໃຫຍ່ໆ, ແຕ່ໃນປີ 2009 ເປັນຕົ້ນມາ ພົບວ່າມີການຕິດເຊື້ອຈຳນວນຫຼາຍກໍລະນີ ທີ່ເກີດຂຶ້ນໃນເຂດຊົນນະບົດ ຂອງ ສປປ ລາວ. ສະພາບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າ ອາກາດ ໂດຍສະເພາະການເພີ່ມຂຶ້ນ ຂອງອຸນຫະພູມ ແລະ ປະລິມານນ້ຳຝົນ ອາດເປັນປັດໃຈເອື້ອອຳນວຍ ໃຫ້ມີການແຜ່ລະບາດພະຍາດ ມາລາເຣຍຫຼາຍຂຶ້ນ, ສ່ວນຫຼາຍຈະພົບ ໃນຊ່ວງລະດູຝົນຈາກເດືອນ ຕຸລາ ຫາ ທັນວາ. ນອກນີ້ ການຄົ້ນຄວ້າຍັງໄດ້ພົບອີກວ່າ ການປະກົດມີພະຍາດມາລາເຣຍມີຫຼາຍໃນລະດູຝົນ ແຕ່ວ່າ ຮູບແບບການກະຈາຍຕົວ ຂອງພະຍາດ ແມ່ນມີການປ່ຽນແປງ ໂດຍຂຶ້ນກັບ ແຕ່ລະພາກ ແລະ ມີຄວາມສຳພັນກັບອຸນຫະພູມສະເລ່ຍ, ປະລິມານນ້ຳຝົນ ແລະ ຄວາມຊຸ່ມໃນທົ່ວປະເທດ.⁸³

ສຳລັບວຽກງານໂພຊະນາການ ແມ່ນຍັງຄົງເປັນບັນຫາທາງດ້ານສາທາລະນະສຸກ ແລະ ຍັງເປັນບັນຫາທີ່ທ້າທາຍ. ໃນປີ 2012 ໄດ້ພົບວ່າ ມີເດັກນ້ອຍອາຍຸຕໍ່າກວ່າ 5 ປີ ທີ່ມີລວງສູງບໍ່ໄດ້ມາດຕະຖານເຖິງ 43.8 ສ່ວນຮ້ອຍ, ເດັກທີ່ມີນ້ຳໜັກຕໍ່າກວ່າ ມາດຕະຖານ ແລະ ເດັກທີ່ມີນ້ຳໜັກທຽບໃສ່ລວງສູງບໍ່ໄດ້ມາດຕະຖານ ມີ 26.5 ສ່ວນຮ້ອຍ ແລະ 6.4 ສ່ວນຮ້ອຍ, ຕາມລຳດັບ. ໃນເມື່ອມີການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ, ອຸນຫະພູມສູງຂຶ້ນ, ການຂາດແຄນນ້ຳດື່ມ-ນ້ຳໃຊ້ ແລະ ການເກີດໄພແຫ້ງແລ້ງ ແມ່ນໄດ້ສົ່ງ ຜົນກະທົບຕໍ່ການຜະລິດພືດພັນ ແລະ ທຳລາຍລະບົບການຜະລິດອາຫານ, ການຂາດຄວາມດຸ່ນດ່ຽງເຫຼົ່ານີ້ ຈະເຮັດໃຫ້ເກີດມີສະພາບ ຂາດໂພຊະນາການ ໃນ ສປປ ລາວ ຢ່າງຮຸນແຮງ ໂດຍສະເພາະ ກຸ່ມຄົນທີ່ມີຄວາມບອບບາງທີ່ມີຄວາມສ່ຽງຢູ່ແລ້ວ.⁸⁴

ຂໍ້ມູນຈາກອົງການອະນາໄມໂລກ (WHO) ໄດ້ພົບວ່າ ການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງຕໍ່ໄພພິບັດໃນ ສປປ ລາວ ອາດຈະມີ ຄວາມຄືບໜ້າຊ້າລົງ. ພະຍາດມາລາເຣຍ ເປັນໄພຂົ່ມຂູ່ທີ່ຮ້າຍແຮງ ໂດຍອີງຕາມການຄາດຄະເນ ໄດ້ຊີ້ບອກວ່າ ຈະມີປະຊາກອນທີ່ມີ ຄວາມສ່ຽງຕໍ່ພະຍາດມາລາເຣຍ ເພີ່ມຂຶ້ນປະມານ 400,000 ຄົນ ພາຍໃນຊຸມປີ 2040 ແລະ 2070 ພາຍໃຕ້ ການຈຳລອງການ ປ່ອຍທາດອາຍເຮືອນແກ້ວທີ່ແຕກຕ່າງກັນ (RCP2.6 ເຖິງ RCP8.5). ຄາດວ່າເຊື້ອພະຍາດໄຂ້ເລືອດອອກຈະເພີ່ມຂຶ້ນ ພາຍໃຕ້ ການຈຳລອງທັງ 2 ແບບ ຊຶ່ງວ່າ ການຈຳລອງ RCP2.6 ຈະໜ້ອຍກວ່າ RCP8.5.

⁸³ MoH (2017). ແຜນຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດດ້ານການປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ສຸຂະພາບ ຮອດປີ 2025

⁸⁴ Ibid

ຂໍ້ມູນຕໍ່ໄປນີ້ໄດ້ມາຈາກ "ບົດສະຫຼຸບສັງລວມຂອງການຈຳລອງ ສະພາບພູມອາກາດໃນໄລຍະຜ່ານມາແບບລະອຽດ, ການຄາດຄະເນສະພາບພູມອາກາດໃນອະນາຄົດ ແລະ ການປະເມີນຄວາມສ່ຽງ ແລະ ຄວາມບອບບາງຕໍ່ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ" ທີ່ດຳເນີນໂດຍໂຄງການນີ້ ຊຶ່ງອີງໃສ່ເນື້ອໃນ ແລະ ຄຳແນະນຳ ທີ່ໄດ້ລະບຸໄວ້ໃນ ພາກທີ 7 ຂອງ IPCC (AR6) ໂດຍສະເພາະໃນຫົວຂໍ້ທີ 7.2 ຊຶ່ງໄດ້ມີການປະເມີນກ່ຽວກັບພະຍາດ ແລະ ຜົນກະທົບຕໍ່ສຸຂະພາບ ທີ່ເກີດຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ. ນອກຈາກນີ້, ປັດໄຈອື່ນໆກໍຍັງສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ສຸຂະພາບເຊັ່ນກັນ ດັ່ງໄດ້ສັງລວມໃນຕາຕະລາງ 6 ລຸ່ມນີ້.⁸⁵

ຕາຕະລາງທີ 6: ຄວາມເສຍຫາຍຈາກໄພແຫ້ງແລ້ງ 1998-2020

ປະເພດ	ປັດໄຈທີ່ຕິດພັນກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ	ປະເພດຂອງໄພທຳມະຊາດ	ປັດໄຈອື່ນໆ
ພະຍາດຕິດຕໍ່			
ພະຍາດທີ່ມີສັດເປັນພາຫະນຳເຊື້ອ	ອຸນຫະພູມເພີ່ມຂຶ້ນ, ຄວາມຊຸ່ມຊື່ນເພີ່ມຂຶ້ນ, ຝົນຕົກເພີ່ມຂຶ້ນ, ລະດູການແຜ່ເຊື້ອທີ່ຍາວກວ່າ, ການເຄື່ອນຍ້າຍຂອງພາຫະນຳເຊື້ອ	ນ້ຳຖ້ວມຂັງ	ທຳອ່ຽງການປ່ຽນແປງຂອງອຸນຫະພູມ
ພະຍາດທີ່ເກີດຈາກນ້ຳ	ອຸນຫະພູມເພີ່ມຂຶ້ນ, ຝົນຕົກຫນັກ, ນ້ຳຖ້ວມ, ໄພແຫ້ງແລ້ງ	ນ້ຳຖ້ວມຊຸ, ນ້ຳຖ້ວມຂັງ, ໄພແຫ້ງແລ້ງ	ທຳອ່ຽງການປ່ຽນແປງຂອງອຸນຫະພູມ
ພະຍາດທີ່ເກີດຈາກອາຫານ	ອຸນຫະພູມນ້ຳ ແລະ ອຸນຫະພູມອາກາດເພີ່ມຂຶ້ນ, ລະດູຮ້ອນທີ່ຍາວນານ, ຝົນຕົກເພີ່ມຂຶ້ນ	ນ້ຳຖ້ວມຊຸ	ທຳອ່ຽງການປ່ຽນແປງຂອງອຸນຫະພູມ
ການຕິດເຊື້ອໃນລະບົບທາງເດີນຫາຍໃຈ	ການປ່ຽນແປງຢ່າງຮຸນແຮງ ຂອງອຸນຫະພູມ ແລະ ຄວາມຊຸ່ມ ເຊັ່ນ: ການປ່ຽນແປງຢ່າງກະທັນຫັນ, ຝົນຕົກຫນັກ, ພູມອາກາດທີ່ຜັນຜວນຫຼາຍຂຶ້ນ	ນ້ຳຖ້ວມຊຸ	ທຳອ່ຽງການປ່ຽນແປງຂອງອຸນຫະພູມ
ພະຍາດທີ່ບໍ່ຕິດຕໍ່			
ພະຍາດຫົວໃຈ ແລະ ຫູອດເລືອດຫົວໃຈ	ຄວາມຮ້ອນທີ່ຮຸນແຮງ		ທຳອ່ຽງການປ່ຽນແປງຂອງອຸນຫະພູມ, ອຸນຫະພູມທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນສູງ
ລະບົບທາງເດີນຫາຍໃຈ	ຂີ້ຝຸ່ນ, ການຂົນສົ່ງ, ມົນລະພິດທາງອາກາດ, ຄວາມໜາແໜ້ນຂອງຊັ້ນໂອໂຊນ, ອຸນຫະພູມທີ່ສູງຂຶ້ນ, ລະອອງເກສອນດອກໄມ້		ທຳອ່ຽງການປ່ຽນແປງຂອງອຸນຫະພູມ, ອຸນຫະພູມທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນສູງ
ພະຍາດມະເຮັງ	ການປ່ຽນແປງດ້ານເຄມີ ຂອງຊັ້ນບັນຍາກາດ ແລະ ອາກາດເທິງໜ້າດິນ, ນ້ຳຖ້ວມ, ການຫຼຸດລົງຂອງຂີ້ເຜື້ອ (ອາດເພີ່ມຄວາມສ່ຽງໃນການເປັນມະເຮັງຜິວໜັງ), ການເຄື່ອນຍ້າຍຂອງພະຍາດ	ນ້ຳຖ້ວມຂັງ	
ພະຍາດເບົາຫວານ	ອຸນຫະພູມເພີ່ມຂຶ້ນ, ສະພາບອາກາດຮຸນແຮງ ຈະມີຜົນກະທົບຕໍ່ການປິ່ນປົວ	ນ້ຳຖ້ວມຂັງ	ທຳອ່ຽງການປ່ຽນແປງຂອງອຸນຫະພູມ, ອຸນຫະພູມທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນສູງ
ຜົນກະທົບຕໍ່ສຸຂະພາບ/ພະຍາດອື່ນໆ			

⁸⁵ WSP (2024). ປະຫວັດສາດ, ການຄາດຄະເນອຸນຫະພູມ ແລະ ການປະເມີນຄວາມສ່ຽງ ແລະ ຄວາມບອບບາງຂອງດິນຟ້າອາກາດ: ການສ້າງຂີດຄວາມສາມາດຂອງລັດຖະບານ ສປປ ລາວ ເພື່ອກ້າວໄປສູ່ຂະບວນການວາງແຜນການປັບຕົວແຫ່ງຊາດ.

ການເສຍຊີວິດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບອຸນຫະພູມ	ອຸນຫະພູມທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນຮຸນແຮງ		ທ່າອ່ຽງການປ່ຽນແປງຂອງອຸນຫະພູມ, ອຸນຫະພູມທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນສູງ
ອຸປະຕິເຫດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບສະພາບອາກາດ ທີ່ບໍ່ແມ່ນມາຈາກຄວາມຮ້ອນ/ເຢັນ	ໄພນ້ຳຖ້ວມ, ໄຟປ່າ, ພະຍຸ	ນ້ຳຖ້ວມຊຸ, ນ້ຳຖ້ວມຂັງ	
ຜົນກະທົບຕໍ່ການເກີດຂອງເດັກນ້ອຍ	ເຫດການສະພາບອາກາດຮຸນແຮງ, ໄພແຫ້ງແລ້ງ, ຄວາມຮ້ອນເພີ່ມຂຶ້ນ	ນ້ຳຖ້ວມຊຸ, ໄພແຫ້ງແລ້ງ	ທ່າອ່ຽງການປ່ຽນແປງຂອງອຸນຫະພູມ, ອຸນຫະພູມທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນສູງ
ການຂາດສານອາຫານ	ມີຫຼາຍປັດໄຈ ຊຶ່ງລວມມີອຸນຫະພູມທີ່ສູງຂຶ້ນ, ປະລິມານຝົນທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ/ຫຼຸດລົງ	ນ້ຳຖ້ວມຊຸ, ນ້ຳຖ້ວມຂັງ, ໄພແຫ້ງແລ້ງ	ທ່າອ່ຽງການປ່ຽນແປງຂອງອຸນຫະພູມ, ອຸນຫະພູມທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນສູງ
ການປົນເປື້ອນຂອງສານເຄມີ	ມີຫຼາຍປັດໄຈທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບສະພາບອາກາດ		
ສຸຂະພາບຈິດ ແລະ ຄຸນນະພາບຊີວິດທີ່ດີ			
ຄວາມຜິດປົກກະຕິທາງຈິດ	ເຫດການສະພາບອາກາດທີ່ຮຸນແຮງ ຊຶ່ງລວມມີພະຍຸ, ອຸນຫະພູມເພີ່ມຂຶ້ນ, ຝົນຕົກເພີ່ມຂຶ້ນ, ໄຟໄໝ້ປ່າ, ຄວາມກັງວົນຕໍ່ກັບສະພາບອາກາດ	ນ້ຳຖ້ວມຊຸ	ທ່າອ່ຽງການປ່ຽນແປງຂອງອຸນຫະພູມ, ອຸນຫະພູມທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນສູງ
ຄຸນນະພາບຊີວິດທີ່ດີ	ພາຍຸ, ໄພແຫ້ງແລ້ງ, ໄຟປ່າ, ຄວາມຮ້ອນ, ຄຸນນະພາບອາກາດ	ນ້ຳຖ້ວມຊຸ, ໄພແຫ້ງແລ້ງ	ທ່າອ່ຽງການປ່ຽນແປງຂອງອຸນຫະພູມ, ອຸນຫະພູມທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນສູງ

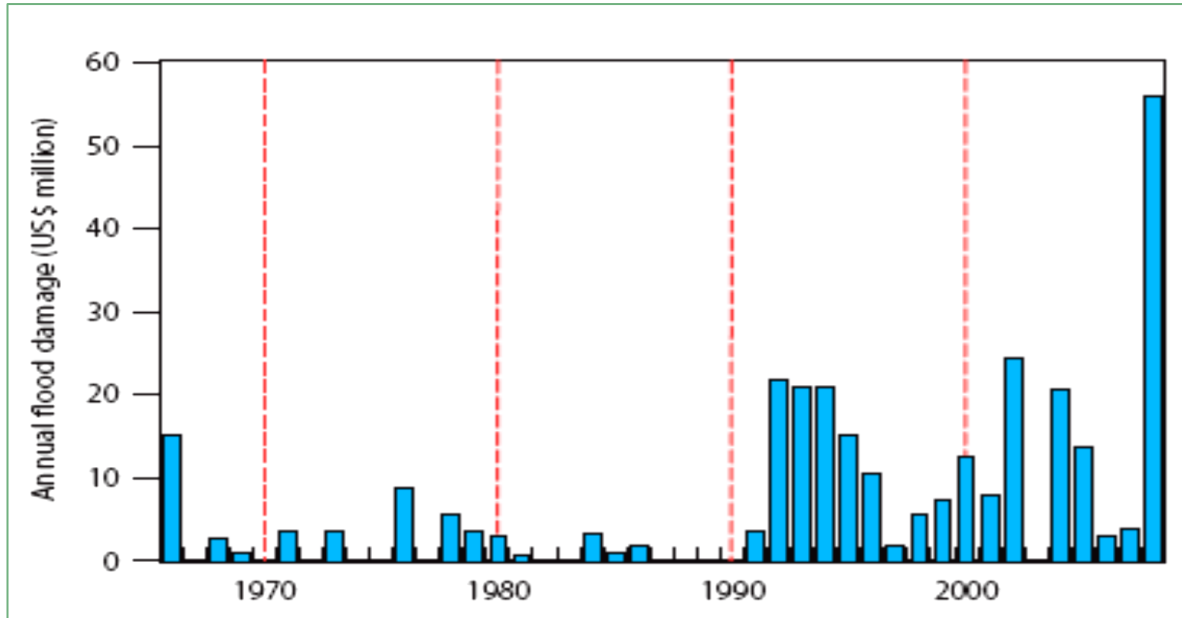
ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: IPCC (AR6)

4.4 ຜົນກະທົບ ຕໍ່ການພັດທະນາເສດຖະກິດ

ເຫດການໄພນ້ຳຖ້ວມ ແລະ ພະຍຸ ໄດ້ສົ່ງຜົນເສຍຫາຍທາງດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ກໍ່ໃຫ້ເກີດມີຄວາມສູນເສຍຕໍ່ຊີວິດ, ຊັບສິນ, ການຍົກຍ້າຍຖິ່ນຖານ, ທີ່ຢູ່ອາໄສຖືກທຳລາຍ ແລະ ຄວາມເສຍຫາຍຈຳນວນຫຼາຍ, ຄາດຄະເນໄດ້ວ່າເຫດການໄພນ້ຳຖ້ວມພຽງຢ່າງດຽວ ໄດ້ສ້າງຜົນເສຍຫາຍເຖິງ 2.8 ສ່ວນຮ້ອຍ ຫາ 3.6 ສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງ GDP ປະຈຳປີ ຂອງ ສປປ ລາວ. ໃນຮູບທີ່ 44 ສະແດງໃຫ້ເຫັນເຖິງ ການເພີ່ມຂຶ້ນ ຂອງຄວາມເສຍຫາຍຈາກໄພນ້ຳຖ້ວມທີ່ຜ່ານມາ.⁸⁶ ໃນຂະນະທີ່ເຫດການສະພາບອາກາດທີ່ມີການປ່ຽນແປງຢ່າງຮຸນແຮງ ເພີ່ມຂຶ້ນຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ, ໃນຕາຕະລາງທີ 7, ເປັນການສົມທົບຜົນກະທົບດ້ານໄພພິບັດນັບແຕ່ປີ 2008 ຫາ 2020 ໂດຍສະເພາະ ປີ 2018 ແລະ 2019 ເປັນປີທີ່ໜັກໜ່ວງ ເນື່ອງຈາກການເກີດໄພນ້ຳຖ້ວມ ແລະ ພະຍຸຢ່າງຮຸນແຮງ.

⁸⁶ ທະນາຄານໂລກ. (2019). ການຟື້ນຟູ ແລະ ຄວາມທົນທານ ໃນ ສປປ ລາວທະນາຄານໂລກ . <https://www.worldbank.org/en/news/feature/2019/04/09/recovery-and-resilience-in-lao-pdr>.

ຮູບທີ 46: ຄວາມເສຍຫາຍຈາກໄພນ້ຳຖ້ວມທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ ໃນ ສປປ ລາວ ແຕ່ປີ 1966- 2008
(ລ້ານໂດລາສະຫະລັດ). ຄະນະກຳມະການແມ່ນ້ຳຂອງສາກົນ, ປີ 2008

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: MRC

ຕາຕະລາງທີ 7: ຄວາມສູນເສຍຈາກໄພພິບັດ 2008-2020

ປະເພດໄພພິບັດ	ປີ	ຈຳນວນຄົນທີ່ໄດ້ ຮັບຜົນກະທົບ	ເສຍຊີວິດ	ມູນຄ່າຄວາມເສຍຫາຍ (ໂດລາສະຫະລັດ)
ນ້ຳຖ້ວມ	2008	243,342	3	17,157,2242
ພະຍຸໄຕ້ຝຸ່ນເກດສະໜາ	2009	271,943	28	58,000,0002
ພະຍຸເຂດຮ້ອນໄຮມາ ແລະ ນົກແຕນ	2011	429,954	42	220,568,382
ນ້ຳຖ້ວມ	2013	353,966	25	280,375,000
ນ້ຳຖ້ວມ	2014	15,308	1	
ນ້ຳຖ້ວມ	2015	3,781	0	7,434,604
ນ້ຳຖ້ວມຫຼັງຈາກພະຍຸເຂດຮ້ອນເຊິນ ຕິງ ແລະ ເບບິນກາ (Bebinca)	2018	616,145	56 (2018)	224,500,000
ນ້ຳຖ້ວມ	2019	1,000,000+	19	
ນ້ຳຖ້ວມ	2020	69,764	2	

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: UNCTAD ອີງຕາມຖານຂໍ້ມູນ EM-DAT (<https://www.emdat.be/>).

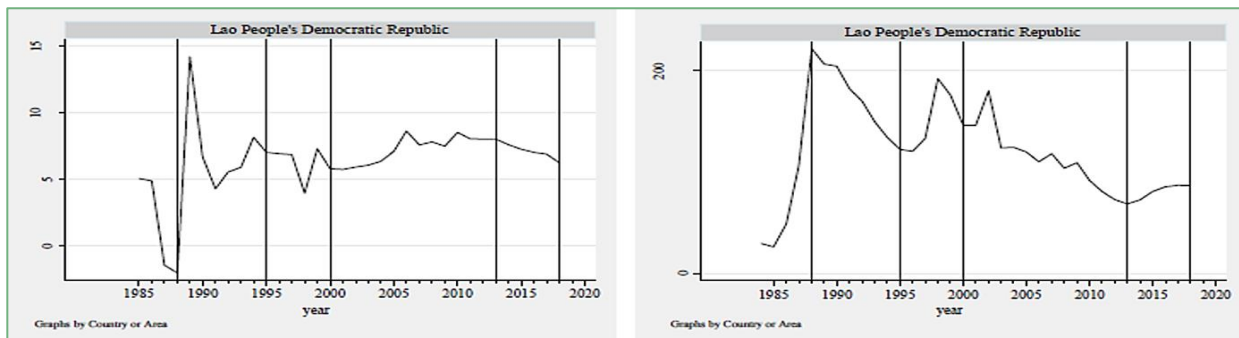
ໃນຮູບທີ 45 ໄດ້ສະແດງເຖິງແນວໂນ້ມຂອງ GDP (ເບື້ອງຊ້າຍ) ແລະ ໜີ້ຕ່າງປະເທດ (ເບື້ອງຂວາ), ໄພພິບັດ ໄດ້ເກີດຂຶ້ນໜັກທີ່ສຸດ 5 ຄັ້ງ ນັບແຕ່ປີ 1980. ເຫດການເຫຼົ່ານີ້ ໄດ້ປະກົດຂຶ້ນໃນ ປີ 1988, ສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ປະຊາກອນຈຳນວນ 18.1 ສ່ວນຮ້ອຍ, ໃນປີ 1995 ໄດ້ສ້າງຜົນກະທົບຕໍ່ປະຊາກອນຈຳນວນ 12.2 ສ່ວນຮ້ອຍ, ປີ 2000 ໄດ້ກະທົບຕໍ່ປະຊາກອນຈຳນວນ 8.6 ສ່ວນຮ້ອຍ ແລະ ປີ 2013 ໄດ້ກະທົບຕໍ່ປະຊາກອນຈຳນວນ 9.3 ສ່ວນຮ້ອຍ ແລະ ໃນໄລຍະຫວ່າງບໍ່ດົນມານີ້ ຄືໃນປີ 2018 ໄດ້ສ້າງຜົນກະທົບຕໍ່ປະຊາກອນຈຳນວນ 10.6 ສ່ວນຮ້ອຍ. ສິ່ງທີ່ຕາມມາ ຫຼັງຈາກເຫດການແຕ່ລະຄັ້ງ ກໍ

ປະກົດມີ ການເພີ່ມຂຶ້ນ ຂອງໜີ້ຕ່າງປະເທດເລັກໜ້ອຍ ຊຶ່ງເປັນສ່ວນໜຶ່ງ ຂອງ GDP ທັງທີ່ຢູ່ໃນລະຫວ່າງປີນັ້ນ ຫຼື ປີຕໍ່ມາ. ຈາກ ບົດຮຽນທີ່ຜ່ານມາໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ສປປ ລາວ ໄດ້ມີຄວາມບອບບາງສູງຕໍ່ໄພພິບັດທາງທຳມະຊາດ.⁸⁷

ຕົວຢ່າງ ໃນປີ 2018, ມູນຄ່າຄວາມເສຍຫາຍທັງໝົດ ມີຈຳນວນ 371.5 ລ້ານໂດລາສະຫະລັດ ຊຶ່ງເທົ່າກັບ 1.25-2 ສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງ GDP ແລະ ເທົ່າກັບ 9.6 ສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງງົບປະມານປະຈຳປີ. ຂໍ້ມູນເຫຼົ່ານີ້ ໄດ້ຊີ້ບອກເຖິງການພົວພັນທາງ ລົບລະຫວ່າງໄພພິບັດ ແລະ ບັນຊີຂາດດຸນງົບປະມານ ຂອງ ສປປ ລາວ ໃນປະຈຸບັນ ດັ່ງທີ່ສະແດງໃຫ້ເຫັນຢູ່ໃນຮູບທີ 45. ການ ພົວພັນນີ້ ອາດເກີດຂຶ້ນຍ້ອນຄວາມຈຳເປັນ ທີ່ຕ້ອງໄດ້ເພີ່ມການນຳເຂົ້າ ແລະ ຈຳນວນໂຄງການລົງທຶນ ທີ່ນຳໄປສູ່ການເພີ່ມຂຶ້ນ ຂອງການຂາດດຸນຈາກ 10.6 ສ່ວນຮ້ອຍ ໃນ 2017 ມາເປັນ 12 ສ່ວນຮ້ອຍ ໃນປີ 2018. ຜົນເສຍຫາຍຫຼາຍທີ່ສຸດ ເກີດຂຶ້ນ ກັບຂະແໜງຂົນສົ່ງ, ກວມເອົາ 50 ສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງຄວາມເສຍຫາຍທັງໝົດ. ນອກຈາກນີ້, ພາຍໃນຂະແໜງການຜະລິດເອງ, ສະເພາະແຕ່ໄພນ້ຳຖ້ວມກໍ່ເຮັດໃຫ້ເສຍລາຍຮັບໃນຂະແໜງກະສິກຳ ຊຶ່ງສັງລວມໄດ້ 39 ສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງຄວາມເສຍຫາຍ ທັງໝົດ.⁸⁸

ຄວາມບອບບາງພາຍນອກເຫຼົ່ານີ້ ຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ນຳເອົາມາພິຈາລະນາໃຫ້ດີ ໃນເວລາປະເມີນການເຂົ້າເຖິງທຶນຊ່ວຍເຫຼືອ ຂອງ ສປປ ລາວ. ອັດຕາດອກເບ້ຍສູງທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ ຂອງປະເທດ ແລະ ລະດັບໜີ້ສິນໃນປະຈຸບັນ ອາດເປັນສິ່ງກົດຂວາງ ຕໍ່ກັບ ຄວາມສາມາດໃນການຮັບປະກັນໃຫ້ມີຊັບພະຍາກອນທາງດ້ານການເງິນ ເພື່ອນຳເອົາມາໃຊ້ເຂົ້າໃນວຽກງານຟື້ນຟູປະເທດ ຈາກໄພພິບັດທາງທຳມະຊາດ ແລະ ສ້າງຄວາມທົນທານຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ.

ຮູບທີ 47: ອັດຕາການເຕີບໂຕທີ່ຕໍ່ເນື່ອງ ຂອງ GDP (ຮູບຊ້າຍ), ໜີ້ຕ່າງປະເທດ ແລະ ໄພພິບັດທາງທຳມະຊາດທີ່ຮຸນແຮງ (ຮູບຂວາ)

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: UNCTAD

ໝາຍເຫດ: ເສັ້ນສະແດງແນວຕັ້ງ ສະແດງເຖິງ ໄພພິບັດທຳມະຊາດທີ່ໜັກໜ່ວງທີ່ສຸດຕໍ່ປະຊາກອນ: 1988 (18.1 ສ່ວນຮ້ອຍ) 1995 (12.2 ສ່ວນຮ້ອຍ), 2000 (8.6 ສ່ວນຮ້ອຍ), 2013 (9.3 ສ່ວນຮ້ອຍ), 2018 (10.6 ສ່ວນຮ້ອຍ).

ການລະບາດຂອງພະຍາດໂຄວິດ-19 ໄດ້ສົ່ງຜົນກະທົບຢ່າງຫຼວງຫຼາຍຕໍ່ສິດທິດ້ານເສດຖະກິດຂອງແມ່ຍິງ ຢູ່ໃນ ສປປ ລາວ ເຊັ່ນດຽວກັນກັບປະເທດອື່ນໆ, ຜົນກະທົບຈາກໂລກລະບາດ ນຳໄປສູ່ການສູນເສຍວຽກເຮັດງານທຳທີ່ກວ້າງຂວາງ, ຫຼຸດຜ່ອນ, ແລະ ຄວາມບໍ່ສະຖຽນລະພາບທາງດ້ານເສດຖະກິດ. ໂດຍສະເພາະ ແມ່ຍິງທີ່ຢູ່ໃນຂະແໜງການທີ່ມີຄວາມສ່ຽງ ແລະ ນອກລະບົບແມ່ນໄດ້ຮັບ ຜົນກະທົບທີ່ແຕກຕ່າງກັນອອກໄປ ແມ່ຍິງຈຳນວນຫຼາຍຄົນທີ່ເຮັດວຽກໃນຂະແໜງການຕ່າງໆ ເຊັ່ນ: ການທ່ອງທ່ຽວ, ການບໍລິການ ແລະ ການຂາຍຍ່ອຍ ແມ່ນໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຢ່າງໜັກໜ່ວງຈາກການລະບາດໃຫຍ່. ດ້ວຍເຫດນີ້, ແມ່ຍິງຈຳນວນຫຼາຍ ໄດ້ສູນເສຍວຽກ ເຮັດງານທຳ ຫຼື ຖືກຫຼຸດຊົ່ວໂມງເຮັດວຽກ, ນຳໄປສູ່ຄວາມບໍ່ໝັ້ນຄົງທາງດ້ານການເງິນ ແລະ ສິ່ງທ້າທາຍໃນການລ້ຽງດູຕົນເອງ ແລະ ຄອບຄົວ.

ແມ່ຍິງ ປະກອບສ່ວນສຳຄັນຕໍ່ເສດຖະກິດບໍ່ເປັນທາງການຢູ່ ສປປ ລາວ, ໂດຍມີການດຳເນີນການຕ່າງໆ ເຊັ່ນ: ການຄ້າຂະໜາດ ນ້ອຍ, ການຜະລິດກະສິກຳ ແລະ ຫັດຖະກຳ. ຂໍ້ຈຳກັດທີ່ກຳນົດເນື່ອງຈາກໂລກລະບາດ, ລວມທັງການເດີນທາງ ແລະ ຂໍ້ຈຳກັດກ່ຽວກັບ ກິດຈະກຳຕະຫຼາດ ໄດ້ມີຜົນກະທົບຕໍ່ຊີວິດການເປັນຢູ່, ຜົນກະທົບຕໍ່ຄວາມສາມາດໃນການສ້າງລາຍຮັບ ຂອງແມ່ຍິງ ແລະ ຄວາມບໍ່ສະ ເໝີພາບໃນການເຂົ້າເຖິງຊັບພະຍາກອນ ຂອງແມ່ຍິງ ໂດຍສະເພາະ ໃນເຂດຊົນນະບົດ. ການເຂົ້າເຖິງທາງດ້ານການເງິນຈຳກັດ, ການບໍລິ ການ, ຕະຫຼາດ ແລະ ວັດຖຸດິບກະສິກຳ ຊຶ່ງໄດ້ກົດຂວາງການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງທາງເສດຖະກິດຂອງແມ່ຍິງ. ຜົນກະທົບທາງ

⁸⁷ UNCTAD (2021). ສະພາບຄວາມບອບບາງຂອງ ສປປ ລາວ

⁸⁸ ລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວ. (2018) 'ການປະເມີນຄວາມຕ້ອງການຫຼັກໄພພິບັດ. https://laopdr.un.org/sites/default/files/2019-08/2018%20ສ່ວນຮ້ອຍ20PDNA_English.pdf.

ດ້ານເສດຖະກິດ ຂອງການແຜ່ລະບາດພະຍາດຍັງໄດ້ສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ຄວາມສາມາດ ຂອງແມ່ຍິງໃນການເຂົ້າເຖິງການສຶກສາ ແລະ ການດູແລສຸຂະພາບເດັກຍິງ ຍ້ອນຂໍ້ຈຳກັດດ້ານການເງິນ, ໃນຂະນະທີ່ການເຂົ້າເຖິງການບໍລິການດ້ານສຸຂະພາບທີ່ຈຳກັດ ໄດ້ສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ສະພາບລວມ, ຕໍ່ກັບຊີວິດການເປັນຢູ່ທີ່ດີ ແລະ ຄວາມສາມາດໃນການມີສ່ວນຮ່ວມໃນກຳລັງແຮງງານ⁸⁹.

4.5 ຜົນກະທົບ ຕໍ່ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ

ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ມີຜົນກະທົບຮຸນແຮງຕໍ່ວົງຈອນອຸທົກກະສາດ ເຊັ່ນ: ຄວາມຖີ່, ຄວາມເຂັ້ມຊັນ ແລະ ຊ່ວງເວລາຂອງຝົນຕົກ, ປະລິມານນໍ້າຝົນ ມີແນວໂນ້ມສູງຂຶ້ນໃນຊ່ວງລະດູຝົນ ແລະ ຫຼຸດລົງໃນຊ່ວງລະດູແລ້ງ ຊຶ່ງເປັນສາເຫດມາຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ. ບາງພື້ນທີ່ເຄີຍປະສົບກັບໄພແຫ້ງແລ້ງເປັນເວລາດົນ ແຕ່ວ່າ ບາງພື້ນທີ່ປະສົບກັບຝົນຕົກໜັກທີ່ຜິດປົກກະຕິ ເກີດຊ້ຳຂຶ້ນເລື້ອຍໆ ຊຶ່ງພາໃຫ້ເກີດມີໄພນໍ້າຖ້ວມ, ສ້າງຜົນກະທົບຕໍ່ເສດຖະກິດ, ສັງຄົມ ແລະ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດລວມເຖິງ ການທຳລາຍກະສິກຳ, ອຸດສາຫະກຳ ແລະ ອື່ນໆ. ເປັນຕົ້ນ: ໃນປີ 2008, ໄພນໍ້າຖ້ວມ ໄດ້ສ້າງຜົນກະທົບທີ່ໜັກໜ່ວງ, ກະທົບຕໍ່ຄົນຫຼາຍກວ່າ 200,000 ຄົນ ແລະ ທຳລາຍດິນກະສິກຳຈຳນວນ 75,000 ເຮັກຕາ ແລະ ເຫດການນໍ້າຖ້ວມໃຫຍ່ໃນປີ 2011 ທີ່ເຮັດໃຫ້ເກີດຜົນເສຍຫາຍເຖິງ 200 ລ້ານໂດລາສະຫະລັດ. ນອກນັ້ນ, ໃນປີ 2013 ກໍ່ເກີດມີໄພນໍ້າຖ້ວມຫຼາຍຄັ້ງ ທີ່ມີສາເຫດມາຈາກການຜັນຜວນ ຂອງສະພາບພູມອາກາດ ເຮັດໃຫ້ມີການເພີ່ມຂຶ້ນ ຂອງປະລິມານນໍ້າຝົນ ແລະ ລົມພະຍຸ ໃນຊ່ວງລະດູມໍລະສຸມ ຄືລະຫວ່າງເດືອນ ພຶດສະພາ ຫາ ຕຸລາ, ເຮັດໃຫ້ເກີດເຫດການນໍ້າຖ້ວມໃນຫຼາຍໆພາກ ຂອງປະເທດ. ໄພນໍ້າຖ້ວມເຫຼົ່ານີ້ ໄດ້ສ້າງຜົນກະທົບຕໍ່ປະຊາຊົນປະມານ 395,000 ຄົນ, ເສຍຊີວິດຫຼາຍກວ່າ 20 ຄົນ ໃນ 12 ແຂວງ.⁹⁰ ໃນປີ 2018 ສປປ ລາວ ໄດ້ປະສົບກັບພະຍຸລະດູຮ້ອນເຊີນຕົງທີ່ເຮັດໃຫ້ມີຜົນຕົກໜັກ ແລະ ນໍ້າຖ້ວມຢ່າງຮຸນແຮງ ໃນ 55 ເມືອງ ໃນທົ່ວ 13 ແຂວງ. ບາງແຂວງໃນພາກກາງ ແລະ ພາກໃຕ້ ຂອງສປປ ລາວ ກໍຍັງໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກພະຍຸລະດູຮ້ອນໂປດູນ (Podul) ແລະ ພະຍຸຕິເພຣຊັນເຂດຮ້ອນ ຄາຈິກີ (Kajiki) ໃນຊ່ວງລະດູມໍລະສຸມ ຂອງປີ 2019 ຄວາມເສຍຫາຍຈາກເຫດການເຫຼົ່ານີ້ ມີປະມານ 164 ລ້ານ ໂດລາສະຫະລັດ.⁹¹

ໂດຍສະເພາະ ຂະແໜງພະລັງງານ ທີ່ເປັນຂະແໜງການຫຼັກປະກອບສ່ວນຕໍ່ການພັດທະນາປະເທດ, ໃນປະຈຸບັນ ການສົ່ງອອກໄຟຟ້າ ໄດ້ປະກອບສ່ວນໃຫ້ແກ່ການເຕີບໂຕເສດຖະກິດຂອງຊາດ ເຖິງ 26 ສ່ວນຮ້ອຍ ຈາກການສົ່ງອອກທັງໝົດໃນປີ 2017. ທ່າແຮງ ຂອງການຜະລິດໄຟຟ້າທົ່ວປະເທດ ມີປະມານ 26,000 ເມກາວັດ (MW). ໃນປີ 2019 ມີໂຮງຜະລິດໄຟຟ້າຈຳນວນ 78 ແຫ່ງ ທີ່ມີຄວາມສາມາດຜະລິດໄດ້ 9,972 MW ຊຶ່ງເຂື່ອນໄຟຟ້າກວມເອົາປະມານ 80 ສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງຄວາມອາດສາມາດຜະລິດໄຟຟ້າທັງໝົດ. ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ເປັນໄພຂົ່ມຂູ່ຕໍ່ຄວາມໝັ້ນຄົງ ຂອງການຜະລິດພະລັງງານ ແລະ ການສົ່ງອອກພະລັງງານ. ທ່າແຮງ ຂອງພະລັງງານໄຟຟ້ານໍ້າຕົກ ໃນຮູບແບບ ຂອງເງິນຍັງຄາດວ່າຈະຮອດຈຸດສູງສຸດພາຍໃນປີ 2030 ແລະ ອັດຕາສ່ວນແບ່ງ ຂອງການຜະລິດພະລັງງານໄຟຟ້ານໍ້າຕົກທັງໝົດ ຄາດວ່າຈະຫຼຸດລົງປະມານ 77 ສ່ວນຮ້ອຍພາຍໃນປີ 2040.⁹²

ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຍັງເປັນໄພຂົ່ມຂູ່ຕໍ່ຊັບພະຍາກອນນໍ້າໃຕ້ດິນ. ພາຍໃຕ້ສະພາບພູມອາກາດທີ່ມີການປ່ຽນແປງ, ການຫຼຸດລົງ ຂອງປະລິມານນໍ້າໃຕ້ດິນ ແລະ ການເສື່ອມຄຸນນະພາບ ອາດຈຳກັດ ຕໍ່ຊຸມຊົນທ້ອງຖິ່ນໃນການເຂົ້າເຖິງຊັບພະຍາກອນເຫຼົ່ານີ້, ສະນັ້ນ ຈຶ່ງເປັນສິ່ງທ້າທາຍໃຫ້ແກ່ຄວາມໝັ້ນຄົງດ້ານສະບຽງອາຫານ ແລະ ຊີວິດການເປັນຢູ່. ຍ້ອນການພັດທະນາດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ທີ່ໄດ້ມີການເຕີບໂຕຢ່າງໄວວາ ໃນປະຈຸບັນ ແລະ ການຫຼຸດລົງ ຂອງນໍ້າໜ້າດິນ ທີ່ມີສາເຫດມາຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ກິດຈະກຳ ຂອງມະນຸດ ຊຶ່ງຍັງຈະເຮັດໃຫ້ເກີດມີຄວາມຕ້ອງການນໍ້າໃຊ້ນໍ້າໃຕ້ດິນ ມີສູງຂຶ້ນຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ ໃນເຂດອ່າງຮັບນໍ້າແມ່ນໍ້າຂອງ.⁹³

ນອກຈາກນີ້, ອ່າງຮັບນໍ້າ ແມ່ນໍ້າຂອງ ແລະ ສາຂາ ຂອງແມ່ນໍ້າຂອງ ແມ່ນຍັງເກີດມີນໍ້າຖ້ວມຖີ່ຂຶ້ນ ຊຶ່ງໄດ້ສ້າງຄວາມເສຍຫາຍ ແລະ ຄວາມສູນເສຍໃຫ້ແກ່ໂຄງລ່າງພື້ນຖານ ຂອງປະເທດ, ຊີວິດ ແລະ ຊັບສິນ ຂອງປະຊາຊົນ. ລະບົບອຸທົກກະສາດທີ່ຊັບຊ້ອນໃນເຂດອ່າງຮັບນໍ້າ ໝາຍເຖິງປະລິມານນໍ້າຝົນໃນພື້ນທີ່ຕ່າງໆ ຂອງເຂດຮັບນໍ້າ ສາມາດສົ່ງຜົນກະທົບທີ່ແຕກຕ່າງໃນເຂດ

⁸⁹ ບົດລາຍງານ ການທົບທວນຄືນແຫ່ງຊາດໂດຍສະໜັມກໃຈ ກ່ຽວກັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດລາວ 2030 ກ່ຽວກັບ ການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ, 2024. <https://laocso.org/wp-content/uploads/2024/06/VNR-2024-Lao-Report-final-version.pdf>.

⁹⁰ <https://www.reuters.com/article/us-lao-pdr-floods/floods-in-lao-pdr-kill-20-damage-rice-crops-idUSBRE97R0BB20130828>

⁹¹ ສູນ AHA (14 ຕຸລາ 2019) ລາຍງານສະຖານະການ: ພະຍຸລະດູຮ້ອນໂປດູ (Podul) ແລະ ພະຍຸຕິເພຣຊັນເຂດຮ້ອນ ຄາຈິກີ (Kajiki). ໄດ້ມາຈາກ <https://ahacentre.org/situation-update/situation-update-no-5-tropical-storm-podul-and-tropical-depression-kajiki-13-sep-2019/>

⁹² MONRE (2023). ຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດດ້ານການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແຕ່ປີ 2030 (ຮ່າງສະບັບສຸດທ້າຍ)

⁹³ Liu, J., Chen, D., Mao, G., Irannezhad, M., Pokhrel, Y. (2020). Past and Future Changes in Climate and Water Resources in the Lancang-Mekong River Basin: Current Understanding and Future Research Directions, a). School of Environmental Science and Engineering, Southern University of Science and Technology, Shenzhen 518055, China b). Regional Climate Group, Department of Earth Science, University of Gothenburg 40530, Sweden C). Department of Civil and Environmental Engineering Michigan State University, East Lansing MI 48824, USA.

ລຸ່ມນ້ຳ, ເຂດທົ່ງພຽງ ກໍ່ມີບົດບາດສຳຄັນໃນການຫຼຸດຜ່ອນນ້ຳຖ້ວມ. ຄືດັ່ງໃນປີ 2018, ຜົນເສຍຫາຍທີ່ເກີດຈາກໄພນ້ຳຖ້ວມ ຄາດວ່າຈະເພີ່ມຂຶ້ນຈາກ 1 ປັດໄຈ ເປັນ 5 ຫາ 10 ປັດໄຈ ໃນແຕ່ລະປີ ໂດຍອີງຕາມອັດຕາການພັດທະນາທີ່ກຳລັງເພີ່ມຂຶ້ນ ແລະ ທີ່ມີຢູ່ແລ້ວໃນເຂດອ່າງຮັບນ້ຳ, ສ່ວນຫຼາຍ ແມ່ນມັກເກີດໃນເຂດທົ່ງພຽງ.⁹⁴ ນອກຈາກ ປັດໄຈການປ່ຽນແປງ ຂອງສະພາບພູມອາກາດ ທີ່ມີຜົນຕໍ່ການເພີ່ມຂຶ້ນ ຂອງພະຍຸລະດູຮ້ອນ ແລະ ປະລິມານນ້ຳຝົນ ໂດຍອີງຕາມບົດສຶກສາ ຂອງ ກຊສ ຮ່ວມກັບ ອົງການອາຫານ ແລະ ການກະເສດ (FAO) (2022) ໃຫ້ຮູ້ວ່າ ປະລິມານນ້ຳຝົນທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ ແມ່ນຍັງຈະມີຄວາມແຕກຕ່າງຕາມສະພາບພື້ນທີ່ ແລະ ລະດັບຄວາມສູງ. ໂດຍສະເພາະປະລິມານນ້ຳຝົນສະເລ່ຍ ມີການເພີ່ມສູງຂຶ້ນໃນໄລຍະ 30 ປີຜ່ານມາ (1990-2019) ແມ່ນຢູ່ແຂວງເຊກອງ, ອັດຕະປື, ຈຳປາສັກ ແລະ ບາງແຂວງທີ່ຢູ່ລຽບຕາມຊາຍແດນຕິດກັບປະເທດຫວຽດນາມ ເຊັ່ນ: ສາລະວັນ. ນອກຈາກນັ້ນ, ເຂດພື້ນທີ່ທົ່ງສູງໃນແຂວງໄຊສົມບູນ, ວຽງຈັນ ແລະ ແຂວງຊຽງຂວາງ ກໍ່ຍັງມີປະລິມານນ້ຳຝົນທີ່ມີຢ່າງຫຼວງຫຼາຍເຊັ່ນກັນ. ສ່ວນພື້ນທີ່ອື່ນ ທີ່ມີປະລິມານນ້ຳຝົນໃນລະດັບສູງ ແມ່ນພົບເຫັນຢູ່ ແຂວງ ຄຳມ່ວນ ແລະ ບໍລິຄຳໄຊ. ໃນລະດັບພາກ ທ່າອ່ຽງ ຂອງປະລິມານນ້ຳຝົນ ໃນແຕ່ລະປີ ປະກົດວ່າມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນ ລະຫວ່າງ ພາກໃຕ້ ແລະ ພາກເໜືອ ຂອງປະເທດ. ປະລິມານນ້ຳຝົນສະເລ່ຍໃນແຕ່ລະປີ ຕະຫຼອດໄລຍະເວລາ 30 ປີຜ່ານມາ ແມ່ນຍັງຄົງທີ່ ຫຼື ມີການເພີ່ມຂຶ້ນເລັກໜ້ອຍເທົ່ານັ້ນ ຢູ່ທາງພາກເໜືອ, ໃນຂະນະທີ່ການເພີ່ມຂຶ້ນ ຂອງປະລິມານນ້ຳຝົນ ໃນແຕ່ລະປີແມ່ນຂ້ອນຂ້າງສູງ ຢູ່ທາງພາກໃຕ້ ຂອງປະເທດ ຊຶ່ງບາງພື້ນທີ່ສຳຄັນ ຂອງປະເທດ ໄດ້ປະສົບກັບການເພີ່ມຂຶ້ນ ໃນແຕ່ລະປີ ຂອງປະລິມານນ້ຳຝົນ ຫຼາຍກວ່າ 5 ມມ ຫຼື ບາງເຂດປະສົບກັບການເພີ່ມຂຶ້ນ ຂອງປະລິມານນ້ຳຝົນຮອດ 30 ມມ.⁹⁵

ນອກຈາກໄພນ້ຳຖ້ວມນີ້ແລ້ວ, ຊຸມຊົນຕົວເມືອງ ຂອງ ສປປ ລາວ ໃນເຂດອ່າງຮັບນ້ຳແມ່ນ້ຳຂອງ ແມ່ນຍັງໄດ້ພົບພໍ້ກັບໄພແຫ້ງແລ້ງຕາມລະດູການ. ບັນຫາດັ່ງກ່າວນີ້ ອາດມີຄວາມຮຸນແຮງຂຶ້ນ ເນື່ອງຈາກການປ່ຽນແປງ ຂອງຮູບແບບປະລິມານນ້ຳຝົນ ແລະ ການກໍ່ສ້າງເຂື່ອນທີ່ມີໃນປະຈຸບັນຕາມລຳແມ່ນ້ຳ. ໃນໄລຍະ 4 ທົດສະວັດຜ່ານມາ, ສປປ ລາວ ໄດ້ປະເຊີນກັບເຫດການໄພແຫ້ງແລ້ງຄັ້ງໃຫຍ່ຈຳນວນ 5 ຄັ້ງ ສົ່ງຜົນກະທົບຫຼາຍກວ່າ 3 ລ້ານຄົນ.⁹⁶ ໂດຍສະເພາະ ໄພແຫ້ງແລ້ງທີ່ໜັກໜ່ວງໃນປີ 1998 ໃນຊ່ວງລະດູແລ້ງທີ່ມີອຸນຫະພູມສູງຂຶ້ນຫຼາຍ ຊຶ່ງເຫດການດັ່ງກ່າວ ໄດ້ສົ່ງຜົນກະທົບຫຼາຍກວ່າ 750,000 ຄົນ. ໃນປີ 2003 ກໍ່ມີໄພແຫ້ງແລ້ງຢ່າງຮຸນແຮງເກີດຂຶ້ນອີກ ຊຶ່ງເປັນຜົນຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດໃນລະດັບພາກພື້ນ. ໄພແຫ້ງແລ້ງໃນລະດັບທ້ອງຖິ່ນເຫຼົ່ານີ້ ໄດ້ເປັນໄພຂົ່ມຂູ່ຕໍ່ການຜະລິດກະສິກຳພາຍໃນປະເທດ ແລະ ຄວາມໝັ້ນຄົງທາງສະບຽງອາຫານ.⁹⁷ ໃນປີ 2010, ໄພແຫ້ງແລ້ງຮຸນແຮງ ເກີດຂຶ້ນໃນຊ່ວງລະດູຝົນ ລະຫວ່າງ ເດືອນພຶດສະພາ ຫາ ຕຸລາ. ເຫດການນີ້ ໄດ້ສົ່ງຜົນກະທົບທີ່ຮ້າຍແຮງຕໍ່ການຜະລິດກະສິກຳ ຂອງປີດັ່ງກ່າວ, ເຮັດໃຫ້ເກີດມີການຂາດແຄນອາຫານ ຢ່າງໜັກໜ່ວງໃນພາກໃຕ້ ຂອງ ສປປ ລາວ ຊຶ່ງໄດ້ກະທົບປະມານ 85,000 ຄົນ.⁹⁸ ໄພແຫ້ງແລ້ງນີ້ ເກີດຂຶ້ນພາຍຫຼັງພະຍຸໄຕ້ຝຸນເກດສະໜາ ໂດຍສະເພາະ ໃນບັນດາແຂວງພາກໃຕ້.⁹⁹ ໄພແຫ້ງແລ້ງ ຍັງສ້າງຜົນກະທົບຕໍ່ລະບົບອຸທິກກະສາດ, ຊີວະນານາພັນ ແລະ ສິ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ສຸຂະພາບຂອງຄົນ.¹⁰⁰ ຄາດຄະເນໄດ້ວ່າ 188,000 ຄົວເຮືອນ ໃນ ສປປ ລາວ ມີຄວາມສ່ຽງທີ່ຈະຂາດຄວາມໝັ້ນຄົງທາງສະບຽງອາຫານ ເນື່ອງຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ປະລິມານນ້ຳຝົນທີ່ຫຼຸດລົງໃນຊ່ວງລະດູແລ້ງ ສົ່ງຜົນໃຫ້ເກີດມີໄພແຫ້ງແລ້ງຫຼາຍຂຶ້ນ, ແກ່ຍາວ ແລະ ຮຸນແຮງກວ່າເກົ່າ.¹⁰¹ ໃນປີ 2019, ລະດູຝົນສັ້ນກວ່າເກົ່າ ເຮັດໃຫ້ມີສະພາບແຫ້ງແລ້ງ ແລະ ເຮັດໃຫ້ລະດັບນ້ຳຂອງຫຼຸດລົງເຖິງຈຸດຕ່ຳທີ່ສຸດໃນຮອບ 60 ປີ ຊຶ່ງເປັນໄພຂົ່ມຂູ່ຕໍ່ການຜະລິດກະສິກຳເຂດອ່າງຮັບນ້ຳແມ່ນ້ຳຂອງຕອນລຸ່ມ.¹⁰² ອີງຕາມບົດສຶກສາ ຂອງ ກຊສ ຮ່ວມກັບ ອົງການອາຫານ ແລະ ການກະເສດ (FAO) ໃຫ້ຮູ້ວ່າ ການຫຼຸດລົງຂອງປະລິມານນ້ຳຝົນ ໃນຊ່ວງລະດູຝົນ ແມ່ນເພີ່ມຄວາມສ່ຽງ ທີ່ຈະປະສົບກັບໄພແຫ້ງແລ້ງ ໂດຍສະເພາະພື້ນທີ່ທົ່ງພຽງ ໃນແຂວງຫຼວງນ້ຳທາ, ຫຼວງພະບາງ, ໄຊສົມບູນ ແລະ ພາກເໜືອ ຂອງແຂວງວຽງຈັນ ປະກົດມີຄວາມສ່ຽງໃນການປະສົບກັບໄພແຫ້ງແລ້ງ ທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ ໃນໄລຍະເວລາ 30 ປີ ຜ່ານມາ (1990-2019).¹⁰³ ຄວາມສ່ຽງຈາກໄພແຫ້ງແລ້ງແມ່ນຍັງສູງ ຊຶ່ງຍັງເປັນສິ່ງທ້າທາຍໃນການພັດທະນາຊັບພະຍາກອນນ້ຳແຫ່ງຊາດ. ການປ່ຽນແປງຮູບແບບຄວາມຕ້ອງການນ້ຳ ເນື່ອງຈາກສະພາບອາກາດຮ້ອນຂຶ້ນ ເຮັດໃຫ້ການລະເບີຍອາຍ ຂອງນ້ຳທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນຈະຫຼຸດປະລິມານນ້ຳລົງ ຊຶ່ງບັນຫາດັ່ງກ່າວນີ້ກາຍເປັນບັນຫາທາງດ້ານການຍາດແຍ່ງຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ໂດຍສະເພາະການສະໜອງນ້ຳເພື່ອຜະລິດກະແສໄຟຟ້າ ແລະ ການສະໜອງນ້ຳເພື່ອຊົນລະປະທານ. ໃນສະພາບການເຊັ່ນນີ້, ການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ກອບ

⁹⁴ http://www.fao.org/nr/water/aquastat/basins/mekong/mekong-CP_eng.pdf

⁹⁵ MONRE and FAO (2022). ປຶ້ມແຜນທີ່ພູມອາກາດ ແລະ ອຸຕຸກະເສດ ແຫ່ງ ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ. *Vientiane*.

⁹⁶ UNDP. (2009). ແຜນງານການປະຕິບັດມາດຕະການແຫ່ງຊາດຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ: ສປປ ລາວ, ອົງການສປຊ ເພື່ອການພັດທະນາ (UNDP).

⁹⁷ ທະນາຄານໂລກ (2011). ສະພາບການຂອງປະເທດກ່ຽວກັບຄວາມສ່ຽງຕໍ່ໄພພິບັດ ແລະ ການປັບຕົວ: ຄວາມບອບບາງ, ການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງ ແລະ ການປັບຕົວກັບ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຂອງ ສປປ ລາວ..

⁹⁸ ລັດຖະບານ ສປປ ລາວ (2018). ການປະເມີນຄວາມຕ້ອງການພາຍຫຼັງໄພພິບັດ (PDNA) ນ້ຳຖ້ວມ 2018. ໄດ້ມາຈາກ<https://laopdr.un.org/en/12913-2018-floods-post-disaster-needs-assessment>

⁹⁹ http://www.un-spider.org/sites/default/files/41_ສ່ວນຮ້ອຍ20UN-SPIDER_Lao_PDR_ສ່ວນຮ້ອຍ20rev1-ilovepdf-compressed.pdf

¹⁰⁰ ທະນາຄານພັດທະນາອາຊີ (2019). ການປະເມີນຄວາມສ່ຽງຕໍ່ໄພພິບັດ: ສປປ ລາວ ໂຄງການຂະແໜງການຄຸ້ມຄອງພື້ນຖານໂຄງລ່າງໃນຊົນນະບົດ ແລະ ເຂດຮັບນ້ຳແບບຍືນຍົງ.

¹⁰¹ EcoLao 2012

¹⁰² <http://www.mrcmekong.org/news-and-events/news/drought-continues-to-hit-mekong-countries-risking-stress-on-crop-production-water-shortage/>

¹⁰³ MONRE and FAO (2022). ປຶ້ມແຜນທີ່ພູມອາກາດ ແລະ ອຸຕຸກະເສດ ແຫ່ງ ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ. *Vientiane*.

ວຽກການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນນ້ຳແບບເຊື່ອມສານ (IWRM) ຈຶ່ງມີຄວາມສຳຄັນຫຼາຍເພື່ອສະໜັບສະໜູນເປົ້າໝາຍ ແລະ ຍຸດທະສາດການພັດທະນາເສດຖະກິດ ໃຫ້ທົ່ວເຖິງກວ້າງຂວາງຂຶ້ນຫຼາຍກວ່າເກົ່າ.¹⁰⁴

ດັ່ງນັ້ນ, ສັງລວມໄດ້ວ່າ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໄດ້ສົ່ງຜົນກະທົບຮຸນແຮງຕໍ່ວົງຈອນອຸທົກກະສາດ ເປັນຕົ້ນ: ຄວາມຖີ່ ແລະ ປະລິມານນ້ຳຝົນ ທີ່ມີແນວໂນ້ມໃນການປ່ຽນແປງຕາມເກນປົກກະຕິ ຊຶ່ງເປັນສາເຫດມາຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຊຶ່ງການປ່ຽນແປງ ຂອງລະບົບອຸທົກກະສາດທີ່ຊັບຊ້ອນນີ້ ແມ່ນໄດ້ສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ປະລິມານນ້ຳໃນພື້ນທີ່ຕ່າງໆ ຂອງເຂດຮັບນ້ຳທີ່ແຕກຕ່າງກັນໃນເຂດລຸ່ມນ້ຳ ແລະ ທົ່ງພຽງ ຂອງອ່າງຮັບນ້ຳແມ່ນ້ຳຂອງ ແລະ ນ້ຳສາຂາ ຂອງແມ່ນ້ຳຂອງ ເຊັ່ນ: ປະລິມານນ້ຳຝົນທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນເນື່ອງຈາກການປ່ຽນດິນຟ້າອາກາດ ໄດ້ສົ່ງຜົນໃຫ້ເກີດມີໄພນ້ຳຖ້ວມທີ່ຖີ່ຂຶ້ນ ແລະ ຮຸນແຮງຂຶ້ນ ສ້າງຄວາມເສຍຫາຍ ແລະ ຄວາມສູນເສຍແກ່ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ. ນອກນັ້ນ, ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຍັງຄາດວ່າຈະສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ຊັບພະຍາກອນນ້ຳໃຕ້ດິນ ໂດຍສະເພາະການຫຼຸດລົງ ຂອງບໍລິມາດນ້ຳໃຕ້ດິນ ແລະ ການເສື່ອມຄຸນນະພາບ ຊຶ່ງອາດຈະຈຳກັດການເຂົ້າເຖິງຊັບພະຍາກອນນ້ຳໃຕ້ດິນ ຂອງປະຊາຊົນທ້ອງຖິ່ນໃນອະນາຄົດ.

4.6 ຜົນກະທົບ ຕໍ່ການຍົກຍ້າຍຖິ່ນຖານ ຂອງມະນຸດ ແລະ ສັງຄົມ

ອີງຕາມຂໍ້ມູນ ຂອງ ບົດລາຍງານຕົວເມືອງໃຫຍ່ ຂອງໂລກ ໂດຍອົງການສະຫະປະຊາຊາດ ດ້ານເຄຫະສະຖານ (UN-Habitat World Cities Report) ປີ 2016 ໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ສປປ ລາວ ເປັນປະເທດທີ່ເປັນຕົວເມືອງໄວທີ່ສຸດໃນທະວີບອາຊີຕາເວັນອອກສ່ຽງໃຕ້.¹⁰⁵ ປີ 2020 ສປປ ລາວ ມີປະຊາກອນທີ່ອາໄສຢູ່ໃນຕົວເມືອງສະເລ່ຍຈຳນວນ 22 ສ່ວນຮ້ອຍ (ທະນາຄານໂລກ, 2023) ຊຶ່ງໃນນີ້ມີຈຳນວນໜຶ່ງມີທີ່ຢູ່ອາໄສທີ່ບໍ່ໝັ້ນຄົງ ແລະ ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບທາງລົບຕໍ່ສຸຂະພາບ.

ການຕັ້ງຖິ່ນຖານຂະໜາດນ້ອຍ ກໍ່ໄດ້ກາຍເປັນຕົວເມືອງຂະໜາດໃຫຍ່ຂຶ້ນ ເນື່ອງຈາກປັດໄຈຕ່າງໆ ເຊັ່ນ: ການເຄື່ອນຍ້າຍຂອງປະຊາຊົນຈາກຊຸມນະບົດເຂົ້າສູ່ຕົວເມືອງ ແລະ ນະໂຍບາຍຕ່າງໆ ຂອງລັດຖະບານ ເປັນຕົ້ນ: ແມ່ນສ້າງບ້ານໃຫຍ່ໃນຕົວເມືອງນ້ອຍ.

ຜົນກະທົບທີ່ຕິດພັນກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ສ່ວນໃຫຍ່ຈະເກີດຂຶ້ນກັບບັນດາປະຊາຊົນຜູ້ທຸກຍາກຫຼາຍທີ່ສຸດ. ຕົວຢ່າງ ນ້ຳຖ້ວມ ປີ 2018 ໂດຍອີງຕາມຂໍ້ມູນຈາກ ລັດຖະບານ ສປປ ລາວ ໄດ້ພົບວ່າ ນ້ຳຖ້ວມນີ້ສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ກັບເສດຖະກິດຄົວເຮືອນ ມີປະມານ 70 ສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງຄົນທີ່ມີໜີ້ສິນ ຊຶ່ງຈະມີໜີ້ເພີ່ມຂຶ້ນອີກ ເພາະຊັບສິນທີ່ມີຢູ່ເດີມຖືກເສຍຫາຍ. ຜົນກະທົບທາງດ້ານເສດຖະກິດ ເປັນສາເຫດ ຂອງບັນຫາອື່ນໆທີ່ຈະເກີດຂຶ້ນຕາມມາ ເຊັ່ນ: ການບັງຄັບໃຫ້ຕ້ອງມີການຍ້າຍຖິ່ນຖານ, ອັດຕາການອອກໂຮງຮຽນກ່ອນກຳນົດເພີ່ມຂຶ້ນ, ຄວາມບໍ່ໝັ້ນຄົງທາງສະບຽງອາຫານ, ການສູນເສຍໂອກາດທາງດ້ານວຽກເຮັດງານທຳ, ການຄ້າປະເວນີເພີ່ມຂຶ້ນ ແລະ ອື່ນໆ.¹⁰⁶

ໂດຍອີງຕາມ ສະພາບທີ່ຕັ້ງຂອງພູມສັນຖານ ແລະ ສະພາບພູມອາກາດຂອງປະເທດ, ສປປ ລາວ ຍັງເປັນປະເທດໜຶ່ງທີ່ມີຄວາມສ່ຽງສູງຕໍ່ກັບໄພພິບັດທາງທຳມະຊາດ ແລະ ການປ່ຽນແປງຂອງດິນຟ້າອາກາດ ເປັນຕົ້ນ: ໄພນ້ຳຖ້ວມ, ໄພແຫ້ງແລ້ງ, ລົມພະຍຸ, ດິນເຊາະເຈື່ອນ, ພະຍາດລະບາດ ແລະ ອື່ນໆ. ສປປ ລາວ ເປັນປະເທດທີ່ຍັງອີງໃສ່ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ການຜະລິດກະສິກຳເປັນຫຼັກ, ຄວາມສາມາດໃນການປ້ອງກັນ, ການຄວບຄຸມໃນການຊ່ວຍເຫຼືອເຫດການສຸກເສີນ ແລະ ການຟື້ນຟູຫຼັງໄພພິບັດ ຍັງມີຄວາມຈຳກັດ ແລະ ບໍ່ໝັ້ນຄົງ, ສ່ວນໜຶ່ງກໍ່ຍ້ອນວ່າ ຍັງເປັນປະເທດກຳລັງພັດທະນາ. ບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຍັງເປັນປັດໄຈສ່ຽງໃຫ້ ສປປ ລາວ ຊຶ່ງຈະໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກໄພທຳມະຊາດຫຼາຍຂຶ້ນ, ລະດັບນ້ຳຝົນ ແລະ ອຸນຫະພູມທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ ຄາດວ່າຈະເຮັດໃຫ້ລະບົບອຸທົກກະສາດແມ່ນ້ຳຂອງ ມີການປ່ຽນແປງ, ຄວາມສ່ຽງຕໍ່ໄພນ້ຳຖ້ວມ ແລະ ໄພແຫ້ງແລ້ງ ກໍ່ຄາດວ່າຈະເພີ່ມຂຶ້ນເຊັ່ນກັນ ເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາດັ່ງກ່າວນັ້ນ, ກົນໄກການປະສານງານພາຍໃນ ບັນດາກະຊວງ ໃນຂະແໜງການທີ່ຮັບຜິດຊອບໃນແຕ່ລະດ້ານໃນການວາງແຜນ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງຕົວເມືອງ ເຫັນວ່າຄວນຈະຕ້ອງໄດ້ມີການປັບປຸງເພີ່ມເຕີມ.

ພາຍໃນກາງປີ 2024 ມີແຮງງານເຄື່ອນຍ້າຍໄປເຮັດວຽກຢູ່ຕ່າງປະເທດຫຼາຍກວ່າ 400,000 ຄົນ ຫຼາຍກວ່າເຄິ່ງໜຶ່ງແມ່ນແຮງງານເຄື່ອນຍ້າຍເພດຍິງ. ຜົນຜະລິດກະສິກຳທີ່ຕິດຕໍ່ນຳໄປສູ່ການຂາດລາຍຮັບທີ່ໝັ້ນຄົງ ຊຶ່ງເປັນຍ້ອນໄພພິບັດທາງທຳມະຊາດ

¹⁰⁴ UNDP (2015). ຂະແໜງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ທົບທວນເປົ້າໝາຍອະນາຄົດ. URL: <http://www.la.undp.org/content/laopdr/en/home/presscenter/pressreleases/2015/11/10/natural-resources-sector-reviews-future-goals.html>

¹⁰⁵ UN-Habitat, 'World Cities Report 2016: ການຫັນເປັນຕົວເມືອງ ແລະ ການພັດທະນາ - ທີ່ຈະປະກົດໃນອະນາຄົດ' (Nairobi, 2016)

¹⁰⁶ ລັດຖະບານ ສປປ ລາວ (2018). ການປະເມີນຄວາມຕ້ອງການພາຍຫຼັງໄພພິບັດ (PDNA) ນ້ຳຖ້ວມ 2018. ໄດ້ມາຈາກ <https://laopdr.un.org/en/12913-2018-floods-post-disaster-needs-assessment>

ທີ່ເກີດຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແມ່ນໜຶ່ງໃນສາເຫດທີ່ພາໃຫ້ເກີດມີການເຄື່ອນຍ້າຍແຮງງານຈາກຊົນນະບົດໄປສູ່ເຂດຕົວເມືອງໃຫຍ່ ແລະ ຕ່າງປະເທດ.¹⁰⁷

4.7 ຜົນກະທົບ ຕໍ່ໂຄງລ່າງພື້ນຖານ

ເຫດການປ່ຽນແປງຢ່າງຮຸນແຮງ ຂອງສະພາບພູມອາກາດ ເຊັ່ນ: ໄພນ້ຳຖ້ວມ ໄດ້ສົ່ງຜົນກະທົບໜັກໜ່ວງຕໍ່ໂຄງລ່າງພື້ນຖານເປັນຕົ້ນ: ຖະໜົນ, ຮ່ອງລະບາຍນ້ຳຝົນ, ລະບົບລະບາຍນ້ຳ, ທີ່ຢູ່ອາໄສ ແລະ ໂຄງລ່າງພື້ນຖານສາທາລະນະສຸກ, ພ້ອມທັງສະຖານທີ່ຜະລິດສະບຽງອາຫານ, ການຄຸ້ມຄອງນ້ຳ ແລະ ການຜະລິດກະແສໄຟຟ້າ. ໃນ ສປປ ລາວ, ຂະແໜງການໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ ແມ່ນຂະແໜງການໜຶ່ງທີ່ມີຄວາມອ່ອນໄຫວຫຼາຍຕໍ່ກັບໄພນ້ຳຖ້ວມ ແລະ ການເຊາະເຈື່ອນ ຂອງດິນແຄມແມ່ນ້ຳຕົວຢ່າງ: ເຄືອຂ່າຍຄົມມະນາຄົມທາງບົກ ມີຄວາມສ່ຽງ ເພາະວ່າບໍ່ມີການບໍາລຸງຮັກສາຢ່າງພຽງພໍ ແລະ ການປະເຊີນກັບໄພຂົ່ມຂູ່ຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ. ໂດຍສະເພາະ ບັນຫາໄພນ້ຳຖ້ວມທີ່ເກີດຂຶ້ນພາຍຫຼັງການເກີດພະຍຸໄຕ້ຝຸນ ເຮັດໃຫ້ເກີດຄວາມສູນເສຍທີ່ໃຫຍ່ຫຼວງ, ສິ່ງຜົນກະທົບກວມເອົາ 1/5 ຂອງ ເຄືອຂ່າຍຄົມມະນາຄົມທາງບົກ. ໃນປີ 2009 ພະຍຸໄຕ້ຝຸນເກດສະໜາ ໄດ້ສ້າງຜົນເສຍຫາຍໃຫ້ແກ່ພາກໃຕ້ ຂອງ ສປປ ລາວ ລວມມີ ຖະໜົນຫົນທາງ, ລະບົບຊົນລະປະທານ ແລະ ໂຄງລ່າງພື້ນຖານສາທາລະນະ (ໂຮງຮຽນ ແລະ ໂຮງໝໍ), ລວມຄວາມເສຍຫາຍ ມີປະມານ 94.2 ລ້ານໂດລາສະຫະລັດ.¹⁰⁸ ສຳລັບໄລຍະ 2011 ຫາ 2015 ນ້ຳຖ້ວມ ແລະ ດິນເຊາະເຈື່ອນ ໄດ້ທຳລາຍຖະໜົນ ແລະ ຂົວ ລວມມູນຄ່າ 327.05 ລ້ານໂດລາສະຫະລັດ.¹⁰⁹

ໄພນ້ຳຖ້ວມ ແມ່ນຍັງສ້າງຄວາມເສຍຫາຍໃຫ້ແກ່ໂຄງລ່າງພື້ນຖານທາງນ້ຳ ແລະ ສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກທີ່ຕິດພັນກັບການປ້ອງກັນນ້ຳຖ້ວມ ແລະ ການເດີນເຮືອຕາມລຳນ້ຳຂອງ, ນ້ຳຄານ ແລະ ນ້ຳງຸ່ມ. ຄວາມເສຍຫາຍເຫຼົ່ານີ້ ສ່ວນຫຼາຍເກີດຂຶ້ນຢູ່ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ແຂວງຫຼວງພະບາງ, ແຂວງໄຊຍະບູລີ ແລະ ແຂວງຄຳມ່ວນ. ໂດຍລວມ ມີຖະໜົນຖືກທຳລາຍເປັນໄລຍະ 9,853 ກິໂລແມັດ ແລະ ຂົວ ຈຳນວນ 656 ແມັດ ໃນປີ 2018 ຊຶ່ງເປັນຜົນມາຈາກເຫດການນ້ຳຖ້ວມກະທັນຫັນ, ບ່ອນທີ່ມີຂົວຍາວເຖິງ 786 ແມັດ ຖືກທຳລາຍທັງໝົດຈົນໃຊ້ບໍ່ໄດ້ ແລະ ພາຫະນະ ປະມານ 2,085 ຄັນ (ລວມມີ ລົດບັນທຸກ, ລົດເກັງ, ລົດຈັກ, ລົດບັນທຸກຜະລິດຕະພັນກະສິກຳ ແລະ ອື່ນໆ) ກໍໄດ້ຮັບຄວາມເສຍຫາຍ ຕົ້ນຕໍ ແມ່ນຢູ່ ແຂວງອັດຕະປື ເວລາທີ່ເຂື່ອນເຊປຽນ-ເຊນ້ຳນ້ອຍພັງທະລາຍລົງ ເນື່ອງຈາກຝົນຕົກໜັກ.¹¹⁰

ໂຄງລ່າງພື້ນຖານອື່ນໆ ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ ປະກອບມີ ແນວປ້ອງກັນຕາຝັ່ງຕາມລຳນ້ຳ, ກຳແພງກັນນ້ຳ, ຄູກັນນ້ຳ, ປະຕູລະບາຍນ້ຳ, ທ່າເຮືອ ແລະ ລະບົບເດີນເຮືອ. ມູນຄ່າເສຍຫາຍທັງໝົດຈາກໄພພິບັດນີ້ ມີປະມານ 116.9 ຕື້ກີບ. ໄພນ້ຳຖ້ວມ ຍັງເປັນຜົນສະທ້ອນໃຫ້ເກີດການເຊາະເຈື່ອນ ແລະ ການພັງທະລາຍ ຂອງກັນເຈື່ອນຕາມລຳນ້ຳ, ກຳແພງກັນນ້ຳ ແລະ ຄູກັນນ້ຳ ຕາມລຳນ້ຳຂອງ, ນ້ຳຄານ ແລະ ສາຂາ ຂອງນ້ຳງຸ່ມ. ຄວາມເສຍຫາຍທັງໝົດທີ່ເກີດຂຶ້ນກັບກັນເຈື່ອນຕາມລຳນ້ຳ ມີຄວາມຍາວ 3,000 ແມັດ, ກຳແພງກັນນ້ຳ ແລະ ຄູກັນນ້ຳ ຍາວ 4,400 ແມັດ ແລະ ປະຕູລະບາຍນ້ຳ 22 ບ່ອນ ແລະ ທ່າເຮືອ ແລະ ສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກໃນການເດີນເຮືອ ຈຳນວນ 8 ແຫ່ງ.

ນອກຈາກນີ້, ໄພນ້ຳຖ້ວມ ແມ່ນຍັງສົ່ງຜົນກະທົບຢ່າງຮຸນແຮງ ຕໍ່ລະບົບສະໜອງນ້ຳໃນຕົວເມືອງ ແລະ ຊົນນະບົດ, ສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກດ້ານສຸຂາພິບານ ແລະ ສຸຂະອະນາໄມ (WASH). ມູນຄ່າຄວາມເສຍຫາຍ ແລະ ການທຳລາຍທີ່ມີຕໍ່ຂະແໜງການນີ້ມີປະມານ 69.9 ຕື້ກີບ. ງົບປະມານທີ່ຈຳເປັນເພື່ອການຟື້ນຟູ ເປັນຈຳນວນເງິນປະມານ 68.2 ຕື້ກີບ. ໃນຂະແໜງການຍ່ອຍດ້ານການສະໜອງນ້ຳໃນຕົວເມືອງ, ລະບົບນ້ຳປະປາຕົວເມືອງ 31 ແຫ່ງໃນທົ່ວ 12 ແຂວງ ມີມູນຄ່າ 7.1 ຕື້ກີບ ຖືກທຳລາຍ ແລະ ສູນເສຍ 7.7 ຕື້ກີບ, ລວມທັງໝົດ 14.8 ຕື້ກີບ. ສິ່ງເຫຼົ່ານີ້ມັນໄດ້ສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ປະຊາຊົນຈຳນວນ 289,774 ຄົນໃນ 54,600 ຄົວເຮືອນ. ຄວາມຕ້ອງການຟື້ນຟູໃນໄລຍະສັ້ນ ຄາດວ່າຈະມີສູງເຖິງ 6.3 ຕື້ກີບ ເພື່ອສ້ອມແປງລະບົບນ້ຳປະປາ ໃຫ້ແກ່ຄົວເຮືອນທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ ແລະ ການສ້ອມແປງທີ່ຈຳເປັນໃນເຫດການສຸກເສີນ ເພື່ອໃຫ້ການບໍລິການກັບມາສູ່ສະພາບປົກກະຕິ.

ຜົນກະທົບໜຶ່ງຈາກກິດຈະກຳຂອງມະນຸດ ທີ່ມີຫຼາຍຂຶ້ນໃນປະຈຸບັນ ໃນ ສປປ ລາວ ແມ່ນອັດຕາການຂຸດຄົ້ນແຮ່ຊາຍຈາກແມ່ນ້ຳຂອງຫຼາຍຂຶ້ນ. ໂດຍປົກກະຕິແລ້ວ ຈະຜະລິດແຮ່ຊາຍໄດ້ປະມານ 20 ລ້ານໂຕນໂດຍການໄຫຼ ແລະ ທັບຖົມຄືນໃໝ່ໃນແຕ່ລະປີ, ແຕ່ວ່າ ໃນປະຈຸບັນ ເຫັນວ່າ ມີການຂຸດຄົ້ນແຮ່ຊາຍຫຼາຍຂຶ້ນເຖິງ 2 ເທົ່າໃນແຕ່ລະປີ, ອີງຕາມບົດຄົ້ນຄວ້າຫຼ້າສຸດ (WWF, 2016). ອັດຕາການຂຸດຄົ້ນບໍ່ແຮ່ ມີການເພີ່ມຂຶ້ນຢ່າງວ່ອງໄວໃນ ສປປ ລາວ ແລະ ພ້ອມກັບມີຄວາມຕ້ອງການທີ່ສູງທັງໃນປະເທດ

¹⁰⁷ ກະຊວງແຮງງານ ແລະ ສະຫວັດດີການສັງຄົມ

¹⁰⁸ ReliefWeb (2009). Typhoon Ketsana caused 94.2 million dollars of damage in Lao. <https://reliefweb.int/report/lao-peoples-democratic-republic/typhoon-ketsana-caused-942-million-dollars-damage-lao>

¹⁰⁹ Vongphachan (2017). Mainstreaming Disaster and Climate Risk into the Road Sector in Lao PDR

¹¹⁰ ລັດຖະບານ ສປປ ລາວ (2018). ການປະເມີນຄວາມຕ້ອງການພາຍຫຼັງໄພພິບັດ (PDNA) ນ້ຳຖ້ວມ 2018. ໄດ້ມາຈາກ <https://laopdr.un.org/cn/12913-2018-floods-post-disaster-needs-assessment>

ແລະ ພາກພື້ນ, ຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ມີຄວາມຕ້ອງການການຂຸດຄົ້ນແຮ່ຊາຍຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ ຊຶ່ງນຳໄປສູ່ການເຊາະເຈື່ອນ ແລະ ດິນຊຸດໂຊມ ພ້ອມທັງຄາດວ່າຈະມີຜົນກະທົບຕໍ່ເຂດທັງພຽງ ທີ່ທຳລາຍຊີວະນານາພັນ ແລະ ຜົນກະທົບຕໍ່ກັບການດຳລົງຊີວິດ ຂອງຫຼາຍລ້ານຄົນ ຢູ່ ສປປ ລາວ. ຄວາມເສຍຫາຍຍັງມີຕໍ່ກັບການປະມົງ, ກະສິກຳ, ການບິນເປື້ອນໃນນ້ຳຈືດ ແລະ ອາກາດ ແລະ ໂຄງລ່າງພື້ນຖານ ພັງທະລາຍລົງຕາມແຄມແມ່ນ້ຳ.¹¹¹

4.8 ຜົນກະທົບ ຕໍ່ປ່າໄມ້ ແລະ ລະບົບນິເວດ

ຂະແໜງປ່າໄມ້ໃນ ສປປ ລາວ ໄດ້ປະກອບສ່ວນສຳຄັນໃນເສດຖະກິດຂອງຊາດ ແລະ ຊີວິດການເປັນຢູ່ ຂອງປະຊາຊົນຢູ່ ທ້ອງຖິ່ນ. ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໄດ້ສົ່ງຜົນກະທົບສຳຄັນຫຼາຍຕໍ່ຂະແໜງປ່າໄມ້ ເນື່ອງຈາກປະຊາຊົນລາວສ່ວນໃຫຍ່ອາໄສ ປ່າໄມ້ເປັນແຫຼ່ງອາຫານ ແລະ ການດຳລົງຊີວິດ. ການຜັນຜວນ ຂອງປະລິມານນ້ຳຝົນ ແລະ ອຸນຫະພູມ ເຮັດໃຫ້ ມີການປ່ຽນແປງ ປະລິມານນ້ຳໜ້າດິນ, ການຟື້ນໂຕ ຂອງປ່າໄມ້ຕາມທຳມະຊາດຫຼຸດລົງ, ການສູນເສຍຊີວະນານາພັນ ແລະ ການບໍລິການຂອງລະບົບ ນິເວດຫຼຸດລົງ. ນອກຈາກນີ້, ການປ່ຽນແປງຂອງປະລິມານນ້ຳຝົນ ຍັງສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ການຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງພືດ ແລະ ສັດປ່າ ເຊັ່ນ: ການຈະເລີນເຕີບໂຕ ຂອງເບ້ຍໄມ້ ແລະ ການວາງໄຂ່ ຂອງສັດບາງຊະນິດ.¹¹² ຈາກການຄົ້ນຄວ້າຢ່າງລະອຽດ ຂອງສູນຝຶກ ອົບຮົມປ່າໄມ້ຊຸມຊົນພາກພື້ນອາຊີ-ປາຊີຟິກ ກ່ຽວກັບການວິເຄາະຄວາມໝັ້ນຄົງດ້ານສະບຽງອາຫານ ແລະ ຄວາມບອບບາງ ໄດ້ ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຍັງເປັນໄພຂົ່ມຂູ່ໃຫ້ແກ່ຜະລິດຕະພາບຂອງປ່າໄມ້ ແລະ ສົ່ງຜົນໃຫ້ເກີດການ ເສື່ອມໂຊມຂອງຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້. ການຄົ້ນຄວ້ານີ້ ຍັງໃຫ້ຮູ້ວ່າຊຸມຊົນທ້ອງຖິ່ນ ແມ່ນມີຄວາມຕ້ອງການທີ່ຈະເຂົ້າເຖິງເຄື່ອງປ່າ ຂອງດົງ, ພືດຜັກ ແລະ ສິ່ງຈຳເປັນອື່ນໆສຳລັບຄົວເຮືອນຫຼາຍຂຶ້ນ. ຍ້ອນມີການປ່ຽນແປງເຫຼົ່ານີ້ ຄາດວ່າຈະມີປະຊາຊົນຈຳນວນ 157,000 ຄົນ ທີ່ຈະປະສົບກັບການຂາດຄວາມໝັ້ນຄົງດ້ານສະບຽງອາຫານ.

ນອກຈາກນີ້, ອຸນຫະພູມທີ່ສູງຂຶ້ນ ອາດເພີ່ມຄວາມຖີ່ ຂອງໄຟໄໝ້ປ່າ, ສັດຕູພືດ ແລະ ພະຍາດລະບາດພືດ. ການປ່ຽນແປງ ຂອງສະພາບພູມອາກາດເຫຼົ່ານີ້ ອາດເພີ່ມທະວີຄວາມຮຸນແຮງ ຂອງເຫດການນ້ຳຖ້ວມໃຫຍ່ ທີ່ມີສາເຫດເກີດມາຈາກການເຊາະເຈື່ອນ ຂອງດິນ.¹¹³ ນ້ຳຖ້ວມເຫຼົ່ານີ້ ໄດ້ສົ່ງຜົນກະທົບທີ່ແຕກຕ່າງກັນຕໍ່ຂະແໜງ ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ຂອງ ສປປ ລາວ. ຂະແໜງການທີ່ໄດ້ ຮັບຜົນກະທົບຫຼາຍທີ່ສຸດ ແມ່ນ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ລວມມີ ຜົນລະປູກ, ການປະມົງ, ສັດລ້ຽງ ແລະ ລະບົບຊົນລະປະທານ ຊຶ່ງ ກວມເອົາ 57 ສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງຜົນເສຍຫາຍທັງໝົດ. ນ້ຳຖ້ວມແບບກະທັນຫັນ ສ່ວນຫຼາຍເກີດຂຶ້ນໃນພື້ນທີ່ປ່າໃນເຂດພູດອຍ, ສຳລັບນ້ຳຖ້ວມຂັ້ນ ສ່ວນຫຼາຍຈະກະທົບຕໍ່ກັບຜົນລະປູກ ແລະ ການຜະລິດກະສິກຳຕາມແຄມແມ່ນ້ຳ ແລະ ອ່າງຮັບນ້ຳ. ໃນຂະນະທີ່ ຕົ້ນໄມ້ຈຳນວນໜຶ່ງຕາມເນີນພູ ແລະ ຫ້ວຍຮ່ອງ ກໍໄດ້ຮັບຜົນກະທົບເຊັ່ນດຽວກັນ ຊຶ່ງນ້ຳຖ້ວມຂັ້ນໃນເຂດທັງພຽງ ເຮັດໃຫ້ຮາກຂອງ ຕົ້ນໄມ້ບໍ່ສາມາດຍຶດກັບໜ້າດິນໄດ້ດີ.

ການປະເມີນຄວາມເສຍຫາຍໃນຂະແໜງປ່າໄມ້ ແມ່ນຍັງມີສິ່ງທ້າທາຍ ເພາະວ່າຜົນປະໂຫຍດທີ່ໄດ້ຮັບຈາກປ່າໄມ້ທັງໝົດ ແມ່ນບໍ່ທັນໄດ້ມີການຈົດບັນທຶກມູນຄ່າທາງເສດຖະກິດ. ໃນພື້ນທີ່ຂອງປ່າໄມ້ທີ່ຖືກທຳລາຍ, ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງທີ່ມີ ຄາດວ່າຈະຫຼຸດລົງ ເຊັ່ນ: ຟືນ, ຜັກປ່າ ແລະ ຮາກໄມ້. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ການປະເມີນມູນຄ່າຜົນເສຍຫາຍ ຂອງສິ່ງເຫຼົ່ານີ້ ກໍຍັງມີຄວາມຊັບຊ້ອນ. ອີງຕາມບົດປະເມີນຄວາມຕ້ອງການຫຼັງໄຟພິບັດ (Post Disaster Needs Assessment, PDNA), ການປະເມີນຄວາມ ເສຍຫາຍ ຕໍ່ຂະແໜງການປ່າໄມ້ ຄາດວ່າມີປະມານ 10.1 ຕື້ກີບ.

ບົດລາຍງານຄວາມຄືບໜ້າຍຸດທະສາດການເປັນຄູ່ຮ່ວມງານ ຂອງບັນດາປະເທດ ຂອງກຸ່ມທະນາຄານໂລກ ໄດ້ຊີ້ໃຫ້ເຫັນວ່າ ຍັງຄົງມີການສືບຕໍ່ນຳໃຊ້ຜົນປະໂຫຍດຈາກປ່າໄມ້ໃນ ສປປ ລາວ ໂດຍຜ່ານການຕັດໄມ້ແບບຜິດກົດໝາຍ ລວມທັງ ການຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດບັນດາກົດໝາຍທີ່ຕິດພັນກັບການຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ ແມ່ນຍັງບໍ່ທັນເຂັ້ມງວດເທົ່າທີ່ຄວນ. ຮູບແບບການນຳໃຊ້ຜົນປະໂຫຍດ ຈາກປ່າໄມ້ທີ່ບໍ່ຍືນຍົງ ພ້ອມກັບ ການຕັດໄມ້ທຳລາຍປ່າ ເປັນຜົນສະທ້ອນຕໍ່ຄວາມຍືນຍົງ ຂອງພູມສັນຖານ ແລະ ຊີວິດການເປັນຢູ່ ຂອງປະຊາຊົນໃນເຂດຊົນນະບົດ ໂດຍສະເພາະ ພາຍໃຕ້ສະພາບພູມອາກາດທີ່ມີການປ່ຽນແປງ. ການເພີ່ມຂຶ້ນຢ່າງໄວວາ ຂອງການ ປູກຢາງພາລາພຽງຊະນິດດຽວເຮັດລາຍໄດ້ຂອງຊາວກະສິກອນມີການຫຼຸດລົງ, ການຫັນປ່ຽນນີ້ ໄດ້ຫຼຸດຄວາມທົນທານຕໍ່ກັບການ ປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ຄວາມສ່ຽງອື່ນໆ, ພ້ອມທັງເຮັດໃຫ້ຊີວະນານາພັນ ຂອງລະບົບນິເວດຫຼຸດໜ້ອຍລົງ.¹¹⁴

¹¹¹ <https://www.eastasiaforum.org/2023/03/02/mekong-river-sand-mining-is-a-crumbling-castle/>

¹¹² Lao PDR, 2011. Climate Risk and Adaptation Country Profile, Vulnerability, Risk Reduction, and Adaptation to Climate Change, Lao

¹¹³ EU (2011). ການຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງຕໍ່ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດສຳລັບຄວາມໝັ້ນຄົງດ້ານສະບຽງອາຫານໃນ ສປປ ລາວ

¹¹⁴ Brown, P. R., Afroz, S., Chialue, L., Chiranjeevi, T., El, S. Williams, L. J. (2018). Constraints to the capacity of smallholder farming households to adapt to climate change in South and Southeast Asia. Climate and Development, 0(0), 1–18.

URL: <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/17565529.2018.1442798>

ເຫດການໄພນ້ຳຖ້ວມທີ່ຮຸນແຮງ ແລະ ຖີ່ຂຶ້ນ ຄາດວ່າຈະສ້າງຄວາມເສຍຫາຍໃຫ້ແກ່ຄຸນນະພາບ, ປະລິມານປ່າໄມ້ ແລະ ຜະລິດຕະພັນຈາກປ່າ. ເຫດການເຫຼົ່ານີ້ອາດຈະນຳໄປສູ່ການເຊາະເຈື່ອນຂອງດິນ, ການເສື່ອມໂຊມ ຂອງພື້ນທີ່ລຸ່ມນ້ຳ ແລະ ດິນເຈື່ອນ. ນອກຈາກນີ້, ບັນຫາໄຟໄໝ້ປ່າ ທີ່ເກີດຈາກສະພາບອາກາດຮ້ອນ ແລະ ລະດູແລ້ງທີ່ຍາວນານ ຄາດວ່າຈະມີຫຼາຍຂຶ້ນ. ພ້ອມນີ້ ກໍ່ຍັງເກີດມີຄວາມເສຍຫາຍທາງດ້ານຄວາມຫຼາກຫຼາຍ ຂອງຊີວະນານາພັນ ລວມເອົາທັງພືດ ແລະ ສັດປະຈຳທ້ອງຖິ່ນບາງຊະນິດຍ້ອນການປ່ຽນແປງຮູບແບບ ຂອງສະພາບພູມອາກາດ.

4.9 ຜົນກະທົບ ຕໍ່ຊີວະໂລກພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່

ບັນຫາຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດໄດ້ສ້າງຜົນກະທົບຕໍ່ຂະແໜງພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່ ໂດຍສະເພາະ ໃນຊ່ວງໄລຍະດຳເນີນກິດຈະການ ຊຶ່ງໄດ້ສ້າງຜົນກະທົບຕໍ່ກັບ ການຜະລິດກະແສໄຟຟ້າ, ການຈຳໜ່າຍ ທັງພາຍໃນ ແລະ ສົ່ງອອກຕ່າງປະເທດ. ການປ່ຽນແປງຂອງອຸນຫະພູມ ແລະ ຄວາມຮຸນແຮງ ຂອງສະພາບອາກາດ ເປັນຕົ້ນ: ໄພນ້ຳຖ້ວມ ແລະ ໄພແຫ້ງແລ້ງ ໄດ້ສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ການດຳເນີນງານ ໂດຍສະເພາະ ເຮັດໃຫ້ເກີດຄວາມລ້າຊ້າຕໍ່ກັບກິດຈະກຳຕ່າງໆ ເຊັ່ນ: ການຂົນສົ່ງອຸປະກອນເຄື່ອງກົນຈັກໄຟຟ້າ ເຂົ້າໃນການກໍ່ສ້າງໂຄງລ່າງພື້ນຖານ, ຕິດຕັ້ງເຄື່ອງມືອຸປະກອນ ແລະ ອື່ນໆ. ນອກຈາກນີ້, ການຂາດແຄນນ້ຳຍັງເປັນບັນຫາທ້າທາຍ ໃຫ້ແກ່ຂະແໜງພະລັງງານໄຟຟ້າ ເປັນຕົ້ນ: ການຮັບປະກັນສະໜອງພະລັງງານໄຟຟ້າໃຫ້ພຽງພໍ ໃນໄລຍະການດຳເນີນງານ.

ຜົນເສຍຫາຍຈາກການປ່ຽນແປງ ຂອງສະພາບພູມອາກາດ ແມ່ນຍັງສ້າງຜົນກະທົບຕໍ່ຂະແໜງພະລັງງານ ຂອງ ສປປ ລາວ ເຊັ່ນ: ການຜະລິດໄຟຟ້າ ຂອງເຂື່ອນໃນ ສປປ ລາວ ມີຄວາມບອບບາງ ຕໍ່ສະພາບອາກາດທີ່ມີການປ່ຽນແປງຢ່າງຮຸນແຮງ ແລະ ຄວາມຜັນຜວນທີ່ເກີດຂຶ້ນ. ອີງຕາມແບບຈຳລອງການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໄດ້ຄາດຄະເນວ່າຄວາມຮຸນແຮງ ແລະ ການຜັນຜວນຂອງສະພາບພູມອາກາດ ແມ່ນຈະມີຫຼາຍຂຶ້ນໃນອະນາຄົດ ພາຍໃຕ້ຮູບແບບການປ່ອຍທາດອາຍເຮືອນແກ້ວໃນແຕ່ລະລະດັບ. ການປະເມີນຄວາມຕ້ອງການ ພາຍຫຼັງໄພພິບັດ ໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ໄພອັນຕະລາຍທາງສະພາບພູມອາກາດ ເຊັ່ນ: ໄພນ້ຳຖ້ວມ ໄດ້ທຳລາຍຂະແໜງໄຟຟ້າໃນທົ່ວທຸກແຂວງຂອງປະເທດ ລວມມູນຄ່າທັງໝົດ 45.3 ຕື້ກີບ, ໃນນີ້ ສາຍສົ່ງທີ່ຖືກທຳລາຍກວມເອົາ 43.2 ຕື້ກີບ ແລະ ໂຄງລ່າງພື້ນຖານທີ່ຖືກທຳລາຍກວມເອົາ 3.1 ຕື້ກີບ. ຊຶ່ງຜົນເສຍຫາຍສ່ວນໃຫຍ່ ແມ່ນມາຈາກການຫັກ ແລະ ລົ້ມລົງຂອງຕາຂ່າຍໄຟຟ້າ ແລະ ລະບົບສາຍສົ່ງໄຟຟ້າແຮງສູງ ເຮັດໃຫ້ເກີດການປ່ຽນແປງເສຍຫາຍ. ນອກຈາກນີ້, ດິນເຈື່ອນ ຍັງທຳລາຍການສົ່ງໄຟຟ້າ ແລະ ສະຖານີຍ່ອຍ.¹¹⁵ ໃນລະດັບຊຸມຊົນ, ຜົນຕົກຫັກ ໃນຊ່ວງທີ່ມີນ້ຳຖ້ວມ ໄດ້ທຳລາຍລະບົບຕາຂ່າຍໄຟຟ້າ ແລະ ລະບົບສາຍສົ່ງໄຟຟ້າແຮງສູງ ໃນທົ່ວທຸກແຂວງ ຊຶ່ງໄດ້ສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ກັບການສະໜອງໄຟຟ້າຢູ່ໃນ 1,091 ບ້ານ.¹¹⁶

ອີງໃສ່ຂໍ້ມູນ ຂອງທະນາຄານພັດທະນາອາຊີ ໄດ້ລະບຸວ່າ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຍັງເພີ່ມຜົນກະທົບ ແລະ ສ້າງຄວາມສ່ຽງສູງຕໍ່ການຜະລິດໄຟຟ້າ ໃນ ສປປ ລາວ ຊຶ່ງແນວໂນ້ມຄວາມຜັນຜວນ ຂອງການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແມ່ນຈະກະທົບຕໍ່ການດຳເນີນງານ ຂອງເຂື່ອນໄຟຟ້າ ແລະ ສ້າງຄວາມສ່ຽງໃນການປະຕິບັດງານ ເຊັ່ນ: ປະລິມານນ້ຳໃນອ່າງເກັບນ້ຳ ມີການປ່ຽນແປງປະຈຳວັນ, ປະຈຳອາທິດ ແລະ ປະຈຳລະດູການ ເນື່ອງຈາກປະລິມານນ້ຳຝົນບໍ່ສະໝໍ່າສະເໝີ ລວມທັງອັດຕາການລະເຫີຍອາຍຂອງນ້ຳໃນອ່າງ; ໄລຍະການດຳເນີນງານ ຂອງເຂື່ອນໄຟຟ້າອາດຈະຫຼຸດລົງ ເນື່ອງຈາກຜົນກະທົບ ຂອງຕະກອນທີ່ສະສົມໃນອ່າງ, ຄວາມສ່ຽງ ແລະ ຄວາມຮຸນແຮງຂອງນ້ຳຖ້ວມ ທີ່ເກີດຈາກເຂື່ອນໄຟຟ້າ.¹¹⁷

ນອກຈາກນີ້, ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແມ່ນຍັງສ້າງຜົນກະທົບຕໍ່ກັບຂະແໜງການຂຸດຄົ້ນບໍ່ແຮ່ ໂດຍສະເພາະການດຳເນີນງານ ແລະ ລາຍຮັບຈາກການເຮັດທຸລະກິດດ້ານບໍ່ແຮ່. ການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງອຸນຫະພູມ ແລະ ເຫດການຮຸນແຮງ ຂອງການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ເຊັ່ນ: ໄພນ້ຳຖ້ວມ ແລະ ໄພແຫ້ງແລ້ງ, ສາມາດສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ການດຳເນີນການຂຸດຄົ້ນ, ສ້າງຄວາມລຳບາກ ແລະ ຄວາມເສຍຫາຍໃຫ້ແກ່ອຸປະກອນ ແລະ ໂຄງລ່າງພື້ນຖານ, ລວມທັງ ການຂາດແຄນນ້ຳ ທີ່ໃຊ້ໃນກິດຈະກຳ ກໍ່ເປັນສິ່ງທີ່ທ້າທາຍໃນຂະແໜງການຂຸດຄົ້ນບໍ່ແຮ່.¹¹⁸

ຜົນເສຍຫາຍຈາກເຫດການຝົນຕົກຫັກ ຍັງເຮັດໃຫ້ເກີດການເຊາະເຈື່ອນຢ່າງຮຸນແຮງຂຶ້ນ ສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ກັບຄວາມໝັ້ນຄົງ ຂອງໂຄງສ້າງດິນຂອງສະຖານທີ່ຂຸດຄົ້ນ, ກະທົບຕໍ່ເສັ້ນທາງຂົນສົ່ງແຮ່ທາດ ແລະ ບັນດາອຸປະກອນຮັບໃຊ້ໃນການຂຸດຄົ້ນ ເຊັ່ນ: ເຫຼັກ, ໄມ້, ຊີມັງ, ອາຊິດໄຮໂດຣໂຄລິກ (hydrochloric acid) ແລະ ສິນຄ້າອຸປະໂພກ ເຊັ່ນ: ນ້ຳມັນເຊື້ອໄຟ ແລະ ອື່ນໆ. ນອກຈາກນີ້, ອຸນຫະພູມທີ່ສູງຂຶ້ນ ຄວາມຕ້ອງການດ້ານການນຳໃຊ້ພະລັງງານເພີ່ມຂຶ້ນ ຊຶ່ງໄດ້ສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ດົນທົນໃນການຂຸດທີ່

¹¹⁵ ລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວ (2018). Post Disaster Needs Assessment Lao PDR

¹¹⁶ ລັດຖະບານ ສປປ ລາວ (2018). ການປະເມີນຄວາມຕ້ອງການພາຍຫຼັງໄພພິບັດ (PDNA) ນ້ຳຖ້ວມ 2018. ໄດ້ມາຈາກ<https://laopdr.un.org/en/12913-2018-floods-post-disaster-needs-assessment>

¹¹⁷ ADB (2019). ການປະເມີນຜົນຂອງຂະແໜງພະລັງງານສປປ ລາວ, ຍຸດທະສາດ ແລະ ທິດທາງດ້ານພາຍໃນ.

¹¹⁸ ສປປ ລາວ (2010). ເສດຖະກິດສປປ ລາວ, ສັງຄົມ ແລະ ສະພາບແວດລ້ອມ ຂອງ ການລົງທຶນໃນການຂຸດຄົ້ນບໍ່ແຮ່.

ເພີ່ມຂຶ້ນ, ເຮັດໃຫ້ຜົນກຳໄລຈາກໂຄງການຊຸດຄົ້ນແຮ່ທາດຫຼຸດລົງ. ອຸນຫະພູມທີ່ສູງຂຶ້ນນີ້ ຍັງເພີ່ມຄວາມສ່ຽງຕໍ່ການເຈັບປ່ວຍ, ການບາດເຈັບ, ອຸປະຕິເຫດ ແລະ ການເສຍຊີວິດທີ່ຕິດພັນກັບຄືນຄວາມຮ້ອນ.¹¹⁹

4.10 ຜົນກະທົບ ຕໍ່ຂົງເຂດການທ່ອງທ່ຽວ

ຜົນກະທົບ ຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດຕໍ່ກັບຂະແໜງການທ່ອງທ່ຽວ ມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນໃນແຕ່ລະແຂວງ ຊຶ່ງຂຶ້ນກັບປະເພດ ຂອງໄພທຳມະຊາດ ເປັນຕົ້ນ: ໄພນ້ຳຖ້ວມ. ມູນຄ່າ ຂອງຜົນກະທົບໃນພາກເອກະຊົນ ຈະຫຼາຍກວ່າຜົນກະທົບໃນພາກລັດ. ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວ, ຄວາມສູນເສຍຕົ້ນຕໍ ຂອງຂະແໜງການທ່ອງທ່ຽວ ມີສາເຫດມາຈາກໄພນ້ຳຖ້ວມ ເພາະວ່າໃນຊ່ວງນ້ຳຖ້ວມສະຖານທີ່ທ່ອງທ່ຽວຈະຢຸດໃຫ້ການບໍລິການ ລວມທັງການຈ້າງແຮງງານ ຊຶ່ງຈະເຮັດໃຫ້ສູນເສຍລາຍໄດ້. ຜູ້ດຳເນີນທຸລະກິດທ່ອງທ່ຽວ ຍັງປະສົບກັບບັນຫາຈາກຄ່າບໍລິຫານທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ, ລວມທັງລາຍຈ່າຍເພີ່ມເຕີມ ທີ່ຕິດພັນກັບການເຂົ້າເຖິງສະຖານທີ່ທ່ອງທ່ຽວ (ເຊັ່ນ: ຂົວຂ້າມນ້ຳຊົ່ວຄາວ) ແລະ ຄ່າໄຟຟ້າ, ນ້ຳ ແລະ ຄ່າການບໍລິການອື່ນໆ ຈະເພີ່ມຂຶ້ນ. ໃນຂະນະທີ່ ຄວາມເສຍຫາຍ ຂອງຜົນຜະລິດກະສິກຳ ຍັງສົ່ງຜົນສະທ້ອນຕໍ່ການດຳເນີນງານ ຂອງໂຮງແຮມ ແລະ ຮ້ານອາຫານຕ່າງໆເພີ່ມຂຶ້ນ.

ຜົນກະທົບຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຕໍ່ກັບຂະແໜງການທ່ອງທ່ຽວ ຍັງກະທົບຕໍ່ ບຸກຄົນ ຫຼື ນິຕິບຸກຄົນຜູ້ທີ່ດຳເນີນທຸລະກິດ ແລະ ຜູ້ທີ່ເຮັດວຽກໃນສະຖານທີ່ທ່ອງທ່ຽວ ທີ່ຖືກໄພນ້ຳຖ້ວມ. ສະຖານທີ່ທ່ອງທ່ຽວຫຼາຍແຫ່ງ ຕັ້ງຢູ່ລຽບຕາມແຄມແມ່ນ້ຳ ແລະ ຄົມມະນາຄົມທາງນ້ຳ ປະສົບກັບຄວາມເສຍຫາຍ ເວລາມີນ້ຳລົ້ນເກີນຄຸກນ້ຳ ໃນຊ່ວງທີ່ມີພະຍຸ, ພາໃຫ້ມີນ້ຳຖ້ວມ. ທຸລະກິດທ່ອງທ່ຽວ ຂອງຊຸມຊົນ ແລະ ໂຮມສະເຕ ມີຄວາມສ່ຽງຫຼາຍຈາກໄພພິບັດ ຍ້ອນການຂາດແຄນບັນດາຊັບພະຍາກອນ ໃນການດຳເນີນທຸລະກິດໃນຊ່ວງເກີດວິກິດ ຫຼື ຂາດທຶນຮອນ ເພື່ອຈະກໍ່ສ້າງຄືນໃໝ່.

ນອກຈາກຜົນກະທົບຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດແລ້ວ, ການແຜ່ລະບາດ ຂອງພະຍາດໂຄວິດ 19 ຍັງໄດ້ສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ຂະແໜງການທ່ອງທ່ຽວ ໂດຍສະເພາະໃນປີ 2020 ນັກທ່ອງທ່ຽວຕ່າງປະເທດ ຫຼຸດລົງເຖິງ -81.5 ສ່ວນຮ້ອຍ ຫຼຸດຈາກ 4,791,065 ເທື່ອຄົນ ໃນປີ 2019 ມີພຽງ 886,447 ເທື່ອຄົນ ຍ້ອນການບັງຄັບໃຊ້ມາດຕະການປ້ອງກັນ ແລະ ຄວບຄຸມການແຜ່ລະບາດ ຂອງພະຍາດຢ່າງເຂັ້ມງວດ ລວມທັງການປິດດ່ານສາກົນຕ່າງໆ ນັບແຕ່ເດືອນ ເມສາ 2020. ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ ໃນປີ 2023 ຈຳນວນນັກທ່ອງທ່ຽວຕ່າງປະເທດ ທີ່ເດີນທາງເຂົ້າມາ ສປປ ລາວ ແມ່ນມີທ່າອ່ຽງເພີ່ມຫຼາຍຂຶ້ນ ແຕ່ຍັງຕໍ່າກວ່າກ່ອນການລະບາດ ຂອງພະຍາດໂຄວິດ-19 ຊຶ່ງເຫັນວ່າການຟື້ນຕົວ ຂອງນັກທ່ອງທ່ຽວຕ່າງປະເທດຍັງບໍ່ທົ່ວເຖິງ ຍ້ອນສະພາບແວດລ້ອມ ຂອງຕະຫຼາດຍັງມີຫຼາຍປັດໄຈທ້າທາຍ ໂດຍສະເພາະປັດໄຈຄວາມສ່ຽງຈາກແນວໂນ້ມເສດຖະກິດຂອງໂລກ ແລະ ອື່ນໆ.¹²⁰

ສຳລັບ ຜົນກະທົບ ຂອງໄພນ້ຳຖ້ວມຕໍ່ກັບເພດຍິງ ແລະ ເພດຊາຍ ແມ່ນແຕກຕ່າງກັນ, ເພດຍິງທີ່ເຮັດວຽກໃນອຸດສາຫະກຳການທ່ອງທ່ຽວ ເຫັນວ່າມີຄ່າແຮງງານຕໍ່າ ເຊັ່ນ: ແມ່ບ້ານອະນາໄມໂຮງແຮມ ແລະ ເຮືອນພັກ. ຖ້າວ່າ ສະຖານທີ່ໃຫ້ບໍລິການປິດລົງແລ້ວ, ຕຳແໜ່ງເຫຼົ່ານີ້ ມີຄວາມສ່ຽງສູງທີ່ຈະຖືກເລີກຈ້າງ. ສຳລັບ ຜູ້ຈັດການ ຊຶ່ງສ່ວນຫຼາຍ ແມ່ນຜູ້ຊາຍຈະຍັງຖືກຈ້າງງານໃນຊ່ວງທີ່ມີໄພພິບັດ. ສະນັ້ນ, ແມ່ຍິງຈະມີຄວາມສ່ຽງ ທີ່ຈະຕ້ອງໄປຊອກວຽກຢູ່ບ່ອນອື່ນທີ່ມີຄວາມສ່ຽງສູງກວ່າເກົ່າ.

4.11 ຜົນກະທົບ ຕໍ່ຂົງເຂດສຶກສາ

ບັນຫາຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໂດຍສະເພາະ ໄພນ້ຳຖ້ວມ ມີຜົນກະທົບຫຼາຍຕໍ່ຂະແໜງສຶກສາທິການໃນ ສປປ ລາວ. ໄພນ້ຳຖ້ວມ ແມ່ນໄດ້ສ້າງຄວາມເສຍຫາຍຢ່າງໜັກໜ່ວງຕໍ່ໂຮງຮຽນລັດຈຳນວນ 229 ແຫ່ງ, ມີຄວາມເສຍຫາຍປະມານ 20.4 ຕື້ກີບ. ໂດຍສະເພາະ ໂຮງຮຽນ ໃນແຂວງສະຫວັນນະເຂດທີ່ຖືກນ້ຳຖ້ວມຫຼາຍທີ່ສຸດ ຊຶ່ງຖືກນ້ຳຖ້ວມແກ່ຍາວເຖິງ 1 ເດືອນ. ເຫດການໄພນ້ຳຖ້ວມນີ້ ແມ່ນໄດ້ສ້າງຄວາມເສຍຫາຍໃຫ້ແກ່ຫ້ອງຮຽນ, ຫ້ອງນ້ຳ ແລະ ໂຄງລ່າງພື້ນຖານ ເຊັ່ນ: ຝາ ແລະ ພື້ນອາຄານ. ນອກຈາກນີ້ ຍັງໄດ້ທຳລາຍຊັບພະຍາກອນດ້ານການສຶກສາ ເປັນຕົ້ນ: ປຶ້ມປະກອບການຮຽນ-ການສອນ, ໂຕະ, ຕັ້ງ, ກະດານດຳ, ຊຸດເຄື່ອງແບບເສຍຫາຍ, ອຸປະກອນທາງການສຶກສາ, ເຄື່ອງດົນຕີ ແລະ ອຸປະກອນກິລາ ພ້ອມທັງ ອຸປະກອນໄຟຟ້າ ເຊັ່ນ: ຄອມພິວເຕີ ແລະ ເຄື່ອງພິມເອກະສານ. ໃນຂະນະດຽວກັນ ຍັງມີຫຼາຍຄອບຄົວສູນເສຍທີ່ຢູ່ອາໄສ ແລະ ຕ້ອງໄດ້ຍົກຍ້າຍອອກ.¹²¹

ນອກຈາກນີ້, ໄພນ້ຳຖ້ວມ ຍັງເຮັດໃຫ້ນັກຮຽນ ມີການຂາດຮຽນ ທັງໃນເຂດຊົນນະບົດ ແລະ ໃນຕົວເມືອງ. ໃນເຂດຊົນນະບົດ ໄພນ້ຳຖ້ວມທີ່ມີລະດັບນ້ຳສູງກວ່າລະດັບຄວາມປອດໄພ, ເຮັດໃຫ້ລະດັບແມ່ນ້ຳຫຼາຍສາຍສູງຂຶ້ນ ຊຶ່ງບໍ່ສາມາດຂ້າມໄດ້ ນັກຮຽນກໍຈຳເປັນຈະຕ້ອງໄດ້ຢູ່ເຮືອນເພື່ອຊ່ວຍຄອບຄົວ ເມື່ອທີ່ຢູ່ອາໄສ ແລະ ຜົນຜະລິດກະສິກຳຖືກທຳລາຍ ຍ້ອນນ້ຳຖ້ວມ ແລະ

¹¹⁹ Scheuchard, R & Nelson, J (2010). ການປັບຕົວກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດບົດແນະນຳສຳລັບອຸດສາຫະກຳບໍ່ແຮ່ :

¹²⁰ MICT (2023). ບົດລາຍງານສະຖິຕິການທ່ອງທ່ຽວ ຂອງ ສປປ ລາວ 2023

¹²¹ ລັດຖະບານ ສປປ ລາວ (2018). ການປະເມີນຄວາມຕ້ອງການພາຍຫຼັງໄພພິບັດ (PDNA) ນ້ຳຖ້ວມ 2018. ໄດ້ມາຈາກ <https://laopdr.un.org/en/12913-2018-floods-post-disaster-needs-assessment>

ຜົນຕົກໜັກ. ຜົນກະທົບຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ເຊັ່ນ: ສະພາບອາກາດໜາວເຢັນຢ່າງຮຸນແຮງ, ເກີດຄື້ນຄວາມຮ້ອນ, ເກີດພະຍາດລະບາດ ແລະ ດິນເຊາະເຈື່ອນ ລ້ວນແຕ່ກະທົບຕໍ່ເດັກນ້ອຍ ທັງທີ່ຢູ່ໃນເຂດຕົວເມືອງ ແລະ ຊົນນະບົດ. ນອກຈາກນີ້, ເດັກນ້ອຍທີ່ອາໄສໃນເຂດຫ່າງໄກຊອກຫຼີກ ມີແນວໂນ້ມປະລະການຮຽນຫຼາຍຂຶ້ນ ເນື່ອງຈາກການປ່ຽນແປງຂອງສະພາບພູມອາກາດ ແລະ ການເກີດເຫດການໄພພິບັດ.¹²²

ນອກຈາກນີ້, ໄພແຫ້ງແລ້ງ ຍັງເຮັດໃຫ້ເກີດການຂາດແຄນນ້ຳ, ຫຼາຍໂຮງຮຽນຂາດນ້ຳດື່ມ ແລະ ນ້ຳໃຊ້ສິ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ຊີວິດປະຈຳວັນ ແລະ ສຸຂະອະນາໄມ ຂອງຄູ ແລະ ນັກຮຽນ. ຕົວຢ່າງ: ໃນເຂດຊົນນະບົດ ໄພແຫ້ງແລ້ງເຮັດໃຫ້ເກີດຄວາມທຸກຍາກໜັກໜ່ວງຫຼາຍຂຶ້ນ ຍ້ອນການສະໜອງນ້ຳບໍ່ພຽງພໍ ສິ່ງຜົນສະທ້ອນແກ່ການຜະລິດກະສິກໍາ. ພ້ອມດຽວກັນນີ້, ຍັງເປັນສາເຫດໃຫ້ເກີດການຢຸດຮຽນ ຂອງນັກຮຽນ ເພື່ອໄປຊ່ວຍວຽກດ້ານກະສິກໍາ ຫຼື ໄປຊອກຫາວຽກເຮັດງານທຳເພື່ອສ້າງລາຍໄດ້ເພີ່ມໃຫ້ຄອບຄົວຂອງເຂົາເຈົ້າ.

ອີງຕາມ ການປະເມີນຄວາມຕ້ອງການຫຼັກໄພພິບັດ (PDNA), ໄພນ້ຳຖ້ວມ ໄດ້ສ້າງຄວາມເສຍຫາຍໃຫ້ແກ່ໂຮງຮຽນລັດຈຳນວນ 229 ແຫ່ງ ແລະ ສ້າງຜົນກະທົບຕໍ່ການບໍລິການທາງດ້ານການສຶກສາໃນທົ່ວປະເທດ ສິ່ງຜົນໃຫ້ຂະແໜງການສຶກສາໄດ້ຮັບຜົນເສຍຫາຍທັງໝົດ ປະມານ 20.4 ຕື້ກີບ. ແຕ່ວ່າ ຈຳນວນໂຮງຮຽນທີ່ໄດ້ຮັບຜົນເສຍຫາຍ ກໍ່ມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນໃນແຕ່ລະແຂວງ ຊຶ່ງໃນນີ້ແມ່ນ ແຂວງ ຄຳມ່ວນ ແລະ ແຂວງ ສະຫວັນນະເຂດ ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຫຼາຍທີ່ສຸດ. ໃນແຂວງທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຫຼາຍ, ບາງໂຮງຮຽນມີນ້ຳຖ້ວມແກ່ຍາວຮອດ 2 ເດືອນ. ການກໍ່ສ້າງທີ່ບໍ່ໄດ້ມາດຕະຖານ ເຮັດໃຫ້ໂຮງຮຽນບໍ່ມີຄວາມທົນທານຕໍ່ກັບສະພາບນ້ຳຖ້ວມ. ຫ້ອງຮຽນ ແລະ ຫ້ອງນ້ຳ ຖືກທຳລາຍນັບແຕ່ ພື້ນ, ຝາ, ເພດານ ແລະ ຫຼັງຄາ. ຊັບສິນທີ່ເສຍຫາຍ ປະກອບດ້ວຍ ປຶ້ມການຮຽນ-ການສອນ ແລະ ເພີນິເຈີໃນໂຮງຮຽນ ແລະ ອຸປະກອນເຄື່ອງໃຊ້ ເຊັ່ນ: ໂຕະ, ຕັ້ງ, ກະດານດຳ ແລະ ອື່ນໆ.¹²³

ດັ່ງທີ່ຮັບຮູ້ນຳກັນແລ້ວວ່າ ເດັກນ້ອຍແມ່ນກຸ່ມຄົນທີ່ມີຄວາມບອບບາງຫຼາຍ ຕໍ່ຜົນກະທົບ ຂອງການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ. ດ້ານກາຍະພາບ ເດັກນ້ອຍມີຄວາມບອບບາງຫຼາຍກວ່າ ແລະ ມີຄວາມທົນທານໜ້ອຍກວ່າຕໍ່ກັບໄພທຳມະຊາດ ເປັນຕົ້ນ: ໄພນ້ຳຖ້ວມ, ພະຍຸ ແລະ ສະພາບອາກາດທີ່ມີການປ່ຽນແປງຢ່າງຮຸນແຮງ. ໃນຊ່ວງເວລາເຫຼົ່ານັ້ນ ເດັກນ້ອຍຕ້ອງອາໄສຜູ້ໃຫຍ່ໃນການປົກປ້ອງຈາກໄພທຳມະຊາດ. ບົດລາຍງານ PDNA ໄດ້ໃຫ້ຮູ້ວ່າ ໂຮງຮຽນ ແລະ ຊຸມຊົນ ຂາດການກຽມຄວາມພ້ອມໃນການຮັບມືກັບໄພທຳມະຊາດ ຊຶ່ງອາດສົ່ງຜົນໃຫ້ຂາດຄວາມອາດສາມາດໃນການປົກປ້ອງທີ່ພຽງພໍ ສຳລັບເດັກນ້ອຍ ແລະ ສະມາຊິກຊຸມຊົນທີ່ມີຄວາມບອບບາງ.

ໃນເວລາເກີດໄພພິບັດທາງທຳມະຊາດ ເຊັ່ນ: ໄພແຫ້ງແລ້ງ ແລະ ນ້ຳຖ້ວມ, ແມ່ຍິງມັກຈະມີພາລະຫຼາຍຂຶ້ນເພື່ອຮັບປະກັນຊີວິດການເປັນຢູ່ ຂອງຄົວເຮືອນ. ຊຶ່ງເຮັດໃຫ້ແມ່ຍິງມີເວລາໜ້ອຍໃນການເຂົ້າເຖິງການຝຶກອົບຮົມ, ການສຶກສາ ແລະ ພັດທະນາທັກສະ. ເດັກຍິງ ສ່ວນຫຼາຍຖືກໃຫ້ອອກຈາກໂຮງຮຽນ ເນື່ອງຈາກຄອບຄົວບໍ່ມີຄວາມສາມາດດ້ານຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ ກ່ຽວກັບການສຶກສາ. ຄວາມຮັບຜິດຊອບພາຍໃນຄົວເຮືອນ ຂອງເດັກຍິງເພີ່ມຂຶ້ນ, ເນື່ອງຈາກພໍ່ແມ່ ແລະ ຜູ້ປົກຄອງຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ເຮັດວຽກເພີ່ມເຕີມເພື່ອຫາລາຍຮັບ. ນອກຈາກນັ້ນ, ເດັກຍິງມັກຈະເຮັດວຽກທີ່ໄດ້ຮັບຄ່າຈ້າງຢູ່ນອກເຮືອນ ແລະ ຊຸມຊົນ, ເຖິງແມ່ນວ່າ ຈະຍັງສືບຕໍ່ຮຽນຢູ່ກໍ່ຕາມ, ເຮັດໃຫ້ຜົນການຮຽນຕົກຕໍ່າ ຫຼື ນຳໄປສູ່ການປະລະການຮຽນ. ອັດຕາການແຕ່ງງານແຕ່ອາຍຸຍັງນ້ອຍ ແລະ ການບັງຄັບໃຫ້ແຕ່ງງານແມ່ນເພີ່ມຂຶ້ນ, ຍ້ອນວ່າຄອບຄົວອາດບັງຄັບໃຫ້ເດັກຍິງຕ້ອງຍອມຮັບການແຕ່ງງານ ເພື່ອປັບປຸງສະຖານະການທາງດ້ານການເງິນ. ເດັກຍິງ ແລະ ໄວໜຸ່ມຍິງ ແມ່ນມີຄວາມສ່ຽງຕໍ່ການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງໃນເວລາເດີນທາງໄປໂຮງຮຽນ ຊຶ່ງອາດເຮັດໃຫ້ຄອບຄົວຂາດຄວາມໝັ້ນໃຈທີ່ຈະໃຫ້ເດັກຍິງໄປໂຮງຮຽນ.¹²⁴

4.12 ຜົນກະທົບ ຕໍ່ແມ່ຍິງ, ເດັກນ້ອຍ ຜູ້ສູງອາຍຸ, ກຸ່ມຄົນພິການ ແລະ ກຸ່ມຊົນເຜົ່າ

ແມ່ຍິງ, ເດັກນ້ອຍ, ຜູ້ສູງອາຍຸ, ກຸ່ມຄົນພິການ, ກຸ່ມຊົນເຜົ່າ ແລະ ບັນດາຄົວເຮືອນທີ່ອາໄສການຜະລິດກະສິກໍາ ແລະ ປະມົງແມ່ນກຸ່ມທີ່ມີຄວາມບອບບາງເປັນພິເສດຕໍ່ກັບຜົນກະທົບຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ. ໃນຄວາມເປັນຈິງ, ຜົນການສຶກສາໄດ້ຊີ້ໃຫ້ເຫັນວ່າ ຜົນກະທົບ ຂອງການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ເກີດຂຶ້ນກັບທຸກເພດ-ທຸກໄວ ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນແມ່ຍິງ, ເດັກນ້ອຍ, ກຸ່ມຄົນພິການ, ຜູ້ສູງອາຍຸ ແລະ ແມ່ຍິງທີ່ເປັນແຮງງານເຄື່ອນຍ້າຍຖືວ່າເປັນກຸ່ມທີ່ມີຄວາມບອບບາງກວ່າໝູ່. ບົດລາຍງານຕ່າງໆ ໃຫ້ເຫັນວ່າ ແມ່ຍິງ, ເດັກຍິງ ແລະ ຄົນພິການ ປະສົບກັບອັດຕາການຕາຍທີ່ສູງຂຶ້ນໃນເວລາເກີດໄພພິບັດ ໂດຍເນັ້ນໜັກເຖິງຄວາມຈຳເປັນທີ່ລັດຖະບານ ແລະ ຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາຄວນເອົາໃຈໃສ່ຕໍ່ບັນຫາດັ່ງກ່າວ.

¹²² ອົງການຊ່ວຍເຫຼືອເດັກ (2017). ການສຶກສາເປັນໄປໄດ້ຍາກ ຜົນກະທົບຂອງໄພອັນຕະລາຍ ແລະ ໄພພິບັດ ທີ່ມີຕໍ່ກັບການເຂົ້າເຖິງ ແລະ ຄຸນນະພາບຂອງການສຶກສາ ໃນ ສປປ ລາວ :

¹²³ ລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວ (2018). Lao PDR Post Disaster Needs Assessment Report

¹²⁴ ອົງການແຜນຮຽນ ສາກົນ URL: https://plan-international.org/uploads/2023/11/Climate-Change-and-Girls-Education_Synthesis-Report_Nov2023.pdf

ການປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຈຳເປັນຕ້ອງມີຄວາມເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບສາຍພົວພັນດ້ານບົດບາດທາງເພດທີ່ມີຜົນກະທົບຕໍ່ທັງຍິງ ແລະ ຊາຍ ລວມທັງກຸ່ມຄົນທີ່ຄວາມຫຼາກຫຼາຍທາງເພດ. ປັດໄຈທີ່ເຮັດໃຫ້ເກີດຄວາມບໍ່ສະເໝີພາບລະຫວ່າງຍິງ ຊາຍທີ່ມີຄວາມສ່ຽງຈາກບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ລວມມີບົດບາດ, ຄວາມຮັບຜິດຊອບ, ການໃຊ້ເວລາໃນການດຳລົງຊີວິດ ແຕກຕ່າງກັນ, ການເຂົ້າເຖິງ ຊັບພະຍາກອນ ແລະ ສິນເຊື່ອ, ການເຂົ້າເຖິງການບໍລິການ ແລະ ການຊ່ວຍເຫຼືອຈາກອົງການຈັດຕັ້ງ, ການມີສ່ວນຮ່ວມໃນການປຶກສາຫາລືທາງດ້ານນະໂຍບາຍ, ການຕັດສິນບັນຫາ ແລະ ຂາດຂໍ້ມູນສະເພາະກ່ຽວກັບບົດບາດຍິງຊາຍ ເພື່ອເປັນບ່ອນອີງໃນການຊຸກຍູ້ສິ່ງເສີມນະໂຍບາຍ.¹²⁵

ໃນ ສປປ ລາວ, ຜົນກະທົບຈາກບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດທີ່ມີຕໍ່ຜູ້ຊາຍ ແລະ ແມ່ຍິງ ແມ່ນມີຫຼາຍລະດັບ ອີງຕາມລະດັບຄວາມເທົ່າທຽມທາງເພດ, ບົດບາດ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບເບິ່ງແຍງຄອບຄົວ ເປັນຕົ້ນ: ແມ່ຍິງໄດ້ຮັບຄ່າແຮງຕໍ່າ, ສິດໃນການຄອບຄອງທີ່ດິນ ແລະ ຊັບສິນ ແມ່ນຍັງຈຳກັດ. ແມ່ຍິງ ອາດຈະປະເຊີນກັບການສູນເສຍທາງເສດຖະກິດຂ້ອນຂ້າງຫຼາຍ ແລະ ໃຊ້ເວລາໃນການຟື້ນໂຕທີ່ຍາວນານກວ່າ ຫຼັງຈາກທີ່ມີການສູນເສຍເຮືອນ ແລະ ຊັບສິນ. ນອກຈາກນີ້ ແມ່ຍິງ ຍັງມີໜ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບອື່ນໆອີກເຊັ່ນ: ການເບິ່ງແຍງເຮືອນ ແລະ ຄອບຄົວ ພາຍຫຼັງໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ. ໂດຍສະເພາະ ແມ່ຍິງທີ່ຢູ່ເຂດຫ່າງໄກສອກຫຼີກ, ມີຄວາມທຸກຍາກ ແລະ ພື້ນທີ່ທີ່ມີຄວາມສ່ຽງ ແມ່ນຈະໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກບັນຫາເຫຼົ່ານີ້ຫຼາຍ ຍ້ອນວ່າການປະຕິບັດຕາມຮີດຄອງປະເພນີບາງຢ່າງ ຍັງເປັນການຂັດຂວາງການເປັນເຈົ້າຂອງທີ່ດິນ ແລະ ຊັບສິນ ຂອງແມ່ຍິງ ຊຶ່ງເຮັດໃຫ້ເກີດຄວາມຫຍຸ້ງຍາກໃນການເຂົ້າເຖິງການສະໜັບສະໜູນທາງດ້ານການເງິນ. ນອກຈາກນີ້, ຄວາມແຕກໂຕນໃນການເຂົ້າເຖິງການສຶກສາ, ສາທາລະນະສຸກ, ການປົກປ້ອງທາງສັງຄົມ ແລະ ໂຄງລ່າງພື້ນຖານ, ພ້ອມກັບຄວາມບໍ່ເທົ່າທຽມກັນ ລະຫວ່າງເຂດຊົນນະບົດ ແລະ ເຂດຕົວເມືອງ ຍັງເພີ່ມຄວາມບອບບາງ ຂອງຄົນທີ່ຢູ່ເຂດຫ່າງໄກສອກຫຼີກຂຶ້ນຕື່ມ.

ຈຳນວນຄົນທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກໄພທຳມະຊາດເຫຼົ່ານີ້ ສ່ວນຫຼາຍແມ່ນປະຊາຊົນຜູ້ທຸກຍາກ, ແມ່ຍິງ, ເດັກນ້ອຍ ແລະ ກຸ່ມຊົນເຜົ່າ, ຊຶ່ງມີຄວາມບອບບາງເປັນພິເສດຍ້ອນຂໍ້ຈຳກັດຕ່າງໆທີ່ໄດ້ກ່າວມາ. ຄວາມບອບບາງນີ້ ຍັງເພີ່ມທະວີຄວາມຮຸນແຮງຂຶ້ນ ຖ້າຫາກຊາວກະສິກອນທຳການຜະລິດໂດຍປູກພືດຊະນິດດຽວ, ຂາດຄວາມຫຼາກຫຼາຍ ຂອງການດຳລົງຊີວິດ ແລະ ໂຄງລ່າງພື້ນຖານບໍ່ພຽງພໍ.¹²⁶ ຕົວຢ່າງ: ໃນລະຫວ່າງປີ 1990 ເຖິງ 2018 ການເສຍຊີວິດຈາກໄພນ້ຳຖ້ວມ ກວມເອົາ 37 ສ່ວນຮ້ອຍ, ບາດເຈັບ 85 ສ່ວນຮ້ອຍ ແລະ ຄວາມເສຍຫາຍທາງດ້ານເສດຖະກິດ 77 ສ່ວນຮ້ອຍ. ແມ່ຍິງ ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຫຼາຍຈາກໄພນ້ຳຖ້ວມ ເຊັ່ນ: ນ້ຳຖ້ວມໃນປີ 2018 ໄດ້ເພີ່ມພາລະ ແລະ ວຽກງານໃຫ້ແກ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເຮັດໃຫ້ມີຄວາມສ່ຽງໃນການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ກັບແມ່ຍິງ ແລະ ບັນຫາທາງດ້ານສຸຂະພາບຈະເລີນພັນ ໃນສູນຫຼົບໄພຊ່ວຍເຫຼືອ. ນອກຈາກນີ້, ໄພນ້ຳຖ້ວມຍັງເປັນສາເຫດທີ່ສ້າງຄວາມເສຍຫາຍໄລຍະສັ້ນ ແລະ ເປັນອຸປະສັກໃນການສ້າງຄວາມທົນທານໃນວຽກງານການປັບຕົວໃນໄລຍະຍາວອີກດ້ວຍ ຍ້ອນແມ່ຍິງມີຄວາມສ່ຽງຕໍ່ການຂາດແຄນສະບຽງອາຫານ, ສູນເສຍລາຍຮັບ ແລະ ຄວາມຮຸນແຮງພາຍໃນຄອບຄົວ¹²⁷.

ນອກຈາກນີ້, ເດັກນ້ອຍໃນ ສປປ ລາວ ແມ່ນມີຄວາມບອບບາງ ຕໍ່ກັບໄພທຳມະຊາດ. ອີງຕາມສູນສະຖິຕິແຫ່ງຊາດ ໃຫ້ຮູ້ວ່າໄລຍະ 5 ປີຜ່ານມາການຈົດທະບຽນການເກີດ ແມ່ນມີຄວາມຄືບໜ້າບໍ່ຫຼາຍ, ມີພຽງແຕ່ 1 ໃນ 10 ຄົນ ຂອງຜູ້ເປັນແມ່ທີ່ຮູ້ກ່ຽວກັບການຈົດທະບຽນການເກີດກັບອຳນາດການປົກຄອງ. ສະນັ້ນ, ເດັກນ້ອຍໃນກຸ່ມທີ່ບໍ່ທັນໄດ້ຂຶ້ນທະບຽນ, ເດັກນ້ອຍທີ່ຢູ່ນອກລະບົບການປົກປ້ອງທາງສັງຄົມ ແລະ ຜູ້ທີ່ບໍ່ໄດ້ຖືກບັນທຶກໃນເອກະສານ ແມ່ນຍັງມີຂໍ້ຈຳກັດໃນການເຂົ້າເຖິງການຊ່ວຍເຫຼືອ ໃນກໍລະນີຄອບຄົວເຂົາເຈົ້າໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກໄພພິບັດ.¹²⁸

ໃນປີ 2017 ສປປ ລາວ ແມ່ນປະເທດໜຶ່ງທີ່ມີສັດສ່ວນແມ່ຍິງທີ່ສັງກັດຢູ່ໃນສະພາແຫ່ງຊາດກວມເອົາ 27.5 ສ່ວນຮ້ອຍ ແຕ່ໃນຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນຍັງເຫັນວ່າຈຳນວນຜູ້ແທນທີ່ເປັນແມ່ຍິງແມ່ນຍັງມີໜ້ອຍ. ສະນັ້ນ, ບັນຫາສຳຄັນໃນຕໍ່ໜ້າຄວນຍົກລະດັບການສ້າງຈິດສຳນຶກ ແລະ ສຶກສາຄົ້ນຄວ້າ ກ່ຽວກັບ ຜົນກະທົບຂອງການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຕໍ່ບົດບາດຍິງ-ຊາຍ, ຊົນເຜົ່າ ແລະ ການມີສ່ວນຮ່ວມໃນສະພາບເງື່ອນໄຂຂອງທ້ອງຖິ່ນ ຊຶ່ງມີຄວາມສຳຄັນຫຼາຍໃນການສ້າງນະໂຍບາຍການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ ຂອງ ສປປ ລາວ.

¹²⁵ ກຸ່ມທະນາຄານໂລກ (2016) ຄວາມສະເໝີພາບລະຫວ່າງຍິງການຫຼຸດຜ່ອນ, ຊາຍ-ອຸນຄວາມທຸກຍາກ ແລະ ການເຕີບໂຕຢ່າງທົ່ວເຖິງ. URL: <http://documents1.worldbank.org/curated/en/820851467992505410/pdf/102114-REVISED-PUBLIC-WBG-Gender-Strategy.pdf>

¹²⁶ ລັດຖະບານ ສປປ ລາວ (2018). ການປະເມີນຄວາມຕ້ອງການພາຍຫຼັງໄພພິບັດ (PDNA) ນ້ຳຖ້ວມ 2018. ໄດ້ມາຈາກ <https://laopdr.un.org/en/12913-2018-floods-post-disaster-needs-assessment>

¹²⁷ ແຜນດຳເນີນງານດ້ານບົດບາດຍິງຊາຍ 2022-2026, UNDP

¹²⁸ ADPC (2019). ການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງຕໍ່ໄພພິບັດໃນ ສປປ ລາວ

5. ຂັ້ນຕອນຍາກ ແລະ ສິ່ງຈຳກັດໃນວຽກງານການປັບຕົວ

5.1 ຂໍ້ມູນ, ຄວາມຮູ້ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີ

ຊ່ອງຫວ່າງ ແລະ ຄວາມຈຳເປັນ ຂອງການຄຸ້ມຄອງຂໍ້ມູນ ແລະ ຄວາມຮູ້ ໄດ້ມີການໄຈ້ແຍກ ຄືດັ່ງນີ້:

- ຄວາມຈຳເປັນສຳລັບ ກົມສິ່ງແວດລ້ອມ ເພື່ອເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນທີ່ທັນກັບສະພາບການ ແລະ ເຊື່ອຖືໄດ້ ຈາກກົມກອງອື່ນໆ ເພື່ອໃຫ້ທັນກັບສະພາບການ ແລະ ຮູບແບບທີ່ແທດເໝາະ. ເຖິງວ່າ ມີການແລກປ່ຽນຖານຂໍ້ມູນ ແລະ ເວັບຂໍ້ມູນ (portals), ແຕ່ວ່າໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວ ໃນ ສປປ ລາວ ການເກັບຂໍ້ມູນ, ບົດລາຍງານ ແລະ ຂໍ້ມູນດິຈິຕອນອື່ນໆ ແມ່ນເກັບໄວ້ກັບບຸກຄົນ. ພະນັກງານ ຂອງກົມສິ່ງແວດລ້ອມ ໃຊ້ເວລາດົນໃນການຊອກຄົ້ນຂໍ້ມູນ, ເຮັດບົດລາຍງານ ແລະ ຕິດຕາມໜ້າຂໍ້ມູນທີ່ສະໜອງໃຫ້ ເພື່ອໃຫ້ບັນລຸຄວາມຕ້ອງການທາງດ້ານຂໍ້ມູນ ແລະ ການລາຍງານ. ນອກນີ້, ຍັງມີຄວາມສ່ຽງຕໍ່ກັບຂໍ້ມູນທີ່ສຳຄັນຈະສູນເສຍ ໃນເມື່ອຜູ້ຮັບຜິດຊອບຂໍ້ມູນ ຫາກອອກຈາກໂຄງການ ຫຼື ອົງການຈັດຕັ້ງໄປ.
- ດ້ານການຄົ້ນຄວ້າ ເພື່ອປະກອບເຂົ້າໃນການວາງແຜນ ແລະ ການຕັດສິນໃຈກ່ຽວກັບການປັບຕົວ ໂດຍສ່ວນໃຫຍ່, ການຄົ້ນຄວ້າແມ່ນຍັງດຳເນີນ ເປັນສ່ວນໜຶ່ງຂອງແຜນງານ ຫຼື ໂຄງການໃຫຍ່ໃນລະດັບພາກພື້ນອາຊີຕາເວັນອອກ, ງົບປະມານ ແລະ ຊັບພະຍາກອນທີ່ຈັດສັນໃຫ້ແກ່ ສປປ ລາວ ຂ້ອນຂ້າງມີຈຳກັດ ຊຶ່ງສະແດງໃຫ້ເຫັນເຖິງສິ່ງທ້າທາຍ ແລະ ຄວາມຫຍຸ້ງຍາກໃນການເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນຜົນໄດ້ຮັບຈາກການຄົ້ນຄວ້າ ເພາະວ່າ ບັນດາການຄົ້ນຄວ້າເຫຼົ່ານັ້ນ ໄດ້ຮັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ໂດຍອົງການຈັດຕັ້ງພາຍນອກ.
- ວັດທະນະທຳການແລກປ່ຽນຂໍ້ມູນລະຫວ່າງ ພາກລັດຖະບານ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ບໍ່ສັງກັດລັດຖະບານ ແມ່ນມີການປັບປຸງເທື່ອລະກ້າວ. ການແລກປ່ຽນຂໍ້ມູນ ແລະ ຄວາມຮູ້ ເກີດຂຶ້ນໂດຍຜ່ານ ສາຍພົວພັນສ່ວນຕົວ ແລະ ສັງຄົມ. ຈຳເປັນທີ່ຈະຕ້ອງສຸມໃສ່ການແລກປ່ຽນຂໍ້ມູນ, ຂ່າວສານ ແລະ ການຖ່າຍທອດຄວາມຮູ້ໃນທົ່ວທຸກຂະແໜງການດ້ານການພັດທະນາ ແລະ ກັບພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ (ຂັ້ນເມືອງ) ສຳລັບທຸກໆຂັ້ນຕອນ ຂອງຂະບວນການສ້າງແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປັບຕົວ.
- ປະຈຸບັນ ຍັງມີຄວາມບໍ່ເປັນເອກະພາບໃນການນຳໃຊ້ຂໍ້ມູນ (metadata) ຊຶ່ງເປັນຊ່ອງຫວ່າງໜຶ່ງໃນການຕິດຕາມໜ້າຂໍ້ມູນສຳລັບຂະບວນການສ້າງ ແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປັບຕົວ. ຂໍ້ມູນ, ຂ່າວສານ ແລະ ເອກະສານທີ່ເກັບກຳ ແລະ ສ້າງໄດ້ຈາກການປະມວນຂໍ້ມູນ ຄວນນຳໃຊ້ໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບມາດຕະຖານ ຂອງຂໍ້ມູນ (metadata) ເພື່ອຮັບປະກັນເຖິງຄວາມຖືກຕ້ອງ, ແຫຼ່ງທີ່ມາ, ປີ, ຮູບແບບ ແລະ ຄຸນລັກສະນະອື່ນໆ.
- ຍັງມີຂໍ້ຄົງຄ້າງທາງດ້ານການເຮັດເອກະສານຢ່າງເປັນລະບົບ ໃນການເກັບກຳຄວາມຮູ້ສະເພາະ ຂອງທ້ອງຖິ່ນ ກ່ຽວກັບການປ່ຽນແປງຂອງສະພາບພູມອາກາດ ແລະ ຍຸດທະສາດການປັບຕົວທີ່ຖືກນຳໃຊ້ ເພື່ອປັບຕົວເຂົ້າກັບຜົນກະທົບ ຂອງການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ. ມີບາງໂຄງການທີ່ມີຜົນສຳເລັດໃນການບັນທຶກບັນດາຄວາມຮູ້ທ້ອງຖິ່ນເຫຼົ່ານີ້, ແຕ່ວ່າຂໍ້ມູນສ່ວນຫຼາຍ ແມ່ນຍັງຖືກເກັບຮັກສາໂດຍບັນດາໂຄງການ ຫຼາຍກວ່າຈະຖືກເກັບຮັກສາໄວ້ໃນລະບົບຂໍ້ມູນທີ່ເປັນແບບລວມສູນ ເພື່ອໃຫ້ບຸກຄົນອື່ນສາມາດເຂົ້າເຖິງໄດ້ຫຼາຍກວ່າເກົ່າ ແລະ ນຳໃຊ້ຂໍ້ມູນເຫຼົ່ານັ້ນໃນການສ້າງ ແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປັບຕົວ ແລະ ຂະບວນການວາງແຜນໃນການປັບຕົວອື່ນໆ.
- ຍັງມີຄວາມຈຳເປັນໃນການເພີ່ມຄວາມພະຍາຍາມໃນການພັດທະນາ, ປັບປຸງ, ແລະ ສ້າງລະບົບການເກັບກຳຂໍ້ມູນສະຖິຕິແຍກເພດໃນວຽກງານການປັບຕົວ ຕໍ່ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ, ລວມທັງການສ້າງຄວາມອາດສາມາດໃຫ້ກັບຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເພື່ອການເກັບກຳຂໍ້ມູນ, ວິເຄາະ ແລະ ນຳໃຊ້ຂໍ້ມູນສະຖິຕິແຍກເພດ ເພື່ອຊຸກຍູ້ການພັດທະນາ ແລະ ປັບປຸງນະໂຍບາຍ ແລະ ການສ້າງແຜນງານ.
- ດ້ານການນຳໃຊ້ເຕັກໂນໂລຊີໃນການປັບຕົວ ຍັງມີຂໍ້ຈຳກັດ ໂດຍສະເພາະສິ່ງທ້າທາຍຫຼັກ ແມ່ນຂາດການເຂົ້າເຖິງເຕັກໂນໂລຊີທີ່ເໝາະສົມ, ທັນສະໄໝ ແລະ ສາມາດໃຊ້ໄດ້ໃນຂົງເຂດບຸລິມະສິດ ເປັນຕົ້ນ: ການສົ່ງເສີມການນຳໃຊ້ ເຕັກໂນໂລຊີທີ່ທັນສະໄໝ ໃນການຊ່ວຍຄວບຄຸມຫຍ້າ, ສັດຕູພືດ, ການຂາດແຄນນ້ຳ ແລະ ປະລິມານນ້ຳ ໃນຂົງເຂດກະສິກຳ; ການນຳໃຊ້ເຕັກໂນໂລຊີພາບຖ່າຍດາວທຽມ ເພື່ອປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການສ້າງນະໂຍບາຍ ແລະ ການຕິດຕາມການທຳລາຍປ່າໄມ້ ຫຼື ການຫຼຸດລົງ ຫຼື ເພີ່ມຂຶ້ນຂອງປ່າໄມ້ ໃນຂົງເຂດປ່າໄມ້ ແລະ ການວາງແຜນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ; ການນຳໃຊ້ເຕັກໂນໂລຊີການເຕືອນໄພລ່ວງໜ້າແບບທັນກັບເວລາ (Real Time) ກ່ຽວກັບເຫດການໄພພິບັດ; ການນຳໃຊ້ວັດສະດຸທີ່ເພີ່ມການຊຶມຜ່ານຂອງນ້ຳ ເພື່ອປ້ອງກັນການເຊາະເຈື່ອນຂອງດິນ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບຂອງຄື້ນຄວາມຮ້ອນໃນຕົວເມືອງ; ຫຼື ການນຳໃຊ້ລະບົບອີເຮວ (E-Health) ຫຼື ຮູບພາບຈາກດາວທຽມ ເພື່ອປັບປຸງລະບົບສາທາລະນະສຸກໃຫ້ມີ

ປະສິດທິພາບ ແລະ ມີຄວາມທັນສະໄໝ ແລະ ການນຳໃຊ້ເຕັກໂນໂລຊີ ເຂົ້າໃນການປະເມີນຄວາມສ່ຽງ ແລະ ຄວາມບອບບາງ ຂອງຂົງເຂດຕ່າງໆ ເປັນຕົ້ນ: ລະບົບຂໍ້ມູນຂ່າວສານພູມສາດ (GIS) ແລະ ພາບຖ່າຍດາວທຽມ ແລະ ການສືບຢັ້ງໄລຍະໄກ (Remote sensing).

- ຄວາມອາດສາມາດດ້ານເຕັກນິກ-ວິຊາການ ໃນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ບຳລຸງຮັກສາເຕັກໂນໂລຊີ ເພື່ອຮັບປະກັນຄວາມຍືນຍົງ ແມ່ນຍັງຕ່ຳ, ຂາດໂຄງລ່າງພື້ນຖານ ແລະ ບຸກຄະລາກອນທີ່ມີທັດສະ ແລະ ປະສົບການ ຍັງເປັນສິ່ງທ້າທາຍໜຶ່ງ ໃນການນຳໃຊ້ເຕັກໂນໂລຊີ ໃນຂັ້ນຕ່າງໆ. ນອກນັ້ນ, ການຂາດງົບປະມານທີ່ພຽງພໍ ແລະ ກົນໄກການປະສານງານລະຫວ່າງພາກສ່ວນຕ່າງໆ ຍັງເປັນຂໍ້ຫຍຸ້ງຍາກໜຶ່ງ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການນຳໃຊ້ເຕັກໂນໂລຊີໃນການປັບຕົວຢ່າງເປັນລະບົບ. ດັ່ງນັ້ນ, ຈຶ່ງມີຄວາມຈຳເປັນໃນການສ້າງຄວາມອາດສາມາດໃນດ້ານຕ່າງໆ ລວມທັງການຮ່ວມມືດ້ານເຕັກໂນໂລຊີກັບສາກົນ ເພື່ອສົ່ງເສີມຄວາມອາດສາມາດໃນການປັບຕົວໃນໄລຍະຍາວ.

5.2 ການປົກຄອງ ແລະ ສະຖາບັນການຈັດຕັ້ງ

ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ສະຖາບັນການຈັດຕັ້ງ ແມ່ນຂໍ້ຈຳກັດໜຶ່ງໃນການສ້າງຄວາມອາດສາມາດໃນການປັບຕົວ ທັງເປັນອຸປະສັກໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ, ການຕັດສິນໃຈ ແລະ ການສະໜອງຊັບພະຍາກອນມະນຸດໃຫ້ໄປເຖິງຂົງເຂດທີ່ມີເປັນບຸລິມະສິດ. ຂໍ້ຈຳກັດເຫຼົ່ານີ້ ອາດຈະມີສາເຫດມາຈາກ ວຽກງານການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ຖືກພິຈາລະນາຢ່າງລະອຽດ ເຂົ້າໃນຂະບວນການວາງແຜນງານລະດັບຊາດ.

ການເຊື່ອມສານ ວຽກງານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ເຂົ້າໃນຂະບວນການວາງແຜນການພັດທະນາ ແມ່ນຈະໄດ້ຮັບການເສີມຂະຫຍາຍໃຫ້ໄດ້ດີຂຶ້ນ ໂດຍຜ່ານການສ້າງຂອດການປະສານງານ ຫຼື ໜ່ວຍງານດ້ານການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ພ້ອມທັງປັບປຸງທີ່ຕັ້ງພາລະບົດບາດໃນການຄຸ້ມຄອງຢ່າງມີປະສິດທິພາບ ຂອງລັດຖະບານ ແລະ ໂຄງການຕ່າງໆ. ການນຳໃຊ້ບັນດາກົນໄກ ເຊັ່ນ: ການປະເມີນຜົນກະທົບສິ່ງແວດລ້ອມ ໃນລະດັບຍຸດທະສາດ (Strategic Environmental Assessment – SEA), ການວິເຄາະຫຼາຍເງື່ອນໄຂ (Multi-Criteria Analysis), ການປະເມີນຄວາມບອບບາງແບບເຊື່ອມສານ (Integrated Vulnerability Assessment), ພ້ອມທັງ ການວິເຄາະດ້ານບົດບາດຍິ່ງ-ຊາຍ ແລະ ບັນດາແຜນດຳເນີນງານ ຈະສ້າງໃຫ້ເກີດມີຜົນປະໂຫຍດທີ່ເທົ່າທຽມກັນ ສຳລັບ ກຸ່ມຄົນທີ່ມີລາຍຮັບຕ່ຳ ແລະ ກຸ່ມຄົນທີ່ດ້ອຍໂອກາດ, ຊຸກຍູ້ການຕັດສິນບັນຫາ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງຜົນປະໂຫຍດສ່ວນລວມ.

ຂະບວນການວາງແຜນການພັດທະນາ ຈະໄດ້ຮັບການປັບປຸງໃຫ້ດີຂຶ້ນກວ່າເກົ່າ ຜ່ານການເຊື່ອມສານເອົາວຽກງານການປັບຕົວເຂົ້າໃນຂະບວນການວາງແຜນ ແລະ ແຜນງົບປະມານ ຊຶ່ງການຕິດຕາມບັນດາມາດຕະການ ການປັບຕົວ ຈະມີປະສິດທິພາບຫຼາຍຂຶ້ນ ຖ້າຫາກມີການປັບປຸງກົນໄກທາງດ້ານງົບປະມານ, ມີການພັດທະນາ ແລະ ເຊື່ອມສານວຽກງານການປັບ ໃນທຸກໆກະຊວງ ທັງຂັ້ນສູນກາງ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ. ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວ, ຄວາມພະຍາຍາມໃນການສ້າງຄວາມທົນທານຈະເຂັ້ມແຂງຂຶ້ນ ຖ້າຫາກມີການສະ ຫັບສະໜູນທາງດ້ານຊັບພະຍາກອນຫຼາຍຂຶ້ນ ເພື່ອໃຫ້ສາມາດບັງຄັບໃຊ້ກົດໝາຍ ແລະ ບັນດາລະບຽບການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງທີ່ມີຢູ່ ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນການສະຫັບສະໜູນ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ, ລວມທັງ ການຍົກລະດັບການຕິດຕາມກວດກາ ແລະ ການປະເມີນຜົນ ແລະ ການສ້າງຄວາມເຂົ້າໃຈທີ່ດີ ກ່ຽວກັບການປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໃຫ້ຫຼາຍຂຶ້ນກວ່າເກົ່າ. ຕົວຢ່າງ: ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແຫ່ງຊາດ ແມ່ນຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີບົດລາຍງານ ຫຼື ການລາຍງານຄວາມຄືບໜ້າສຳລັບໂຄງການທີ່ຕິດພັນກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ.

ການສົ່ງເສີມການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໃຫ້ມີປະສິດທິພາບ ໃນຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ ແມ່ນມີຄວາມຈຳເປັນໃນການພິຈາລະນາ ການເຊື່ອມສານ ແລະ ການວາງແຜນການປັບຕົວ ເຂົ້າໃນແຜນງົບປະມານຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ. ນອກຈາກນີ້, ຍັງມີຄວາມຈຳເປັນໃນການສ້າງກົນໄກຕ່າງໆ ເປັນຕົ້ນ: ກົນໄກປະສານງານ ເພື່ອຊ່ວຍສົ່ງເສີມການຕັດສິນໃຈ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໃນຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ.

5.3 ການເງິນ

ຄວາມຮູ້ທາງດ້ານການເງິນ ແລະ ການເຂົ້າຫາແຫຼ່ງທຶນ ເປັນອົງປະກອບທີ່ສຳຄັນໃນການສ້າງຄວາມສາມາດໃນການປັບຕົວ. ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາມາດຕະການປັບຕົວ ຈຳເປັນຈະຕ້ອງຮັບປະກັນງົບປະມານທີ່ພຽງພໍ ແລະ ສົ່ງເສີມຄວາມສາມາດໃນທາງດ້ານການເງິນ ຊຶ່ງລວມມີ: 1) ເພີ່ມງົບປະມານເຂົ້າໃນວຽກງານການປັບຕົວ, 2) ສົ່ງເສີມການສ້າງຄວາມທົນທານຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບແຜນງົບປະມານ, 3) ສົ່ງເສີມໃຫ້ພາກເອກະຊົນ, ຄົວເຮືອນ ແລະ ຊຸມຊົນ ສາມາດກຸ້ມຕົນເອງ ໃນ

ດ້ານການເງິນຕໍ່ກັບວຽກງານການປັບຕົວ, 4) ລະດົມ ແລະ ສິ່ງເສີມການເຂົ້າຫາແຫຼ່ງທຶນ ຊຶ່ງວຽກງານການເງິນ ດ້ານການປັບຕົວທີ່ໄດ້ຮັບການປັບປຸງ ແມ່ນຈະຊ່ວຍສິ່ງເສີມການບໍາລຸງຮັກສາ ແລະ ການລົງທຶນໃສ່ໂຄງລ່າງພື້ນຖານທີ່ສໍາຄັນ ກໍ່ຄືຊ່ວຍຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງທີ່ຕິດພັນກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ.

ການພິຈາລະນາກົນໄກທາງດ້ານການເງິນ ເຂົ້າໃນຂະບວນການວາງແຜນການພັດທະນາ ແມ່ນຈະຊ່ວຍໃຫ້ມີການນໍາໃຊ້ຊັບພະຍາກອນ ໄດ້ຢ່າງມີປະສິດທິພາບທັງໃນຂັ້ນສູນກາງ ແລະ ຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ ຊຶ່ງໃນປະຈຸບັນ ເຫັນວ່າວຽກງານການຟື້ນຟູຈາກໄພພິບັດ ແມ່ນໄດ້ໃຫ້ຄວາມສໍາຄັນຫຼາຍກວ່າການຫຼີກລ້ຽງ ຫຼື ການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງ. ຕົວຢ່າງ: ງົບປະມານແຫ່ງລັດສ່ວນຫຼາຍແມ່ນຈັດສັນໃຫ້ແກ່ວຽກງານການຟື້ນຟູຈາກໄພພິບັດ, ແຕ່ຍັງບໍ່ທັນມີງົບປະມານ ໃນການສຶກສາ ແລະ ປະເມີນເຫດການປ່ຽນແປງສະພາບພູມອາກາດ ແລະ ໄພພິບັດທໍາມະຊາດ ເປັນຕົ້ນ: ການສ້າງແບບຈໍາລອງສະພາບພູມອາກາດ, ການຄາດຄະເນຄວາມຮຸນແຮງຂອງລົມພະຍຸທີ່ຈະເພີ່ມຂຶ້ນໃນອະນາຄົດ ແລະ ອື່ນໆ.

ການສະໜອງງົບປະມານ ແລະ ປັບປຸງກົນໄກການຄຸ້ມຄອງດ້ານການເງິນໃນຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ ຈະຊ່ວຍສະໜັບສະໜູນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານການປັບຕົວ. ນອກຈາກນີ້, ການສິ່ງເສີມການຂຶ້ນແຜນງົບປະມານ ແລະ ລະດົມທຶນຈະຊ່ວຍຮັບປະກັນວຽກງານການເງິນ, ການສະໜອງງົບປະມານໃຫ້ທັນການ ແລະ ສອດຄ່ອງກັບຄວາມຕ້ອງການ ຂອງທ້ອງຖິ່ນ. ພ້ອມດຽວກັນນີ້ ຍັງເປັນການສິ່ງເສີມການພັດທະນາພື້ນຖານໂຄງລ່າງທີ່ເປັນມິດກັບສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ການປົກປັກຮັກສາຊັບພະຍາກອນທໍາມະຊາດ ກໍ່ຄືຊ່ວຍສິ່ງເສີມຄວາມສາມາດໃນການປັບຕົວ.

ການປັບປຸງວຽກງານການເງິນໃນຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ ແມ່ນມີຄວາມສໍາຄັນ ຊຶ່ງຈະຊ່ວຍສິ່ງເສີມການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມບອບບາງ ແລະ ຍັງຊ່ວຍຊຸກຍູ້ການສ້າງວຽກເຮັດງານທໍາ, ຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກ ແລະ ປະກອບສ່ວນໃນການຂະຫຍາຍຕົວທາງດ້ານເສດຖະກິດໃຫ້ມີຄວາມຍືນຍົງ. ການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມບອບບາງ ໂດຍການມີສ່ວນຮ່ວມ ຂອງພາກເອກະຊົນ ຈະຊ່ວຍຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງຕໍ່ຜົນກະທົບຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໂດຍຜ່ານຮູບແບບການລົງທຶນທີ່ຊ່ວຍຫຼຸດຜ່ອນຄວາມບອບບາງ. ນອກຈາກນີ້, ຂະບວນການສ້າງແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປັບຕົວ ໄດ້ສິ່ງເສີມການເຊື່ອມສານບົດບາດຍິ່ງ-ຊາຍ ເຂົ້າໃນການພັດທະນາຍຸດທະສາດທາງດ້ານການເງິນ ແລະ ຮັບປະກັນການມີສ່ວນຮ່ວມຢ່າງເທົ່າທຽມກັນໃນການເຂົ້າເຖິງ ແລະ ນໍາໃຊ້ຊັບພະຍາກອນທາງດ້ານການເງິນ ໂດຍສະເພາະ ໃນຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ.¹²⁹

5.4 ດ້ານເສດຖະກິດ ແລະ ການດໍາລົງຊີວິດ

ສິ່ງທ້າທາຍໜຶ່ງຈາກບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແມ່ນຂົງເຂດເສດຖະກິດ ໂດຍສະເພາະ ບັນດາກິດຈະກຳທີ່ມີຄວາມບອບບາງຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ທີ່ຍັງເອື້ອຍອີງໃສ່ລະບົບນິເວດ, ຊີວະນານາພັນ ແລະ ຕົ້ນທຶນທາງຊັບພະຍາກອນ ທໍາມະຊາດອື່ນໆ. ພ້ອມດຽວກັນນີ້, ບັນດາມາດຕະການປັບຕົວ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມບອບບາງ ຂອງຂະແໜງການເຫຼົ່ານີ້ ແມ່ນຍັງບໍ່ພຽງພໍ. ສະນັ້ນ, ຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ຂົງເຂດດັ່ງກ່າວມີຄວາມບອບບາງຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ. ການວາງແຜນການປັບຕົວ ຂອງພາກເອກະຊົນ ຈະຊ່ວຍຫຼຸດຜ່ອນຄວາມບອບບາງຂົງເຂດເສດຖະກິດ ເຊັ່ນ: ການສະໜອງເຄື່ອງມື ແລະ ຄວາມອາດສາມາດ ເພື່ອຊ່ວຍຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດພາກເອກະຊົນ ໃນການກຳນົດ ແລະ ແກ້ໄຂ ຄວາມສ່ຽງຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໃນພາກທຸລະກິດ, ລວມທັງ ຄວາມອາດສາມາດ ຂອງພາກເອກະຊົນໃນການເຂົ້າຮ່ວມຂະບວນການວາງແຜນພັດທະນາໃນຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ.

ການສິ່ງເສີມການຮ່ວມມືລະຫວ່າງຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດພາກເອກະຊົນ ແລະ ອົງການຕົວແທນພາກເອກະຊົນ ແມ່ນມີຄວາມສໍາຄັນ ໂດຍສະເພາະ ສິ່ງທ້າທາຍທາງດ້ານເສດຖະກິດທີ່ເກີດຈາກການຂະຫຍາຍຕົວເມືອງ, ການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງປະຊາກອນ ແລະ ພັດທະນາໂຄງລ່າງພື້ນຖານຕາມເຂດແຄມແມ່ນໍ້າ ຊຶ່ງບັນດາພື້ນທີ່ເຫຼົ່ານີ້ ມີຄວາມສ່ຽງຕໍ່ກັບໄພທໍາມະຊາດ ໃນລະດັບສູງ ຖ້າຫາກບໍ່ມີມາດຕະການໃນການປ້ອງກັນ ແລະ ຮັບມື ບັນດາຄວາມບອບບາງເຫຼົ່ານີ້ ຈະເພີ່ມສູງຂຶ້ນ.

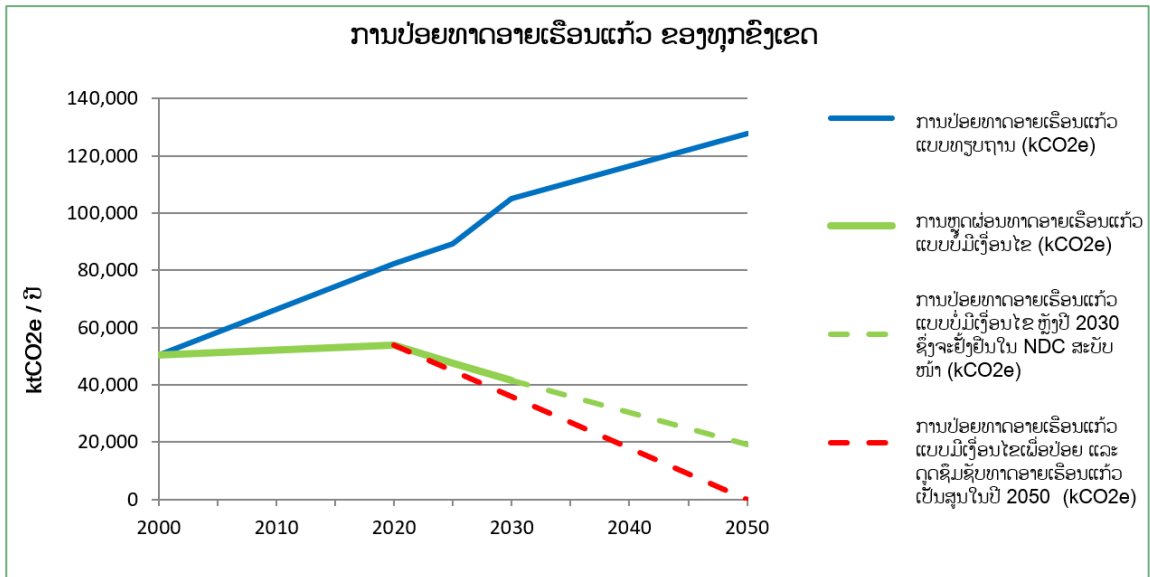
¹²⁹ ກອບສິນທິສັນຍາ ວ່າດ້ວຍການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ອົງການສະຫະປະຊາຊາດ (UNFCCC)

ພາກທີ III: ແນວທາງ ແລະ ວິທີການສໍາຄັນໃນການປັບຕົວ ຢູ່ ສປປ ລາວ

1. ຄວາມສອດຄ່ອງກັບ ແຜນງານແຫ່ງຊາດການປະກອບສ່ວນແກ້ໄຂບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ (NDC)

ສປປ ລາວ ໄດ້ນຳສົ່ງ ແຜນງານແຫ່ງຊາດໃນການປະກອບສ່ວນແກ້ໄຂບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ສະບັບປີ 2015 ແລະ ສະບັບປັບປຸງ ປີ 2021 ໃຫ້ແກ່ກອງເລຂາສິນທິສັນຍາ ສປຊ ວ່າດ້ວຍການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ເພື່ອຈັດຕັ້ງຜັນຂະຫຍາຍສັນຍາປາຣີ ວ່າດ້ວຍການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ. ແຜນງານດັ່ງກ່າວ ໄດ້ກຳນົດເປົ້າໝາຍການຫຼຸດຜ່ອນການປ່ອຍທາດອາຍເຮືອນແກ້ວໃຫ້ໄດ້ 60 ສ່ວນຮ້ອຍ ພາຍໃນປີ 2030 ໂດຍເນັ້ນໜັກໃສ່ບັນດາມາດຕະການຫຼຸດຜ່ອນການປ່ອຍໃນຂົງເຂດປ່າໄມ້, ການປ່ຽນແປງການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ພະລັງງານ (ຮູບທີ 46). ແຜນງານ NDC ສະບັບນີ້ ໄດ້ໃຫ້ຄວາມສໍາຄັນຕໍ່ກັບການປັບຕົວ, ການສ້າງຍຸດທະສາດການປັບຕົວ ແລະ ແຜນງານຕ່າງໆ ໃນຂົງເຂດກະສິກໍາ, ປ່າໄມ້, ການປ່ຽນແປງການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ, ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ, ຂົນສົ່ງ ແລະ ການພັດທະນາຕົວເມືອງ ພ້ອມທັງ ສົ່ງເສີມການເຊື່ອມສານເອົາວຽກງານການປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ເຂົ້າໃນບັນດາຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນງານ ຂອງຂະແໜງການ.

ຮູບທີ 48: ການວິເຄາະຮູບແບບການປ່ອຍທາດອາຍເຮືອນແກ້ວ ຂອງທຸກຂົງເຂດ

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ສປປ ລາວ, NDC (ປີ 2021)

2. ຄວາມສອດຄ່ອງກັບສັນຍາສາກົນ ແລະ ເປົ້າໝາຍການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ

ສປປ ລາວ ໄດ້ກຳນົດບັນດາມາດຕະການປັບຕົວ ແລະ ການຫຼຸດຜ່ອນ ໃນແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປັບຕົວ ທີ່ມີຄວາມສອດຄ່ອງກັບບັນດາສັນຍາສາກົນ ເປັນຕົ້ນ: ສັນຍາສັນຍາຮີໂອ ວ່າດ້ວຍຊີວະນານາພັນ (CBD) ແລະ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຮອດປີ 2030 ໂດຍສະເພາະໄດ້ໃຫ້ຄວາມສໍາຄັນບັນດາມາດຕະການປັບຕົວທີ່ສົ່ງເສີມການຟື້ນຟູປ່າໄມ້, ດິນ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ, ແກ້ໄຂສາເຫດ ຂອງການສູນເສຍຊີວະນານາພັນ ແລະ ລະບົບນິເວດທີ່ເສື່ອມໂຊມທັງເປັນການປະກອບສ່ວນ ໃນການຫຼຸດຜ່ອນການປ່ອຍທາດອາຍເຮືອນແກ້ວ. ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດມາດຕະການເຫຼົ່ານີ້ປະກອບສ່ວນໃນການບັນລຸເປົ້າໝາຍ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດສັນຍາສາກົນດັ່ງກ່າວ ໂດຍນຳໃຊ້ທ່າແຮງຂອງທຳມະຊາດ, ສົ່ງເສີມ

ການອະນຸລັກ, ຄຸ້ມຄອງ ແລະ ຟື້ນຟູ ລະບົບນິເວດ ແລະ ການບໍລິການ ຂອງລະບົບນິເວດ ທີ່ສອດຄ່ອງກັບຍຸດທະສາດຄຸ້ມຄອງຊີວະນານາພັນ ພາຍໃຕ້ສົນທິສັນຍາ CBD.

ແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປັບຕົວ ຍັງເປັນການປະກອບສ່ວນ ໃນການບັນລຸບັນດາເປົ້າໝາຍການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ (SDG) ໂດຍສະເພາະ ບັນດາມາດຕະການປັບຕົວທີ່ຕິດພັນກັບຂົງເຂດບຸລິມະສິດ ເປັນຕົ້ນ: ກະສິກໍາ, ປ່າໄມ້-ການວາງແຜນການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ, ໂຍທາທິການ, ພະລັງງານ, ສຶກສາທິການ, ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ, ສາທາລະນະສຸກ, ທ່ອງທ່ຽວ ແລະ ສະຫວັດດີການສັງຄົມ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ກັບເປົ້າໝາຍ SDG 1, 2, 3, 5, 6, 9, 11 ແລະ 13.

3. ຂໍ້ຫຍຸ້ງຍາກ ແລະ ສິ່ງທ້າທາຍໃນການວາງແຜນການປັບຕົວ

ປັດໄຈທີ່ເປັນອຸປະສັກສໍາຄັນ ສໍາລັບວຽກງານການວາງແຜນການປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແມ່ນການຂາດແຄນຂໍ້ມູນ-ຂ່າວສານ ດ້ານອຸຕຸນິຍົມ ພາຍໃນປະເທດ ຊຶ່ງສົ່ງຜົນເຮັດໃຫ້ການຄາດຄະເນສະພາບພູມອາກາດທີ່ມີການປ່ຽນແປງ ແລະ ບໍ່ມີຄວາມຊັດເຈນ. ການນໍາໃຊ້ບັນດາຂໍ້ມູນອຸຕຸນິຍົມ ແລະ ຜົນການຄາດຄະເນສະພາບພູມອາກາດເຂົ້າໃນການວາງແຜນຂັ້ນຂະແໜງການກໍ່ຍັງມີຂີດຈໍາກັດ. ປະຈຸບັນຂະແໜງກະສິກໍາ ແລະ ຂະແໜງນໍ້າ ໄດ້ລິເລີ່ມການພັດທະນາຖານຂໍ້ມູນ ເພື່ອໃຫ້ມີຄວາມຊັດເຈນຫຼາຍຂຶ້ນ ແລະ ຄວບຄຸມ 18 ແຂວງໃນທົ່ວປະເທດ.

ການປັບປຸງລະບົບການຄຸ້ມຄອງຂໍ້ມູນໃນ ສປປ ລາວ ແລະ ຊຸດຂໍ້ມູນ (datasets) ໃນເວັບໄຊ ຫຼື ຄັງຂໍ້ມູນ (Web portal) ທີ່ລວມສູນ ແມ່ນມີຄວາມຈໍາເປັນ ເພື່ອໃຫ້ການນໍາໃຊ້ ແລະ ການເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນ ຂອງຂະແໜງການສະດວກຂຶ້ນ. ປະຈຸບັນຂໍ້ມູນທາງດ້ານອຸຕຸນິຍົມ ແລະ ອຸທິກກະສາດ ທີ່ນໍາໃຊ້ເຂົ້າໃນການວິເຄາະ ແລະ ຄາດຄະເນສະພາບພູມອາກາດ, ປະເມີນຄວາມສ່ຽງ ແລະ ຄວາມບອບບາງຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແມ່ນຍັງບໍ່ທັນລວມສູນ ແລະ ເຂົ້າເຖິງໄດ້. ນອກຈາກນີ້, ຄວາມສາມາດໃນການວິເຄາະ ແລະ ຮວບຮວມຂໍ້ມູນເຫຼົ່ານີ້ຍັງຈໍາກັດເຂົ້າໃນຂະບວນການວາງແຜນຂອງຂະແໜງການຕ່າງໆ. ສະນັ້ນ, ການຍົກລະດັບຄວາມອາດສາມາດ ຈຶ່ງມີຄວາມຈໍາເປັນ ເພື່ອຮັບປະກັນວ່າຂໍ້ມູນທີ່ມີຈະຖືກນໍາໃຊ້ໃຫ້ເກີດຜົນປະໂຫຍດສູງສຸດ. ສິ່ງທ້າທາຍດັ່ງກ່າວ ແມ່ນມີຄວາມຈໍາເປັນ ຕໍ່ກັບການວາງແຜນຄຸ້ມຄອງ ກ່ຽວກັບຄວາມສ່ຽງໄພນໍ້າຖ້ວມ ແລະ ໄພແຫ້ງແລ້ງ. ນອກຈາກນີ້, ສິ່ງທີ່ຄວນພິຈາລະນາໃນການວາງແຜນຍຸດທະສາດ ຈໍາເປັນຕ້ອງມີການຍົກລະດັບການຄຸ້ມຄອງຖານຂໍ້ມູນ ແລະ ການບໍລິການ, ການສ້າງຄວາມອາດສາມາດໃຫ້ແກ່ອົງການຈັດຕັ້ງໃນລະດັບຕ່າງໆ ຂອງອົງການຈັດຕັ້ງລັດ ແລະ ຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ.

ນອກຈາກນີ້, ສປປ ລາວ ຍັງມີຂໍ້ຫຍຸ້ງຍາກ ແລະ ສິ່ງທ້າທາຍອື່ນໆ ໃນການດໍາເນີນວຽກງານການປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ເປັນຕົ້ນ: ຂາດຂໍ້ມູນ-ຂ່າວສານດ້ານຜົນກະທົບຈາກບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດຕໍ່ກັບຂະແໜງການຕ່າງໆ, ການເຊື່ອມສານວຽກງານການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ເຂົ້າໃນແຜນການພັດທະນາຕ່າງໆ, ກົນໄກການປະສານງານລະຫວ່າງຂະແໜງການ, ຂາດງົບປະມານ ແລະ ຄວາມສາມາດດ້ານເຕັກໂນໂລຊີ-ເຕັກນິກວິຊາການ ທີ່ພຽງພໍລວມທັງຂໍ້ຈໍາກັດໃນການເຂົ້າເຖິງເຕັກໂນໂລຊີໃນການປັບຕົວ ທີ່ເໝາະສົມໃນແຕ່ລະຂະແໜງການ, ຂາດລະບົບການຕິດຕາມ ແລະ ການປະເມີນຜົນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານການປັບຕົວເຂົ້າກັບການ. ນອກນັ້ນ, ການສ້າງຈິດສໍານຶກຂອງມວນຊົນໃນລະດັບຕ່າງໆ ໂດຍລວມຍັງບໍ່ທົ່ວເຖິງ ແລະ ບໍ່ຖືກສໍາຄັນບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດໃນປະຈຸບັນ ຊຶ່ງສະແດງອອກໃນພຶດຕິກຳການດໍາລົງຊີວິດແບບຄອງເດີມ ເຊັ່ນ: ການຈູດຂີ້ເຫຍື້ອຊະຊາຍ, ການເຮັດການຜະລິດໂດຍບໍ່ຕິດຕາມຂໍ້ມູນ-ຂ່າວສານດ້ານສະພາບພູມອາກາດ ແລະ ອື່ນໆ.

4. ຊຸກຍູ້ສິ່ງເສີມວຽກງານການປັບຕົວ ໂດຍອີງໃສ່ລະບົບນິເວດ

ການເຊື່ອມສານເອົາວຽກງານການປັບຕົວ ເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໂດຍອີງໃສ່ລະບົບນິເວດ (Ecosystem-based Adaptation - EbA) ເຂົ້າໃນແຜນນະໂຍບາຍ ແລະ ແຜນງານຂອງຂະແໜງການ ເປັນວິທີການປັບຕົວໜຶ່ງທີ່ນໍາໃຊ້ໃນຫຼາຍປະເທດ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບ ຈາກບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ສ້າງຜົນປະໂຫຍດລວມໃຫ້ແກ່ຂະແໜງການທັງຂັ້ນສູນກາງ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນໃນໄລຍະຍາວ. ແຜນງານແຫ່ງຊາດການປັບຕົວສະບັບນີ້ ແມ່ນເອກະສານທີ່ໄດ້ພິຈາລະນາການເຊື່ອມສານເອົາວຽກງານການປັບຕົວ ໂດຍອີງໃສ່ລະບົບນິເວດ ເຂົ້າໃນບັນດານະໂຍບາຍ, ຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນງານໃນລະດັບສູນກາງ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ ເປັນຕົ້ນ:

- 1) ນຳໃຊ້ທ່າແຮງ ແລະ ການບໍລິການ ຂອງລະບົບນິເວດ ເພື່ອສົ່ງເສີມວຽກງານການສ້າງຄວາມທົນທານ ໃນທຸກຂະແໜງການ ທີ່ມີຄວາມບອບບາງ;
- 2) ນຳໃຊ້ວິທີການປັບຕົວໂດຍອີງໃສ່ລະບົບນິເວດ ເຂົ້າໃນຂະບວນການວາງແຜນພັດທະນາດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມທຳມະຊາດ;
- 3) ອະນຸລັກ ແລະ ພື້ນຟູ ພືດ, ສັດປ່າ ແລະ ທີ່ຢູ່ອາໄສ ເພື່ອເສີມຂະຫຍາຍຄວາມສາມາດໃນການປັບຕົວ ຫຼື ຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບ ຈາກບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ.

ແຜນງານແຫ່ງຊາດການປັບຕົວ ສະບັບນີ້ ໄດ້ໃຫ້ຄວາມສຳຄັນ ການກຳນົດມາດຕະການປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໂດຍອີງໃສ່ລະບົບນິເວດ ແລະ ທ່າແຮງທາງທຳມະຊາດ ໂດຍສະເພາະ ຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ຊຶ່ງຊ່ວຍສ້າງຄວາມທົນທານຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ພ້ອມທັງເປັນການປະກອບສ່ວນການດູດຊັບທາດອາຍເຮືອນແກ້ວ, ປົກປັກຮັກສາຊີວະນານາພັນ, ສຸຂະພາບ ແລະ ຄວາມໝັ້ນຄົງທາງດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ຂອງປະເທດ.

ສຳລັບຂົງເຂດກະສິກຳ ແມ່ນມີຄວາມບອບບາງສູງຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຊຶ່ງໄດ້ກຳນົດມາດຕະການປັບຕົວ ໂດຍອີງໃສ່ລະບົບນິເວດ ຕາມທິດສີຂຽວ ແລະ ຍືນຍົງ ເປັນຕົ້ນ: ການຮັກສາຄວາມອຸດົມສົມບູນ ຂອງດິນປູກຝັງ, ການປູກຕົ້ນໄມ້ແບບປະສົມປະສານໃນພື້ນທີ່ປູກຝັງ ແລະ ການກະສິກຳແບບອະນຸລັກ ທີ່ຊ່ວຍຫຼຸດຜ່ອນການປ່ອຍທາດອາຍເຮືອນແກ້ວ ແລະ ສ້າງຄວາມທົນທານ. ບັນດາມາດຕະການເຫຼົ່ານີ້ ຍັງສ້າງຜົນປະໂຫຍດຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ, ຊີວະນານາພັນ ແລະ ການບໍລິການດ້ານລະບົບນິເວດ. ນອກນັ້ນ, ການເຊື່ອມສານເອົາວຽກງານການປັບຕົວ ແລະ ການຫຼຸດຜ່ອນການປ່ອຍທາດອາຍເຮືອນແກ້ວ ເຂົ້າໃນວຽກງານຄຸ້ມຄອງນ້ຳ ແລະ ສາທາລະນະສຸກ ເປັນຕົ້ນ: ການເຂົ້າເຖິງນ້ຳສະອາດ, ສຸຂະພິບານ ແລະ ສຸຂະອະນາໄມ ຊຶ່ງຈະຊ່ວຍສົ່ງເສີມສຸຂະພາບຂອງຄົນ ແລະ ເສດຖະກິດຂອງຊຸມຊົນ. ນອກຈາກນີ້, ຍັງໄດ້ເຊື່ອມສານເຂົ້າໃນວຽກງານການບຳບັດນ້ຳເບື້ອນ ແລະ ການນຳໃຊ້ພະລັງງານແສງຕາເວັນ.

ສຳລັບຂົງເຂດພັດທະນາຕົວເມືອງ ການເຊື່ອມສານວຽກງານການປັບຕົວໂດຍອີງໃສ່ລະບົບນິເວດ ເຂົ້າໃນແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ຂັ້ນແຂວງ ແລະ ຂັ້ນເມືອງ ແມ່ນມີຄວາມສຳຄັນ ໂດຍສະເພາະ ໃນການພັດທະນາແຜນແມ່ບົດການພັດທະນາຕົວເມືອງ ແມ່ນມີຄວາມຈຳເປັນໃນການເຊື່ອມສານວຽກງານການປັບຕົວໂດຍອີງໃສ່ລະບົບນິເວດ ເຂົ້າໃນແຜນງານດັ່ງກ່າວ. ນອກຈາກນີ້, ວຽກງານການຈັດສັນພື້ນທີ່ ຂອງໂຄງການພັດທະນາ ໃນລະດັບທ້ອງຖິ່ນ ຄວນມີການພິຈາລະນານຳໃຊ້ວິທີການປັບຕົວໂດຍອີງໃສ່ລະບົບນິເວດ ເຂົ້າໃນການວາງແຜນຕົວເມືອງ ແລະ ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ.

ການປັບຕົວໂດຍອີງໃສ່ລະບົບນິເວດ ຄວນຖືກສົ່ງເສີມ ແລະ ໃຫ້ຄວາມສຳຄັນໃນຂະບວນການສ້າງຈິດສຳນຶກ ໃນຊຸມຊົນຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ການແລກປ່ຽນຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ໂດຍສະເພາະ ການວາງແຜນການປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໃນຂັ້ນຊຸມຊົນ ຄວນພິຈາລະນາ ແລະ ໃຫ້ຄວາມສຳຄັນຄວາມຮູ້ຂອງຄົນ ແລະ ວິທີການດຳລົງຊີວິດທີ່ດີ ຂອງທ້ອງຖິ່ນ ລວມທັງ ທ່າແຮງທາງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ທີ່ຊ່ວຍສົ່ງເສີມວຽກງານການປັບຕົວ. ນອກນັ້ນ, ໃນຂົງເຂດການສຶກສາຄວນພິຈາລະນາການເພີ່ມທູ້ກສຸດ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ເຂົ້າໃນຫຼັກສູດການຮຽນ-ການສອນໃນທຸກຂັ້ນ ລວມທັງ ການສະໜອງທຶນການສຶກສາ ໃຫ້ແກ່ພາກສ່ວນຕ່າງໆໃນສັງຄົມ ເພື່ອສຶກສາ ກ່ຽວກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໃນລະດັບມະຫາວິທະຍາໄລ. ການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງ ໃນການເປັນຄູ່ຮ່ວມງານ ລະຫວ່າງ ມະຫາວິທະຍາໄລ ແລະ ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າສາກົນ ແມ່ນມີຄວາມສຳຄັນ ເພື່ອສະໜອງ ແລະ ແລກປ່ຽນຂໍ້ມູນ ລວມທັງ ບົດຮຽນທີ່ດີເຂົ້າໃນການວາງແຜນການປັບຕົວ.

5. ຕົວຊີ້ວັດ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນງານ

- ສ້າງກົນໄກການປະສານງານ ຮ່ວມກັບບັນດາຂະແໜງການກ່ຽວຂ້ອງ ເພື່ອປັບປຸງເນື້ອໃນ ຂອງເອກະສານຢ່າງເປັນປົກກະຕິ;
- ປັບປຸງບັນດາຄູ່ມື ທີ່ຕິດພັນກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໂດຍອີງໃສ່ບົດຮຽນຕົວຈິງ;
- ຖອດຖອນບົດຮຽນ ຈາກບັນດາໂຄງການທີ່ໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ກ່ຽວກັບ ການປັບຕົວ ເພື່ອຜັນຂະຫຍາຍ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ໃຫ້ມີປະສິດທິພາບ ແລະ ປະສິດທິຜົນ;

- ເສີມຂະຫຍາຍພາລະບົດບາດ ແລະ ຄວາມອາດສາມາດ ໃຫ້ແກ່ບັນດາຂະແໜງການກ່ຽວຂ້ອງ ເພື່ອເພີ່ມທະວີການຮ່ວມມື, ການສື່ສານ ແລະ ການປະສານງານ ທີ່ຕິດພັນກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ຄວາມພະຍາຍາມຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງຕໍ່ໄພພິບັດ ພ້ອມທັງ ການເຂົ້າຮ່ວມກອງປະຊຸມທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ໃນລະດັບສາກົນ ແລະ ລະດັບພາກພື້ນ;
- ເສີມສ້າງ ຄວາມອາດສາມາດ ຂອງອົງການຈັດຕັ້ງລັດໃນລະດັບສູນກາງ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ ເພື່ອເສີມຂະຫຍາຍຂະບວນການວາງແຜນ ໂດຍຄຳນຶງຖືກຸ່ມຄົນທີ່ມີຄວາມບອບບາງ ເຂົ້າໃນຂະບວນການດັ່ງກ່າວ ຜ່ານການວິເຄາະແບບຮອບດ້ານ ຂອງແຜນງານແຫ່ງຊາດການປັບຕົວ;
- ພັດທະນາລະບົບການຕິດຕາມ-ປະເມີນຜົນ ເພື່ອປະເມີນຄວາມຄືບໜ້າໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປັບຕົວ ຂອງ ສປປ ລາວ ໂດຍສະເພາະ ການເຊື່ອມສານເອົາວຽກງານການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ເຂົ້າໃນແຜນວຽກຂອງບັນດາຂະແໜງການ ແລະ ຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ ຢ່າງໂປ່ງໃສ;
- ເຊື່ອມສານເອົາການວິເຄາະຄວາມຄຸ້ມຄ່າ (Cost-benefit analysis), ການວິເຄາະຫຼາຍເງື່ອນໄຂ (Multi-criteria analysis) ແລະ ເຄື່ອງມືອື່ນໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເປັນຕົ້ນ: ການວິເຄາະບົດບາດຍິງ-ຊາຍ (Gender analysis) ເຂົ້າໃນຂະບວນການຕັດສິນບັນຫາ ກ່ຽວກັບ ການປັບຕົວກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງໄພພິບັດ.

6. ສະພາບຄວາມເຂົ້າໃຈ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການ ຂອງຊຸມຊົນ

ບັນດາຊຸມຊົນໃນ ສປປ ລາວ ຍັງປະເຊີນຕໍ່ກັບຄວາມສ່ຽງ ແລະ ຄວາມບອບບາງຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ເນື່ອງຈາກມີຊັບພະຍາກອນຈຳກັດ ຊຶ່ງບັນດາຊຸມຊົນເຫຼົ່ານີ້ ແມ່ນມີຄວາມພ້ອມໃນການເຂົ້າຮ່ວມການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃນການດຳລົງຊີວິດໃນປະຈຸບັນ. ສະນັ້ນ, ມີຄວາມຈຳເປັນໃນການສົ່ງເສີມການສ້າງຄວາມທົນທານໃຫ້ແກ່ເຂົາເຈົ້າ.¹³⁰ ການສະໜອງການຊ່ວຍເຫຼືອ ແມ່ນມີຄວາມຈຳເປັນໃນລະດັບຊຸມຊົນ ເພື່ອປັບປຸງການດຳລົງຊີວິດ ແລະ ສ້າງຄວາມທົນທານຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດໃນລະດັບທ້ອງຖິ່ນ. ການເຊື່ອມສານວຽກງານການປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ເຂົ້າໃນການວາງແຜນການລົງທຶນ ແລະ ແຜນງົບປະມານ ຂອງຂະແໜງການ ແມ່ນຈະຊ່ວຍຫຼຸດຜ່ອນຄວາມບອບບາງຕໍ່ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໃນລະດັບທ້ອງຖິ່ນ ທັງເປັນການເສີມຂະຫຍາຍຄວາມຍືນຍົງ ຂອງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ເພື່ອສ້າງຄວາມທົນທານຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດໃນຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ ໂດຍສະເພາະ ໃນຂົງເຂດກະສິກຳ ການລົງທຶນດ້ານພື້ນຖານໂຄງລ່າງ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີ-ນະວັດຕະກຳ ມີຄວາມສຳຄັນ ເປັນຕົ້ນ: ສ້າງສາງເກັບມ້ຽນຜົນຜະລິດ, ບ່ອນອົບແຫ້ງ, ເຄື່ອງຈັກ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີແປຮູບກະສິກຳ.¹³¹

ໃນລະດັບປະເທດ, ລັດຖະບານ ມີຄວາມມຸ່ງໝັ້ນໃນການສ້າງຄວາມທົນທານຕໍ່ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພທຳມະຊາດ ໂດຍໄດ້ໃຫ້ສັດຕະຍາບັນຕໍ່ສິນທິສັນຍາ ສປຊ ວ່າດ້ວຍການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ (UNFCCC), ສັນຍາປາຣີ (PA) ແລະ ກອບແຜນງານເຊັນໄດ (Sendai Framework) ສຳລັບ ການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພພິບັດ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ ໃນລະດັບທ້ອງຖິ່ນ ຍັງມີຄວາມຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ປັບປຸງຫຼາຍຂົງເຂດທີ່ຕິດພັນກັບວຽກງານການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໂດຍສະເພາະ ການເກັບກຳສັງລວມຂໍ້ມູນ ສຳລັບການປະເມີນຄວາມສ່ຽງ ແລະ ຄວາມບອບບາງຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດຕໍ່ຂົງເຂດບຸລິມະສິດ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບຈາກເຫດການໄພທຳມະຊາດທີ່ເກີດຂຶ້ນ. ຕົວຢ່າງ ເຫດການພະຍຸຮຸນແຮງໃນປີ 2017 ໄດ້ສ້າງຄວາມເສຍຫາຍໃຫ້ແກ່ຊີວິດ ແລະ ຊັບສິນ ໂດຍສະເພາະ ຂົງເຂດການກະສິກຳ ແລະ ຂົນສົ່ງ, ແຕ່ໄລຍະຜ່ານມາ ເຫັນວ່າບໍ່ໄດ້ມີການປະເມີນຄວາມເສຍຫາຍ ແລະ ການສູນເສຍຈາກເຫດການດັ່ງກ່າວ ແລະ ສັງລວມຂໍ້ມູນເຂົ້າໃນລະບົບຖານຂໍ້ມູນໄພພິບັດໃນລະດັບສາກົນ (EM-DAT). ພ້ອມດຽວກັນນີ້ ອົງການຈັດຕັ້ງຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ຊຸມຊົນ ແມ່ນຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບໂດຍກົງ ແລະ ຕອບໂຕ້ເບື້ອງຕົ້ນຕໍ່ກັບເຫດການໄພພິບັດ, ດັ່ງນັ້ນ, ການສ້າງຄວາມອາດສາມາດໃຫ້ອົງການຈັດຕັ້ງຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ຊຸມຊົນໃນທຸກດ້ານ ແມ່ນມີຄວາມຈຳເປັນ. ຕົວຢ່າງ ການເສີມສ້າງຄວາມອາດສາມາດຂອງທ້ອງຖິ່ນໃນການເກັບກຳ ແລະ ສັງລວມຂໍ້ມູນໃນເວລາເກີດເຫດການໄພພິບັດ ເພື່ອຮັບປະກັນວ່າຂໍ້ມູນດັ່ງກ່າວໄດ້ມີການບັນທຶກເຂົ້າໃນລະບົບຖານຂໍ້ມູນໃນຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ ເພື່ອໃຫ້ສາມາດນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການປະເມີນຄວາມສ່ຽງ ແລະ ຄວາມບອບບາງ.¹³²

¹³⁰ FAO CSA project, 2019, p.18. https://www.thegef.org/sites/default/files/web-documents/10187_LDCF_Lao_PIF.pdf

¹³¹ UNDP IRAS project, 2010, p.10. https://www.globalsupportprogramme.org/sites/default/files/downloads/09-30-2010_id4034_-_proj_doc_final_revised.pdf

¹³² UNCTAD (2020). ສະພາບຄວາມບອບບາງຂອງ ສປປ ລາວ

ໃນໄລຍະຜ່ານມາ ລັດຖະບານໄດ້ພັດທະນາກົນໄກການປະສານງານໃນວຽກງານດັ່ງກ່າວ ເປັນຕົ້ນ: ການສ້າງຕັ້ງຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງໄພພິບັດຂັ້ນສູນກາງ, ແຂວງ, ເມືອງ ແລະ ບ້ານ, ຄະນະກຳມະການສິ່ງແວດລ້ອມແຫ່ງຊາດ (ຂັ້ນສູນກາງ, ຂັ້ນແຂວງ ແລະ ຂັ້ນເມືອງ) ແລະ ໜ່ວຍງານວິຊາການດ້ານການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ. ນອກຈາກນັ້ນ, ລັດຖະບານ ຍັງໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນງານໂຄສະນາເຜີຍແຜ່ກ່ຽວກັບຄວາມສ່ຽງ ແລະ ຜົນກະທົບ ຕໍ່ໄພພິບັດທາງທຳມະຊາດ ຄຽງຄູ່ກັບ ການກຳນົດມາດຕະການປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດໃນລະດັບທ້ອງຖິ່ນ ຜ່ານກິດຈະກຳ ແລະ ໂຄງການຕ່າງໆ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບຕໍ່ຊຸມຊົນ ແລະ ສັງຄົມ. ພ້ອມດຽວກັນນີ້, ລັດຖະບານຍັງໄດ້ສົ່ງເສີມການຮ່ວມມືກັບຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາຜ່ານການສ້າງກົນໄກການມີສ່ວນຮ່ວມ ຂອງຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ ໂດຍສະເພາະ ກອງປະຊຸມໂຕະມົນ (Round Table) ຊຶ່ງເປັນເວທີໃນການພົບປະ ແລະ ແລກປ່ຽນບົດຮຽນລະຫວ່າງ ອົງການຈັດຕັ້ງຕ່າງໆຂອງພາກລັດ, ອົງການ ສປຊ ຕ່າງໆ, ອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນຕ່າງໆ, ອົງການຈັດຕັ້ງທາງສັງຄົມ ແລະ ພາກເອກະຊົນ ເພື່ອຮັບປະກັນການສະໜອງການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານທຶນຮອນ ແລະ ດ້ານວິຊາການຢ່າງມີປະສິດທິພາບ ເຂົ້າໃນຂົງເຂດການພັດທະນາຕ່າງໆໃນທຸກຂັ້ນ. ສະເພາະວຽກງານການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ລັດຖະບານຍັງໄດ້ ສ້າງຕັ້ງໜ່ວຍງານຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ (Sector Working Group on Natural Resource and Environment) ຊຶ່ງວຽກງານຄຸ້ມຄອງໄພພິບັດ, ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແມ່ນຢູ່ພາຍໃຕ້ໜ່ວຍງານດັ່ງກ່າວ.

ນອກຈາກນີ້, ລັດຖະບານໄດ້ລິເລີ່ມຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກິດຈະກຳທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ກັບການພັດທະນາຖານຂໍ້ມູນດ້ານການຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງໄພພິບັດ ແລະ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ເພື່ອປັບປຸງປະສິດທິພາບການເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນດັ່ງກ່າວ ເປັນຕົ້ນ: ຖານຂໍ້ມູນໄພພິບັດ ຂອງ ສປປ ລາວ (LaoDI), ຖານຂໍ້ມູນນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ (LaoWIS) ແລະ ເວັບໄຊດ້ານໄພພິບັດ (GeoNode Risk Atlas web platform).¹³³ ນອກຈາກນີ້, ລັດຖະບານ ຍັງໄດ້ດຳເນີນບັນດາກິດຈະກຳ ແລະ ໂຄງການຕ່າງໆທີ່ສຳຄັນ ໃນການເສີມສ້າງຄວາມອາດສາມາດການພະຍາກອນອາກາດ ແລະ ລະບົບເຕືອນໄພລ່ວງໜ້າ ເພື່ອພັດທະນາເປັນລະບົບພະຍາກອນອາກາດໃຫ້ມີຄວາມທັນສະໄໝ, ໄດ້ສ້າງຕັ້ງສູນຂໍ້ມູນຊັບພະຍາກອນນໍ້າແຫ່ງຊາດ, ກໍ່ສ້າງ ແລະ ປັບປຸງສະຖານີອຸຕຸນິຍົມ ແລະ ອຸທິກກະສາດຈຳນວນ 163 ແຫ່ງໃນທົ່ວປະເທດ.

7. ການສູນເສຍ ແລະ ຄວາມເສຍຫາຍ

ການປະເມີນການສູນເສຍ ແລະ ຄວາມເສຍຫາຍ (Loss and Damage - L&D) ທີ່ເກີດຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດໃນ ສປປ ລາວ ຍັງມີຂໍ້ຈຳກັດ ເນື່ອງຈາກການຂາດຂໍ້ມູນທີ່ຄົບຖ້ວນ, ການແຍກປະເພດ ແລະ ຂາດລະບົບການເກັບກຳຂໍ້ມູນ ກ່ຽວກັບໄພອັນຕະລາຍ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບສະພາບພູມອາກາດ ເຊັ່ນ: ໄພນໍ້າຖ້ວມ, ໄພແຫ້ງແລ້ງ, ດິນເຈື່ອນ ແລະ ເຫດການສະພາບອາກາດຮຸນແຮງ ພ້ອມທັງການຂາດວິທີການມາດຕະຖານໃນການປະເມີນການສູນເສຍ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບໄພພິບັດຍັງເປັນສິ່ງທ້າທາຍຫຼັກ. ເຖິງແມ່ນວ່າມີການປະເມີນຄວາມຕ້ອງການຫຼັງໄພພິບັດ (PDNAs) ແລະ ການປະເມີນຄວາມເສຍຫາຍ ແລະ ການສູນເສຍຈາກໄພພິບັດ (DaLA) ທີ່ສອດຄ່ອງກັບຫຼັກການສາກົນ ແຕ່ການປະເມີນດັ່ງກ່າວຍັງບໍ່ໄດ້ຖືກປະເມີນຢ່າງເປັນປະຈຳໃນທຸກເຫດການ ຫຼື ທຸກຂົງເຂດ. ປະຈຸບັນ, ບັນດາກະຊວງຕ່າງໆແມ່ນດຳເນີນການປະເມີນຄວາມເສຍຫາຍຈາກເຫດການໄພພິບັດຢ່າງເປັນເອກະລາດ ຊຶ່ງບາງຄັ້ງຂໍ້ມູນຍັງຂາດຄວາມສອດຄ່ອງ ແລະ ເອກະພາບກັນ. ນອກນັ້ນ, ການຂາດການປະເມີນເຫຼົ່ານີ້ຢ່າງເປັນປະຈຳ ຍັງເປັນຂໍ້ຈຳກັດໃຫ້ແກ່ ສປປ ລາວ ໃນການສ້າງຄວາມເຊື່ອມໂຍງລະຫວ່າງຂໍ້ມູນຜົນກະທົບຂອງໄພພິບັດ ແລະ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ເຊິ່ງເປັນອຸປະສັກຕໍ່ການເຂົ້າເຖິງການສະໜັບສະໜູນສາກົນ.

ເພື່ອແກ້ໄຂສິ່ງທ້າທາຍເຫຼົ່ານີ້, ສປປ ລາວ ມີຄວາມຈຳເປັນໃນການສ້າງຕັ້ງລະບົບການເກັບກຳຂໍ້ມູນທີ່ຄົບຖ້ວນ ທີ່ເກັບກຳຂໍ້ມູນແຍກປະເພດ ກ່ຽວກັບໄພອັນຕະລາຍ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດທັງໝົດ. ການດຳເນີນການປະເມີນ ລວມທັງການເກັບກຳຂໍ້ມູນໂດຍນຳໃຊ້ວິທີການທີ່ເປັນມາດຕະຖານສຳລັບການປະເມີນການສູນເສຍ ແລະ ຄວາມເສຍຫາຍ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບໄພພິບັດ ຕ້ອງດຳເນີນຢ່າງເປັນລະບົບ, ຮັບປະກັນວ່າກອບການປະເມີນຜົນເສຍຫາຍ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການຫຼັງໄພພິບັດ ໄດ້ປະເມີນໃນທຸກຂະແໜງ ການ ແລະ ທຸກເຫດການ ຢ່າງເປັນປະຈຳ. ການປະເມີນດັ່ງກ່າວ ຈະສ້າງຄວາມອາດສາມາດຂອງປະເທດ ໃນການສະແດງໃຫ້ເຫັນຄວາມເຊື່ອມໂຍງລະຫວ່າງເຫດການໄພພິບັດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບສະພາບພູມອາກາດ ແລະ ຜົນກະທົບທີ່ເກີດຂຶ້ນ ເພື່ອສ້າງເງື່ອນໄຂໃນການເຂົ້າເຖິງການສະໜັບສະໜູນການຊ່ວຍເຫຼືອຈາກ

¹³³ UNCTAD (2020). ສະພາບຄວາມບອບບາງຂອງ ສປປ ລາວ

ສາກົນ. ນອກຈາກນັ້ນ, ການພັດທະນາຂໍ້ມູນການປະເມີນຄວາມສ່ຽງແບບລະອຽດ ໃນລະດັບເມືອງ ແລະ ບ້ານ ຍັງຈະເພີ່ມຄວາມອາດສາມາດໃນການວາງແຜນ ແລະ ການຕອບໂຕ້ໃນຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ.

ການສ້າງຕັ້ງກົນໄກການປະສານງານຂັ້ນສູນກາງ ສໍາລັບການຄຸ້ມຄອງການສູນເສຍ ແລະ ຄວາມເສຍຫາຍ ຈະຊ່ວຍປັບປຸງຄອດການປະສານງານລະຫວ່າງຂະແໜງການຕ່າງໆໃຫ້ມີປະສິດທິພາບ. ກົນໄກນີ້ຕ້ອງສຸມໃສ່ການສ້າງຄວາມອາດສາມາດໃຫ້ແກ່ຂະແໜງການ ກໍ່ຄືບັນດາກະຊວງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຕ່າງໆ ໃນການປະເມີນການສູນເສຍທາງດ້ານເສດຖະກິດ ແລະ ສັງຄົມ, ການເກັບກຳຂໍ້ມູນຜົນກະທົບຕໍ່ຊີວິດການເປັນຢູ່, ວັດທະນະທຳ, ການບໍລິການດ້ານລະບົບນິເວດ ແລະ ສະຫວັດດີການສັງຄົມ. ການເກັບກຳຂໍ້ມູນທີ່ຫຼາກຫຼາຍ ແລະ ຄອບຄຸມ ຈະຊ່ວຍໃຫ້ສາມາດເຫັນໄດ້ຜົນເສຍຫາຍຕົວຈິງ ໃນເຫດການໄພພິບັດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບສະພາບພູມອາກາດ ໂດຍສະເພາະການເກັບກຳຂໍ້ມູນໃນແຕ່ລະໄລຍະຜ່ານມາ ແລະ ການແຍກປະເພດ ສໍາລັບການສ້າງແຜນທີ່ຄວາມບອບບາງ ແລະ ການຄາດຄະເນການເກີດເຫດການໄພອັນຕະລາຍ ເຂົ້າກັບລະບົບຖານຂໍ້ມູນທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ ເຊັ່ນ: ລະບົບຖານຂໍ້ມູນໄພພິບັດ ຂອງ ສປປ ລາວ (LaoDi) ແລະ ລະບົບຕິດຕາມພາຍໃຕ້ກອບສັນຍາເຊັນໄດ (Sendai).

ການພິຈາລະນາການປະເມີນການສູນເສຍ ແລະ ຄວາມເສຍຫາຍ ເຂົ້າໃນແຜນການປັບຕົວແຫ່ງຊາດ ແລະ ຂະບວນການວາງແຜນ ຂອງຂະແໜງການແມ່ນມີຄວາມສໍາຄັນ ເພື່ອສົ່ງເສີມວຽກງານການສ້າງຄວາມທົນທານຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ. ພ້ອມດຽວກັນນີ້, ຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ມີການສະໜອງການເງິນທີ່ພຽງພໍ, ການສ້າງແຜນການລົງທຶນ ແລະ ກຳນົດວຽກງານດັ່ງກ່າວເຂົ້າໃນນະໂຍບາຍ ຂອງຂະແໜງການຫຼັກ ເປັນຕົ້ນ: ກະສິກຳ, ພື້ນຖານໂຄງລ່າງ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ. ການປະສານງານຢ່າງມີປະສິດທິພາບລະຫວ່າງຂະແໜງການ ຈະຊ່ວຍຮັບປະກັນການປະເມີນການສູນເສຍ ແລະ ຄວາມເສຍຫາຍ ໃຫ້ມີຄວາມຄົບຖ້ວນ ແລະ ຄອບຄຸມໃນທຸກຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງທັງໝົດ.

ການເສີມສ້າງພາລະບົດບາດ ຂອງສະຖາບັນການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ວິຊາການໃນການສ້າງຫຼັກການໃນການປະເມີນການສູນເສຍ ແລະ ຄວາມເສຍຫາຍ ຈະຊ່ວຍສ້າງຄວາມເຂົ້າໃຈທີ່ດີ ເພື່ອສົ່ງເສີມການພັດທະນານະໂຍບາຍ ແລະ ແຜນງານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເປັນຕົ້ນ: ການສຶກສາການສູນເສຍ ແລະ ຄວາມເສຍຫາຍ ທາງດ້ານເສດຖະກິດ ແລະ ສັງຄົມ ໃນຂັ້ນຕ່າງໆ. ໂຄງການສົ່ງເສີມຄວາມອາດສາມາດ, ຝຶກອົບຮົມ ແລະ ແລກປ່ຽນຄວາມຮູ້ທີ່ດີ ໃນລະດັບນະໂຍບາຍ ແລະ ຊຸມຊົນຈະຊ່ວຍສ້າງຄວາມເຂົ້າໃຈ ກໍ່ຄືການໃຫ້ຄວາມສໍາຄັນຕໍ່ກັບການປະເມີນການສູນເສຍ ແລະ ຄວາມເສຍຫາຍ. ນອກນັ້ນ, ການປັບປຸງການເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນການສູນເສຍ ແລະ ຄວາມເສຍຫາຍ ຈາກເຫດການໄພພິບັດຂອງຂະແໜງການຕ່າງໆ ຈະເພີ່ມຄວາມໂປ່ງໃສ ແລະ ການມີສ່ວນຮ່ວມ ຂອງຂະແໜງການກ່ຽວຂ້ອງໃນການວາງແຜນ ແລະ ສົ່ງເສີມຄວາມພະຍາຍາມໃນວຽກງານການຕອບໂຕ້ຕໍ່ເຫດການສຸກເສີນ.

ການເຂົ້າເຖິງກົນໄກການເງິນ ສໍາລັບວຽກງານການສູນເສຍ ແລະ ຄວາມເສຍຫາຍສາກົນ ລວມທັງກອງທຶນການສູນເສຍ ແລະ ຄວາມເສຍຫາຍທີ່ສ້າງໃໝ່ ຈະສາມາດສະໜອງແຫຼ່ງທຶນທີ່ຍືນຍົງ ໃນວຽກງານດັ່ງກ່າວ. ການພັດທະນາໂຄງການທີ່ຕິດພັນກັບການຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບ ແລະ ຄວາມສ່ຽງຈາກສະພາບພູມອາກາດ ຈະເພີ່ມໂອກາດໃນການເຂົ້າເຖິງແຫຼ່ງທຶນສາກົນ. ການພັດທະນາຍຸດທະສາດການເຂົ້າຫາແຫຼ່ງທຶນທີ່ຫຼາກຫຼາຍ ທີ່ລວມທັງການພິຈາລະນາການສະໜອງຊັບພະຍາກອນທາງດ້ານການເງິນທັງພາຍໃນ ແລະ ສາກົນ ແມ່ນຈະຊ່ວຍຮັບປະກັນການສະໜອງການເງິນ ທີ່ພຽງພໍສໍາລັບການຕອບໂຕ້ຕໍ່ກັບການສູນເສຍ ແລະ ຄວາມເສຍຫາຍໄດ້ ໂດຍສະເພາະຍຸດທະສາດການລະດົມຊັບພະຍາກອນທາງດ້ານການເງິນ ທີ່ສອດຄ່ອງກັບກອບວຽກງານການສູນເສຍ ແລະ ຄວາມເສຍຫາຍ ໃນລະດັບສາກົນແມ່ນສໍາຄັນສໍາລັບການຮັບປະກັນຄວາມຍືນຍົງໃນໄລຍະຍາວ.

ການສ້າງຄວາມອາດສາມາດໃນລະດັບທ້ອງຖິ່ນ ແມ່ນສໍາຄັນສໍາລັບການດໍາເນີນການປະເມີນການສູນເສຍ ແລະ ຄວາມເສຍຫາຍ ທັງທາງດ້ານເສດຖະກິດ ແລະ ບໍ່ແມ່ນເສດຖະກິດ (ສັງຄົມ-ສິ່ງແວດລ້ອມ) ຊຶ່ງລວມທັງການພັດທະນາເຄື່ອງມື ທີ່ເປັນມາດຕະຖານ ແລະ ການສະໜອງການຝຶກອົບຮົມ ສໍາລັບພະນັກງານທ້ອງຖິ່ນ ເພື່ອດໍາເນີນການປະເມີນຜົນກະທົບສະເພາະໃນຂັ້ນຊຸມຊົນ. ການກຳນົດວິທີການສື່ສານທີ່ຈະແຈ້ງ ລະຫວ່າງພາກລັດໃນລະດັບສູນກາງ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ ຈະຊ່ວຍສົ່ງເສີມການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຍຸດທະສາດໃຫ້ມີປະສິດທິຜົນ, ຕອບສະໜອງຕໍ່ກັບວຽກງານການຫຼຸດຜ່ອນການສູນເສຍ ແລະ ຄວາມເສຍຫາຍ ກໍ່ຄືການສົ່ງເສີມວຽກງານການປັບຕົວ.

8. ແຫຼ່ງທຶນສະໜັບສະໜູນໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ

ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໃນ ສປປ ລາວ ຍັງມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກ ແລະ ຫ້າທາຍ ໂດຍສະເພາະ ງົບປະມານທີ່ນໍາໃຊ້ເຂົ້າໃນການດໍາເນີນວຽກງານການສ້າງຄວາມທົນທານ ແມ່ນຍັງຈຳກັດ ຊຶ່ງງົບປະມານສ່ວນຫຼາຍຍັງອີງໃສ່ທຶນສະໜັບສະໜູນຈາກພາຍນອກ.

ໂດຍສະເພາະ ໃນປະຈຸບັນມີ 3 ໂຄງການ (ຂະໜາດໃຫຍ່) ທີ່ກ່ຽວກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໄດ້ຮັບທຶນຊ່ວຍເຫຼືອຈາກກອງທຶນສີຂຽວດ້ານການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດສາກົນ(GCF). ອີງຕາມ ຄະນະກຳມະການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານການພັດທະນາ (DAC) ຂອງ ອົງການຮ່ວມມືດ້ານເສດຖະກິດ ເພື່ອການພັດທະນາ (OECD) ໃຫ້ຮູ້ວ່າ ສະຖິຕິດ້ານການເງິນປີ 2018 ໄດ້ລາຍງານກ່ຽວກັບ ງົບປະມານສໍາລັບວຽກງານການປັບຕົວມີຈຳນວນ 106 ລ້ານໂດລາສະຫະລັດ, ໃນນີ້ມີ 57 ສ່ວນຮ້ອຍ ມາຈາກທະນາຄານພັດທະນາອາຊີ ແລະ ອົງການພັດທະນາສາກົນຕ່າງໆ ແລະ 28 ສ່ວນຮ້ອຍ ມາຈາກປະເທດສະມາຊິກ ຂອງ OECD.

ເນື່ອງຈາກ ການຊ່ວຍເຫຼືອລ້າ (ODA) ໄດ້ຄ່ອຍຫຼຸດລົງຕະຫຼອດໄລຍະທົດສະວັດທີ່ຜ່ານມາ ເຫຼືອພຽງແຕ່ 3.3 ສ່ວນຮ້ອຍຂອງ GDP ໃນປີ 2018, ໂດຍສະເພາະ ໃນປີ 2018 ທຶນພັດທະນາທີ່ຕິດພັນກັບວຽກງານການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດທັງໝົດຈຳນວນ 50 ສ່ວນຮ້ອຍ ແມ່ນມາຈາກທະນາຄານພັດທະນາສາກົນ; ໃນນີ້ 37 ສ່ວນຮ້ອຍ ຢູ່ໃນຮູບແບບຂອງທຶນກູ້ຢືມ.

ລັດຖະບານ ສປປ ລາວ ມີພັນທະໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປະກອບສ່ວນແກ້ໄຂບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ (NDC), ຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດ ການແກ້ໄຂບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ (NCCS) ແລະ ແຜນການດ້ານການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຂອງຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ. ສະນັ້ນ, ຈຳເປັນຕ້ອງມີຊັບພະຍາກອນດ້ານການເງິນທີ່ພຽງພໍ ເພື່ອນໍາໃຊ້ເຂົ້າໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໂດຍສະເພາະ ວຽກງານການປັບຕົວ, ພ້ອມທັງ ສ້າງເງື່ອນໄຂທີ່ເອື້ອອຳນວຍການລົງທຶນທີ່ຕິດພັນກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ. ແຜນງານ (NDC) ໄດ້ຄາດຄະເນຄວາມຕ້ອງການດ້ານງົບປະມານ ເພື່ອລົງທຶນເຂົ້າໃນວຽກງານການປັບຕົວປະມານ 1 ຕື້ໂດລາສະຫະລັດ.¹³⁴ ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ ສປປ ລາວ ຍັງມີງົບປະມານທີ່ຈຳກັດ ໃນການສະໜອງເຂົ້າໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃນວຽກງານດັ່ງກ່າວ.

ສໍາລັບກອງທຶນພາຍໃນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ, ລັດຖະບານໄດ້ສ້າງຕັ້ງກອງທຶນປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ (EPF) ພາຍໃຕ້ກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ຊຶ່ງໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນຈາກທະນາຄານໂລກສູງເຖິງ 80 ສ່ວນຮ້ອຍ ໂດຍຜ່ານໂຄງການສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ໃນແຕ່ລະໄລຍະ (LENS), ສ່ວນທຶນຈຳນວນໜຶ່ງ ແມ່ນມາຈາກສັນຍາສໍາປະທານທີ່ຈັດສັນໃຫ້ ເພື່ອການປົກປັກຮັກສາ ແລະ ພື້ນຟູສິ່ງແວດລ້ອມ ເປັນຕົ້ນ: ໂຄງການໄຟຟ້ານໍ້າຕົກຕ່າງໆ. ປະຈຸບັນ EPF ຢູ່ໃນຂັ້ນຕອນຖືກພິຈາລະນາ ແລະ ຮັບຮອງເຂົ້າເປັນອົງການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ເຂົ້າຫາແຫຼ່ງທຶນແຫ່ງຊາດ (National Accredited Entity-NAE) ຂອງກອງທຶນ GCF. ນອກຈາກນີ້, EPF ຍັງໄດ້ຖືກຮັບຮອງ ຈາກກອງທຶນສິ່ງເສີມການເຕີບໂຕສີຂຽວ (GGPF) ເພື່ອສະໜັບສະໜູນການເຊື່ອມສານເອົາວຽກງານການເຕີບໂຕສີຂຽວ ແລະ ການປັບຕົວເຂົ້າໃນບັນດາແຜນງານຂອງຂະແໜງການ ແລະ ແຜນພັດທະນາແຫ່ງຊາດ.

ແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປັບຕົວ ສະບັບນີ້ ມີຈຸດປະສົງ ເພື່ອລະດົມທຶນຈາກກອງທຶນພາຍໃນຕ່າງໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໃນການສະໜັບສະໜູນ ການເຊື່ອມສານວຽກງານການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ກໍ່ຄືວຽກງານການປັບຕົວເຂົ້າໃນແຜນວຽກ ແລະ ແຜນງົບປະມານ ຂອງຂະແໜງການ ເພື່ອສ້າງຄວາມທົນທານຕໍ່ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ. ຕາຕະລາງທີ 8 ລຸ່ມນີ້ ໄດ້ສັງລວມກອງທຶນພາຍໃນຕ່າງໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

¹³⁴ MoNRE (2015). ແຜນງານແຫ່ງຊາດປະກອບສ່ວນແກ້ໄຂບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ

ຕາຕະລາງທີ 8: ກອງທຶນພາຍໃນຕ່າງໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ

ກອງທຶນ	ຜູ້ຄຸ້ມຄອງ	ສະຖານະພາບ	ຂະແໜງການ	ຜູ້ໃຫ້ທຶນ
ກອງທຶນປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ – EPF	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ	ກຳລັງຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ	ຊີວະນານາພັນ ສິ່ງແວດລ້ອມ ປ້ອງກັນພື້ນທີ່ ການຄຸ້ມຄອງ ການສ້າງຂີດຄວາມ ສາມາດດ້ານ EIA (ບໍ່ ແຮ່, ໄຟຟ້ານໍ້າຕົກ, ການຂົນສົ່ງ, ການ ກໍ່ສ້າງ)	WB, ADB, ພາກສ່ວນເອກະຊົນ ພາຍໃນປະເທດ - ໄຟຟ້ານໍ້າຕົກ ແລະ ຊຸດຄົ້ນບໍ່ແຮ່
ກອງທຶນສໍາຮອງ ຂອງລັດ	ກະຊວງແຮງງານ ແລະ ສະຫວັດດີການສັງຄົມ	ກຳລັງຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ	ການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມ ສ່ຽງຕໍ່ໄພພິບັດແລະ ການຟື້ນຟູ	ພາຍໃນປະເທດ (ກອງທຶນໂລກເພື່ອ ການຫຼຸດຜ່ອນ ໄພພິບັດ ແລະ ການ ຟື້ນຟູ)
ກອງທຶນຫຼຸດຜ່ອນ ຄວາມທຸກຍາກ – PRF	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ	ກຳລັງຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ	ການສະໜອງນໍ້າ, ໂຄງ ລ່າງພື້ນຖານໃນຊຸມນະ ບົດ (ຖະໜົນ, ສຸກສາ ລາ, ໂຮງຮຽນ)	WB, SDC
ກອງທຶນສົ່ງເສີມການ ເຕີບໂຕສີຂຽວ – GGPF	ກະຊວງການເງິນ	ໄລຍະວາງແຜນ	ການເຕີບໂຕສີຂຽວ	ສະຖາບັນການເຕີບ ໂຕສີຂຽວໂລກ
ກອງທຶນພັດທະນາ ປ່າໄມ້ ແລະ ຊັບພະ ຍາກອນປ່າໄມ້ – FFRDF	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ	ກຳລັງຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ	ປ່າໄມ້	ພາຍໃນປະເທດ (ປ່າຜະລິດລາຍຮັບ)
ກອງທຶນໄຟຟ້າ ຊຸມນະບົດ – REF	ກະຊວງອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າ	ກຳລັງຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ	ພະລັງງານ (ພະລັງງານແສງຕາເວັນ ລະດັບຄົວເຮືອນ)	WBG NORAD

ໃນທົດສະວັດທີ່ຜ່ານມາ, ບັນດາຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ ໄດ້ສະໜອງທຶນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານການປ່ຽນແປງດິນຟ້າ ອາກາດ ໃນຫຼາຍຮູບແບບ ຊຶ່ງໄດ້ຕິດພັນກັບຫຼາຍຂະແໜງການ ເຊັ່ນ: ກະສິກຳ-ປ່າໄມ້, ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ-ສິ່ງແວດລ້ອມ ໂຍທາທິການ-ຂົນສົ່ງ, ພະລັງງານ ແລະ ອື່ນໆ. ປະຈຸບັນນີ້ ການສະໜອງທຶນ ເຂົ້າໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານການປ່ຽນແປງດິນ ຟ້າອາກາດ ໄດ້ມາຈາກຫຼາຍແຫຼ່ງທຶນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ມີທ່າອ່ຽງເພີ່ມຂຶ້ນ ໂດຍສະເພາະ ບັນດາແຫຼ່ງທຶນດັ່ງນີ້:

- ກອງທຶນສີຂຽວດ້ານການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດສາກົນ (GCF);
- ກອງທຶນສິ່ງແວດລ້ອມໂລກ (GEF);

- ກອງທຶນການປັບຕົວ (AF);
- ກອງທຶນປະເທດກຳລັງພັດທະນາ (LDCF);
- ແຜນງານທົດລອງສຳລັບຄວາມທົນທານດ້ານສະພາບອາກາດ (PPCR);
- ກອງທຶນພິເສດດ້ານການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ (SCCF);
- ພັນທະມິດດ້ານການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດໂລກ (GCCA);
- ແຜນງານລິເລີ່ມດ້ານສະພາບອາກາດສາກົນ (ICI).

ພາກທີ IV: ມາດຕະການປັບຕົວໃນຂົງເຂດບຸລິມະສິດ

1. ກະສິກໍາ

1.1 ດ້ານນະໂຍບາຍ ຂອງຂະແໜງການ ແລະ ການພິຈາລະນາໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ

ຂົງເຂດກະສິກໍາ ຖືເປັນຂະແໜງບຸລິມະສິດ ທີ່ກໍານົດໃນແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ 5 ປີ ຄັ້ງທີ 9 (2021-2025) ຊຶ່ງເປັນຂະແໜງທີ່ປະກອບສ່ວນອັນສໍາຄັນຕໍ່ກັບການພັດທະນາ ຂອງປະເທດ ໂດຍສະເພາະຕໍ່ເສດຖະກິດ ຂອງ ສປປ ລາວ ເປັນຕົ້ນ: ໄດ້ປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການຈ້າງງານຫຼາຍກວ່າ 73 ສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງພົນລະເມືອງ ແລະ ປະກອບສ່ວນປະມານ 28 ສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງ GDP.¹³⁵ ອີງຕາມ ແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ 9, ຂະແໜງກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ໄດ້ສຸມໃສ່ການບັນລຸອັດຕາການເຕີບໂຕ ຂອງຜະລິດຕະພັນດ້ານກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ລວມທັງ ການແປຮູບໃຫ້ໄດ້ 2.5 ສ່ວນຮ້ອຍ ຕໍ່ປີ ກວມເອົາ 15.3 ສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງ GDP ຊຶ່ງຈະປະກອບສ່ວນໃຫ້ແກ່ການເຕີບໂຕ ຂອງເສດຖະກິດໃນລະດັບ 4 ສ່ວນຮ້ອຍ ຕໍ່ປີ ເພື່ອຮັບປະກັນການສະໜອງຄວາມໝັ້ນຄົງດ້ານສະບຽງອາຫານ ພ້ອມທັງ ກໍານົດຄາດໝາຍການຜະລິດເຂົ້າ ໃຫ້ໄດ້ 3.5 ຫາ 4 ລ້ານໂຕນ ຕໍ່ປີ (ຊຶ່ງໃນນີ້ ການຄ້າປະກັນເຂົ້າ ມີ 2.5 ລ້ານໂຕນ), ແນ່ໃສ່ເພີ່ມການບໍລິໂພກຊີ້ນ, ປາ ແລະ ໄຂ່ ໂດຍສະເລ່ຍໃຫ້ໄດ້ຈໍານວນ 73 kg ຕໍ່ ຄົນ ຕໍ່ ປີ, ຮັບປະກັນໃຫ້ມີການຂະຫຍາຍຕົວດ້ານການລ້ຽງສັດ ໂດຍສະເລ່ຍໃຫ້ໄດ້ 3 ຫາ 4 ສ່ວນຮ້ອຍ ຕໍ່ປີ ແລະ ການຂະຫຍາຍຕົວຂອງຟາມລ້ຽງປາ ໃນລະດັບ 8 ຫາ 10 ສ່ວນຮ້ອຍ ຕໍ່ປີ. ແນ່ໃສ່ໃຫ້ບັນລຸມູນຄ່າການສົ່ງອອກ ຂອງຜະລິດຕະພັນກະສິກໍາ ໃຫ້ໄດ້ 1,200 ລ້ານ ໂດລາສະຫະລັດ ຕໍ່ ປີ, ເພີ່ມການປົກຄຸມ ຂອງປ່າໄມ້ໃຫ້ໄດ້ຈໍານວນ 70 ສ່ວນຮ້ອຍ ພາຍໃນປີ 2025 ແລະ ສ້າງເຂດຕົວເມືອງໃນປະເທດໃຫ້ໄດ້ 69 ແຫ່ງ.¹³⁶

ນອກຈາກນີ້, ແຜນພັດທະນາຂະແໜງກະສິກໍາ, ປ່າໄມ້ ແລະ ການພັດທະນາຊຸມນະບົດ ໄລຍະ 5 ປີ (2021-2025) ຍັງໄດ້ສົ່ງເສີມ ການຜະລິດກະສິກໍາ ເພື່ອຮັບປະກັນຄວາມໝັ້ນຄົງດ້ານສະບຽງອາຫານ ແລະ ໂພຊະນາການ ເພື່ອສ້າງຜະລິດຕະພັນກະສິກໍາທີ່ມີຄຸນນະພາບ ແລະ ຫຼາກຫຼາຍ; ປະຊາຊົນ ມີລາຍຮັບເພີ່ມຂຶ້ນ, ຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກ ແລະ ຊີວິດການເປັນຢູ່ ຂອງປະຊາຊົນໃນເຂດຊຸມນະບົດ ໄດ້ຮັບການປັບປຸງໃຫ້ດີຂຶ້ນ; ປ່າໄມ້ ແລະ ຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ ໄດ້ຮັບການຄຸ້ມຄອງ, ປົກປັກຮັກສາ ແລະ ພັດທະນາ ເພື່ອສ້າງມູນຄ່າເພີ່ມ ພ້ອມທັງ ເພີ່ມລາຍຮັບ ໃຫ້ແກ່ເສດຖະກິດແຫ່ງຊາດ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ ບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແມ່ນຍັງມີແນວໂນ້ມເພີ່ມຂຶ້ນໃນ ສປປ ລາວ ຊຶ່ງໄພນ້ຳຖ້ວມ ແລະ ໄພແຫ້ງແລ້ງ ລວມທັງ ສັດຕູພຶດ ແລະ ພະຍາດສັດ ຖືເປັນສາເຫດຫຼັກ ຂອງຄວາມເສຍຫາຍທີ່ຮຸນແຮງຕໍ່ຂະແໜງກະສິກໍາ ຊຶ່ງເປັນສິ່ງທ້າທາຍຕໍ່ການບັນລຸເປົ້າໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ ຂອງແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ແລະ ແຜນພັດທະນາ ຂອງຂະແໜງກະສິກໍາ, ປ່າໄມ້ ແລະ ການພັດທະນາຊຸມນະບົດ. ນອກນີ້, ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຍັງເປັນໄພຂົ່ມຂູ່ຕໍ່ຄວາມໝັ້ນຄົງທາງດ້ານສະບຽງອາຫານ ແລະ ໂພຊະນາການຂອງປະເທດອີກດ້ວຍ.

1.2 ຄາດໝາຍການປັບຕົວທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ

ຕາຕະລາງລຸ່ມນີ້ ແມ່ນໄດ້ສັງລວມເອົາບັນດາຜົນກະທົບຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຕໍ່ກັບຂົງເຂດກະສິກໍາ ພ້ອມທັງ ຄາດໝາຍ ແລະ ບາງມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ການປັບຕົວທີ່ສໍາຄັນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຂອງຂະແໜງການ.

¹³⁵ ລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວ (2021). 9th National Socio-Economic Development Plan (2021-2025)

¹³⁶ MAF (2021). ແຜນພັດທະນາຂະແໜງການກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ 5 ປີ (2021-2025)

ຂົງເຂດກະສິກໍາ		
 ນ້ຳຖ້ວມ ແລະ ການເຊາະເຈື່ອນ	 ອຸນຫະພູມສູງ	 ປະລິມານນ້ຳຝົນຫຼຸດລົງ
 ນ້ຳຊົນລະປະທານຫຼຸດລົງ	 ສູນເສຍຜົນລະປຸກຍ້ອນ ສະພາບອາກາດຮຸນແຮງ	 ສັດຕູພືດ ແລະ ພະຍາດ ລະບາດເພີ່ມຂຶ້ນ
ຜົນກະທົບ ຂອງການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ	ຄາດໝາຍການປັບຕົວ	ມາດຕະການການປັບຕົວ
	1. ປ້ອງກັນຜົນກະທົບຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຕໍ່ການຜະລິດກະສິກໍາ ເປັນຕົ້ນ: ໄພນ້ຳຖ້ວມ, ການເຊາະເຈື່ອນທັບຖົມດິນກະສິກໍາ ແລະ ການເຊາະລ້າງຊັ້ນໜ້າດິນ.	ເຊື່ອມສານເອົາແຜນການປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດເຂົ້າໃນແຜນພັດທະນາໃນທຸກຂັ້ນ ຂອງຂະແໜງການກະສິກໍາ ຊຶ່ງລວມເອົາທັງ ການປັບປຸງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍ ກະສິກໍາ, ດຳລັດ ແລະ ນະໂຍບາຍຕ່າງໆ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ໃນຂະແໜງກະສິກໍາ.
	2. ລິເລີ່ມການຄົ້ນຄວ້າ ເພື່ອນຳໃຊ້ເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ເຕັກນິກ ສໍາລັບການຜະລິດກະສິກໍາ ທີ່ມີຄວາມທົນທານຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ.	ຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ພັດທະນາ ເຕັກນິກນະວັດຕະກຳການປັບຕົວຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ເປັນຕົ້ນ: ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ວາງແຜນໃນການຈັດການລະບົບຜະລິດກະສິກໍາ ຕິດພັນກັບການຈັດການພື້ນທີ່ແບບປະສົມປະສານ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ລົງເລິກຄົ້ນຄວ້າ, ພັດທະນາ ແລະ ຮັບຮອງການນຳໃຊ້ແນວພັນພືດ ແລະ ສັດ ທີ່ມີຄວາມຫຼາກຫຼາຍທົນທານຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ, ໄພນ້ຳຖ້ວມ, ໄພແຫ້ງແລ້ງ ແລະ ອາກາດໜາວຢ່າງຮຸນແຮງ ພ້ອມກັບພັດທະນາເຕັກນິກການປູກ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີ ທີ່ເໝາະສົມ.
	3. ສ້າງຄວາມອາດສາມາດດ້ານການປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດໃນຂະແໜງກະສິກໍາ.	ສະໜອງການຝຶກອົບຮົມກ່ຽວກັບຄວາມຮູ້ວິຊາການ ແລະ ສາທິດເຕັກນິກ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີຫຼາຍຢ່າງ ເຊັ່ນ: ການຜະລິດກະສິກໍາທີ່ແທດເໝາະກັບການປ່ຽນ ແປງດິນຟ້າອາກາດ, ການຄຸ້ມຄອງດິນແບບຍືນຍົງ ແລະ ອື່ນໆ.
	4. ສົ່ງເສີມເຄື່ອງມືການສື່ສານ ເພື່ອສ້າງຄວາມຮັບຮູ້ ກ່ຽວກັບຄວາມສ່ຽງຕໍ່ສະພາບພູມອາກາດສໍາລັບຂະແໜງກະສິກໍາ.	ພັດທະນາແຜນງານສື່ສານສໍາລັບການສ້າງຄວາມຮັບຮູ້ກ່ຽວກັບຄວາມສ່ຽງຕໍ່ສະພາບພູມອາກາດ ສໍາລັບຂະແໜງກະສິກໍາ ໂດຍການປະສານສົມທົບກັບພາກ ສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.
	5. ປັບປຸງລະບົບຄຸ້ມຄອງຂໍ້ມູນ ແລະ ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງ ໃນການພັດທະນາລະບົບເຕືອນໄພລ່ວງໜ້າ ສໍາລັບຂະແໜງກະສິກໍາ.	ຂະຫຍາຍລະບົບອຸຕຸກະເສດໃນທຸກພາກ ໃນພື້ນທີ່ໆມີຄວາມສ່ຽງ ເພື່ອແຈ້ງເຕືອນຊາວກະສິກອນໃນລະດູການຜະລິດໃນແຂວງທີ່ມີຄວາມສ່ຽງ.
	6. ປັບປຸງເຄື່ອງມື, ກົນໄກ ແລະ ສິ່ງອໍານວຍຄວາມສະດວກ ສໍາລັບການກຽມພ້ອມຮັບມືກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ.	ພັດທະນາຄູ່ມື ແລະ ຄໍາແນະນຳ ກ່ຽວກັບການສ້າງສູນຫຼືບໄຟໃຫ້ສັດລ້ຽງ (ເຊັ່ນ: ຄອກແບ້, ຄອກງົວ, ໜອງປາ ຫຼື ຟາມກີບ) ພ້ອມທັງເພີ່ມມາດຕະຖານຄວາມປອດໄພ ຫຼື ປະຕິບັດຕາມຫຼັກ ການດ້ານເຕັກນິກວິຊາການ. ພ້ອມທັງພັດທະນາ ແລະ ນຳໃຊ້ເຄື່ອງມື ທີ່ທັນສະໄໝ ເປັນຕົ້ນ: ໂດຣນ, ພາບຖ່າຍດາວທຽມ ແລະ ພາບຖ່າຍທາງອາກາດ ແລະ ສ້າງຄວາມສາມາດໃຫ້ແກ່ບຸກຄະລາກອນໃນການນຳໃຊ້ເຄື່ອງດັ່ງກ່າວ.

1.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດກະສິກຳ. ນອກນີ້ ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນຮັບຜິດຊອບຫຼັກຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ພ້ອມທັງ ກຳນົດກອບເວລາ ສຳລັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວໄລຍະກາງ ຫາ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ມາດຕະການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025 - 2030	2030 - 2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
ຄາດໝາຍ 1: ປ້ອງກັນຜົນກະທົບຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຕໍ່ການຜະລິດກະສິກຳ ເປັນຕົ້ນ: ໄພນ້ຳຖ້ວມ, ການເຊາະເຈື່ອນທັບຖົມດິນກະສິກຳ ແລະ ການເຊາະລ້າງຊັ້ນໜ້າດິນ.^{137 138 139}					
ຈຸດປະສົງ 1: ປົກປ້ອງ, ຄວບຄຸມ ແລະ ແກ້ໄຂຜົນກະທົບຈາກໄພອັນຕະລາຍ ຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ລວມມີໄພນ້ຳຖ້ວມ, ໄພແຫ້ງແລ້ງ, ພະຍາດລະບາດສັດ ແລະ ພືດ ໂດຍສະເພາະໃນພື້ນທີ່ຜະລິດກະສິກຳ.	ເຊື່ອມສານເອົາແຜນການປັບຕົວຕໍ່ກັບການແປງດິນຟ້າອາກາດ ເຂົ້າໃນແຜນພັດທະນາໃນທຸກຂັ້ນ ຂອງຂະແໜງການກະສິກຳ ຊຶ່ງລວມເອົາທັງ ການປັບປຸງກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍກະສິກຳ, ດຳລັດ ແລະ ນະໂຍບາຍຕ່າງໆ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໃນຂະແໜງກະສິກຳ.	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມແຜນການ ແລະ ການຮ່ວມມື, ກົມຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກຳ, ກົມປູກຝັງ, ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳ, ປ່າໄມ້ ແລະ ພັດທະນາຊຸມນະບົດ (ສກປພ), ກົມຊົນລະປະທານ, ກົມສິ່ງເສີມກະສິກຳ ແລະ ສະຫະກອນ	✓	✓	ແຜນກາງປີ, ແຜນພັດທະນາ 5 ປີ ຂອງກະຊວງ ລວມທັງຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດສະບັບປັບປຸງ ແລະ ເອກະສານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ໂດຍສະເພາະພວມປັບປຸງແຜນຍຸດທະສາດພັດທະນາກະສິກຳ ຮອດປີ 2035 ແລະ ວິໄສທັດ ຮອດປີ 2050 ໄດ້ຮັບການເຊື່ອມສານວຽກງານປັບຕົວ

¹³⁷ MAF (2015). ຍຸດທະສາດວ່າດ້ວຍການພັດທະນາກະສິກຳ ຮອດປີ 2025 ແລະ ວິໄສທັດ ຮອດປີ 2030

¹³⁸ MONRE (2023). ຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດດ້ານການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຮອດປີ 2030 (ຄຳສະບັບສຸດທ້າຍ)

¹³⁹ MAF (2022). ແຜນປະຕິບັດງານສຳລັບການຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງໄພພິບັດໃນຂະແໜງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ (2022-2025)

1.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດກະສິກຳ. ນອກນີ້ ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນຮັບຜິດຊອບຫຼັກຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ພ້ອມທັງ ກຳນົດກອບເວລາ ສຳລັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວໂລຍະກາງ ຫາ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ມາດຕະການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025 - 2030	2030 - 2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
	ເກັບກຳຂໍ້ມູນ ເພື່ອກຳນົດ ແລະ ສ້າງແຜນທີ່ເຂດທີ່ມີຄວາມສ່ຽງ ຊຶ່ງມັກເກີດໄພພິບັດຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ທັງໃນປະຈຸບັນ ແລະ ອາດຈະເກີດຂຶ້ນໃນອະນາຄົດ ເຊັ່ນ: ພື້ນທີ່ລຸ່ມແມ່ນ້ຳ ທີ່ສ່ຽງຕໍ່ໄພນ້ຳຖ້ວມ ແລະ ໄພແຫ້ງແລ້ງ, ພື້ນທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກພະຍາດລະບາດ ຂອງສັດ ແລະ ພືດ ຫຼື ຄວາມສ່ຽງຈາກການເຊາະເຈື່ອນ ແລະ ອື່ນໆ ໂດຍການນຳໃຊ້ເຕັກນິກ ຫຼື ເຕັກໂນໂລຊີທີ່ທັນສະໄໝໃນການກຳນົດ ແລະ ປະເມີນເຫດການຕ່າງໆ ເຊັ່ນ: ພາຍຖ່າຍດາວທຽມ, ແຜນທີ່ ຫຼື ພາບຖ່າຍທາງອາກາດ, ນຳໃຊ້ລະບົບການເຕືອນໄພລ່ວງໜ້າ ແລະ ອື່ນໆ.	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມແຜນການ ແລະ ການຮ່ວມມື, ກົມຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກຳ, ກົມປູກຝັງ, ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳ, ປ່າໄມ້ ແລະ ພັດທະນາຊຸມນະບົດ, ກົມຊົນລະປະທານ	✓	✓	ຈຳນວນພື້ນທີ່ສ່ຽງ ຕໍ່ໄພນ້ຳຖ້ວມ ແລະ ໄພແຫ້ງແລ້ງທີ່ສາມາດລະບຸໄດ້ ຫຼື ຈຳນວນແຜນທີ່ຄວາມສ່ຽງໄດ້ຮັບການພັດທະນາຂຶ້ນ ໃນ 18 ແຂວງ ທົ່ວປະເທດ
	ພັດທະນາ ແລະ ປັບປຸງ ແຜນທີ່ຄວາມສ່ຽງ ແລະ ຄວາມບອບບາງສຳລັບຂະແໜງກະສິກຳ (ປູກຝັງ, ຊົນລະປະທານ, ລ້ຽງສັດ, ການປະມົງ ແລະ ປ່າໄມ້) ເພື່ອສະໜັບສະໜູນການເຊື່ອມສານເອົາວຽກງານການປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ເຂົ້າໃນແຜນພັດທະນາ ຂອງຂະແໜງກະສິກຳໃນທຸກຂັ້ນ.	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກຳ, ກົມປູກຝັງ, ກົມຊົນລະປະທານ, ກົມລ້ຽງສັດ ແລະ ການປະມົງ, ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳ, ປ່າໄມ້ ແລະ ພັດທະນາຊຸມນະບົດ	✓		ການປະເມີນຄວາມສ່ຽງ ແລະ ຄວາມບອບບາງຕໍ່ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໄດ້ຮັບການປະເມີນຄືນ ຫຼື ປັບປຸງ ຢ່າງໜ້ອຍ 1 ຄັ້ງ ໃນທຸກ 5 ປີ ຂອງຂະແໜງກະສິກຳ ໂດຍສະເພາະປັບປຸງແຜນທີ່

1.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດກະສິກຳ. ນອກນີ້ ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນຮັບຜິດຊອບຫຼັກຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ພ້ອມທັງ ກຳນົດກອບເວລາ ສຳລັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວໄລຍະກາງ ຫາ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ມາດຕະການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025 - 2030	2030 - 2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
					ຄວາມສ່ຽງ ແລະ ຄວາມບອບບາງ
	ທົບທວນ ແລະ ປະເມີນຄວາມບອບບາງ, ຄວາມສ່ຽງ, ຜົນກະທົບ ທີ່ເກີດຂຶ້ນໃນໄລຍະຜ່ານມາຈາກໄພນ້ຳຖ້ວມ, ໄພແຫ້ງແລ້ງ, ເຫດການຄວາມຮຸນແຮງ ຂອງສະພາບພູມອາກາດທີ່ມີການປ່ຽນແປງ ແລະ ການປ່ຽນແປງຂອງປະລິມານນ້ຳຝົນ ທີ່ມີຕໍ່ຂະແໜງກະສິກຳ ພ້ອມທັງ ວາງແຜນ ສຳລັບ ການປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໃນຂະແໜງກະສິກຳ ແລະ ຄວາມໝັ້ນຄົງດ້ານສະບຽງອາຫານ, ສຸມໃສ່ການຜະລິດ ແລະ ຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າເພີ່ມທີ່ມີຄວາມສ່ຽງ ແລະ ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ.	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳ, ປ່າໄມ້ ແລະ ພັດທະນາຊຸມນະບົດ, ກົມອຸຕຸນິຍົມ ແລະ ອຸທິກກະສາດ	✓	✓	ການປະເມີນຄວາມສ່ຽງ ແລະ ຄວາມບອບບາງ ຕໍ່ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໄດ້ຮັບການປະເມີນຄືນ ຫຼື ປັບປຸງ ຢ່າງໜ້ອຍ 1 ຄັ້ງ ໃນທຸກ 5 ປີ ຂອງຂະແໜງກະສິກຳ ໂດຍສະເພາະປັບປຸງແຜນທີ່ຄວາມສ່ຽງ ແລະ ຄວາມບອບບາງ
	ກໍ່ສ້າງ, ປັບປຸງ ແລະ ສ້າງຄືນໃໝ່ ປະຕູນ້ຳ ແລະ ກັນເຈື່ອນ ເຊັ່ນ: ພື້ນທີ່ຕາມແຄມແມ່ນ້ຳໃຫຍ່ ແລະ ພື້ນທີ່ອື່ນໆທີ່ມີຄວາມສ່ຽງ ໂດຍສະເພາະ ໃນເຂດທົ່ງພຽງຂະໜາດໃຫຍ່ ພ້ອມກັບກວດກາ	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມແຜນການ ແລະ ການຮ່ວມມື, ກົມຊົນລະປະທານ	✓	✓	ຢ່າງໜ້ອຍ 10 ໂຄງການ ກໍ່ສ້າງ ແລະ ປັບປຸງປະຕູນ້ຳ ແລະ ກັນເຈື່ອນຕາມແຄມ

1.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດກະສິກຳ. ນອກນີ້ ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນຮັບຜິດຊອບຫຼັກຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ພ້ອມທັງ ກຳນົດກອບເວລາ ສຳລັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວໂດຍະກາງ ຫາ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ມາດຕະການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025 - 2030	2030 - 2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
	ແລະ ສ້ອມແປງຄຸກັນນ້ຳ ຂອງສະຖານີສູບນ້ຳຕາມແມ່ນ້ຳຂອງ ແລະ ແມ່ນ້ຳສາຂາ ຂອງແມ່ນ້ຳຂອງ.				ແມ່ນ້ຳ ໃຫຍ່ສາຍຫຼັກ ໄດ້ຮັບການສ້າງໃນທົ່ວປະເທດ
	ກໍ່ສ້າງໂຄງລ່າງພື້ນຖານທາງດ້ານກະສິກຳ ທີ່ມີຄວາມທົນທານ ເຊັ່ນ: ອ່າງເກັບນ້ຳ ຂອງຊົນລະປະທານ ແລະ ອ່າງເກັບນ້ຳ ຂອງເຂື່ອນໄຟຟ້າພະລັງງານນ້ຳ ໂດຍການຄວບຄຸມ ແລະ ກຳນົດລະດັບນ້ຳທີ່ເໝາະສົມ ແລະ ປອດໄພ ໃນອ່າງເກັບນ້ຳ ກ່ອນທີ່ລະດັບນ້ຳຖ້ວມຈະເລີ່ມຕົ້ນ (ລະດູຝົນ) ໂດຍສະເພາະ ເຂື່ອນນ້ຳຮຸ່ງມ 1, ນ້ຳມັງ 3, ນ້ຳເທີນ 2, ເທີນ-ຫີນບຸນ, ເຊປຽນ-ເຊນ້ຳນ້ອຍ, ເຊລາມາມ ແລະ ອື່ນໆ.	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມແຜນການ ແລະ ການຮ່ວມມື, ກົມຊົນລະປະທານ	✓	✓	ຢ່າງໜ້ອຍ 6 ໂຄງການ ພັດທະນາອ່າງເກັບນ້ຳ ຂະໜາດໃຫຍ່ ໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ໂດຍສະເພາະ ເຂື່ອນນ້ຳຮຸ່ງມ 1, ນ້ຳມັງ 3, ນ້ຳເທີນ 2, ເທີນ-ຫີນບຸນ, ເຊປຽນ-ເຊນ້ຳນ້ອຍ, ເຊລາມາມ
	ກໍ່ສ້າງລະບົບລະບາຍນ້ຳທີ່ສາມາດປ່ຽນທິດທາງນ້ຳໄດ້ ເພື່ອປ່ອຍນ້ຳຈາກພື້ນທີ່ການຜະລິດຂະໜາດໃຫຍ່ທີ່ມີຄວາມສ່ຽງຕໍ່ໄພນ້ຳຖ້ວມ (ເຊັ່ນ: ອ່າງເກັບນ້ຳເຊບັ້ງຫຼຽງ, ເຊບັ້ງໄຟ)	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມແຜນການ ແລະ ການຮ່ວມມື, ກົມຊົນລະປະທານ	✓	✓	ຢ່າງໜ້ອຍ 5 ໂຄງການ ພັດທະນາລະບົບລະບາຍນ້ຳ ໃນເຂດອ່າງແມ່ນ້ຳຂອງ ໄດ້ຮັບການພັດທະນາ ເຊັ່ນ:

1.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດກະສິກຳ. ນອກນີ້ ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນຮັບຜິດຊອບຫຼັກຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ພ້ອມທັງ ກຳນົດກອບເວລາ ສຳລັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວໄລຍະກາງ ຫາ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ມາດຕະການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025 - 2030	2030 - 2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
					ນ້ຳເຊບັ້ງຫຼາຍ ແລະ ນ້ຳເຊບັ້ງໄຟ
	ສ້າງລະບົບຮ່ອງນ້ຳທີ່ມີຄວາມທົນທານຕໍ່ໄພນ້ຳຖ້ວມໃນພື້ນທີ່ທີ່ມີທ່າແຮງ, ຕິດຕັ້ງລະບົບສູບນ້ຳ ເພື່ອລະບາຍນ້ຳ ແລະ ສ້າງຮ່ອງລະບາຍນ້ຳ ໂດຍສະເພາະໃນເຂດທີ່ພຽງຂະໜາດໃຫຍ່ ທີ່ມີຄວາມສ່ຽງ ພ້ອມກັບໃຊ້ເຕັກໂນໂລຊີທີ່ທັນສະໄໝ ເພື່ອຕິດຕາມລະດັບນ້ຳໃນແຕ່ລະແມ່ນ້ຳທີ່ສຳຄັນ ໂດຍການກຳນົດລະດັບການເຕືອນໄພສຸກເສີນ ໃນແຕ່ລະສະຖານີວັດແທກລະດັບນ້ຳ ໂດຍການສ້າງສູນຄຸ້ມຄອງ, ຕິດຕາມ ແລະ ຄວບຄຸມແບບລວມສູນ.	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມແຜນການ ແລະ ການຮ່ວມມື, ກົມຊົນລະປະທານ, ກົມອຸຕຸນິຍົມ ແລະ ອຸທິກກະສາດ	✓	✓	ຢ່າງໜ້ອຍ 10 ໂຄງການພັດທະນາລະບົບຮ່ອງນ້ຳຂະໜາດໃຫຍ່ ໄດ້ຮັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ສ້າງຂຶ້ນ ໃນທົ່ວປະເທດ
	ສົ່ງເສີມການກັກເກັບນ້ຳ ໂດຍການສ້າງຝາຍຂະໜາດນ້ອຍ ເພື່ອຕັ້ງນ້ຳ, ສ້າງໜອງຂະໜາດນ້ອຍ ເພື່ອເກັບນ້ຳໃຊ້ໃນກໍລະນີຂາດນ້ຳໃນພື້ນທີ່ທີ່ມີຄວາມສ່ຽງຕໍ່ໄພແຫ້ງແລ້ງ ໂດຍສະເພາະ ທົ່ງນາທີ່ແຫ້ງແລ້ງ ຫຼື ເຂດເນີນສູງ ຊຶ່ງຢູ່ນອກພື້ນທີ່ທີ່ມີຊົນລະປະທານ.	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມແຜນການ ແລະ ການຮ່ວມມື, ກົມຊົນລະປະທານ	✓	✓	ຢ່າງໜ້ອຍ 50 ສ່ວນຮ້ອຍຂອງຊາວກະສິກອນ ໃນພື້ນທີ່ທີ່ມີຄວາມບອບບາງໃນທົ່ວປະເທດ ທີ່ໄດ້ຮັບການສົ່ງເສີມ ຫຼື ຢ່າງໜ້ອຍ 30 ໂຄງການສ້າງຝາຍ

1.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດກະສິກຳ. ນອກນີ້ ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນຮັບຜິດຊອບຫຼັກຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ພ້ອມທັງ ກຳນົດກອບເວລາ ສຳລັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວໂດຍະກາງ ຫາ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ມາດຕະການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025 - 2030	2030 - 2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
					ຂະໜາດນ້ອຍໄດ້ຮັບການສ້າງຂຶ້ນໃນທົ່ວປະເທດ
	ສ້າງ ແລະ ຂະຫຍາຍໂຄງລ່າງພື້ນຖານ ແລະ ສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກສຳລັບການຜະລິດ, ແປຮູບ ແລະ ເກັບຮັກສາຜະລິດຕະພັນກະສິກຳໃຫ້ຢູ່ດິນ ແລະ ຊ່ວຍປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ໄພພິບັດ.	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມແຜນການ ແລະ ການຮ່ວມມື, ກົມປູກຝັງ, ກົມລ້ຽງສັດ ແລະ ການປະມົງ	✓	✓	ຈຳນວນໂຄງລ່າງພື້ນຖານຂົງເຂດກະສິກຳໄດ້ຮັບການພັດທະນາໃນ 7 ທົ່ງພຽງໃຫຍ່ ແລະ 14 ທົ່ງພຽງນ້ອຍ
	ກຳນົດ ແລະ ອອກແບບລະບົບຊົນລະປະທານ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີສະເພາະ ຂອງພື້ນທີ່ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງຈາກໄພພິບັດ ເຊັ່ນ ການນຳໃຊ້ພະລັງງານແສງຕາເວັນ, ນ້ຳໄຫຼເອງໂດຍນຳໃຊ້ນ້ຳໜ້າດິນ ແລະ ນ້ຳໃຕ້ດິນ.	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມຊົນລະປະທານ	✓		ກຳນົດ ແລະ ອອກແບບຢ່າງໜ້ອຍ 20 ແຫ່ງຕົວແບບ ເພື່ອຮັບປະກັນການສະໜອງນ້ຳ ໃຫ້ແກ່ການຜະລິດກະສິກຳ ໃຫ້ໄດ້ 2 ລະດູ ຕໍ່ປີ
	ສ້າງປະຕິທິນເວລາການຜະລິດ ຫຼື ການປູກພືດແຕ່ລະໆດູ ໃນພື້ນທີ່ໆມີເງື່ອນໄຂເພື່ອກໍ່ສ້າງໂຄງລ່າງພື້ນຖານ ສຳລັບລະບົບການ	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມແຜນການ ແລະ ການຮ່ວມມື, ກົມປູກຝັງ,	✓	✓	ຢ່າງໜ້ອຍ 10 ພື້ນທີ່ໆມີເງື່ອນໄຂ ເພື່ອກໍ່ສ້າງໂຄງລ່າງ

1.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດກະສິກຳ. ນອກນີ້ ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນຮັບຜິດຊອບຫຼັກຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ພ້ອມທັງ ກຳນົດກອບເວລາ ສຳລັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວໄລຍະກາງ ຫາ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ມາດຕະການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025 - 2030	2030 - 2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
	ຕິດຕາມ, ຄວບຄຸມ ແລະ ປົກປ້ອງ ໂດຍການກຳນົດຄວາມຫຼາກຫຼາຍ ຂອງພືດ ແລະ ສັດ ທີ່ຈະປູກໃນເວລາທີ່ເໝາະສົມກັບພື້ນທີ່ (ດິນ) ພ້ອມກັບເຊື່ອມໂຍງກັບການສ້າງແຜນທີ່ກຳນົດຄວາມສ່ຽງ ດ້ານສະພາບພູມອາກາດ (ໄຟນ້ຳຖ້ວມ ແລະ ໄພແຫ້ງແລ້ງ) ໃນແຕ່ລະພື້ນທີ່.	ກົມຊົນລະປະທານ, ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳ, ປ່າໄມ້ ແລະ ພັດທະນາຊຸມນະບົດ, ກົມຊັບພະຍາກອນນ້ຳ			ພື້ນຖານ ການຜະລິດກະສິກຳ ໄດ້ຮັບການສ້າງ ໂດຍການກຳນົດຄວາມຫຼາກຫຼາຍຂອງພືດ ແລະ ສັດ ທີ່ຈະປູກ ຫຼື ລ້ຽງໃນເວລາທີ່ເໝາະສົມກັບພື້ນທີ່ເປັນເຮັກຕາໃນເນື້ອທີ່ການຜະລິດ
	ປັບປຸງຊົນລະປະທານ ແລະ ສ້າງອ່າງກັກເກັບນ້ຳຝົນ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບຈາກໄພແຫ້ງແລ້ງ.	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມແຜນການ ແລະ ການຮ່ວມມື, ກົມປູກຝັງ, ກົມຊົນລະປະທານ, ກົມຊັບພະຍາກອນນ້ຳ	✓	✓	ຈຳນວນການປັບປຸງຊົນລະປະທານ ຫຼື ອ່າງກັກເກັບນ້ຳຝົນ
	ປັບປຸງລະບົບລະບາຍນ້ຳ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມເສຍຫາຍທີ່ມີຕໍ່ພືດຈາກນ້ຳຖ້ວມ.	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມແຜນການ ແລະ ການຮ່ວມມື, ກົມປູກຝັງ, ກົມຊົນລະປະທານ, ກົມຊັບພະຍາກອນນ້ຳ	✓	✓	ຈຳນວນການປັບປຸງລະບົບລະບາຍນ້ຳ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມເສຍຫາຍຕໍ່ພືດຈາກນ້ຳຖ້ວມ

1.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດກະສິກຳ. ນອກນີ້ ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນຮັບຜິດຊອບຫຼັກຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ພ້ອມທັງ ກຳນົດກອບເວລາ ສຳລັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວໂດຍະກາງ ຫາ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ມາດຕະການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025 - 2030	2030 - 2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
ຄາດໝາຍ 2: ລິເລີ່ມການຄົ້ນຄວ້າ ເພື່ອນຳໃຊ້ເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ເຕັກນິກ ສຳລັບການຜະລິດກະສິກຳ ທີ່ມີຄວາມທົນທານຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ^{140 141 142 143 144}					
ຈຸດປະສົງ 1: ກຳນົດເຕັກໂນໂລຊີ ສຳລັບປັບປຸງການຜະລິດກະສິກຳ, ເສີມຂະຫຍາຍການພັດທະນາ ແລະ ຖ່າຍທອດເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ເຕັກນິກ ທີ່ທົນທານຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ພາຍໃນເຂດກະສິກຳທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ ຈາກໄພອັນຕະລາຍຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ	ຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ພັດທະນາ ເຕັກນິກ ນະວັດຕະກຳ ການປັບຕົວຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ເປັນຕົ້ນ: ລົງເລິກຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ວາງແຜນໃນການຈັດການລະບົບຜະລິດກະສິກຳ ຕິດພັນກັບການຈັດການພື້ນທີ່ແບບປະສົມປະສານ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ລົງເລິກຄົ້ນຄວ້າ, ພັດທະນາ ແລະ ຮັບຮອງການນຳໃຊ້ແນວພັນພືດ ແລະ ສັດ ທີ່ມີຄວາມຫຼາກຫຼາຍທົນທານຕໍ່ກັບສະພາບພູມອາກາດ, ໄພນ້ຳຖ້ວມ, ໄພແຫ້ງແລ້ງ ແລະ ອາກາດໜາວຢ່າງຮຸນແຮງ ພ້ອມກັບພັດທະນາເຕັກນິກການປູກ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີ ທີ່ເໝາະສົມ ລວມທັງ ການລິເລີ່ມການຄົ້ນຄວ້າແນວພັນເຂົ້າ ທີ່ຫຼາກຫຼາຍ (ຕົວຢ່າງ: ເຂົ້າໜຽວທີ່ໃຫຍ່ ແລະ ສຸກໄວ) ຊຶ່ງທົນທານກັບພະຍາດແມງໄມ້, ສັດຕູພືດອື່ນໆ, ໄພນ້ຳຖ້ວມ ແລະ ໄພແຫ້ງແລ້ງ (ຕົວຢ່າງ ວິທີການ	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳ, ປ່າໄມ້ ແລະ ພັດທະນາຊຸມນະບົດ	✓	✓	ໃຫ້ສາມາດເພີ່ມຜົນຜະລິດ (ເຂົ້າ) ປະມານ 4,5–5 ໂຕນຕໍ່ ເຮັກຕາ ໃນລະດູຝົນ ແລະ 5,5–6 ໂຕນຕໍ່ ເຮັກຕາ ໃນລະດູແລ້ງ (ລວມທັງ ຮັບປະກັນ ເຂົ້າສານ 2,5 ລ້ານໂຕນ). ນອກນັ້ນ, ສາມາດພັດທະນາແນວພັນພືດທີ່ທົນທານຕໍ່ນ້ຳຖ້ວມ 3 ແນວພັນ, ແນວພັນພືດທີ່ທົນທານຕໍ່ໄພແຫ້ງແລ້ງ 5 ແນວພັນ,

¹⁴⁰ MAF (2015). ຍຸດທະສາດວ່າດ້ວຍການພັດທະນາກະສິກຳ ຮອດປີ 2025 ແລະ ວິໄສທັດ ຮອດປີ 2030

¹⁴¹ MAF (2021). ແຜນພັດທະນາຂະແໜງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ 5 ປີ (2021-2025)

¹⁴² MONRE (2023). ຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດດ້ານການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຮອດປີ 2030 (ຮ່າງສະບັບສຸດທ້າຍ)

¹⁴³ MAF (2022). ແຜນປະຕິບັດງານສຳລັບການຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງໄພພິບັດໃນຂະແໜງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ (2022-2025)

¹⁴⁴ MAF (2020). ແຜນປະຕິບັດງານສຳລັບຂະແໜງການລ້ຽງສັດ ແລະ ການປະມົງ (2021-2025)

1.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດກະສິກຳ. ນອກນີ້ ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນຮັບຜິດຊອບຫຼັກຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ພ້ອມທັງ ກຳນົດກອບເວລາ ສຳລັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວໄລຍະກາງ ຫາ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ມາດຕະການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025 - 2030	2030 - 2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
	ຈັດການດິນ, ນ້ຳ ແລະ ທາດອາຫານ ໃນເຂດແຫ້ງແລ້ງ ແລະ ດິນເຄັມ).				ແນວພັນສັດ 2 ແນວພັນ ແລະ ແນວພັນ ສັດນ້ຳ 2 ແນວພັນ ທີ່ທົນທານ
	ຂະຫຍາຍເຕັກນິກການຜະລິດກະສິກຳແບບຍືນຍົງ, ການຜະລິດກະສິກຳ ທີ່ແທດເໝາະກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ (Climate Smart Agriculture - CSA) ແລະ ການຄຸ້ມຄອງດິນແບບຍືນຍົງ (Sustainable Land Management - SLM) ຕົວຢ່າງ: ເຕັກນິກການປະຢັດນ້ຳ ໃນພື້ນທີ່ທີ່ມີຄວາມສ່ຽງຕໍ່ໄພແຫ້ງແລ້ງ ໂດຍສະເພາະ ທຳນາທີ່ແຫ້ງແລ້ງ ຊຶ່ງຢູ່ນອກເຂດຊົນລະປະທານ ລວມທັງເຕັກນິກອື່ນໆ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເປັນຕົ້ນ: ເຕັກນິກການເກັບກັກນ້ຳ (water harvesting), ເຕັກນິກການປູກພືດກະສິກຳປະສົມປະສານ (Integrated farming system), ເຕັກນິກການຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ແບບປະສົມປະສານ (Agroforestry), ເຕັກນິກການປັບປຸງດິນ (soil improvement) ແລະ ປ້ອງກັນດິນເສື່ອມໂຊມ (prevention of soil erosion), ແລະ ເຕັກນິກການຈັດການສັດລ້ຽງ (livestock management)	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳ, ປ່າໄມ້ ແລະ ພັດທະນາຊຸມນະບົດ, ກົມລ້ຽງສັດ ແລະ ການປະມົງ, ກົມສົ່ງເສີມກະສິກຳ ແລະ ສະຫະກອນ, ກົມຄຸ້ມຄອງ ແລະ ພັດທະນາທີ່ດິນກະສິກຳ	✓	✓	ຈຳນວນພື້ນທີ່ ຫຼື ເຮັກຕາຂອງພື້ນທີ່ນຳໃຊ້ການຜະລິດກະສິກຳແບບຍືນຍົງ (ເຕັກນິກ) ຫຼື ຢ່າງໜ້ອຍໃຫ້ສາມາດປັບນາໄຮ່ນ້ອຍເປັນນາໄຮ່ໃຫຍ່ໃຫ້ໄດ້ 720 ເຮັກຕາ ໂດຍນຳໃຊ້ 80 ເຕັກນິກການຜະລິດກະສິກຳທີ່ແບບຍືນຍົງ

1.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດກະສິກຳ. ນອກນີ້ ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນຮັບຜິດຊອບຫຼັກຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ພ້ອມທັງ ກຳນົດກອບເວລາ ສຳລັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວໂດຍະກາງ ຫາ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ມາດຕະການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025 - 2030	2030 - 2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
	ວິເຄາະ, ຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ຄາດຄະເນການປ່ຽນແປງ ຂອງສະພາບພູມອາກາດ ສຳລັບການຜະລິດກະສິກຳ ຊຶ່ງຄາດວ່າຈະມີຄວາມສ່ຽງຈາກໄພນ້ຳຖ້ວມ, ໄພແຫ້ງແລ້ງ ແລະ ການລະບາດ ຂອງແມງໄມ້-ສັດຕູພືດ ພາຍໃນເຂດພື້ນທີ່ຕ່າງໆ (ພາກເໜືອ, ພາກກາງ ແລະ ພາກໃຕ້).	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳ, ປ່າໄມ້ ແລະ ພັດທະນາຊຸມນະບົດ	✓		ໃຫ້ສາມາດ ວິເຄາະ ຫຼື ນຳໃຊ້ຢູ່ 18 ແຂວງໃນທົ່ວປະເທດ, ສຶກສາລະດັດຊາດ ຫຼື ຢ່າງໜ້ອຍ ຢູ່ໃນ 3 ພາກທີ່ແຕກຕ່າງກັນ (ເໜືອ, ກາງ ແລະ ໃຕ້)
	ກຳນົດ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນງານການຖ່າຍຖອດເຕັກໂນໂລຊີ ເພື່ອການປັບຕົວ ແລະ ການສ້າງຄວາມທົນທານຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໃນຂະແໜງກະສິກຳ ໂດຍສະເພາະ ເຕັກໂນໂລຊີ ທີ່ພິຈາລະນາຜົນກະທົບ ຂອງການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໂດຍການພັດທະນາລະບົບການຜະລິດກະສິກຳ ແລະ ແນວພັນ ທີ່ຫຼາກຫຼາຍ, ສິ່ງເສີມການອະນຸລັກ ແລະ ການນຳໃຊ້ຫຼັກການໆປັບຕົວໂດຍອີງໃສ່ລະບົບນິເວດ.	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳ, ປ່າໄມ້ ແລະ ພັດທະນາຊຸມນະບົດ	✓	✓	ຢ່າງໜ້ອຍ 5 ໂຄງການທີ່ຖ່າຍຖອດເຕັກໂນໂລຊີ ເພື່ອການປັບຕົວ ແລະ ການສ້າງຄວາມທົນທານຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໃນຂະແໜງກະສິກຳ ໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕໍ່ປີ
	ຄົ້ນຄວ້າພັດທະນາເຕັກນິກການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ປັບປຸງຄວາມອຸດົມສົມບູນ ຂອງດິນ, ນ້ຳ ແລະ ຜຸນສຳລັບພືດ ເພື່ອສິ່ງເສີມການປັບຕົວ	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳ, ປ່າໄມ້ ແລະ	✓		ຢ່າງໜ້ອຍ 10 ບົດຄົ້ນຄວ້າພັດທະນາເຕັກນິກການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ປັບປຸງຄວາມ

1.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດກະສິກຳ. ນອກນີ້ ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນຮັບຜິດຊອບຫຼັກຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ພ້ອມທັງ ກຳນົດກອບເວລາ ສຳລັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວໄລຍະກາງ ຫາ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ມາດຕະການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025 - 2030	2030 - 2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
	ເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ໃຫ້ເປັນທີ່ຍອມຮັບຂອງຊາວກະສິກອນໃນເຂດພູດອຍ.	ພັດທະນາຊົນນະບົດ, ກົມຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກຳ			ອຸດົມສົມບູນ ຂອງດິນ, ນ້ຳ ແລະ ຝຸ່ນສຳລັບພືດ ໄດ້ຮັບການສຶກສາ, ພັດທະນາ ແລະ ນຳໃຊ້
	ສ້າງບ້ານຕົວແບບດ້ານການຜະລິດກະສິກຳ ທີ່ແທດເໝາະກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ (Smart Climate Agriculture village) ທີ່ສຸມໃສ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ການປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໃນເຂດທີ່ມີຄວາມສ່ຽງ ເພື່ອໃຫ້ເປັນສະຖານທີ່ ສຳລັບ ການຖ່າຍທອດຄວາມຮູ້ ແລະ ນະວັດຕະກຳໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນ.	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳ, ປ່າໄມ້ ແລະ ພັດທະນາຊົນນະບົດ, ກົມສົ່ງເສີມກະສິກຳ ແລະ ສະຫະກອນ	✓		50 ສ່ວນຮ້ອຍຂອງຊາວກະສິກອນ ໃນພື້ນທີ່ສ່ຽງ ໃນທົ່ວປະເທດ ໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມໂຄງການບ້ານຕົວແບບດ້ານການຜະລິດກະສິກຳ
	ເສີມຂະຫຍາຍການນຳໃຊ້ນິເວດກະສິກຳ ລວມທັງ ເຕັກໂນໂລຊີກະສິກຳ ທີ່ທັນສະໄຫມ, ສາມາດຊ່ວຍຄວບຄຸມຫຍ້າ, ສັດຕູພືດ, ການຂາດແຄນນ້ຳ ແລະ ປະລິມານນ້ຳ.	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳ, ປ່າໄມ້ ແລະ ພັດທະນາຊົນນະບົດ, ກົມປູກຝັງ	✓	✓	ຈຳນວນເນື້ອທີ່ດິນ ຫຼື ເຮັກຕາ ທີ່ນຳໃຊ້ວິທີການນິເວດກະສິກຳ ແລະ ເຕັກໂນໂລຢີກະສິກຳທີ່ທັນສະໄຫມ

1.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດກະສິກຳ. ນອກນີ້ ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນຮັບຜິດຊອບຫຼັກຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ພ້ອມທັງ ກຳນົດກອບເວລາ ສຳລັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວໄລຍະກາງ ຫາ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ມາດຕະການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025 - 2030	2030 - 2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
	ກຳນົດຊະນິດພັນຂອງພືດທີ່ມີຢູ່ ຫຼື ຊະນິດໃໝ່ ທີ່ເໝາະສົມສຳລັບ ອານາຄົດ ທີ່ອາກາດມີທ່າອ່ຽງຮ້ອນຂຶ້ນ ຫຼື ປະລິມານນ້ຳຝົນມີການປ່ຽນແປງ ເພື່ອຮັກສາ ຫຼື ເພີ່ມຜົນຜະລິດທາງກະສິກຳ.	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳ, ປ່າໄມ້ ແລະ ພັດທະນາຊຸມນະບົດ, ກົມປູກຝັງ	✓		ຢ່າງໜ້ອຍ 10 ຊະນິດພັນພືດໃໝ່ໄດ້ຖືກກຳນົດ ຫຼື ພັດທະນາຂຶ້ນ
	ເສີມຂະຫຍາຍການປູກພືດແບບປະສົມປະສານ ເຊັ່ນ: ການປູກພືດປະສົມກັບເຂົ້າ ແລະ ຜະລິດຕະພັນອື່ນໆ ລວມທັງກາເຟ ຊຶ່ງເປັນການປັບຕົວໂດຍອີງໃສ່ລະບົບນິເວດ (EbA) ທີ່ຊ່ວຍຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງ ແລະ ຜົນກະທົບຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດຕໍ່ພືດກະສິກຳ ເຊັ່ນ: ໄພນ້ຳຖ້ວມ ແລະ ໄພແຫ້ງແລ້ງ.	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳ, ປ່າໄມ້ ແລະ ພັດທະນາຊຸມນະບົດ, ກົມປູກຝັງ, ກົມສິ່ງແວດລ້ອມ	✓		ຈຳນວນເນື້ອທີ່ດິນ ຫຼື ເຮັກຕາ ທີ່ນຳໃຊ້ວິທີການປູກພືດແບບປະສົມປະສານ
	ສຶກສາຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ໃນໄລຍະຍາວ ຂອງການປູກພືດຊະນິດດຽວ ເຊັ່ນ: ການປູກຢາງພາລາ ແລະ ການປູກກ້ວຍ.	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳ, ປ່າໄມ້ ແລະ ພັດທະນາຊຸມນະບົດ, ກົມປູກຝັງ	✓		ຈຳນວນການສຶກສາຜົນກະທົບດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ໃນໄລຍະຍາວຂອງການປູກພືດຊະນິດດຽວ

1.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດກະສິກຳ. ນອກນີ້ ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນຮັບຜິດຊອບຫຼັກກໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ພ້ອມທັງ ກຳນົດກອບເວລາ ສຳລັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວໄລຍະກາງ ຫາ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ມາດຕະການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025 - 2030	2030 - 2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
	ເພີ່ມທະວີການຮ່ວມມືລະຫວ່າງນັກຄົ້ນຄວ້າ, ຊາວກະສິກອນ, ຄູ່ຮ່ວມມືດ້ານການຄ້າ ແລະ ຜູ້ກຳນົດນະໂຍບາຍ ກ່ຽວກັບການພັດທະນານະວັດຕະກຳ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີ ຂອງການແປຮູບ ຜະລິດຕະພັນກະສິກຳ ຫຼື ຜະລິດເປັນອາຫານ.	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳ, ປ່າໄມ້ ແລະ ພັດທະນາຊຸມນະບົດ	✓		ຈຳນວນບົດຄົ້ນຄວ້າ ຫຼື ສັນຍາຮ່ວມມືຂອງ ພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງຕໍ່ການພັດທະນານະວັດຕະກຳ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີ
ຈຸດປະສົງ 2: ເພີ່ມຄຸນນະພາບ ຂອງ ສັດລ້ຽງ ໃຫ້ເໝາະສົມກັບສະພາບເງື່ອນໄຂ ຂອງ ທ້ອງຖິ່ນ ເພື່ອປັບຕົວເຂົ້າກັບການ ປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ	ຄົ້ນຄວ້າ, ສັງລວມ ແລະ ຂະຫຍາຍແນວພັນສັດພື້ນເມືອງ ເພື່ອອະນຸລັກ, ປັບປຸງ ແລະ ນຳໃຊ້ໃຫ້ມີຜະລິດຕະພາບສູງ, ຄຸນນະພາບດີ, ທົນທານກັບພະຍາດສັດ ແລະ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຊຶ່ງການຄົ້ນຄວ້າ ລວມມີ ແນວພັນສັດ, ການປ້ອງກັນ ແລະ ຄວບຄຸມພະຍາດສັດ ພ້ອມທັງຍົກລະດັບເຕັກນິກການລ້ຽງສັດ ແລະ ຜົນກຳໄລ.	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳ, ປ່າໄມ້ ແລະ ພັດທະນາຊຸມນະບົດ, ກົມລ້ຽງສັດ ແລະ ການປະມົງ	✓	✓	ຈຳນວນຂອງບົດຄົ້ນຄວ້າ ກ່ຽວກັບຊະນິດພັນພື້ນເມືອງ ຢ່າງໜ້ອຍໃຫ້ໄດ້ 10 ບົດຄົ້ນຄວ້າ
	ປັບປຸງຄວາມຫຼາກຫຼາຍ ຂອງແນວພັນສັດລ້ຽງ ຊຶ່ງມີທ່າແຮງທາງດ້ານການຄ້າ ເຊັ່ນ: ງົວທ້ອງຖິ່ນທີ່ໃຫ້ຜະລິດຕະພາບສູງ, ຄຸນນະພາບດີ, ທົນທານຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ, ພະຍາດສັດ ແລະ ພະຍາດລະບາດອື່ນໆ.	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳ, ປ່າໄມ້ ແລະ ພັດທະນາຊຸມນະບົດ, ກົມລ້ຽງສັດ ແລະ ການປະມົງ	✓	✓	ເພີ່ມນ້ຳໜັກຕົວຂອງງົວທີ່ລ້ຽງແບບຟາມ ແລະ ແນວພັນງົວລູກປະສົມໂດຍສະເລ່ຍ 2 ບີ 300 ກິໂລຕໍ່ຕົວ ແລະ ງົວພັນພື້ນເມືອງໂດຍ

1.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດກະສິກຳ. ນອກນີ້ ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນຮັບຜິດຊອບຫຼັກຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ພ້ອມທັງ ກຳນົດກອບເວລາ ສຳລັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວໂລຍະກາງ ຫາ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ມາດຕະການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025 - 2030	2030 - 2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
					ສະເລ່ຍ 2 ປີ 220-250 ກິໂລຕໍ່ໂຕ
	ເສີມຂະຫຍາຍຜົນການຄົ້ນຄວ້າ, ການພັດທະນາ ແລະ ການສົ່ງເສີມ ການລ້ຽງສັດ ແລະ ປາ ທີ່ຫຼາກຫຼາຍ ໂດຍສຸມໃສ່ການຜະລິດ ເພື່ອ ໂພຊະນາການ ແລະ ຄວາມໝັ້ນຄົງດ້ານສະບຽງອາຫານ, ຜະລິດ ເພື່ອເປັນສິນຄ້າ, ອະນຸລັກແນວພັນ ແລະ ຊະນິດທີ່ເໝາະສົມ ຊຶ່ງ ສາມາດປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ.	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳ, ປ່າໄມ້ ແລະ ພັດທະນາຊຸມນະບົດ, ກົມລ້ຽງສັດ ແລະ ການປະມົງ	✓	✓	ເພີ່ມອັດຕາການເຕີບໂຕ ຂອງສັດລ້ຽງໃຫ້ໄດ້ສະເລ່ຍ 3-4ສ່ວນຮ້ອຍ ຕໍ່ປີ ແລະ ການລ້ຽງປາໃນລະດັບ 3-4 ສ່ວນຮ້ອຍ ຕໍ່ປີ ແລະ ການ ບໍລິໂພກຊີ້ນ, ປາ ແລະ ໄຂ່ ສະເລ່ຍ 73 ກິໂລກຣາມຕໍ່ ຄົນຕໍ່ຄົນປີ
	ສ້າງ ແລະ ປັບປຸງສະຖານີຜະລິດແນວພັນສັດ ແລະ ປາ, ໂຮງງານ ຜະລິດອາຫານສັດ ແລະ ປາ, ໂຮງງານຜະລິດຢາສັດຕະວະແພດ ແລະ ການປຸກພືດອາຫານສັດ ເພື່ອສະໜອງໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນ ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກໄພພິບັດດ້ານສະພາບພູມອາກາດໃນ ເຫດການສຸກເສີນ.	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳ, ປ່າໄມ້ ແລະ ພັດທະນາຊຸມນະບົດ, ກົມລ້ຽງສັດ ແລະ ການປະມົງ	✓		ຢ່າງໜ້ອຍສອງສູນ ຫຼື ສະຖານີໄດ້ສ້າງຂຶ້ນຕໍ່ປີໃນ ທົ່ວປະເທດ

1.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດກະສິກຳ. ນອກນີ້ ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນຮັບຜິດຊອບຫຼັກຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ພ້ອມທັງ ກຳນົດກອບເວລາ ສຳລັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວໄລຍະກາງ ຫາ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ມາດຕະການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025 - 2030	2030 - 2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
	ຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ສົ່ງເສີມຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າເພີ່ມດ້ານການຜະລິດສັດ ແລະ ປາ ເພື່ອເພີ່ມຜົນກຳໄລ, ເປັນທຳ ແລະ ໂປ່ງໃສ ໃນລະບົບ ຕະຫຼາດ.	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳ, ປ່າໄມ້ ແລະ ພັດທະນາຊຸມນະບົດ, ກົມລ້ຽງສັດ ແລະ ການປະມົງ	✓		ຢ່າງໜ້ອຍ 2 ໂຄງການ ສົ່ງເສີມຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າເພີ່ມ ດ້ານການຜະລິດສັດ ແລະ ປາໄດ້ຮັບການພັດທະນາຕໍ່ ປີ ໃນທົ່ວປະເທດ
	ສົ່ງເສີມການປະເມີນລະດັບການປ່ອຍທາດອາຍເຮືອນແກ້ວ ທີ່ເໝາະ ສົມສຳລັບປະຊາກອນສັດ ໃນ ສປປ ລາວ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ບັນດາມາດຕະການປ່ອຍທາດອາຍເຮືອນແກ້ວໃນລະດັບຕ່ຳ ເພື່ອ ຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບ ຂອງການລ້ຽງສັດຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ສກປພ, ກົມລ້ຽງສັດ ແລະ ການປະມົງ	✓	✓	ຢ່າງໜ້ອຍ 1 ໂຄງການຕົວ ແບບໃນການສົ່ງເສີມການປະ ເມີນລະດັບການປ່ອຍທາດ ອາຍເຮືອນແກ້ວ ທີ່ເໝາະ ສົມສຳລັບປະຊາກອນສັດ ໄດ້ຮັບການລິເລີ່ມຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດ
	ນຳໃຊ້ວິທີການໃໝ່ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມຮ້ອນຕໍ່ສັດລ້ຽງ ລວມທັງ ການປູກຫຍ້າໃນຕອນກາງຄືນ ທີ່ໃຫ້ສານອາຫານ ແລະ ພະລັງງານ ສູງຕໍ່ສັດລ້ຽງ, ການສ້າງລະບົບຄອກລ້ຽງ ທີ່ສາມາດຄວບຄຸມຄວາມ ເຢັນ ແລະ ການກັກເກັບນ້ຳ ເພື່ອໃຊ້ໃນລະດູແລ້ງ ສຳລັບສັດລ້ຽງ.	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳ, ປ່າໄມ້ ແລະ ພັດທະນາຊຸມນະບົດ, ກົມລ້ຽງສັດ ແລະ ການປະມົງ	✓		ຢ່າງໜ້ອຍຫ້າວິທີການທີ່ ຖືກນຳໃຊ້ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນ ຄວາມຮ້ອນ ຫຼື ເຢັນຕໍ່ ສັດລ້ຽງ

1.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດກະສິກຳ. ນອກນີ້ ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນຮັບຜິດຊອບຫຼັກຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ພ້ອມທັງ ກຳນົດກອບເວລາ ສຳລັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວໂດຍະກາງ ຫາ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ມາດຕະການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025 - 2030	2030 - 2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
	ປະສານງານກັບຂະແໜງການ ຂອງໂຄງການສ້າງເຂື່ອນ ແລະ ໄຟຟ້າພະລັງງານນ້ຳຕົກ ໂດຍການສ້າງກົນໄກປະສານງານ ເພື່ອຮັບປະກັນການໄຫຼຂອງນ້ຳຢ່າງພຽງພໍ ແລະ ຄຸນນະພາບຂອງນ້ຳ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບຕໍ່ຂະແໜງການປະມົງ	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມລ້ຽງສັດ ແລະ ການປະມົງ ກະຊວງອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າ	✓		ຈຳນວນໂຄງການເຂື່ອນ ຫຼື ພະລັງງານໄຟຟ້ານ້ຳຕົກ ທີ່ສ້າງກົນໄກປະສານງານ ທີ່ມີປະສິດທິພາບໃນການຄຸ້ມຄອງຜົນກະທົບຕໍ່ຂະແໜງການປະມົງ
	ຍົກລະດັບພື້ນຖານໂຄງລ່າງການປຸງແຕ່ງ, ການຜະລິດ ແລະ ການເກັບຮັກສາອາຫານ ເພື່ອຫຼຸດຄວາມການເນົ່າ ຫຼື ເສຍຖິ້ມ ຂອງຜະລິດຕະພັນກະສິກຳ ເຊັ່ນ: ຊີ້ນ, ປາ ແລະ ຜັກ ໃນສະພາບອາກາດຮ້ອນ ແລະ ອື່ນໆ.	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳ, ປ່າໄມ້ ແລະ ພັດທະນາຊຸມນະບົດ, ກົມລ້ຽງສັດ ແລະ ການປະມົງ	✓	✓	ຈຳນວນໂຄງຮ່າງພື້ນຖານ ຫຼື ໂຄງການການຜະລິດ ຫຼື ການເກັບຮັກສາການປຸງແຕ່ງອາຫານ ທີ່ໄດ້ຮັບການສ້າງຂຶ້ນ

ຄາດໝາຍ 3: ສ້າງຄວາມອາດສາມາດດ້ານການປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໃນຂະແໜງກະສິກຳ.^{145 146 147 148}

¹⁴⁵ MAF (2021). ແຜນພັດທະນາຂະແໜງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ 5 ປີ (2021-2025)

¹⁴⁶ MONRE (2023). ຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດດ້ານການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຮອດປີ 2030 (ຮ່າງສະບັບສຸດທ້າຍ)

¹⁴⁷ MAF (2022). ແຜນປະຕິບັດງານສຳລັບການຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງໄພພິບັດໃນຂະແໜງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ (2022-2025)

¹⁴⁸ MAF (2020). ແຜນປະຕິບັດງານສຳລັບຂະແໜງການລ້ຽງສັດ ແລະ ການປະມົງ (2021-2025)

1.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດກະສິກຳ. ນອກນີ້ ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນຮັບຜິດຊອບຫຼັກຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ພ້ອມທັງ ກຳນົດກອບເວລາ ສຳລັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວໄລຍະກາງ ຫາ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ມາດຕະການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025 - 2030	2030 - 2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
ຈຸດປະສົງ 1: ເພື່ອສ້າງຄວາມເຂົ້າໃຈ ແລະ ຄວາມອາດສາມາດໃນການປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດໃນຂະແໜງກະສິກຳໃນທຸກຂັ້ນ.	ສ້າງແຜນການປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ເພື່ອຄຸ້ມຄອງ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໃນຂະແໜງກະສິກຳ ຢູ່ຂັ້ນເມືອງ ແລະ ບ້ານ ໂດຍໃຫ້ມີການສ້າງຄັງແຮແນວພັນ, ຝຸ່ນ, ຢາ, ເຄື່ອງຈັກ, ເຄື່ອງມືສຳລັບສູບນ້ຳ ແລະ ລະບາຍນ້ຳໃນກໍລະນີເກີດໄພນ້ຳຖ້ວມ, ພະຍາດລະບາດ ແລະ ແມງໄມ້ລະບາດ ລວມທັງ ການກຳນົດພື້ນທີ່ ແລະ ອຸປະກອນ-ພາຫະນະ ເພື່ອອົບພະຍົບສັດລ້ຽງ.	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມແຜນການ ແລະ ການຮ່ວມມື, ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳ, ປ່າໄມ້ ແລະ ພັດທະນາຊຸມນະບົດ	✓		1 ແຜນງານປັບຕົວລະດັບຊາດ, ແຜນປັບຕົວຂັ້ນແຂວງ ຂອງ 18 ແຂວງ, ແລະ ແຜນຂັ້ນເມືອງ ຂອງ 145 ເມືອງ ຫຼື ຄັງແຮໄດ້ຮັບກັນສ້າງຂຶ້ນໃນ 3 ພາກ (ເໜືອ, ກາງ ແລະ ໃຕ້)
	ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນວຽກ, ແຜນງານ ແລະ ການສ້າງຄວາມອາດສາມາດ ຂອງອົງການຈັດຕັ້ງ ໂດຍສະເພາະ ອົງການຈັດຕັ້ງຂອງຊາວກະສິກອນ ເພື່ອປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ, ຕອບໂຕ້ເຫດການສຸກເສີນ ແລະ ພື້ນຟູພາຍຫຼັງໄພພິບັດໃນທຸກຂົງເຂດຂອງກະສິກຳ.	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມປູກຝັງ, ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳ, ປ່າໄມ້ ແລະ ພັດທະນາຊຸມນະບົດ	✓	✓	ຢ່າງໜ້ອຍ 5 ຄັ້ງ ຕໍ່ປີ ໄດ້ຮັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃນທົ່ວປະເທດ
	ສະໜອງການຝຶກອົບຮົມ ກ່ຽວກັບຄວາມຮູ້ວິຊາການ ແລະ ສາທິດເຕັກນິກ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີທີ່ຫຼາກຫຼາຍ ເຊັ່ນ: ການຜະລິດກະສິກຳທີ່ແທດເໝາະກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ, ການຄຸ້ມຄອງດິນ	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມປູກຝັງ, ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳ, ປ່າໄມ້ ແລະ ພັດທະນາຊຸມນະບົດ	✓		ຢ່າງໜ້ອຍ 20 ກອງປະຊຸມຝຶກອົບຮົມໄດ້ຈັດຂຶ້ນຕໍ່ປີໃນທົ່ວປະເທດ ແນ່ໃສ່ພະນັກງານຂັ້ນແຂວງ,

1.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດກະສິກຳ. ນອກນີ້ ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນຮັບຜິດຊອບຫຼັກຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ພ້ອມທັງ ກຳນົດກອບເວລາ ສຳລັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວໂລຍະກາງ ຫາ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ມາດຕະການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025 - 2030	2030 - 2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
	ແບບຍືນຍົງ ແລະ ອື່ນໆ ເພື່ອໃຫ້ສາມາດປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ.				ເມືອງ ແລະ ຊາວກະສິກອນໃນແຂວງເປົ້າໝາຍ ອີງໃສ່ການປະເມີນຄວາມບອບບາງ
	ສົ່ງເສີມການຜະລິດກະສິກຳແບບປະສົມປະສານ ພ້ອມທັງມີການເຊື່ອມໂຍງລະຫວ່າງ ຊາວກະສິກອນ ໃຫ້ເຂົ້າເຖິງຕະຫຼາດໂດຍການສົ່ງເສີມການສ້າງຜະລິດຕະພັນທີ່ມີມູນຄ່າເພີ່ມ.	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມປູກຝັງ, ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳ, ປ່າໄມ້ ແລະ ພັດທະນາຊຸມນະບົດ	✓		ຜະລິດຕະພັນຂອງທ້ອງຖິ່ນຢ່າງໜ້ອຍ 1-2 ຜະລິດຕະພັນ ໄດ້ຮັບການສົ່ງເສີມຕໍ່ບ້ານ ໃນແຂວງເປົ້າໝາຍ ອີງໃສ່ການປະເມີນຄວາມບອບບາງ
	ສົ່ງເສີມການຜະລິດ, ທຸລະກິດ, ຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າເພີ່ມ ແລະ ເພີ່ມທາງເລືອກໃນການດຳລົງຊີວິດ ຂອງຊາວກະສິກອນ ເພື່ອປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ.	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມປູກຝັງ, ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳ, ປ່າໄມ້ ແລະ ພັດທະນາຊຸມນະບົດ	✓	✓	ຢ່າງໜ້ອຍ ກິດຈະກຳການສົ່ງເສີມໄດ້ຮັບການຈັດ 5 ຄັ້ງ ຕໍ່ປີ ແນ່ໃສ່ພະນັກງານຂັ້ນເມືອງ, ຜູ້ປະກອບການ, ນັກລົງທຶນ ແລະ ຊາວກະສິກອນ ໃນແຂວງເປົ້າ

1.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດກະສິກຳ. ນອກນີ້ ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນຮັບຜິດຊອບຫຼັກຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ພ້ອມທັງ ກຳນົດກອບເວລາ ສຳລັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວໄລຍະກາງ ຫາ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ມາດຕະການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025 - 2030	2030 - 2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
					ໝາຍ ອີງໃສ່ການປະເມີນຄວາມບອບບາງ
	ສ້າງແຜນທີ່ນິເວດກະສິກຳເຂດພູດອຍ ທີ່ມີລັກສະນະສະເພາະ ເພື່ອວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ໂດຍໃຫ້ມີສ່ວນຮ່ວມກັບຊຸມຊົນໃນການປູກພືດ ແລະ ລ້ຽງສັດຫຼາຍປະເພດ ບົນພື້ນຖານການຕັດສິນໃຈ ແລະ ການວາງແຜນພັດທະນາກະສິກຳ, ປ່າໄມ້ ແລະ ພັດທະນາຊຸມນະບົດໃນແຕ່ລະທ້ອງຖິ່ນ.	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມປູກຝັງ, ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳ, ປ່າໄມ້ ແລະ ພັດທະນາຊຸມນະບົດ, ກົມຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກຳ	✓		ຢ່າງໜ້ອຍ 3 ແຜນທີ່ນິເວດກະສິກຳເຂດພູດອຍ ໄດ້ຮັບການພັດທະນາ ໃນພື້ນທີ່ແຕກຕ່າງໃນທົ່ວປະເທດ
	ປະເມີນການນຳໃຊ້ ແລະ ດັດປັບປະຕິທິນການປູກພືດທີ່ມີແລ້ວ ສຳລັບເຂດນິເວດກະສິກຳທີ່ມີລັກສະນະສະເພາະ.	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມປູກຝັງ, ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳ, ປ່າໄມ້ ແລະ ພັດທະນາຊຸມນະບົດ	✓		ຢ່າງໜ້ອຍ 3 ປະຕິທິນການປູກພືດທີ່ມີແລ້ວ ສຳລັບເຂດນິເວດກະສິກຳ ສຳລັບ 3 ພື້ນທີ່ແຕກຕ່າງກັນ ໂດຍແນ່ໃສ່ປະຕິທິນການປູກພືດຕາມລະດູການ ເຊັ່ນ: ເຂົ້າ ແລະ ພືດເສດຖະກິດອື່ນໆ

1.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດກະສິກຳ. ນອກນີ້ ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນຮັບຜິດຊອບຫຼັກຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ພ້ອມທັງ ກຳນົດກອບເວລາ ສຳລັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວໂດຍະກາງ ຫາ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ມາດຕະການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025 - 2030	2030 - 2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
	ສ້າງຄວາມອາດສາມາດໃຫ້ແກ່ພະນັກງານວິຊາການ ເພື່ອໃຫ້ສາມາດນຳພາ ແລະ ແນະນຳຊາວກະສິກອນ ແລະ ຜູ້ປະກອບການດ້ານການລ້ຽງສັດ ແລະ ການຜະລິດສັດນ້ຳໃຫ້ມີປະສິດທິພາບ.	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມລ້ຽງສັດ ແລະ ການປະມົງ, ກົມປູກຝັງ	✓	✓	ພະນັກງານວິຊາການຢ່າງໜ້ອຍ 1000 ຄົນ ໄດ້ຮັບການສ້າງຄວາມອາດສາມາດໃນດ້ານການໃຫ້ຄຳແນະນຳຊາວກະສິກອນ ໃນຂັ້ນຕ່າງໆໃນທົ່ວປະເທດ
	ເສີມຂະຫຍາຍຄວາມອາດສາມາດ ຂອງພະນັກງານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ຊາວກະສິກອນ ເພື່ອຕອບໂຕ້ ແລະ ຄຸ້ມຄອງການລະບາດຂອງພະຍາດສັດໃນຊ່ວງທີ່ມີໄພນ້ຳຖ້ວມ ແລະ ໄພແຫ້ງແລ້ງ.	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມລ້ຽງສັດ ແລະ ການປະມົງ, ກົມປູກຝັງ	✓	✓	ພະນັກງານວິຊາການຈຳນວນ 1000 ຄົນ ໄດ້ຮັບການສ້າງຄວາມອາດສາມາດໃນການຕອບໂຕ້ ແລະ ຄຸ້ມຄອງການລະບາດ ຂອງພະຍາດສັດ ໃນຂັ້ນຕ່າງໆໃນທົ່ວປະເທດ
	ຝຶກອົບຮົມໃຫ້ຊາວກະສິກອນ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການຄຸ້ມຄອງສັດຕູພືດ ແລະ ພະຍາດລະບາດສັດ ແລະ ພືດ ໃນການນຳໃຊ້	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳ, ປ່າໄມ້ ແລະ ພັດທະນາຊຸມນະບົດ, ກົມປູກຝັງ	✓	✓	ຊາວກະສິກອນຢ່າງໜ້ອຍ 100 ຄົນ ຕໍ່ປີ ໄດ້ຮັບການຝຶກອົບຮົມໃນການຈັດການ

1.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດກະສິກຳ. ນອກນີ້ ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນຮັບຜິດຊອບຫຼັກຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ພ້ອມທັງ ກຳນົດກອບເວລາ ສຳລັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວໂດຍະກາງ ຫາ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ມາດຕະການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025 - 2030	2030 - 2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
	ວິທີການໂດຍອີງໃສ່ທຳມະຊາດໃຫ້ຫຼາຍທີ່ສຸດ ແລະ ການນຳໃຊ້ຢາປາບສັດຕູພືດ ທີ່ຖືກຕ້ອງ.				ກັບພະຍາດລະບາດພືດ ແລະ ສັດ
	ສິ່ງເສີມຄວາມອາດສາມາດໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນ ລວມທັງການຝຶກອົບຮົມການຄຸ້ມຄອງສຸຂະພາບສັດ ແລະ ເພີ່ມຄວາມຮັບຮູ້ຄວາມປອດໄພດ້ານອາຫານໃນສະພາບອາກາດທີ່ມີການປ່ຽນແປງ.	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳ, ປ່າໄມ້ ແລະ ພັດທະນາຊຸມນະບົດ, ກົມປູກຝັງ	✓	✓	ຊາວກະສິກອນຢ່າງໜ້ອຍ 100 ຄົນ ຕໍ່ປີ ໄດ້ຮັບການຝຶກອົບຮົມໃນການຄຸ້ມຄອງສຸຂະພາບສັດ ແລະ ການປູກຈິດສຳນຶກດ້ານຄວາມປອດໄພຂອງອາຫານ

ຄາດໝາຍ 4: ສິ່ງເສີມເຄື່ອງມືການສື່ສານ ເພື່ອສ້າງຄວາມຮັບຮູ້ ກ່ຽວກັບຄວາມສ່ຽງຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ສຳລັບ ຂະແໜງກະສິກຳ.^{149 150}

¹⁴⁹ MAF (2022). ແຜນປະຕິບັດງານສຳລັບການຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງໄພພິບັດໃນຂະແໜງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ (2022-2025)

¹⁵⁰ MAF (2021). ແຜນພັດທະນາຂະແໜງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ 5 ປີ (2021-2025)

1.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດກະສິກຳ. ນອກນີ້ ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນຮັບຜິດຊອບຫຼັກຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ພ້ອມທັງ ກຳນົດກອບເວລາ ສຳລັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວໂລຍະກາງ ຫາ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ມາດຕະການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025 - 2030	2030 - 2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
ຈຸດປະສົງ 1: ເພີ່ມຄວາມຮັບຮູ້ຂອງສັງຄົມພາຍໃນຂະແໜງກະສິກຳ ໂດຍສຸມໃສ່ຊຸມຊົນ ທີ່ມີຄວາມບອບບາງໃນເຂດຊົນນະບົດ	ພັດທະນາແຜນງານສື່ສານ ສຳລັບການສ້າງຄວາມຮັບຮູ້ ກ່ຽວກັບຄວາມສ່ຽງຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ສຳລັບຂະແໜງກະສິກຳ ໂດຍການປະສານສົມທົບກັບພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມແຜນການ ແລະ ການຮ່ວມມື	✓		ຢ່າງໜ້ອຍ 1 ແຜນງານສື່ສານແຫ່ງຊາດ ແລະ 18 ແຜນງານໃຫ້ຂັ້ນແຂວງ ໄດ້ພັດທະນາ
	ສ້າງຊ່ອງທາງແລກປ່ຽນຂໍ້ມູນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຂອງຂະແໜງກະສິກຳໃນທຸກຂັ້ນ.	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມແຜນການ ແລະ ການຮ່ວມມື	✓		ຢ່າງໜ້ອຍມີ 1 ລະບົບຂໍ້ມູນຂ່າວສານແຫ່ງຊາດ ແລະ ລະບົບຂໍ້ມູນຂ່າວສານທ້ອງຖິ່ນ 5 ລະບົບ ໄດ້ຮັບການພັດທະນາ
	ພັດທະນາ ແລະ ປັບປຸງເຄື່ອງມືສື່ສານ ເຊັ່ນ: ແອັບພິເຄຊັນທາງມືຖື ເພື່ອສົ່ງຄຳແນະນຳການພະຍາກອນອາກາດໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນ, ລວມທັງ ການຕອບໂຕ້ກັບການລະບາດຂອງສັດຕູພືດ, ພະຍຸ ແລະ ພະຍາດລະບາດສັດ.	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມສິ່ງແວດລ້ອມ, ກົມອຸຕຸນິຍົມ ແລະ ອຸທິກກະສາດ, ກົມວິຊາການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂົງເຂດກະສິກຳອື່ນໆ	✓		ຢ່າງໜ້ອຍ 1 ເຄື່ອງມືສື່ສານ ລະດັບແຫ່ງຊາດ ໄດ້ຮັບການພັດທະນາ ເຊັ່ນ: ແອັບພິເຄຊັນທາງມືຖື ເພື່ອສົ່ງຄຳແນະນຳການພະຍາກອນອາກາດໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນ

1.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດກະສິກຳ. ນອກນີ້ ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນຮັບຜິດຊອບຫຼັກຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ພ້ອມທັງ ກຳນົດກອບເວລາ ສຳລັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວໄລຍະກາງ ຫາ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ມາດຕະການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025 - 2030	2030 - 2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
	ເຜີຍແຜ່ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບການຕອບໂຕ້ກັບໄພພິບັດ, ທັກສະວິຊາການໃນການປູກຝັງ ແລະ ລ້ຽງສັດ, ການປ້ອງກັນພະຍາດສັດ ແລະ ສັດຕູພືດ.	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມປູກຝັງ, ກົມລ້ຽງສັດ ແລະ ການປະມົງ	✓		ຢ່າງໜ້ອຍ 10 ກອງປະຊຸມ ເຜີຍແຜ່ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໄດ້ຈັດຂຶ້ນ ຕໍ່ປີ ໃນທົ່ວປະເທດ
	ເຜີຍແຜ່ຂໍ້ມູນ ກ່ຽວກັບ ການເຝົ້າລະວັງໃນກໍລະນີການລະບາດຂອງພະຍາດສັດ ແລະ ພືດ, ກະກຽມຢາປ້ອງກັນ ແລະ ປິ່ນປົວສຳລັບສັດລ້ຽງ ແລະ ຢາປາບສັດຕູພືດ.	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມປູກຝັງ, ກົມລ້ຽງ ສັດ ແລະ ການປະມົງ	✓		ຢ່າງໜ້ອຍ 10 ກອງປະຊຸມ ເຜີຍແຜ່ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໄດ້ຈັດຂຶ້ນ ຕໍ່ປີ ໃນທົ່ວປະເທດ
	ປັບປຸງ ແລະ ພັດທະນາຂໍ້ມູນ, ເອກະສານການຮຽນ-ການສອນ ແລະ ການສື່ສານ ເຊັ່ນ: ຄູ່ມື, ຄຳແນະນຳ ແລະ ແຜນຜັບ ເພື່ອສ້າງຄວາມຮັບຮູ້ ກ່ຽວກັບ ການກຽມພ້ອມ ແລະ ການຕອບໂຕ້ກັບໄພພິບັດທີ່ເກີດພັນກັບສະພາບພູມອາກາດ ໃນຂະແໜງກະສິກຳ.	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມແຜນການ ແລະ ການຮ່ວມມື, ກົມສິ່ງແວດລ້ອມ	✓		ຢ່າງໜ້ອຍ 5 ໂຄງການ ທີ່ມີອົງປະກອບ ຫຼື ກິດຈະກຳ ຂອງການພັດທະນາເຄື່ອງມືສື່ສານ ແລະ ເອກະສານການຮຽນການສອນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ

1.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດກະສິກຳ. ນອກນີ້ ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນຮັບຜິດຊອບຫຼັກຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ພ້ອມທັງ ກຳນົດກອບເວລາ ສຳລັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວໂດຍະກາງ ຫາ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ມາດຕະການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025 - 2030	2030 - 2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
	ນຳສະເໜີແນວຄວາມຄິດ ຂອງການວາງແຜນຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງຕໍ່ກັບ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ລວມມີ ແຜນການຕອບໂຕ້ ແລະ ພື້ນຟູຈາກເຫດການສຸກເສີນ ສຳລັບ ບຸກຄະລາກອນ ຂອງ ຂະແໜງກະສິກຳ ທັງຂັ້ນສູນກາງ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ (ແຂວງ, ເມືອງ ແລະ ບ້ານ) ໂດຍມີການປະສານສົມທົບກັບຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາຈາກ ສາກົນ.	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມ ແຜນການ ແລະ ການຮ່ວມມື ແລະ ທຸກກົມ ວິຊາການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ	✓		ຢ່າງໜ້ອຍພະນັກງານຈຳນວນ 100 ທ່ານ ໄດ້ຮັບການຝຶກ ສຳລັບ ການວາງແຜນຄວາມສ່ຽງຕໍ່ປີໃນທົ່ວປະເທດ
	ສ້າງຄວາມຮັບຮູ້ໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນ ກ່ຽວກັບຄວາມສ່ຽງດ້ານເສດຖະກິດ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການເຮັດກະສິກຳຕາມສັນຍາ ແລະ ການໃຫ້ເຂົ້າທີ່ດິນທາງກະສິກຳ.	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳ, ປ່າໄມ້ ແລະ ພັດທະນາຊຸມນະບົດ, ກົມປູກຝັງ, ກົມຄຸ້ມຄອງ ແລະ ພັດທະນາທີ່ດິນກະສິກຳ	✓		ຈຳນວນກິດຈະກຳປູກຈິດສຳນຶກທີ່ຈັດຂຶ້ນ ຫຼື ຈຳນວນຄົນທີ່ເຂົ້າຮ່ວມກິດຈະກຳປູກຈິດສຳນຶກຕໍ່ປີ

ຄາດໝາຍ 5: ປັບປຸງລະບົບຄຸ້ມຄອງຂໍ້ມູນ ແລະ ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງ ໃນການພັດທະນາລະບົບເຕືອນໄພລ່ວງໜ້າ ຢູ່ພາຍໃນຂະແໜງກະສິກຳ.^{151 152}

¹⁵¹ MAF (2022). ແຜນປະຕິບັດງານສຳລັບການຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງໄພພິບັດໃນຂະແໜງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ (2022-2025)

¹⁵² MONRE (2023). ຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດດ້ານການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຮອດປີ 2030 (ຮ່າງສະບັບສຸດທ້າຍ)

1.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດກະສິກຳ. ນອກນີ້ ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນຮັບຜິດຊອບຫຼັກຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ພ້ອມທັງ ກຳນົດກອບເວລາ ສຳລັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວໄລຍະກາງ ຫາ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ມາດຕະການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025 - 2030	2030 - 2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
ຈຸດປະສົງ 1: ພັດທະນາ ແລະ ປັບປຸງຖານຂໍ້ມູນ ແລະ ລະບົບການເຕືອນໄພລ່ວງໜ້າຢູ່ທຸກຂັ້ນ ພາຍໃນຂະແໜງກະສິກຳ	ຂະຫຍາຍລະບົບອຸຕຸກະເສດໃນທຸກພາກ ໃນພື້ນທີ່ມີຄວາມສ່ຽງ ເພື່ອແຈ້ງເຕືອນຊາວກະສິກອນໃນລະດູການຜະລິດ ໃນແຂວງທີ່ມີຄວາມສ່ຽງຕໍ່ກັບໄພພິບັດ ຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ.	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມຄຸ້ມຄອງການປ່ຽນ ແປງດິນຟ້າອາກາດ, ກົມອຸຕຸນິຍົມ ແລະ ອຸທິກກະສາດ, ທຸກກົມວິຊາການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ	✓	✓	ຢ່າງໜ້ອຍ 6 ລະບົບໄດ້ຮັບການຂະຫຍາຍ ໃນທຸກພາກ (2 ລະບົບຕໍ່ພາກ)
	ສ້າງຖານຂໍ້ມູນລະດັບຂັ້ນສູນກາງ ກ່ຽວກັບ ຄວາມສ່ຽງ, ຜົນກະທົບ, ຄວາມບອບບາງຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ເຄື່ອງມືການເກັບກຳຂໍ້ມູນ.	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມສິ່ງແວດລ້ອມ, ກົມອຸຕຸນິຍົມ ແລະ ອຸທິກກະສາດ ແລະ ທຸກກົມວິຊາການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ	✓		ຢ່າງໜ້ອຍ 1 ຖານຂໍ້ມູນໄດ້ຮັບການພັດທະນາ ໃນຂັ້ນສູນກາງ
	ສ້າງລະບົບຖານຂໍ້ມູນຄວາມສ່ຽງ ຂອງຂະແໜງກະສິກຳຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໃຫ້ທັນສະໄໝ, ຖືກຕ້ອງ ແລະ ເໝາະສົມກັບສະພາບເງື່ອນໄຂ ຂອງແຕ່ລະທ້ອງຖິ່ນ.	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມແຜນການ ແລະ ການຮ່ວມມື	✓		ຢ່າງໜ້ອຍ 5 ຖານຂໍ້ມູນໄດ້ຮັບການພັດທະນາ ໃນຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ ເພື່ອເປັນຕົວແບບ
	ສ້າງຖານຂໍ້ມູນ ເພື່ອຕິດຕາມປະກົດການລະບາດ ຂອງພະຍາດສັດ ແລະ ສັດນ້ຳ.	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມປຸກຝັງ ແລະ ລ້ຽງສັດ	✓		ຢ່າງໜ້ອຍ 1 ຖານຂໍ້ມູນໄດ້ຮັບການພັດທະນາ ໃນຂັ້ນສູນກາງ ຂອງຂະແໜງກະສິກຳ

1.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດກະສິກຳ. ນອກນີ້ ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນຮັບຜິດຊອບຫຼັກຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ພ້ອມທັງ ກຳນົດກອບເວລາ ສຳລັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວໂດຍະກາງ ຫາ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ມາດຕະການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025 - 2030	2030 - 2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
	ສຶກສາ ແລະ ສ້າງ ແຜນຕິດຕາມ ແລະ ເຕືອນໄພລ່ວງໜ້າ ກ່ຽວກັບ ວັດຊະພຶດ, ສັດຕູພຶດ, ແມງໄມ້ ແລະ ພະຍາດລະບາດ ຂອງ ສັດລ້ຽງ.	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມ ແຜນການ ແລະ ການຮ່ວມມື, ກົມປູກຝັງ, ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳ, ປ່າໄມ້ ແລະ ພັດທະນາຊຸມນະບົດ	✓	✓	1 ແຜນແຫ່ງຊາດ ແລະ 18 ແຜນ ໃນຂັ້ນແຂວງ
	ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແຜນຕິດຕາມກວດກາ ແລະ ເຕືອນໄພລ່ວງໜ້າ ກ່ຽວກັບ ວັດຊະພຶດ, ສັດຕູພຶດ, ແມງໄມ້ ແລະ ພະຍາດລະບາດ ຂອງສັດລ້ຽງ.	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມ ແຜນການ ແລະ ການຮ່ວມມື, ກົມປູກຝັງ, ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳ, ປ່າໄມ້ ແລະ ພັດທະນາຊຸມນະບົດ	✓	✓	ຢ່າງໜ້ອຍ 6 ແຂວງ ໄດ້ ຮັບການພັດທະນາ ແລະ ທົດລອງ
	ສະໜອງອຸປະກອນ ເພື່ອການກຽມພ້ອມ ແລະ ເຕືອນໄພເຫດການ ສຸກເສີນ ແລະ ໃຫ້ຄຳແນະນຳແກ້ໄຂຊຸມຊົນໃນເຂດຊຸມນະບົດ ເພື່ອ ໃຫ້ຊາວກະສິກອນໄດ້ເຂົ້າເຖິງແຫຼ່ງຂໍ້ມູນໃນເວລາທີ່ຕ້ອງການ ຕົວຢ່າງ: ໂທລະໂຄ້ງ, ເຄື່ອງກະຈາຍສຽງ ແລະ ກະດານຂ່າວ ຫຼື ການພະຍາກອນ ກ່ຽວກັບ ອຸຕຸກເສດ.	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມ ສິ່ງເສີມກະສິກຳ ແລະ ສະຫະກອນ, ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳ, ປ່າໄມ້ ແລະ ພັດທະນາຊຸມນະບົດ	✓		ຈຳນວນຂອງອຸປະກອນ ທີ່ ສະໜອງ ໃນ 18 ແຂວງ ຂອງທົ່ວປະເທດ

1.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດກະສິກຳ. ນອກນີ້ ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນຮັບຜິດຊອບຫຼັກຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ພ້ອມທັງ ກຳນົດກອບເວລາ ສຳລັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວໄລຍະກາງ ຫາ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ມາດຕະການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025 - 2030	2030 - 2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
	ປັບປຸງບົດແນະນຳ ແລະ ສ້າງຄູ່ມືມາດຕະຖານການດຳເນີນງານ (SOP) ກ່ຽວກັບ ລະບົບເຕືອນໄພລ່ວງໜ້າ ແລະ ກົນໄກການສົ່ງຂໍ້ຄວມສຳລັບຂະແໜງກະສິກຳ.	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມສົ່ງເສີມກະສິກຳ ແລະ ສະຫະກອນ, ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳ, ປ່າໄມ້ ແລະ ພັດທະນາຊຸມນະບົດ, ກົມອຸຕຸນິຍົມ ແລະ ອຸທິກກະສາດ, ກົມສົ່ງແວດລ້ອມ	✓		ໃຫ້ໄດ້ 18 ບົດແນະນຳ ຫຼື ຄູ່ມືມາດຕະຖານການດຳເນີນງານ (SOP) ໄດ້ຮັບການພັດທະນາ ແລະ ຮັບຮອງເພື່ອ ນຳໃຊ້ (1 ບົດແນະນຳຕໍ່ 1 ແຂວງ)
	ສ້າງລະບົບຕິດຕາມກວດກາ, ການພະຍາກອນອາກາດ ແລະ ປະເມີນຄວາມສ່ຽງຕໍ່ໄພພິບັດ ສຳລັບ ຂະແໜງກະສິກຳ ໂດຍເຊື່ອມໂຍງກັບຫຼາຍກົມໃນກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ກະຊວງ ອື່ນໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເຊັ່ນ: ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ກະຊວງອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າ (ເຂື່ອນ) ແລະ ຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ (ແຂວງ, ເມືອງ ແລະ ບ້ານ) ຊຶ່ງລະບົບດັ່ງກ່າວ ຄວນໄດ້ສະໜອງຂໍ້ມູນໃຫ້ພຽງພໍ ແລະ ທັນກັບເຫດການຕົວຈິງ.	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳ, ປ່າໄມ້ ແລະ ພັດທະນາຊຸມນະບົດ, ກົມອຸຕຸນິຍົມ ແລະ ອຸທິກກະສາດກະຊວງອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າ	✓		ຢ່າງນ້ອຍ 1 ລະບົບຕິດຕາມກວດກາ ໃນຂະແໜງກະສິກຳໄດ້ຮັບການພັດທະນາໃນຂັ້ນສູນກາງ

1.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດກະສິກຳ. ນອກນີ້ ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນຮັບຜິດຊອບຫຼັກຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ພ້ອມທັງ ກຳນົດກອບເວລາ ສຳລັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວໂລຍະກາງ ຫາ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ມາດຕະການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025 - 2030	2030 - 2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
	ສ້າງທີມງານຄຸຝຶກຂັ້ນສູນກາງ ທີ່ປະກອບມາຈາກບຸກຄະລາກອນຂອງ ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ໂດຍຈັດຝຶກອົບຮົມດ້ານການເປັນຄຸຝຶກ ໃຫ້ບຸກຄະລາກອນດັ່ງກ່າວ ໃນດ້ານການສົ່ງເສີມການປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຢູ່ໃນຂະແໜງກະສິກຳ.	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມແຜນການ ແລະ ການຮ່ວມມື, ກົມສິ່ງແວດລ້ອມ	✓		ຢ່າງໜ້ອຍ 100 ຄຸຝຶກຂັ້ນສູນກາງໄດ້ຮັບການຝຶກອົບຮົມດ້ານການເປັນຄຸຝຶກດ້ານການປັບຕົວ ຕໍ່ປີ
ຄາດໝາຍ 6: ປັບປຸງເຄື່ອງມື, ກົນໄກ ແລະ ສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກ ສຳລັບການກຽມພ້ອມຮັບມືກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ.^{153 154}					
ຈຸດປະສົງ 1: ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ເຄື່ອງມື ແລະ ກົນໄກຕ່າງໆ ລວມທັງ ຊ່ອງທາງການສື່ສານ ຂອງບັນດາອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ເຊື່ອມສານເອົາວຽກງານການປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າ	ພັດທະນາຄູ່ມື ແລະ ຄຳແນະນຳ ກ່ຽວກັບການສ້າງສູນຫຼືບໄຟໃຫ້ສັດລ້ຽງ ເຊັ່ນ: ຄອກແບ້, ຄອກງົວ, ໜອງປາ ຫຼື ຟາມກົບ ພ້ອມທັງ ເພີ່ມມາດຕະຖານຄວາມປອດໄພ ຫຼື ປະຕິບັດຕາມຫຼັກການດ້ານເຕັກນິກວິຊາການ. ພ້ອມທັງພັດທະນາ ແລະ ນຳໃຊ້ເຄື່ອງມື ທີ່ທັນສະໄໝ ເຂົ້າໃນວຽກງານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເປັນຕົ້ນ: ໂຕຮນ, ພາບ	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມລ້ຽງສັດ ແລະ ການປະມົງ	✓		ຢ່າງໜ້ອຍ 1 ຄູ່ມື ຫຼື ຄຳແນະນຳ ໄດ້ຮັບການພັດທະນາກ່ຽວກັບການສ້າງສູນຫຼືບໄຟໃຫ້ສັດລ້ຽງ

¹⁵³ MAF (2022). ແຜນປະຕິບັດງານສຳລັບການຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງໄພພິບັດໃນຂະແໜງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ (2022-2025)

¹⁵⁴ MAF (2020). ແຜນປະຕິບັດງານສຳລັບຂະແໜງການລ້ຽງສັດ ແລະ ການປະມົງ (2021-2025)

1.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດກະສິກຳ. ນອກນີ້ ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນຮັບຜິດຊອບຫຼັກຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ພ້ອມທັງ ກຳນົດກອບເວລາ ສຳລັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວໄລຍະກາງ ຫາ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ມາດຕະການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025 - 2030	2030 - 2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
ອາກາດ ເຂົ້າໃນຂະບວນການວາງແຜນລົງຮອດຊາວກະສິກອນຂັ້ນບ້ານ.	ຖ່າຍດາວທຽມ ແລະ ພາບຖ່າຍທາງອາກາດ ແລະ ສ້າງຄວາມສາມາດໃຫ້ແກ່ບຸກຄະລາກອນໃນການນຳໃຊ້ເຄື່ອງດັ່ງກ່າວ.				
	ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກິດຈະກຳສ້າງຄວາມຮັບຮູ້ໃຫ້ແກ່ຊຸມຊົນທ້ອງຖິ່ນ ທີ່ມີຄວາມສ່ຽງຕໍ່ໄພພິບັດ ເພື່ອເພີ່ມຄວາມເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບຄວາມສ່ຽງ ແລະ ໃຫ້ສາມາດຮັບມືກັບໄພພິບັດທີ່ຕິດພັນກັບການປ່ຽນແປງສະພາບພູມອາກາດ.	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມສິ່ງເສີມກະສິກຳ ແລະ ສະຫະກອນ ແລະ ສາຍຕັ້ງຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ, ກົມສິ່ງແວດລ້ອມ	✓		ຢ່າງໜ້ອຍ 20 ກິດຈະກຳການສ້າງຄວາມຮັບຮູ້ໃຫ້ແກ່ຊຸມຊົນໃນຂັ້ນແຂວງ ແລະ ເມືອງ ໄດ້ຮັບການຈັດຂຶ້ນ
	ດຳເນີນການສຶກສາທິດລອງ ໃນເມືອງຕົວແບບທີ່ຖືກຄັດເລືອກ ເພື່ອສ້າງວິທີການຄິດໄລ່ທີ່ເປັນມາດຕະຖານ ກ່ຽວກັບ ມູນຄ່າຄວາມເສຍຫາຍທີ່ເກີດຈາກໄພພິບັດ ທີ່ຕິດພັນກັບການປ່ຽນແປງຂອງສະພາບພູມອາກາດ ໃນຂະແໜງກະສິກຳ.	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມແຜນການ ແລະ ການຮ່ວມມື, ກົມປູກຝັງ, ກົມລ້ຽງ ສັດ ແລະ ການປະມົງ	✓		ຢ່າງໜ້ອຍ 6 ການສຶກສາທິດລອງ ໃນເມືອງຕົວແບບ ໄດ້ຮັບການດຳເນີນ
	ພັດທະນາ ຄູ່ມື, ບົດເນະນຳ ແລະ ແຜ່ນຜັບ ກ່ຽວກັບຄວາມຮູ້ພື້ນຖານດ້ານການຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງຕໍ່ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ໄພພິບັດ ສຳລັບກະສິກຳ.	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມສິ່ງເສີມກະສິກຳ ແລະ ສະຫະກອນກົມປູກຝັງ, ກົມລ້ຽງສັດ ແລະ ການປະມົງ, ສະຖາ	✓		ຢ່າງໜ້ອຍ 1 ບົດເນະນຳ ແລະ ແຜ່ນຜັບ ໃນລະດັບຊາດ ແລະ 5 ສະບັບສຳລັບ

1.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດກະສິກຳ. ນອກນີ້ ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນຮັບຜິດຊອບຫຼັກຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ພ້ອມທັງ ກຳນົດກອບເວລາ ສຳລັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວໄລຍະກາງ ຫາ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ມາດຕະການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025 - 2030	2030 - 2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
		ບັນຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳ, ປ່າໄມ້ ແລະ ພັດທະນາ ຊຸມນະບົດ			ແຂວງ ໄດ້ຮັບການພັດທະນາ ໃນຂົງເຂດກະສິກຳ
	ພັດທະນາມາດຕະຖານ, ປຶ້ມຄູ່ມື ແລະ ບົດແນະນຳ ກ່ຽວກັບການ ຄົ້ນຄວ້າພະຍາດສັດ ຮ່ວມກັບພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ.	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມ ລ້ຽງສັດ ແລະ ການປະມົງ, ສະຖາບັນ ຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳ, ປ່າໄມ້ ແລະ ພັດທະນາ ຊຸມນະບົດ	✓		ຢ່າງໜ້ອຍ 1 ປຶ້ມຄູ່ມື ແລະ ບົດແນະນຳ ກ່ຽວກັບການ ຄົ້ນຄວ້າພະຍາດສັດ ຮ່ວມ ກັບພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນໄດ້ ຮັບການພັດທະນາຕາມ ມາດຕະຖານລະດັບຊາດ ແລະ ສາກົນ
	ສະໜອງການຝຶກອົບຮົມ ກ່ຽວກັບການແລກປ່ຽນຂໍ້ມູນ ແລະ ຄວາມເຂົ້າໃຈດ້ານການຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງຕໍ່ການປ່ຽນແປງດິນ ຟ້າອາກາດ ແລະ ໄພພິບັດ ສຳລັບ ພະນັກງານຂັ້ນສູນກາງ, ແຂວງ ແລະ ເມືອງ ຢູ່ໃນຂະແໜງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແລະ ຂະແໜງ ການອື່ນໆ.	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມ ແຜນການ ແລະ ການຮ່ວມມື	✓		ຢ່າງໜ້ອຍ 10 ກອງປະຊຸມ ຝຶກອົບຮົມທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ໃນ ທົ່ວປະເທດ ໄດ້ຈັດຂຶ້ນໃນ ຂັ້ນຕ່າງໆ ຕໍ່ປີ

1.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດກະສິກຳ. ນອກນີ້ ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນຮັບຜິດຊອບຫຼັກຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ພ້ອມທັງ ກຳນົດກອບເວລາ ສຳລັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວໄລຍະກາງ ຫາ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ມາດຕະການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025 - 2030	2030 - 2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
	ວາງແຜນງົບປະມານຢ່າງພຽງພໍ ເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກິດຈະກຳການປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນ ແປງດິນຟ້າອາກາດ ຢູ່ຂັ້ນແຂວງ, ເມືອງ ແລະ ບ້ານ.	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມແຜນການ ແລະ ການຮ່ວມມື	✓		ຕົວເລກງົບປະມານ ຫຼື ສ່ວນຮ້ອຍຂອງງົບປະມານ ທີ່ໄດ້ຈັດສັນໃຫ້ກັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກິດຈະກຳການປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຢູ່ຂັ້ນແຂວງ, ເມືອງ ແລະ ບ້ານ.
	ດຳເນີນການສຶກສາຄວາມເປັນໄປໄດ້ ກ່ຽວກັບການສ້າງປະກັນໄພຂອງຂະແໜງກະສິກຳ, ການເງິນຈຸລະພາກ ແລະ ສ້າງກອງທຶນສຳຮອງ ສຳລັບເຫດການສຸກເສີນຈາກໄພພິພັດໃນຂະແໜງກະສິກຳ.	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມແຜນການ ແລະ ການຮ່ວມມື, ກົມສິ່ງເສີມກະສິກຳ ແລະ ສະຫະກອນ, ກົມປູກຝັງ, ກົມລ້ຽງສັດ ແລະ ການປະມົງ, ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳ, ປ່າໄມ້ ແລະ ພັດທະນາຊຸມນະບົດ ກະຊວງແຮງງານ ແລະ ສະຫວັດ ດີການ ສັງຄົມ: ກົມສັງຄົມສົງເຄາະ	✓		ຢ່າງໜ້ອຍ 1 ການສຶກສາ ຫຼື ຄົ້ນຄວ້າຄວາມເປັນໄປໄດ້ກ່ຽວກັບການສ້າງປະກັນໄພ ແລະ 1 ກອງທຶນສຳຮອງດ້ານໄພພິພັດໃນລະດັບຊາດ ໄດ້ຮັບການສ້າງຂຶ້ນ

1.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດກະສິກຳ. ນອກນີ້ ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນຮັບຜິດຊອບຫຼັກຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ພ້ອມທັງ ກຳນົດກອບເວລາ ສຳລັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວໄລຍະກາງ ຫາ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ມາດຕະການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025 - 2030	2030 - 2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
	ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃນວຽກງານຕິດຕາມ, ປະເມີນຜົນ ແລະ ລາຍງານໃນຂະແໜງກະສິກຳ ເພື່ອໃຫ້ສາມາດສົ່ງຂໍ້ມູນຢ່າງປົກກະຕິ ແລະ ທັນກັບສະພາບອາກາດປະຈຳລະດູການ, ເດືອນ ແລະ ອາທິດ ແລະ ການເຕືອນໄພລ່ວງໜ້າ ໄປຫາກົມ-ກອງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໃນກະຊວງ ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ.	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມອຸຕຸນິຍົມ ແລະ ອຸທິກກະສາດ, ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳ, ປ່າໄມ້ ແລະ ພັດທະນາຊຸມນະບົດ, ກົມຊົນລະປະທານ	✓		ກິດຈະກຳສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃນວຽກງານຕິດຕາມ, ປະເມີນຜົນ ແລະ ລາຍງານໃນຂະແໜງກະສິກຳ ໄດ້ຮັບການຈັດຂຶ້ນ 2 ຄັ້ງ ຕໍ່ປີ ໃນຂັ້ນສູນກາງ ຫຼື ຂັ້ນກະຊວງ
	ສະໜອງທຶນຮອນໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນຜູ້ທຸກຍາກ ເພື່ອລົງທຶນໃສ່ແນວພັນພືດ, ເຄື່ອງຈັກ, ຊົນລະປະທານ, ປຸ່ຍ, ຢາປາບສັດຕູພືດ, ແລະ ຊະນິດພັນສັດ ໂດຍຜ່ານການເຂົ້າເຖິງສິນເຊື້ອ, ເງິນກູ້, ການປະກັນໄພຄວາມສ່ຽງ ແລະ ກອງທຶນຄຸ້ມຄອງຊຸມຊົນ ສຳລັບກິດຈະກຳກະສິກຳແບບຍືນຍົງ ແລະ ການພັດທະນາຊຸມນະບົດ ຫຼື ອື່ນໆ.	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳ, ປ່າໄມ້ ແລະ ພັດທະນາຊຸມນະບົດ, ກົມປູກຝັງ, ກົມແຜນການ ແລະ ການຮ່ວມມື	✓	✓	ຈຳນວນເງິນທຶນສະໜັບສະໜູນໃຫ້ຊາວກະສິກອນຜູ້ທຸກຍາກ ໃນການລົງທຶນປູກຕົ້ນພືດ, ລ້ຽງສັດ ແລະ ອື່ນໆ.
	ປັບປຸງພື້ນຖານໂຄງລ່າງ ເພື່ອເຊື່ອມຈອດເຂດຊຸມນະບົດ ແລະ ຕົວເມືອງ ຜ່ານການສະໜອງສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກ ແລະ ການບໍລິການທີ່ຈຳເປັນ ເຊັ່ນ: ເສັ້ນທາງ, ໄຟຟ້າ, ຕະຫຼາດ ແລະ ອື່ນໆ	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມແຜນການ ແລະ ການຮ່ວມມື, ສະຖາບັນ	✓	✓	ຈຳນວນໂຄງການການປັບປຸງພື້ນຖານໂຄງລ່າງ ເພື່ອເຊື່ອມຈອດເຂດ

1.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດກະສິກຳ. ນອກນີ້ ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນຮັບຜິດຊອບຫຼັກຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ພ້ອມທັງ ກຳນົດກອບເວລາ ສຳລັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວໄລຍະກາງ ຫາ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ມາດຕະການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025 - 2030	2030 - 2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
	ເພື່ອຍົກສູງສະມັດຕະພາບດ້ານກະສິກຳ ແລະ ຄວາມໝັ້ນຄົງດ້ານສະບຽງອາຫານ.	ຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳ, ປ່າໄມ້ ແລະ ພັດທະນາຊຸມນະບົດ ກະຊວງໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ			ຊຸມນະບົດ ແລະ ຕົວເມືອງ ລວມທັງການສະໜອງ ສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກ ທີ່ຈຳເປັນ

2. ປ່າໄມ້ ແລະ ການວາງແຜນການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ

2.1 ດ້ານນະໂຍບາຍ ຂອງຂະແໜງການ ແລະ ການພິຈາລະນາໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ

ປ່າໄມ້ ແລະ ຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ ແມ່ນມີບົດບາດສໍາຄັນໃນແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ, ການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ, ອະນຸລັກຊີວະນານາພັນ ແລະ ການຫຼຸດຜ່ອນບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ. ສະນັ້ນ, ລັດຖະບານ ສປປ ລາວ ຈຶ່ງໄດ້ຖືເອົາການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ປົກປ້ອງປ່າໄມ້ໃຫ້ຍືນຍົງ ເປັນວຽກງານບຸລິມະສິດ ໄປຄຽງຄູ່ກັບການປັບປຸງຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນບັນດາເຜົ່າ ແລະ ຜູ້ທີ່ເພິ່ງພາອາໄສຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ເປັນຫຼັກ. ນອກນັ້ນ, ບົດສື່ສານແຫ່ງຊາດ ແລະ NDC ຂອງ ສປປ ລາວ ຍັງໄດ້ກໍານົດໃຫ້ປ່າໄມ້ ເປັນຂະແໜງການຫຼັກ ສໍາລັບການຫຼຸດຜ່ອນການປ່ອຍທາດອາຍເຮືອນແກ້ວ.¹⁵⁵

ສປປ ລາວ ຍັງຍົກສູງຄວາມສໍາຄັນ ຂອງການຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້, ການເພີ່ມການປົກຫຸ້ມເນື້ອທີ່ປ່າໄມ້ ແລະ ຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້. ສະນັ້ນ, ລັດຖະບານ ຈຶ່ງໄດ້ກໍານົດນະໂຍບາຍ ແລະ ເປົ້າໝາຍ ກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ ແລະ ຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ໃນໄລຍະ 10 ປີຂ້າງໜ້າ ໂດຍໄດ້ກໍານົດທີ່ດິນປ່າໄມ້ໃຫ້ໄດ້ໃນຈໍານວນ 16.5 ລ້ານເຮັກຕາ (ຫຼື 70 ສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງພື້ນທີ່ທົ່ວປະເທດ) ແລະ ກໍານົດຄາດໝາຍການເພີ່ມການປົກຫຸ້ມຂອງປ່າໄມ້ໃຫ້ໄດ້ 70 ສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງເນື້ອທີ່ທົ່ວປະເທດ. ເພື່ອບັນລຸເປົ້າໝາຍດັ່ງກ່າວ, ກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ຈຶ່ງເປັນພາກສ່ວນຫຼັກໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາໂຄງການຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ ຊຶ່ງລວມເອົາທັງການພັດທະນາບັນດານະໂຍບາຍ ແລະ ແຜນຍຸດທະສາດຕ່າງໆ ເປັນຕົ້ນ: ການພັດທະນາ ຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດການຫຼຸດຜ່ອນການປ່ອຍທາດອາຍເຮືອນແກ້ວຈາກການທໍາລາຍປ່າໄມ້ ແລະ ການເສື່ອມໂຊມຂອງປ່າໄມ້ (REDD+) ຮອດປີ 2025 ແລະ ວິໄສທັດ ຮອດປີ 2030.¹⁵⁶ ຈຸດປະສົງ ຂອງຍຸດທະສາດດັ່ງກ່າວ ແມ່ນເພື່ອກໍານົດທິດທາງການພັດທະນາ REDD+ ແລະ ພັດທະນາແຜນການເຄື່ອນໄຫວ ແລະ ໂຄງການຕ່າງໆ ເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດທັງໃນໄລຍະສັ້ນ ແລະ ຍາວ, ແນໃສ່ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນການປ່ອຍທາດອາຍເຮືອນແກ້ວຈາກການທໍາລາຍປ່າໄມ້ ແລະ ການເສື່ອມໂຊມຂອງປ່າໄມ້ ພ້ອມທັງສົ່ງເສີມການຟື້ນຟູ ແລະ ການປູກປ່າ ເພື່ອເພີ່ມການດູດຊັບທາດອາຍກາກບອນ ແລະ ປະກອບສ່ວນ ຕໍ່ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ກໍ່ຄືການປັບປຸງຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນໃຫ້ດີຂຶ້ນ.

ໃນດ້ານການຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້, ລັດຖະທໍາມະນູນ ຂອງ ສປປ ລາວ ສະບັບປີ 2015 ໄດ້ກໍານົດໃຫ້ຊັບພະຍາກອນທໍາມະຊາດ ລວມທັງ ທີ່ດິນ ເປັນຊັບສິນ ຂອງຊຸມຊົນໃນທົ່ວປະເທດ. ລັດໄດ້ມອບໜ້າທີ່ການປົກຄອງໃນແຕ່ລະຂັ້ນ ໃນການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນທໍາມະຊາດແບບລວມສູນ ພ້ອມທັງສົ່ງເສີມການປົກປ້ອງ, ຄຸ້ມຄອງ, ຟື້ນຟູ ແລະ ພັດທະນາທີ່ດິນໃຫ້ມີຄວາມຍືນຍົງ.¹⁵⁷ ນອກຈາກນີ້, ຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດສໍາລັບການຈັດສັນທີ່ດິນ ທີ່ຮັບຮອງໃນປີ 2018 ຍັງໄດ້ກໍານົດຂອບເຂດ, ປະເພດ ແລະ ການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ເພື່ອຈຸດປະສົງໃນການຄຸ້ມຄອງ, ປົກປັກຮັກສາ, ພັດທະນາ ແລະ ນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ເພື່ອໃຫ້ເກີດຄວາມຍືນຍົງ. ຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດດັ່ງກ່າວ ຍັງໄດ້ກໍານົດໃຫ້ມີການສະຫງວນ ແລະ ອະນຸລັກທີ່ດິນ ເພື່ອໃຫ້ເປັນພື້ນທີ່ປ່າ ໂດຍກວມເອົາ 70 ສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງທີ່ດິນທົ່ວປະເທດ ລວມທັງດິນບໍລິເວນນໍ້າ. ພື້ນທີ່ປະເພດປ່າ ປະກອບມີ ປ່າປົກປ້ອງ, ປ່າສະຫງວນ ແລະ ປ່າຜະລິດ ລວມທັງປູກປ່າ. ປະຈຸບັນນີ້, ກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ກໍາລັງຜັນຂະຫຍາຍຍຸດທະສາດດັ່ງກ່າວ ໃຫ້ເປັນແຜນລະອຽດຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ ເພື່ອສົ່ງເສີມການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນທໍາມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມແບບເຊື່ອມສານລວມທັງການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ. ການຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ແລະ ຍືນຍົງ ໂດຍສະເພາະ ການກໍານົດສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບໃນແຕ່ລະຂັ້ນ ແມ່ນມີຄວາມຄືບໜ້າ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ໃນໄລຍະຜ່ານມາ. ນອກຈາກນີ້, ຍຸດທະສາດປ່າໄມ້ແຫ່ງຊາດ ສະບັບປັບປຸງ ຍັງໄດ້ເຊື່ອມສານເອົາເນື້ອໃນ ຂອງຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດສໍາລັບການຈັດສັນທີ່ດິນ ເຂົ້າໃນຍຸດທະສາດດັ່ງກ່າວ ຊຶ່ງທັງສອງຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດນີ້ ແມ່ນຈະຊ່ວຍສົ່ງເສີມການສ້າງຄວາມທົນທານຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ສ້າງການເຊື່ອມໂຍງ ລະຫວ່າງ ວຽກງານການປັບຕົວ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ.

¹⁵⁵ ລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວ (2021). ແຜນງານແຫ່ງຊາດປະກອບສ່ວນແກ້ໄຂບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ (NDC)

¹⁵⁶ ລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວ (2021). ຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດການຫຼຸດຜ່ອນການປ່ອຍທາດອາຍເຮືອນແກ້ວຈາກການທໍາລາຍປ່າໄມ້ ແລະ ການເສື່ອມໂຊມຂອງປ່າໄມ້ (NRS) ຮອດປີ 2025 ແລະ ວິໄສທັດ 2030

¹⁵⁷ ລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວ (2015). ລັດຖະທໍາມະນູນແຫ່ງ ສປປ ລາວ

2.2 ຄາດໝາຍການປັບຕົວທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ

ຕາຕະລາງລຸ່ມນີ້ ໄດ້ສັງລວມເອົາບັນດາຜົນກະທົບ ຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດຕໍ່ກັບຂົງເຂດປ່າໄມ້ ແລະ ການວາງແຜນການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ພ້ອມທັງ ຄາດໝາຍ ແລະ ບາງມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ການປັບຕົວທີ່ສໍາຄັນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂອງຂະແໜງການ.

ຂົງເຂດປ່າໄມ້ ແລະ ການວາງແຜນການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ		
 ນໍ້າຖ້ວມ	 ອຸນຫະພູມສູງ	 ປະລິມານນໍ້າຝົນຫຼຸດລົງ
 ພະຍາດ ແລະ ສັດຕູພືດ ເພີ່ມຂຶ້ນ	 ສູນເສຍການປົກຄຸມຂອງປ່າໄມ້ຍ້ອນໄຟໄໝ້ປ່າ	 ການເຊາະເຈືອນຂອງດິນ
ຜົນກະທົບຂອງການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ	ຄາດໝາຍການປັບຕົວ	ມາດຕະການການປັບຕົວ
	1. ພັດທະນາກະສິກໍາແບບຍືນຍົງໄປຄຽງຄູ່ ກັບການປົກປັກຮັກສາປ່າໄມ້ ແລະ ການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ	ພັດທະນາ ແລະ ປັບປຸງແຜນທີ່ດ້ານຄວາມສ່ຽງ ແລະ ຄວາມບອບບາງຕໍ່ສະພາບພູມອາກາດສໍາລັບຂະແໜງປ່າໄມ້ ແລະ ວາງແຜນ ການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນ ການເຊື່ອມສານເອົາວຽກງານການປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ເຂົ້າໃນແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ແລະ ພັດທະນາປ່າໄມ້ໃນທຸກຂັ້ນ.
		ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ, ປັບປຸງ, ເສີມຂະຫຍາຍການວາງແຜນຄຸ້ມຄອງພູມິທັດປ່າໄມ້ ແລະ ການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ແລະ ການຂະຫຍາຍພື້ນທີ່ກະສິກໍາ ໂດຍອີງຕາມພື້ນທີ່ຈັດສັນໃຫ້ ໂດຍມີການພິຈາລະນາເຖິງຜົນກະທົບທາງດ້ານສັງຄົມ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ
	2. ສົ່ງເສີມການປູກຕົ້ນໄມ້, ການປູກປ່າ ແລະ ການຟື້ນຟູປ່າ	ສົ່ງເສີມ ແລະ ຄຸ້ມຄອງການປູກຕົ້ນໄມ້ ສໍາລັບທັງຈຸດປະສົງດ້ານການຜະລິດເພື່ອເປັນສິນຄ້າ ແລະ ອະນຸລັກ ໂດຍອີງຕາມກົດໝາຍ, ລະບຽບການ, ມາດຕະຖານ ແລະ ແຜນຈັດສັນທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ໂດຍຜ່ານການທົບທວນການມີສ່ວນຮ່ວມ ແລະ ຮູບແບບການເປັນຄູ່ຮ່ວມງານ ລະຫວ່າງພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ
		ສົ່ງເສີມການຟື້ນຟູປ່າຕາມຄາດໝາຍສະເພາະ ຫຼື ຈຸດປະສົງການຄຸ້ມຄອງ ຂອງປ່າແຕ່ລະປະເພດ ໂດຍຜ່ານການທົບທວນ ແລະ ການປັບປຸງການລົງທຶນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ຂອງທຸກໆພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ
	3. ເຊື່ອມໂຍງການພັດທະນາໂຄງລ່າງພື້ນຖານ ກັບການປົກປັກຮັກສາປ່າໄມ້ ແລະ ຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້.	ສ້າງ ແລະ ປັບປຸງນິຕິກຳກ່ຽວກັບການຫັນປ່ຽນການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ, ເພື່ອພັດທະນາໂຄງລ່າງພື້ນຖານ, ການເຊົ່າຫຼື ສໍາປະທານທີ່ດິນ ໂດຍຜ່ານຂະບວນການຍື່ນປະມຸນ ຫຼື ຈັດປະມຸນ ຊຶ່ງອີງຕາມແຜນ ທີ່ການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້

		ປັບປຸງ ແລະ ຂະຫຍາຍການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການຄຸ້ມຄອງ ພູມີທັດປ່າໄມ້, ລວມເຖິງການວາງແຜນການນໍາໃຊ້ດິນ ແບບເຊື່ອມສານ ໂດຍມີ ການປະສານງານກັບຂະແໜງ ພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່, ໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ ແລະ ອື່ນໆ.
	4. ສົ່ງເສີມການຢຸດຕິການເຮັດກະສິກໍາ ແບບເລື່ອນລອຍ ໂດຍສົ່ງເສີມການ ຜະລິດກະສິກໍາແບບປະສົມປະສານ ແລະ ຄວບຄຸມໄຟໄໝ້ປ່າ ແລະ ຫຼຸດ ຜ່ອນການເສື່ອມໂຊມ ຂອງດິນ	ສ້າງຄວາມອາດສາມາດໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດນະໂຍ ບາຍ, ກົດໝາຍ ແລະ ນິຕິກຳຕ່າງໆ ທີ່ມີແລ້ວ ເພື່ອຫຼຸດ ຜ່ອນ ແລະ ແກ້ໄຂບັນຫາກ່ຽວກັບການເຮັດກະສິກໍາ ແບບເລື່ອນລອຍ, ພ້ອມທັງສົ່ງເສີມການຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ ແບບຍືນຍົງ ແລະ ການປັບປຸງຊີວິດການເປັນຢູ່ ຂອງ ປະຊາຊົນທີ່ອາໄສປ່າໄມ້.
		ພັດທະນາ ແລະ ປັບປຸງບົດແນະນຳການຄຸ້ມຄອງໄຟໄໝ້ ປ່າ ໃນຂັ້ນຊຸມຊົນ

2.3 ມາດຕະການການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ສັງລວມບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດປ່າໄມ້ ແລະ ການວາງແຜນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ. ນອກນີ້ ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນ ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາສຳລັບກິດຈະກຳການປັບຕົວ ທັງໃນໄລຍະກາງ ຫາ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ມາດຕະການການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025-2030	2030 - 2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
ຄາດໝາຍ 1: ພັດທະນາກະສິກຳແບບຍືນຍົງ ໄປຄຽງຄູ່ກັບການປົກປັກຮັກສາປ່າໄມ້ ແລະ ການວາງແຜນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ.^{158 159 160}					
ຈຸດປະສົງ 1: ແກ້ໄຂບັນຫາການທຳລາຍພື້ນທີ່ປ່າໄມ້ເພື່ອຂະຫຍາຍພື້ນທີ່ກະສິກຳ ໂດຍປະຕິບັດຕາມບັນດານິຕິກຳທີ່ກ່ຽວຂ້ອງແລະ ມີການວາງແຜນຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ ແລະ ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນແບບຍືນຍົງ	ເຊື່ອມສານເອົາວຽກງານການປັບຕົວຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ເຂົ້າໃນຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານ ກ່ຽວກັບການວາງແຜນປ່າໄມ້ ແລະ ນຳໃຊ້ທີ່ດິນ.	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມແຜນການ ແລະ ການຮ່ວມມື, ກົມປ່າໄມ້	✓		ແຜນພັດທະນາ 5 ປີ ຂອງກະຊວງລວມທັງຍຸດທະສາດປ່າໄມ້ ແຫ່ງຊາດ ແລະ ຍຸດທະສາດການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແຫ່ງຊາດ ແລະ ແຜນງານອື່ນໆ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ໄດ້ຮັບການປັບປຸງ ແລະ ເຊື່ອມສານວຽກງານການປັບຕົວ
	ພັດທະນາ ແລະ ປັບປຸງແຜນທີ່ດ້ານຄວາມສ່ຽງ ແລະ ຄວາມບອບບາງຕໍ່ສະພາບພູມອາກາດສຳລັບຂະແໜງປ່າໄມ້ ແລະ ວາງແຜນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນ ການເຊື່ອມສານເອົາວຽກງານການປັບຕົວຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າ	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ກະສິກຳ, ສກປພ	✓		ບົດການປະເມີນຄວາມສ່ຽງ ແລະ ຄວາມບອບບາງ ຕໍ່ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຂອງຂະແໜງການປ່າໄມ້ ແລະ ທີ່ດິນ ໄດ້ຮັບການປະເມີນຢ່າງໜ້ອຍ 1 ຄັ້ງ ໃນທຸກ 5 ປີ

¹⁵⁸ ລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວ (2021). ແຜນງານແຫ່ງຊາດປະກອບສ່ວນແກ້ໄຂບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ (NDC)

¹⁵⁹ MAF (2022). ແຜນປະຕິບັດງານສຳລັບການຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງໄພພິບັດໃນຂະແໜງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ (2022-2025)

¹⁶⁰ ລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວ (2021). ຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດການຫຼຸດຜ່ອນການປ່ອຍທາດອາຍເຮືອນແກ້ວຈາກການທຳລາຍປ່າໄມ້ ແລະ ການເສື່ອມໂຊມຂອງປ່າໄມ້ (NRS) ຮອດປີ 2025 ແລະ ວິໄສທັດ 2030

2.3 ມາດຕະການການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ສັງລວມບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດປ່າໄມ້ ແລະ ການວາງແຜນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ. ນອກນີ້ ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນ ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາສຳລັບກິດຈະກຳການປັບຕົວ ທັງໃນໄລຍະກາງ ຫາ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ມາດຕະການການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025-2030	2030 - 2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
	ອາກາດ ເຂົ້າໃນແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ແລະ ພັດທະນາປ່າໄມ້ໃນທຸກຂັ້ນ.				
	ສ້າງຄວາມອາດສາມາດໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດນະໂຍບາຍ, ກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບຕ່າງໆທີ່ມີແລ້ວ ເພື່ອແກ້ໄຂສິ່ງທ້າທາຍທີ່ຕິດພັນກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ພ້ອມທັງຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການເຮັດກະສິກຳແບບສັນຍາສອງສິ້ນ ແລະ ການຜະລິດກະສິກຳທີ່ເປັນມິດກັບສິ່ງແວດລ້ອມ ໃນທິດທາງທີ່ສອດຄ່ອງກັບຫຼັກການພັດທະນາຕາມທິດສີຂຽວ ແລະ ຍືນຍົງ.	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມແຜນການ ແລະ ການຮ່ວມມື, ກົມປ່າໄມ້	✓	✓	ຢ່າງໜ້ອຍ 10 ກອງປະຊຸມສຳມະນາ ແລະ ເຜີຍແຜ່ ນະໂຍບາຍ ແລະ ກົດໝາຍທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ໄດ້ຈັດຂຶ້ນ ຕໍ່ປີ ຫຼື ຈຳນວນພະນັກງານ ທີ່ເຂົ້າຮ່ວມກອງປະຊຸມດັ່ງກ່າວໃນທຸກຂັ້ນ
	ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ, ປັບປຸງ, ເສີມຂະຫຍາຍການວາງແຜນຄຸ້ມຄອງພູມິທັດປ່າໄມ້ ແລະ ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ແລະ ການຂະຫຍາຍພື້ນທີ່ກະສິກຳ ໂດຍອີງຕາມພື້ນທີ່ຈັດສັນໃຫ້ ໂດຍມີການພິຈາລະນາເຖິງຜົນກະທົບທາງດ້ານສັງຄົມ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ລວມທັງການຄວບຄຸມການນຳໃຊ້ຢາປາບສັດຕູພືດ, ຢາຂ້າຫຍ້າ ແລະ ຝຸ່ນເຄມີ ທີ່ເປັນອັນຕະລາຍ	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມແຜນການ ແລະ ການຮ່ວມມື, ກົມປ່າໄມ້, ກົມຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກຳ	✓	✓	ພື້ນທີ່ດິນກະສິກຳ ຈຳນວນ 4.5 ລ້ານ ເຮັກຕາ ໄດ້ຮັບການສຳຫຼວດ ແລະ ຮັບຮອງຢູ່ແຕ່ລະແຂວງ ໃນທົ່ວປະເທດ ແລະ ມີການວາງແຜນນຳໃຊ້ຕາມແຜນແມ່ບົດຈັດສັນທີ່ດິນແຫ່ງຊາດ ທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນລະດັບມະຫາພາກ ແລະ ຈຸລະພາກ

2.3 ມາດຕະການການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ສັງລວມບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດປ່າໄມ້ ແລະ ການວາງແຜນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ. ນອກນີ້ ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນ ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາສຳລັບກິດຈະກຳການປັບຕົວ ທັງໃນໄລຍະກາງ ຫາ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ມາດຕະການການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025-2030	2030 - 2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
	ຂະຫຍາຍບົດຮຽນທີ່ດິນ ແລະ ສົ່ງເສີມວິຖີຊີວິດທີ່ຫຼາກຫຼາຍ ຕາມທ່າແຮງ ຂອງທ້ອງຖິ່ນ, ໄປຄຽງຄູ່ກັບການສ້າງໂອກາດໃຫ້ ຄົນທ້ອງຖິ່ນເຂົ້າເຖິງແຫຼ່ງທຶນ ເພື່ອສົ່ງເສີມການຜະລິດກະສິກຳ ພ້ອມທັງ ສົ່ງເສີມທາງເລືອກໃນການດຳລົງຊີວິດ	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມປ່າໄມ້, ກົມ ພັດທະນາຊຸມນະບົດ ແລະ ກອງ ທຶນຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກ	✓	✓	ຈຳນວນ ຫຼື ອັດຕາສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງ ປະຊາກອນ ທີ່ມີຊີວິດການເປັນຢູ່ ທີ່ຫຼາກຫຼາຍ ຕາມທ່າແຮງ ຂອງ ທ້ອງຖິ່ນ, ໄປຄຽງຄູ່ກັບການສ້າງ ໂອກາດໃຫ້ຄົນທ້ອງຖິ່ນເຂົ້າເຖິງແຫຼ່ງ ທຶນ ເພື່ອສົ່ງເສີມການຜະລິດກະສິກຳ
	ປັບປຸງລະບົບການຕິດຕາມໃຫ້ທັນກັບສະພາບ ແລະ ການ ຕິດຕາມຂໍ້ມູນຕົວຈິງກ່ຽວກັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດສັນຍາສຳ ປະທານ, ສັນຍາດ້ານການຜະລິດກະສິກຳແບບຫຼາຍສິ້ນ ແລະ ການຂະຫຍາຍພື້ນທີ່ກະສິກຳ.	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມແຜນການ ແລະ ການຮ່ວມມື, ກົມປ່າໄມ້, ກົມ ກວດກາປ່າໄມ້	✓	✓	ຢ່າງໜ້ອຍ 1 ລະບົບຕິດຕາມລະດັບ ຊາດໄດ້ຮັບການປັບປຸງໃຫ້ທັນກັບ ສະພາບຕົວຈິງ
	ສົ່ງເສີມການຄົ້ນຄວ້າ, ພັດທະນາ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແຜນການປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໃນ ຂົງເຂດປ່າໄມ້ ແລະ ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ, ຕິດຕາມກວດກາ ແລະ ປະເມີນຄວາມບອບບາງ, ຄວາມສ່ຽງ ແລະ ຜົນກະທົບ ຂອງ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ໄພພິບັດ ທີ່ມີຕໍ່	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ສກປພ, ກົມປ່າໄມ້, ກົມຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກຳ, ກົມ ສິ່ງແວດລ້ອມ	✓		ແຜນການປັບຕົວເຂົ້າກັບການ ປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໄດ້ຮັບການ ພັດທະນາ ແລະ ຮັບຮອງ ສຳລັບ ຂົງເຂດປ່າໄມ້ ແລະ ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ

2.3 ມາດຕະການການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ສັງລວມບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດປ່າໄມ້ ແລະ ການວາງແຜນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ. ນອກນີ້ ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນ ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາສຳລັບກິດຈະກຳການປັບຕົວ ທັງໃນໄລຍະກາງ ຫາ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ມາດຕະການການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025-2030	2030 - 2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
	ຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ ລວມທັງ ລະບົບນິເວດ ແລະ ຊີວະນານາພັນ.				
	ສົ່ງເສີມການຟື້ນຟູປ່າໄມ້ໃນພື້ນທີ່ຕ່າງໆ ທີ່ປະເຊີນກັບຄວາມສ່ຽງສູງ ຕໍ່ກັບໄພນ້ຳຖ້ວມ, ພະຍຸ, ດິນເຊາະເຈື່ອນ ແລະ ອື່ນໆ	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມປ່າໄມ້	✓		ເນື້ອທີ່ຂອງພື້ນທີ່ມີການຟື້ນຟູປ່າໄມ້ໃນເຂດ ຫຼື ແຂວງ ທີ່ມີຄວາມສ່ຽງ ແລະ ຄວາມບອບບາງຕໍ່ໄພນ້ຳຖ້ວມ ແລະ ໄພແຫ້ງແລ້ງ (ເປັນເຮັກຕາ)
	ເພີ່ມທະວີການບັງຄັບໃຊ້ລະບຽບການໃຫ້ເຊົ່າ ແລະ ສຳປະທານທີ່ດິນ ເພື່ອປ້ອງກັນການຕັດໄມ້ທຳລາຍປ່າ ໄປຄຽງຄູ່ກັບການເພີ່ມທະວີຄວາມພະຍາຍາມຟື້ນຟູທີ່ດິນ ແລະ ພື້ນທີ່ປ່າໄມ້ທີ່ເຊື່ອມໂຊມ.	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມປ່າໄມ້, ກົມຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກຳ, ກົມທີ່ດິນ	✓		ຈຳນວນລະບຽບການ ກ່ຽວກັບການໃຫ້ເຊົ່າ ແລະ ສຳປະທານທີ່ດິນ ໄດ້ຮັບການປັບປຸງ ຫຼື ສ້າງຂຶ້ນໃໝ່

2.3 ມາດຕະການການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ສັງລວມບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດປ່າໄມ້ ແລະ ການວາງແຜນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ. ນອກນີ້ ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນ ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາສຳລັບກິດຈະກຳການປັບຕົວ ທັງໃນໄລຍະກາງ ຫາ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ມາດຕະການການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025-2030	2030 - 2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
	ສົ່ງເສີມການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ໂດຍຮັບປະກັນວ່າການກໍ່ສ້າງ ໂຄງການ, ການຂຸດຄົ້ນບໍ່ແຮ່ ແລະ ການຜະລິດກະສິກຳ ໃຫ້ມີ ຜົນກະທົບໜ້ອຍທີ່ສຸດ ໂດຍນຳໃຊ້ວິທີການປັບຕົວໂດຍອີງໃສ່ ລະບົບນິເວດ ເຊັ່ນ: ການຮັກສາການປົກຫຸ້ມຂອງປ່າໄມ້ ໃຫ້ມີ ຄວາມໜາແໜ້ນ ແລະ ຮັກສາຊີວະນານາພັນ ເພື່ອປ້ອງກັນ ການເຊາະເຈື່ອນຂອງດິນ.	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມປ່າໄມ້, ກົມຄຸ້ມ ຄອງທີ່ດິນກະສິກຳ, ກົມທີ່ດິນ	✓	✓	ຈຳນວນແຜນການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ທີ່ ພັດທະນາຂຶ້ນ ເພື່ອປ້ອງກັນການ ເຊາະເຈື່ອນຂອງດິນ
	ນຳໃຊ້ວິທີການຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ ແລະ ທີ່ດິນແບບຍືນຍົງ ໃນຂະ ບວນການວາງແຜນ ເພື່ອຮັບປະກັນການປັບຕົວໃນລະດັບ ທ້ອງຖິ່ນ.	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມປ່າໄມ້, ກົມຄຸ້ມ ຄອງທີ່ດິນກະສິກຳ, ກົມທີ່ດິນ	✓		ຈຳນວນແຜນການໃໝ່ ທີ່ມີການ ພິຈາລະນານຳໃຊ້ວິທີການຄຸ້ມຄອງ ປ່າໄມ້ ແລະ ທີ່ດິນແບບຍືນຍົງ
	ເສີມຂະຫຍາຍລະບຽບການຫ້າມຕັດໄມ້ ແລະ ການບັງຄັບໃຊ້ ລະບຽບການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງດັ່ງກ່າວ ໃນເຂດເສດຖະກິດພິເສດ ແລະ ພື້ນທີ່ອື່ນໆ ທີ່ມີຄວາມສ່ຽງ ຕໍ່ການຫຼຸດລົງຂອງພື້ນທີ່ ປ່າໄມ້.	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມປ່າໄມ້, ກົມ ກວດກາປ່າໄມ້	✓		ພື້ນທີ່ປ່າໄມ້ເພີ່ມຂຶ້ນ ໂດຍການ ບັງຄັບໃຊ້ລະບຽບການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ (ເປົ້າໝາຍ 70% ໃນປີ 2025)

2.3 ມາດຕະການການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ສັງລວມບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດປ່າໄມ້ ແລະ ການວາງແຜນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ. ນອກນີ້ ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນ ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາສຳລັບກິດຈະກຳການປັບຕົວ ທັງໃນໄລຍະກາງ ຫາ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ມາດຕະການການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025-2030	2030 - 2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
	ເສີມຂະຫຍາຍການຮ່ວມມືດ້ານການອະນຸລັກຊີວະນານາພັນ ເພື່ອຊ່ວຍແກ້ໄຂການຫຼຸດລົງຂອງຄວາມຫຼາກຫຼາຍທາງດ້ານຊີວະນານາພັນໃນຂົງເຂດສະເພາະໃດໜຶ່ງ ທີ່ມີຄວາມສ່ຽງ ຕໍ່ການຫຼຸດລົງຂອງພື້ນທີ່ປ່າໄມ້ ແລະ ຊີວະນານາພັນ.	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມປ່າໄມ້, ກົມກວດກາປ່າໄມ້	✓		ຈຳນວນພື້ນທີ່ອະນຸລັກຊີວະນານາພັນ ເພີ່ມຂຶ້ນ ຫຼື ໄດ້ຖືກກຳນົດຢູ່ໃນເຂດອະນຸລັກໃດໜຶ່ງ
	ເພີ່ມທະວີລະບຽບການອະນຸລັກຊີວະນານາພັນ ໂດຍການເຊື່ອມໂຍງເຂົ້າກັບການຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ ແລະ ການເຊົ່າ ຫຼື ສຳປະທານທີ່ດິນ.	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມປ່າໄມ້, ກົມກວດກາປ່າໄມ້	✓		ຈຳນວນພື້ນທີ່ອະນຸລັກຊີວະນານາພັນ ຫຼື ພື້ນທີ່ປ່າໄມ້ ໄດ້ຖືກກຳນົດຢູ່ໃນເຂດສຳປະທານການພັດທະນາ ໂຄງການໃດໜຶ່ງ ເຊັ່ນ: ໂຄງການພະລັງງານໄຟຟ້ານ້ຳຕົກ.

ຄາດໝາຍ 2: ສົ່ງເສີມການປູກຕົ້ນໄມ້ ແລະ ການຟື້ນຟູປ່າ.^{161 162 163}

¹⁶¹ ລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວ (2021). ຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດການຫຼຸດຜ່ອນການປ່ອຍທາດອາຍເຮືອນແກ້ວຈາກການທຳລາຍປ່າໄມ້ ແລະ ການເສື່ອມໃຊ້ມູນຂອງປ່າໄມ້ (NRS) ຮອດປີ 2025 ແລະ ວິໄສທັດ 2030

¹⁶² MONRE (2023). ຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດດ້ານການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຮອດປີ 2030 (ຮ່າງສະບັບສຸດທ້າຍ)

¹⁶³ MAF (2022). ແຜນປະຕິບັດງານສຳລັບການຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງໄພພິບັດໃນຂະແໜງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ (2022-2025)

2.3 ມາດຕະການການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ສັງລວມບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດປ່າໄມ້ ແລະ ການວາງແຜນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ. ນອກນີ້ ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນ ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາສຳລັບກິດຈະກຳການປັບຕົວ ທັງໃນໄລຍະກາງ ຫາ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ມາດຕະການການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025-2030	2030 - 2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
ຈຸດປະສົງ 1: ປ້ອງກັນ ການບຸກລຸກພື້ນທີ່ປູກປ່າ ທີ່ຜິດກົດໝາຍ ຫຼື ຄັດກັບລະບຽບ-ນິຕິກຳ, ມາດຕະຖານວິຊາການທີ່ນຳໄປສູ່ການຕັດໄມ້ທຳລາຍປ່າ ຫຼື ຖາກຖາງ ປ່າໄມ້ທຳມະຊາດ ແລະ ການເສື່ອມໂຊມ ຂອງຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້, ລະບົບນິເວດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ	ສົ່ງເສີມ ແລະ ຄຸ້ມຄອງການປູກຕົ້ນໄມ້ ສຳລັບທັງຈຸດປະສົງດ້ານການຜະລິດເພື່ອເປັນສິນຄ້າ ແລະ ອະນຸລັກ ໂດຍອີງຕາມກົດໝາຍ, ລະບຽບການ, ມາດຕະຖານ ແລະ ແຜນຈັດສັນທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ໂດຍຜ່ານການທົບທວນການມີສ່ວນຮ່ວມ ແລະ ຮູບແບບການເປັນຄູ່ຮ່ວມງານ ລະຫວ່າງພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ໂດຍສະເພາະ ຊຸມຊົນ ແລະ ນັກລົງທຶນ.	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມປ່າໄມ້, ກົມກວດກາປ່າໄມ້	✓	✓	ເນື້ອທີ່ຂອງພື້ນທີ່ມີການປູກປ່າໄມ້ ສຳລັບທັງຈຸດປະສົງດ້ານການຜະລິດ ເພື່ອເປັນສິນຄ້າ ແລະ ອະນຸລັກ ລວມກັນທັງໝົດໃນທົ່ວປະເທດ (ເປັນເຮັກຕາ)
	ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດນະໂຍບາຍ, ກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການຕ່າງໆທີ່ມີແລ້ວ ຊຶ່ງຕິດພັນກັບການປູກປ່າ ແລະ ການຟື້ນຟູປ່າ, ເພື່ອໃຫ້ບັນລຸຄາດໝາຍທາງດ້ານຍຸດທະສາດປ່າໄມ້, ພ້ອມກັບສ້າງຈິດສຳນຶກ, ແລະ ປັບປຸງປຶ້ມຄູ່ມື ແລະ ບົດແນະນຳວິຊາການ ທັງສຳລັບ ການຟື້ນຟູປ່າໄມ້ແບບທຳມະຊາດ ແລະ ປ່າປູກ.	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມແຜນການ ແລະ ການຮ່ວມມື, ກົມປ່າໄມ້	✓	✓	ໃຫ້ສາມາດບັນລຸ 70 ສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງເປົ້າໝາຍການປູກປ່າ ແລະ ການຟື້ນຟູປ່າ ໃນປີ 2025 ຕາມຍຸດທະສາດປ່າໄມ້ແຫ່ງຊາດ
	ສົ່ງເສີມການຟື້ນຟູປ່າ ຕາມຄາດໝາຍສະເພາະ ຫຼື ຈຸດປະສົງການຄຸ້ມຄອງ ຂອງປ່າແຕ່ລະປະເພດ ໂດຍຜ່ານການທົບທວນ ແລະ	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມປ່າໄມ້	✓	✓	ຈຳນວນເນື້ອທີ່ (ເປັນເຮັກຕາ) ຂອງການສົ່ງເສີມການຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ ຫຼື ຈຳ

2.3 ມາດຕະການການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ສັງລວມບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດປ່າໄມ້ ແລະ ການວາງແຜນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ. ນອກນີ້ ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນ ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາສຳລັບກິດຈະກຳການປັບຕົວ ທັງໃນໄລຍະກາງ ຫາ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ມາດຕະການການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025-2030	2030 - 2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
	ການປັບປຸງການລົງທຶນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ຂອງທຸກໆພາກສ່ວນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ				ນວນບໍລິສັດທີ່ເຂົ້າຮ່ວມຢ່າງໜ້ອຍໃຫ້ ໄດ້ 5 ບໍລິສັດ
	ວິເຄາະ ແລະ ພັດທະນາຮູບແບບການຟື້ນຟູປ່າໄມ້ອີງຕາມທຳແຮງ ແລະ ປະສິບການຕົວຈິງ, ລວມທັງສະໜັບສະໜູນ ການເຂົ້າເຖິງ ຮູບແບບການສະໜອງເງິນທີ່ເປັນໄປໄດ້ ເຊັ່ນ: ການຮ່ວມມືພາຍ ໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ແລະ ການລົງທຶນຈາກພາກເອກະຊົນ	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມປ່າໄມ້	✓	✓	ໃຫ້ໄດ້ຢ່າງໜ້ອຍ 3 ກິດຈະກຳຕົວ ແບບການຟື້ນຟູປ່າໄມ້ອີງຕາມທຳແຮງ ໃນທົ່ວປະເທດ ຕໍ່ປີ
	ປັບປຸງລະບົບໃຫ້ມີປະສິດທິພາບ ເພື່ອຄຸ້ມຄອງຂໍ້ມູນປ່າໄມ້, ຕິດຕາມ, ກວດກາ ແລະ ລາຍງານສະພາບການ ແລະ ການ ປ່ຽນແປງຂອງປ່າໄມ້ ໂດຍໃຫ້ສຸມໃສ່ການສ້າງຄວາມອາດສາມາດ ດ້ານວິຊາການ ໂດຍສະເພາະໃນຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ.	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມປ່າໄມ້, ກົມກວດກາປ່າໄມ້	✓	✓	ຢ່າງໜ້ອຍສ້າງ 1 ລະບົບຕິດຕາມ ໂດຍນຳໃຊ້ GIS ແລະ ສ້າງຄວາມ ອາດສາມາດໃຫ້ແກ່ພະນັກງານ ຢ່າງ ໜ້ອຍ 100 ຄົນ ໃນການນຳໃຊ້ ລະບົບນີ້ ໃນທົ່ວປະເທດ
	ປັບປຸງມາດຕະຖານການປະຕິບັດງານ (SOP), ບົ້ມຄູ່ມື ແລະ ບົດແນະນຳກ່ຽວກັບລະບົບການຄຸ້ມຄອງຂໍ້ມູນ, ການຕິດຕາມ, ກວດກາ ແລະ ລາຍງານ ໂດຍມີການສ້າງຄວາມອາດສາມາດ ເພື່ອ ການຕິດຕາມແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ໂດຍທຸກໆພາກສ່ວນໃນສັງຄົມ	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມແຜນການ ແລະ ການຮ່ວມມື, ກົມປ່າໄມ້, ກົມ ກວດກາປ່າໄມ້	✓	✓	ຢ່າງໜ້ອຍພັດທະນາ 1 SOP ຫຼື ປັບປຸງ ທຸກໆ 3 ປີ ແລະ ບົ້ມຄູ່ມື ລະດັບສູນກາງ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ

2.3 ມາດຕະການການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ສັງລວມບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດປ່າໄມ້ ແລະ ການວາງແຜນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ. ນອກນີ້ ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນ ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາສຳລັບກິດຈະກຳການປັບຕົວ ທັງໃນໄລຍະກາງ ຫາ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ມາດຕະການການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025-2030	2030 - 2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
	ເສີມຂະຫຍາຍ, ພັດທະນາ ແລະ ນຳໃຊ້ເຕັກໂນໂລຊີ ເພື່ອ ການນຳໃຊ້ປ່າ ແລະ ດິນ ໂດຍສະເພາະນຳໃຊ້ລະບົບນິເວດ ປ່າໄມ້, ດິນປ່າໄມ້, ຄຸນລັກສະນະພິເສດ ຂອງພູມສັນຖານ; ການຄຸ້ມຄອງ, ປົກປ້ອງ, ພື້ນຟູ ແລະ ຂະຫຍາຍພື້ນທີ່ປ່າໄມ້ ແບບຍືນຍົງ, ເຕັກນິກການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນຳໃຊ້ຄວາມຮູ້ ຂອງ ທ້ອງຖິ່ນ	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມປ່າໄມ້, ກົມຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກຳ	✓	✓	ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ຮັບຮອງ ຢ່າງ ໜ້ອຍ 2 ໂຄງການທີ່ນຳໃຊ້ເຕັກໂນໂລຊີ ເພື່ອການນຳໃຊ້ປ່າ ແລະ ດິນ ໂດຍສະເພາະນຳໃຊ້ລະບົບນິເວດ ປ່າໄມ້
	ສ້າງຄວາມອາດສາມາດໃຫ້ແກ່ອົງການຈັດຕັ້ງລັດຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ພາກເອກະຊົນ ເພື່ອເຂົ້າຮ່ວມໃນການປັບຕົວ ແລະ ການ ສ້າງຄວາມທົນທານຕໍ່ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ໄພພິບັດ	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມແຜນການ ແລະ ການຮ່ວມມື, ກົມປ່າໄມ້, ກົມ ສິ່ງແວດລ້ອມ	✓	✓	ຢ່າງໜ້ອຍ 20 ກິດຈະກຳສ້າງຄວາມ ອາດສາມາດໃຫ້ແກ່ອົງການຈັດຕັ້ງ ລັດຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ພາກເອກະ ຊົນ ໃນວຽກງານການປັບຕົວ ແລະ ການສ້າງຄວາມທົນທານ ໄດ້ຈັດຂຶ້ນ (ຕໍ່ປີ)
	ພັດທະນາ ແລະ ອອກແບບ ແຜນການສື່ສານໃນການສ້າງ ຄວາມຮັບຮູ້ກ່ຽວກັບຄວາມສ່ຽງຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າ ອາກາດ ສຳລັບຂະແໜງການປ່າໄມ້ ແລະ ວາງແຜນການນຳໃຊ້	ກກ: ກົມແຜນການ ແລະ ການຮ່ວມ ມື, ກົມປ່າໄມ້	✓		ຢ່າງໜ້ອຍ 1 ແຜນງານສື່ສານໃນ ການສ້າງຄວາມຮັບຮູ້ ຂອງຂະແໜງ ການປ່າໄມ້ ແລະ ວາງແຜນການນຳ

2.3 ມາດຕະການການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ສັງລວມບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດປ່າໄມ້ ແລະ ການວາງແຜນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ. ນອກນີ້ ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນ ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາສຳລັບກິດຈະກຳການປັບຕົວ ທັງໃນໄລຍະກາງ ຫາ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ມາດຕະການການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025-2030	2030 - 2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
	ທີ່ດິນ ໂດຍປະສານສົມທົບກັບພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ພາກເອກະຊົນ.				ໃຊ້ທີ່ດິນ ໃນຂັ້ນສູນກາງ ໄດ້ຮັບການ ພັດທະນາ
	ເພີ່ມທະວີເນື້ອທີ່ດິນປູກຝັງຢູ່ເຂດຊົນນະບົດ ໂດຍຜ່ານການ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານການເກັບກູ້ລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ ເພື່ອ ຫຼຸດຜ່ອນການບຸກເບີກ ຫຼື ທຳລາຍພື້ນທີ່ປ່າ ເພື່ອຂະຫຍາຍພື້ນ ທີ່ຜະລິດກະສິກຳໃໝ່.	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມປ່າໄມ້, ກົມ ກວດກາປ່າໄມ້	✓	✓	ຈຳນວນພື້ນທີ່ລະເບີດບໍ່ທັນແຕກຫຼຸດ ລົງ ຫຼື ຈຳນວນພື້ນທີ່ມີການເກັບກູ້ ລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ ເພີ່ມຂຶ້ນ
	ສົ່ງເສີມການອະນຸລັກປ່າໄມ້ ແລະ ພື້ນທີ່ດິນບໍລິເວນນ້ຳ ໂດຍ ຜ່ານການສ້າງຕັ້ງກົນໄກການທົດແທນຄືນ ໃຫ້ແກ່ຊາວ ກະສິກອນທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ຊຸມຊົນ ຕໍ່ກັບການຄຸ້ມຄອງການ ບໍລິການລະບົບນິເວດ.	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມປ່າໄມ້	✓		ຈຳນວນພື້ນທີ່ອະນຸລັກປ່າໄມ້ ແລະ ເນື້ອທີ່ດິນບໍລິເວນນ້ຳເພີ່ມຂຶ້ນ ຫຼື ໄດ້ ຮັບການປົກປ້ອງ ໂດຍຜ່ານການສ້າງ ກົນໄກການທົດແທນຄືນ ໃຫ້ຊຸມຊົນ
ຄາດໝາຍ 3: ການເຊື່ອມໂຍງການພັດທະນາໂຄງລ່າງພື້ນຖານ ກັບການປົກປັກຮັກສາປ່າໄມ້ ແລະ ຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້. ¹⁶⁴					

¹⁶⁴ ລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວ (2021). ຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດການຫຼຸດຜ່ອນການປ່ອຍທາດອາຍເຮືອນແກ້ວຈາກການທຳລາຍປ່າໄມ້ ແລະ ການເສື່ອມໂຊມຂອງປ່າໄມ້ (NRS) ຮອດປີ 2025 ແລະ ວິໄສທັດ 2030

2.3 ມາດຕະການການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ສັງລວມບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດປ່າໄມ້ ແລະ ການວາງແຜນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ. ນອກນີ້ ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນ ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາສຳລັບກິດຈະກຳການປັບຕົວ ທັງໃນໄລຍະກາງ ຫາ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ມາດຕະການການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025-2030	2030 - 2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
ຈຸດປະສົງ 1: ປັບປຸງ ແລະ ແກ້ໄຂບັນຫາ ກ່ຽວກັບການຫັນປ່ຽນທີ່ດິນປ່າໄມ້ ເພື່ອ ການພັດທະນາໂຄງລ່າງພື້ນຖານ	ສ້າງ ແລະ ປັບປຸງນິຕິກຳກ່ຽວກັບການຫັນປ່ຽນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ເພື່ອພັດທະນາໂຄງລ່າງພື້ນຖານ, ການເຊົ່າ ຫຼື ສຳປະທານ ທີ່ດິນ ແລະ ການສຳຫຼວດໃນພາກສະໜາມ ທີ່ຈັດໂດຍຂະແໜງປ່າໄມ້	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມແຜນການ ແລະ ການຮ່ວມມື, ກົມປ່າໄມ້	✓	✓	ສ້າງນິຕິກຳກ່ຽວກັບການຫັນປ່ຽນ ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ຫຼື ປັບປຸງສະບັບທີ່ ມີໃນປະຈຸບັນ
	ປັບປຸງ ແລະ ຂະຫຍາຍການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການຄຸ້ມຄອງພູມິ ທັດປ່າໄມ້, ລວມເຖິງການວາງແຜນການນຳໃຊ້ດິນແບບເຊື່ອມ ສານ ໂດຍມີການປະສານງານກັບຂະແໜງພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ ແຮ່, ໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ ແລະ ອື່ນໆ, ເພື່ອກຳນົດ ພື້ນທີ່ມີຄວາມເປັນໄປໄດ້ ສຳລັບນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ເພື່ອພັດທະນາ ໂຄງລ່າງພື້ນຖານ, ຊຸດຄົ້ນບໍ່ແຮ່ ແລະ ອື່ນໆ.	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມແຜນການ ແລະ ການຮ່ວມມື, ກົມປ່າໄມ້	✓	✓	ຢ່າງໜ້ອຍ 2 ໂຄງການຕໍ່ປີທີ່ ກ່ຽວຂ້ອງ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການ ຄຸ້ມຄອງພູມິທັດປ່າໄມ້ ລວມເຖິງ ການວາງແຜນການນຳໃຊ້ດິນແບບ ເຊື່ອມສານ
	ກຳນົດເຂດແດນ ຂອງດິນແຕ່ລະປະເພດ ແລະ ຂັ້ນທະບຽນ ດິນສຳລັບການພັດທະນາໂຄງລ່າງພື້ນຖານໃຫ້ລະອຽດ; ສ້າງ ລະບົບຂໍ້ມູນລວມສູນ ກ່ຽວກັບການນຳໃຊ້ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້.	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມແຜນການ ແລະ ການຮ່ວມມື, ກົມປ່າໄມ້, ກົມຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກຳ	✓	✓	ໃຫ້ສາມາດສຳເລັດການກຳນົດເຂດ ລ້ຽງສັດ, ປູກເຂົ້າ, ປູກພືດ ແລະ ອື່ນໆ (ເປັນເຮັກຕາ) ໃນຂອບເຂດ ທົ່ວປະເທດ ລວມທັງເຂດແລວທາງ

2.3 ມາດຕະການການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ສັງລວມບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດປ່າໄມ້ ແລະ ການວາງແຜນການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ. ນອກນີ້ ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນ ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາສໍາລັບກິດຈະກຳການປັບຕົວ ທັງໃນໄລຍະກາງ ຫາ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ມາດຕະການການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025-2030	2030 - 2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
					ລົດໄຟ, ແລວທາງເສດຖະກິດເຊື່ອມ ຈອດບັນດາປະເທດພາກພື້ນ
	ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃນຂະບວນການຕິດຕາມກວດກາ ແລະ ປະເມີນຜົນ ໂຄງການກໍ່ສ້າງຕ່າງໆ (ພະລັງງານ, ບໍ່ແຮ່ ແລະ ອື່ນໆ) ໂດຍຜ່ານການປະເມີນຜົນກະທົບດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ; ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແຜນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ຕິດຕາມສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ.	ກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມແຜນການ ແລະ ການຮ່ວມມື, ກົມກວດກາປ່າໄມ້, ກົມຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກໍາ ກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມສິ່ງແວດລ້ອມ, ກົມກວດກາຊັບພະຍາກອນທຳມະ ຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ	✓	✓	ຢ່າງໜ້ອຍ 20 ກິດຈະກຳການສ້າງ ຄວາມເຂັ້ມແຂງໃນການຕິດຕາມ ແລະ ການປະເມີນ ໂຄງການກໍ່ສ້າງ ຕ່າງໆ ໄດ້ຈັດຂຶ້ນຕໍ່ປີ
	ສົ່ງເສີມການປົກປັກຮັກສາພື້ນທີ່ປ່າໄມ້ ແລະ ຊີວະນານາພັນ ໂດຍການເພີ່ມຄວາມພະຍາຍາມໃນການຟື້ນຟູປ່າ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນການເຮັດກະສິກໍາແບບດຽວ.	ກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມປ່າໄມ້, ກົມ ກວດກາປ່າໄມ້	✓		ພື້ນທີ່ປ່າໄມ້ ແລະ ເຂດອະນຸລັກຊີວະ ນານາພັນເພີ່ມຂຶ້ນ ໂດຍຜ່ານໂຄງການ ຟື້ນຟູປ່າໄມ້ຕ່າງໆ.

2.3 ມາດຕະການການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ສັງລວມບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດປ່າໄມ້ ແລະ ການວາງແຜນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ. ນອກນີ້ ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນ ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາສຳລັບກິດຈະກຳການປັບຕົວ ທັງໃນໄລຍະກາງ ຫາ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ມາດຕະການການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025-2030	2030 - 2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
ຄາດໝາຍ 4: ສົ່ງເສີມການຢຸດຕິການເຮັດກະສິກຳແບບເລື່ອນລອຍ ໂດຍສົ່ງເສີມການຜະລິດກະສິກຳແບບປະສົມປະສານ ແລະ ຄວບຄຸມໄຟໄໝ້ປ່າ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນການເສື່ອມໂຊມ ຂອງດິນ.^{165 166}					
ຈຸດປະສົງ 1: ແກ້ໄຂ ສາເຫດຕົ້ນຕໍ ຂອງການເຊື່ອມໂຊມ ຂອງປ່າໄມ້ ເນື່ອງຈາກການເຮັດກະສິກຳແບບເລື່ອນລອຍ ທີ່ຄວບຄຸມບໍ່ໄດ້ ແລະ ໄຟໄໝ້ປ່າ.	ສ້າງຄວາມອາດສາມາດໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດນະໂຍບາຍ, ກົດໝາຍ ແລະ ນິຕິກຳຕ່າງໆ ທີ່ມີແລ້ວ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນ ແລະ ແກ້ໄຂບັນຫາກ່ຽວກັບການເຮັດກະສິກຳແບບເລື່ອນລອຍ, ພ້ອມທັງສົ່ງເສີມການຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ແບບຍືນຍົງ ແລະ ການປັບປຸງຊີວິດການເປັນຢູ່ ຂອງປະຊາຊົນທີ່ອາໄສປ່າໄມ້.	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມແຜນການ ແລະ ການຮ່ວມມື, ກົມປ່າໄມ້, ກົມກວດກາປ່າໄມ້	✓		ຢ່າງໜ້ອຍ 20 ກອງປະຊຸມການສ້າງຄວາມອາດສາມາດໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດນະໂຍບາຍ, ກົດໝາຍ ແລະ ນິຕິກຳຕ່າງໆ ໃນທົ່ວປະເທດ ໄດ້ຈັດຂຶ້ນຕໍ່ປີ
	ສົ່ງເສີມຕົວຢ່າງທີ່ດີໃນການຜະລິດກະສິກຳແບບປະສົມປະສານ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນແບບຍືນຍົງ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນການເຮັດກະສິກຳແບບເລື່ອນລອຍ ແລະ ດິນເສື່ອມໂຊມເປັນຕົ້ນ: ການປູກກາເຟກ້ອງຮົ່ມໄມ້ໃຫຍ່, ລະບົບການປູກເຂົ້າ-ລ້ຽງປາແບບປະສົມປະສານ, ການປູກພືດໝູນວຽນລະຫວ່າງມັນຕົ້ນ ແລະ ຖົ່ວດິນ ເພື່ອປັບປຸງດິນ, ການປູກຫຍ້າສຳລັບສັດ, ການປູກຕົ້ນແຂມ ເພື່ອປ້ອງກັນດິນເຈື່ອນຢູ່ພື້ນທີ່	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ສກປພ, ກົມຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກຳ, ກົມປ່າໄມ້	✓	✓	ຢ່າງໜ້ອຍ 3 ກິດຈະກຳຕົວແບບທີ່ດີໃນການຜະລິດກະສິກຳແບບປະສົມປະສານ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນແບບຍືນຍົງ ໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕໍ່ປີ

¹⁶⁵ ລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວ (2021). ຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດການຫຼຸດຜ່ອນການປ່ອຍທາດອາຍເຮືອນແກ້ວຈາກການທຳລາຍປ່າໄມ້ ແລະ ການເສື່ອມໂຊມຂອງປ່າໄມ້ (NRS) ຮອດປີ 2025 ແລະ ວິໄສທັດ 2030

¹⁶⁶ MAF (2022). ແຜນປະຕິບັດງານສຳລັບການຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງໄພພິບັດໃນຂະແໜງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ (2022-2025)

2.3 ມາດຕະການການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ສັງລວມບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດປ່າໄມ້ ແລະ ການວາງແຜນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ. ນອກນີ້ ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນ ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາສຳລັບກິດຈະກຳການປັບຕົວ ທັງໃນໄລຍະກາງ ຫາ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ມາດຕະການການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025-2030	2030 - 2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
	ຄ້ອຍຊັນ, ການປູກຕົ້ນແຂມໃນດິນທີ່ເສື່ອມໂຊມ, ລະບົບການປູກພືດສະລັບຫວ່າງ ແລະ ອື່ນໆ.				
	ທົບທວນ ແລະ ກຳນົດຊາຍແດນ ຂອງປ່າໄມ້ 3 ປະເພດ ໃນຂັ້ນສູນກາງ, ແຂວງ, ເມືອງ ແລະ ບ້ານ ໂດຍອີງຕາມແຜນແມ່ບົດແຫ່ງຊາດສຳລັບການຈັດສັນດິນ, ພ້ອມທັງ ສ້າງແຜນຈັດສັນດິນປ່າ ຕາມຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ ຂອງການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນຳໃຊ້ດິນປ່າໄມ້ແຕ່ລະປະເພດ	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມແຜນການ ແລະ ການຮ່ວມມື, ກົມປ່າໄມ້, ກົມຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກຳ	✓	✓	ໃນການກຳນົດເຂດແດນໃຫ້ສາມາດບັນລຸ 80-90ສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງຈຳນວນບ້ານທີ່ນອນໃນເຂດຊາຍແດນຂອງປ່າໄມ້ 3 ປະເພດ
	ສົ່ງເສີມບົດຮຽນທີ່ດິນ ແລະ ພັດທະນາ ຮູບແບບວິຖີຊີວິດທີ່ຫຼາກຫຼາຍ ໂດຍອີງຕາມທຳແຮງ ຂອງທ້ອງຖິ່ນ; ສົ່ງເສີມ ແລະ ພັດທະນາທາງເລືອກອື່ນໆ ໃນການດຳລົງຊີວິດ ຂອງທ້ອງຖິ່ນ ໂດຍຜ່ານກິດຈະກຳການສ້າງລາຍຮັບ ລວມທັງການທ່ອງທ່ຽວແບບອະນຸລັກທຳມະຊາດ.	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມປ່າໄມ້	✓	✓	ຢ່າງໜ້ອຍ 10 ກິດຈະກຳໃນການສົ່ງເສີມບົດຮຽນທີ່ດິນ ກ່ຽວກັບຮູບແບບວິຖີຊີວິດທີ່ຫຼາກຫຼາຍ ລວມທັງການສ້າງລາຍຮັບໃຫ້ປະຊາຊົນທ້ອງຖິ່ນ ເພື່ອບໍ່ໃຫ້ບຸກລຸກ ແລະ ທຳລາຍປ່າໄມ້ ໃຫ້ໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕໍ່ປີ

2.3 ມາດຕະການການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ສັງລວມບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດປ່າໄມ້ ແລະ ການວາງແຜນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ. ນອກນີ້ ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນ ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາສຳລັບກິດຈະກຳການປັບຕົວ ທັງໃນໄລຍະກາງ ຫາ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ມາດຕະການການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025-2030	2030 - 2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
	ປັບປຸງລະບົບຕິດຕາມກວດກາ ໃຫ້ທັນກັບສະພາບຕົວຈິງ ຕໍ່ກັບ ການເຮັດກະສິກຳແບບເລື່ອນລອຍ ແລະ ການບຸກລຸກປ່າ ແລະ ການຕິດຕາມຢູ່ພາກສະໜາມແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ໂດຍທຸກ ພາກສ່ວນໃນສັງຄົມເຂົ້າຮ່ວມ	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມປ່າໄມ້, ກົມ ກວດກາປ່າໄມ້	✓	✓	ພັດທະນາຢ່າງໜ້ອຍ 1 ລະບົບ ຫຼື ປັບປຸງລະບົບການຕິດຕາມກວດກາ (ລິເລີ່ມໃນຂັ້ນສູນກາງ) ຕໍ່ກັບການ ເຮັດກະສິກຳແບບເລື່ອນລອຍ ແລະ ການບຸກລຸກປ່າ
	ສ້າງຄວາມຮັບຮູ້ໃຫ້ແກ່ສັງຄົມ ກ່ຽວກັບກົດໝາຍ-ລະບຽບ ການຕ່າງໆ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກ່ຽວກັບການນຳໃຊ້ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ, ຜົນກະທົບຈາກການຖາງປ່າເຮັດ ໄຮ່, ການປ້ອງກັນໄຟໄໝ້ປ່າ, ການພັດທະນາລະບົບເຕືອນໄພ, ລາຍງານ ແລະ ຄວບຄຸມໄຟໄໝ້ປ່າ ລວມທັງ ສົ່ງເສີມການມີ ສ່ວນຮ່ວມ ຂອງຊຸມຊົນທ້ອງຖິ່ນ.	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມປ່າໄມ້, ກົມ ກວດກາປ່າໄມ້	✓	✓	ຢ່າງໜ້ອຍ 20 ກິດຈະກຳການ ເຜີຍແຜ່ສ້າງຄວາມຮັບຮູ້ ກ່ຽວກັບ ກົດໝາຍ-ລະບຽບການຕ່າງໆ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກ່ຽວກັບການນຳ ໃຊ້ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ຜົນກະທົບຈາກການຖາງປ່າເຮັດໄຮ່ ໄດ້ຈັດຂຶ້ນ
	ພັດທະນາ ແລະ ປັບປຸງບົດແນະນຳການຄຸ້ມຄອງໄຟໄໝ້ປ່າ ໃນ ຂັ້ນຊຸມຊົນ	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມປ່າໄມ້, ກົມ ກວດກາປ່າໄມ້	✓		ຢ່າງໜ້ອຍ 1 ບົດແນະນຳການຄຸ້ມ ຄອງໄຟໄໝ້ປ່າ ສຳລັບຊຸມຊົນ ໄດ້ຮັບ ການພັດທະນາ

2.3 ມາດຕະການການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ສັງລວມບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດປ່າໄມ້ ແລະ ການວາງແຜນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ. ນອກນີ້ ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນ ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາສຳລັບກິດຈະກຳການປັບຕົວ ທັງໃນໄລຍະກາງ ຫາ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ມາດຕະການການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025-2030	2030 - 2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
	ດຳເນີນການສຳຫຼວດທີ່ດິນ ເພື່ອປັບປຸງຖານຂໍ້ມູນການຄຸ້ມຄອງ ທີ່ດິນແຫ່ງຊາດ.	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມທີ່ດິນ	✓		ຈຳນວນແຜນຄຸ້ມຄອງ ຫຼື ລະບົບ ເຕືອນໄພລ່ວງໜ້າ ສຳລັບດິນເຈື່ອນ ແລະ ການເຊາະເຈື່ອນຂອງດິນ ທີ່ໄດ້ ຮັບການພັດທະນາ
	ສະໜອງການຝຶກອົບຮົມໃຫ້ແກ່ພະນັກງານລັດ ໃນການຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ການປ້ອງກັນການລັກລອບຕັດ ໄມ້ແບບຜິດກົດໝາຍ ແລະ ໄຟໄໝ້ປ່າ.	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມປ່າໄມ້, ກົມ ກວດກາປ່າໄມ້	✓	✓	ພະນັກງານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຢ່າງໜ້ອຍ 100 ຄົນ ໄດ້ຮັບການຝຶກອົບຮົມ ດ້ານການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ, ການປ້ອງ ກັນການລັກລອບຕັດໄມ້ ແລະ ໄຟ ປ່າ
	ສ້າງຄວາມອາດສາມາດໃຫ້ແກ່ບຸກຄະລາກອນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເພື່ອສະກັດກັ້ນການລັກລອບຕັດໄມ້ ແລະ ປ້ອງກັນຄວາມສ່ຽງ ໄຟໄໝ້ປ່າ.	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມປ່າໄມ້, ກົມ ກວດກາປ່າໄມ້	✓	✓	ພະນັກງານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຢ່າງໜ້ອຍ 100 ຄົນ ໄດ້ຮັບການຝຶກອົບຮົມ ເພື່ອປ້ອງກັນການລັກລອບຕັດໄມ້ ແລະ ໄຟໄໝ້ປ່າ

2.3 ມາດຕະການການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ສັງລວມບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດປ່າໄມ້ ແລະ ການວາງແຜນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ. ນອກນີ້ ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນ ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາສຳລັບກິດຈະກຳການປັບຕົວ ທັງໃນໄລຍະກາງ ຫາ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ມາດຕະການການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025-2030	2030 - 2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
	ເຜີຍແຜ່ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບຄວາມສ່ຽງ ແລະ ການປ້ອງກັນໄຟໄໝ້ປ່າ, ບົດບາດຂອງປ່າໄມ້ໃນການປ້ອງກັນດິນເຈື່ອນ, ແລະ ການບໍລິການລະບົບນິເວດ ໃຫ້ແກ່ທ້ອງຖິ່ນ.	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມປ່າໄມ້, ກົມກວດກາປ່າໄມ້	✓	✓	ຈຳນວນກິດຈະກຳເຜີຍແຜ່ ກ່ຽວກັບ ຄວາມສ່ຽງ ແລະ ການປ້ອງກັນໄຟໄໝ້ປ່າ ໃຫ້ແກ່ທ້ອງຖິ່ນ ໄດ້ຈັດຂຶ້ນ
	ນຳໃຊ້ພາບຖ່າຍດາວທຽມ ເພື່ອປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການສ້າງ ນະໂຍບາຍ ແລະ ການຕິດຕາມການທຳລາຍປ່າໄມ້ ຫຼື ການ ຫຼຸດລົງ ຫຼື ເພີ່ມຂຶ້ນຂອງປ່າໄມ້.	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມປ່າໄມ້, ກົມກວດກາປ່າໄມ້	✓		ຈຳນວນໂຄງການທີ່ໄດ້ນຳໃຊ້ພາບ ຖ່າຍດາວທຽມ ເພື່ອພັດທະນາ ນະໂຍບາຍ ຫຼື ນຳໃຊ້ໃນການ ຕິດຕາມການທຳລາຍປ່າໄມ້

3. ໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ

3.1 ດ້ານນະໂຍບາຍ ຂອງຂະແໜງການ ແລະ ການພິຈາລະນາໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ

ຂົງເຂດໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ ແມ່ນມີບົດບາດສຳຄັນໃນການປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ. ພ້ອມກັນນີ້, ກໍຍັງຮັບປະກັນດ້ານການຄົມມະນາຄົມຂົນສົ່ງທາງບົກ (ລວມທັງ ເສັ້ນທາງລົດໄຟ), ທາງອາກາດ ແລະ ທາງນໍ້າ ທັງໃຫ້ສາມາດເຊື່ອມໂຍງ-ເຊື່ອມຈອດກັບພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ, ເປັນໃຈກາງໃນການບໍລິການທາງຜ່ານ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມແຕກໂຕນລະຫວ່າງຕົວເມືອງກັບຊົນນະບົດ ແລະ ສ້າງພື້ນຖານເສດຖະກິດພາຍໃນ, ຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກ, ເຮັດໃຫ້ປະຊາຊົນສາມາດເຂົ້າເຖິງການບໍລິການດ້ານຄົມມະນາຄົມ-ຂົນສົ່ງ ແລະ ມີຊີວິດການເປັນຢູ່ທີ່ດີຂຶ້ນ. ພ້ອມກັນນັ້ນ, ຍັງໄດ້ປະກອບສ່ວນຕໍ່ການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ໂດຍຕິດພັນກັບການພັດທະນາຊົນນະບົດ ແລະ ລົບລ້າງຄວາມທຸກຍາກ ໃນເຂດຊົນນະບົດເຊັ່ນ: ການສ້າງຖະໜົນຫົນທາງ, ນໍ້າປະປາ ແລະ ສຸຂາພິບານ. ຢ່າງໃດກໍຕາມ, ຂະແໜງການດັ່ງກ່າວນີ້ ແມ່ນຍັງໄດ້ປະເຊີນກັບບັນຫາສິ່ງທ້າທາຍໃນ ສປປ ລາວ ໂດຍສະເພາະ ການກໍ່ສ້າງໂຄງລ່າງພື້ນຖານທີ່ຍັງບໍ່ທັນທຳການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ເນື່ອງຈາກ ການອອກແບບ, ການກໍ່ສ້າງ ແລະ ການສ້ອມແປງ ບໍ່ໄດ້ຄຳນຶງເຖິງຜົນກະທົບຕໍ່ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ອາດເຮັດໃຫ້ເກີດຄວາມສ່ຽງຕໍ່ຄວາມເສຍຫາຍຈາກເຫດການສະພາບອາກາດຮຸນແຮງ ເຊັ່ນ: ນໍ້າຖ້ວມຖະໜົນ, ການເຊາະເຈື່ອນຂອງທາງ, ຂົວຖືກເປ່ເພ ແລະ ອື່ນໆ ຊຶ່ງນັບມື້ນັບມີຄວາມຮຸນແຮງ ແລະ ຖີ່ຂຶ້ນ ເນື່ອງຈາກການປ່ຽນແປງຂອງດິນຟ້າອາກາດ. ນອກນີ້, ພື້ນຖານໂຄງລ່າງ ທີ່ບໍ່ມີຄວາມທັນທາງ ແລະ ບໍ່ມີການພິຈາລະນາຜົນກະທົບຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຍັງກໍ່ໃຫ້ເກີດຄ່າໃຊ້ຈ່າຍເພີ່ມຂຶ້ນໃນການບຳລຸງຮັກສາ, ສ້ອມແປງ ຫຼື ກໍ່ສ້າງຄືນໃໝ່. ດັ່ງນັ້ນ, ການລົງທຶນໃນການກໍ່ສ້າງພື້ນຖານໂຄງລ່າງ ຄວນພິຈາລະນາຜົນກະທົບຕໍ່ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໂດຍສະເພາະການພິຈາລະນານຳໃຊ້ວັດສະດຸ-ອຸປະກອນ, ເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ເຕັກນິກການກໍ່ສ້າງ ທີ່ສາມາດທັນທາງຕໍ່ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແມ່ນມີຄວາມສຳຄັນ.

ໄປຄຽງຄູ່ກັບແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ຄັ້ງທີ 9 (2021 ຫາ 2025) ກະຊວງໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ ແມ່ນໄດ້ສ້າງແຜນພັດທະນາ 5 ປີ (2021-2025) ສຳລັບຂະແໜງໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ ໂດຍໄດ້ຜັນຂະຫຍາຍ ແລະ ກຳນົດທິດທາງຕາມມະຕິກອງປະຊຸມໃຫຍ່ ຄັ້ງທີ XI ຂອງພັກ, ຍຸດທະສາດການພັດທະນາ 10 ປີ ໄລຍະ 2016 ຫາ 2025 ແລະ ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ໄລຍະ 5 ປີ (2021 ຫາ 2025). ແຜນດັ່ງກ່າວນັ້ນ ໄດ້ກຳນົດບົນພື້ນຖານຫຼັກການ, ສະພາບ ແລະ ທ່າແຮງທີ່ມີໃນປະຈຸບັນ ຕາມທິດທາງທີ່ມີຈຸດສຸມ, ທິດຍືນຍົງ ແລະ ທິດສີຂຽວ ພ້ອມທັງຍົກສູງການຄົ້ນຄວ້າ, ການປະດິດສ້າງໃໝ່ ແລະ ການນຳໃຊ້ວິທະຍາສາດ-ເຕັກໂນໂລຊີໃໝ່ ທີ່ທັນສະໄໝ ທັງເປັນມິດກັບສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ເພື່ອປະກອບສ່ວນໃຫ້ບັນລຸແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ 5 ປີ ຄັ້ງທີ 9, ພ້ອມກັບມີການປັບປຸງວິໄສທັດແຕ່ນີ້ຮອດປີ 2030 ຂອງຂະແໜງການ ຄື: “ພັດທະນາໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງໃຫ້ເປັນປາຍແຫຼມ, ມີຈຸດສຸມ, ມີປະສິດທິຜົນສູງ, ທັນສະໄໝ, ປອດໄພ, ມີຄວາມທັນທາງຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ, ເຊື່ອມໂຍງ-ເຊື່ອມຈອດ ແລະ ຍືນຍົງ”.¹⁶⁷

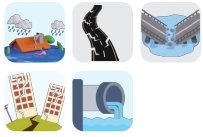
ເພື່ອຜັນຂະຫຍາຍ ແລະ ສະໜັບສະໜູນ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ 5 ປີ ແຫ່ງຊາດຄັ້ງທີ 9 ແລະ ວິໄສທັດ, ກະຊວງໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ ໄດ້ກຳນົດເອົາ 10 ເປົ້າໝາຍລວມ ສຳລັບຂະແໜງໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ ໂດຍສະເພາະ ເປົ້າໝາຍທີ 4 ການພັດທະນາໂຄງລ່າງດ້ານໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ ໃຫ້ມີຄວາມທັນທາງຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໂດຍຜ່ານການປັບປຸງມາດຕະຖານເຕັກນິກ ຂອງການກໍ່ສ້າງ ແລະ ສ້ອມແປງ ສຸມໃສ່ການພັດທະນາດ້ານໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ ທີ່ຕິດພັນກັບການຫຼຸດຜ່ອນມົນລະພິດ, ການສ້າງຄວາມທັນທາງຕໍ່ກັບໄພພິບັດທາງທຳມະຊາດ. ເປົ້າໝາຍນີ້ ແນໃສ່ປັບປຸງຄຸນນະພາບ ແລະ ຄວາມທັນທາງ ຂອງການພັດທະນາໂຄງລ່າງພື້ນຖານ ຮັບປະກັນວ່າ ວຽກງານໂຍທາທິການ ແລະ ເຄືອຂ່າຍການຂົນສົ່ງ ໄດ້ຮັບການກໍ່ສ້າງ ແລະ ບຳລຸງຮັກສາ ຕາມມາດຕະຖານເຕັກນິກ, ຄັດເລືອກໂຄງລ່າງພື້ນຖານການຂົນສົ່ງທີ່ປ່ອຍກາກບອນໃນລະດັບຕ່ຳ. ເປົ້າໝາຍທີ 6 ໄດ້ຕິດພັນກັບການພັດທະນາຕົວເມືອງແບບຍືນຍົງ ຊຶ່ງສຸມໃສ່ການພັດທະນາໂຄງລ່າງພື້ນຖານແບບເຊື່ອມສານໃນເຂດຕົວເມືອງ ເພື່ອໃຫ້ມີຄວາມປອດໄພ, ສີຂຽວ, ສະດວກ, ຍືນຍົງ ແລະ ເປັນມິດກັບສິ່ງແວດລ້ອມ, ຮັບປະກັນ ແລະ ເອົາໃຈໃສ່ຄຸນລັກສະນະຂອງທ້ອງຖິ່ນ ເພື່ອໃຫ້ມີຄວາມສົມດູນ ລະຫວ່າງ ເຂດຕົວເມືອງ ແລະ ເຂດຊົນນະບົດ, ຫຼຸດຜ່ອນການສ້າງມົນລະພິດຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ, ຫຼຸດຜ່ອນການປ່ອຍທາດອາຍເຮືອນແກ້ວ, ສິ່ງເສດເຫຼືອ ແລະ ຜົນກະທົບຈາກໄພພິບັດທາງທຳມະຊາດ.¹⁶⁸

¹⁶⁷ MPWT (2021). ແຜນພັດທະນາຂະແໜງການໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ 5 ປີ (2021-2025)

¹⁶⁸ MPWT (2022). ຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດດ້ານເຕຫາ ແລະ ຜັງເມືອງ 2022-2030 ແລະ ວິໄສທັດຮອດປີ 2030

3.2 ຄາດໝາຍການປັບຕົວ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ

ຕາຕະລາງລຸ່ມນີ້ ໄດ້ສັງລວມເອົາບັນດາຜົນກະທົບຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຕໍ່ກັບຂົງເຂດການໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ ພ້ອມທັງຄາດໝາຍ ແລະ ບາງມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ການປັບຕົວທີ່ສຳຄັນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຂອງຂະແໜງການ.

ຂົງເຂດໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ		
 ນ້ຳຖ້ວມ	 ຖະໜົນຖືກຕັດຂາດ	 ຂົວຖືກຕັດຂາດ
 ການທຳລາຍທີ່ມີເພີ່ມຂຶ້ນໃນພື້ນຖານໂຄງລ່າງ ທີ່ບໍ່ກ່ຽວກັບການເດີນທາງ		 ລະບົບລະບາຍນ້ຳຖືກເສຍຫາຍ
ຜົນກະທົບຈາກ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ	ຄາດໝາຍການປັບຕົວ	ມາດຕະການການປັບຕົວ
	1. ການພັດທະນາຂະແໜງ ໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງໃຫ້ມີຄວາມທົນທານ ເພື່ອປ້ອງກັນຜົນກະທົບຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ.	ສ້າງ, ປັບປຸງ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດນິຕິກຳ, ມາດຕະຖານ ແລະ ແຜນການ ສຳລັບການປັບຕົວ ແລະ ການລົງທຶນໃນຂົງເຂດໂຍທາທິການ ແລະ ການຂົນສົ່ງ.
		ຖ່າຍທອດຄວາມຮູ້ ກ່ຽວກັບເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ເຕັກນິກສຳລັບການປັບຕົວ ແລະ ສ້າງຄວາມທົນທານຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ
		ສົ່ງເສີມການພັດທະນາລະບົບການຂົນສົ່ງ, ໂຄງລ່າງພື້ນຖານ, ການອອບແບບຕົວເມືອງຫຼາຍຮູບແບບ ຊຶ່ງທົນທານຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ໄພພິບັດທາງທຳມະຊາດ.
	2. ການພັດທະນາຕົວເມືອງ ທີ່ຍືນຍົງ ແລະ ເປັນມິດກັບສິ່ງແວດລ້ອມ	ປັບປຸງ ແລະ ສ້າງລະບົບລະບາຍນ້ຳ ແລະ ການປ້ອງກັນນ້ຳຖ້ວມໃນຫຼາຍໆເມືອງໃຫຍ່ ພ້ອມກັບການປົກປັກຮັກສາເຂດສະຫງວນ, ໜອງ, ບຶງ ແລະ ດິນບໍລິເວນນ້ຳ ເພື່ອຮັບປະກັນວ່າ ເມືອງຕ່າງໆ ມີລະບົບນິເວດທີ່ດີ ແລະ ທົນທານຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ.
		ສ້າງຄວາມທົນທານໃຫ້ແກ່ຕົວເມືອງຕ່າງໆ ເພື່ອປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໂດຍຜ່ານການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນຳໃຊ້ທຳແຮງ ຂອງລະບົບນິເວດໃນແຂວງທີ່ມີຄວາມບອບບາງ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ.
	3. ການພັດທະນາວຽກງານຂະແໜງຂົວ-ທາງ ໃຫ້ມີປະສິດທິພາບ, ທົນທານກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ມີຄວາມຍືນຍົງ.	ສ້າງ ແລະ ປັບປຸງຄຸ້ມສຳລັບ ການຄຸ້ມຄອງການກໍ່ສ້າງທາງຫຼວງ, ການບຳລຸງຮັກສາ ແລະ ການສ້ອມແປງ, ລະບົບຄຸ້ມຄອງ ແລະ ມາດຕະຖານເຕັກນິກສຳລັບວຽກງານຂະແໜງຂົວ-ທາງ ເພື່ອຮັບມືກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ປັບປຸງຄຸນນະພາບໂຄງລ່າງພື້ນຖານດ້ານການຂົນສົ່ງທາງບົກ ເພື່ອໃຫ້ທົນທານຕໍ່ຜົນກະທົບຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ໄພພິບັດທາງທຳມະຊາດ

3.3 ມາດຕະການການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ຕາຕະລາງດັ່ງລຸ່ມນີ້ ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບ ບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ. ນອກນີ້ ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາສຳລັບກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ທັງໃນໄລຍະກາງ ແລະ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ມາດຕະການການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025-2030	2030-2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
ຄາດໝາຍ 1: ການພັດທະນາຂະແໜງໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງໃຫ້ມີຄວາມທົນທານ ເພື່ອປ້ອງກັນຜົນກະທົບຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ. ^{169 170 171}					
ຈຸດປະສົງ 1: ເສີມສ້າງຄວາມທົນທານ ແລະ ຄວາມສາມາດໃນການປັບຕົວເຂົ້າ ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຂອງ ໂຄງລ່າງພື້ນຖານ ໂດຍຮັບປະກັນວ່າໂຄງ ລ່າງພື້ນຖານໄດ້ຮັບການກໍ່ສ້າງ ແລະ ບຳ ລຸງຮັກສາຕາມມາດ ຕະຖານທີ່ກຳນົດ ໄວ້.	ເຊື່ອມສານເອົາວຽກງານການປັບຕົວຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນ ຟ້າອາກາດ ເຂົ້າໃນ ຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນການເຄື່ອນໄຫວ ພ້ອມກັບມີກິດຈະກຳ ແລະ ການດຳເນີນງານ ຂອງແຜນງານ ແລະ ໂຄງການ ສຳລັບການກໍ່ສ້າງ ແລະ ບຸລະນະ, ຮັກສາ ສ້ອມແປງໂຄງລ່າງພື້ນຖານທີ່ເປັນການປ້ອງກັນລ່ວງໜ້າ.	ກະຊວງໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ (ຍທຂ): ກົມແຜນການ ແລະ ການເງິນ, ສະຖາບັນໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ, ແລະ ກົມອື່ນໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ	✓		ແຜນພັດທະນາ 5 ປີ ຂອງກະຊວງ ແລະ ແຜນຍຸດທະສາດ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ວຽກງານໂຍທາທິການ ແລະ ການ ພັດທະນາຕົວເມືອງ ໄດ້ຮັບການ ພັດທະນາ, ປັບປຸງ ແລະ ເຊື່ອມສານ ວຽກງານການປັບຕົວ
	ປະສານງານກັບຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາທີ່ມີທ່າແຮງ ເພື່ອຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດ ໂຄງການຕົວແບບ ດ້ານຄວາມທົນທານຕໍ່ກັບການ ປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ເຊັ່ນ: ໂຄງການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງ ຕໍ່ໄພນ້ຳຖ້ວມ ຂອງທະນາຄານໂລກ ແລະ ອື່ນໆ.	ຍທຂ: ກົມແຜນການ ແລະ ການເງິນ, ກົມຂົວທາງ, ກົມເຄຫາ ແລະ ຜັງເມືອງ, ກົມທາງນ້ຳ, ສະຖາບັນໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ	✓		ຢ່າງໜ້ອຍ 5 ໂຄງການຕົວແບບດ້ານ ການສ້າງຄວາມທົນທານຕໍ່ກັບການ ປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໄດ້ຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດ

¹⁶⁹ ລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວ (2021). ແຜນງານແຫ່ງຊາດປະກອບສ່ວນແກ້ໄຂບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ (NDC)
¹⁷⁰ MPWT (2021). ແຜນພັດທະນາຂະແໜງການໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ 5 ປີ (2021-2025)
¹⁷¹ MONRE (2023). ຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດດ້ານການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຮອດປີ 2030 (ຮ່າງສະບັບສຸດທ້າຍ)

3.3 ມາດຕະການການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ຕາຕະລາງດັ່ງລຸ່ມນີ້ ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບ ບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ. ນອກນີ້ ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາສຳລັບກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ທັງໃນໄລຍະກາງ ແລະ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ມາດຕະການການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025-2030	2030-2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
	ຄົ້ນຄວ້າສ້າງຄຸ້ມຄຸ້ມທີ່ມີການຕອບໂຕ້ ຫຼື ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕົວຈິງ ໃນເຫດການໄພພິບັດ ໃຫ້ເປັນພື້ນຖານແກ້ການກະກຽມ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ເຊັ່ນ: ພະຍຸ, ໄພນ້ຳຖ້ວມ, ແຜ່ນດິນໄຫວ ແລະ ອື່ນໆ.	ຍທຂ: ສະຖາບັນໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ, ກົມຂົວທາງ ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມອຸຕຸນິຍົມ ແລະ ອຸທິກກະສາດ ກະຊວງ ແຮງງານ ແລະ ສະຫວັດດີການສັງຄົມ: ກົມສັງຄົມສົງເຄາະ	✓		ພັດທະນາ ແລະ ຮັບຮອງນຳໃຊ້ ຢ່າງໜ້ອຍ 5 ຄຸ້ມຄຸ້ມຕອບໂຕ້ ຫຼື ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕົວຈິງ ໃນເຫດການໄພພິບັດໃນຂົງເຂດໂຍທາທິການ
	ຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ພັດທະນາມາດຕະຖານເຕັກນິກ ແລະ ກຳນົດໝາຍເຕັກນິກສຳລັບການກໍ່ສ້າງ ແລະ ບຳລຸງຮັກສາໂຄງລ່າງພື້ນຖານ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການເຊື່ອມສານມາດຕະຖານເຕັກນິກຕ່າງໆ ເພື່ອຮັບປະກັນຄວາມທົນທານຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ	ຍທຂ: ກົມແຜນການ ແລະ ການເງິນ, ສະຖາບັນໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ, ກົມຂົວທາງ, ກົມເຄຫາ ແລະ ຜັງເມືອງ, ກົມທາງນ້ຳ, ກົມທາງລົດໄຟ	✓		ພັດທະນາ ແລະ ຮັບຮອງນຳໃຊ້ ຢ່າງໜ້ອຍ 1 ມາດຕະຖານເຕັກນິກ ແລະ ກຳນົດໝາຍ ເຕັກນິກ ໃນລະດັບຊາດ ສຳລັບການກໍ່ສ້າງ ແລະ ບຳລຸງຮັກສາໂຄງລ່າງພື້ນຖານ
	ປະເມີນຜົນກະທົບ ຂອງການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດທີ່ມີຕໍ່ຂະແໜງໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ ພ້ອມທັງ ສ້າງຄວາມອາດສາມາດໃຫ້ແກ່ອົງການຈັດຕັ້ງ ແລະ ບຸກຄະລາກອນ ເພື່ອພັດທະນາ ແລະ ຄຸ້ມຄອງໂຄງລ່າງພື້ນຖານ ໃຫ້ມີຄວາມ	ຍທຂ: ກົມແຜນການ ແລະ ການເງິນ, ສະຖາບັນໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ, ກົມຂົວທາງ	✓	✓	ພັດທະນາຢ່າງໜ້ອຍ 1 ບົດປະເມີນກະທົບ ຂອງການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດທີ່ມີຕໍ່ຂົງເຂດໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ

3.3 ມາດຕະການການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ຕາຕະລາງດັ່ງລຸ່ມນີ້ ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບ ບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ. ນອກນີ້ ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາສຳລັບກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ທັງໃນໄລຍະກາງ ແລະ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ມາດຕະການການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025-2030	2030-2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
	ທຶນທານ ແລະ ສາມາດປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດໄດ້.	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມສິ່ງແວດລ້ອມ			
	ປະເມີນຄວາມສ່ຽງ ແລະ ຜົນກະທົບ ຂອງການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ໄພພິບັດໃນຂົງເຂດການພັດທະນາ ຊຸມນະບົດ ແລະ ການຕັ້ງຖິ່ນຖານ ຂອງປະຊາຊົນ ລວມເຖິງ ການສຶກສາ, ການວາງແຜນ, ການຈັດສັນບ່ອນຢູ່ໃໝ່ ຂອງ ປະຊາຊົນທີ່ມີຄວາມສ່ຽງສູງ ແລະ ຮັບຜົນກະທົບຮ້າຍແຮງ ຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ໄພພິບັດ ຕາມ ຄວາມເໝາະສົມ ແລະ ຍືນຍົງ.	ຍທຂ: ກົມແຜນການ ແລະ ການເງິນ, ສະຖາບັນໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ, ກົມເຄຫາ ແລະ ຜັງເມືອງ ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມສິ່ງແວດລ້ອມ	✓		ພັດທະນາຢ່າງໜ້ອຍ 1 ບົດປະເມີນ ກະທົບ ຂອງການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດທີ່ມີຕໍ່ຂົງເຂດການພັດທະນາ ຊຸມນະບົດ ແລະ ການຕັ້ງຖິ່ນຖານ ຂອງ ປະຊາຊົນ
	ສ້າງ, ປັບປຸງ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດນິຕິກຳ, ມາດຕະຖານ ແລະ ແຜນການ ສຳລັບການປັບຕົວ ແລະ ການລົງທຶນໃນ ຂົງເຂດໂຍທາທິການ ແລະ ການຂົນສົ່ງ.	ຍທຂ: ກົມແຜນການ ແລະ ການເງິນ, ສະຖາບັນໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ, ກົມຂົວທາງ, ກົມເຄຫາ ແລະ ຜັງເມືອງ	✓		ສ້າງ ຫຼື ປັບປຸງຢ່າງໜ້ອຍ 1 ມາດຕະຖານ ແລະ 1 ແຜນການປັບຕົວ ແລະ ການລົງທຶນໃນຂົງເຂດໂຍທາທິການ ແລະ ການຂົນສົ່ງທີ່ຕິດພັນ ການ ປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ

3.3 ມາດຕະການການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ຕາຕະລາງດັ່ງລຸ່ມນີ້ ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບ ບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ. ນອກນີ້ ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາສຳລັບກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ທັງໃນໄລຍະກາງ ແລະ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ມາດຕະການການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025-2030	2030-2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
	ຖ່າຍທອດຄວາມຮູ້ ກ່ຽວກັບເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ເຕັກນິກສຳລັບການປັບຕົວ ແລະ ສ້າງຄວາມທົນທານຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ	ຍທຂ: ສະຖາບັນໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ	✓	✓	ຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ຖ່າຍທອດຢ່າງໜ້ອຍ 2 ເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ເຕັກນິກໃໝ່ສຳລັບການປັບຕົວຂອງຂົງເຂດໂຍທາທິການ
	ສົ່ງເສີມການພັດທະນາລະບົບການຂົນສົ່ງ, ໂຄງລ່າງພື້ນຖານ, ການອອກແບບຕົວເມືອງຫຼາຍຮູບແບບ ຊຶ່ງທົນທານຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ໄພພິບັດ	ຍທຂ: ກົມຂົນສົ່ງ, ສະຖາບັນໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ	✓	✓	ພັດທະນາຢ່າງໜ້ອຍ 2 ລະບົບການຂົນສົ່ງ, ໂຄງລ່າງພື້ນຖານ, ການອອກແບບຕົວເມືອງຫຼາຍຮູບແບບ ທີ່ທົນທານຕໍ່ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ໄພພິບັດ
	ຕິດຕາມກວດກາ ແລະ ລາຍງານກ່ຽວກັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແຜນປັບຕົວ ແລະ ສ້າງຄວາມທົນທານຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ, ການພັດທະນາຊຸມນະບົດ ແລະ ການສ້າງແຜນທີ່ຄວາມສ່ຽງ ແລະ ຄວາມບອບບາງ.	ຍທຂ: ກົມແຜນການ ແລະ ການເງິນ, ສະຖາບັນໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ, ກົມເຄຫາ ແລະ ຜັງເມືອງ ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມສິ່ງແວດລ້ອມ	✓	✓	ພັດທະນາຢ່າງໜ້ອຍ 1 ລະບົບຕິດຕາມ ແລະ ລາຍງານ ກ່ຽວກັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນປັບຕົວ ແລະ ສ້າງຄວາມທົນທານຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດໃນຂົງເຂດໂຍທາທິການ

3.3 ມາດຕະການການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ຕາຕະລາງດັ່ງລຸ່ມນີ້ ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບ ບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ. ນອກນີ້ ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາສຳລັບກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ທັງໃນໄລຍະກາງ ແລະ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ມາດຕະການການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025-2030	2030-2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
	ປັບປຸງລະບົບລະບາຍນ້ຳ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນບັນຫາໄພນ້ຳຖ້ວມ ໄປຄຽງຄູ່ກັບການກໍ່ສ້າງເສັ້ນທາງປູຢາງ ແລະ ນຳໃຊ້ວັດສະດຸທີ່ມີຄວາມທົນທານ.	ຍທຂ: ກົມແຜນການ ແລະ ການເງິນ, ສະຖາບັນໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ, ກົມເຄຫາ ແລະ ຜັງເມືອງ, ກົມຂົວທາງ	✓	✓	ຈຳນວນລະບົບລະບາຍນ້ຳ ເພື່ອປ້ອງກັນນ້ຳຖ້ວມ ໄດ້ຮັບການກໍ່ສ້າງ ຫຼື ປັບປຸງ ທີ່ນຳໃຊ້ວັດສະດຸທີ່ທົນທານ
	ເພີ່ມທະວີກອບນະໂຍບາຍ ແລະ ວາງແຜນ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນການກໍ່ສ້າງພື້ນຖານໂຄງລ່າງທີ່ມີຄວາມທົນທານ ຜ່ານການສ້າງລະບຽບຄຸ້ມຄອງການປຸກສ້າງ ແລະ ການພິຈາລະນາເອົາຄວາມສ່ຽງຕໍ່ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດເຂົ້າໃນການວາງແຜນ ລວມທັງການຮັບປະກັນການສະໜອງທຶນທີ່ພຽງພໍສຳລັບການບຳລຸງຮັກສາ ແລະ ການຕອບໂຕ້ໄພພິບັດ.	ຍທຂ: ກົມແຜນການ ແລະ ການເງິນ, ສະຖາບັນໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ, ກົມເຄຫາ ແລະ ຜັງເມືອງ	✓		ຢ່າງໜ້ອຍລະບຽບການຄຸ້ມຄອງການປຸກສ້າງ ໄດ້ຮັບການພັດທະນາ ຫຼື ປັບປຸງຄືນໃໝ່
	ດຳເນີນກິດຈະກຳການສ້າງຄວາມຮັບຮູ້ ກ່ຽວກັບຄວາມສ່ຽງຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ການເຂົ້າຮ່ວມຂອງຊຸມຊົນໃນວຽກງານການສ້າງຄວາມທົນທານ ເພື່ອສົ່ງເສີມການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດລວມ ຂອງຍຸດທະສາດການປັບຕົວ.	ຍທຂ: ສະຖາບັນໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ, ກົມເຄຫາ ແລະ ຜັງເມືອງ ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມສິ່ງແວດລ້ອມ	✓		ຢ່າງໜ້ອຍ 10 ກິດຈະກຳປຸກຈິດສຳນຶກ ແລະ ການສົ່ງເສີມການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຊຸມຊົນໃນວຽກງານການສ້າງຄວາມທົນທານ ໄດ້ຮັບການຈັດຂຶ້ນ

3.3 ມາດຕະການການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ຕາຕະລາງດັ່ງລຸ່ມນີ້ ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບ ບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ. ນອກນີ້ ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາສຳລັບກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ທັງໃນໄລຍະກາງ ແລະ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ມາດຕະການການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025-2030	2030-2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
	ດຳເນີນໂຄງການຝຶກອົບຮົມວິຊາສະເພາະ ແລະ ຍົກລະດັບຄວາມຊຳນານດ້ານວິຊາການພາຍໃນຂະແໜງການ ເພື່ອປັບປຸງວຽກງານການຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ.	ຍທຂ: ກົມແຜນການ ແລະ ການເງິນ, ສະຖາບັນໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ, ກົມເຄຫາ ແລະ ຜັງເມືອງ ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມສິ່ງແວດລ້ອມ	✓		ຈຳນວນໂຄງການຝຶກອົບຮົມວິຊາສະເພາະ ເພື່ອປັບປຸງວຽກງານການຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໄດ້ຮັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ
ຄາດໝາຍ 2: ການພັດທະນາຕົວເມືອງທີ່ຍືນຍົງ ແລະ ເປັນມິດກັບສິ່ງແວດລ້ອມ. ^{172 173 174}					
ຈຸດປະສົງ 1: ສ້າງ ແລະ ປັບປຸງກົດໝາຍ ແລະ ນິຕິກຳຕ່າງໆ ເພື່ອຄຸ້ມຄອງ ແລະ ສົ່ງເສີມການພັດທະນາຕົວເມືອງ	ສ້າງ ແລະ ປັບປຸງລະບຽບການວາງແຜນຜັງເມືອງ ແລະ ບັນດານິຕິກຳໃນການຄຸ້ມຄອງການກໍ່ສ້າງອາຄານ, ເປັນຕົ້ນ: ລະບຽບການຄຸ້ມຄອງອາຄານ, ລະບຽບການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ພັດທະນາທີ່ດິນເພື່ອການປຸກສ້າງ ແລະ ປັບປຸງນິຕິກຳ ກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງສິ່ງເສດເຫຼືອ	ຍທຂ: ກົມເຄຫາ ແລະ ຜັງເມືອງ	✓	✓	ໃຫ້ສຳເລັດຢ່າງໜ້ອຍ 2 ສະບັບ ກ່ຽວກັບລະບຽບການວາງແຜນຜັງເມືອງ ແລະ ປັບປຸງນິຕິກຳລຸ່ມກົດໝາຍໃຫ້ໄດ້ 8 ສະບັບ

¹⁷² MPWT (2021). ແຜນພັດທະນາຂະແໜງການໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ 5 ປີ (2021-2025)

¹⁷³ MONRE (2021). ແຜນພັດທະນາຂະແໜງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ 5 ປີ (2021-2025)

¹⁷⁴ MPWT (2022). ຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດດ້ານເຄຫາ ແລະ ຜັງເມືອງ 2022-2030 ແລະ ວິໄສທັດຮອດປີ 2030

3.3 ມາດຕະການການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ຕາຕະລາງດັ່ງລຸ່ມນີ້ ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບ ບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ. ນອກນີ້ ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາສຳລັບກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ທັງໃນໄລຍະກາງ ແລະ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ມາດຕະການການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025-2030	2030-2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
	ພັດທະນາມາດຕະຖານການວາງແຜນ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງ ການລະບາຍນ້ຳໃນຕົວເມືອງ ເພື່ອຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມໃນ ພື້ນທີ່ໜີ້ມານກໍ່ສ້າງ ແລະ ປັບປຸງໃໝ່.	ຍທຂ: ກົມເຄຫາ ແລະ ຜັງເມືອງ	✓	✓	ຢ່າງໜ້ອຍ 4 ຕົວເມືອງໄດ້ຮັບຮອງ
	ສ້າງຄູ່ມືການວາງແຜນ ແລະ ພັດທະນາຕົວເມືອງຕ່າງໆ ໃຫ້ມີ ຄວາມທົນທານຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ພ້ອມທັງ ຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ກຳນົດທິດທາງການພັດທະນາຕົວເມືອງທັນ ສະໄໝ (Smart City) ຂອງ ສປປ ລາວ ແລະ ສ້າງແຜນ ແມ່ບົດການພັດທະນາທີ່ພັກອາໄສ ເພື່ອປັບປຸງຄຸນນະພາບ ຊີວິດ ແລະ ແກ້ໄຂບັນຫາ ການຂາດແຄນທີ່ພັກອາໄສ.	ຍທຂ: ກົມເຄຫາ ແລະ ຜັງເມືອງ	✓	✓	ພັດທະນາ ແລະ ຮັບຮອງຢ່າງໜ້ອຍ 1 ຄູ່ມືການວາງແຜນ ແລະ ພັດທະນາຕົວ ເມືອງຕ່າງໆ ໃຫ້ມີຄວາມທົນທານຕໍ່ກັບ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ
	ສ້າງຍຸດທະສາດ ສຳລັບຂະແໜງສຸຂາພິບານ ຊຶ່ງຕິດພັນກັບ ການສົ່ງເສີມພາກເອກະຊົນໃນວຽກງານຄຸ້ມຄອງສຸຂາພິບານ ເພື່ອປ້ອງກັນຜົນກະທົບຈາກໄພພິບັດ.	ຍທຂ: ກົມນ້ຳປະປາ ກະຊວງ ສາທາລະນະສຸກ			ພັດທະນາ ແລະ ຮັບຮອງຢ່າງໜ້ອຍ 1 ຍຸດທະສາດ ສຳລັບຂະແໜງສຸຂາພິບານ ທີ່ຕິດພັນກັບວຽກງານໂຍທາທິການ ເປັນຕົ້ນ: ການສະໜອງນ້ຳສະອາດ

3.3 ມາດຕະການການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ຕາຕະລາງດັ່ງລຸ່ມນີ້ ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບ ບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ. ນອກນີ້ ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາສຳລັບກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ທັງໃນໄລຍະກາງ ແລະ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ມາດຕະການການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025-2030	2030-2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
	ສ້າງຍຸດທະສາດການສະໜອງນ້ຳ ແລະ ສົ່ງເສີມພາກເອກະຊົນເຂົ້າຮ່ວມໃນການພັດທະນາ ແລະ ການບໍລິການສະໜອງນ້ຳ ເພື່ອຕອບໂຕ້ ແລະ ແກ້ໄຂຜົນກະທົບຈາກໄພພິບັດ.	ຍທຂ: ກົມນ້ຳປະປາ	✓	✓	ພັດທະນາ ແລະ ຮັບຮອງຢ່າງໜ້ອຍ 1 ຍຸດທະສາດການສະໜອງນ້ຳ ຂອງຂົງເຂດໂຍທາທິການ
	ເຊື່ອມສານເອົາວຽກງານ ການສ້າງຄວາມທົນທານຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ເຂົ້າໃນກິດຈະກຳຂອງແຜນງານ ແລະ ໂຄງການຕ່າງໆ ເພື່ອສ້າງ ແລະ ຍົກລະດັບໂຄງລ່າງພື້ນຖານ ຂອງຕົວເມືອງໃຫ້ມີປະສິດທິພາບ.	ຍທຂ: ກົມແຜນການ ແລະ ການເງິນ, ກົມເຄຫາ ແລະ ຜັງເມືອງ, ກົມຂົວທາງ	✓	✓	ຢ່າງໜ້ອຍ 10 ກິດຈະກຳ ຫຼື ໂຄງການຂອງຂົງເຂດໂຍທາທິການໄດ້ມີການເຊື່ອມສານວຽກງານປັບຕົວ ແລະ ສ້າງຄວາມທົນທານ
	ສ້າງ ແລະ ປັບປຸງບົດແນະນຳການຕອບໂຕ້ກັບໄພພິບັດ ເພື່ອເປັນພື້ນຖານໃຫ້ແກ່ການກຽມພ້ອມ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນຜົນເສຍຫາຍທີ່ມີສາເຫດມາຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ເຊັ່ນ: ພະຍຸ, ໄພນ້ຳຖ້ວມ, ແຜ່ນດິນໄຫວ ແລະ ອື່ນໆ.	ຍທຂ: ກົມແຜນການ ແລະ ການເງິນ, ສະຖາບັນໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ	✓	✓	ພັດທະນາ ຫຼື ປັບປຸງ ຢ່າງໜ້ອຍ 1 ບົດແນະນຳການຕອບໂຕ້ກັບໄພພິບັດ ໃນລະດັບຊາດ ສຳລັບຂົງເຂດໂຍທາທິການ
	ສ້າງຄູ່ມືກ່ຽວກັບມາດຕະຖານເຕັກນິກສຳລັບຄຸ້ມຄອງການກໍ່ສ້າງ ແລະ ການສ້ອມແປງພື້ນຖານໂຄງລ່າງດ້ານເຕັກນິກ ເພື່ອຮັບມືກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ.	ຍທຂ: ກົມແຜນການ ແລະ ການເງິນ,	✓		ພັດທະນາຢ່າງໜ້ອຍ 1 ຄູ່ມືກ່ຽວກັບມາດຕະຖານເຕັກນິກສຳລັບຄຸ້ມຄອງການກໍ່ສ້າງ ແລະ ການສ້ອມແປງ

3.3 ມາດຕະການການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ຕາຕະລາງດັ່ງລຸ່ມນີ້ ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບ ບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ. ນອກນີ້ ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາສຳລັບກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ທັງໃນໄລຍະກາງ ແລະ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ມາດຕະການການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025-2030	2030-2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
		ສະຖາບັນໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ, ກົມຂົວທາງ, ກົມທາງນໍ້າ, ກົມເຄຫາ ແລະ ຜັງເມືອງ			ພື້ນຖານໂຄງລ່າງ ເພື່ອຮັບມືກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ.
	ສ້າງກົນໄກການເງິນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເພື່ອສົ່ງເສີມການລົງທຶນ ເຊັ່ນ: ການຮ່ວມມື ລະຫວ່າງພາກລັດ ແລະ ເອກະຊົນ (PPP) ເພື່ອສະໜັບສະໜູນການພັດທະນາພື້ນຖານໂຄງລ່າງແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນບັນຫາໜີ້ສິນ ທີ່ລົງທຶນໃນການກໍ່ສ້າງໂຄງລ່າງພື້ນຖານ ຂອງພາກລັດຖະບານ.	ຍທຂ: ກົມແຜນການ ແລະ ການເງິນ	✓		ຈຳນວນໂຄງການຮ່ວມມືລະຫວ່າງພາກລັດ ແລະ ເອກະຊົນ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນການພັດທະນາພື້ນຖານໂຄງລ່າງ (ຢ່າງໜ້ອຍຫ້າໂຄງການ ຫຼື ກິດຈະກຳຕໍ່ປີ)
ຈຸດປະສົງ 2: ສົ່ງເສີມການຄຸ້ມຄອງ, ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ການພັດທະນາຕົວເມືອງຕ່າງໆ ຕາມແຜນຜັງເມືອງແບບຍືນຍົງ ແລະ ປັບປຸງການລົງທຶນ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງການເງິນພາກລັດ	ປັບປຸງ ແລະ ສ້າງລະບົບລະບາຍນ້ຳໃນຕົວເມືອງ ເພື່ອປ້ອງກັນນ້ຳຖ້ວມໃນຕົວເມືອງໃຫຍ່ ພ້ອມທັງການປົກປັກຮັກສາເຂດສະຫງວນ, ບຶງ, ໜອງ, ແຄມນ້ຳ ແລະ ດິນບໍລິເວນນ້ຳ ເພື່ອຮັບປະກັນວ່າຕົວເມືອງມີລະບົບນິເວດທີ່ດີ ແລະ ທົນທານຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ	ຍທຂ: ກົມແຜນການ ແລະ ການເງິນ, ກົມເຄຫາ ແລະ ຜັງເມືອງ, ກົມທາງນ້ຳ	✓		ພັດທະນາ ຫຼື ປັບປຸງ ຢ່າງໜ້ອຍ 5 ຕົວເມືອງ
	ສ້າງຄວາມທົນທານໃຫ້ແກ່ຕົວເມືອງຕ່າງໆ ເພື່ອປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໂດຍຜ່ານການຄຸ້ມຄອງ	ຍທຂ: ກົມເຄຫາ ແລະ ຜັງ ເມືອງ, ສະຖາບັນໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ	✓	✓	ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຢ່າງໜ້ອຍ 5 ໂຄງການສ້າງຄວາມທົນທານໃຫ້ແກ່ຕົວເມືອງ

3.3 ມາດຕະການການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ຕາຕະລາງດັ່ງລຸ່ມນີ້ ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບ ບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ. ນອກນີ້ ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາສຳລັບກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ທັງໃນໄລຍະກາງ ແລະ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ມາດຕະການການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025-2030	2030-2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
	ແລະ ນຳໃຊ້ທຳແຮງ ຂອງລະບົບນິເວດໃນແຂວງທີ່ມີຄວາມບອບບາງ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ.				ຕ່າງໆ ເພື່ອປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໂດຍອີງໃສ່ລະບົບນິເວດ ໃນແຂວງທີ່ມີຄວາມບອບບາງ
	ຊອກຫາແຫຼ່ງທຶນຈາກພາກລັດ, ຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ ແລະ ສະຖາບັນການເງິນ ເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນພັດທະນາ ຂອງລັດຖະບານ, ນະໂຍບາຍດ້ານການສ້າງຄວາມທົນທານຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ເພື່ອໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບນະໂຍບາຍ ຂອງຂະແໜງການ ແລະ ຂອງປະເທດ.	ຍທຂ: ກົມແຜນການ ແລະ ການເງິນ	✓		ໃຫ້ສາມາດເຂົ້າຫາແຫຼ່ງທຶນ ຢ່າງໜ້ອຍຈາກ 2 ແຫຼ່ງທຶນທີ່ແຕກຕ່າງກັນ
	ປະສານງານ ດ້ານວຽກງານການສ້າງຄວາມທົນທານຕໍ່ກັບສະພາບພູມອາກາດທີ່ມີການປ່ຽນແປງ ຮ່ວມກັບ ບັນດາອົງການຈັດຕັ້ງ ແລະ ບັນດາແຂວງ ເພື່ອຕອບໂຕ້ກັບເຫດການສຸກເສີນ ແລະ ປັບປຸງລະບົບເຕືອນໄພ.	ຍທຂ: ກົມແຜນການ ແລະ ການເງິນ	✓		ຈຳນວນກົນໄກການປະສານງານໄດ້ຮັບການສ້າງ ແລະ ຮັບຮອງ ດ້ານວຽກງານການສ້າງຄວາມທົນທານຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ

3.3 ມາດຕະການການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ຕາຕະລາງດັ່ງລຸ່ມນີ້ ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບ ບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ. ນອກນີ້ ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາສຳລັບກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ທັງໃນໄລຍະກາງ ແລະ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ມາດຕະການການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025-2030	2030-2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
	ພັດທະນາ ແຜນການປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ທີ່ເປັນພັນທະ ຮ່ວມກັບກະຊວງຕ່າງໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ທຸກຂັ້ນ ພ້ອມທັງປັບປຸງແຜນນຳໃຊ້ງົບປະມານ ສຳລັບການບຳລຸງຮັກສາໂຄງລ່າງພື້ນຖານຕົວເມືອງ ໃຫ້ມີປະສິດທິພາບ ແລະ ປະສິດທິຜົນ.	ຍທຂ: ກົມແຜນການ ແລະ ການເງິນ ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມສິ່ງແວດລ້ອມ ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມແຜນການ ແລະ ການຮ່ວມມື	✓		ພັດທະນາຢ່າງໜ້ອຍ 1 ແຜນການປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຕໍ່ໜຶ່ງຂະແໜງການ
	ຟື້ນຟູເຂດຕົວເມືອງ ທີ່ມີຄວາມສ່ຽງ ແລະ ແອອັດສູງ ໂດຍການກໍ່ສ້າງທີ່ຢູ່ອາໄສ ເພື່ອກຸ່ມຄົນທີ່ມີຄວາມບອບບາງ ພ້ອມທັງປັບປຸງໂຄງລ່າງພື້ນຖານ ແລະ ປັບປຸງສະພາບແວດລ້ອມຕົວເມືອງ ໃຫ້ມີຄວາມທົນທານຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ.	ຍທຂ: ກົມເຄຫາ ແລະ ຜັງເມືອງ			ຢ່າງໜ້ອຍ 3 ໂຄງການຟື້ນຟູເຂດຕົວເມືອງ ທີ່ມີຄວາມສ່ຽງ ແລະ ແອອັດສູງ ໂດຍການກໍ່ສ້າງທີ່ຢູ່ອາໄສ ໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ
	ປັບປຸງມາດຕະຖານ ແລະ ລະບຽບການຕ່າງໆໃນປັດຈຸບັນ ໂດຍການພິຈາລະນາເອົາວຽກງານການປັບຕົວເຂົ້າໃນການວາງແຜນພັດທະນາໂຄງລ່າງໃນຕົວເມືອງ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບຈາກໄພທຳມະຊາດ ເປັນຕົ້ນ: ໄພນ້ຳຖ້ວມໃນຕົວເມືອງ.	ຍທຂ: ກົມແຜນການ ແລະ ການເງິນ, ກົມເຄຫາ ແລະ ຜັງເມືອງ	✓		ຢ່າງໜ້ອຍ 5 ມາດຕະຖານ ແລະ ລະບຽບການຕ່າງໆ ໃນການວາງແຜນໂຄງລ່າງພື້ນຖານໃນຕົວເມືອງ ໄດ້ພິຈາລະນາເອົາວຽກງານການປັບຕົວ

3.3 ມາດຕະການການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ຕາຕະລາງດັ່ງລຸ່ມນີ້ ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບ ບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ. ນອກນີ້ ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາສຳລັບກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ທັງໃນໄລຍະກາງ ແລະ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ມາດຕະການການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025-2030	2030-2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
ຈຸດປະສົງ 3: ພັດທະນາ ແລະ ປັບປຸງໂຄງລ່າງພື້ນຖານ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມຕົວເມືອງ ພ້ອມກັບ ສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກ ໃນເຂດພື້ນທີ່ພັກອາໄສ ແລະ ຊຸມຊົນແອອັດ	ປັບປຸງການວາງແຜນຜັງຕົວເມືອງ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບຈາກຄວາມສ່ຽງດ້ານການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ທີ່ຕິດພັນກັບການຂົນສົ່ງ ເຊັ່ນ: ການພັດທະນາເສັ້ນທາງໃໝ່ ແລະ ທີ່ຢູ່ອາໄສໃໝ່ ໃນເຂດທີ່ມີຄວາມສ່ຽງຕໍ່າທີ່ຈະເກີດດິນເຈື່ອນ ແລະ ໄພນ້ຳຖ້ວມ.	ຍທຂ: ກົມແຜນການ ແລະ ການເງິນ, ກົມເຄຫາ ແລະ ຜັງເມືອງ	✓		ຈຳນວນເສັ້ນທາງໃໝ່ ແລະ ທີ່ຢູ່ອາໄສໃໝ່ ໄດ້ຮັບການພັດທະນາໃນເຂດທີ່ມີຄວາມສ່ຽງຕໍ່າ
	ປັບປຸງແຜນຜັງເມືອງ ແລະ ອອກແບບຜັງບ້ານ, ກຸ່ມບ້ານ ຕ່າງໆ ເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາຕົວເມືອງ ແລະ ຮອງຮັບການຂະຫຍາຍຕົວ ທາງດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ພ້ອມທັງປັບປຸງ ແລະ ສ້າງສະໜາມຂີ້ເຫຍື້ອຕົວແບບໃນເມືອງນ້ອຍ, ເມືອງລະດັບສອງ ແລະ ເມືອງໃຫຍ່ຕ່າງໆ.	ຍທຂ: ກົມແຜນການ ແລະ ການເງິນ, ກົມເຄຫາ ແລະ ຜັງເມືອງ, ສະຖາບັນໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ	✓	✓	ປັບປຸງຢ່າງໜ້ອຍ 45 ຕົວເມືອງ
	ປັບປຸງ ແລະ ສ້າງລະບົບລະບາຍນ້ຳ ແລະ ການປ້ອງກັນນ້ຳຖ້ວມໃນຫຼາຍໆເມືອງໃຫຍ່ ພ້ອມກັບການປົກປັກຮັກສາເຂດສະຫງວນ, ໜອງ, ບຶງ ແລະ ດິນບໍລິເວນນ້ຳ ເພື່ອຮັບປະກັນວ່າ ເມືອງຕ່າງໆ ມີລະບົບນິເວດທີ່ດີ ແລະ ທົນທານຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ.	ຍທຂ: ກົມເຄຫາ ແລະ ຜັງເມືອງ, ກົມທາງນ້ຳ	✓	✓	ພັດທະນາ ຫຼື ປັບປຸງ ຢ່າງໜ້ອຍ 5 ຕົວເມືອງ

3.3 ມາດຕະການການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ຕາຕະລາງດັ່ງລຸ່ມນີ້ ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບ ບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ. ນອກນີ້ ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາສຳລັບກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ທັງໃນໄລຍະກາງ ແລະ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ມາດຕະການການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025-2030	2030-2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
	ສຶກສາ ແລະ ເກັບກຳຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບຮ່ອງລະບາຍນ້ຳພາຍໃນຕົວເມືອງ ທີ່ມັກເກີດນ້ຳຖ້ວມໃນຊ່ວງລະດູຝົນໃນພື້ນທີ່ຕ່າງໆ ທົ່ວປະເທດ.	ຍທຂ: ກົມເຄຫາ ແລະ ຜັງເມືອງ	✓	✓	ດຳເນີນການສຶກສາຢ່າງໜ້ອຍ 4 ຄັ້ງ ໃນທົ່ວປະເທດ
	ສຶກສາຄວາມເປັນໄປໄດ້ໃນການອະນຸລັກເຂດສະຫງວນ, ໜອງ, ບຶງ ແລະ ດິນບໍລິເວນນ້ຳ ທີ່ເຫັນວ່າມີຄວາມຈຳເປັນ ເພື່ອບຳລຸງຮັກສາລະບົບນິເວດ ຂອງຕົວເມືອງ.	ຍທຂ: ກົມເຄຫາ ແລະ ຜັງ ເມືອງ ກົມທາງນ້ຳ ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມຊັບພະຍາກອນນ້ຳ	✓		ດຳເນີນການສຶກສາຢ່າງໜ້ອຍ 4 ຄັ້ງ ໃນທົ່ວປະເທດ
	ສຶກສາ ແລະ ທົດລອງນຳໃຊ້ວິທີການປະເມີນຄວາມທົນທານຂອງຕົວເມືອງ (City Resilience Index) ໃນບັນດາເມືອງທີ່ເປັນເທດສະບານ ຂອງແຂວງ ແລະ ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ.	ຍທຂ: ກົມເຄຫາ ແລະ ຜັງເມືອງ	✓	✓	ດຳເນີນການສຶກສາຢ່າງໜ້ອຍ 4 ຄັ້ງ ໃນທົ່ວປະເທດ
	ຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ພັດທະນາວິທີການປະເມີນຜົນການພັດທະນາຕົວເມືອງ (ເຊັ່ນ: ດັດຊະນີພັດທະນາຕົວເມືອງ ແລະ ວິທີການອື່ນໆ) ເພື່ອນຳໃຊ້ສ້າງຕົວຊີ້ບອກດ້ານການປະເມີນການພັດທະນາຕົວເມືອງໃນ ສປປ ລາວ.	ຍທຂ: ກົມເຄຫາ ແລະ ຜັງເມືອງ	✓	✓	ຢ່າງໜ້ອຍ 1 ບົດຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ວິທີການປະເມີນ

3.3 ມາດຕະການການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ຕາຕະລາງດັ່ງລຸ່ມນີ້ ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບ ບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ. ນອກນີ້ ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາສຳລັບກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ທັງໃນໄລຍະກາງ ແລະ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ມາດຕະການການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025-2030	2030-2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
	ສົ່ງເສີມການຫຼຸດຜ່ອນການສ້າງມົນລະພິດທາງອາກາດ ໂດຍການສົ່ງເສີມການນຳໃຊ້ພາຫະນະທີ່ເປັນມິດກັບສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ນຳໃຊ້ພະລັງງານທີ່ມີຫຼາຍທາງເລືອກ.	ຍທຂ: ກົມຂົນສົ່ງ	✓	✓	ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຢ່າງໜ້ອຍ 5 ໂຄງການຕົວແບບການສົ່ງເສີມການຫຼຸດຜ່ອນການສ້າງມົນລະພິດທາງອາກາດ ໂດຍການສົ່ງເສີມການນຳໃຊ້ພາຫະນະທີ່ເປັນມິດກັບສິ່ງແວດລ້ອມ
	ປັບປຸງ ແລະ ຈັດສັນທີ່ດິນຄືນໃໝ່ ໃນຊຸມຊົນແອອັດ, ເຂດທີ່ມີຄວາມສ່ຽງຕໍ່ໄພພິບັດທາງທຳມະຊາດ ແລະ ຊຸມຊົນທີ່ບໍ່ສາມາດເຂົ້າເຖິງໂຄງລ່າງພື້ນຖານທີ່ຈຳເປັນ.	ຍທຂ: ກົມເຄຫາ ແລະ ຜັງເມືອງ ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມທີ່ດິນ	✓	✓	ປັບປຸງ ແລະ ຈັດສັນທີ່ດິນຄືນໃໝ່ ໃຫ້ໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຢ່າງໜ້ອຍ 3 ໂຄງການ
	ປັບປຸງແຜນຜັງເມືອງ ໃນເຂດຕົວເມືອງ ທີ່ມີຄວາມບອບບາງຕໍ່ໄພພິບັດທາງທຳມະຊາດ.	ຍທຂ: ກົມເຄຫາ ແລະ ຜັງເມືອງ	✓	✓	ປັບປຸງຢ່າງໜ້ອຍ 45 ຕົວເມືອງ
	ນຳໃຊ້ມາດຕະການປັບຕົວໂດຍອີງໃສ່ລະບົບນິເວດ (EbA) ໃນວຽກງານພັດທະນາຕົວເມືອງ ເຊັ່ນ: ການນຳໃຊ້ວັດສະດຸ ທີ່ເພີ່ມການຊຶມຜ່ານຂອງນ້ຳ, ການປ້ອງກັນການເຊາະເຈື່ອນ ຂອງດິນ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບຂອງຄື້ນຄວາມຮ້ອນໃນຕົວເມືອງ.	ຍທຂ: ກົມເຄຫາ ແລະ ຜັງເມືອງ	✓		ຢ່າງໜ້ອຍ 3 ໂຄງການການປັບຕົວໂດຍອີງໃສ່ລະບົບນິເວດ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໄດ້ຮັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃນຂະແໜງການພັດທະນາຕົວເມືອງຕໍ່ປີ.

3.3 ມາດຕະການການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ຕາຕະລາງດັ່ງລຸ່ມນີ້ ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບ ບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ. ນອກນີ້ ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາສຳລັບກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ທັງໃນໄລຍະກາງ ແລະ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ມາດຕະການການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025-2030	2030-2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
ຈຸດປະສົງ 4: ສ້າງລະບົບຂໍ້ມູນ ເພື່ອປັບປຸງລະບົບບໍລິຫານ ແລະ ກົນໄກການບໍລິການໃນຕົວເມືອງ	ສ້າງຖານຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບຜົນກະທົບ ຂອງໄຟຟ້າບັດທາງທຳມະຊາດ ທີ່ມີຕໍ່ກັບສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ຕົວເມືອງ ທີ່ທຸກຂະແໜງການສາມາດເຂົ້າເຖິງໄດ້.	ຍທຂ: ກົມແຜນການ ແລະ ການເງິນ, ກົມເຄຫາ ແລະ ຜັງເມືອງ	✓	✓	ພັດທະນາຖານຂໍ້ມູນຢ່າງໜ້ອຍໃຫ້ໄດ້ 1 ຖານຂໍ້ມູນ
	ສ້າງລະບົບຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ກ່ຽວກັບການພັດທະນາຕົວເມືອງ ແບບເຊື່ອມສານ ໃນທົ່ວປະເທດ.	ຍທຂ: ກົມແຜນການ ແລະ ການເງິນ, ກົມເຄຫາ ແລະ ຜັງເມືອງ, ສະຖາບັນໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ	✓	✓	ພັດທະນາລະບົບຂໍ້ມູນຂ່າວສານໃຫ້ໄດ້ຢ່າງໜ້ອຍ 1 ລະບົບ ກ່ຽວກັບການພັດທະນາຕົວເມືອງແບບເຊື່ອມສານ
	ສ້າງຖານຂໍ້ມູນດ້ານເຄຫະສະຖານ ແລະ ແຜນທີ່ຕົວເມືອງ ດ້ວຍລະບົບດິຈິຕອນ ທີ່ທຸກຂະແໜງການສາມາດເຂົ້າເຖິງໄດ້.	ຍທຂ: ກົມແຜນການ ແລະ ການເງິນ, ກົມເຄຫາ ແລະ ຜັງເມືອງ, ສະຖາບັນໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ	✓	✓	ພັດທະນາຖານຂໍ້ມູນດ້ານເຄຫະສະຖານ ແລະ ແຜນທີ່ຕົວເມືອງ ດ້ວຍລະບົບດິຈິຕອນຢ່າງໜ້ອຍ 1 ຖານຂໍ້ມູນ
	ຊຸກຍູ້ບັນດານະຄອນ ເຂົ້າເປັນສະມາຊິກໃນໂຄງການທົດລອງ ຂອງເຄືອຂ່າຍຕົວເມືອງທັນສະໄໝອາຊຽນ (ASEAN Smart City Network) ຊຶ່ງລວມເອົາທັງ ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ນະຄອນຫຼວງພະບາງ ແລະ ນະຄອນໄກສອນພົມວິຫານ.	ຍທຂ: ກົມແຜນການ ແລະ ການເງິນ, ກົມເຄຫາ ແລະ ຜັງເມືອງ	✓	✓	ຊຸກຍູ້ການເຂົ້າຮ່ວມຂອງຕົວເມືອງ ໃຫ້ໄດ້ຢ່າງໜ້ອຍ 4 ເມືອງ

3.3 ມາດຕະການການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ຕາຕະລາງດັ່ງລຸ່ມນີ້ ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບ ບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ. ນອກນີ້ ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາສຳລັບກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ທັງໃນໄລຍະກາງ ແລະ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ມາດຕະການການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025-2030	2030-2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
	ຊຸກຍູ້ສິ່ງເສີມການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການປັບປຸງສິ່ງແວດລ້ອມຕົວເມືອງ ໃນບັນດາເມືອງ ທີ່ເປັນເທດສະບານຂອງແຂວງ ແລະ ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ	ຍທຂ: ກົມແຜນການ ແລະ ການເງິນ, ກົມເຄຫາ ແລະ ຜັງເມືອງ	✓	✓	ໃຫ້ໄດ້ຢ່າງໜ້ອຍ 4 ເມືອງ
ຄາດໝາຍ 3: ການພັດທະນາວຽກງານຂະແໜງຂົວ-ທາງ ໃຫ້ມີປະສິດທິພາບ, ທົນທານຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ມີຄວາມຍືນຍົງ.¹⁷⁵					
ຈຸດປະສົງທີ 1: ການພັດທະນາ ແລະ ການປັບປຸງໂຄງລ່າງພື້ນຖານຂົວ-ທາງ ໃຫ້ທົນທານຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ, ປອດໄພ ແລະ ຍືນຍົງ	ສ້າງ ແລະ ປັບປຸງຄຸ້ມ ສຳລັບ ການຄຸ້ມຄອງການກໍ່ສ້າງທາງຫຼວງ, ການບຳລຸງຮັກສາ ແລະ ການສ້ອມແປງ, ລະບົບຄຸ້ມຄອງ ແລະ ມາດຕະຖານເຕັກນິກສຳລັບວຽກງານຂະແໜງຂົວທາງ ເພື່ອຮັບມືກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ປັບປຸງຄຸນນະພາບໂຄງລ່າງພື້ນຖານດ້ານການຂົນສົ່ງທາງບົກ ເພື່ອໃຫ້ທົນທານຕໍ່ຜົນກະທົບຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ໄພພິບັດທາງທຳມະຊາດ ເຊັ່ນ: ພະຍຸ, ດິນເຈື່ອນ, ໄພນ້ຳຖ້ວມ, ແຜ່ນດິນໄຫວ ແລະ ອື່ນໆ	ຍທຂ: ກົມແຜນການ ແລະ ການເງິນ, ກົມຂົວທາງ, ກົມທາງລົດໄຟ ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ກົມອຸດຸນິຍົມ ແລະ ອຸທິກກະສາດ	✓	✓	ສ້າງ ແລະ ຮັບຮອງຢ່າງໜ້ອຍ 2 ຄຸ້ມ ເຊັ່ນ: ການນຳໃຊ້ໂຄງສ້າງສຸດຄິດໄລ່ລາຄາຫົວໜ່ວຍກິດຈະກຳການກໍ່ສ້າງ ແລະ ສ້ອມແປງທາງ ແລະ ລະບຽບ ຫຼື ມາດຕະການໃນການປ້ອງກັນຄວາມປອດໄພໃນເວລາກໍ່ສ້າງ ແລະ ບຸລະນະຮັກສາ ແລະ ສ້ອມແປງທາງຫຼວງ
	ນຳໃຊ້ມາດຕະຖານເຕັກນິກ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີທີ່ເໝາະສົມກັບ ສະພາບແວດລ້ອມ ແລະ ພູມສັນຖານຂອງປະເທດ	ຍທຂ: ກົມຂົວທາງ	✓		ພັດທະນາມາດຕະຖານເຕັກນິກ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີທີ່ເໝາະສົມກັບ ສະພາບ

¹⁷⁵ MPWT (2021). ແຜນພັດທະນາ 5 ປີ ຂອງຂະແໜງຂົວ-ທາງ (2021-2025)

3.3 ມາດຕະການການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ຕາຕະລາງດັ່ງລຸ່ມນີ້ ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບ ບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ. ນອກນີ້ ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາສຳລັບກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ທັງໃນໄລຍະກາງ ແລະ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ມາດຕະການການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025-2030	2030-2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
					ແວດລ້ອມ ແລະ ພູມສັນຖານຂອງປະເທດ ຢ່າງໜ້ອຍ 2 ແຕ່ກນິກທີ່ຮັບຮອງ
	ບຳລຸງຮັກສາ ແລະ ສ້ອມແປງ ເພື່ອນຳໃຊ້ໃນໄລຍະຍາວ ແລະ ຍືນຍົງ ໂດຍຜ່ານການນຳໃຊ້ກົນໄກການຄຸ້ມຄອງວຽກງານການບຳລຸງຮັກສາ ແລະ ສ້ອມແປງທາງຫຼວງ ແລະ ນຳໃຊ້ເຄື່ອງມືທີ່ໄດ້ຮັບການປັບປຸງ.	ຍທຂ: ກົມຂົວທາງ	✓	✓	ຈຳນວນໂຄງລ່າງພື້ນຖານດ້ານຖະໜົນຫົນທາງທີ່ໄດ້ຮັບການບຳລຸງຮັກສາ ແລະ ສ້ອມແປງ
	ປັບປຸງ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກົນໄກການກໍ່ສ້າງຄືນໃໝ່ ຫຼັງຈາກໄພພິບັດ ຢ່າງມີແຜນການ, ມີປະສິດທິພາບ, ປະສິດທິຜົນ ແລະ ຫັນກັບສະພາບການ.	ຍທຂ: ກົມຂົວທາງ ກະຊວງແຮງງານ ແລະ ສະຫວັດດີການສັງຄົມ: ກົມສັງຄົມສົງເຄາະ	✓		ກົນໄກການກໍ່ສ້າງຄືນໃໝ່ ຫຼັງຈາກໄພພິບັດໄດ້ມີການປັບປຸງ ຢ່າງໜ້ອຍ 1 ກົນການ
	ຄຸ້ມຄອງ, ຕິດຕາມ ແລະ ກວດກາການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານບຳລຸງຮັກສາ ແລະ ສ້ອມແປງ ທາງຫຼວງທີ່ມີແລ້ວ ເພື່ອໃຫ້ສາມາດນຳໃຊ້ໄດ້ຢ່າງເປັນປົກກະຕິຕະຫຼອດປີ ແລະ ທົນທານຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ເພື່ອອຳນວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ແກ່ການເດີນທາງ ແລະ ການຂົນສົ່ງຈາກສູນກາງໄປຮອດທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ໄປເຖິງປະເທດເພື່ອນບ້ານ ເພື່ອ	ຍທຂ: ກົມແຜນການ ແລະ ການເງິນ, ກົມຂົວທາງ, ກົມກວດກາ	✓	✓	ຈຳນວນ ຫຼື ໄລຍະທາງ ຂອງເສັ້ນທາງຫຼວງທີ່ມີການຕິດຕາມ ແລະ ກວດກາການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານບຳລຸງຮັກສາ ແລະ ສ້ອມແປງ

3.3 ມາດຕະການການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ຕາຕະລາງດັ່ງລຸ່ມນີ້ ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບ ບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ. ນອກນີ້ ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາສຳລັບກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ທັງໃນໄລຍະກາງ ແລະ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ມາດຕະການການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025-2030	2030-2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
	ປະກອບສ່ວນຢ່າງເຂັ້ມແຂງໃນການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ຕາມທິດສີຂຽວ ແລະ ຍືນຍົງ.				
	ສ້າງແຜນພັດທະນາຂີດຄວາມສາມາດ ແນໃສ່ຍົກສູງຄວາມສາມາດ ຂອງພະນັກງານລັດຂັ້ນສູນກາງ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ບົດບາດຍິງ-ຊາຍ ແລະ ພັດທະນາທັກສະຕ່າງໆໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານຕົວຈິງຢ່າງມີປະສິດທິພາບ ແລະ ປະສິດທິຜົນ.	ຍທຂ: ກົມຂົວທາງ	✓		ແຜນພັດທະນາຄວາມອາດສາມາດໄດ້ຮັບການພັດທະນາ ແລະ ຮັບຮອງ ຢ່າງໜ້ອຍ 1 ແຜນ ໃນຂົງເຂດໂຍທາທິການ
	ຈັດຝຶກອົບຮົມກ່ຽວກັບມາດຕະຖານເຕັກນິກຂົວ-ທາງ ເພື່ອສ້າງຄວາມສາມາດ ຂອງພະນັກງານຂະແໜງຂົວ-ທາງ ຢູ່ຂັ້ນສູນກາງ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນໃນການຄົ້ນຄວ້າ, ປັບປຸງ ແລະ ພັດທະນາເຄື່ອງມືສຳລັບການຄຸ້ມຄອງການກໍ່ສ້າງ, ການບຳລຸງຮັກສາ ແລະ ການສ້ອມແປງທາງຫຼວງ ເຊັ່ນ: ມາດຕະຖານເຕັກນິກ, ກຳນົດໝາຍເຕັກນິກ, ຄຸ້ມຄອງການດຳເນີນງານດ້ານການບຳລຸງຮັກສາເສັ້ນທາງ ເພື່ອຄົ້ນຄວ້າອອກແບບແຜນການປ້ອງກັນຄວາມສ່ຽງ, ຈັດບຸລິມະສິດພື້ນທີ່ມີຄວາມບອບບາງ ເພື່ອກຳນົດມາດຕະການຫຼຸດຜ່ອນ ແລະ ປ້ອງກັນຜົນ	ຍທຂ: ກົມແຜນການ ແລະ ການເງິນ, ກົມຂົວທາງ, ແລະ ກົມອື່ນໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ	✓	✓	ກິດຈະກຳຝຶກອົບຮົມ ແລະ ຖອດຖອນບົດຮຽນ ກ່ຽວກັບວຽກງານບຸລະນະ ແລະ ສ້ອມແປງທາງຫຼວງ ແລະ ຂົວ ຢ່າງໜ້ອຍ 5 ຄັ້ງຕໍ່ປີ ໄດ້ຮັບການຈັດຂຶ້ນ

3.3 ມາດຕະການການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ຕາຕະລາງດັ່ງລຸ່ມນີ້ ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບ ບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ. ນອກນີ້ ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາສຳລັບກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ທັງໃນໄລຍະກາງ ແລະ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ມາດຕະການການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025-2030	2030-2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
	ກະທົບຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ທີ່ມີຕໍ່ໂຄງລ່າງພື້ນຖານການຂົນສົ່ງ.				
	ສ້າງ ແລະ ປັບປຸງຖານຂໍ້ມູນ, ລະບົບສະຖິຕິ ຂອງຂະແໜງຂົວ-ທາງ ໃນແຕ່ລະໄລຍະເພື່ອໃຫ້ຖືກຕ້ອງ ແລະ ສອດຄ່ອງ ກັບສະຖານະການຕົວຈິງ ເພື່ອເປັນຂໍ້ມູນພື້ນຖານໃນການວິເຄາະ, ໃຫ້ມີປະສິດທິພາບ ແລະ ຕໍ່ເນື່ອງ.	ຍທຂ: ກົມແຜນການ ແລະ ການເງິນ, ກົມຂົວທາງ	✓		ສ້າງ ຫຼື ປັບປຸງຖານຂໍ້ມູນສະຖິຕິ ຂອງຂະແໜງຂົວທາງໃນແຕ່ລະໄລຍະ ໃຫ້ໄດ້ 1 ຖານຂໍ້ມູນ ໃນລະດັບຊາດ
	ປະສານງານກັບ ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງໄພພິບັດແຫ່ງຊາດ ແລະ ຄະນະກຳມະການສິ່ງແວດລ້ອມແຫ່ງຊາດ ຢ່າງມີປະສິດທິພາບ ເພື່ອປະສານວຽກງານ ຂອງຂະແໜງການຂົວ-ທາງໃຫ້ສາມາດຮັບມືກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດຢູ່ທຸກຂັ້ນ.	ຍທຂ: ກົມແຜນການ ແລະ ການເງິນ, ກົມຂົວທາງ ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມສິ່ງແວດລ້ອມ ກະຊວງ ແຮງງານ ແລະ ສະຫວັດດີການສັງຄົມ: ກົມສັງຄົມສິ່ງເຄາະ	✓		ຈັດກອງປະຊຸມປຶກສາຫາລື ຢ່າງໜ້ອຍ 1 ຄັ້ງຕໍ່ປີ
	ບຳລຸງຮັກສາເສັ້ນທາງເປັນປະຈຳ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນບັນຫາການປົດເສັ້ນທາງຕາມລະດູການ ຍ້ອນໄພທຳມະຊາດ ເປັນຕົ້ນ: ໄພນ້ຳຖ້ວມ ແລະ ດິນເຈື່ອນ	ຍທຂ: ກົມແຜນການ ແລະ ການເງິນ, ກົມຂົວທາງ	✓	✓	ຈຳນວນເສັ້ນທາງ ຫຼື ຄວາມຍາວຂອງເສັ້ນທາງທີ່ໄດ້ຮັບການສ້ອມແປງຕໍ່ປີ

3.3 ມາດຕະການການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ຕາຕະລາງດັ່ງລຸ່ມນີ້ ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບ ບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ. ນອກນີ້ ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາສຳລັບກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ທັງໃນໄລຍະກາງ ແລະ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ມາດຕະການການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025-2030	2030-2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
	ພັດທະນາລະບົບການກຽມພ້ອມຮັບມື ແລະ ຕອບໂຕ້ຕໍ່ກັບ ໄພທຳມະຊາດ ຄຽງຄູ່ກັບການສ້າງລະບົບເຕືອນໄພລ່ວງໜ້າ ໃນຊຸມຊົນ ທີ່ຈະຊ່ວຍເພີ່ມຄວາມທົນທານຕໍ່ກັບຜົນກະທົບ ຂອງການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດໃນຂະແໜງການຂົນສົ່ງ.	ຍທຂ: ກົມແຜນການ ແລະ ການເງິນ, ກົມຂົນສົ່ງ	✓	✓	ຈຳນວນແຜນການກຽມພ້ອມຮັບມື ແລະ ຕອບໂຕ້ຕໍ່ກັບໄພທຳມະຊາດ ທີ່ ສ້າງຂຶ້ນສຳລັບຂະແໜງການຂົນສົ່ງ
	ສົ່ງເສີມ ແລະ ສະໜັບສະໜູນການຂົນສົ່ງສາທາລະນະ ເຊັ່ນ: ລົດເມໄຟຟ້າ ທີ່ຊ່ວຍຫຼຸດຜ່ອນການສັນຈອນທີ່ແອອັດ ແລະ ມົນລະພິດໃນຕົວເມືອງ ທີ່ກໍ່ໃຫ້ເກີດບັນຫາສຸກຂະພາບ ເຊັ່ນ: ການເກີດພະຍາດທາງເດີນຫາຍໃຈ.	ຍທຂ: ກົມແຜນການ ແລະ ການເງິນ, ກົມຂົນສົ່ງ	✓	✓	ຈຳນວນລົດເມໄຟຟ້າທີ່ໄດ້ນຳໃຊ້ ຫຼື ຈຳນວນໂຄງການສົ່ງເສີມການນຳໃຊ້ລົດເມ ໄຟຟ້າທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ
	ລົງທຶນໃນການຂົນສົ່ງສາທາລະນະ ທີ່ປ່ອຍກາກບອນຕ່ຳ ເຊັ່ນ: ລົດເມໄຟຟ້າ ແລະ ລົດສ່ວນບຸກຄົນໄຟຟ້າ ພ້ອມທັງ ສົ່ງເສີມການນຳໃຊ້ພະລັງງານທົດແທນ ເພື່ອຊ່ວຍຫຼຸດຜ່ອນ ການເພິ່ງພານ້ຳມັນ ແລະ ເພີ່ມການສ້າງຄວາມທົນທານຕໍ່ ວຽກງານການຂົນສົ່ງ.	ຍທຂ: ກົມແຜນການ ແລະ ການເງິນ, ກົມຂົນສົ່ງ	✓	✓	ຈຳນວນໂຄງການລົດເມໄຟຟ້າ ຫຼື ພະລັງງານທົດແທນສຳລັບຂະແໜງການ ຂົນສົ່ງ
	ສົ່ງເສີມຄວາມສະເໝີພາບຍິງ-ຊາຍ ເພື່ອໃຫ້ສາມາດເຂົ້າເຖິງ ການຂົນສົ່ງ ໂດຍສະເພາະຫຼຸດຜ່ອນຂໍ້ຈຳກັດຂອງແມ່ຍິງໃນ ການເຂົ້າເຖິງການຂົນສົ່ງ ແລະ ການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງແມ່ຍິງ ໃນຂະບວນການຕັດສິນໃຈ.	ຍທຂ: ກົມແຜນການ ແລະ ການເງິນ, ກົມຂົນສົ່ງ, ສະຫະພັນແມ່ຍິງລາວ	✓		ສັດສ່ວນ ຫຼື ອັດຕາສ່ວນຮ້ອຍຂອງ ແມ່ຍິງໃນການເຂົ້າເຖິງການຂົນສົ່ງເພີ່ມ ຂຶ້ນ

3.3 ມາດຕະການການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ຕາຕະລາງດັ່ງລຸ່ມນີ້ ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບ ບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ. ນອກນີ້ ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາສຳລັບກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ທັງໃນໄລຍະກາງ ແລະ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ມາດຕະການການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025-2030	2030-2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
	ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການວາງແຜນວຽກງານຂົນສົ່ງ ຕໍ່ກັບບົດບາດ ຍິງ-ຊາຍ ໂດຍຜ່ານການປັບປຸງການເກັບກຳຂໍ້ມູນການແຍກເພດ ແລະ ການອຳນວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ແມ່ຍິງມີສ່ວນຮ່ວມຢ່າງຕັ້ງໜ້າ ໃນກອງປະຊຸມ ແລະ ຂະບວນການຕັດສິນໃຈທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການພັດທະນາພື້ນຖານໂຄງລ່າງ ແລະ ການຂົນສົ່ງໃນຂັ້ນຊຸມຊົນ.	ຍທຂ: ກົມແຜນການ ແລະ ການເງິນ, ກົມຂົນສົ່ງ, ສະຫະພັນແມ່ຍິງລາວ	✓		ຂໍ້ມູນການແຍກເພດ (ຍິງ-ຊາຍ) ໄດ້ຮັບທີ່ເກັບກຳ ຫຼື ຈຳນວນແມ່ຍິງເຂົ້າຮ່ວມ ໃນຂະບວນການຕັດສິນໃຈເພີ່ມຂຶ້ນ

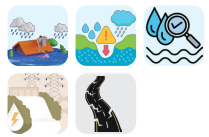
4. ພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່

4.1 ດ້ານນະໂຍບາຍ ຂອງຂະແໜງການ ແລະ ການພິຈາລະນາໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ

ສປປ ລາວ ໄດ້ຖືເອົາຂົງເຂດພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່ເປັນວຽກງານໜຶ່ງທີ່ສໍາຄັນ ທີ່ປະກອບສ່ວນຫຼັກ ໃຫ້ແກ່ການເຕີບໂຕເສດຖະກິດ ແລະ ການພັດທະນາ. ສະນັ້ນ, ລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວ ຈຶ່ງໄດ້ກໍານົດເອົາວຽກງານພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່ ເປັນບຸລິມະສິດໜຶ່ງທີ່ສໍາຄັນ ຂອງແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ຄັ້ງທີ IX (2021-2025), ຊຶ່ງແມ່ນ ກະຊວງພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່ (ໃນເວລານັ້ນ) ທີ່ເປັນອົງການຈັດຕັ້ງ ເປັນຜູ້ຮັບຜິດຊອບໃນການນໍາພາຂະແໜງພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່ ໃນ ສປປ ລາວ.¹⁷⁶ ກະຊວງພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່ (ໃນເວລານັ້ນ) ໄດ້ສ້າງແຜນພັດທະນາພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່ 5 ປີ ຄັ້ງທີ VIII (2016-2020) ແລະ ແຜນພັດທະນາພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX (2021-2025) ໂດຍໄດ້ຜັນຂະຫຍາຍ ແລະ ກໍານົດທິດທາງຕາມມະຕິກອງປະຊຸມໃຫຍ່ ຄັ້ງທີ XI ຂອງພັກ, ກໍ່ຄືແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ໄລຍະ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX (2021-2025) ຊຶ່ງໄດ້ກໍານົດວິໄສທັດ ຄື: “ການພັດທະນາຂະແໜງການພະລັງງານ ເປັນບຸລິມະສິດ ແລະ ບໍ່ແຮ່ ເປັນສໍາຄັນບິນພື້ນຖານຄວາມສອດຄ່ອງກັບທໍາອຸ່ງລວມການພັດທະນາໃນພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ, ປະກອບສ່ວນສໍາຄັນໃນການສ້າງລາຍຮັບໃຫ້ແກ່ປະເທດຊາດ, ດ້ວຍຈັງຫວະການເຕີບໂຕທີ່ມີຄຸນນະພາບ ຕາມເປົ້າໝາຍການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ ແລະ ສີຂຽວ”.¹⁷⁷ ນອກຈາກແຜນນີ້ແລ້ວ, ລັດຖະບານ ຍັງສ້າງ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແຜນພັດທະນາພະລັງງານ 5 ປີ ສະບັບໃໝ່ ຊຶ່ງແຫຼ່ງສ້າງພະລັງງານສ່ວນຫຼາຍ ແມ່ນມາຈາກໄຟຟ້າພະລັງງານນໍ້າເປັນຫຼັກ. ນອກນັ້ນ, ແຜນດັ່ງກ່າວ ຍັງໄດ້ໃຫ້ຄວາມສໍາຄັນໃນການພັດທະນາແຫຼ່ງພະລັງງານໝູນວຽນທີ່ມີຄວາມຫຼາກຫຼາຍ, ເປັນຕົ້ນ: ພະລັງງານແສງຕາເວັນ, ພະລັງງານລົມ, ພະລັງງານຄວາມຮ້ອນຖ່ານຫີນ ແລະ ພະລັງງານຊີວະມວນ ເພື່ອຮັບປະກັນຄວາມໝັ້ນຄົງທາງດ້ານພະລັງງານໄຟຟ້າໃຫ້ມີພຽງພໍ ແລະ ສາມາດຮັບໃຊ້ພາຍໃນ ທັງໃນປະຈຸບັນ ແລະ ໄລຍະຍາວ.

4.2 ຄາດໝາຍການປັບຕົວທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ

ຕາຕະລາງລຸ່ມນີ້ ໄດ້ສັງລວມເອົາບັນດາຜົນກະທົບຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຕໍ່ກັບຂົງເຂດ ພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່ ພ້ອມທັງ ຄາດໝາຍ ແລະ ບາງມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວທີ່ສໍາຄັນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບຂົງເຂດດັ່ງກ່າວ.

ຂົງເຂດພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່		
 ນໍ້າຖ້ວມ	 ນໍ້າມີໜ້ອຍລຳລັບ ການຂຸດຄົ້ນບໍ່ແຮ່	 ຄຸນນະພາບ ນໍ້າຫຼຸດລົງ
 ປະລິມານນໍ້າຝົນຫຼຸດລົງລຳລັບອ່າງເກັບນໍ້າ ຂອງເຂື່ອນໄຟຟ້ານໍ້າຕົກ	 ຖະໜົນຖືກທຳລາຍ	
ຜົນກະທົບ ຂອງການປ່ຽນແປງ ດິນຟ້າອາກາດ	ຄາດໝາຍການປັບຕົວ	ມາດຕະການການປັບຕົວ
	1. ສ້າງຄວາມທົນທານ ແລະ ຄວາມສາມາດໃນການປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດຂອງຂະແໜງພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່.	ພັດທະນາມາດຕະຖານການດຳເນີນງານ ແລະ ແຜນການສືບຕໍ່ດຳເນີນງານສໍາລັບເຫດການສຸກເສີນ ຊຶ່ງລວມເອົາທັງ ການພັດທະນາຄວາມສາມາດດ້ານບຸກຄະລາກອນ, ການພັດທະນາພະລັງງານທີ່ເປັນບຸລິມະສິດ ແລະ ສັນຍາການຊ່ວຍເຫຼືອກັບປະເທດເພື່ອນບ້ານ.

¹⁷⁶ USAID (2020). ການປະເມີນຜົນຄວາມຍອບຍາງຂອງຂະແໜງພະລັງງານລາວ ແລະ ແຜນການເຄື່ອນໄຫວດ້ານຄວາມທົນທານ

¹⁷⁷ MEM (2021). ແຜນພັດທະນາຂະແໜງພະລັງງານແລະບໍ່ແຮ່ ໄລຍະ 5 ປີ (2021-2025)

		ປະເມີນ ແລະ ສ້າງແຜນທີ່ຄວາມສ່ຽງ ແລະ ໄພພິບັດ ຈາກການປ່ຽນແປງ ຂອງສະພາບພູມອາກາດໃນ ຂະແໜງພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່ ເຊັ່ນ: ໂຄງການລົງທຶນ ແລະ ກິດຈະກຳຕ່າງໆທີ່ຕິດພັນກັບການຜະລິດໄຟຟ້າ ພະລັງງານນໍ້າ, ການກໍ່ສ້າງ-ຂະຫຍາຍລະບົບສາຍ ສົ່ງ-ສະຖານີ, ໂຮງຜະລິດພະລັງງານແສງຕາເວັນ, ພະລັງງານລົມ ແລະ ຂະບວນການຂຸດຄົ້ນບໍ່ແຮ່ ແລະ ແຮ່ທາດ.
	2. ສົ່ງເສີມການນຳໃຊ້ພະລັງງານ ສະອາດ ແລະ ໝູນວຽນໃນ ຂະແໜງ ຂົນສົ່ງ, ການກໍ່ສ້າງ ແລະ ອຸດສາຫະກຳ.	ສົ່ງເສີມການພັດທະນາສະຖານີສາກໄຟຟ້າສຳລັບລົດໄຟ ຟ້າໃນພາກເໜືອ, ພາກກາງ ແລະ ພາກໃຕ້.
		ສົ່ງເສີມການນຳໃຊ້ພະລັງງານສະອາດ ແລະ ໝູນວຽນ ເຊັ່ນ: ການນຳໃຊ້ແຜງສ້າງພະລັງງານແສງຕາເວັນໃນ ຄົວເຮືອນ ຫຼື ອາຄານຫ້ອງການ ແລະ ດອກໄຟພະລັງງານ ແສງຕາເວັນ ໃນອາຄານ ຫຼື ໂຮງງານ.
	3. ສົ່ງເສີມການປະຢັດ ແລະ ການ ອະນຸລັກພະລັງງານ.	ສ້າງນິຕິກຳ ແລະ ຄຸ້ມຄອງນຳສຳລັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ການປະຢັດ ແລະ ການອະນຸລັກພະລັງງານ ສຳລັບໂຮງງານ ອຸດສາຫະກຳ, ອາຄານຫ້ອງການ ແລະ ອຸປະກອນທີ່ໃຊ້ ພະລັງງານ.
		ສົ່ງເສີມລະບົບຄຸ້ມຄອງພະລັງງານໃນອາຄານ ແລະ ໂຮງງານ ແລະ ສ້າງຈິດສຳນຶກໃຫ້ແກ່ປະຊາຊົນບັນດາເຜົ່າ ເພື່ອສົ່ງເສີມຄວາມຮັບຮູ້ ແລະ ຮັບຜິດຊອບໃນການ ປະກອບສ່ວນໃນການປະຢັດ ແລະ ອະນຸລັກພະລັງງານ.

4.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ຕາຕະລາງດັ່ງລຸ່ມນີ້ ໄດ້ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບ ບັນດາຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່. ນອກນີ້ ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາສຳລັບກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວທັງໃນໄລຍະກາງ ແລະ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ມາດຕະການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025 - 2030	2030-2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
ຄາດໝາຍ 1: ສ້າງຄວາມທົນທານ ແລະ ຄວາມສາມາດໃນການປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຂອງຂະແໜງພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່.^{178 179 180 181}					
ຈຸດປະສົງ 1: ພັດທະນາ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ນະໂຍບາຍດ້ານ ພະລັງງານ ໂດຍພິຈາລະນາວຽກ ງານການສ້າງຄວາມທົນທານ.	ເຊື່ອມສານເອົາ ວຽກງານການສ້າງຄວາມທົນທານດ້ານການ ປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ເຂົ້າໃນຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນການເຄື່ອນໄຫວ ຂອງຂະແໜງພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່.	ກະຊວງອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າ (ກອຄ): ກົມແຜນການ ແລະ ການຮ່ວມມື, ກົມຄຸ້ມ ຄອງຄວາມປອດໄພອຸດສາຫະກຳພະລັງງານ, ກົມສິ່ງເສີມ ແລະ ປະຢັດພະລັງງານ, ກົມຄຸ້ມ ຄອງຄວາມປອດໄພອຸດສາຫະກຳພະລັງງານ, ກົມທຸລະກິດພະລັງງານ, ກົມຄຸ້ມຄອງພະລັງ ງານ, ລັດວິສາຫະກິດໄຟຟ້າລາວ (EDL)	✓		ແຜນພັດທະນາ 5 ປີ ຂອງກະຊວງ ແລະ ຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດ ຂົງເຂດ ພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່ ໄດ້ພັດທະນາ ແລະ ເຊື່ອມສານວຽກງານປັບຕົວ
	ພັດທະນາມາດຕະຖານການດຳເນີນງານ ແລະ ແຜນການດຳ ເນີນງານສຳລັບເຫດການສຸກເສີນ ຊຶ່ງລວມເອົາທັງ ການ ພັດທະນາຄວາມສາມາດດ້ານບຸກຄະລາກອນ, ການພັດທະນາ ພະລັງງານທີ່ເປັນບຸລິມະສິດ ແລະ ສັນຍາການຊ່ວຍເຫຼືອກັບ ປະເທດເພື່ອນບ້ານ.	ກະຊວງແຮງງານ ແລະ ສະຫວັດດີການ ສັງຄົມ: ກົມສັງຄົມສົງເຄາະ	✓		ຢ່າງໜ້ອຍ 2 ແຜນງານສຳລັບເຫດການ ສຸກເສີນ ຂົງເຂດພະລັງງານ ໄດ້ຮັບການ ພັດທະນາ ແລະ ຮັບຮອງ
	ສ້າງແບບຈຳລອງການຄາດຄະເນດ້ານສະພາບພູມອາກາດທີ່ມີ ການປ່ຽນແປງ ແລະ ຂໍ້ມູນທາງພູມິສາດ ສຳລັບການວິເຄາະ ດ້ານພະລັງງານໄຟຟ້ານໍ້າຕົກ, ທ່າແຮງໃນການພັດທະນາໄຟຟ້າ	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ກົມອຸຕຸນິຍົມ ແລະ ອຸທິກ ກະສາດ	✓	✓	ແບບຈຳລອງການຄາດຄະເນດ້ານ ສະພາບພູມອາກາດ ທີ່ມີການປ່ຽນແປງ

¹⁷⁸ MONRE (2023). ຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດດ້ານການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຮອດປີ 2030 (ຮ່າງສະບັບສຸດທ້າຍ)

¹⁷⁹ ລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວ (2021). ແຜນງານແຫ່ງຊາດປະກອບສ່ວນແກ້ໄຂບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ (NDC)

¹⁸⁰ USAID (2020). ການປະເມີນຜົນຄວາມຍອບຍາງຂອງຂະແໜງພະລັງງານລາວ ແລະ ແຜນການເຄື່ອນໄຫວດ້ານຄວາມທົນທານ

¹⁸¹ MEM (2021). 5-ແຜນພັດທະນາຂະແໜງພະລັງງານແລະບໍ່ແຮ່ ໄລຍະ 5 ປີ (2021-2025)

4.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ຕາຕະລາງດັ່ງລຸ່ມນີ້ ໄດ້ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບ ບັນດາຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່. ນອກນີ້ ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາສຳລັບກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວທັງໃນໄລຍະກາງ ແລະ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ມາດຕະການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025 - 2030	2030-2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
	ພະລັງງານນໍ້າ ໃນອະນາຄົດ, ສ້າງແຜນທີ່ສຳລັບພື້ນທີ່ຮັບນໍ້າ ແລະ ການໄຫຼຂອງນໍ້າ ແລະ ສ້າງແຜນທີ່ເຂດທີ່ມີຄວາມສ່ຽງຕໍ່ ກັບໄພອັນຕະລາຍພາຍໃນປະເທດ.				ໃນອະນາຄົດ ໃນຂະແໜງພະລັງງານ ໄດ້ຮັບການສຶກສາ 1 ບົດລາຍງານ
	ປະເມີນ ແລະ ສ້າງແຜນທີ່ຄວາມສ່ຽງ ແລະ ໄພພິບັດຈາກການ ປ່ຽນແປງຂອງສະພາບພູມອາກາດໃນຂະແໜງ ພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່ ເຊັ່ນ: ໂຄງການລົງທຶນ ແລະ ກິດຈະກຳຕ່າງໆທີ່ຕິດ ພັນກັບການຜະລິດໄຟຟ້າພະລັງງານນໍ້າ, ການກໍ່ສ້າງ-ຂະຫຍາຍ ລະບົບສາຍສົ່ງ-ສະຖານີ, ໂຮງຜະລິດພະລັງງານແສງຕາເວັນ, ພະລັງງານລົມ ແລະ ຂະບວນການຊຸດຄື້ນບໍ່ແຮ່ ແລະ ແຮ່ ທາດ.		✓	✓	ຢ່າງໜ້ອຍ 1 ບົດປະເມີນຄວາມສ່ຽງ ແລະ ຄວາມບອບບາງໄດ້ຮັບການສຶກ ສາ ສຳລັບຂົງເຂດພະລັງງານ ໃນລະດັບ ສູນກາງ
	ດຳເນີນການສຶກສາຜົນກະທົບຂອງບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າ ອາກາດ ຕໍ່ຂົງເຂດພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່ ເພື່ອສ້າງຄວາມທົນ ທານຕໍ່ກັບໄພແຫ້ງແລ້ງ		✓		ຈຳນວນການສຶກສາຜົນກະທົບຂອງ ບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດທີ່ ໄດ້ດຳເນີນ
	ພັດທະນາມາດຕະຖານ ແລະ ປັບປຸງລະບຽບການອອກແບບ ແລະ ກໍ່ສ້າງເຂື່ອນ ໂດຍໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບມາດຕະຖານເຕັກນິກ ຂອງ ສປປ ລາວ ລວມທັງ ການສ້າງແຜນຮັບມືກັບໄພພິບັດທີ່		✓		ຢ່າງໜ້ອຍ 1 ມາດຕະຖານການອອກ ແບບ ແລະ/ຫຼື ລະບຽບກໍ່ສ້າງເຂື່ອນ

4.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ຕາຕະລາງດັ່ງລຸ່ມນີ້ ໄດ້ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບ ບັນດາຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່. ນອກນີ້ ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາສຳລັບກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວທັງໃນໄລຍະກາງ ແລະ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ມາດຕະການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025 - 2030	2030-2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
	ຄາດໄວ້ (ເຊັ່ນ: ໄຟນ້ຳຖ້ວມ, ພະຍຸ ແລະ ດິນເຊາະເຈື່ອນ) ໃນເຂດພື້ນທີ່ມີຄວາມສ່ຽງ.				ໄຟຟ້າ ໄດ້ຮັບການພັດທະນາ ແລະ ຮັບຮອງ
	ຍົກລະດັບການກຽມພ້ອມຮັບມື້ໄພພິບັດ ໃນຂັ້ນຊຸມຊົນສຳລັບເຫດການສຸກເສີນ ຊຶ່ງອາດກະທົບຕໍ່ຂະແໜງພະລັງງານ; ພັດທະນາຫຼັກສູດ ແລະ ແຜນສຳລັບການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຊຸມຊົນ ແລະ ການຝຶກອົບຮົມ ຊຶ່ງລວມເອົາທັງການກຽມພ້ອມຮັບມື້ຂອງຊຸມຊົນ ແລະ ການຝຶກອົບຮົມເພື່ອໃຫ້ຊຸມຊົນມີຄວາມສາມາດໃນການກຽມພ້ອມຮັບມື້.		✓	✓	ຫຼັກສູດການຮັບມື້ເຫດການສຸກເສີນໄດ້ຮັບການພັດທະນາຢ່າງໜ້ອຍ 1 ຫຼັກສູດ ແລະ ກິດຈະກຳການຝຶກອົບຮົມໄດ້ຮັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃນຂົງເຂດພະລັງງານ ຢ່າງໜ້ອຍ 10 ກິດຈະກຳ
	ບັນຈຸເອົາວຽກງານສ້າງຄວາມທົນທານເຂົ້າໃນແຜນງົບປະມານປະຈຳສະໄໝ-ປະຈຳປີ ຂອງອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.		✓		ວຽກງານປັບຕົວ ແລະ ການສ້າງຄວາມທົນທານໄດ້ຮັບການເຊື່ອມສານເຂົ້າໃນແຜນງົບປະມານ ປະຈຳສະໄໝ 5 ປີ ຂອງກະຊວງ ຫຼື ຂົງເຂດພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່

4.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ຕາຕະລາງດັ່ງລຸ່ມນີ້ ໄດ້ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບ ບັນດາຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່. ນອກນີ້ ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາສຳລັບກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວທັງໃນໄລຍະກາງ ແລະ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ມາດຕະການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025 - 2030	2030-2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
	ພັດທະນາ, ເພີ່ມທະວີການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ, ຕິດຕາມກວດກາ ແລະ ລາຍງານກ່ຽວກັບ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດນິຕິກຳ ແລະ ແຜນການປັບຕົວໃນຂະແໜງ ພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່.		✓	✓	ຢ່າງໜ້ອຍ 1 ລະບຽບການ ຫຼື ຂໍ້ກຳນົດກ່ຽວກັບການຕິດຕາມ ແລະ ການລາຍງານ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດນິຕິກຳ ແລະ ແຜນການ ໃນຂົງເຂດພະລັງງານ ໄດ້ຮັບການພັດທະນາ
	ສ້າງຄວາມອາດສາມາດໃຫ້ແກ່ອົງການຈັດຕັ້ງ ແລະ ບຸກຄະລາກອນ ເພື່ອພັດທະນາ ແລະ ຄຸ້ມຄອງພະລັງງານ, ບໍ່ແຮ່ ແລະ ແຮ່ທາດຕ່າງໆ ໃຫ້ມີຄວາມທົນທານ ແລະ ສາມາດປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ.		✓	✓	ຢ່າງໜ້ອຍ 10 ກິດຈະກຳ ສ້າງຄວາມອາດສາມາດໃຫ້ແກ່ອົງການຈັດຕັ້ງ ແລະ ບຸກຄະລາກອນ ເພື່ອພັດທະນາ ແລະ ຄຸ້ມຄອງພະລັງງານ-ບໍ່ແຮ່ ໃຫ້ມີຄວາມທົນທານ ໄດ້ຈັດຂຶ້ນ ຫຼື ພະລັງງານຈຳນວນ 1000 ຄົນໄດ້ຮັບການສ້າງຄວາມອາດສາມາດ
ຈຸດປະສົງ 2: ປັບປຸງ ແລະ ສ້າງຄວາມທົນທານຂອງລະບົບຕາຂ່າຍໄຟຟ້າ	ຫຼຸດຜ່ອນການເອື້ອຍອີງຕໍ່ພະລັງງານໄຟຟ້ານໍ້າຕົກ ໂດຍການສ້າງຄວາມຫຼາກຫຼາຍທາງດ້ານພະລັງງານ ທີ່ມີການປະສົມປະສານ, ການກຳນົດຄາດໝາຍ ເພື່ອເພີ່ມຄວາມຫຼາກຫຼາຍທາງດ້ານພູມິພາກ, ການສະໜອງເຊື້ອໄຟ ແລະ ການນຳໃຊ້ນໍ້າ ໃນການສ້າງພະລັງງານໄຟຟ້າ ຂອງປະເທດ ແລະ ພັດທະນານະໂຍບາຍຂະ	ກອດ: ແຜນການ ແລະ ການຮ່ວມມື, ກົມນະໂຍບາຍ ແລະ ແຜນພະລັງງານ, ກົມສິ່ງເສີມ ແລະ ປະຢັດພະລັງງານ, ກົມທຸລະກິດພະລັງງານ, ກົມຄຸ້ມຄອງພະລັງງານ, ກົມຄຸ້ມຄອງຄວາມປອດໄພ	✓		ປະເພດໃໝ່ ຫຼື ທາງເລືອກໃໝ່ຂອງພະລັງງານ ຢ່າງໜ້ອຍ 2 ປະເພດ ໄດ້ຖືກທົດລອງນຳໃຊ້

4.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ຕາຕະລາງດັ່ງລຸ່ມນີ້ ໄດ້ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບ ບັນດາຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່. ນອກນີ້ ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາສຳລັບກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວທັງໃນໄລຍະກາງ ແລະ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ມາດຕະການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025 - 2030	2030-2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
	ແໜງພະລັງງານ ທີ່ສ້າງແຮງຈູງໃຈໃນການຜະລິດພະລັງງານ ໄຟຟ້າແບບປະສົມປະສານ ທີ່ຫຼາກຫຼາຍ ເຊັ່ນ: ພະລັງງານ ແສງຕາເວັນ, ພະລັງງານລົມ, ພະລັງງານຊີວະພາບ ແລະ ການ ຊຸດຄົ້ນບໍ່ແຮ່ ແລະ ແຮ່ທາດ.	ອຸດສາຫະກຳພະລັງງານ, ກົມອຸດສາຫະກຳ ແລະ ຫັດຖະກຳ ລັດວິສາຫະກິດໄຟຟ້າລາວ ກະຊວງການເງິນ			
	ປັບປຸງການວາງແຜນລະບົບຕາຂ່າຍໄຟຟ້າແຮງກາງ (22 kv) ແລະ ແຮງດັນຕໍ່າ (0.4 kv) ໃນອະນາຄົດ ທີ່ມີຄວາມສ່ຽງໄດ້ ຮັບຜົນກະທົບຈາກໄພທຳມະຊາດຫຼາຍທີ່ສຸດ ເມື່ອທຽບໃສ່ ລະບົບສາຍສົ່ງແຮງດັນສູງ (115 kv) ລວມມີການສຶກສາ ແລະ ຄາດຄະເນເຫດການສຸກເສີນດ້ານໄພພິບັດ ແລະ ການປ່ຽນ ແປງຂອງສະພາບພູມອາກາດ ທີ່ເປັນໄປໄດ້ຕໍ່ກັບລະບົບຕາຂ່າຍ ໄຟຟ້າດັ່ງກ່າວ ໄປຄຽງຄູ່ກັບການປະເມີນທຳແຮງພະລັງງານ ໝູນວຽນທີ່ສາມາດພັດທະນາໄດ້ໃນອະນາຄົດ ເພື່ອຮັບປະກັນ ການພັດທະນາ ແລະ ຜະລິດພະລັງງານໃຫ້ມີຄວາມປອດໄພ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ.		✓		ແຜນຄຸ້ມຄອງລະບົບພະລັງງານ ແລະ ຮັບມືກັບເຫດການສຸກເສີນໄດ້ຮັບການ ພັດທະນາ ຢ່າງໜ້ອຍ 1 ແຜນ ໃນລະດັບຊາດ

4.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ຕາຕະລາງດັ່ງລຸ່ມນີ້ ໄດ້ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບ ບັນດາຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່. ນອກນີ້ ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາສຳລັບກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວທັງໃນໄລຍະກາງ ແລະ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ມາດຕະການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025 - 2030	2030-2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
	ປັບປຸງໂຄງລ່າງພື້ນຖານດ້ານພະລັງງານທີ່ມີຢູ່ ເພື່ອຮັບມືກັບ ໄຟຟ້າມະຊາດ (ເປັນຕົ້ນ: ລົມພະຍຸ, ໄຟນ້ຳຖ້ວມ, ດິນເຈື່ອນ) ແລະ ພິຈາລະນາຄວາມສ່ຽງຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ເຂົ້າໃນການວາງແຜນກໍ່ສ້າງໂຄງລ່າງພື້ນຖານໃຫມ່ ເພື່ອສ້າງ ຄວາມທົນທານ ຂອງໂຄງລ່າງພື້ນຖານດ້ານພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່.		✓		ຈຳນວນຂອງໂຄງການກໍ່ສ້າງໂຄງລ່າງ ພື້ນຖານດ້ານພະລັງງານ ໄດ້ຮັບການ ປັບປຸງ
ຈຸດປະສົງ 3: ສົ່ງເສີມ ແລະ ໃຫ້ ຄວາມຮູ້ ກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ປົກປັກຮັກສາເຂດຮັບນ້ຳ ຂອງເຂື່ອນໄຟຟ້ານ້ຳຕົກ	ສ້າງແຮງຈູງໃຈ ເພື່ອຮັບປະກັນໃຫ້ຜູ້ຊົມໃຊ້ ໃນພື້ນທີ່ຢູ່ ຕົ້ນນ້ຳ ແລະ ອ່າງຮັບນ້ຳ ຂອງເຂື່ອນໄຟຟ້ານ້ຳຕົກ ໃນການຄຸ້ມ ຄອງ ແລະ ປົກປັກຮັກສາພື້ນທີ່ຮັບນ້ຳທີ່ຢູ່ຕົ້ນນ້ຳ ຂອງເຂື່ອນ.	ກອຄ: ກົມແຜນການ ແລະ ການຮ່ວມມື, ກົມນະໂຍບາຍ ແລະ ແຜນພະລັງງານ. ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ	✓	✓	ຢ່າງໜ້ອຍ 20 ກິດຈະກຳເຜີຍແຜ່ ແລະ ສ້າງຄວາມເຂົ້າໃຈທີ່ດີ ໃນການ ຄຸ້ມຄອງ ແລະ ປົກປັກຮັກສາພື້ນທີ່ ຕົ້ນນ້ຳ ໃນເຂດອ່າງຮັບນ້ຳຂອງເຂື່ອນ ໄຟຟ້າ ໄດ້ຮັບການຈັດຂຶ້ນ ໃນຂອບ ເຂດທົ່ວປະເທດ ຂອງອ່າງຮັບນ້ຳຂອງ ໂຄງການຕ່າງໆ
	ສ້າງແຜນໃຫ້ຄວາມຮູ້ ແລະ ສ້າງຄວາມເຂົ້າໃຈທີ່ດີແກ່ຊຸມຊົນ ສຳລັບການນຳໃຊ້, ຄຸ້ມຄອງ ແລະ ປົກປັກຮັກສາເຂດຮັບນ້ຳ ໃນພື້ນທີ່ຕົ້ນນ້ຳ ຂອງເຂື່ອນໄຟຟ້າ.		✓	✓	ແຜນໃຫ້ຄວາມຮູ້ ແລະ ສ້າງຄວາມ ເຂົ້າໃຈທີ່ດີແກ່ຊຸມຊົນສຳລັບການນຳ ໃຊ້, ຄຸ້ມຄອງ ແລະ ປົກປັກຮັກສາເຂດ

4.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ຕາຕະລາງດັ່ງລຸ່ມນີ້ ໄດ້ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບ ບັນດາຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່. ນອກນີ້ ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາສຳລັບກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວທັງໃນໄລຍະກາງ ແລະ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ມາດຕະການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025 - 2030	2030-2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
					ຮັບນ້ຳໃນພື້ນທີ່ດິນນ້ຳ ຂອງເຂື່ອນໄຟຟ້າ ໄດ້ຮັບການເຜີຍແຜ່ ຢ່າງໜ້ອຍ 4 ຄັ້ງຕໍ່ປີ
	ເພີ່ມທະວີການຄຸ້ມຄອງດິນຕະກອນ ເພື່ອຊຸກຍູ້ການຜະລິດພະລັງງານໃຫ້ມີປະສິດທິພາບ ແລະ ກໍ່ສ້າງເຂື່ອນໃຫ້ເໝາະສົມກັບທາງຜ່ານຂອງປ່າ ເພື່ອປົກປັກຮັກສາຊີວະນານາພັນທາງນ້ຳ ແລະ ຮັບປະກັນຜົນກະທົບໃຫ້ໜ້ອຍທີ່ສຸດຕໍ່ກັບຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນໃນເຂດທ້ອງຖິ່ນ.		✓	✓	ຈຳນວນໂຄງການມີການຄຸ້ມຄອງຕະກອນ ທີ່ມີປະສິດທິພາບ ເພື່ອຊຸກຍູ້ການຜະລິດພະລັງງານ
ຄາດໝາຍ 2: ສົ່ງເສີມການນຳໃຊ້ພະລັງງານສະອາດ ແລະ ໜຸນວຽນ ໃນຂະແໜງການຂົນສົ່ງ, ການກໍ່ສ້າງ ແລະ ອຸດສາຫະກຳ. ^{182 183}					
ຈຸດປະສົງ 1: ຫຼຸດຜ່ອນການນຳເຂົ້າພະລັງງານເຊື້ອໄຟ ແລະ ອາຍແກັດ ພ້ອມທັງ ຫຼຸດຜ່ອນການສ້າງມົນລະພິດຕໍ່ສະພາບແວດ	ປະສານສົມທົບກັບຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເພື່ອຄົ້ນຄວ້າວິທີກຳ ແລະ ນະໂຍບາຍເພື່ອສົ່ງເສີມການນຳໃຊ້ພາຫະນະ ທີ່ໃຊ້ພະລັງງານສະອາດ.	ກອຄ: ກົມແຜນການ ແລະ ການຮ່ວມມື, ກົມນະໂຍບາຍ ແລະ ແຜນພະລັງງານ, ກົມສົ່ງເສີມ ແລະ ປະຢັດພະລັງງານ, ກົມທຸລະ	✓		ໂຄງການຮ່ວມກັບຂະແໜງການອື່ນ ກ່ຽວກັບການທົດລອງນຳໃຊ້ພາຫະນະ ທີ່ໃຊ້ພະລັງງານສະອາດ ຢ່າງໜ້ອຍ 5 ໂຄງການ

¹⁸² Ibid

¹⁸³ Ibid

4.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ຕາຕະລາງດັ່ງລຸ່ມນີ້ ໄດ້ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບ ບັນດາຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່. ນອກນີ້ ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາສຳລັບກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວທັງໃນໄລຍະກາງ ແລະ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ມາດຕະການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025 - 2030	2030-2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
ລ້ອມ ແລະ ການປ່ອຍທາດອາຍເຮືອນແກ້ວ.	ສົ່ງເສີມການພັດທະນາສະຖານີສາກໄຟຟ້າສຳລັບລົດໄຟຟ້າ ແລະ ປ້ານ້ຳມັນຊີວະມວນ ໃຫ້ໄດ້ຫຼາຍກວ່າ 100 ສະຖານີ ໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ.	ກິດພະລັງງານ, ກົມຄຸ້ມຄອງພະລັງງານ, ກົມອຸດສາຫະກຳ ແລະ ຫັດຖະກຳ ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ກະຊວງໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ: ກົມຂົນສົ່ງ	✓		ສະຖານີສາກໄຟຟ້າສຳລັບລົດໄຟຟ້າ ແລະ ປ້ານ້ຳມັນຊີວະມວນ ໄດ້ຮັບການຕິດຕັ້ງຫຼາຍກວ່າ 100 ສະຖານີ ໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ.
	ສົ່ງເສີມການນຳໃຊ້ພະລັງງານສະອາດ ແລະ ໝູນວຽນ ເຊັ່ນ: ການນຳໃຊ້ແຜງສ້າງພະລັງງານແສງຕາເວັນໃນຄົວເຮືອນ ຫຼື ອາຄານທ້ອງຖານ ແລະ ດອກໄຟພະລັງງານແສງຕາເວັນ ໃນອາຄານ ຫຼື ໂຮງງານ.		✓		ໂຄງການສົ່ງເສີມການນຳໃຊ້ພະລັງງານສະອາດ ແລະ ໝູນວຽນ ໄດ້ຮັບການທົດລອງຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ຢ່າງໜ້ອຍ 20 ໂຄງການ (ຂະໜາດໃຫຍ່, ກາງ ແລະ ນ້ອຍ) ໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ
	ສົ່ງເສີມໂຄງການຕົວແບບໃນການພັດທະນາ ນ້ຳມັນເຊື້ອໄຟຊີວະພາບ ແລະ ການຜະລິດອາຍແກັດມີເທນ (CH ₄).		✓		ໂຄງການຕົວແບບໃນການພັດທະນາ ນ້ຳມັນເຊື້ອໄຟຊີວະພາບ ແລະ ການຜະລິດອາຍແກັດມີເທນ (CH ₄) ຢ່າງໜ້ອຍ 5 ໂຄງການໄດ້ຮັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ.

4.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ຕາຕະລາງດັ່ງລຸ່ມນີ້ ໄດ້ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບ ບັນດາຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່. ນອກນີ້ ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາສຳລັບກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວທັງໃນໄລຍະກາງ ແລະ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ມາດຕະການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025 - 2030	2030-2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
	ເພີ່ມປະສິດທິພາບການຜະລິດພະລັງງານຊີວະພາບ ໂດຍການນຳໃຊ້ຊີວະມວນ (bioethanol) ຜ່ານການສ້າງແຮງຈູງໃຈ ແລະ ສະໜອງການອຸດທານທາງດ້ານການເງິນ, ການຝຶກອົບຮົມພະນັກງານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ສົ່ງເສີມການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຊຸມຊົນ.		✓		ຈຳນວນໂຄງການຜະລິດພະລັງງານຊີວະພາບ ໂດຍການນຳໃຊ້ຊີວະມວນ ເພີ່ມຂຶ້ນ
	ຫັນການຜະລິດໄຟຟ້າຈາກພະລັງງານໄຟຟ້ານໍ້າຕົກເປັນສ່ວນໃຫຍ່ ໄປເປັນພະລັງງານຈາກແສງຕາເວັນ ໂດຍຜ່ານການປະຕິຮູບດ້ານພາສີ-ອາກອນ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນການຫັນປ່ຽນດັ່ງກ່າວ.		✓	✓	ຈຳນວນໂຄງການຜະລິດໄຟຟ້າຈາກພະລັງງານແສງຕາເວັນເພີ່ມຂຶ້ນ
	ສົ່ງເສີມການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງພາກເອກະຊົນໃນການລົງທຶນການຜະລິດພະລັງງານທົດແທນໃນລະດັບທີ່ພຽງພໍ ເຊັ່ນ: ໂຄງການພະລັງງານຈາກແສງຕາເວັນ.		✓	✓	ຈຳນວນໂຄງການລົງທຶນຂອງພາກເອກະຊົນໃນການຜະລິດພະລັງງານທົດແທນຕ່າງໆ
	ສ້າງໂຮງງານຜະລິດເຊື້ອໄຟຊີວະມວນຕົວແບບ ຈາກນໍ້າມັນປາມ, ໜາກພ້າວ, ມັນຕົ້ນ ແລະ ອື່ນໆ ເພື່ອສ້າງເປັນພະລັງງານທາງເລືອກ.		✓		ຢ່າງໜ້ອຍ 2 ໂຮງງານຜະລິດນໍ້າມັນເຊື້ອໄຟຊີວະມວນຕົວແບບ ໄດ້ຮັບການສ້າງ ແລະ ທົດລອງໃຊ້

4.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ຕາຕະລາງດັ່ງລຸ່ມນີ້ ໄດ້ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບ ບັນດາຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່. ນອກນີ້ ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາສຳລັບກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວທັງໃນໄລຍະກາງ ແລະ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ມາດຕະການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025 - 2030	2030-2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
ຄາດໝາຍ 3: ສົ່ງເສີມການປະຢັດ ແລະ ການອະນຸລັກພະລັງງານ.^{184 185}					
ຈຸດປະສົງ 1: ຮັບປະກັນໃຫ້ພະລັງງານ ແລະ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ທີ່ມີຢ່າງຈຳກັດ ມີຄວາມຍືນຍົງ, ຕາມທິດສີຂຽວ ແລະ ເປັນມິດກັບສິ່ງແວດລ້ອມ.	ສ້າງນິຕິກຳ ແລະ ຄຸ້ມຄອງນຳສຳລັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການປະຢັດ ແລະ ການອະນຸລັກພະລັງງານ ສຳລັບໂຮງງານອຸດສາຫະກຳ, ອາຄານຫ້ອງການ ແລະ ອຸປະກອນທີ່ໃຊ້ພະລັງງານ ພ້ອມທັງສ້າງມາດຕະຖານ ແລະ ການປະຕິບັດທົດສອບ ພະລັງງານ ສຳລັບເຄື່ອງອຸປະກອນໄຟຟ້າ.	ກອຄ: ກົມແຜນການ ແລະ ການຮ່ວມມື, ກົມນະໂຍບາຍ ແລະ ແຜນພະລັງງານ, ກົມສິ່ງເສີມ ແລະ ປະຢັດພະລັງງານ, ກົມທຸລະກິດພະລັງງານ, ກົມຄຸ້ມຄອງພະລັງງານ, ກົມອຸດສາຫະກຳ ແລະ ຫັດຖະກຳ	✓		ສ້າງ ແລະ ຮັບຮອງຢ່າງໜ້ອຍ 1 ນິຕິກຳ ແລະ 1 ຄຸ້ມຄອງນຳ ໃນລະດັບຊາດ ໃນການປະຕິບັດການປະຢັດ ແລະ ການອະນຸລັກພະລັງງານ ໃນຫ້ອງການ ແລະ ໂຮງງານ
	ສົ່ງເສີມລະບົບຄຸ້ມຄອງພະລັງງານໃນອາຄານ ແລະ ໂຮງງານ ແລະ ສ້າງຈິດສຳນຶກໃຫ້ແກ່ປະຊາຊົນບັນດາເຜົ່າ ເພື່ອສົ່ງເສີມຄວາມຮັບຮູ້ ແລະ ຮັບຜິດຊອບໃນການປະກອບສ່ວນ ໃນການປະຢັດ ແລະ ອະນຸລັກພະລັງງານ.	ລັດວິສາຫະກິດໄຟຟ້າລາວ	✓		ສ້າງຢ່າງໜ້ອຍ 1 ລະບົບຄຸ້ມຄອງພະລັງງານໃນອາຄານ ແລະ ໂຮງງານ
	ສົ່ງເສີມການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ໂຄງການຕົວແບບໃນການປະຢັດ ແລະ ການອະນຸລັກພະລັງງານ ໃນອາຄານ ແລະ ໂຮງງານຕ່າງໆ.		✓		ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການຕົວແບບໃນການປະຢັດ ແລະ ການອະນຸລັກພະລັງງານ ໃນອາຄານ ແລະ ໂຮງງານຕ່າງໆ ຢ່າງໜ້ອຍ 5 ໂຄງການ.

¹⁸⁴ ລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວ (2021). ແຜນງານແຫ່ງຊາດປະກອບສ່ວນແກ້ໄຂບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ (NDC)

¹⁸⁵ MEM (2021). ແຜນພັດທະນາຂະແໜງພະລັງງານແລະບໍ່ແຮ່ ໄລຍະ 5 ປີ (2021-2025)

4.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ຕາຕະລາງດັ່ງລຸ່ມນີ້ ໄດ້ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບ ບັນດາຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່. ນອກນີ້ ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາສຳລັບກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວທັງໃນໄລຍະກາງ ແລະ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ມາດຕະການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025 - 2030	2030- 2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
	ລະດົມ ແລະ ສົ່ງເສີມອາຄານ ແລະ ໂຮງງານອຸດສາຫະກຳ ເຂົ້າຮ່ວມໃນການແຂ່ງຂັນປະຢັດພະລັງງານ ໃນກອບວຽກ ຂອງການຮ່ວມມືອາຊຽນດ້ານພະລັງງານ.		✓		ລະດົມ ແລະ ສົ່ງເສີມອາຄານ ແລະ ໂຮງງານອຸດສາຫະກຳ ເຂົ້າຮ່ວມໃນການແຂ່ງຂັນປະຢັດພະລັງງານ
	ພັດທະນາຊັບພະຍາກອນມະນຸດ ເພື່ອໃຫ້ເປັນຄູຝຶກດ້ານການກວດສອບພະລັງງານ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງການປະຢັດພະລັງງານ.		✓		ພະລັງງານຈຳນວນ 1000 ຄົນ ໄດ້ຮັບການຝຶກການເປັນຄູຝຶກດ້ານການກວດສອບພະລັງງານ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງການປະຢັດພະລັງງານ ໃນທົ່ວປະເທດ.
	ສ້າງກົນໄກການຄຸ້ມຄອງການນຳເຂົ້າໄຟຟ້າ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນການນຳເຂົ້າໄຟຟ້າຈາກຕ່າງປະເທດ.		✓		ສ້າງຢ່າງໜ້ອຍ 1 ກົນໄກການຄຸ້ມຄອງການນຳເຂົ້າໄຟຟ້າ
ຄາດໝາຍ 4: ການເຊື່ອມສານເອົາບັນດາເປົ້າໝາຍການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ (SDG), ການສ້າງຄວາມທົນທານຕໍ່ສະພາບພູມອາກາດ ແລະ ການເຕີບໂຕສີຂຽວ ເຂົ້າໃນແຜນພັດທະນາແຮ່ທາດ ແລະ ການຂຸດຄົ້ນບໍ່ແຮ່. ¹⁸⁶					
ຈຸດປະສົງ 1: ຮັບປະກັນໃຫ້ບໍ່ແຮ່ ແລະ ແຮ່ທາດທີ່ມີຈຳກັດ ໃຫ້ມີຄວາມຍືນຍົງ, ມີການເຕີບໂຕຕາມ	ສ້າງແຜນການເຄື່ອນໄຫວສຳລັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດເປົ້າໝາຍການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ (SDG), ການສ້າງຄວາມທົນທານຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ການເຕີບໂຕສີຂຽວ	ກອຄ: ກົມແຜນການ ແລະ ການຮ່ວມມື, ກົມຄຸ້ມຄອງບໍ່ແຮ່, ກົມທຳລະນິສາດ ແລະ ແຮ່	✓	✓	ສ້າງຢ່າງໜ້ອຍ 1 ແຜນການເຄື່ອນໄຫວຂອງຂົງເຂດພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່

¹⁸⁶ MEM (2023). ຍຸດທະສາດຂະແໜງການບໍ່ແຮ່ຮອດປີ 2030ແລະ ວິໄສທັດ ຮອດປີ 2040

4.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ຕາຕະລາງດັ່ງລຸ່ມນີ້ ໄດ້ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບ ບັນດາຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່. ນອກນີ້ ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາສຳລັບກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວທັງໃນໄລຍະກາງ ແລະ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ມາດຕະການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025 - 2030	2030-2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
ທິດສີຂຽວ ແລະ ເປັນມິດກັບສະພາບພູມອາກາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ	ສຳລັບການພັດທະນາໂຄງລ່າງພື້ນຖານ ທີ່ຕິດພັນກັບການຂຸດຄົ້ນບໍ່ແຮ່ ໂດຍຜ່ານການສົ່ງເສີມການນຳໃຊ້ເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ນະວັດຕະກຳໃໝ່, ເພື່ອປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການບັນລຸ SDG, ແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປະກອບສ່ວນແກ້ໄຂບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ (NDC) ແລະ ການເຕີບໂຕສີຂຽວ ຂອງຂະແໜງບໍ່ແຮ່.	ທາດ ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່, ກົມອຸດສາຫະກຳ ແລະ ຫັດຖະກຳກະຊວງການເງິນ ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມສິ່ງແວດລ້ອມ, ກົມສິ່ງແວດລ້ອມ			
	ສ້າງ ແລະ ປັບປຸງຖານຂໍ້ມູນດ້ານທໍລະນີສາດ ແລະ ແຮ່ທາດ, ການກຳຈັດສິ່ງເສດເຫຼືອ, ການປ່ອຍມົນລະພິດ, ການຟື້ນຟູສະພາບແວດລ້ອມ ແລະ ການປົດບໍ່ແຮ່ ໂດຍໃຫ້ຢູ່ບົນພື້ນຖານການປະເມີນຜົນ ແລະ ກຳນົດມາດຕະການຕ່າງໆ ເພື່ອປ້ອງກັນ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບດ້ານລົບຕໍ່ກັບສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ.		✓		ສ້າງ ແລະ ປັບປຸງຖານຂໍ້ມູນດ້ານທໍລະນີສາດ ແລະ ແຮ່ທາດ ຢ່າງໜ້ອຍ 1 ຖານຂໍ້ມູນ
	ເພີ່ມຄວາມຮັບຜິດຊອບສຳລັບສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ໂດຍສະເພາະ ການຫຼຸດຜ່ອນ, ປ້ອງກັນ ແລະ ແກ້ໄຂຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ພ້ອມທັງ ໃຫ້ຄວາມສຳຄັນດ້ານຄວາມປອດໄພ ແລະ ສຸຂະພາບ ຂອງພະນັກງານ ແລະ ຊຸມຊົນທ້ອງຖິ່ນ.		✓	✓	ຈັດກິດຈະກຳເຜີຍແຜ່ຄວາມສຳຄັນດ້ານຄວາມປອດໄພຢ່າງໜ້ອຍ 2 ຄັ້ງຕໍ່ປີ ໂດຍກົມກອງໃນ ກພບ ທີ່ມີໜ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບ

4.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ຕາຕະລາງດັ່ງລຸ່ມນີ້ ໄດ້ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບ ບັນດາຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່. ນອກນີ້ ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາສຳລັບກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວທັງໃນໄລຍະກາງ ແລະ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ມາດຕະການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025 - 2030	2030-2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
	ສຳຫຼວດທໍລະນີ ແລະ ແຮ່ທາດ ໃນລະດັບພື້ນຖານ ເພື່ອປະກອບສ່ວນປັບປຸງຂໍ້ມູນແຮ່ທາດທໍລະນີ, ທໍລະນີ-ໄຟຟ້າ ແລະ ການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ແລກປ່ຽນຂໍ້ມູນກັບບັນດາປະເທດເພື່ອນບ້ານ ພ້ອມກັບຖານຂໍ້ມູນຈຸດທ່ອງທ່ຽວທາງທໍລະນີ.		✓	✓	ດຳເນີນການສຳຫຼວດທໍລະນີ ແລະ ແຮ່ທາດ ຢ່າງໜ້ອຍ 3 ຄັ້ງ ຕໍ່ປີ ໃນຂັ້ນພື້ນຖານ
	ປະເມີນ ຊັບພະຍາກອນ ແລະ ກຳນົດແຫຼ່ງແຮ່ທາດ, ຈັດໝວດແຮ່ທາດ ຫຼື ປະເພດແຮ່ທາດ ທີ່ຕ້ອງໄດ້ສະຫງວນ ຫຼື ປົກປັກຮັກສາ ແລະ ພື້ນທີ່ ທີ່ສາມາດພັດທະນາ ຫຼື ຊຸດຄົ້ນແຮ່ທາດ ໄດ້.		✓	✓	ດຳເນີນການປະເມີນ ຊັບພະຍາກອນ ແລະ ກຳນົດແຫຼ່ງແຮ່ທາດ ຢ່າງໜ້ອຍ 1 ຄັ້ງຕໍ່ປີ
	ສົ່ງເສີມການນຳໃຊ້ ເຕັກນິກ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີໃໝ່ ໃນການຊຸດຄົ້ນ ແລະ ແປຮູບແຮ່ທາດ ເພື່ອຮັບປະກັນ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ.		✓	✓	ຢ່າງໜ້ອຍ 2 ເຕັກນິກ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີໃໝ່ ໃນການຊຸດຄົ້ນ ແລະ ແປຮູບແຮ່ທາດ ໄດ້ຖືກທົດລອງນຳໃຊ້
	ພັດທະນາກົນໄກ ຕິດຕາມ, ຄຸ້ມຄອງຜົນກະທົບຕໍ່ສັງຄົມ, ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສຸຂະພາບ ຊຶ່ງອາດເກີດຈາກການສຳຫຼວດບໍ່ແຮ່, ຂະບວນການຜະລິດ ແລະ ພາຍຫຼັງໄລຍະປິດບໍ່ແຮ່ແລ້ວ.		✓		ຢ່າງໜ້ອຍ 1 ກົນໄກຕິດຕາມ ແລະ ຄຸ້ມຄອງຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ໄດ້ຮັບການພັດທະນາ

4.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ຕາຕະລາງດັ່ງລຸ່ມນີ້ ໄດ້ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບ ບັນດາຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່. ນອກນີ້ ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາສຳລັບກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວທັງໃນໄລຍະກາງ ແລະ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ມາດຕະການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025 - 2030	2030-2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
	ສ້າງນິຕິກຳລຸ່ມກົດໝາຍ, ລະບຽບ ແລະ ມາດຕະຖານເຕັກນິກ ເພື່ອເປັນເຄື່ອງມືໃນການຄຸ້ມຄອງການດຳເນີນກິດຈະກຳຂຸດຄົ້ນ ບໍ່ແຮ່.		✓		ຢ່າງໜ້ອຍ 1 ກົດໝາຍ ຫຼື ນິຕິກຳລຸ່ມກົດໝາຍໄດ້ສ້າງ ຫຼື ປັບປຸງ ແລະ 1 ມາດຕະຖານເຕັກນິກ ໄດ້ສ້າງ ແລະ ຖືກຮັບຮອງນຳໃຊ້

5. ການສຶກສາ

5.1 ດ້ານນະໂຍບາຍ ຂອງຂະແໜງການ ແລະ ການພິຈາລະນາໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ

ໃນໄລຍະຜ່ານມາ, ຂົງເຂດການສຶກສາ ຂອງ ສປປ ລາວ ໄດ້ຮັບການພັດທະນາ ແລະ ປັບປຸງໃນດ້ານຕ່າງໆ ທັງດ້ານຄຸນນະພາບ ແລະ ດ້ານປະລິມານ ເຊັ່ນ: ການພັດທະນາໂຄງລ່າງພື້ນຖານຂັ້ນພື້ນຖານ; ເອກະສານການຮຽນ-ການສອນ ພ້ອມທັງພັດທະນານະໂຍບາຍ ແລະ ຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດ ຂອງຂະແໜງສຶກສາ ໂດຍສະເພາະ ວຽກງານການພັດທະນາແຜນການເບິ່ງແຍງເດັກ ແລະ ການສຶກສາສຳລັບເດັກນ້ອຍແຕ່ອາຍຸ 3-36 ເດືອນ, ພ້ອມທັງຫຼັກສູດ, ປະຖົມນິເທດ ສຳລັບຄອບຄົວນຸບານ ແລະ ຄູ່ມືຄູ. ນອກຈາກນີ້, ກໍ່ຍັງໄດ້ມີການພັດທະນາມາດຕະຖານຄຸນນະພາບຂອງການສຶກສາ, ມາດຕະຖານນ້ຳ ແລະ ສຸຂາພິບານ ແລະ ສະຖານທີ່ສຳລັບການສຶກສາ ແລະ ມາດຕະຖານຄຸນນະພາບການສຶກສາຂັ້ນພື້ນຖານ ສຳລັບອະນຸບານສຶກສາ, ປະຖົມສຶກສາ ແລະ ມັດທະຍົມສຶກສາ ກໍ່ໄດ້ຮັບການພັດທະນາເຊັ່ນດຽວກັນ. ນອກຈາກນີ້, ກໍ່ຍັງໄດ້ສ້າງເງື່ອນໄຂທີ່ເອື້ອອຳນວຍໃຫ້ເດັກນ້ອຍໃນເຂດຫ່າງໄກສອກຫຼີກ ໃຫ້ສາມາດເຂົ້າເຖິງ ການສຶກສາໄດ້ຫຼາຍຂຶ້ນ ທັງດ້ວຍຫຼາຍວິທີ.

ກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ ໃນນາມອົງການຈັດຕັ້ງຫຼັກ ທີ່ຮັບຜິດຊອບຕໍ່ກັບຂະແໜງການສຶກສາ ກໍ່ໄດ້ພັດທະນາແຜນພັດທະນາຂະແໜງການສຶກສາ ແລະ ກິລາ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX (2021-2025) ໂດຍໄດ້ຜັນຂະຫຍາຍ ແລະ ກຳນົດທິດທາງ ຕາມມະຕິກອງປະຊຸມໃຫຍ່ ຄັ້ງທີ XI ຂອງພັກ, ກໍ່ຄືແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX (2021-2025). ແຜນດັ່ງກ່າວ ໄດ້ກຳນົດບຸລິມະສິດ ສຳລັບການພັດທະນາຂະແໜງການສຶກສາ ຊຶ່ງແນໃສ່ການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເພື່ອປັບປຸງຄຸນນະພາບ, ປະສິດທິພາບ, ປະສິດທິຜົນ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບ ໂດຍໄດ້ກຳນົດພະລາບົດບາດ-ໜ້າທີ່ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບຄືນໃໝ່; ສ້າງລະບົບການຈັດສັນຊັບພະຍາກອນມະນຸດ (ຄູ) ແລະ ງົບປະມານ ຕາມຄວາມຈຳເປັນ; ເສີມຂະຫຍາຍຜົນໄດ້ຮັບທາງດ້ານການຮຽນຮູ້ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນຄວາມແຕກໂຕນ ເພື່ອສ້າງຊັບພະຍາກອນມະນຸດໃຫ້ມີຄຸນນະພາບ. ພ້ອມດຽວກັນນີ້, ກໍ່ຍັງໄດ້ກຳນົດແຜນບຸລິມະສິດໃຫ້ແກ່ 40 ຕົວເມືອງ ເປົ້າໝາຍໂຄງການຍົກສູງຄຸນນະພາບການສຶກສາທົ່ວປະເທດ; ເພື່ອຮັບປະກັນການສະໜອງສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກດ້ານການສຶກສາ, ສຸຂາພິບານ ແລະ ໂພສະນາການທີ່ດີ ໃຫ້ແກ່ເດັກນ້ອຍຕາມກຸ່ມອາຍຸ, ໃນດ້ານການສິດສອນ ແມ່ນໄດ້ໃຫ້ຄວາມສຳຄັນກັບການພັດທະນາ ທັກສະດ້ານພາສາລາວ ເປັນພື້ນຖານ, ສ້າງນັກຮຽນໃຫ້ມີລະບຽບວິໄນ, ຄຸນນະທຳ ແລະ ມີຄວາມພ້ອມດ້ານການສຶກສາ ເພື່ອສາມາດຮຽນຕໍ່ໃນຂັ້ນຕ່າງໆ. ນອກນັ້ນ, ແຜນດັ່ງກ່າວ ກໍ່ຍັງໄດ້ເນັ້ນເຖິງການກໍ່ສ້າງ ແລະ ປັບປຸງໂຄງລ່າງພື້ນຖານດ້ານການສຶກສາ ເປັນຕົ້ນ: ໂຮງຮຽນ, ສະໜອງເອກະສານການຮຽນ-ການສອນ ແລະ ອຸປະກອນ-ເຄື່ອງຫຼິ້ນ ທີ່ຊ່ວຍເພີ່ມປະສິດທິພາບໃນການຮຽນຮູ້ ໃຫ້ແກ່ນັກຮຽນ.¹⁸⁷

ໃນດ້ານການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ, ຂະແໜງການສຶກສາ ໄດ້ເຜີຍແຜ່ຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດ ດ້ານການສຶກສາ ແລະ ສ້າງຈິດສຳນຶກດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ (2018-2025) ແລະ ວິໄສທັດຮອດ ປີ 2030. ຍຸດທະສາດດັ່ງກ່າວ ສ້າງຂຶ້ນໂດຍແນໃສ່ ການປະກອບສ່ວນ ໃນການບັນລຸວິໄສທັດ ຮອດປີ 2030 ຂອງຂະແໜງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ພິເສດ ແມ່ນການສົ່ງເສີມການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານ ການພັດທະນາສິ່ງແວດລ້ອມໃນຕົວເມືອງ ຄື: ເປັນມິດກັບສິ່ງແວດລ້ອມ, ສະອາດ, ສວຍງາມ, ອຸດົມສົມບູນໄປດ້ວຍຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ບົນພື້ນຖານການພັດທະນາເສດຖະກິດຕາມທິດສີຂຽວ; ເພື່ອບັນລຸເປົ້າໝາຍການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ ແລະ ຮັບປະກັນຄວາມສາມາດ ເພື່ອກຽມພ້ອມຮັບມືຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ໄພພິບັດທາງທຳມະຊາດ. ຍຸດທະສາດນີ້ ຍັງໄດ້ສຸມໃສ່ການເຊື່ອມສານເອົາວຽກງານການສຶກສາດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ເຂົ້າໃນລະບົບການສຶກສາ (ທັງການສຶກສາສາຍສາມັນ ແລະ ນອກໂຮງຮຽນ) ພ້ອມທັງ ເສີມຂະຫຍາຍຄວາມຮັບຮູ້ ຂອງສັງຄົມ ກ່ຽວກັບສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດໃນທົ່ວປະເທດ.¹⁸⁸ ນອກຈາກການສ້າງຍຸດທະສາດດັ່ງກ່າວນີ້ແລ້ວ, ຄະນະວິທະຍາສາດສິ່ງແວດລ້ອມ, ຄະນະຊັບພະຍາກອນນ້ຳ, ແລະ ຄະນະປ່າໄມ້ ຂອງມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ ກໍ່ຍັງໄດ້ບັນຈຸວິຊາ ກ່ຽວກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ເຂົ້າໃນຫຼັກສູດການສຶກສາຊັ້ນສູງ. ນອກນີ້, ກໍ່ຍັງໄດ້ສົ່ງເສີມການສຶກສາ ແລະ ການສ້າງຄວາມຮັບຮູ້ ກ່ຽວກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໂດຍອົງການຈັດຕັ້ງ ແລະ ສະຖາບັນການສຶກສາຕ່າງໆ.¹⁸⁹

¹⁸⁷ MES (2021). ແຜນພັດທະນາຂະແໜງການສຶກສາ ແລະ ກິລາ 5 ປີ (2021-2025)

¹⁸⁸ MONRE (2018). ຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດກ່ຽວກັບການສຶກສາ ແລະ ການຮັບຮູ້ດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ (2018-2025) ແລະ ວິໄສທັດຮອດ 2030

¹⁸⁹ MONRE (2023). ຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດດ້ານການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຮອດປີ 2030 (ອ່າງສະບັບສຸດທ້າຍ)

5.2 ຄາດໝາຍການປັບຕົວທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ

ຕາຕະລາງລຸ່ມນີ້ ໄດ້ສັງລວມເອົາບັນດາຜົນກະທົບຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຕໍ່ກັບຂົງເຂດການສຶກສາທີ່ການ ພ້ອມທັງ ຄາດໝາຍ ແລະ ບາງມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວທີ່ສຳຄັນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຂອງຂະແໜງການດັ່ງກ່າວ.

ຂົງເຂດສຶກສາ		
 ຖະໜົນຖືກທຳລາຍ	 ຜົນກະທົບທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນຕໍ່ກັບໂຄງລ່າງພື້ນຖານທີ່ຕິດພັນກັບຂົງເຂດສຶກສາ	 ສະພາບອາກາດທີ່ມີການປ່ຽນແປງຢ່າງຮຸນແຮງ
ຜົນກະທົບຂອງການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ	ຄາດໝາຍການປັບຕົວ	ມາດຕະການການປັບຕົວ
  	1. ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ອົງການຈັດຕັ້ງ ແລະ ບຸກຄະລາກອນດ້ານການສຶກສາ ກ່ຽວກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ.	ພັດທະນາ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນສ້າງຄວາມອາດສາມາດໃຫ້ແກ່ຄູ-ອາຈານ ເພື່ອສອນວິຊາ ກ່ຽວກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ໄພພິບັດ.
		ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງ ແກ່ພະນັກງານຂະແໜງການສຶກສາ, ວິທະຍາສາດ ແລະ ກິລາ ໂດຍຜ່ານການເຜີຍແຜ່ຄວາມຮູ້ ແລະ ຄວາມເຂົ້າໃຈ ກ່ຽວກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ.
  	2. ພັດທະນາຫຼັກສູດ ແລະ ເອກະສານການຮຽນ-ການສອນ ກ່ຽວກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດໃນໂຮງຮຽນ	ພັດທະນາຫຼັກສູດ ແລະ ເອກະສານການຮຽນ-ການສອນ ກ່ຽວກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໂດຍສະເພາະວຽກງານການປັບຕົວ ທີ່ແທດເໝາະກັບການສຶກສາຂັ້ນອະນຸບານ, ປະຖົມສຶກສາ ແລະ ມັດທະຍົມສຶກສາ.
		ສ້າງໂຮງຮຽນຕົວແບບ ທີ່ເປັນມິດກັບສິ່ງແວດລ້ອມ, ສີຂຽວ, ສະອາດງາມຕາ ແລະ ທົນທານຕໍ່ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຢູ່ໃນບັນດາແຂວງເປົ້າໝາຍ.
 	3. ພັດທະນາຫຼັກສູດ ແລະ ເອກະສານການຮຽນ-ການສອນກ່ຽວກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດນອກໂຮງຮຽນ	ພັດທະນາຫຼັກສູດ ແລະ ເອກະສານການຮຽນ-ການສອນ ກ່ຽວກັບ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ສຳລັບ ການສຶກສານອກໂຮງຮຽນ
		ຕິດຕາມກວດກາ, ປະເມີນຜົນ ແລະ ລາຍງານການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການພັດທະນາ ແລະ ປັບປຸງຫຼັກສູດ ແລະ ເອກະສານການຮຽນການ-ການສອນ ສາຍສາມັນສຶກສາ ແລະ ນອກໂຮງຮຽນ.
 	4. ສົ່ງເສີມການສຶກສາ ແລະ ສ້າງຄວາມຮັບຮູ້ ແລະ ການມີສ່ວນຮ່ວມ ຂອງສັງຄົມ ກ່ຽວກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ.	ພັດທະນາຫຼັກສູດ, ບົດແນະນຳ, ເນື້ອໃນ ແລະ ວິທີການ ໃນການສື່ສານ, ເຜີຍແຜ່, ສ້າງຄວາມຮັບຮູ້ ແລະ ການມີສ່ວນຮ່ວມ ໃນວຽກງານການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໂດຍສະເພາະວຽກງານການປັບຕົວ ໃຫ້ເປັນມາດຕະຖານ.
		ພັດທະນາ ແລະ ສົ່ງເສີມ ກົນໄກປຸກລະດົມການມີສ່ວນຮ່ວມ ຂອງມວນຊົນ ເຊັ່ນ: ແຜ່ນຜັບ, ຂໍ້ຄວາມ, ເວັບໄຊ ແລະ ອື່ນໆ

	5. ເສີມຂະຫຍາຍການປະສານງານ ແລະ ການຮ່ວມມື ຂອງຂະແໜງ ການຕ່າງໆ.	ສ້າງຖານຂໍ້ມູນ ແລະ ສັງລວມກິດຈະກຳຕ່າງໆ ກ່ຽວກັບ ການສຶກສາ ແລະ ການສ້າງຈິດສຳນຶກດ້ານການປ່ຽນແປງ ດິນຟ້າອາກາດ ໃນທົ່ວປະເທດ. ສ້າງເຄືອຂ່າຍການຮ່ວມມືໃນລະດັບພາກພື້ນ ແລະ ອະນຸພາກພື້ນ, ອາຊຽນ, ອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນ, ອົງການ ຈັດຕັ້ງທາງສັງຄົມ ແລະ ສະຖາບັນການສຶກສາຕ່າງໆ ກ່ຽວກັບ ການສຶກສາ ແລະ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ.
--	--	---

5.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດສຶກສາ. ນອກນີ້ ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາສຳລັບກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ທັງໃນໄລຍະກາງ ແລະ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ບັນດາມາດຕະການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025-2030	2030-2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເຂົ້າໝາຍ
ຄາດໝາຍ 1: ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ອົງການຈັດຕັ້ງ ແລະ ບຸກຄະລາກອນດ້ານການສຶກສາ ກ່ຽວກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ.^{190 191 192}					
ຈຸດປະສົງ 1: ຮັບປະກັນໃຫ້ມີຄວາມເຂົ້າໃຈ ແລະ ການຮັບຮູ້ໄດ້ ກ່ຽວກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ສຳລັບອົງການຈັດຕັ້ງ ແລະ ບຸກຄະລາກອນດ້ານການສຶກສາໃນທົ່ວປະເທດ	ປະເມີນຄວາມສ່ຽງ, ຄວາມບອບບາງ ແລະ ຜົນກະທົບ ຂອງການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ, ຄວາມຕ້ອງການໃນການສ້າງຄວາມອາດສາມາດ ເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການຄຸ້ມຄອງການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໃນຂະແໜງການສຶກສາ	ກະຊວງ ສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ (ສສກ): ຫ້ອງການກະຊວງ, ກົມແຜນການ, ກົມການເງິນ, ກົມການສຶກສາກ່ອນໄວຮຽນ, ກົມສາມັນສຶກສາ, ກົມສ້າງຄູ, ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າວິທະຍາສາດການສຶກສາ, ກົມຄຸ້ມຄອງວິທະຍາສາດ, ກົມການສຶກສາຊັ້ນສູງ, ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ	✓		ຢ່າງໜ້ອຍ 1 ບົດປະເມີນຄວາມສ່ຽງ, ຄວາມບອບບາງ ແລະ ຜົນກະທົບ ຂອງການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໃນຂົງເຂດສຶກສາທິການ ໄດ້ຮັບການປະເມີນ
	ພັດທະນາ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນສ້າງຄວາມອາດສາມາດໃຫ້ແກ່ຄູ-ອາຈານ ເພື່ອສອນວິຊາ ກ່ຽວກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ໄພພິບັດ.	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມສິ່ງແວດລ້ອມ	✓	✓	ຢ່າງໜ້ອຍ 1 ແຜນງານສ້າງຄວາມອາດສາມາດໃຫ້ແກ່ຄູ-ອາຈານ ເພື່ອສອນວິຊາ ກ່ຽວກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ໄພພິບັດ ໄດ້ຮັບການພັດທະນາ.

¹⁹⁰ MONRE (2023). ຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດດ້ານການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຮອດປີ 2030 (ຮ່າງສະບັບສຸດທ້າຍ)

¹⁹¹ MONRE (2018). ຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດກ່ຽວກັບການສຶກສາ ແລະ ການຮັບຮູ້ດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ (2018-2025) ແລະ ວິໄສທັດຮອດ 2030

¹⁹² MES (2021). ແຜນພັດທະນາຂະແໜງການສຶກສາ ແລະ ກິລາ ໄລຍະ 5 ປີ (2021-2025)

5.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດສຶກສາ. ນອກນີ້ ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາສຳລັບກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ທັງໃນໄລຍະກາງ ແລະ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ບັນດາມາດຕະການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025-2030	2030-2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
	ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງ ຂອງອົງການຈັດຕັ້ງ ດ້ານການສຶກສາ ໂດຍຜ່ານການເຜີຍແຜ່ຄວາມຮູ້ ແລະ ຄວາມເຂົ້າໃຈ ກ່ຽວກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ.				ຈັດກອງປະຊຸມສ້າງຄວາມອາດສາມາດ ຂອງອົງການຈັດຕັ້ງ ດ້ານການສຶກສາ 2 ຄັ້ງຕໍ່ປີ ກ່ຽວກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ.
	ເສີມຂະຫຍາຍຄວາມຮູ້ ໃຫ້ແກ່ພະນັກງານວິຊາການ ກ່ຽວກັບການສຶກສາ ແລະ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໂດຍຜ່ານການຈັດຝຶກອົບຮົມ ກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໂດຍສະເພາະ ຄວາມຮູ້ດ້ານວິທະຍາສາດດ້ານການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ, ການປັບຕົວ, ເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ບົດຮຽນທີ່ດີໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ.		✓	✓	ຈັດກອງປະຊຸມຝຶກອົບຮົມ ໃຫ້ແກ່ພະນັກງານວິຊາການ ກ່ຽວກັບການສຶກສາ ແລະ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຢ່າງໜ້ອຍ 4 ຄັ້ງຕໍ່ປີ.
	ສ້າງຄູ່ມື ຫຼື ບົດແນະນຳກ່ຽວກັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານການສຶກສາ ແລະ ກິດຈະກຳ ສ້າງຄວາມຮັບຮູ້ດ້ານການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ.		✓		ພັດທະນາຢ່າງໜ້ອຍ 2 ຄູ່ມື ຫຼື ບົດແນະນຳກ່ຽວກັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານການສຶກສາ ແລະ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ.

5.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດສຶກສາ. ນອກນີ້ ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາສຳລັບກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ທັງໃນໄລຍະກາງ ແລະ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ບັນດາມາດຕະການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025-2030	2030-2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເບົ້າໝາຍ
	ສ້າງຄູ່ມື ຫຼື ບົດແນະນຳ ກ່ຽວກັບການເປັນຄູ່ຝຶກໃນຂະແໜງການສຶກສາ ແລະ ການສ້າງຄວາມຮັບຮູ້ດ້ານການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ພ້ອມທັງ ບົດແນະນຳ ກ່ຽວກັບການສ້າງໂຮງຮຽນທີ່ເປັນມິດກັບສິ່ງແວດລ້ອມ.		✓		ຢ່າງໜ້ອຍ 1 ຄູ່ມື ຫຼື ບົດແນະນຳການເປັນຄູ່ຝຶກໃນຂະແໜງການສຶກສາ ແລະ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໄດ້ພັດທະນາຂຶ້ນ.
	ສົ່ງເສີມການສຶກສາຂັ້ນສູງ ໃນການຄົ້ນຄວ້າ-ວິໄຈ ກ່ຽວກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ຜົນກະທົບ ໃນຂະແໜງການສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ ພ້ອມທັງສົ່ງເສີມທ່າແຮງ, ເຄື່ອງມື ແລະ ສ້າງຄວາມອາດສາມາດໃຫ້ແກ່ບຸກຄະລາກອນໃນຂະແໜງການສຶກສາທິການ ໃນການຄົ້ນຄວ້າວິໄຈດັ່ງກ່າວ.		✓		ຢ່າງ 1 ບົດຄົ້ນຄວ້າໃນລະດັບຊາດ ກ່ຽວກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດໃນຂະແໜງ ການສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ
	ຕິດຕາມກວດກາ, ປະເມີນຜົນ ແລະ ລາຍງານການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນພັດທະນາຄວາມອາດສາມາດ ແລະ ກິດຈະກຳຕ່າງໆ ກ່ຽວກັບການສຶກສາ, ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ໄພພິບັດ.		✓	✓	ສ້າງບົດລາຍງານການປະເມີນ ແລະ ລາຍງານການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນພັດທະນາຄວາມອາດສາມາດ ແລະ ກິດຈະກຳຕ່າງໆ ກ່ຽວກັບການສຶກສາ,

5.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດສຶກສາ. ນອກນີ້ ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາສຳລັບກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ທັງໃນໄລຍະກາງ ແລະ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ບັນດາມາດຕະການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025-2030	2030-2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
					ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ໄພພິບັດ.
ຄາດໝາຍ 2: ພັດທະນາຫຼັກສູດ ແລະ ເອກະສານ ການຮຽນ-ການສອນ ກ່ຽວກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດໃນໂຮງຮຽນ.¹⁹³					
ຈຸດປະສົງ 1: ຮັບປະກັນການເຊື່ອມສານເອົາວຽກງານການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດເຂົ້າໃນລະບົບການສຶກສາ (ໃນລະບົບ) ແລະ ສົ່ງເສີມຄວາມທົນທານ ຂອງໂຄງລ່າງພື້ນຖານດ້ານການສຶກສາໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ	ພັດທະນາຫຼັກສູດການສຶກສາ, ຫຼັກສູດຝຶກອົບຮົມສະເພາະ ແລະ ການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງສັງຄົມ ກ່ຽວກັບ ການຄຸ້ມຄອງການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ສຳລັບການສຶກສາໃນໂຮງຮຽນ ໃນທຸກລະດັບ.	ສສກ: ຫ້ອງການກະຊວງ, ກົມແຜນການ, ກົມການສຶກສາກ່ອນໄວຮຽນ, ກົມສາມັນສຶກສາ ກົມອາຊີວະສຶກສາ, ກົມສ້າງຄູ, ກົມການສຶກສາຊັ້ນສູງ, ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າວິທະຍາສາດການສຶກສາ, ກົມຄຸ້ມຄອງວິທະຍາສາດ, ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ	✓		ສ້າງຫຼັກສູດການສຶກສາ, ຫຼັກສູດຝຶກອົບຮົມສະເພາະ ແລະ ການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງສັງຄົມ ກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ສຳລັບການສຶກສາໃນໂຮງຮຽນ ໃນທຸກລະດັບ ຢ່າງໜ້ອຍ 1 ຫຼັກສູດ.
	ພັດທະນາຫຼັກສູດ ແລະ ເອກະສານການຮຽນ-ການສອນ ກ່ຽວກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໂດຍສະເພາະວຽກງານການປັບຕົວ ທີ່	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມສິ່ງແວດລ້ອມ	✓		ພັດທະນາຫຼັກສູດ ແລະ ເອກະສານການຮຽນ-ການສອນ ກ່ຽວກັບການ

¹⁹³ Ibid

5.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດສຶກສາ. ນອກນີ້ ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາສຳລັບກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ທັງໃນໄລຍະກາງ ແລະ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ບັນດາມາດຕະການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025-2030	2030-2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
	ແທດເໝາະກັບການສຶກສາຂັ້ນອະນຸບານ, ປະຖົມສຶກສາ ແລະ ມັດທະຍົມສຶກສາ.				ປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດທີ່ແທດເໝາະກັບການສຶກສາຂັ້ນຕ່າງໆ ຢ່າງໜ້ອຍ 1 ຫຼັກສູດ ຕໍ່ໜຶ່ງຂັ້ນ.
	ພັດທະນາຫຼັກສູດ ແລະ ເອກະສານການຮຽນ-ການສອນ ໃນລະບົບຂອງສະຖາບັນສຶກສາຂັ້ນອາຊີວະສຶກສາ ແລະ ມະຫາວິທະຍາໄລ.		✓		ພັດທະນາຫຼັກສູດ ແລະ ເອກະສານການຮຽນ-ການສອນ ໃນລະບົບ ຂອງສະຖາບັນສຶກສາຂັ້ນອາຊີວະສຶກສາ ແລະ ມະຫາວິທະຍາໄລ ຢ່າງໜ້ອຍ 1 ຫຼັກສູດ.
	ສ້າງໂຮງຮຽນຕົວແບບ ທີ່ເປັນມິດກັບສິ່ງແວດລ້ອມ, ສີຂຽວ, ສະອາດງາມຕາ ແລະ ມີຄວາມທົນທານຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ໄພທຳມະຊາດ ເປັນຕົ້ນ: ໄພນ້ຳຖ້ວມ ແລະ ລົມພະຍຸ ທີ່ອາດກະທົບຕໍ່ສະຖານສຶກສາ ແລະ ໂຮງຮຽນ ຂອງແຂວງທີ່ມີຄວາມບອບບາງ ໂດຍການພິຈາລະນາບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ເລືອກສະຖານທີ່ທີ່ມີຄວາມສ່ຽງຕໍ່າຕໍ່ໄພທຳມະຊາດ.		✓	✓	ສ້າງໂຮງຮຽນຕົວແບບ ທີ່ເປັນມິດກັບສິ່ງແວດລ້ອມ, ສີຂຽວ, ສະອາດງາມຕາ ແລະ ມີຄວາມທົນທານຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຢ່າງໜ້ອຍ 10

5.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດສຶກສາ. ນອກນີ້ ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາສຳລັບກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ທັງໃນໄລຍະກາງ ແລະ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ບັນດາມາດຕະການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025-2030	2030-2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
					ແຫ່ງ ໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ
	ພັດທະນາມາດຕະຖານ ແລະ ປັບປຸງລະບຽບການອອກແບບ, ກຳນົດທີ່ຕັ້ງ ແລະ ກໍ່ສ້າງສະຖານທີ່ການສຶກສາ ແລະ ໂຮງຮຽນ ໂດຍໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບມາດຕະຖານເຕັກນິກ ຂອງ ສປປ ລາວ ລວມທັງ ການສ້າງແຜນຮັບມືກັບໄພທຳມະຊາດ ທີ່ຄາດໄວ້ ເຊັ່ນ: ໄພນ້ຳຖ້ວມ, ພະຍຸ ແລະ ດິນເຊາະເຈື່ອນ ໃນເຂດພື້ນທີ່ທີ່ມີຄວາມບອບບາງ ແລະ ຄວາມສ່ຽງ.		✓		ພັດທະນາຢ່າງໜ້ອຍ 1 ມາດຕະຖານ ແລະ ປັບປຸງ 1 ລະບຽບການອອກແບບ ແລະ ກໍ່ສ້າງໂຮງຮຽນ ໂດຍໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບມາດຕະຖານເຕັກນິກ.
	ຍົກລະດັບການກຽມພ້ອມຮັບມືໄພທຳມະຊາດ ທີ່ຕິດພັນກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໃນຂະແໜງສຶກສາ ສຳລັບເຫດການສຸກເສີນ ທີ່ອາດກະທົບຕໍ່ໂຄງລ່າງພື້ນຖານຂອງຂະແໜງສຶກສາ ເປັນຕົ້ນ: ໂຮງຮຽນພ້ອມທັງສ້າງແຜນຮັບມືໃນຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ສະໜອງການຝຶກອົບຮົມການກຽມພ້ອມຮັບມືໃຫ້ແກ່ຄູ-ອາຈານ ໃນລະດັບທ້ອງຖິ່ນ ໃຫ້ມີຄວາມສາມາດໃນການກຽມພ້ອມຮັບມືກັບໄພທຳມະຊາດ ເປັນຕົ້ນ: ໄພນ້ຳຖ້ວມ ແລະ ລົມພະຍຸ.		✓		ພັດທະນາຢ່າງໜ້ອຍ 1 ແຜນກຽມພ້ອມຮັບມືໄພທຳມະຊາດສຳລັບຂັ້ນສູນກາງ ແລະ 18 ແຂວງ ຂອງຂົງເຂດສຶກສາ.

5.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດສຶກສາ. ນອກນີ້ ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາສຳລັບກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ທັງໃນໄລຍະກາງ ແລະ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ບັນດາມາດຕະການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025-2030	2030-2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
	ເຊື່ອມສານ ແລະ ບັນຈຸເອົາວຽກງານສ້າງຄວາມທົນທານຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ເຂົ້າໃນແຜນງົບປະມານປະຈຳສະໄໝ-ປະຈຳປີຂອງຂະແໜງການສຶກສາ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໃນຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ.		✓		ເຊື່ອມສານວຽກງານການສ້າງຄວາມທົນທານຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ເຂົ້າໃນແຜນງົບປະມານປະຈຳສະໄໝ-ປະຈຳປີ 2025-2026 ຂອງຂົງເຂດສຶກສາ.
	ສ້າງຄວາມອາດສາມາດໃຫ້ແກ່ອົງການການຈັດຕັ້ງ ແລະ ບຸກຄະລາກອນ ຄູ-ອາຈານ ໃນດ້ານການກຽມພ້ອມຮັບມືໃນເຫດການກ່ອນ ແລະ ຫຼັງໄພທຳມະຊາດ ລວມທັງການສ້າງຄວາມຮູ້ ແລະ ຄວາມເຂົ້າໃຈທີ່ດີຕໍ່ກັບວຽກງານການສ້າງຄວາມທົນທານ ແລະ ການປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ.		✓		ພັດທະນາຄວາມອາດສາມາດໃຫ້ບຸກຄະລາກອນຂົງເຂດສຶກສາຈຳນວນ 10,000 ຄົນ ໃນດ້ານການກຽມພ້ອມຮັບມືໃນເຫດການກ່ອນ ແລະ ຫຼັງໄພທຳມະຊາດ ໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ.
	ເສີມຂະຫຍາຍພື້ນຖານໂຄງລ່າງການຮຽນຮູ້ດິຈິຕອນ ຫຼື ອອນລາຍ ເພື່ອຮັບປະກັນການສຶກສາໃຫ້ມີຄວາມຕໍ່ເນື່ອງໃນໄລຍະເກີດໄພທຳມະຊາດ ໂດຍຮັບປະກັນການສະໜອງການລົງທຶນທີ່ພຽງພໍ ໃນດ້ານເຕັກ		✓		ຈຳນວນໂຄງການສະໜອງໂຄງລ່າງພື້ນຖານດ້ານການຮຽນ-ການສອນ ຜ່ານ

5.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດສຶກສາ. ນອກນີ້ ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາສຳລັບກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ທັງໃນໄລຍະກາງ ແລະ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ບັນດາມາດຕະການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025-2030	2030-2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
	ໂນໂລຢີ ແລະ ສະໜອງການຝຶກອົບຮົມການນຳໃຊ້ ພ້ອມທັງສະໜອງອຸປະກອນ ທີ່ຈຳເປັນໃຫ້ແກ່ນັກຮຽນ.				ລະບົບດິຈິຕອນ ຫຼື ອອນລາຍໄດ້ຮັບການສ້າງຂຶ້ນ
	ສະໜອງການຊ່ວຍເຫຼືອຄອບຄົວທຸກຍາກ ໃນດ້ານການຊື້ອຸປະກອນການຮຽນ (ເປັນຕົ້ນ: ເຄື່ອງແບບ, ປຶ້ມ ແລະ ອຸປະກອນການຂຽນ) ເມື່ອເກີດເຫດການຮຸນແຮງດ້ານໄພທຳມະຊາດ.		✓	✓	ຈຳນວນອຸປະກອນການຮຽນທີ່ສະໜອງໃຫ້ແກ່ຄອບຄົວທຸກຍາກ ຫຼື ຈຳນວນໂຄງການສະໜອງອຸປະກອນການຮຽນ
	ຕິດຕາມກວດກາ, ປະເມີນຜົນ ແລະ ລາຍງານການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການພັດທະນາ, ເຊື່ອມສານ ແລະ ປັບປຸງຫຼັກສູດ ແລະ ເອກະສານການຮຽນ-ການສອນ ໃນໂຮງຮຽນ		✓	✓	ພັດທະນາບົດລາຍງານການປະເມີນ ແລະ ລາຍງານການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການພັດທະນາ, ເຊື່ອມສານ ແລະ ປັບປຸງຫຼັກສູດ ແລະ ເອກະສານການຮຽນການສອນ ໃນໂຮງຮຽນ ຢ່າງໜ້ອຍ 1 ບົດລາຍງານ.

5.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດສຶກສາ. ນອກນີ້ ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາສຳລັບກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ທັງໃນໄລຍະກາງ ແລະ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ບັນດາມາດຕະການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025-2030	2030-2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
ຄາດໝາຍ 3: ພັດທະນາຫຼັກສູດ ແລະ ເອກະສານການຮຽນ-ການສອນ ກ່ຽວກັບ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດສາຍສາມັນ ແລະ ນອກໂຮງຮຽນ.¹⁹⁴					
ຈຸດປະສົງ 1: ເພື່ອຮັບປະກັນຄວາມຮັບຮູ້ ຂອງສັງຄົມຕໍ່ກັບ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໃນໂຮງຮຽນ ນອກລະບົບ ໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ	ພັດທະນາຫຼັກສູດ ແລະ ເອກະສານການຮຽນ-ການສອນ ກ່ຽວກັບ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ສຳລັບ ການສຶກສາສາຍສາມັນ ແລະ ການສຶກສານອກລະບົບ.	ສສກ: ຫ້ອງການກະຊວງ, ກົມແຜນການ, ກົມການສຶກສາກ່ອນໄວຮຽນ, ກົມສາມັນສຶກສາ, ກົມສຶກສານອກໂຮງຮຽນ, ກົມສ້າງຄູ, ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າວິທະຍາສາດ ການສຶກສາ ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມສິ່ງແວດລ້ອມ, ກົມສິ່ງແວດລ້ອມ	✓		ພັດທະນາຫຼັກສູດ ແລະ ເອກະສານການຮຽນ-ການສອນ ກ່ຽວກັບ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ສຳລັບການສຶກສາສາຍສາມັນ ແລະ ການສຶກສານອກລະບົບ ຢ່າງໜ້ອຍ 1 ຫຼັກສູດ.
	ເພີ່ມການລົງທຶນໃນໂຄງການການສຶກສາຊຸມຊົນ ທີ່ສາມາດປັບຕົວ ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໂດຍສະເພາະໃນໂຮງຮຽນປະຖົມ ໃນເຂດຊຸມນະບົດ.		✓		ຈຳນວນໂຄງການລົງທຶນໃນການສຶກສາຊຸມຊົນ

¹⁹⁴ MONRE (2018). ຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດກ່ຽວກັບການສຶກສາ ແລະ ການຮັບຮູ້ດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ (2018–2025) ແລະ ວິໄສທັດຮອດ 2030

5.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດສຶກສາ. ນອກນີ້ ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາສຳລັບກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ທັງໃນໄລຍະກາງ ແລະ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ບັນດາມາດຕະການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025-2030	2030-2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
	ເຊື່ອມສານເອົາການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແບບຍືນຍົງ ແລະ ການສຶກສາດ້ານການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດເຂົ້າໃນຫຼັກສູດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເພື່ອສ້າງຄວາມເຂົ້າໃຈ ແລະ ເພີ່ມຄວາມສາມາດໃຫ້ນັກຮຽນ ໃນການຮັບມືກັບບັນຫາ ແລະ ສິ່ງທ້າທາຍໃນອະນາຄົດ.		✓		ຈຳນວນໂຄງການຈັດຕັ້ງການປະຕິບັດແບບຍືນຍົງກ່ຽວກັບການສຶກສາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ
	ຕິດຕາມ, ປະເມີນຜົນ ແລະ ລາຍງານການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການພັດທະນາ ແລະ ປັບປຸງຫຼັກສູດ ແລະ ເອກະສານການຮຽນ-ການສອນ ນອກລະບົບ.		✓	✓	ພັດທະນາບົດລາຍງານການປະເມີນ ແລະ ລາຍງານການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການພັດທະນາ ແລະ ປັບປຸງຫຼັກສູດ ແລະ ເອກະສານການຮຽນ-ການສອນ ນອກລະບົບ ຢ່າງໜ້ອຍ 1 ບົດລາຍງານ.
ຄາດໝາຍ 4: ສົ່ງເສີມການສຶກສາ ແລະ ສ້າງຄວາມຮັບຮູ້ ແລະ ການມີສ່ວນຮ່ວມ ຂອງສັງຄົມ ກ່ຽວກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ.¹⁹⁵					

¹⁹⁵ Ibid

5.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດສຶກສາ. ນອກນີ້ ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາສຳລັບກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ທັງໃນໄລຍະກາງ ແລະ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ບັນດາມາດຕະການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025-2030	2030-2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
ຈຸດປະສົງ 1: ເພື່ອຮັບປະກັນຄວາມຮັບຮູ້ ແລະ ການມີສ່ວນຮ່ວມ ຂອງສັງຄົມຕໍ່ກັບວຽກງານການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຂອງອົງການຈັດຕັ້ງພາກລັດ, ອົງການຈັດຕັ້ງມະຫາຊົນ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງທາງສັງຄົມ	ພັດທະນາຫຼັກສູດ, ບົດແນະນຳ, ເນື້ອໃນ ແລະ ວິທີການ ໃນການສື່ສານ, ເຜີຍແຜ່, ສ້າງຄວາມຮັບຮູ້ ແລະ ການມີສ່ວນຮ່ວມ ໃນວຽກງານການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໂດຍສະເພາະ ວຽກງານການປັບຕົວ ໃຫ້ເປັນມາດຕະຖານ.	ສສກ: ຫ້ອງການກະຊວງ, ກົມແຜນການ, ກົມການສຶກສາກ່ອນໄວຮຽນ, ກົມສາມັນສຶກສາ, ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າວິທະຍາສາດການສຶກສາ ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມສິ່ງແວດລ້ອມ ກະຊວງອື່ນໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ	✓	✓	ພັດທະນາຫຼັກສູດ, ບົດແນະນຳໃນການສື່ສານ ແລະ ສ້າງຄວາມຮັບຮູ້ ໃນວຽກງານການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຢ່າງໜ້ອຍ 1 ຫຼັກສູດ ຫຼື ບົດແນະນຳ.
	ພັດທະນາເນື້ອໃນ ແລະ ກົນໄກການສື່ສານກັບມວນຊົນ ໂດຍຜ່ານໂທລະພາບ, ວິທະຍຸ, ໜັງສືພິມ, ວາລະສານ ແລະ ອື່ນໆ.		✓		ພັດທະນາເນື້ອໃນ ແລະ ກົນໄກການສື່ສານກັບມວນຊົນ ຢ່າງໜ້ອຍ 1 ກົນໄກ.
	ພັດທະນາ ແລະ ສົ່ງເສີມ ກົນໄກປຸກລະດົມການມີສ່ວນຮ່ວມ ຂອງມວນຊົນ ເຊັ່ນ: ແຜນຜັບ, ຂໍ້ຄວາມ, ເວັບໄຊ ແລະ ອື່ນໆ		✓		ພັດທະນາກົນໄກການມີສ່ວນຮ່ວມ ຂອງມວນຊົນ ຢ່າງໜ້ອຍ 1 ກົນໄກ.
	ພັດທະນາ ແລະ ປັບປຸງຂະບວນການສ້າງຈິດສຳນຶກ ໂດຍຜ່ານອົງການຈັດຕັ້ງພາກລັດ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງທາງສັງຄົມ		✓		ກິດຈະກຳການສ້າງຈິດສຳນຶກ ໂດຍຜ່ານອົງການຈັດຕັ້ງພາກລັດ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງທາງ

5.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດສຶກສາ. ນອກນີ້ ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາສຳລັບກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ທັງໃນໄລຍະກາງ ແລະ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ບັນດາມາດຕະການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025-2030	2030-2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
					ສັງຄົມໄດ້ຮັບການຈັດຂຶ້ນ ຜ່ານໂຄງການຕ່າງໆ.
	ເພີ່ມຄວາມເອົາໃຈໃສ່ສະເພາະ ໃຫ້ແກ່ເດັກຍິງ ແລະ ກຸ່ມຊົນເຜົ່າ ທີ່ ດ້ອຍໂອກາດໃນການເຂົ້າເຖິງການສຶກສາ ແລະ ຄວາມຮູ້ກ່ຽວກັບການ ປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໃນເຂດຕ່າງໆ.		✓	✓	ອັດຕາສ່ວນ ຫຼື ສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງເດັກຍິງ ແລະ ກຸ່ມ ຊົນເຜົ່າ ທີ່ເຂົ້າຮ່ວມໂຄງການ ສົ່ງເສີມການສຶກສາ
ຄາດໝາຍ 5: ເສີມຂະຫຍາຍການປະສານງານ ແລະ ການຮ່ວມມື ຂອງຂະແໜງການຕ່າງໆ.¹⁹⁶					
ຈຸດປະສົງ 1: ຮັບປະກັນການສ້າງເຄືອຂ່າຍ, ການປະສານງານ ແລະ ການຮ່ວມມືທີ່ດີໃນປະເທດ ແລະ ກັບສາກົນ	ສ້າງຖານຂໍ້ມູນ ແລະ ສັງລວມກິດຈະກຳຕ່າງໆ ກ່ຽວກັບການສຶກສາ ແລະ ການສ້າງຈິດສຳນຶກດ້ານການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໃນທົ່ວປະເທດ.	ສສກ: ຫ້ອງການກະຊວງ, ສູນສະຖິຕິການສຶກສາ ແລະ ກິລາ, ກົມແຜນການ, ກົມຮ່ວມມືກັບຕ່າງປະເທດ, ກົມສາມັນສຶກສາ, ກົມການສຶກສາຊັ້ນສູງ. ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກະຊວງອື່ນໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ	✓	✓	ພັດທະນາຢ່າງໜ້ອຍ 1 ຖານຂໍ້ມູນ ສັງລວມກິດຈະກຳຕ່າງໆ ກ່ຽວກັບການສຶກສາ ແລະ ການສ້າງຈິດສຳນຶກດ້ານການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ.

¹⁹⁶ MONRE (2018). ຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດກ່ຽວກັບການສຶກສາ ແລະ ການຮັບຮູ້ດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ (2018–2025) ແລະ ວິໄສທັດຮອດ 2030

5.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດສຶກສາ. ນອກນີ້ ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາສຳລັບກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ທັງໃນໄລຍະກາງ ແລະ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ບັນດາມາດຕະການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025-2030	2030-2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
	ສ້າງເຄືອຂ່າຍການຮ່ວມມືໃນລະດັບພາກພື້ນ ແລະ ອະນຸພາກພື້ນ, ອາຊຽນ, ອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນ, ອົງການຈັດຕັ້ງທາງສັງຄົມ ແລະ ສະຖາບັນການສຶກສາຕ່າງໆ ກ່ຽວກັບ ການສຶກສາ ແລະ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ.		✓		ຮ່ວມມື ກັບຢ່າງໜ້ອຍ 5 ອົງການຈັດຕັ້ງຕ່າງໆ ທັງໃນລະດັບພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ.
	ສ້າງຂະບວນການຮ່ວມກັນກັບ ບັນດາຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເພື່ອເຜີຍແຜ່ຂໍ້ມູນດ້ານການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໂດຍອີງການຈັດຕັ້ງ ແລະ ສ້າງໂອກາດໃນການແລກປ່ຽນບົດຮຽນ, ໂຄງການຕົວແບບ, ໂຮງຮຽນຕົວແບບ, ແລະ ຂະບວນການອື່ນໆ.		✓	✓	ສ້າງກິດຈະກຳເຜີຍແຜ່ຂໍ້ມູນດ້ານການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຮ່ວມກັບອົງການຈັດຕັ້ງຕ່າງໆ ແລະ ຂະບວນການອື່ນໆ ຢ່າງໜ້ອຍ 10 ກິດຈະກຳທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.
	ພັດທະນາຍຸດທະສາດທາງດ້ານການເງິນທີ່ຈຳເປັນ ໃນຂົງເຂດສຶກສາເປັນຕົ້ນ: ການພັດທະນາປະກັນໄພຄວາມສ່ຽງຕໍ່ໄພທຳມະຊາດ, ກອງທຶນຮັບມື ແລະ ຕອບໂຕ້ຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ກອງທຶນຊ່ວຍເຫຼືອຕ່າງໆ.		✓		ຈຳນວນໂຄງການປະກັນໄພຄວາມສ່ຽງທຳມະຊາດ ຫຼື ກອງທຶນທີ່ຈຳເປັນໄດ້ຮັບການສ້າງຂຶ້ນ

6. ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ

6.1 ດ້ານນະໂຍບາຍ ຂອງຂະແໜງການ ແລະ ການພິຈາລະນາໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ

ສປປ ລາວ ມີເນື້ອທີ່ທັງໝົດ 236,800 ຕາກິໂລແມັດ, ໃນນັ້ນປະມານ 90 ສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງພື້ນທີ່ທັງໝົດ ເປັນອ່າງຮັບນໍ້າ ຂອງແມ່ນໍ້າຂອງ. ສປປ ລາວ ອຸດົມໄປດ້ວຍ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ທີ່ໄດ້ຮັບມາຈາກອ່າງຮັບນໍ້າ ຂອງແມ່ນໍ້າຂອງ ແລະ ບັນດາແມ່ນໍ້າສາຂາ ຂອງແມ່ນໍ້າຂອງ ແລະ ແມ່ນໍ້າອື່ນໆ ທີ່ໄຫຼຜ່ານປະເທດ ແຕ່ເໜືອຮອດໃຕ້. ໃນນີ້ ມີ 32 ສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງປະລິມານນໍ້າທັງໝົດ ຂອງແມ່ນໍ້າຂອງ ໄຫຼຈາກ ສປປ ລາວ (190 ກິໂລແມັດກ້ອນ ຫຼື ເທົ່າກັບ 1.7 ສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງປະລິມານນໍ້າທັງໝົດໃນທະວີບອາຊີ); ສະເລ່ຍຕໍ່ຫົວຄົນແມ່ນເທົ່າກັບ 34,435 ແມັດກ້ອນ (ເກືອບ 10.6 ເທົ່າ ຂອງລະດັບສະເລ່ຍໃນທະວີບອາຊີ, 10.5 ເທົ່າ ຂອງປະເທດ ໄທ, 7.5 ເທົ່າ ຂອງປະເທດ ຫວຽດນາມ ແລະ 3.9 ເທົ່າ ຂອງປະເທດ ກຳປູເຈຍ). ແຕ່ຢ່າງໃດກໍຕາມ ປະລິມານນໍ້າມີພຽງແຕ່ 11 ສ່ວນຮ້ອຍ ຫຼື 20 ແມັດກ້ອນ/ປີ ທີ່ຖືກນຳໃຊ້ໃນຂະແໜງຕ່າງໆ ໃນ ສປປ ລາວ ຊຶ່ງນ້ຳ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ໄດ້ຖືກນຳໃຊ້ໃນຫຼາຍຈຸດປະສົງ ແລະ ໃນປະລິມານທີ່ແຕກຕ່າງກັນ ເຊັ່ນ: ໃນຂະແໜງກະສິກຳ ແມ່ນກວມເອົາ 82 ສ່ວນຮ້ອຍ, ໃນຂະແໜງອຸດສາຫະກຳ ກວມເອົາ 10 ສ່ວນຮ້ອຍ, ຊົມໃຊ້ໃນຄົວເຮືອນ ແລະ ອື່ນໆ ກວມເອົາ 8 ສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງປະລິມານນໍ້າທີ່ໃຊ້ທັງໝົດ. ນອກຈາກນ້ຳໜ້າດິນແລ້ວ, ສປປ ລາວ ຍັງມີແຫຼ່ງນໍ້າໃຕ້ດິນຈຳນວນຫຼາຍ. ຈາກການສຶກສາໃນປີ 2018 ຄາດວ່າພື້ນທີ່ ທີ່ມີນໍ້າໃຕ້ດິນ ແມ່ນກວມເອົາປະມານ 50 ສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງປະເທດ. ນໍ້າໃຕ້ດິນ ຍັງໄດ້ຖືກນຳໃຊ້ຢ່າງກວ້າງຂວາງໃນເຂດທີ່ຫ່າງໄກຈາກລະບົບນໍ້າປະປາ ເພື່ອໃຊ້ໃນການບໍລິໂພກ, ກະສິກຳ, ອຸດສາຫະກຳ, ການກໍ່ສ້າງ ແລະ ອື່ນໆ.¹⁹⁷

ອີງຕາມທິດທາງຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ຂອງ ສປປ ລາວ ໃນແຕ່ລະໄລຍະ ໄດ້ໃຫ້ຄວາມສຳຄັນ ກ່ຽວກັບນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ທີ່ປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການດຳລົງຊີວິດ ຂອງປະຊາຊົນບັນດາເຜົ່າ ແລະ ການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ. ດັ່ງນັ້ນ, ຂະແໜງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ຈຶ່ງໄດ້ກຳນົດວິໄສທັດຮອດປີ 2030 ແລະ ຍຸດທະສາດ 10 ປີ ດັ່ງນີ້: “ການພັດທະນາທີ່ເປັນມິດກັບສິ່ງແວດລ້ອມ, ສະອາດງາມຕາ ແລະ ອຸດົມສົມບູນໄປດ້ວຍຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ບົນພື້ນຖານການພັດທະນາເສດຖະກິດສີຂຽວ ເພື່ອບັນລຸການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ ແລະ ກ້າວໄປສູ່ປະເທດອຸດສາຫະກຳ ທີ່ທັນສະໄໝ ພ້ອມທັງ ຮັບປະກັນຄວາມສາມາດໃນການກຽມພ້ອມຮັບມືກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ໄພພິບັດທາງທຳມະຊາດ”.¹⁹⁸

ນອກນີ້, ລັດຖະບັນ ຍັງໄດ້ກຳນົດວິໄສທັດ ແລະ ຍຸດທະສາດ ຂອງຂະແໜງການນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ຄື: ວິໄສທັດ ຮອດປີ 2040 ແລະ ຍຸດທະສາດການຄຸ້ມຄອງນໍ້າ, ການນຳໃຊ້ນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແຫ່ງຊາດ ຮອດປີ 2030 ໄດ້ກຳນົດວິໄສທັດຮອດປີ 2040 ວ່າດ້ວຍ: “ການຄຸ້ມຄອງ, ນຳໃຊ້ນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ຕາມຫຼັກການຄຸ້ມຄອງແບບເຊື່ອມສານ, ຮັບປະກັນໃຫ້ມີຄຸນນະພາບດີ ແລະ ປະລິມານທີ່ພຽງພໍ ເພື່ອຕອບສະໜອງໃຫ້ແກ່ການບໍລິໂພກ, ອຸປະໂພກ ແລະ ການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ ພ້ອມທັງຫຼຸດຜ່ອນຜົນເສຍຫາຍຈາກນໍ້າ” ຊຶ່ງແຜນຍຸດທະສາດດັ່ງກ່າວ ໄດ້ສຸມໃສ່ 3 ຄາດໝາຍຫຼັກ ຄື:

- ຄາດໝາຍທີ 1: ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການຄຸ້ມຄອງ, ນຳໃຊ້ນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ຕາມຫຼັກການຄຸ້ມຄອງແບບເຊື່ອມສານ ໃຫ້ມີປະສິດທິພາບ ໂດຍການປະສານສົມທົບກັບບັນດາພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂອງພາກລັດ ຂັ້ນສູນກາງ ແລະ ຫ້ອງຖິ່ນ, ພາກເອກະຊົນ ແລະ ຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມອື່ນໆ;
- ຄາດໝາຍທີ 2: ປົກປັກຮັກສາ ແລະ ພື້ນຟູນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າໃຫ້ມີຄວາມອຸດົມສົມບູນ;
- ຄາດໝາຍທີ 3: ສົ່ງເສີມການພັດທະນາໂຄງລ່າງພື້ນຖານ ທີ່ຕິດພັນກັບການນຳໃຊ້ນໍ້າໃຫ້ມີຄວາມຍືນຍົງ; ເພື່ອບັນລຸວິໄສທັດດັ່ງກ່າວ, ຍຸດທະສາດການຄຸ້ມຄອງນໍ້າ, ການນຳໃຊ້ນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າແຫ່ງຊາດ ໄດ້ກຳນົດ 8 ແຜນຍຸດທະສາດ ດັ່ງນີ້: (1) ການຄຸ້ມຄອງນໍ້າແບບເຊື່ອມສານ; (2) ການຄຸ້ມຄອງລະບົບຖານຂໍ້ມູນ-ຂ່າວສານນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ; (3) ການປົກປັກຮັກສາ ແລະ ການພື້ນຟູນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ; (4) ການຄຸ້ມຄອງນໍ້າໃຕ້ດິນ; (5) ການພັດທະນາໂຄງລ່າງພື້ນຖານທີ່ຕິດພັນກັບການນຳໃຊ້ນໍ້າ ເພື່ອຮັບມືກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າ

¹⁹⁷ ລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວ (2023). ວິໄສທັດ ຮອດປີ 2040 ແລະ ຍຸດທະສາດການຄຸ້ມຄອງນໍ້າ, ການນຳໃຊ້ນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແຫ່ງຊາດ ຮອດປີ 2030

¹⁹⁸ ລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວ (2016). ຍຸດທະສາດຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ 2016-2025 ແລະ ວິສັດທັດ 2030: ກຊສ

ອາກາດ; (6) ການສ້າງກົນໄກທາງດ້ານການເງິນ; (7) ການພັດທະນາຊັບພະຍາກອນມະນຸດ; (8) ການຮ່ວມມືກັບສາກົນ. ນອກຈາກນີ້, ຍັງໄດ້ກຳນົດເປົ້າໝາຍ, ວຽກງານຈຸດສຸມ ແລະ ກິດຈະກຳລະອຽດ.¹⁹⁹

6.2 ຄາດໝາຍການປັບຕົວທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ

ຕາຕະລາງລຸ່ມນີ້ ໄດ້ສັງລວມເອົາບັນດາຜົນກະທົບຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຕໍ່ກັບຂົງເຂດຊັບພະຍາກອນນ້ຳພ້ອມທັງ ຄາດໝາຍ ແລະ ບາງມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວທີ່ສຳຄັນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຂອງຂະແໜງການດັ່ງກ່າວ.

ຂົງເຂດຊັບພະຍາກອນນ້ຳ			
 ນ້ຳຖ້ວມ	 ປະລິມານນ້ຳ ທີ່ສະໜອງໃຫ້ແກ່ການຜະລິດທຸດລົງ	 ຄຸນນະພາບນ້ຳທຸດລົງ	
ຜົນກະທົບຂອງການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ	ຄາດໝາຍການປັບຕົວ	ມາດຕະການການປັບຕົວ	
  	1. ສ້າງແຜນ, ນະໂຍບາຍ ແລະ ບົດແນະນຳ ດ້ານການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນນ້ຳແບບເຊື່ອມສານ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນ້ຳ	ສ້າງ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນນ້ຳແບບເຊື່ອມສານ ເພື່ອປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໂດຍການປົກປັກຮັກສາອ່າງຮັບນ້ຳ, ແຫຼ່ງນ້ຳ, ໜອງ, ອ່າງເກັບນ້ຳ, ດິນໃນບໍລິເວນນ້ຳ, ດິນຖ່ານຕີມ ແລະ ຊີວະນານາພັນໃນນ້ຳ	
		ສ້າງແຜນຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນ້ຳຂະໜາດໃຫຍ່, ກາງ ແລະ ນ້ອຍ ຂອງແມ່ນ້ຳສາຍຫຼັກໃນທົ່ວປະເທດ	
 	2. ປົກປັກຮັກສາ ແລະ ຟື້ນຟູນ້ຳ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ (ດິນບໍລິເວນນ້ຳ, ດິນຖ່ານຕີມ, ຊີວະນານາພັນໃນນ້ຳ, ລະບົບນິເວດທາງນ້ຳ ແລະ ນ້ຳໃຕ້ດິນ).	ເສີມຂະຫຍາຍການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ການປະເມີນຄວາມບອບບາງຕໍ່ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໃນພື້ນທີ່ອ່າງຮັບນ້ຳ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ເຊັ່ນ: ດິນບໍລິເວນນ້ຳ, ດິນຖ່ານຕີມ, ຊີວະນານາພັນໃນນ້ຳ ແລະ ລະບົບນິເວດທາງນ້ຳ	
		ກຳນົດເຂດພື້ນທີ່ຄຸ້ມຄອງນ້ຳ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ	
		ສ້າງ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນຄຸ້ມຄອງນ້ຳໃຕ້ດິນ, ສ້າງໂຄງລ່າງພື້ນຖານ ແລະ ພັດທະນານ້ຳບາດານຊຸມຊົນ ເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫານ້ຳຖ້ວມ ແລະ ແຫ້ງແລ້ງ, ສ້າງຄວາມອາດສາມາດ ແລະ ປຸກຈິດສຳນຶກໃຫ້ແກ່ຊຸມຊົນ ໃນການມີສ່ວນຮ່ວມໃນວຽກງານຄຸ້ມຄອງນ້ຳໃຕ້ດິນ, ສະໜັບສະໜູນອຸປະກອນໃຫ້ແກ່ທ້ອງຖິ່ນ ຂັ້ນພື້ນຖານໃນການເກັບກຳຂໍ້ມູນນ້ຳໃຕ້ດິນ ແລະ ຕິດຕາມປະລິມານ ແລະ ຄຸນນະພາບນ້ຳໃຕ້ດິນ.	

¹⁹⁹ ລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວ (2023). ວິໄສທັດ ຮອດປີ 2040 ແລະ ບຸດທະສາດການຄຸ້ມຄອງນ້ຳ, ການນຳໃຊ້ນ້ຳ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ແຫ່ງຊາດ ຮອດປີ 2030

	3. ການປັບປຸງ ແລະ ພັດທະນາ ໂຄງລ່າງພື້ນຖານທີ່ຕິດພັນກັບນ້ຳ, ລະບົບຂໍ້ມູນ ແລະ ລະບົບເຕືອນໄພ ລ່ວງໜ້າ.	ປັບປຸງລະບົບຊົນລະປະທານ ເພື່ອໃຫ້ມີປະສິດທິຜົນ ແລະ ທົນທານຕໍ່ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ໄພພິບັດ ສ້າງ, ປັບປຸງ ແລະ ຂະຫຍາຍລະບົບການພະຍາກອນ ອາກາດ, ຕິດຕາມ ແລະ ເຕືອນໄພລ່ວງໜ້າ ກ່ຽວກັບ ໄພອັນຕະລາຍຈາກນ້ຳ ແລະ ການປ່ຽນແປງ ຂອງລະບົບ ອຸທິກກະສາດ.
	4. ພັດທະນາຊັບພະຍາກອນມະນຸດ	ສ້າງແຜນພັດທະນາບຸກຄະລາກອນ ໃນຂົງເຂດ ການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ແລະ ການປັບຕົວເຂົ້າ ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ສ້າງແຜນພັດທະນາບຸກຄະລາກອນ ໃນຂົງເຂດ ການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ແລະ ການປັບຕົວເຂົ້າ ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ

6.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບ ບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດຊັບພະຍາກອນນໍ້າ. ນອກນີ້, ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນ ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາ ສໍາລັບກິດຈະກຳການປັບຕົວ ທັງໃນໄລຍະກາງ ແລະ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ມາດຕະການການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025-2030	2030-2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
ຄາດໝາຍ 1: ສ້າງ ແລະ ປັບປຸງ ນິຕິກຳ, ແຜນ, ນະໂຍບາຍ ແລະ ບົດແນະນຳ ດ້ານການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນນໍ້າແບບເຊື່ອມສານ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນໍ້າ. ^{200 201 202}					
ຈຸດປະສົງ 1: ຮັບປະກັນວ່າແຜນຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນໍ້າ ແລະ ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ໄດ້ຮັບການພັດທະນາ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງ	ສ້າງ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນນໍ້າແບບເຊື່ອມສານ ເພື່ອປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໂດຍການປົກປັກຮັກສາອ່າງຮັບນໍ້າ, ແຫຼ່ງນໍ້າ, ໜອງ, ອ່າງເກັບນໍ້າ, ດິນໃນບໍລິເວນນໍ້າ, ດິນຖ່ານຕົມ, ຊີວະນານາພັນໃນນໍ້າ, ປະລິມານນໍ້າ ເພື່ອຮັບປະກັນການສະໜອງ ແລະ ການເຂົ້າເຖິງແຫຼ່ງນໍ້າ ຂອງທຸກຂະແໜງການ, ຊຸມຊົນ ແລະ ກຸ່ມແມ່ຍິງ	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມຊັບພະຍາກອນນໍ້າ	✓	✓	ພັດທະນາຢ່າງໜ້ອຍ 1 ແຜນທີ່ຕິດພັນ ແຜນພັດທະນາ 5 ປີຂອງກະຊວງ ແລະ ແຜນຍຸດທະສາດ 5 ປີຂອງແຂວງ ຕໍ່ປີ.
	ສ້າງແຜນຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນໍ້າຂະໜາດໃຫຍ່, ກາງ ແລະ ນ້ອຍ ຂອງແມ່ນໍ້າສາຍຫຼັກໃນປະເທດ ລວມທັງສ້າງແຜນຄຸ້ມຄອງ ແລະ ພື້ນຟູອ່າງຮັບນໍ້າທີ່ເສື່ອມໂຊມ	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມຊັບພະຍາກອນນໍ້າ, ກອງເລຂາຄະນະກຳມະການແມ່ນໍ້າຂອງແຫ່ງຊາດ	✓		ພັດທະນາແຜນຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນໍ້າ 14 ແຜນ ສໍາລັບອ່າງຮັບນໍ້າຂະໜາດໃຫຍ່ ແລະ 14 ແຜນສໍາລັບອ່າງຮັບນໍ້າຂະໜາດກາງ ແລະ ໜ້ອຍ.

²⁰⁰ ກຊສ (2023). ຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດດ້ານການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຮອດປີ 2030
²⁰¹ ລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວ (2023). ວິໄສທັດ ຮອດປີ 2040 ແລະ ຍຸດທະສາດການຄຸ້ມຄອງນໍ້າ, ການນໍາໃຊ້ນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແຫ່ງຊາດ ຮອດປີ 2030
²⁰² ກຊສ (2021). ແຜນພັດທະນາຂະແໜງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ 5 ປີ (2021-2025)

6.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບ ບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດຊັບພະຍາກອນນ້ຳ. ນອກນີ້, ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນ ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາ ສຳລັບກິດຈະກຳການປັບຕົວ ທັງໃນໄລຍະກາງ ແລະ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ມາດຕະການການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025-2030	2030-2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
	ສັງລວມ ແລະ ປັບປຸງນິຕິກຳ ກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ແບບເຊື່ອມສານ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນ້ຳ	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມຊັບພະຍາກອນນ້ຳ, ກອງເລຂາຄະນະກຳມະການແມ່ນ້ຳ ຂອງແຫ່ງຊາດ, ກົມອຸຕຸນິຍົມ ແລະ ອຸທິກກະສາດ	✓		ສ້າງ ແລະ ປັບປຸງຢ່າງໜ້ອຍ 4 ນິຕິກຳ ລວມມີກົດໝາຍນ້ຳ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ແລະ ກົດໝາຍອຸຕຸນິຍົມ ແລະ ອຸທິກກະສາດ, ດຳລັດ ການສ້າງສະຖານີອຸຕຸນິຍົມ ແລະ ອຸທິກກະສາດ ແລະ ອື່ນໆ.
	ປັບປຸງ ແລະ ຂະຫຍາຍຕາໜ່າງສະຖານີຕິດຕາມນ້ຳ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມຊັບພະຍາກອນນ້ຳ, ກົມອຸຕຸນິຍົມ ແລະ ອຸທິກກະສາດ	✓	✓	ສ້າງສະຖານີຕິດຕາມແບບໂອໂຕ້ຈຳນວນ 126 ສະຖານີ, ສະຖານີທຳມະດາຈຳນວນ 147 ສະຖານີ ແລະ ສະຖານີວັດນ້ຳຝົນ 119 ສະຖານີ ໃນທົ່ວປະເທດ.
	ພັດທະນາ ແລະ ຄຸ້ມຄອງລະບົບຂໍ້ມູນຂ່າວສານກ່ຽວກັບນ້ຳ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມຊັບພະຍາກອນນ້ຳ, ກົມອຸຕຸນິຍົມ ແລະ ອຸທິກກະສາດ	✓		ພັດທະນາລະບົບຂໍ້ມູນຂ່າວສານກ່ຽວກັບນ້ຳ ຢ່າງໜ້ອຍ 1 ລະບົບ.

6.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບ ບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດຊັບພະຍາກອນນ້ຳ. ນອກນີ້, ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນ ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາ ສຳລັບກິດຈະກຳການປັບຕົວ ທັງໃນໄລຍະກາງ ແລະ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ມາດຕະການການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025-2030	2030-2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
	ຂະຫຍາຍຕາໜ່າງ ແລະ ສະຖານີອຸຕຸນິຍົມ ແລະ ອຸທິກກະສາດ ໃນທົ່ວປະເທດ	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມຊັບພະຍາກອນນ້ຳ, ກົມອຸຕຸນິຍົມ ແລະ ອຸທິກກະສາດ	✓	✓	ຂະຫຍາຍຕາໜ່າງ ສະຖານີອຸຕຸນິຍົມ ໃຫ້ໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນຈາກ 52 ເປັນ 147 ສະຖານີ.
	ສຳຫຼວດເກັບກຳ ແລະ ຂຶ້ນບັນຊີຂໍ້ມູນດ້ານປະລິມານນ້ຳ, ຄຸນນະພາບນ້ຳ, ການນຳໃຊ້ນ້ຳ, ດິນບໍລິເວນນ້ຳ ແລະ ດິນຖານຕົມ	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມຊັບພະຍາກອນນ້ຳ, ກອງເລຂາຄະນະກຳມະການແມ່ນ້ຳຂອງແຫ່ງຊາດ, ກົມອຸຕຸນິຍົມ ແລະ ອຸທິກກະສາດ	✓	✓	ເກັບກຳ ແລະ ຂຶ້ນບັນຊີໃຫ້ທົ່ວ 18 ແຂວງ ໃຫ້ໄດ້ທັງຫມົດຂອງຂໍ້ມູນຮອດປີ 2023 ຢ່າງໜ້ອຍໃຫ້ສາມາດຂຶ້ນບັນຊີຂໍ້ມູນດ້ານປະລິມານນ້ຳ, ຄຸນນະພາບນ້ຳ, ການນຳໃຊ້ນ້ຳ, ຂໍ້ມູນອຸຕຸນິຍົມ, ອຸນຫະພູມ, ນ້ຳຝົນ, ຄວາມຊຸມ, ແສງແດດ, ການລະເຫີຍອາຍ ແລະ ລົມ.
	ສ້າງບົດແນະນຳດ້ານວິຊາການ ກ່ຽວກັບການພັດທະນາແຜນຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນ້ຳ	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມຊັບພະຍາກອນນ້ຳ, ກອງເລຂາຄະນະກຳມະການແມ່ນ້ຳຂອງແຫ່ງຊາດ	✓		ພັດທະນາບົດແນະນຳດ້ານວິຊາການ ກ່ຽວກັບການພັດທະນາແຜນຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນ້ຳ ຢ່າງໜ້ອຍ 1 ບົດແນະນຳ.

6.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບ ບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດຊັບພະຍາກອນນ້ຳ. ນອກນີ້, ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນ ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາ ສຳລັບກິດຈະກຳການປັບຕົວ ທັງໃນໄລຍະກາງ ແລະ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ມາດຕະການການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025-2030	2030-2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
	ເຜີຍແຜ່ກົດໝາຍ, ນິຕິກຳລຸ່ມກົດໝາຍ ແລະ ປຶ້ມຄູ່ມື/ບົດແນະນຳວິຊາການ ກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງນ້ຳ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ແລະ ແຜນຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນ້ຳ	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມຊັບພະຍາກອນນ້ຳ, ກອງເລຂາຄະນະກຳມະການແມ່ນ້ຳຂອງແຫ່ງຊາດ	✓		ຢ່າງໜ້ອຍ 20 ກິດຈະກຳເຜີຍແຜ່ກົດໝາຍ, ນິຕິກຳລຸ່ມກົດໝາຍ ແລະ ປຶ້ມຄູ່ມື/ບົດແນະນຳວິຊາການ ໄດ້ຈັດຂຶ້ນໃນທົ່ວປະເທດ.
	ສ້າງກົນໄກການປະສານງານ ແລະ ຄະນະກຳມະການປະສານງານ ກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນ້ຳແບບເຊື່ອມສານ	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມຊັບພະຍາກອນນ້ຳ, ກອງເລຂາຄະນະກຳມະການແມ່ນ້ຳ ຂອງແຫ່ງຊາດ, ກົມອຸຕຸນິຍົມ ແລະ ອຸທິກກະສາດ	✓		ກົນໄກການປະສານງານ ແລະ ຄະນະກຳມະການປະສານງານ ກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນ້ຳແບບເຊື່ອມສານ ໄດ້ສ້າງຂຶ້ນຢ່າງໜ້ອຍ 1 ກົນໄກ.

ຄາດໝາຍ 2: ປົກປັກຮັກສາ ແລະ ຟື້ນຟູນ້ຳ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ.²⁰³

²⁰³ ລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວ (2023). ວິໄສທັດ ຮອດປີ 2040 ແລະ ຍຸດທະສາດການຄຸ້ມຄອງນ້ຳ, ການນຳໃຊ້ນ້ຳ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ແຫ່ງຊາດ ຮອດປີ 2030

6.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບ ບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດຊັບພະຍາກອນນ້ຳ. ນອກນີ້, ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນ ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາ ສຳລັບກິດຈະກຳການປັບຕົວ ທັງໃນໄລຍະກາງ ແລະ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ມາດຕະການການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025-2030	2030-2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
ຈຸດປະສົງ 1: ຄຸ້ມຄອງ ແລະ ປົກປັກຮັກສາດິນ ບໍລິເວນນ້ຳ ແລະ ດິນ ຖ່ານຕີມ.	ກຳນົດມາດຖານເງື່ອນໄຂ ຂອງອ່າງຮັບນ້ຳ ທີ່ຍັງຄົງອຸດົມສົມບູນ ແລະ ເສື່ອມໂຊມ	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ	✓		ກຳນົດຢ່າງໜ້ອຍ 1 ມາດຖານ ເງື່ອນໄຂ ຂອງອ່າງຮັບນ້ຳ ທີ່ຍັງຄົງ ອຸດົມສົມບູນ ແລະ ເສື່ອມໂຊມ.
	ເສີມຂະຫຍາຍການຄົ້ນຄວ້າ, ການປະເມີນຄວາມສ່ຽງ ແລະ ຄວາມບອບ ບາງຕໍ່ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດໃນພື້ນທີ່ອ່າງຮັບນ້ຳ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ເຊັ່ນ: ດິນບໍລິເວນນ້ຳ, ດິນຖ່ານຕີມ, ຊີວະນານາພັນ ໃນນ້ຳ, ລະບົບນິເວດທາງນ້ຳ, ປະລິມານນ້ຳ, ການສະໜອງນ້ຳ ແລະ ສຸຂະ ພິບານໃນຂັ້ນສູນກາງ ຫຼື ອ່າງຮັບນ້ຳຫຼັກ ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ, ມີຄວາມ ສ່ຽງສູງ ແລະ ສາມາດຊ່ວຍໃນການປັບຕົວໃນອ່າງຮັບນ້ຳ ແລະ ອື່ນໆ	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ, ກົມສິ່ງແວດລ້ອມ	✓	✓	ບົດປະເມີນຄວາມສ່ຽງ ແລະ ຄວາມ ບອບບາງຕໍ່ສະພາບພູມອາກາດໃນ ຂົງເຂດນ້ຳ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ໄດ້ຮັບການປະເມີນ ຫຼື ສຶກສາ ຢ່າງ ໜ້ອຍ 1 ບົດປະເມີນ ໃນລະດັບ ຊາດ.
	ກຳນົດເຂດສະຫງວນນ້ຳ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ	✓		ຢ່າງໜ້ອຍ 10 ເຂດສະຫງວນນ້ຳ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ໄດ້ຮັບການ ກຳນົດໃນທົ່ວປະເທດ.
	ປົກປັກຮັກສາອ່າງຮັບນ້ຳ, ດິນບໍລິເວນນ້ຳ ແລະ ດິນຖ່ານຕີມ ໂດຍການສ້າງ ແລະ ປັບປຸງນິຕິກຳ ກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງດິນບໍລິເວນນ້ຳ ແລະ ດິນຖ່ານ ຕີມ	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ, ກົມທີ່ດິນ,	✓		ສ້າງ ແລະ ປັບປຸງນິຕິກຳ ກ່ຽວກັບ ການຄຸ້ມຄອງດິນບໍລິເວນນ້ຳ ແລະ

6.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບ ບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດຊັບພະຍາກອນນ້ຳ. ນອກນີ້, ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນ ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາ ສຳລັບກິດຈະກຳການປັບຕົວ ທັງໃນໄລຍະກາງ ແລະ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ມາດຕະການການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025-2030	2030-2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
					ດິນຖ່ານຕົມ ຢ່າງໜ້ອຍ 1 ນິຕິກຳທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.
	ສ້າງແຜນຄຸ້ມຄອງ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ດິນບໍລິເວນນ້ຳ ລວມທັງ ດິນຖ່ານຕົມ	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມຊັບພະຍາກອນນ້ຳ			ສ້າງແຜນຄຸ້ມຄອງ ດິນບໍລິເວນນ້ຳ ລວມທັງ ດິນຖ່ານຕົມ ຢ່າງໜ້ອຍ 1 ແຜນຄຸ້ມຄອງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.
	ນຳໃຊ້ວິທີການໂດຍອີງທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ໃນການຄຸ້ມຄອງນ້ຳ ເຊັ່ນ: ວິທີການປັບຕົວໂດຍອີງໃສ່ລະບົບນິເວດ (EbA) ທີ່ເນັ້ນໃສ່ການອະນຸລັກ ແລະ ຟື້ນຟູລະບົບນິເວດ ຂອງດິນບໍລິເວນນ້ຳ ແລະ ເຂດແຄມແມ່ນ້ຳ ເຊິ່ງມີບົດບາດສຳຄັນໃນການຮັກສາຄຸນນະພາບນ້ຳ ແລະ ຄວບຄຸມປະລິມານນ້ຳ.	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມຊັບພະຍາກອນນ້ຳ, ກົມສິ່ງແວດລ້ອມ	✓		ຢ່າງໜ້ອຍສາມໂຄງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການນຳໃຊ້ວິທີການ EbA ໄດ້ຮັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ເຂົ້າໃນການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນນ້ຳ
ຈຸດປະສົງ 2: ຟື້ນຟູປ່າໄມ້ໃນພື້ນທີ່ອ່າງຮັບນ້ຳ ແລະ ນ້ຳໃຕ້ດິນ	ສຳຫຼວດ ແລະ ກຳນົດເຂດປົກປັກຮັກສາປ່າໄມ້ເຂດຍອດນ້ຳ ແລະ ເຂດແຄມນ້ຳ ລວມທັງການສ້າງນິຕິກຳ ແລະ ແຜນຄຸ້ມຄອງປົກປັກຮັກສາປ່າໄມ້ໃນເຂດຍອດນ້ຳ ແລະ ເຂດແຄມນ້ຳ	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມຊັບພະຍາກອນນ້ຳ, ກົມປ່າໄມ້	✓		ສຳຫຼວດ ແລະ ກຳນົດເຂດປົກປັກຮັກສາປ່າໄມ້ເຂດຍອດນ້ຳ ແລະ ເຂດແຄມນ້ຳ ໃຫ້ໄດ້ຢ່າງໜ້ອຍ ກວມເອົາ 14 ອ່າງຮັບນ້ຳ.

6.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບ ບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດຊັບພະຍາກອນນ້ຳ. ນອກນີ້, ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນ ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາ ສຳລັບກິດຈະກຳການປັບຕົວ ທັງໃນໄລຍະກາງ ແລະ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ມາດຕະການການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025-2030	2030-2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
	ສ້າງ ແລະ ປັບປຸງ ນິຕິກຳ ແລະ ແຜນຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການປົກປັກຮັກສານ້ຳໃຕ້ດິນ ລວມທັງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດນິຕິກຳ ແລະ ແຜນດັ່ງກ່າວ	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມຊັບພະຍາກອນນ້ຳ	✓		ສ້າງ ແລະ ປັບປຸງ ນິຕິກຳ ກ່ຽວກັບ ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການປົກປັກຮັກສານ້ຳໃຕ້ດິນຢ່າງໜ້ອຍ 1 ນິຕິກຳ.
	ສ້າງຄູ່ມືແນະນຳດ້ານວິຊາການ ກ່ຽວກັບວຽກງານການຄຸ້ມຄອງນ້ຳໃຕ້ດິນ	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມຊັບພະຍາກອນນ້ຳ	✓		ສ້າງຄູ່ມືແນະນຳດ້ານວິຊາການ ກ່ຽວກັບວຽກງານການຄຸ້ມຄອງນ້ຳໃຕ້ດິນ ຢ່າງໜ້ອຍ 1 ຄູ່ມື.
	ກຳນົດພື້ນທີ່ທີ່ມີຄວາມສ່ຽງ ຕໍ່ປະລິມານ ແລະ ຄຸນນະພາບນ້ຳໃຕ້ດິນ	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມຊັບພະຍາກອນນ້ຳ	✓		ກຳນົດພື້ນທີ່ທີ່ມີຄວາມສ່ຽງໃຫ້ໄດ້ ຢ່າງໜ້ອຍ 4 ແຂວງ ໃນທົ່ວປະເທດ.
	ສ້າງໂຄງລ່າງພື້ນຖານ ແລະ ພັດທະນານ້ຳບາດານຊຸມຊົນ ເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາໄພນ້ຳຖ້ວມ ແລະ ໄພແຫ້ງແລ້ງ	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ກະຊວງໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ: ກົມນ້ຳປະປາ	✓	✓	ຈຳນວນໂຄງລ່າງພື້ນຖານນ້ຳບາດານຊຸມຊົນ ເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາໄພນ້ຳຖ້ວມ ແລະ ໄພແຫ້ງແລ້ງ ທີ່ໄດ້ພັດທະນາໃນແຕ່ລະແຂວງ.

6.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບ ບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດຊັບພະຍາກອນນ້ຳ. ນອກນີ້, ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນ ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາ ສຳລັບກິດຈະກຳການປັບຕົວ ທັງໃນໄລຍະກາງ ແລະ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ມາດຕະການການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025-2030	2030-2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
	ສ້າງຄວາມອາດສາມາດ ແລະ ປຸກຈິດສຳນຶກໃຫ້ແກ່ຊຸມຊົນ ໃນການມີສ່ວນຮ່ວມໃນວຽກງານຄຸ້ມຄອງນ້ຳໃຕ້ດິນ ຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມຊັບພະຍາກອນນ້ຳ	✓	✓	ກິດຈະກຳການສ້າງຄວາມອາດສາມາດ ແລະ ປຸກຈິດສຳນຶກໃຫ້ແກ່ຊຸມຊົນ ໃນການມີສ່ວນຮ່ວມໃນການຄຸ້ມຄອງນ້ຳໃຕ້ດິນ ໄດ້ຈັດຂຶ້ນຢ່າງໜ້ອຍ 20 ກິດຈະກຳ.
	ສ້າງບົດລາຍງານສະພາບລວມນ້ຳໃຕ້ດິນໃນທົ່ວປະເທດ ສຳລັບ ສປປ ລາວ	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມຊັບພະຍາກອນນ້ຳ	✓		ບົດລາຍງານສະພາບລວມນ້ຳໃຕ້ດິນໃນທົ່ວປະເທດ ໄດ້ຮັບການສຶກສາຢ່າງໜ້ອຍ 1 ບົດລາຍງານ.
	ສະໜອງ ແລະ ສະໜັບສະໜູນອຸປະກອນໃຫ້ແກ່ທ້ອງຖິ່ນ ຂັ້ນພື້ນຖານ ໃນການເກັບກຳຂໍ້ມູນດ້ານນ້ຳໃຕ້ດິນ ແລະ ຕິດຕາມປະລິມານ ແລະ ຄຸນນະພາບນ້ຳໃຕ້ດິນ ເພື່ອປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມຊັບພະຍາກອນນ້ຳ	✓	✓	ຈຳນວນອຸປະກອນ ທີ່ສະໜອງໃຫ້ແກ່ທ້ອງຖິ່ນໃນການເກັບກຳຂໍ້ມູນນ້ຳໃຕ້ດິນ ແລະ ຕິດຕາມປະລິມານ ແລະ ຄຸນນະພາບນ້ຳໃຕ້ດິນ.

6.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບ ບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດຊັບພະຍາກອນນ້ຳ. ນອກນີ້, ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນ ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາ ສຳລັບກິດຈະກຳການປັບຕົວ ທັງໃນໄລຍະກາງ ແລະ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ມາດຕະການການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025-2030	2030-2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
ຄາດໝາຍ 3: ການປັບປຸງ ແລະ ພັດທະນາ ໂຄງລ່າງພື້ນຖານທີ່ຕິດພັນກັບນ້ຳ, ລະບົບຂໍ້ມູນ ແລະ ລະບົບເຕືອນໄພລ່ວງໜ້າ. ^{204 205}					
ຈຸດປະສົງ 1: ປັບປຸງ ແລະ ພັດທະນາໂຄງລ່າງພື້ນຖານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບນ້ຳ, ລະບົບຂໍ້ມູນ ແລະ ລະບົບເຕືອນໄພລ່ວງໜ້າ ໃຫ້ທຶນທານຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ	ປັບປຸງໂຄງລ່າງພື້ນຖານທີ່ຕິດພັນກັບນ້ຳ ເປັນຕົ້ນ: ລະບົບຊົນລະປະທານ ເພື່ອໃຫ້ສາມາດນຳໃຊ້ນ້ຳຢ່າງມີປະສິດທິຜົນ ແລະ ທຶນທານຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ໄພພິບັດ	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມຊັບພະຍາກອນນ້ຳ, ກົມຊົນລະປະທານ	✓	✓	ຈຳນວນໂຄງລ່າງພື້ນຖານທີ່ຕິດພັນກັບນ້ຳ ໄດ້ຮັບການປັບປຸງ ໃນທົ່ວປະເທດ ເພື່ອໃຫ້ສາມາດນຳໃຊ້ນ້ຳຢ່າງມີປະສິດທິຜົນ ແລະ ທຶນທານຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ.
	ສ້າງແຜນການນຳໃຊ້ນ້ຳ ໃນອ່າງຮັບນ້ຳ ເພື່ອຫຼາຍເປົ້າໝາຍ ໂດຍສະເພາະໃນລະດູແລ້ງ ພ້ອມທັງໃຫ້ຮັບປະກັນຄວາມສະເໝີພາບລະຫວ່າງ ຍິງ-ຊາຍ	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມຊັບພະຍາກອນນ້ຳ, ກົມລ້ຽງສັດ ແລະ ການປະມົງ	✓		ແຜນການນຳໃຊ້ນ້ຳ ໃນອ່າງຮັບນ້ຳ ໄດ້ຮັບການສ້າງຂຶ້ນ ຢ່າງໜ້ອຍ 1 ແຜນ.
	ປັບປຸງ ແລະ ບຳລຸງຮັກສາພື້ນຖານໂຄງລ່າງທາງນ້ຳ ເພື່ອສ້າງຄວາມທຶນທານຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດທີ່ຮຸນແຮງ ເປັນຕົ້ນ: ການເລືອກທີ່ຕັ້ງຂອງໂຄງລ່າງພື້ນຖານ ທີ່ມີການພິຈາລະນາຄວາມປອດໄພ ແລະ ຄວາມສ່ຽງຈາກໄພທຳມະຊາດ.	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມຊັບພະຍາກອນນ້ຳ, ກົມຊົນລະປະທານ ຍທຄ: ກົມທາງນ້ຳ	✓	✓	ຈຳນວນໂຄງລ່າງພື້ນຖານທາງນ້ຳທີ່ມີຄວາມທຶນທານຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໄດ້ຮັບການປັບປຸງ ຫຼື ບຸລະນະ

²⁰⁴ ລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວ (2023). ວິໄສທັດ ຮອດປີ 2040 ແລະ ຍຸດທະສາດການຄຸ້ມຄອງນ້ຳ, ການນຳໃຊ້ນ້ຳ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ແຫ່ງຊາດ ຮອດປີ 2030

²⁰⁵ ກຊສ (2023). ຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດດ້ານການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຮອດປີ 2030

6.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບ ບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດຊັບພະຍາກອນນໍ້າ. ນອກນີ້, ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນ ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາ ສໍາລັບກິດຈະກຳການປັບຕົວ ທັງໃນໄລຍະກາງ ແລະ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ມາດຕະການການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025-2030	2030-2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
	ສ້າງເຄືອຄ່າຍ ແລກປ່ຽນຂໍ້ມູນ ແລະ ປຶກສາຫາລືລະຫວ່າງ ບັນດາເຂື່ອນ ໄຟຟ້າພະລັງງານນໍ້າໃນທົ່ວປະເທດ ກັບພາກລັດ ແລະ ເອກະຊົນ ໃນການ ຄຸ້ມຄອງນໍ້າ ແລະ ແຜນການນໍາໃຊ້ນໍ້າ ຂອງແຕ່ລະເຂື່ອນ	ກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ກະຊວງອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າ	✓	✓	ເຄືອຄ່າຍແລກປ່ຽນຂໍ້ມູນການຄຸ້ມ ຄອງນໍ້າ ແລະ ແຜນການນໍາໃຊ້ນໍ້າໃນ ແຕ່ລະເຂື່ອນ ໄດ້ຮັບການສ້າງຂຶ້ນ ຢ່າງໜ້ອຍ 1 ເຄືອຄ່າຍ.
	ປັບປຸງການດຳເນີນງານຂອງເຂື່ອນ ແລະ ອ່າງເກັບນໍ້າ ເພື່ອຮັບມືກັບການ ປ່ຽນແປງຂອງປະລິມານນໍ້າຝົນໃນອະນາຄົດ ເຊັ່ນ: ການປັບປຸງຕາຕະລາງ ການປ່ອຍນໍ້າ ແລະ ຄວາມສາມາດເກັບຮັກສາ ເພື່ອຮັບປະກັນການແບ່ງປັນ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າຢ່າງເປັນທຳໃຫ້ແກ່ຊຸມຊົນທ້ອງຖິ່ນ.	ກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ກະຊວງອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າ	✓	✓	ຈຳນວນເຂື່ອນ ຫຼື ໂຄງການກໍ່ສ້າງ ອ່າງເກັບນໍ້າ ມີການຄຸ້ມຄອງນໍ້າຢ່າງ ມີປະສິດທິພາບ ຮ່ວມກັບຊຸມຊົນ ທ້ອງຖິ່ນ
	ພັດທະນາລະບົບຂໍ້ມູນ ແລະ ຖານຂໍ້ມູນ ກ່ຽວກັບນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນ ນໍ້າໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ ເພື່ອຮັບປະກັນວ່າທຸກຂະແໜງສາມາດເຂົ້າເຖິງ ຂໍ້ມູນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ລວມທັງ ຄວາມສະເໝີ ພາບລະຫວ່າງ ຍິງ-ຊາຍ	ກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ, ກອງເລຂາຄະນະກຳມະການ ແມ່ນໍ້າ ຂອງແຫ່ງຊາດ, ກົມອຸຕຸນິຍົມ ແລະ ອຸ ທິກກະສາດ	✓		ພັດທະນາລະບົບຖານຂໍ້ມູນ ກ່ຽວ ກັບນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າໃນ ຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ ຢ່າງໜ້ອຍ 1 ຖານຂໍ້ມູນ ໃຫ້ເປັນລະບົບຖານຂໍ້ ມູນແບບອອນລາຍ ຊຶ່ງປະຈຸບັນຍັງ ເປັນລະບົບໄຟຣ໌ Excel.

6.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບ ບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດຊັບພະຍາກອນນໍ້າ. ນອກນີ້, ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນ ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາ ສຳລັບກິດຈະກຳການປັບຕົວ ທັງໃນໄລຍະກາງ ແລະ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ມາດຕະການການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025-2030	2030-2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
	ສ້າງ, ປັບປຸງ ແລະ ຂະຫຍາຍລະບົບການພະຍາກອນ, ຕິດຕາມ ແລະ ເຕືອນໄພລ່ວງໜ້າ ກ່ຽວກັບໄພອັນຕະລາຍຈາກນໍ້າ ແລະ ການປ່ຽນແປງ ຂອງປະລິມານ ແລະ ຄຸນນະພາບນໍ້າ ໂດຍການປະສານງານກັບຂະແໜງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ພະລັງງານ, ກະສິກຳ ແລະ ອື່ນໆ	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມຊັບພະຍາກອນນໍ້າ, ກົມອຸຕຸນິຍົມ ແລະ ອຸທິກກະສາດ ກະຊວງແຮງງານ ແລະ ສະຫວັດດີການສັງຄົມ: ກົມສັງຄົມສົງເຄາະ	✓	✓	ສ້າງ ແລະ ປັບປຸງ ຢ່າງໜ້ອຍ 2 ລະບົບການພະຍາກອນ ທີ່ມີການແຈ້ງເຕືອນໄພ 3 ເວລາຕໍ່ມື້ ຊຶ່ງລວມມີລະບົບຕິດຕາມຈາກດາວທຽມ; ລະບົບ LaCSA (www.lacsa.net ກຳລັງດຳເນີນການໃຊ້); ເວັບໄຊ (dmhlao.la ກຳລັງປັບປຸງ) ຊຶ່ງຂໍ້ມູນແມ່ນໄດ້ຮັບມາຈາກຂໍ້ມູນຕົວຈິງພາຍໃນປະເທດ, ເຮດາອຸຕຸນິຍົມ, ພະຍາກອນນໍ້າແບບ URBS ແລະ Regression.
	ຂະຫຍາຍສະຖານີອຸຕຸນິຍົມ ແລະ ອຸທິກກະສາດ ໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມຊັບພະຍາກອນນໍ້າ, ກອງເລຂາຄະນະກຳມະການແມ່ນໍ້າ ຂອງແຫ່ງຊາດ, ກົມອຸຕຸນິຍົມ ແລະ ອຸທິກກະສາດ			ຂະຫຍາຍສະຖານີອຸຕຸນິຍົມ ແລະ ອຸທິກກະສາດ ໃຫ້ໄດ້ 148 ເມືອງ ໃນທົ່ວປະເທດ (1 ສະຖານີຕໍ່ເມືອງ)

6.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບ ບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດຊັບພະຍາກອນນ້ຳ. ນອກນີ້, ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນ ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາ ສຳລັບກິດຈະກຳການປັບຕົວ ທັງໃນໄລຍະກາງ ແລະ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ມາດຕະການການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025-2030	2030-2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
ຈຸດປະສົງ 2: ຮັບປະກັນໃຫ້ມີການບຳລຸງຮັກສາ ແລະ ການນຳໃຊ້ໂຄງລ່າງພື້ນຖານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບນ້ຳ ໃຫ້ມີຄວາມຍືນຍົງ	ອອກແບບໂຄງລ່າງພື້ນຖານ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບນ້ຳ ໃຫ້ມີຄວາມທົນທານຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ໄພພິບັດ ທີ່ອາດເກີດຂຶ້ນໃນອະນາຄົດ	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມຊັບພະຍາກອນນ້ຳ, ກົມອຸຕຸນິຍົມ ແລະ ອຸທິກກະສາດ ກະຊວງໂຍທາ ແລະ ຂົນສົ່ງ (ຍທຂ): ກົມທາງນ້ຳ, ກົມເຄຫາ-ແຜນຜັງເມືອງ ກະຊວງອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າ	✓	✓	ໂຄງລ່າງພື້ນຖານ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບນ້ຳ ໃຫ້ມີຄວາມທົນທານຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ໄພພິບັດ ໄດ້ຮັບການອອກແບບ ຢ່າງໜ້ອຍ 5 ແບບ ທີ່ແຕກຕ່າງກັນ
	ປະເມີນຄວາມສ່ຽງ ແລະ ຄວາມບອບບາງຕໍ່ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດຂອງໂຄງລ່າງພື້ນຖານດ້ານນ້ຳ ໂດຍສຸມໃສ່ການປັບປຸງໂຄງລ່າງພື້ນຖານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບນ້ຳ	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມຊັບພະຍາກອນນ້ຳ, ກົມສິ່ງແວດລ້ອມ, ກົມອຸຕຸນິຍົມ ແລະ ອຸທິກກະສາດ ຍທຂ: ກົມທາງນ້ຳ, ກົມເຄຫາ-ແຜນຜັງເມືອງ, ກົມນ້ຳປະປາ ກະຊວງອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າ	✓		ປະເມີນຄວາມສ່ຽງ ແລະ ຄວາມບອບບາງຕໍ່ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຂອງໂຄງລ່າງພື້ນຖານດ້ານນ້ຳ ໃນຢ່າງໜ້ອຍ 14 ອ່າງ ຮັບນ້ຳຂະໜາດໃຫຍ່ ແລະ ກາງ
	ຝຶກອົບຮົມ ແລະ ເຜີຍແຜ່ ໃຫ້ແກ່ ແຂວງ ແລະ ເມືອງ ກ່ຽວກັບການປະເມີນຄວາມສ່ຽງ ແລະ ຄວາມບອບບາງຕໍ່ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດຂອງໂຄງລ່າງພື້ນຖານດ້ານນ້ຳ	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມຊັບພະຍາກອນນ້ຳ, ກົມສິ່ງແວດລ້ອມ ກະຊວງ ອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າ	✓	✓	ຝຶກອົບຮົມໃຫ້ແກ່ແຂວງ ແລະ ເມືອງ ກ່ຽວກັບການປະເມີນຄວາມສ່ຽງ ແລະ ຄວາມບອບບາງຕໍ່ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດໃຫ້ໄດ້

6.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບ ບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດຊັບພະຍາກອນນ້ຳ. ນອກນີ້, ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນ ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາ ສຳລັບກິດຈະກຳການປັບຕົວ ທັງໃນໄລຍະກາງ ແລະ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ມາດຕະການການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025-2030	2030-2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
					1000 ຄົນ ຂອງບຸກຄະລາກອນ ທົ່ວປະເທດ
	ອອກແບບ ແລະ ພັດທະນາອ່າງເກັບນ້ຳ ສຳລັບໂຄງການໄຟຟ້າພະລັງງານນ້ຳທີ່ປອດໄພ	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມຊັບພະຍາກອນນ້ຳ	✓	✓	ອອກແບບ ແລະ ພັດທະນາອ່າງເກັບນ້ຳ ສຳລັບໂຄງການໄຟຟ້າພະລັງງານນ້ຳທີ່ປອດໄພ ໃຫ້ໄດ້ຢ່າງໜ້ອຍ 2 ອ່າງ
	ປະເມີນຄວາມສ່ຽງຕໍ່ໄພນ້ຳຖ້ວມ ແລະ ໄພແຫ້ງແລ້ງ ຢູ່ຕອນລຸ່ມ ຂອງອ່າງຮັບນ້ຳ ລວມທັງການສ້າງແຜນທີ່ກຳນົດຄວາມສ່ຽງໄພນ້ຳຖ້ວມ ແລະ ໄພແຫ້ງແລ້ງ	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມຊັບພະຍາກອນນ້ຳ, ກົມສິ່ງແວດລ້ອມ	✓		ປະເມີນຄວາມສ່ຽງຕໍ່ໄພນ້ຳຖ້ວມ ແລະ ໄພແຫ້ງແລ້ງ ຢູ່ຕອນລຸ່ມ ຂອງອ່າງຮັບນ້ຳ ໃຫ້ໄດ້ຢ່າງໜ້ອຍ 14 ອ່າງຮັບນ້ຳ (ຂະໜາດໃຫຍ່ ແລະ ກາງ)
	ສ້າງມາດຕະຖານຄວາມປອດໄພສຳລັບເຂື່ອນ ແລະ ສ້າງສູນບໍລິຫານນ້ຳແຫ່ງຊາດ	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ກະຊວງອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າ			ມາດຕະຖານຄວາມປອດໄພສຳລັບເຂື່ອນ ແລະ ສ້າງສູນບໍລິຫານນ້ຳແຫ່ງຊາດ ໄດ້ຮັບການພັດທະນາ 1 ມາດຕະຖານ ຫຼື 1 ສູນ

6.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບ ບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດຊັບພະຍາກອນນ້ຳ. ນອກນີ້, ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນ ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາ ສຳລັບກິດຈະກຳການປັບຕົວ ທັງໃນໄລຍະກາງ ແລະ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ມາດຕະການການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025-2030	2030-2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
	ເຜີຍແຜ່ກົດໝາຍ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດມາດຕະການຕ່າງໆຕໍ່ກັບການລະເມີດ ແລະ ເປັນສາເຫດໃຫ້ເກີດຄວາມເສຍຫາຍຕໍ່ໂຄງລ່າງພື້ນຖານດ້ານນ້ຳ, ສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກ, ລະບົບນິເວດທາງນ້ຳ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ.	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ກະຊວງອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າ	✓	✓	ເຜີຍແຜ່ກົດໝາຍ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດມາດຕະການຕ່າງໆ ໃຫ້ໄດ້ຢ່າງໜ້ອຍ 2 ຄັ້ງຕໍ່ປີ
	ສົ່ງເສີມການມີສ່ວນຮ່ວມ ຂອງຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ ທັງໃນຕົວເມືອງ ແລະ ຊົນນະບົດ ເພື່ອພັດທະນາ ແລະ ຜັນຂະຫຍາຍຍຸດທະສາດການຄຸ້ມຄອງນ້ຳ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳແບບປະສົມປະສານ ເພື່ອຮັບປະກັນປະໂຫຍດຮ່ວມກັນຕໍ່ທຸກພາກສ່ວນ.	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ກະຊວງອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າ	✓		ຈຳນວນຊຸມຊົນຕົວແບບ ຫຼື ບ້ານທີ່ມີສ່ວນຮ່ວມໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກິດຈະກຳການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນ ຈຳນວນປະຊາຊົນທ້ອງຖິ່ນ ທີ່ມີສ່ວນຮ່ວມໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກິດຈະກຳການຄຸ້ມຄອງນ້ຳແບບປະສົມປະສານ
	ສົ່ງເສີມການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງປະຊາຊົນທ້ອງຖິ່ນ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກິດຈະກຳການຄຸ້ມຄອງນ້ຳແບບປະສົມປະສານ ເພື່ອຮັບປະກັນຄວາມຕ້ອງການສະເພາະ, ຄຳຄິດເຫັນຂອງທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ຄວາມຍືນຍົງ.	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ກະຊວງອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າ ກະຊວງໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ	✓	✓	ຈຳນວນການຊ່ວຍເຫຼືອທາງດ້ານການເງິນ ທີ່ສະໜອງໃຫ້ສຳລັບກິດຈະກຳການຄຸ້ມຄອງນ້ຳແບບປະສົມປະສານ

6.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບ ບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດຊັບພະຍາກອນນ້ຳ. ນອກນີ້, ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນ ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາ ສຳລັບກິດຈະກຳການປັບຕົວ ທັງໃນໄລຍະກາງ ແລະ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ມາດຕະການການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025-2030	2030-2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
	ຮັບປະກັນການສະໜອງທຶນຢ່າງພຽງພໍ ສຳລັບກິດຈະກຳການຄຸ້ມຄອງນ້ຳ ແບບປະສົມປະສານ ທີ່ເຊື່ອມໂຍງກັບຂະແໜງການອື່ນໆ ເພື່ອຮັບປະກັນ ການສະໜອງຜົນປະໂຫຍດຮ່ວມກັນຂອງທຸກຝ່າຍ.	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ກະຊວງອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າ ກະຊວງໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ ກະຊວງ ການເງິນ	✓	✓	
ຈຸດປະສົງ 3: ຮັບປະກັນ ການ ສະໜອງນ້ຳ ສະອາດໃຫ້ປະຊາຊົນ ໄດ້ນຳໃຊ້ໃນທົ່ວໄປ ເພື່ອ ຮັບມືກັບໄພແຫ້ງແລ້ງ ຈາກຜົນກະທົບຂອງການ ປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ	ສ້າງ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນການລົງທຶນສຳລັບລະບົບການສະໜອງນ້ຳ ເພື່ອໃຫ້ສາມາດຕອບໂຕ້ຕໍ່ກັບໄພແຫ້ງແລ້ງ	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ, ຍທຂ: ກົມນ້ຳປະປາ	✓		ສ້າງ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນການ ລົງທຶນສຳລັບລະບົບການສະໜອງນ້ຳ ໃຫ້ໄດ້ຢ່າງໜ້ອຍ 1 ແຜນການລົງທຶນ
	ສຳຫຼວດ, ເກັບກຳຂໍ້ມູນ ແລະ ປະເມີນການຂາດແຄນນ້ຳ ແລະ ພື້ນທີ່ໆ ເໝາະສົມສຳລັບການສ້າງໂຄງລ່າງພື້ນຖານໃນການສະໜອງນ້ຳ ໃນເຂດຕົວ ເມືອງ ແລະ ຊົນນະບົດ.	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ຍທຂ: ກົມນ້ຳປະປາ	✓		ສຳຫຼວດ, ເກັບກຳຂໍ້ມູນ ແລະ ປະ ເມີນການຂາດແຄນນ້ຳ ໃນ 18 ແຂວງ ທົ່ວປະເທດ
	ສ້າງ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນການລົງທຶນສຳລັບໂຄງລ່າງພື້ນຖານ ທີ່ກັກ ເກັບນ້ຳ ແລະ ສະໜອງນ້ຳໃນເຂດຕົວເມືອງ ແລະ ຊົນນະບົດ ເພື່ອໃຫ້ ສາມາດສະໜອງນ້ຳໄດ້ໃນລະດູແລ້ງ	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ຍທຂ: ກົມນ້ຳປະປາ, ກົມເຄຫາ-ແຜນຜັງເມືອງ	✓		ສ້າງ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນການ ລົງທຶນສຳລັບໂຄງລ່າງພື້ນຖານ ທີ່ກັກ

6.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບ ບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດຊັບພະຍາກອນນ້ຳ. ນອກນີ້, ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນ ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາ ສຳລັບກິດຈະກຳການປັບຕົວ ທັງໃນໄລຍະກາງ ແລະ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ມາດຕະການການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025-2030	2030-2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
					ເກັບນ້ຳ ແລະ ສະໜອງນ້ຳ ໃຫ້ໄດ້ ຢ່າງໜ້ອຍ 10 ແຜນ (ຕົວແບບ)
	ສ້າງລະບົບນ້ຳປະປາຊຸມຊົນ ທັງຂະໜາດນ້ອຍ, ກາງ ແລະ ໃຫຍ່ ໃນເຂດທີ່ ມີຄວາມສ່ຽງຕໍ່ກັບໄພແຫ້ງແລ້ງ ແລະ ຂາດແຄນນ້ຳ ທັງເຂດຕົວເມືອງ ແລະ ຊົນນະບົດ ເພື່ອໃຫ້ສາມາດສະໜອງນ້ຳໄດ້ໃນລະດູແລ້ງ		✓	✓	ສ້າງລະບົບນ້ຳປະປາຊຸມຊົນ ທັງ ຂະໜາດນ້ອຍ, ກາງ ແລະ ໃຫຍ່ ໃນ 18 ແຂວງ ທົ່ວປະເທດ
	ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດມາດຕະການປັບຕົວ ຕໍ່ກັບໄພພິບັດທຳມະຊາດ ເພື່ອ ຮັບປະກັນຄຸນນະພາບຂອງນ້ຳຕໍ່ກັບເຫດການໄພນ້ຳຖ້ວມ ແລະ ໄພ ແຫ້ງແລ້ງ ເຊັ່ນ: ການລົງທຶນໃສ່ລະບົບບຳບັດນ້ຳ ແລະ ຜະລິດນ້ຳສະອາດ.	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ກະຊວງໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ ກະຊວງ ແຮງງານ ແລະ ສະຫວັດດີການສັງຄົມ	✓		ຢ່າງໜ້ອຍ 10 ໂຄງການການປັບຕົວ ທີ່ຕິດພັນກັບການຄຸ້ມຄອງຄຸນ ນະພາບນ້ຳໄດ້ຮັບການຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດ
ຄາດໝາຍ 4: ພັດທະນາຊັບພະຍາກອນມະນຸດໃນຂົງເຂດນ້ຳ					
ຈຸດປະສົງ 1: ສ້າງຄວາມ ອາດສາມາດໃນການຄຸ້ມ	ສ້າງແຜນພັດທະນາບຸກຄະລາກອນ ໃນຂົງເຂດການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ແລະ ການປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ, ກົມສິ່ງແວດລ້ອມ	✓		ສ້າງແຜນພັດທະນາບຸກຄະລາກອນ ໃນຂົງເຂດການຄຸ້ມຄອງ

6.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບ ບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດຊັບພະຍາກອນນ້ຳ. ນອກນີ້, ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນ ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາ ສຳລັບກິດຈະກຳການປັບຕົວ ທັງໃນໄລຍະກາງ ແລະ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ມາດຕະການການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025-2030	2030-2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
ຄອງຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ແລະ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ					ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ຢ່າງໜ້ອຍ 1 ແຜນ
	ຝຶກອົບຮົມ ກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງນ້ຳ ແລະ ຊັບພະຍາກອນ ນ້ຳແບບ ເຊື່ອມສານ ແລະ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ເປັນຕົ້ນ: ການວາງແຜນຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນ້ຳ, ການປະເມີນຊັບພະຍາກອນນ້ຳ, ການຄຸ້ມຄອງໄພນ້ຳຖ້ວມ, ໄພແຫ້ງແລ້ງ, ການຄຸ້ມຄອງນ້ຳໃຕ້ດິນ, ການຄຸ້ມຄອງດິນບໍລິເວນນ້ຳ ແລະ ດິນຖ່ານຕົມ	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມຊັບພະຍາກອນນ້ຳ, ກົມສິ່ງແວດລ້ອມ	✓	✓	ຝຶກອົບຮົມ ກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງນ້ຳ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳແບບເຊື່ອມສານ ແລະ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຢ່າງໜ້ອຍ 2 ຄັ້ງ ຕໍ່ປີ
	ຝຶກອົບຮົມ ກ່ຽວກັບການກຳນົດເຂດ ທີ່ມີຄວາມສ່ຽງຕໍ່ໄພພິບັດທີ່ຕິດພັນກັບນ້ຳ ເຊັ່ນ: ໄພນ້ຳຖ້ວມ, ໄພແຫ້ງແລ້ງ ແລະ ການເຊາະເຈື່ອນ ຂອງດິນ	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມຊັບພະຍາກອນນ້ຳ, ກົມສິ່ງແວດລ້ອມ	✓	✓	ຝຶກອົບຮົມ ກ່ຽວກັບການກຳນົດເຂດ ທີ່ມີຄວາມສ່ຽງຕໍ່ໄພພິບັດ ທີ່ຕິດພັນກັບນ້ຳ ຢ່າງໜ້ອຍ 2 ຄັ້ງ ຕໍ່ປີ
	ຝຶກອົບຮົມ ກ່ຽວກັບການປະເມີນຄວາມສ່ຽງ ແລະ ຄວາມບອບບາງຕໍ່ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໃນຂົງເຂດນ້ຳ ແລະ ໂຄງລ່າງພື້ນຖານດ້ານນ້ຳ	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມຊັບພະຍາກອນນ້ຳ, ກົມສິ່ງແວດລ້ອມ	✓	✓	ຝຶກອົບຮົມ ກ່ຽວກັບການປະເມີນຄວາມສ່ຽງ ແລະ ຄວາມບອບບາງຕໍ່ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໃນຂົງເຂດນ້ຳ ຢ່າງໜ້ອຍ 2 ຄັ້ງ ຕໍ່ປີ

6.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບ ບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດຊັບພະຍາກອນນ້ຳ. ນອກນີ້, ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນ ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາ ສຳລັບກິດຈະກຳການປັບຕົວ ທັງໃນໄລຍະກາງ ແລະ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ມາດຕະການການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025-2030	2030-2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
	ຝຶກອົບຮົມ ກ່ຽວກັບການສ້າງແຜນຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນ້ຳ	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ	✓	✓	ຝຶກອົບຮົມ ກ່ຽວກັບການສ້າງແຜນ ຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນ້ຳ ຢ່າງໜ້ອຍ 2 ຄັ້ງ ຕໍ່ປີ
	ສົ່ງເສີມການຄົ້ນຄວ້າ-ວິໄຈ ໃນຫຼາຍຫົວຂໍ້ທີ່ຕິດພັນກັບນ້ຳ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ	✓	✓	ຢ່າງໜ້ອຍ 5 ຫົວຂໍ້ຄົ້ນຄວ້າ ໄດ້ຮັບ ການສຶກສາ ທີ່ຕິດພັນກັບນ້ຳ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ
	ສ້າງຈິດສຳນຶກ ແລະ ເຜີຍແຜ່ຂໍ້ມູນ ກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງນ້ຳ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ໃຫ້ແກ່ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງທາງສັງຄົມ ລວມທັງ ສົ່ງເສີມການມີສ່ວນຮ່ວມ ຂອງສັງຄົມ ໂດຍສະເພາະແມ່ນຊຸມຊົນ, ພາກ ເອກະຊົນ ແລະ ນັກຮຽນ ເຂົ້າມີສ່ວນຮ່ວມ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ການ ຄຸ້ມຄອງ-ປົກປັກຮັກສາ, ພັດທະນາ ແລະ ພື້ນຟູນ້ຳ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ	✓	✓	ກິດຈະກຳສ້າງຈິດສຳນຶກ ແລະ ເຜີຍແຜ່ຂໍ້ມູນ ກ່ຽວກັບການຄຸ້ມ ຄອງນ້ຳ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ໃຫ້ ແກ່ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງທາງສັງຄົມ ໄດ້ຮັບການຈັດຂຶ້ນ ຢ່າງໜ້ອຍ 2 ຄັ້ງ ຕໍ່ປີ
	ເຊື່ອມສານເອົາວຽກງານ ບົດບາດຍິງ-ຊາຍ ເຂົ້າໃນແຜນ ແລະ ກິດຈະກຳ ການຄຸ້ມຄອງນ້ຳ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ, ສະຫະພັນແມ່ຍິງລາວ	✓		ວຽກງານບົດບາດຍິງ-ຊາຍ ໄດ້ຖືກ ເຊື່ອມສານເຂົ້າໃນແຜນພັດທະນາ 5 ປີ, ຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດ ຂອງ

6.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບ ບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດຊັບພະຍາກອນນ້ຳ. ນອກນີ້, ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນ ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາ ສຳລັບກິດຈະກຳການປັບຕົວ ທັງໃນໄລຍະກາງ ແລະ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ມາດຕະການການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025-2030	2030-2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
					ຂົງເຂດນ້ຳ ແລະ ແຜນຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນ້ຳ
	ສ້າງຫຼັກສູດ ແລະ ເຊື່ອມສານວຽກງານການຄຸ້ມຄອງນ້ຳ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ເຂົ້າໃນການຮຽນ-ການສອນ ໃນແຕ່ລະຂັ້ນ ເປັນຕົ້ນ: ຂັ້ນປະຖົມ, ມັດທະຍົມ, ມະຫາວິທະຍາໄລ ແລະ ການປັບຕົວເຂົ້າກັບ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໃຫ້ຫຼາຍຂຶ້ນ.	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດແລ້ວ	✓		ຫຼັກສູດ ແລະ ການເຊື່ອມສານວຽກ ງານການຄຸ້ມຄອງນ້ຳ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ເຂົ້າໃນການຮຽນ-ການສອນ ໄດ້ຮັບການພັດທະນາຢ່າງ ຫນ້ອຍ 1 ຫຼັກສູດ ໃນລະດັບຊາດ

7. ສາທາລະນະສຸກ

7.1 ດ້ານນະໂຍບາຍ ຂອງຂະແໜງການ ແລະ ການພິຈາລະນາໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ

ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX (2021-2025) ໄດ້ໃຫ້ຄວາມສໍາຄັນຕໍ່ກັບຂົງເຂດສາທາລະນະສຸກ ໃນການພັດທະນາປະເທດ ແລະ ບັນລຸຄາດໝາຍການຫຼຸດພື້ນຜິວອອກຈາກຄວາມທຸກຍາກ ຂອງປະຊາຊົນບັນດາເຜົ່າ. ແຜນດັ່ງກ່າວ ໄດ້ແນະນຳໃສ່ບັນລຸຄາດໝາຍຕ່າງໆ ເພື່ອນໍາພາປະເທດກ້າວອອກຈາກສະຖານະປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ໃນປີ 2024 ແລະ ກະກຽມໃຫ້ເປັນປະເທດທີ່ມີລາຍຮັບປານກາງ ຫາ ສູງ ແລະ ບັນລຸຄາດໝາຍສະເພາະດ້ານສາທາລະນະສຸກ ໃນປີ 2025. ໃນນັ້ນ, ຂົງເຂດບຸລິມະສິດຂອງຂະແໜງສາທາລະນະສຸກ ທີ່ກໍານົດໃນແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ແມ່ນການສ້າງ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຍຸດທະສາດຕ່າງໆ ຂອງຂະແໜງສາທາລະນະສຸກ ໂດຍຖືເອົາ ການປ້ອງກັນພະຍາດ-ສຸຂະພິບານ ແລະ ສົ່ງເສີມສຸຂະພາບ ເປັນຍຸດທະສາດຕົ້ນຕໍ; ໃຫ້ມີການປົນປົວ ແລະ ສະໜອງການບໍລິການທົ່ວປວງຊົນ ຢ່າງມີຄຸນນະພາບ, ເປັນທໍາ ແລະ ມີຄວາມສະເໝີພາບ; ສ້າງລະບົບບໍລິການສາທາລະນະສຸກທີ່ດີ ຖືເອົາປະຊາຊົນເປັນໃຈກາງ ແລະ ເບິ່ງແຍງສຸຂະພາບ ຂອງປະຊາຊົນທັງດ້ານຮ່າງກາຍ ແລະ ຈິດໃຈ; ສ້າງລະບົບບໍລິຫານທາງດ້ານສຸຂະພາບທີ່ດີ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ສຸຂະພາບ ຂອງປະຊາຊົນໃນທົ່ວສັງຄົມແຂງແຮງກວ່າເກົ່າ ແລະ ຊ່ວຍໃຫ້ຄົນມີປະກັນໄພດ້ານສຸຂະພາບ ທີ່ປົກປ້ອງທຸກຄົນໃນດ້ານການປ້ອງກັນພະຍາດ, ເຮັດໃຫ້ປະຊາຊົນທຸກຄົນມີສຸຂະພາບແຂງແຮງ ເລີ່ມຕັ້ງແຕ່ເດັກຢູ່ໃນທ້ອງ ຈົນເຖິງ ຜູ້ສູງອາຍຸ ໂດຍສຸມໃສ່ການເບິ່ງແຍງສຸຂະພາບຂັ້ນຕົ້ນ ແລະ ສ້າງແຜນການດໍາລົງຊີວິດ ທີ່ບໍ່ມີຄວາມສ່ຽງຕໍ່ສຸຂະພາບ ແລະ ສ້າງຄວາມຮັບຮູ້ ກ່ຽວກັບການເບິ່ງແຍງສຸຂະພາບ.²⁰⁶

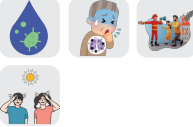
ໃນດ້ານການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ, ຂະແໜງສາທາລະນະສຸກ ແມ່ນຂະແໜງໜຶ່ງທີ່ມີຄວາມຄືບໜ້າທີ່ດີ ໃນດ້ານການເຊື່ອມສານເອົາວຽກງານການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ເຂົ້າໃນນະໂຍບາຍ ຂອງຂະແໜງການຂອງຕົນ. ຜົນສໍາເລັດທີ່ພື້ນເດັ່ນ ຂອງຂະແໜງການນີ້ ໃນດ້ານການເຊື່ອມສານເອົາວຽກງານການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແມ່ນປະກອບມີ: ການພັດທະນາ ແລະ ການຮັບຮອງຍຸດທະສາດການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງສາທາລະນະສຸກຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແຕ່ປີ 2018-2025 ແລະ ແຜນການເຄື່ອນໄຫວ ປີ 2018-2020. ຍຸດທະສາດດັ່ງກ່າວ ໄດ້ຮັບການພັດທະນາ ໂດຍອີງໃສ່ກອບດໍາເນີນງານ ປີ 2015 ສໍາລັບການສ້າງລະບົບສາທາລະນະສຸກ ທີ່ມີຄວາມທົນທານຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຂອງອົງການອະນາໄມໂລກ ຊຶ່ງປະກອບມີ 6 ທິດທາງຍຸດທະສາດ ຄື: 1) ເສີມຂະຫຍາຍການເປັນຜູ້ນໍາ ແລະ ການປົກຄອງ; 2) ສ້າງຄວາມອາດສາມາດແກ້ ອົງການຈັດຕັ້ງ ແລະ ພະນັກງານ ໃຫ້ເຂັ້ມແຂງ; 3) ປັບປຸງລະບົບຂໍ້ມູນດ້ານສຸຂະພາບ ແລະ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ; 4) ສ້າງຄວາມທົນທານຕໍ່ສະພາບພູມອາກາດ ແລະ ຄວາມຍືນຍົງ ຂອງເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ໂຄງລ່າງພື້ນຖານ; 5) ປັບປຸງການສະໜອງການບໍລິການດ້ານສາທາລະນະສຸກ; ແລະ 6) ສະໜອງການເງິນເຂົ້າໃນວຽກງານສາທາລະນະສຸກ ແລະ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ.²⁰⁷

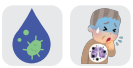
7.2 ຄາດໝາຍການປັບຕົວທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ

ຕາຕະລາງລຸ່ມນີ້ ໄດ້ສັງລວມເອົາບັນດາຜົນກະທົບຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຕໍ່ກັບຂົງເຂດສາທາລະນະສຸກ ພ້ອມທັງ ຄາດໝາຍ ແລະ ບາງມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວທີ່ສໍາຄັນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຂອງຂະແໜງການດັ່ງກ່າວ.

²⁰⁶ MoH (2021). ແຜນພັດທະນາຂະແໜງສາທາລະນະສຸກ ໄລຍະ 5 ປີ (2021-2025)

²⁰⁷ MoH (2017). ແຜນຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດດ້ານການປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ສຸຂະພາບ ຮອດປີ 2025

ຂົງເຂດສາທາລະນະສຸກ		
 ພະຍາດເພີ່ມຂຶ້ນ (ພະຍາດທີ່ເກີດຈາກ ນ້ຳ ແລະ ພາຫະນຳເຊື້ອ)	 ພາວະຂາດສານອາຫານເພີ່ມຂຶ້ນ	 ບັນຫາສຸຂະພາບຈິດ ແລະ ຄວາມຄຽດທີ່ເກີດຈາກຄືນຄວາມຮ້ອນ
 ການເພີ່ມຂຶ້ນ ຂອງພະຍາດທາງລະບົບຫາຍໃຈ	 ການບາດເຈັບທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນຈາກສະພາບພູມອາກາດທີ່ມີການປ່ຽນແປງຢ່າງຮຸນແຮງ	 ເຫດການສຸກເສີນ ແລະ ການເສຍຊີວິດທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ
ຜົນກະທົບຂອງການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ	ຄາດໝາຍການປັບຕົວ	ມາດຕະການການປັບຕົວ
	1. ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງ ແລະ ຄວາມອາດສາມາດໃຫ້ແກ່ອົງການຈັດຕັ້ງ ແລະ ບຸກຄະລາກອນ.	ເສີມຂະຫຍາຍຄວາມອາດສາມາດ ຂອງບຸກຄະລາກອນໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງສາທາລະນະສຸກ ໂດຍສະໜອງການຝຶກອົບຮົມທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ໃຫ້ແກ່ພະນັກງານເປົ້າໝາຍພາຍໃນກະຊວງ ສາທາລະນະສຸກ ກ່ຽວກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ສຸຂະພາບ.
		ສ້າງຫຼັກສູດການຮຽນ-ການສອນ ກ່ຽວກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ສຸຂະພາບທີ່ມະຫາວິທະຍາໄລວິທະຍາສາດສຸຂະພາບ.
		ສ້າງ ແລະ ປັບປຸງບັນດານິຕິກຳ, ນະໂຍບາຍ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງສາທາລະນະສຸກຕໍ່ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ
	2. ປະເມີນຄວາມບອບບາງຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ຄວາມອາດສາມາດໃນການປັບຕົວຂອງຂະແໜງສາທາລະນະສຸກ.	ກຳນົດຊຸມຊົນ ທີ່ມີຄວາມບອບບາງທີ່ສຸດຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ຄວາມສ່ຽງດ້ານສຸຂະພາບທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ໂດຍອີງຕາມຂໍ້ມູນທີ່ມີ.
		ສ້າງແຜນທີ່ຂໍ້ມູນສາທາລະນະສຸກໃນພື້ນທີ່ປອດໄພ ແລະ ພື້ນທີ່ສ່ຽງຈາກເຫດການສຸກເສີນ.
	3. ເຊື່ອມສານການຕິດຕາມຄວາມສ່ຽງ ແລະ ລະບົບເຕືອນໄພໃນຂະແໜງສາທາລະນະສຸກ.	ເກັບກຳ ແລະ ວິເຄາະຂໍ້ມູນ ກ່ຽວກັບຕົວປ່ຽນສຳຄັນດ້ານພູມອາກາດ ທີ່ຕິດພັນກັບພະຍາດຕິດເຊື້ອ, ແມງໄມ້ ແລະ ຄວາມສ່ຽງອື່ນໆ ເຊັ່ນ: ອຸນຫະພູມສູງສຸດ, ປະລິມານນ້ຳຝົນ, ຄວາມຊຸ່ມ, ອາການເຈັບປ່ວຍ ແລະ ການເສຍຊີວິດ ຈາກພະຍາດທີ່ອ່ອນໄຫວທີ່ເກີດຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ.
		ຕິດຕາມລະບົບເຕືອນໄພລ່ວງໜ້າ ໂດຍນຳໃຊ້ ດາວທຽມ ແລະ ຂໍ້ມູນດ້ານສະພາບພູມອາກາດ ຂອງຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ

	4. ຄົ້ນຄວ້າ ກ່ຽວກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ສຸຂະພາບ.	ດຳເນີນການຄົ້ນຄວ້າຮ່ວມກັບພາກສ່ວນຕ່າງໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເພື່ອສຶກສາປັດໄຈທີ່ອ່ອນໄຫວທີ່ກະທົບຕໍ່ສຸຂະພາບ ເຊັ່ນ: ນ້ຳ, ສຸຂະພິບານ ແລະ ອະນາໄມ, ອາຫານ, ພະຍາດ ທີ່ມີສາເຫດຈາກ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ
	5. ສ້າງຄວາມທົນທານຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ຄວາມຍືນຍົງຂອງເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ໂຄງລ່າງພື້ນຖານ.	ບຳລຸງຮັກສາ ແລະ ປັບປຸງສະຖານທີ່ບໍລິການດ້ານສາທາລະນະສຸກ, ຕິດຕັ້ງ ຫຼື ປັບປຸງຍົກລະດັບເພີ່ມເຕີມ ເພື່ອຮັບປະກັນໃຫ້ມີນ້ຳສະອາດ, ໄຟຟ້າ, ການສື່ສານ, ຢາ ແລະ ອຸປະກອນຕ່າງໆ.
		ນຳໃຊ້ເຕັກໂນໂລຊີໃໝ່ ເຊັ່ນ: ອີເຮວ (E-Health ຫຼື ຮູບພາບຈາກດາວທຽມ ເພື່ອປັບປຸງລະບົບສາທາລະນະສຸກໃຫ້ມີປະສິດທິພາບ ແລະ ມີຄວາມທັນສະໄໝ).
	6. ສ້າງ ແລະ ປັບປຸງແຜນດຳເນີນງານດ້ານສາທາລະນະສຸກ ຈາກຂໍ້ມູນດ້ານການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ.	ສ້າງແຜນສຳລັບ ນ້ຳ, ສຸຂະພິບານ ແລະ ອະນາໄມ ໃນຊຸມຊົນທີ່ມີຄວາມບອບບາງ.

7.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບ ບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດສາທາລະນະສຸກ. ນອກນີ້, ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນ ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາສຳລັບກິດຈະກຳການປັບຕົວ ທັງໃນໄລຍະກາງ ແລະ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ບັນດາມາດຕະການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025-2030	2030-2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
ຄາດໝາຍ 1: ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງ ແລະ ຄວາມອາດສາມາດໃຫ້ແກ່ອົງການຈັດຕັ້ງ ແລະ ບຸກຄະລາກອນ. ^{208 209 210 211}					
ຈຸດປະສົງ 1: ຮັບປະກັນໃຫ້ພະນັກງານສາທາລະນະສຸກມີຄວາມສາມາດດ້ານວິຊາການ ທີ່ພຽງພໍທີ່ຈະຮັບມືກັບຄວາມສ່ຽງດ້ານສຸຂະພາບທີ່ມີສາເຫດຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ລວມທັງສາມາດຈັດຕັ້ງປະຕິບັດນະໂຍບາຍທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ	ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນການປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຂອງຂະແໜງສາທາລະນະສຸກ ໂດຍສະເພາະ ຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດດ້ານການປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຂອງຂະແໜງສາທາລະນະສຸກ ຮອດປີ 2025.	ກະຊວງສາທາລະນະສຸກ: ກົມອະນາໄມ ແລະ ສິ່ງເສີມສຸຂະພາບ, ສູນສະຖິຕິ-ຂໍ້ມູນຂ່າວສານສາທາລະນະສຸກ ແລະ ກົມອື່ນໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ມະຫາວິທະຍາໄລວິທະຍາສາດສຸຂະພາບ ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມສິ່ງແວດລ້ອມ	✓		ໃຫ້ບັນລຸໄດ້ 80ສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກິດຈະກຳ ຫຼື ມາດຕະການປັບຕົວທີ່ກຳນົດໃນແຜນການປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຂອງຂະແໜງສາທາລະນະສຸກ ຮອດປີ 2025
	ເສີມຂະຫຍາຍຄວາມອາດສາມາດ ຂອງບຸກຄະລາກອນໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງສາທາລະນະສຸກ ໂດຍສະໜອງການຝຶກອົບຮົມ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ໃຫ້ແກ່ພະນັກງານ		✓	✓	ສ້າງຄວາມອາດສາມາດ ຂອງບຸກຄະລາກອນ ໃຫ້ໄດ້ 100 ຄົນ ຕໍ່ປີ (ແມ່ຍິງໃຫ້ໄດ້ 50 ສ່ວນຮ້ອຍ)

²⁰⁸ MONRE (2023). ຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດດ້ານການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຮອດປີ 2030 (ຮ່າງສະບັບສຸດທ້າຍ)

²⁰⁹ ລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວ (2021). ແຜນງານແຫ່ງຊາດປະກອບສ່ວນແກ້ໄຂບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ (NDC)

²¹⁰ MoH (2017). ແຜນຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດດ້ານການປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ສຸຂະພາບ ຮອດປີ 2025

²¹¹ MoH (2021). ແຜນພັດທະນາຂະແໜງສາທາລະນະສຸກໄລຍະ 5 ປີ (2021-2025)

7.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບ ບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດສາທາລະນະສຸກ. ນອກນີ້, ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນ ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາສຳລັບກິດຈະກຳການປັບຕົວ ທັງໃນໄລຍະກາງ ແລະ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ບັນດາມາດຕະການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025-2030	2030-2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
	ເປົ້າໝາຍພາຍໃນ ກະຊວງ ສາທາລະນະສຸກ ກ່ຽວກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ສຸຂະພາບ.				
	ສ້າງ ແລະ ທົບທວນ ບົດແນະນຳ ກ່ຽວກັບການບົ່ງມະຕິ, ການກວດພະຍາດ, ການຄວບຄຸມ, ການປ້ອງກັນ ແລະ ການປິ່ນປົວພະຍາດ (ມາເລເລຍ, ຖອກທ້ອງ, ໄຂ້ທໍລະພິດ, ພະຍາດຢູ່ຽວໝູ), ການບາດເຈັບ ແລະ ພະຍາດທີ່ເກີດຈາກອາຫານເປັນພິດ.		✓		ສ້າງ ແລະ ທົບທວນ ບົດແນະນຳ ໃຫ້ໄດ້ຢ່າງໜ້ອຍ 5 ບົດແນະນຳ
	ສ້າງຫຼັກສູດການຮຽນ-ການສອນ ກ່ຽວກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ສຸຂະພາບທີ່ມະຫາວິທະຍາໄລວິທະຍາສາດສຸຂະພາບ.		✓		ສ້າງຫຼັກສູດການຮຽນ-ການສອນ ຢ່າງໜ້ອຍ 3 ຫຼັກສູດ
	ສ້າງ ແລະ ປັບປຸງບັນດານິຕິກຳ, ນະໂຍບາຍ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງສາທາລະນະສຸກຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ		✓		ນິຕິກຳ, ນະໂຍບາຍ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງສາທາລະນະສຸກຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໄດ້ຮັບການສ້າງ

7.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບ ບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດສາທາລະນະສຸກ. ນອກນີ້, ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນ ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາສຳລັບກິດຈະກຳການປັບຕົວ ທັງໃນໄລຍະກາງ ແລະ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ບັນດາມາດຕະການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025-2030	2030-2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
					ແລະ ປັບປຸງ ຢ່າງໜ້ອຍ 1 ສະບັບ
	ສ້າງຍຸດທະສາດການສື່ສານ ກ່ຽວກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ສຸຂະພາບ (ເຊັ່ນ: ກະກຽມ, ຕີພິມ ແລະ ແຈກຢາຍເຄື່ອງມື ໂຄສະນາສຸຂະສຶກສາ, ອອກອາກາດລາຍການໂທລະພາບ ແລະ ວິທະຍຸ ຊຶ່ງສະແດງໃຫ້ເຫັນເຖິງຜົນກະທົບ ຂອງການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ມາດຕະການຕອບໂຕ້ທີ່ເໝາະສົມ, ມາດຕະການ ປ້ອງກັນ ໃນຊ່ວງທີ່ມີອຸນຫະພູມສູງ/ຕ່ຳ, ໄພນ້ຳຖ້ວມ, ໄພ ແຫ້ງແລ້ງ ແລະ ມາດຕະການອື່ນໆ ເພື່ອປ້ອງກັນພະຍາດທີ່ມີ ຄວາມອ່ອນໄຫວຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໂດຍ ເອົາໃຈໃສ່ເປັນພິເສດກັບກຸ່ມຄົນທີ່ມີຄວາມບອບບາງ (ຜູ້ສູງອາຍຸ, ເດັກນ້ອຍ ແລະ ແມ່ຍິງ) ແລະ ພື້ນທີ່ທີ່ມີຄວາມສ່ຽງສູງຕໍ່ພະຍາດ ລະບາດ.		✓		ສ້າງຍຸດທະສາດການສື່ສານ ຢ່າງໜ້ອຍ 1 ຍຸດທະສາດ ໂດຍສະເພາະສ້າງ ແລະ ຮັບຮອງຍຸດທະສາດການ ສື່ສານ ກ່ຽວກັບການ ປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ສຸຂະພາບ 10,000 ແຜ່ນພັບ (ໂພສ ເຕີ) ໄດ້ພິມອອກ ແລະ ອອກ ອາກາດທາງໂທລະພາບ, ວິ ທະຍຸ ແລະ ສື່ສັງຄົມອອນ ລາຍຢ່າງໜ້ອຍສອງຄັ້ງຕໍ່ ເດືອນ.

7.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບ ບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດສາທາລະນະສຸກ. ນອກນີ້, ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນ ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາສຳລັບກິດຈະກຳການປັບຕົວ ທັງໃນໄລຍະກາງ ແລະ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ບັນດາມາດຕະການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025-2030	2030-2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
	ສ້າງແຜນດ້ານການສົ່ງເສີມບົດບາດຍິງ-ຊາຍ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ສຸຂະພາບ.		✓		ແຜນການສົ່ງເສີມບົດບາດຍິງ-ຊາຍ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ສຸຂະພາບໄດ້ພັດທະນາຢ່າງໜ້ອຍ 1 ແຜນ
	ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດດ້ານນະໂຍບາຍ ເພື່ອປ້ອງກັນການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງການປ່ອຍມົນລະພິດທາງອາກາດໃນທ້ອງຖິ່ນ ທີ່ເປັນສາເຫດໃຫ້ເກີດພະຍາດລະບົບທາງເດີນຫາຍໃຈ.		✓		ຈຳນວນນະໂຍບາຍທີ່ສ້າງຂຶ້ນເພື່ອປ້ອງກັນການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງການປ່ອຍມົນລະພິດທາງອາກາດ.
	ສະໜອງການຝຶກອົບຮົມໃຫ້ແກ່ຄູຝຶກຂັ້ນແຂວງ ແລະ ເມືອງ ກ່ຽວກັບການນຳໃຊ້ເຄື່ອງມືດ້ານນ້ຳ, ສຸຂະພາບ ແລະ ອະນາໄມ ໃນສະຖານທີ່ບໍລິການສາທາລະນະສຸກ.		✓	✓	ສະໜອງການຝຶກອົບຮົມໃຫ້ບຸກຄະລາກອນ ຂັ້ນແຂວງ ແລະ ເມືອງ ໃຫ້ໄດ້ 100 ຄົນ ຕໍ່ປີ (ແມ່ຍິງໃຫ້ໄດ້ 50 ສ່ວນຮ້ອຍ)

7.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບ ບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດສາທາລະນະສຸກ. ນອກນີ້, ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນ ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາສຳລັບກິດຈະກຳການປັບຕົວ ທັງໃນໄລຍະກາງ ແລະ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ບັນດາມາດຕະການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025-2030	2030-2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
	ຝຶກຊ້ອມສົມມຸດຖານການວິເຄາະສະພາບພູມອາກາດ ເພື່ອ ກະກຽມພະນັກງານສາທາລະນະສຸກໃນພື້ນທີ່ທີ່ມີຄວາມບອບບາງ ເພື່ອຮັບມືກັບພະຍາດຕິດຕໍ່ຫຼັງຈາກໄພພິບັດທຳມະຊາດ ແລະ ການແຜ່ລະບາດ ຂອງພະຍາດ.		✓		ຝຶກຊ້ອມສົມມຸດຖານການ ວິເຄາະສະພາບພູມອາກາດ ເພື່ອກະກຽມພະນັກງານ ສາທາລະນະສຸກໃນພື້ນທີ່ທີ່ມີ ຄວາມບອບບາງ ຢ່າງໜ້ອຍ 2 ຄັ້ງ
	ເສີມສ້າງຄວາມອາດສາມາດຂອງພະນັກງານວິຊາການໃນຂົງເຂດສາ ທາລະນະສຸກ ໃນການຄຸ້ມຄອງ, ການຕິດຕາມ ແລະ ການ ຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງຕໍ່ກັບບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໃນ ທຸກຂັ້ນ.		✓	✓	ຈຳນວນພະນັກງານວິຊາການ ຂອງຂະແໜງສາທາລະນະ ສຸກ ໄດ້ຮັບການສ້າງຄວາມ ອາດສາມາດໃນການປັບຕົວ, ຕິດຕາມ ແລະ ຄຸ້ມຄອງ ຄວາມສ່ຽງ

ຄາດໝາຍ 2: ປະເມີນຄວາມບອບບາງຕໍ່ກັບສະພາບພູມອາກາດທີ່ມີການປ່ຽນແປງ ແລະ ຄວາມສາມາດໃນການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງສາທາລະນະສຸກ.^{212 213 214}

²¹² MONRE (2023). ຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດດ້ານການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຮອດປີ 2030 (ຮ່າງສະບັບສຸດທ້າຍ)

²¹³ MoH (2017). ແຜນຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດດ້ານການປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ສຸຂະພາບ ຮອດປີ 2025

²¹⁴ MoH (2021). ແຜນພັດທະນາຂະແໜງສາທາລະນະສຸກໄລຍະ 5 ປີ (2021-2025)

7.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບ ບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດສາທາລະນະສຸກ. ນອກນີ້, ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນ ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາສຳລັບກິດຈະກຳການປັບຕົວ ທັງໃນໄລຍະກາງ ແລະ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ບັນດາມາດຕະການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025-2030	2030-2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
ຈຸດປະສົງ 1: ຮັບປະກັນວ່າມີຄວາມເຂົ້າໃຈ ກ່ຽວກັບຄວາມສ່ຽງຕົ້ນຕໍດ້ານສຸຂະພາບ ທີ່ມີສາເຫດມາຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດພາຍໃນກຸ່ມປະຊາກອນທີ່ມີຄວາມບອບບາງທີ່ສຸດ	ປະເມີນຄວາມສ່ຽງ ແລະ ຜົນກະທົບ ຂອງການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ໄພພິບັດໃນຂະແໜງສາທາລະນະສຸກ.	ກະຊວງສາທາລະນະສຸກ: ກົມອະນາໄມ ແລະ ສິ່ງເສີມສຸຂະພາບ, ກົມປິ່ນປົວ, ໂຮງໝໍ, ມະຫາວິທະຍາໄລວິທະຍາສາດສຸຂະພາບ ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມສິ່ງແວດລ້ອມ ກະຊວງແຮງງານ ແລະ ສະຫວັດດີການສັງຄົມ: ກົມສັງຄົມສົງເຄາະ	✓		ບົດປະເມີນຄວາມສ່ຽງ ແລະ ຜົນກະທົບ ຂອງການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໃນຂະແໜງສາທາລະນະສຸກ ໄດ້ຮັບການສຶກສາ ຢ່າງໜ້ອຍ 1 ຄັ້ງໃນ 3-5 ປີ
	ກຳນົດຊຸມຊົນ ທີ່ມີຄວາມບອບບາງທີ່ສຸດຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ຄວາມສ່ຽງດ້ານສຸຂະພາບ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ໂດຍອີງຕາມຂໍ້ມູນທີ່ມີ.		✓		ກຳນົດຊຸມຊົນ ທີ່ມີຄວາມບອບບາງທີ່ສຸດຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໃຫ້ໄດ້ 100 ຊຸມຊົນຕໍ່ປີ
	ສ້າງແຜນທີ່ຂໍ້ມູນສາທາລະນະສຸກໃນພື້ນທີ່ປອດໄພ ແລະ ພື້ນທີ່ສ່ຽງຈາກເຫດການການສຸກເສີນ.		✓		ສ້າງແຜນທີ່ຂໍ້ມູນສາທາລະນະສຸກໃນພື້ນທີ່ປອດໄພ ແລະ ພື້ນທີ່ສ່ຽງ ໃຫ້ໄດ້ຢ່າງໜ້ອຍ 1 ແຜນທີ່ ຕໍ່ແຂວງ

7.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບ ບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດສາທາລະນະສຸກ. ນອກນີ້, ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນ ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາສຳລັບກິດຈະກຳການປັບຕົວ ທັງໃນໄລຍະກາງ ແລະ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ບັນດາມາດຕະການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025-2030	2030-2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
	ປະເມີນຄວາມອາດສາມາດ ຂອງລະບົບສາທາລະນະສຸກ ເພື່ອຮັບ ມື້ກັບຄວາມສ່ຽງດ້ານສຸຂະພາບຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ສ້າງແຜນດຳເນີນກິດຈະກຳທີ່ເໝາະສົມ ຕົວຢ່າງ: ຄວາມ ສາມາດໃນການບົ່ງມະຕິພະຍາດ, ການປິ່ນປົວ ແລະ ການວິເຄາະ.		✓		ປະເມີນຄວາມອາດສາມາດ ຂອງລະບົບສາທາລະນະສຸກ ເພື່ອຮັບມື້ກັບຄວາມສ່ຽງດ້ານ ສຸຂະພາບຈາກການປ່ຽນແປງ ດິນຟ້າອາກາດ ໃຫ້ໄດ້ຢ່າງ ໜ້ອຍ 1 ບົດປະເມີນ
	ປະເມີນໂຄງສ້າງດ້ານສາທາລະສຸກໃນທຸກຂັ້ນ (ພິເສດໃນພື້ນທີ່ມີ ຄວາມສ່ຽງດ້ານໄພພິບັດ) ເພື່ອຕອບໂຕ້ກັບພະຍາດທີ່ມີຄວາມ ອ່ອນໄຫວຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ເຊັ່ນ: ມາເລເລຍ, ຖອກທ້ອງ, ໄຂ້ທໍລະພິດ ແລະ ພະຍາດຢູ່ຽວໝູ.		✓	✓	ປະເມີນໂຄງສ້າງດ້ານສາທາ ລະສຸກໃນທຸກຂັ້ນ ເພື່ອຕອບ ໂຕ້ກັບພະຍາດທີ່ມີຄວາມ ອ່ອນໄຫວຕໍ່ກັບສະພາບພູມ ອາກາດ ໃຫ້ໄດ້ຢ່າງໜ້ອຍ 1 ບົດລາຍງານ ສຳລັບຂັ້ນສູນ ກາງ ແລະ 18 ບົດລາຍງານ ສຳລັບຂັ້ນແຂວງ
	ຊຸກຍູ້ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການປ້ອງກັນ ແລະ ການປິ່ນປົວພະຍາດ ສະເພາະ ທີ່ເກີດຈາກການປ່ຽນແປງຂອງດິນຟ້າອາກາດ ທີ່ສົ່ງຜົນ		✓		ຈຳນວນຂອງໂຄງການປ້ອງກັນ ແລະ ການປິ່ນປົວພະຍາດ ທີ່

7.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບ ບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດສາທາລະນະສຸກ. ນອກນີ້, ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນ ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາສຳລັບກິດຈະກຳການປັບຕົວ ທັງໃນໄລຍະກາງ ແລະ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ບັນດາມາດຕະການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025-2030	2030-2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
	ກະທົບຕໍ່ພະຍາດຫົວໃຈ, ລະບົບຫາຍໃຈ ແລະ ພະຍາດທີ່ເກີດຈາກນ້ຳ ແລະ ເປັນພາຫະນຳເຊື້ອຕ່າງໆ.				ກ່ຽວຂ້ອງກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດປະຕິບັດ
ຄາດໝາຍ 3: ເຊື່ອມສານ ການຕິດຕາມຄວາມສ່ຽງ ແລະ ລະບົບເຕືອນໄພໃນຂະແໜງສາທາລະນະສຸກ.²¹⁵					
ຈຸດປະສົງ 1: ເກັບກຳ, ວິເຄາະ ແລະ ແປຂໍ້ມູນ ກ່ຽວກັບຄວາມສ່ຽງຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ແນວໂນ້ມດ້ານການລະບາດວິທະຍາ ເພື່ອຕອບໂຕ້ ຄວາມສ່ຽງໃຫ້ທັນກັບສະພາບການຕົວຈິງ ແລະ ເຜີຍແຜ່ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບຜົນກະທົບ ຂອງການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ, ຄວາມບອບບາງ, ມາດຕະການຕອບໂຕ້ ແລະ ກຽມພ້ອມຮັບມືກັບເຫດການສຸກເສີນ.	ເກັບກຳ ແລະ ວິເຄາະຂໍ້ມູນ ກ່ຽວກັບຕົວແປດ້ານພູມອາກາດ ທີ່ຕິດພັນກັບພະຍາດຕິດເຊື້ອ, ແມງໄມ້ ແລະ ຄວາມສ່ຽງອື່ນໆ ເຊັ່ນ: ອຸນຫະພູມສູງສຸດ, ປະລິມານນ້ຳຝົນ, ຄວາມຊຸ່ມ, ອາການເຈັບປ່ວຍ ແລະ ການເສຍຊີວິດ ຈາກພະຍາດທີ່ອ່ອນໄຫວທີ່ເກີດຈາກການປ່ຽນແປງຂອງສະພາບພູມອາກາດ.	ກະຊວງ ສາທາລະນະສຸກ: ກົມອະນາໄມ ແລະ ສິ່ງເສີມສຸຂະພາບ, ກົມຄວບຄຸມພະຍາດຕິດຕໍ່, ສູນວິເຄາະ-ລະບາດວິທະຍາ ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມອຸຕຸນິຍົມ ແລະ ອຸທິກກະສາດ, ກົມສິ່ງແວດລ້ອມ	✓		ເກັບກຳ ແລະ ວິເຄາະຂໍ້ມູນ ກ່ຽວກັບຕົວແປດ້ານພູມອາກາດໃຫ້ໄດ້ ຢ່າງໜ້ອຍ 1 ຄັ້ງຕໍ່ເດືອນ
	ສ້າງ ແລະ ທົດສອບລະບົບລາຍງານທາງເວັບໄຊ້ ສຳລັບ ອາການ, ການຄົ້ນຄວ້າໃນຫ້ອງທົດລອງ ແລະ ວຽກອະນາໄມສິ່ງແວດລ້ອມຂອງພະຍາດ ທີ່ມີຄວາມອ່ອນໄຫວຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ.		✓		ສ້າງ ແລະ ທົດສອບລະບົບລາຍງານທາງເວັບໄຊ້ ສຳລັບ ອາການ, ການຄົ້ນຄວ້າໃນຫ້ອງທົດລອງ ແລະ ວຽກອະນາໄມສິ່ງແວດລ້ອມ ໃຫ້

²¹⁵ Ibid

7.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບ ບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດສາທາລະນະສຸກ. ນອກນີ້, ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນ ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາສຳລັບກິດຈະກຳການປັບຕົວ ທັງໃນໄລຍະກາງ ແລະ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ບັນດາມາດຕະການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025-2030	2030-2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
					ໄດ້ຢ່າງໜ້ອຍ 1 ລະບົບການລາຍງານ
	ສະໜອງການສະໜັບສະໜູນທີ່ເຂັ້ມແຂງໃນການເຝົ້າລະວັງ, ການລາຍງານ ແລະ ການຕິດຕາມ ບັນດາກິດຈະກຳຕ່າງໆ ເພື່ອຄວບຄຸມ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນພະຍາດທີ່ມີສາເຫດມາຈາກແມງໄມ້ ແລະ ໝູ.		✓	✓	ສ້າງລະບົບການລາຍງານ ແລະ ການຕິດຕາມ ບັນດາກິດຈະກຳຕ່າງໆ ເພື່ອຄວບຄຸມ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນພະຍາດ ມີສາເຫດມາຈາກແມງໄມ້ ແລະ ໝູ ໃຫ້ໄດ້ຢ່າງໜ້ອຍ 1 ລະບົບ
	ສ້າງ, ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ, ຕິດຕາມ ແລະ ລາຍງານ ກ່ຽວກັບ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດລະບົບ ແລະ ແຜນງານດ້ານການຕິດຕາມ ແລະ ແກ້ໄຂການແຜ່ລະບາດ ຂອງພະຍາດ ແລະ ການເຈັບປ່ວຍທີ່ ຕິດພັນກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ເຊັ່ນ: ມາເລເລຍ, ຖອກທ້ອງ ແລະ ການເຈັບປ່ວຍອື່ນໆ.		✓	✓	ສ້າງບົດລາຍງານ ກ່ຽວກັບ ການຕິດຕາມ ແລະ ແກ້ໄຂ ການແຜ່ລະບາດ ຂອງ ພະຍາດ ປະຈຳເດືອນ

7.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບ ບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດສາທາລະນະສຸກ. ນອກນີ້, ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນ ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາສຳລັບກິດຈະກຳການປັບຕົວ ທັງໃນໄລຍະກາງ ແລະ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ບັນດາມາດຕະການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025-2030	2030-2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
	ຕິດຕາມລະບົບເດືອນໄຟລ່ວງໜ້າ ໂດຍນຳໃຊ້ ດາວທຽມ ແລະ ຂໍ້ມູນດ້ານສະພາບພູມອາກາດ ຂອງຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ		✓	✓	ສ້າງລະບົບເດືອນໄຟ 3 ເດືອນລ່ວງໜ້າ
	ປັບປຸງຖານຂໍ້ມູນ ເພື່ອຮັບປະກັນຄວາມໜ້າເຊື່ອຖື ກ່ຽວກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ຜົນກະທົບຕໍ່ສຸຂະພາບ ໂດຍສະເພາະກ່ຽວກັບແມງໄມ້, ມົນລະພິດທາງອາກາດ, ນ້ຳໃຕ້ດິນ ແລະ ອື່ນໆ.		✓		ຈຳນວນຂອງລະບົບຖານຂໍ້ມູນດ້ານສຸຂະພາບທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ ໄດ້ຮັບການປັບປຸງ
ຄາດໝາຍ 4: ຄົ້ນຄວ້າ ກ່ຽວກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ສຸຂະພາບ.^{216 217}					
ຈຸດປະສົງ 1: ຮັບປະກັນໃຫ້ມີການຄົ້ນຄວ້າ ທີ່ປະ ກອບ ມີຫຼາຍຂະແໜງການດ້ານການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ສຸຂະພາບ	ດຳເນີນການຄົ້ນຄວ້າຮ່ວມ ກັບພາກສ່ວນຕ່າງໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເພື່ອສຶກສາປັດໄຈທີ່ອ່ອນໄຫວ ທີ່ກະທົບຕໍ່ສຸຂະພາບ ເຊັ່ນ: ນ້ຳ, ສຸຂະພິບານ ແລະ ອະນາໄມ, ອາຫານ, ພະຍາດ ທີ່ມີສາເຫດຈາກແມງໄມ້, ພະຍາດທີ່ບໍ່ຕິດຕໍ່, ໂພຊະນາການ ລວມເຖິງການເຈັບປ່ວຍດ້ານຈິດໃຈ ແລະ ສັງຄົມ ທີ່ມີສາເຫດຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ.	ກະຊວງສາທາລະນະສຸກ: ກົມອະນາໄມ ແລະ ສິ່ງເສີມສຸຂະພາບ, ກົມ ແລະ ສູນ ອື່ນໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ມະຫາວິທະຍາໄລວິທະຍາສາດ ສຸຂະພາບ	✓	✓	ດຳເນີນການຄົ້ນຄວ້າຮ່ວມກັບພາກສ່ວນຕ່າງໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເພື່ອສຶກສາປັດໄຈທີ່ອ່ອນໄຫວ ທີ່ກະທົບຕໍ່ສຸຂະພາບ ໃຫ້ໄດ້ ຢ່າງໜ້ອຍ 3 ບົດຄົ້ນຄວ້າຕໍ່ປີ

²¹⁶ MoH (2017). ແຜນຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດດ້ານການປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ສຸຂະພາບ ຮອດປີ 2025

²¹⁷ MoH (2021). 5-ແຜນພັດທະນາຂະແໜງສາທາລະນະສຸກໄລຍະ 5 ປີ (2021-2025)

7.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບ ບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດສາທາລະນະສຸກ. ນອກນີ້, ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນ ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາສຳລັບກິດຈະກຳການປັບຕົວ ທັງໃນໄລຍະກາງ ແລະ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ບັນດາມາດຕະການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025-2030	2030-2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
	ປັບປຸງພື້ນຖານໂຄງລ່າງທາງດ້ານສາທາລະນະສຸກ ທີ່ມີຄວາມທົນທານຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ລວມທັງການປັບປຸງການເຂົ້າເຖິງການສະໜອງດ້ານສຸຂະພາບ.		✓	✓	ຈຳນວນພື້ນຖານໂຄງລ່າງດ້ານສາທາລະນະສຸກ ທີ່ມີຄວາມທົນທານ ແລະ ການເຂົ້າເຖິງການສະໜອງດ້ານສຸຂະພາບ ໄດ້ຮັບການປັບປຸງ
	ສົ່ງເສີມການຮ່ວມມືໃນການຄົ້ນຄວ້າຮ່ວມກັບຫຼາຍຂະແໜງການ ໂດຍສົ່ງເສີມການມີສ່ວນຮ່ວມ ເພື່ອສ້າງທ່າແຮງໃນການເຂົ້າຫາຊັບພະຍາກອນດ້ານການເງິນທີ່ມີຢູ່ ແລະ ສ້າງໂອກາດໃນການຝຶກອົບຮົມ.		✓	✓	ສ້າງບົດຄົ້ນຄວ້າ ຫຼື ບົດສະເໜີໂຄງການ ຮ່ວມກັບຫຼາຍຂະແໜງການ ເພື່ອເຂົ້າຫາຊັບພະຍາກອນດ້ານການເງິນຢ່າງໜ້ອຍ 2 ບົດຄົ້ນຄວ້າຕໍ່ປີ

ຄາດໝາຍ 5: ສ້າງຄວາມທົນທານຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ຄວາມຍືນຍົງ ຂອງເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ໂຄງລ່າງພື້ນຖານ.²¹⁸

²¹⁸ Ibid

7.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບ ບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດສາທາລະນະສຸກ. ນອກນີ້, ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນ ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາສຳລັບກິດຈະກຳການປັບຕົວ ທັງໃນໄລຍະກາງ ແລະ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ບັນດາມາດຕະການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025-2030	2030-2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
ຈຸດປະສົງ 1: ປັບປຸງໂຄງລ່າງພື້ນຖານ, ເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ກົນໄກທາງດ້ານ ສາທາລະນະສຸກ ພ້ອມກັບ ສິ່ງເສີມເຕັກໂນໂລຊີໃໝ່ໆ.	ບຳລຸງຮັກສາ ແລະ ປັບປຸງສະຖານທີ່ບໍລິການດ້ານສາທາລະນະສຸກ, ຕິດຕັ້ງ ຫຼື ປັບປຸງຍົກລະດັບເພີ່ມເຕີມ ເພື່ອຮັບປະກັນໃຫ້ມີນ້ຳ ສະອາດ, ໄຟຟ້າ, ການສື່ສານ, ຢາ ແລະ ອຸປະກອນຕ່າງໆ.	ກະຊວງສາທາລະນະສຸກ: ກົມອະນາໄມ ແລະ ສິ່ງເສີມສຸຂະພາບ, ກົມ ແລະ ສູນ ອື່ນໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ: ກົມຊັບພະຍາກອນນ້ຳ	✓	✓	ບຳລຸງຮັກສາ ແລະ ປັບປຸງ ສະຖານທີ່ບໍລິການ ສາທາລະນະສຸກຢູ່ໂຮງໝໍ ເມືອງ ໃຫ້ໄດ້ 10 ແຫ່ງ ແລະ ສຸກສາລາ 50 ແຫ່ງ
	ສ້າງລະບົບນ້ຳສະອາດ, ສຸຂາພິບານ, ໂພຊະນາການ ແລະ ສາທາລະນະສຸກໃໝ່ ໃນທົ່ວປະເທດ	ກະຊວງໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ: ກົມນ້ຳປະປາ ພະແນກສາທາລະນະສຸກຂັ້ນແຂວງ ແລະ ໂຮງໝໍ	✓	✓	ສ້າງລະບົບສະໜອງນ້ຳ ສະອາດ, ສຸຂາພິບານ ແລະ ອານາໄມ ໃຫ້ໂຮງໝໍເມືອງ ໃຫ້ໄດ້ 10 ແຫ່ງ ແລະ ສຸກສາລາ 50 ແຫ່ງ.
	ນຳໃຊ້ເຕັກໂນໂລຊີໃໝ່ ເຊັ່ນ: ອີເຮວ (E-Health ຫຼື ຮູບພາບ ຈາກດາວທຽມ ເພື່ອປັບປຸງລະບົບສາທາລະນະສຸກໃຫ້ມີ ປະສິດທິພາບ ແລະ ມີຄວາມທັນສະໄໝ).		✓	✓	ເຕັກໂນໂລຊີໃໝ່ ເຊັ່ນ: ອີ ເຮວ (E-Health ຫຼື ຮູບ ພາບຈາກດາວທຽມ ເພື່ອ ປັບປຸງລະບົບສາທາລະນະ ສຸກ ໃຫ້ສາມາດນຳໃຊ້ໃນ 10 ໂຮງໝໍເມືອງ ແລະ 50 ສຸກສາລາ

7.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບ ບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດສາທາລະນະສຸກ. ນອກນີ້, ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນ ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາສຳລັບກິດຈະກຳການປັບຕົວ ທັງໃນໄລຍະກາງ ແລະ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ບັນດາມາດຕະການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025-2030	2030-2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
	ສະຖານທີ່ສະໜອງການບໍລິການສາທາລະນະສຸກແຫ່ງໃໝ່ ຈະຕ້ອງຕັ້ງຢູ່ພື້ນທີ່ທີ່ບໍ່ມີຄວາມບອບບາງຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ເຂົ້າເຖິງໄດ້ງ່າຍ.		✓	✓	ຢ່າງໜ້ອຍ 10 ສະຖານທີ່ບໍລິການສາທາລະນະສຸກແຫ່ງໃໝ່ໄດ້ສ້າງຂຶ້ນ ທີ່ຕັ້ງຢູ່ພື້ນທີ່ປອດໄພບໍ່ມີຄວາມບອບບາງຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ
	ສ້າງບົດສະເໜີໂຄງການ ໃນການເຂົ້າຫາແຫຼ່ງທຶນ ເພື່ອພັດທະນາສະຖານທີ່ບໍລິການດ້ານສາທາລະນະສຸກ, ໂຮງໝໍ ທີ່ເປັນມິດກັບສິ່ງແວດລ້ອມ, ປອດໄພ ແລະ ທັນສະໄໝ.		✓	✓	ພັດທະນາບົດສະເໜີໂຄງການ ຢ່າງໜ້ອຍ 3 ບົດສະເໜີໂຄງການ
	ສະໜອງອຸປະກອນການແພດ, ອຸປະກອນ-ເຄື່ອງມື ທີ່ຊ່ວຍໃຫ້ນ້ຳສະອາດ, ປອດໄພ ຫຼື ສຸຂາພິບານທີ່ເຄື່ອນຍ້າຍໄດ້ສະດວກ ໃນຊ່ວງທີ່ມີໄພພິບັດ ຫຼື ເຫດການສຸກເສີນ.		✓		ສະໜອງຢ່າງໜ້ອຍ 30 ລາຍການ ອຸປະກອນ-ເຄື່ອງມືທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ໃນທົ່ວປະເທດ

ຄາດໝາຍ 6: ສ້າງ ແລະ ປັບປຸງແຜນດຳເນີນງານດ້ານສາທາລະນະສຸກ ຈາກຂໍ້ມູນດ້ານການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ.²¹⁹

²¹⁹ MoH (2017). ແຜນຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດດ້ານການປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ສຸຂະພາບ ຮອດປີ 2025

7.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບ ບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດສາທາລະນະສຸກ. ນອກນີ້, ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນ ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາສຳລັບກິດຈະກຳການປັບຕົວ ທັງໃນໄລຍະກາງ ແລະ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ບັນດາມາດຕະການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025-2030	2030-2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
ຈຸດປະສົງ 1: ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃນການປະສານງານ ແລະ ການລາຍງານວຽກງານ ກ່ຽວກັບ ພະຍາດທີ່ມີສາເຫດຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ.	ສ້າງແຜນການສຳລັບ ນ້ຳ, ສຸຂະພິບານ ແລະ ອະນາໄມ ໃນຊຸມຊົນທີ່ມີຄວາມບອບບາງ.	ກະຊວງສາທາລະນະສຸກ: ກົມປົນປົງ, ກົມຄວບຄຸມພະຍາດຕິດຕໍ່ ສູນອະນາໄມສິ່ງແວດລ້ອມ, ນ້ຳສະອາດ ແລະ ວິດຖ່າຍ ສູນຄວບຄຸມມາເລເລຍ ແລະ ສູນວິເຄາະ-ລະບາດວິທະຍາ	✓		ສ້າງແຜນການສຳລັບນ້ຳ, ສຸຂະພິບານ ແລະ ອະນາໄມ ໃນຊຸມຊົນທີ່ມີຄວາມບອບບາງ ໃຫ້ໄດ້ຢ່າງໜ້ອຍ 20 ແຜນ
	ສ້າງແຜນສົ່ງເສີມສຸຂະພາບ ຂອງແມ່ຍິງ, ສຸຂະພາບຈະເລີນພັນ ແລະ ເດັກນ້ອຍ ໃນຊຸມຊົນທີ່ມີຄວາມບອບບາງ.		✓		ສ້າງແຜນສົ່ງເສີມສຸຂະພາບ ຂອງແມ່ຍິງ, ສຸຂະພາບຈະເລີນພັນ ແລະ ເດັກນ້ອຍ ໃຫ້ໄດ້ຢ່າງໜ້ອຍ 20 ແຜນ
	ສ້າງແຜນການສຳລັບພະຍາດເຂດຮ້ອນໃນຊຸມຊົນທີ່ມີຄວາມບອບບາງ	ກອງເລຂາ ແລະ ສູນສື່ສານເພື່ອສຸຂະພາບ ແລະ ສຸຂະສຶກສາ	✓		ສ້າງແຜນການ ສຳລັບພະຍາດເຂດຮ້ອນໃນຊຸມຊົນ ທີ່ມີຄວາມບອບບາງໃຫ້ໄດ້ຢ່າງໜ້ອຍ 10 ແຜນ
	ສ້າງແຜນການສຳລັບສຸຂະພາບຈິດ ໃນຊຸມຊົນທີ່ມີຄວາມບອບບາງ		✓		ສ້າງແຜນການ ສຳລັບສຸຂະພາບຈິດ ໃນຊຸມຊົນທີ່ມີ

7.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບ ບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດສາທາລະນະສຸກ. ນອກນີ້, ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນ ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາສໍາລັບກິດຈະກຳການປັບຕົວ ທັງໃນໄລຍະກາງ ແລະ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ບັນດາມາດຕະການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025-2030	2030-2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
					ຄວາມບອບບາງຢ່າງໜ້ອຍ 20 ແຜນ
	ສ້າງຂັ້ນຕອນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາມາດຕະຖານ ສໍາລັບການ ຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງໄພພິບັດ ແລະ ເຫດການສຸກເສີນ ຮ່ວມກັບ ບັນດາກົມກ່ຽວຂ້ອງ ທັງພາຍໃນ ແລະ ພາຍນອກ ກະຊວງ ສາທາລະນະສຸກ.		✓		ສ້າງຢ່າງໜ້ອຍ 3 ການຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດແຜນດາ ມາດຕະຖານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ

8. ການທ່ອງທ່ຽວ

8.1 ດ້ານນະໂຍບາຍ ຂອງຂະແໜງການ ແລະ ການພິຈາລະນາໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ

ຂົງເຂດການທ່ອງທ່ຽວ ຖືເປັນຂະແໜງການໜຶ່ງທີ່ສໍາຄັນ ສໍາລັບການເຕີບໂຕດ້ານເສດຖະກິດ ຂອງ ສປປ ລາວ. ນັບຕັ້ງແຕ່ປີ 2016 ເປັນຕົ້ນມາ ການທ່ອງທ່ຽວ ໄດ້ກາຍເປັນ 1 ໃນ 8 ຂະແໜງການບຸລິມະສິດ ຂອງລັດຖະບານ ທີ່ກໍານົດໄວ້ໃນແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແລະ ໄດ້ຖືກກໍານົດ ໃນຍຸດທະສາດການທ່ອງທ່ຽວແຫ່ງຊາດ ປີ 2016-2025.²²⁰ ໃນແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX (2021-2025) ກໍ່ໄດ້ເນັ້ນໜັກ ເຖິງຄວາມສໍາຄັນ ຂອງຂະແໜງການທ່ອງທ່ຽວ ທີ່ປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການເຕີບໂຕດ້ານເສດຖະກິດຂອງປະເທດ. ໃນຂະແໜງການທ່ອງທ່ຽວ, ວຽກງານລິເລີ່ມ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໃນ ສປປ ລາວ ແມ່ນຕິດພັນກັບການທ່ອງທ່ຽວແບບອະນຸລັກທໍາມະຊາດ ແລະ ການທ່ອງທ່ຽວທີ່ອີງໃສ່ຊຸມຊົນ ຊຶ່ງເປັນກິດຈະກຳຫຼັກໃນເຂດຊົນນະບົດ ຕໍ່ກັບຂະແໜງການດັ່ງກ່າວ. ສໍາລັບການທ່ອງທ່ຽວໃນຕົວເມືອງ, ກິດຈະກຳທີ່ສໍາຄັນ ແມ່ນຕິດພັນກັບການສົ່ງເສີມການນໍາເອົາສິ່ງເສດເຫຼືອ ຈາກຂະແໜງການບໍລິການ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ ເອົາກັບມາໃຊ້ຄືນໃໝ່ (Recycle) ແລະ ການຕິດຕັ້ງແຜງພະລັງງານແສງຕາເວັນ ເພື່ອເພີ່ມປະສິດຕິພາບ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນການປ່ອຍທາດອາຍາກາບອນຈາກຂະບວນການຜະລິດ ໃນຂະແໜງການທ່ອງທ່ຽວ ເຊັ່ນ: ໂຮງແຮມ, ອາຄານທີ່ພັກ ແລະ ອື່ນໆ. ການທ່ອງທ່ຽວແບບອະນຸລັກທໍາມະຊາດ ແລະ ການທ່ອງທ່ຽວສີຂຽວ ຍັງເປັນສ່ວນສໍາຄັນ ຂອງຂະແໜງການທ່ອງທ່ຽວໃນ ສປປ ລາວ ຊຶ່ງເຫັນໄດ້ວ່າ ການທ່ອງທ່ຽວແບບອະນຸລັກທໍາມະຊາດໃນ ສປປ ລາວ ຈະເປັນໂອກາດທີ່ສໍາຄັນ ສໍາລັບການເຊື່ອມສານເອົາວຽກງານດ້ານການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ເຂົ້າໃນແຜນການ ແລະ ບັນດາກິດຈະກຳ ຂອງຂະແໜງການທ່ອງທ່ຽວ ໃນອະນາຄົດ.²²¹

8.2 ຄາດໝາຍການປັບຕົວທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ

ຕາຕະລາງລຸ່ມນີ້ ໄດ້ສັງລວມຜົນກະທົບຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຕໍ່ກັບຂົງເຂດທ່ອງທ່ຽວ ພ້ອມທັງ ຄາດໝາຍ ແລະ ບາງມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວທີ່ສໍາຄັນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຂອງຂະແໜງການດັ່ງກ່າວ.

ຂົງເຂດການທ່ອງທ່ຽວ		
 ທິນທາງຖືກທໍາລາຍ	 ໂຄງລ່າງພື້ນຖານທາງດ້ານການທ່ອງທ່ຽວຖືກທໍາລາຍ	
ຜົນກະທົບຂອງການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ	ຄາດໝາຍການປັບຕົວ	ມາດຕະການການປັບຕົວ
 	1. ສ້າງອຸດສາຫະກຳການທ່ອງທ່ຽວທີ່ມີຄວາມທົນທານຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ	ສົ່ງເສີມຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າເພີ່ມການທ່ອງທ່ຽວແບບອະນຸລັກທໍາມະຊາດ ເພື່ອອະນຸລັກສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ວັດທະນະທຳອັນດີງາມ, ສ້າງຜົນປະໂຫຍດທາງດ້ານເສດຖະກິດໃຫ້ແກ່ຊຸມຊົນ ແລະ ສົ່ງເສີມການປະຕິບັດການທ່ອງທ່ຽວແບບຍືນຍົງ ແລະ ເປັນມິດກັບສິ່ງແວດລ້ອມ.

²²⁰ MICT (2017). ບົດລາຍງານສະຖິຕິດ້ານການທ່ອງທ່ຽວ ໃນ ສປປ ລາວ 2017

²²¹ GGGI (2020). ການສົ່ງເສີມການມີສ່ວນຮ່ວມ ແລະ ການລົງທຶນຈາກພາກເອກະຊົນເພື່ອການເຕີບໂຕສີຂຽວ ແລະ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ

8.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບ ບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດການທ່ອງທ່ຽວ. ນອກນີ້, ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນ ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາສຳລັບກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ທັງໃນໄລຍະກາງ ແລະ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ບັນດາມາດຕະການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025-2030	2030-2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
ຄາດໝາຍ 1: ສ້າງຂະແໜງການທ່ອງທ່ຽວ ໃຫ້ມີຄວາມທົນທານຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ					
ຈຸດປະສົງ 1: ສົ່ງເສີມຂະແໜງການທ່ອງທ່ຽວໃນ ສປປ ລາວ ໃຫ້ມີຄວາມທົນທານຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໄປຄຽງຄູ່ກັບການສ້າງຕະຫຼາດສຳລັບການທ່ອງທ່ຽວແບບອະນຸລັກ ແລະ ອົງໃສ່ທຳມະຊາດ.	ສົ່ງເສີມຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າເພີ່ມ ຂອງການທ່ອງທ່ຽວແບບອະນຸລັກທຳມະຊາດ ເພື່ອປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ວັດທະນະທຳອັນດີງາມ ຂອງປະເທດ, ໃຫ້ເກີດປະໂຫຍດທາງດ້ານເສດຖະກິດແກ່ຊຸມຊົນ ແລະ ສົ່ງເສີມການທ່ອງທ່ຽວແບບຍືນຍົງ ແລະ ເປັນມິດກັບສິ່ງແວດລ້ອມ ເປັນຕົ້ນ: ກິດຈະກຳທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການນຳເອົາສິ່ງເສດເຫຼືອ ຈາກຂະແໜງການບໍລິການ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ ເອົາກັບມາຜະລິດຄືນໃໝ່ (Recycle) ແລະ ການຕິດຕັ້ງແຜງພະລັງງານແສງຕາເວັນ ເພື່ອເພີ່ມປະສິດຕິພາບ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນການປ່ອຍທາດອາຍາກາບອນຈາກຂະບວນການຜະລິດ ໃນຂະແໜງການທ່ອງທ່ຽວ.	ກະຊວງວັດທະນະທຳ ແລະ ການທ່ອງທ່ຽວ, ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ກະຊວງອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າ.	✓	✓	ພັດທະນາ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ຢ່າງໜ້ອຍ 3 ໂຄງການຕົວແບບການທ່ອງທ່ຽວແບບອະນຸລັກທຳມະຊາດ.
	ປະເມີນ ແລະ ສ້າງແຜນທີ່ຄວາມບອບບາງ ແລະ ແຜນການປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ໄພພິບັດ ໂດຍສະເພາະໃນຂະແໜງການທ່ອງທ່ຽວ ແລະ	ກະຊວງວັດທະນະທຳ ແລະ ການທ່ອງທ່ຽວ ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ	✓		ການປະເມີນ ແລະ ສ້າງແຜນທີ່ຄວາມບອບບາງ ແລະ ແຜນການປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໃນຂະແໜງການທ່ອງທ່ຽວ

8.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບ ບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດການທ່ອງທ່ຽວ. ນອກນີ້, ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນ ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາສຳລັບກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ທັງໃນໄລຍະກາງ ແລະ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ບັນດາມາດຕະການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025-2030	2030-2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
	ວັດທະນະທຳ ເຊັ່ນ: ສະຖານທີ່ທ່ອງທ່ຽວທາງ ປະຫວັດສາດ ແລະ ເຂດອະນຸລັກທາງທຳມະຊາດ.				ໄດ້ຮັບການປະເມີນ ຢ່າງໜ້ອຍ 1 ບົດປະເມີນ
	ປັບປຸງ, ອະນຸລັກ ແລະ ພື້ນຟູ ພື້ນທີ່ທາງດ້ານວັດທະນະ ທຳ, ປະຫວັດສາດ ແລະ ບຸຮານນະຄະດີ ທີ່ມີຄວາມບອບ ບາງຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຫຼື ຄວາມສ່ຽງຕໍ່ ກັບໄພພິບັດ.	ກະຊວງວັດທະນະທຳ ແລະ ການທ່ອງທ່ຽວ	✓	✓	ໂຄງການປັບປຸງ, ອະນຸລັກ ແລະ ພື້ນຟູ ພື້ນທີ່ທາງດ້ານວັດທະນະທຳ, ປະຫວັດສາດ ແລະ ບຸຮານນະຄະດີ ທີ່ມີຄວາມບອບບາງຕໍ່ກັບການ ປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໄດ້ຮັບ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ຢ່າງໜ້ອຍ 3 ໂຄງການ
	ພັດທະນາ ແລະ ນຳສະເໜີຜະລິດຕະພັນ ຂອງຂະແໜງ ການທ່ອງທ່ຽວແບບຍືນຍົງ ແລະ ມີສ່ວນຮ່ວມ ເຊັ່ນ: ໂຮງແຮມ ຫຼື ທີ່ພັກທີ່ເປັນມິດກັບສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ຕາມທິດສີຂຽວ.	ກະຊວງວັດທະນະທຳ ແລະ ການທ່ອງທ່ຽວ	✓	✓	ໂຄງການຕົວແບບ, ໂຮງແຮມ ຫຼື ທີ່ ພັກທີ່ເປັນມິດກັບສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ຕາມທິດສີຂຽວ ໄດ້ຮັບການ ພັດທະນາ (ຢ່າງໜ້ອຍ 5 ໂຄງການ ຫຼື ໂຮງແຮມຕົວແບບ)

8.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບ ບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດການທ່ອງທ່ຽວ. ນອກນີ້, ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນ ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາສຳລັບກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ທັງໃນໄລຍະກາງ ແລະ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ບັນດາມາດຕະການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025-2030	2030-2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
	ສະໜອງກິດຈະກຳການຝຶກອົບຮົມກ່ຽວກັບການປັບຕົວ ເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ການກໍ່ສ້າງໂຄງລ່າງພື້ນຖານການທ່ອງທ່ຽວທີ່ມີຄວາມທົນທານ, ການວາງແຜນທີ່ດີ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຍຸດທະສາດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.	ກະຊວງວັດທະນະທຳ ແລະ ການທ່ອງທ່ຽວ ກະຊວງການເງິນ			ຈຳນວນກິດຈະກຳການຝຶກອົບຮົມ ໄດ້ຮັບການຈັດຂຶ້ນ
	ເພີ່ມທະວີຄວາມຮັບຮູ້ ແລະ ຄວາມເຂົ້າໃຈຂອງປະຊາຊົນ ກ່ຽວກັບຜົນກະທົບ ຂອງບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ, ທາງເລືອກໃນການປັບຕົວ, ການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຊຸມຊົນ ແລະ ການຕອບໂຕ້-ຮັບມື ຕໍ່ກັບສິ່ງທ້າທາຍຈາກບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດໃນຂົງເຂດທ່ອງທ່ຽວ.	ກະຊວງວັດທະນະທຳ ແລະ ການທ່ອງທ່ຽວ ກະຊວງໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ	✓	✓	ຈຳນວນກິດຈະກຳປຸກຈິດສຳນຶກໃຫ້ແກ່ປະຊາຊົນກ່ຽວກັບຜົນກະທົບຂອງບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໄດ້ຮັບການຈັດຂຶ້ນສຳລັບຂົງເຂດທ່ອງທ່ຽວ
	ພັດທະນາ ແລະ ຄຸ້ມຄອງລະບົບຂໍ້ມູນ-ຂ່າວສານ ແລະ ລາຍງານເຫດການສຸກເສີນ (ການເຕືອນໄພ) ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຫຼື ເຫດການໄພພິບັດທາງທຳມະຊາດ ຢູ່ສະຖານທີ່ທ່ອງທ່ຽວຕ່າງໆ ເປັນຕົ້ນ: ການພັດທະນາລະບົບສື່ສານ ຫຼື ເຕືອນໄພແບບອອນລາຍ.	ກະຊວງວັດທະນະທຳ ແລະ ການທ່ອງທ່ຽວ ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ກະຊວງແຮງງານ ແລະ ສະຫວັດດີການສັງຄົມ	✓		ພັດທະນາ ລະບົບຖານຂໍ້ມູນ-ຂ່າວສານ ແລະ ລາຍງານເຫດການສຸກເສີນ (ການເຕືອນໄພ) ຢ່າງໜ້ອຍ 1 ລະບົບຖານຂໍ້ມູນສຳລັບຂະແໜງການທ່ອງທ່ຽວ

8.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບ ບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດການທ່ອງທ່ຽວ. ນອກນີ້, ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນ ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາສຳລັບກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ທັງໃນໄລຍະກາງ ແລະ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ບັນດາມາດຕະການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025-2030	2030-2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
	ພັດທະນາ, ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ, ຕິດຕາມ ແລະ ລາຍງານ ກ່ຽວກັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນປັບຕົວເຂົ້າກັບການ ປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໃນຂົງເຂດວັດທະນະທຳ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ.	ກະຊວງວັດທະນະທຳ ແລະ ການທ່ອງທ່ຽວ ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ	✓	✓	ສ້າງບົດລາຍງານການຕິດຕາມ ແລະ ລາຍງານຄວາມຄືບໜ້າການຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດແຜນປັບຕົວ 1 ຄັ້ງ ຕໍ່ປີ ຂອງຂະແໜງການທ່ອງທ່ຽວ
ຈຸດປະສົງທີ 2: ຍົກລະດັບຄວາມທົນທານຕໍ່ ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໃຫ້ແກ່ໂຄງລ່າງພື້ນຖານຂອງ ຂົງເຂດທ່ອງທ່ຽວ ແລະ ພັດທະນາກິນໄກການເງິນຂອງຂົງເຂດທ່ອງທ່ຽວ.	ສ້າງຍຸດທະສາດການທ່ອງທ່ຽວໃນໄລຍະຍາວ ລວມທັງ ການພິຈາລະນາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດໂດຍການ ເພີ່ມທະວີການຮ່ວມມືລະຫວ່າງພາກລັດ ແລະ ເອກະຊົນ ລວມທັງສົ່ງເສີມການທ່ອງທ່ຽວແບບນິເວດ ແລະ ການທ່ອງທ່ຽວທຳມະຊາດ, ການປັບຕົວໂດຍອີງໃສ່ລະບົບ ນິເວດ (EbA) ໃນຂົງເຂດທ່ອງທ່ຽວ.	ກະຊວງວັດທະນະທຳ ແລະ ການທ່ອງທ່ຽວ ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ	✓		ຈຳນວນຍຸດທະສາດໄລຍະຍາວສຳລັບການທ່ອງທ່ຽວ ໄດ້ພັດທະນາຂຶ້ນ ທີ່ພິຈາລະນາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ
	ກໍ່ສ້າງ ຫຼື ປັບປຸງຄືນໃໝ່ ໂຮງແຮມ, ເຮືອນພັກ, ຮ້ານອາຫານ, ຣີສອດ ແລະ ໂຄງສ້າງພື້ນຖານການທ່ອງທ່ຽວ ທີ່ມີຄວາມທົນທານຕໍ່ກັບໄພທຳມະຊາດ ຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ເຊັ່ນ: ໄພນ້ຳຖ້ວມ ແລະ ດິນເຈື່ອນ.	ກະຊວງວັດທະນະທຳ ແລະ ການທ່ອງທ່ຽວ ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ກະຊວງໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ	✓	✓	ຈຳນວນໂຮງແຮມ, ເຮືອນພັກ, ຮ້ານອາຫານຣີສອດ ແລະ ໂຄງລ່າງພື້ນຖານການທ່ອງທ່ຽວອື່ນໆ ໄດ້ສ້າງຂຶ້ນ ຫຼື ປັບປຸງໃໝ່ ທີ່ມີຄວາມທົນທານຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ.

8.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບ ບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດການທ່ອງທ່ຽວ. ນອກນີ້, ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນ ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາສຳລັບກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ທັງໃນໄລຍະກາງ ແລະ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ບັນດາມາດຕະການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025-2030	2030-2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
	ປັບປຸງລະບົບລະບາຍນ້ຳ ເພື່ອປ້ອງກັນ ແລະ ຫຼີກລ່ຽງນ້ຳ ຖ້ວມກະທັນຫັນ ໃນສະຖານທີ່ທ່ອງທ່ຽວທີ່ສຳຄັນ.		✓	✓	ຈຳນວນລະບົບລະບາຍນ້ຳ ໄດ້ຮັບ ການປັບປຸງ ໃນເຂດ ຫຼື ສະຖານທີ່ ທ່ອງທ່ຽວທີ່ສຳຄັນ.
	ເຊື່ອມສານ ຫຼື ພິຈາລະນາເອົາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ເຂົ້າໃນການອອກແບບ ແລະ ກໍ່ສ້າງໂຄງລ່າງພື້ນຖານ ການທ່ອງທ່ຽວທີ່ສຳຄັນໃຫມ່.	ກະຊວງວັດທະນະທຳ ແລະ ການທ່ອງທ່ຽວ ກະຊວງໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ	✓		ຈຳນວນໂຄງການກໍ່ສ້າງໂຄງລ່າງ ພື້ນຖານໃໝ່ໄດ້ພິຈາລະນາການ ປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດເຂົ້າໃນການ ອອກແບບ
	ສ້າງສິ່ງເອື້ອອຳນວຍ ແລະ ແຮງຈູງໃຈແກ່ນັກລົງທຶນທັງ ພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ເພື່ອລົງທຶນໃນການກໍ່ສ້າງ ຫຼື ປັບປຸງໂຄງລ່າງພື້ນຖານດ້ານການທ່ອງທ່ຽວ ໃຫ້ມີຄວາມ ທົນທານຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ.	ກະຊວງວັດທະນະທຳ ແລະ ການທ່ອງທ່ຽວ ກະຊວງການເງິນ ກະຊວງໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ	✓	✓	ການກໍ່ສ້າງ ຫຼື ປັບປຸງໂຄງລ່າງ ພື້ນຖານດ້ານການທ່ອງທ່ຽວ ໃຫ້ມີ ຄວາມທົນທານຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງ ດິນຟ້າອາກາດ ໄດ້ຮັບການຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດຢ່າງໜ້ອຍ 3 ໂຄງການ
	ສ້າງຄວາມທົນທານ ແລະ ຄວາມສາມາດໃນການປັບຕົວຕໍ່ ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຂອງຂະແໜງການຕ່າງໆ ທີ່ສະໜັບສະໜູນຂະແໜງການທ່ອງທ່ຽວ ເຊັ່ນ: ໂຄງລ່າງ ພື້ນຖານ, ການບໍລິການ, ລະບົບນິເວດ ແລະ ຊຸມຊົນ ທີ່ມີ	ກະຊວງວັດທະນະທຳ ແລະ ການທ່ອງທ່ຽວ ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ກະຊວງໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ	✓	✓	ໂຄງລ່າງພື້ນຖານ, ການບໍລິການ, ລະບົບນິເວດ ແລະ ຊຸມຊົນ ທີ່ມີ ຄວາມສ່ຽງ ແລະ ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ ຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ

8.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບ ບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດການທ່ອງທ່ຽວ. ນອກນີ້, ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນ ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາສຳລັບກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ທັງໃນໄລຍະກາງ ແລະ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ບັນດາມາດຕະການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025-2030	2030-2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
	ຄວາມສ່ຽງ ແລະ ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ.				ໄດ້ຮັບການສ້າງຄວາມທົນທານ ຜ່ານໂຄງການຕົວແບບ ຢ່າງໜ້ອຍ 3 ໂຄງການ
	ພັດທະນາກົນໄກການເງິນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເປັນຕົ້ນ: ການພັດທະນານະໂຍບາຍການທົດແທນຄືນ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນການຟື້ນຟູພື້ນຖານໂຄງລ່າງການທ່ອງທ່ຽວທີ່ໄດ້ຮັບຜົນເສຍຫາຍ ຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຫຼື ໄພທຳມະຊາດ ພ້ອມທັງການຫຼຸດຜ່ອນອາກອນທຸລະກິດ ຫຼື ການນຳເຂົ້າວັດສະດຸກໍ່ສ້າງເພື່ອຟື້ນຟູຫຼັງໄພທຳມະຊາດ.	ກະຊວງວັດທະນະທຳ ແລະ ການທ່ອງທ່ຽວ ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ກະຊວງການເງິນ	✓	✓	ຈຳນວນກົນໄກການເງິນ ຫຼື ກອບນະໂຍບາຍການທົດແທນຄືນ ທີ່ສ້າງຂຶ້ນ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນການຟື້ນຟູຄວາມເສຍຫາຍຂອງໂຄງລ່າງພື້ນຖານການທ່ອງທ່ຽວຈາກໄພທຳມະຊາດ
	ຈັດສັນງົບປະມານໃຫ້ພຽງພໍ ເຂົ້າໃນການສ້ອມແປງ ແລະ ບຸລະນະແຫຼ່ງທ່ອງທ່ຽວທີ່ສຳຄັນ ທັງໃນໄລຍະກ່ອນ ແລະ ຫຼັງເຫດການໄພທຳມະຊາດທີ່ຮຸນແຮງ ເພື່ອຮັກສາແຫຼ່ງທ່ອງທ່ຽວທຳມະຊາດ ພ້ອມທັງປັບປຸງຂະແໜງການບໍລິການ, ອະນຸລັກສະຖານທີ່ທ່ອງທ່ຽວ ແລະ ລະບົບນິເວດວິທະຍາທຳມະຊາດ ເພື່ອດຶງດູດນັກລົງທຶນເຂົ້າສູ່ການທ່ອງທ່ຽວແບບຍືນຍົງ ແລະ ການທ່ອງທ່ຽວທາງທຳມະຊາດ.	ກະຊວງວັດທະນະທຳ ແລະ ການທ່ອງທ່ຽວ ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ກະຊວງການເງິນ	✓	✓	ຈຳນວນງົບປະມານທີ່ໄດ້ຈັດສັນສຳລັບການສ້ອມແປງ ແລະ ບຳລຸງຮັກສາສະຖານທີ່ທ່ອງທ່ຽວທີ່ສຳຄັນ ທັງໃນໄລຍະກ່ອນ ແລະ ຫຼັງເຫດການໄພທຳມະຊາດ

8.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບ ບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດການທ່ອງທ່ຽວ. ນອກນີ້, ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນ ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາສຳລັບກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ທັງໃນໄລຍະກາງ ແລະ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ບັນດາມາດຕະການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025-2030	2030-2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
	ເພີ່ມການສະໜອງທຶນໃນດ້ານການຕະຫຼາດ ຕໍ່ກັບການ ເຜີຍແຜ່ ແລະ ໂຄສະນາແຫຼ່ງທ່ອງທ່ຽວ, ເພີ່ມທະວີການ ຊຸກຍູ້ການພັດທະນາຕະຫຼາດໃໝ່ ເຊັ່ນ: ແຫຼ່ງທ່ອງທ່ຽວ ພາຍໃນ ເພື່ອຕອບສະໜອງຄວາມຕ້ອງການຂອງສາກົນ ແລະ ພັດທະນາຍຸດທະສາດການສື່ສານດ້ານ ການທ່ອງທ່ຽວ.	ກະຊວງວັດທະນະທຳ ແລະ ການທ່ອງທ່ຽວ ກະຊວງການເງິນ	✓	✓	ຈຳນວນທຶນທີ່ສະໜອງສຳລັບການ ສົ່ງເສີມ ແລະ ໂຄສະນາ ການທ່ອງທ່ຽວ

9. ແຮງງານ ແລະ ສະຫວັດດີການສັງຄົມ

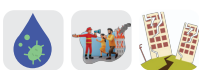
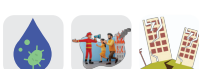
9.1 ດ້ານນະໂຍບາຍ ຂອງຂະແໜງການ ແລະ ການພິຈາລະນາໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ

ໄພພິບັດທີ່ເກີດຈາກທຳມະຊາດ ແລະ ມະນຸດສ້າງຂຶ້ນ ແມ່ນໄດ້ສົ່ງຜົນກະທົບໂດຍກົງຕໍ່ສຸຂະພາບ, ຊີວິດ ແລະ ຊັບສິນຂອງປະຊາຊົນ, ສ້າງຄວາມເສຍຫາຍຕໍ່ພື້ນຖານໂຄງລ່າງເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ການດຳລົງຊີວິດ, ຄວາມເສຍຫາຍທາງທຸລະກິດ ແລະ ຕ່ອງໂສ້ການສະໜອງທາງດ້ານສະບຽບອາຫານ. ໃນໄລຍະຫຼາຍກວ່າທົດສະວັດທີ່ຜ່ານມາ ຈົນເຖິງປະຈຸບັນ, ບັນຫາໄພພິບັດ ໄດ້ເກີດຂຶ້ນທຸກໆປີ ແລະ ມີຄວາມຮຸນແຮງເພີ່ມຂຶ້ນເລື້ອຍໆ ຊຶ່ງສ້າງຜົນກະທົບ ແລະ ຄວາມເສຍຫາຍຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ ຕໍ່ສຸຂະພາບ, ຊີວິດ, ຊັບສິນ, ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມຂອງປະເທດ ເປັນຕົ້ນ: ເຫດການໄພພິບັດນ້ຳຖ້ວມ ທີ່ເກີດຂຶ້ນໃນປີ 2018 ແລະ 2019 ທີ່ຜ່ານມາ ຖືວ່າເປັນຄັ້ງປະຫວັດສາດ ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຢ່າງຮຸນແຮງ ແລະ ໜັກໜ່ວງ. ເຫດການດັ່ງກ່າວ ແມ່ນມີສາເຫດມາຈາກ ທຳມະຊາດ ແລະ ມະນຸດສ້າງຂຶ້ນເຮັດໃຫ້ປະຊາຊົນສູນເສຍຊີວິດ ແລະ ສູນຫາຍເປັນຈຳນວນຫຼາຍ, ພື້ນຖານໂຄງລ່າງດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ໄດ້ຮັບຄວາມເສຍຫາຍຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ ຊຶ່ງໃນແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX (2021-2025) ໄດ້ເນັ້ນໜັກເຖິງຄວາມສຳຄັນ ໃນການເພີ່ມທະວີການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພພິບັດ ແລະ ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃນວຽກງານຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພພິບັດ.

ລັດຖະບານກໍ່ຕັ້ງຂອງແຮງງານ ແລະ ສະຫວັດດີການສັງຄົມ ແມ່ນເຫັນໄດ້ຄວາມສຳຄັນ ແລະ ຄວາມຈຳເປັນ ເພື່ອສືບຕໍ່ຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກ, ຍົກສູງມາດຕະຖານຊີວິດການເປັນຢູ່ ແລະ ໂອກາດສຳລັບປະຊາຊົນລາວ ໂດຍຜ່ານການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ ໂດຍສະເພາະ ການຍົກສູງຂີດຄວາມສາມາດໃນການດຳເນີນງານ ແລະ ຄວາມພ້ອມດ້ານຊັບພະຍາກອນ ໃນການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພພິບັດ, ການກຽມພ້ອມ, ການຄວບຄຸມ, ການຕອບໂຕ້ເຫດການສຸກເສີນ ແລະ ການຟື້ນຟູຫຼັງໄພພິບັດທີ່ໄດ້ລະບຸໄວ້ໃນກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍການຄຸ້ມຄອງໄພພິບັດ ປີ 2019 ໂດຍທຸກພາກສ່ວນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແມ່ນຄວນຈະໄດ້ມີການປັບປຸງນິຕິກຳ ແລະ ສະຖາບັນການຈັດຕັ້ງ ໂດຍມີເປົ້າໝາຍ ແນໃສ່ການແກ້ໄຂບັນຫາດັ່ງກ່າວ ເພື່ອສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ວຽກງານຄຸ້ມຄອງໄພພິບັດ ທັງດ້ານການປ້ອງກັນ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບຈາກໄພພິບັດ, ການກຽມພ້ອມຕອບໂຕ້ເຫດການສຸກເສີນ ແລະ ການຟື້ນຟູຫຼັງໄພພິບັດ ທີ່ມີຄວາມທົນທານຕໍ່ກັບໄພພິບັດ, ທັງນີ້ ກໍ່ເພື່ອເປັນການເພີ່ມທະວີໃນການຈັດຕັ້ງຜັນຂະຫຍາຍ ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍ ການຄຸ້ມຄອງໄພພິບັດ ຂອງສປປ ລາວ ທີ່ໄດ້ຮັບຮອງໃນປີ 2019, ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດນະໂຍບາຍ, ຍຸດທະສາດຂອງສາກົນ ແລະ ພາກພື້ນກ່ຽວກັບການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພພິບັດ ເປັນຕົ້ນ: ກອບແຜນງານ ເຊັນໄດ (Sendai framework) ວ່າດ້ວຍ ການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພພິບັດ ໃນໄລຍະປີ 2015-2030, ສັນຍາບາຣີ ວ່າດ້ວຍການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ, ສັນຍາອາຊຽນ ວ່າດ້ວຍການຄຸ້ມຄອງໄພພິບັດ ແລະ ການຕອບໂຕ້ເຫດການສຸກເສີນ, ແຜນປະຕິບັດງານສັນຍາອາຊຽນ ວ່າດ້ວຍການຄຸ້ມຄອງໄພພິບັດ ແລະ ການຕອບໂຕ້ເຫດການສຸກເສີນ ໃນໄລຍະປີ 2021-2025, ຖະແຫຼງການອາຊຽນ ວ່າດ້ວຍຄວາມເປັນໜຶ່ງດຽວໃນການຕອບໂຕ້ໄພພິບັດ ແລະ ວາລະການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ ປີ 2030 (ເປົ້າໝາຍພັດທະນາແບບຍືນຍົງ ຫຼື SDGs).

9.2 ຄາດໝາຍການປັບຕົວທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ

ຕາຕະລາງລຸ່ມນີ້ ໄດ້ສັງລວມ ຜົນກະທົບຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຕໍ່ກັບຂົງເຂດແຮງງານ ແລະ ສະຫວັດດີການສັງຄົມ ພ້ອມທັງ ຄາດໝາຍ ແລະ ບາງມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວທີ່ສຳຄັນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຂອງຂະແໜງການດັ່ງກ່າວ.

ຂົງເຂດແຮງງານ ແລະ ສະຫວັດດີການສັງຄົມ		
 ພະຍາດລະບາດເພີ່ມຂຶ້ນ	 ເພີ່ມຄວາມສ່ຽງການສູນເສຍຊີວິດ ແລະ ບາດເຈັບ	 ໂຄງລ່າງພື້ນຖານຖືກສູນເສຍ ແລະ ທຳລາຍ
ຜົນກະທົບຂອງການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ	ຄາດໝາຍການປັບຕົວ	ມາດຕະການການປັບຕົວ
	1. ພັດທະນາ ແລະ ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ລະບົບການປ້ອງກັນ, ການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພພິບັດ	ເສີມຂະຫຍາຍຄວາມອາດສາມາດ ຂອງບຸກຄະລາກອນໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນການປັບຕົວຂອງຜູ້ປະສານງານຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງໄພພິບັດຂັ້ນສູນກາງ ແລະ ຂັ້ນແຂວງ ໂດຍຈັດຝຶກອົບຮົມທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ໃຫ້ແກ່ພະນັກງານກຸ່ມເປົ້າໝາຍ
	2. ພັດທະນາ ແລະ ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ວຽກງານພື້ນຟູຫຼັງໄພພິບັດຕ່າງໆ ໃຫ້ມີຄວາມທົນທານ ແລະ ດີກວ່າເກົ່າ	• ກຳນົດຊຸມຊົນທີ່ມີຄວາມບອບບາງທີ່ສຸດຕໍ່ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ໄພພິບັດ • ພັດທະນາລະບົບຖານຂໍ້ມູນໄພພິບັດ (Lao Disaster Information - Lao di) • ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດສຳຫຼວດຄວາມສ່ຽງແຫ່ງຊາດ ແລະ ສ້າງປຶ້ມແຜນທີ່ຄວາມສ່ຽງໄພພິບັດ • ພັດທະນາຂໍ້ມູນສາມາດໃນການເກັບກຳຂໍ້ມູນ ແລະ ວິເຄາະຂໍ້ມູນຜົນກະທົບຈາກໄພພິບັດ ທີ່ແຍກຕາມອາຍຸ, ເພດ ແລະ ປັດໃຈອື່ນໆ ໃຫ້ພະນັກງານຂັ້ນແຂວງ ແລະ ເມືອງ
	3. ຍົກລະດັບການສຶກສາ ແລະ ການຝຶກອົບຮົມ ກ່ຽວກັບການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພພິບັດຢູ່ລະດັບຊາດ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ	ດຳເນີນການປະເມີນຄວາມສາມາດຂອງສະຖາບັນ ແລະ ຄວາມຕ້ານທານສຳລັບແຂວງ ແລະ ເມືອງທີ່ມີບຸລິມະສິດສູງ;

9.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບ ບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດແຮງງານ ແລະ ສະຫວັດດີການສັງຄົມ. ນອກນີ້, ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາສຳລັບກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ທັງໃນໄລຍະກາງ ແລະ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະຈຸດປະສົງ	ກິດຈະກຳການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025-2030	2030-2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
ຄາດໝາຍ 1: ພັດທະນາ ແລະ ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ລະບົບການປ້ອງກັນ, ການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງ ແລະ ການກຽມພ້ອມຕອບໂຕ້ໄພພິບັດ					
ຈຸດປະສົງ 1: ເພື່ອລວມເອົາການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພພິບັດ ເຂົ້າໃນການວາງແຜນການພັດທະນາ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ໂດຍການເຊື່ອມສານເອົາວຽກງານການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພພິບັດ ເຂົ້າໃນແຜນການຂອງຂະແໜງການ ແລະ ແຜນພັດທະນາ ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແຫ່ງຊາດ.	ກະຊວງ ຮສສ, ກະຊວງການເງິນ ແລະ ຂະແໜງການຕ່າງໆ ໄດ້ກຳນົດຄວາມສ່ຽງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບໄພພິບັດ ແລະ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໃນໄລຍະສັ້ນ, ກາງ ແລະ ໄລຍະຍາວ ລວມເອົາທັງ ວຽກງານການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງ ເຂົ້າໃນແຜນການປະຕິບັດຂອງຂະແໜງການ ສຳລັບແຜນພັດທະນາ ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ 5 ປີ ຄັ້ງທີ VIII, ຄັ້ງທີ IX ແລະກອບການວາງແຜນການ 5 ປີ ຂອງຂະແໜງການ.	ກະຊວງແຮງງານ ແລະ ສະຫວັດດີການສັງຄົມ (ຮສສ) ກະຊວງການເງິນ	✓	✓	ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ 5 ປີ ຄັ້ງທີ VIII, ຄັ້ງທີ IX ຂອງຂະແໜງການ ໄດ້ກຳນົດເອົາວຽກງານການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພພິບັດ ເຂົ້າໃນແຜນການດັ່ງກ່າວ
ຈຸດປະສົງ 2: ເພື່ອພັດທະນາ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພພິບັດຢູ່ຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ ໃນເຂດທີ່ມີຄວາມສ່ຽງສູງ ໂດຍຄຽງຄູ່ກັບການເສີມສ້າງຂີດຄວາມສາມາດ ແລະ ການສະໜອງຊັບພະຍາກອນ	- ກຳນົດບັນດາແຂວງທີ່ມີຄວາມສ່ຽງສູງຕໍ່ໄພພິບັດ ໃນການພັດທະນາຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພພິບັດຂັ້ນແຂວງ; - ກຳນົດບັນຊີລາຍຊື່ເມືອງ ແລະ ບ້ານ ທີ່ມີຄວາມສ່ຽງສູງ ເພື່ອພັດທະນາແຜນການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພພິບັດ; - ພັດທະນາ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພພິບັດຂັ້ນແຂວງ ຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ ແລະ ການການເສີມສ້າງຂີດຄວາມ	ຮສສ: ພະແນກ ແຮງງານ ແລະ ສະຫວັດດີການຂັ້ນແຂວງ	✓		18 ແຂວງໄດ້ກຳນົດຄວາມສ່ຽງສູງຕໍ່ໄພພິບັດ ແລະ ສ້າງແຜນການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພພິບັດຂັ້ນແຂວງ 148 ເມືອງ ໄດ້ກຳນົດບັນຊີເຂດ ທີ່ມີຄວາມສ່ຽງສູງ ເພື່ອພັດທະນາແຜນການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພພິບັດ

9.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບ ບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດແຮງງານ ແລະ ສະຫວັດດີການສັງຄົມ. ນອກນີ້, ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາສຳລັບກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ທັງໃນໄລຍະກາງ ແລະ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ກິດຈະກຳການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025-2030	2030-2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
	ສາມາດໃນບັນດາແຂວງທີ່ເປັນບຸລິມະສິດທີ່ຖືກກຳນົດ ໂດຍສອດຄ່ອງກັບກອບການເສີມສ້າງຂີດຄວາມສາມາດແຫ່ງຊາດ ໃນການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພພິບັດ; ປະສານສົມທົບ ແລະ ຮ່ວມມືກັບສາກົນ ເພື່ອພັດທະນາ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພພິບັດ ລະດັບທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ໂຄງການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພພິບັດ ໂດຍອີງໃສ່ຊຸມຊົນໃນເມືອງ ແລະ ບ້ານທີ່ມີຄວາມສ່ຽງສູງ.				10 ແຂວງ ໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພພິບັດຂັ້ນແຂວງ ຜ່ານໂຄງການ ແລະ ກິດຈະກຳການສ້າງຄວາມສາມາດຕ່າງໆ - ໂຄງການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພພິບັດ ທີ່ຮ່ວມມືກັບສາກົນ ໄດ້ຮັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຢ່າງໜ້ອຍ 10 ໂຄງການ
ຈຸດປະສົງ 3: ເພື່ອພັດທະນາຂີດຄວາມສາມາດ ໃນການປະເມີນ ແລະ ສ້າງແຜນທີ່ຄວາມສ່ຽງ, ຄຸ້ມຄອງ ແລະ ແລກປ່ຽນຂໍ້ມູນ-ຂ່າວສານ ກ່ຽວກັບ ຄວາມສ່ຽງໄພພິບັດ ຢູ່ພາຍໃນກະຊວງ, ລະຫວ່າງກະຊວງ ແລະ ອົງການ	- ສ້າງແຜນຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພພິບັດແຫ່ງຊາດ 5 ປີ ໂດຍວາງເປົ້າໝາຍ ໃນການດຳເນີນການສ້າງແຜນທີ່ຄວາມສ່ຽງ ແລະ ການປະເມີນຄວາມສ່ຽງໃນລະດັບຊາດ ແລະ ຂັ້ນແຂວງ ທີ່ໄດ້ກຳນົດ; - ພັດທະນາແຜນການ ສຳລັບການພັດທະນາຂໍ້ມູນໄພພິບັດ ແລະ Lao Disaster Information (Lao-Di) ລວມທັງເປົ້າໝາຍໃນການປັບປຸງຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ແລະ ຂໍ້ມູນໃນ Lao-Di ແລະ	ຮສສ ກະຊວງການເງິນ	✓		ແຜນຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພພິບັດແຫ່ງຊາດ 5 ປີ ວາງເປົ້າໝາຍ ໃນການດຳເນີນການປະເມີນຄວາມສ່ຽງໃນລະດັບຊາດ ແລະ 18 ແຂວງ

9.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບ ບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດແຮງງານ ແລະ ສະຫວັດດີການສັງຄົມ. ນອກນີ້, ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາສຳລັບກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ທັງໃນໄລຍະກາງ ແລະ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ກິດຈະກຳການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025-2030	2030-2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
ຕ່າງໆ ຢ່າງມີປະສິດທິພາບ ພ້ອມທັງປະຕິບັດໃຫ້ໄດ້ຕາມເງື່ອນໄຂການລາຍງານຂອງສາກົນ.	ຮັບປະກັນໃຫ້ມີບຸກຄະລາກອນທີ່ມີຄວາມສາມາດ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີຂໍ້ມູນຂ່າວສານທີ່ມີການດຳເນີນໄປຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງເພື່ອຮັກສາລະບົບ, ການວິເຄາະ ແລະ ນຳໃຊ້ຂໍ້ມູນດັ່ງກ່າວ; - ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການສຳຫຼວດຄວາມສ່ຽງແຫ່ງຊາດ ແລະ ສ້າງປຶ້ມແຜນທີ່ຄວາມສ່ຽງໄພພິບັດ; - ພັດທະນາຂີດຄວາມສາມາດໃນການເກັບກຳ ແລະ ວິເຄາະຂໍ້ມູນ ຜົນກະທົບຈາກໄພພິບັດ ທີ່ແຍກຕາມອາຍຸ, ເພດ ແລະ ປັດໃຈອື່ນໆ ເຊັ່ນ: ກຸ່ມຄົນທີ່ມີຄວາມບອບບາງ ໃນຂອບເຂດທີ່ເປັນໄປໄດ້, ເພື່ອຕອບສະໜອງຄວາມຕ້ອງການຂອງການສ້າງນະໂຍບາຍ ແລະ ວາງແຜນການແຫ່ງຊາດ, ພ້ອມທັງຂໍ້ກຳນົດການລາຍງານພາຍໃຕ້ວາລະ 2030 (SDGs) ໂດຍສະເພາະ SDG ທີ 5 ກ່ຽວກັບຄວາມສະເໝີພາບລະຫວ່າງຍິງ - ຊາຍ ແລະ ການລາຍງານຂໍ້ມູນພາຍໃຕ້ກອບການຕິດຕາມແຜນງານ Sendai; - ດຳເນີນການປະເມີນຄວາມອາດສາມາດ ຂອງສະຖາບັນ ແລະ ຄວາມທັນທານ ສຳລັບແຂວງ ແລະ ເມືອງທີ່ມີບຸລິມະສິດສູງ				- ພັດທະນາ ແລະ ປັບປຸງຖານຂໍ້ມູນໄພພິບັດ ຢ່າງໜ້ອຍ 1 ລະບົບ ໃນລະດັບຊາດ - ປຶ້ມແຜນທີ່ຄວາມສ່ຽງໄພພິບັດ ໄດ້ຮັບການພັດທະນາ ຫຼື ປັບປຸງ ຢ່າງໜ້ອຍ 1 ບົດ ໃນລະດັບຊາດ - ສ້າງຄວາມສາມາດໃຫ້ແກ່ພະນັກງານໃນທົ່ວປະເທດຈຳນວນ 200 ຄົນ ໃນການເກັບກຳ ແລະ ວິເຄາະຂໍ້ມູນ ຜົນກະທົບຈາກໄພພິບັດ ທີ່ແຍກຕາມອາຍຸ, ເພດ ແລະ ປັດໃຈອື່ນໆ - ສ້າງຄວາມສາມາດໃຫ້ແກ່ບຸກຄະລາກອນຈຳນວນ 200 ຄົນ ໃນດ້ານການຄຸ້ມ

9.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບ ບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດແຮງງານ ແລະ ສະຫວັດດີການສັງຄົມ. ນອກນີ້, ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາສຳລັບກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ທັງໃນໄລຍະກາງ ແລະ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະຈຸດປະສົງ	ກິດຈະກຳການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025-2030	2030-2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
					ຄອງຄວາມສ່ຽງໄພພິບັດ ແລະ ສ້າງຄວາມທົນທານ ໃນຂັ້ນແຂວງ ແລະ ເມືອງ
ຈຸດປະສົງ 4: ເພື່ອສ້າງ ແລະ ບຸລະນະ ບັນດາໂຄງລ່າງພື້ນຖານ ໃຫ້ມີຄວາມແຂງແຮງທົນທານຕໍ່ ກັບໄພພິບັດ ແລະ ເພີ່ມຄວາມ ເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ກຸ່ມຄົນ ແລະ ຊຸມ ຊົນທີ່ຈະຖືກກະທົບຈາກໄພພິບັດ ໄດ້ງ່າຍ ຫຼື ມີຄວາມບອບບາງ ເປັນຕົ້ນ: ຄົນພິການ, ເດັກນ້ອຍ, ຜູ້ ສູງອາຍຸ, ແມ່ຍິງຖືພາ ຫຼື ແມ່ລູກອ່ອນ, ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກຍິງ ທີ່ມີຄວາມສ່ຽງຕໍ່ການໃຊ້ຄວາມຮຸນ ແຮງທາງເພດ, ສະມາຊິກຂອງຊຸມ ຊົນຊົນນະບົດທີ່ຢູ່ເຂດຫ່າງໄກຊອກ ຫຼັກ ແລະ ມີຄວາມທຸກຍາກ.	- ສະໜັບສະໜູນທາງດ້ານເຕັກນິກ, ການເສີມສ້າງຂີດ ຄວາມສາມາດດ້ານວິສະວະກຳ ແລະ ການຫຼຸດຜ່ອນ ຄວາມສ່ຽງ ໂດຍອີງໃສ່ທຳມະຊາດ, ລວມທັງ ວິສະວະກຳໂຍທາ, ພື້ນຖານໂຄງລ່າງແບບທຳມະ ຊາດ ແລະ ກໍ່ສ້າງຂຶ້ນແບບປະສົມ ແລະ ການນຳໃຊ້ ຊັບສິນທາງທຳມະຊາດ ເຊັ່ນ: ປ່າໄມ້ ແລະ ອ່າງຮັບ ນ້ຳ; - ກວດກາ ແລະ ຄວບຄຸມຄຸນນະພາບ ສຳລັບຄວາມ ທົນທານຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ໄພພິບັດຕໍ່ສິ່ງກໍ່ສ້າງໃໝ່ລວມທັງຜົນກະທົບຕໍ່ການນຳ ໃຊ້ຊັບພະຍາ ກອນທຳມະຊາດ; - ວາງແຜນບົວລະບັດຮັກສາໃນຮອບວຽນ ແລະ ກວດກາເສັ້ນທາງທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ ແລະ ກໍ່ສ້າງພື້ນຖານ ໂຄງລ່າງ; - ພັດທະນາຂໍ້ກຳນົດສັນຍາທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ສຳລັບການ ຮ່ວມມືລະຫວ່າງພາກລັດ ແລະ ເອກະຊົນ ໃນການ ກໍ່ສ້າງ ແລະ ບົວລະບັດຮັກສາພື້ນຖານໂຄງລ່າງ ເພື່ອ	ກະຊວງໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ກະຊວງອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າ ກະຊວງສາທາລະນະສຸກ, ກະຊວງສຶກສາທິ ການ ແລະ ກິລາ ກະຊວງປ້ອງກັນປະເທດ, ກະຊວງປ້ອງກັນ ຄວາມສະຫງົບ	✓	✓	- ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການ ການສ້າງຄວາມຄວາມ ສາມາດດ້ານວິສະວະກຳ ແລະ ການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມ ສ່ຽງ ໂດຍອີງໃສ່ທຳມະຊາດ, ລວມທັງວິສະວະກຳໂຍທາ ແລະ ພື້ນຖານໂຄງລ່າງ ແບບທຳມະຊາດ ຢ່າງໜ້ອຍ 5 ໂຄງການ - ກິດຈະກຳການກວດກາ ແລະ ຄວບຄຸມຄຸນນະພາບ ສຳລັບ ຄວາມທົນທານຕໍ່ກັບສະພາບ ໄດ້ຈັດຂຶ້ນ 2 ຄັ້ງຕໍ່ປີ - ແຜນບົວລະບັດຮັກສາໃນ ຮອບວຽນ ແລະ ການ ກວດກາເສັ້ນທາງທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ

9.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບ ບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດແຮງງານ ແລະ ສະຫວັດດີການສັງຄົມ. ນອກນີ້, ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາສຳລັບກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ທັງໃນໄລຍະກາງ ແລະ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ກິດຈະກຳການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025-2030	2030-2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
	ໃຫ້ມີຄວາມທົນທານຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ໄພພິບັດທາງທຳມະຊາດ.				ແລະ ກໍ່ສ້າງພື້ນຖານໂຄງລ່າງໄດ້ຮັບການພັດທະນາ ຢ່າງໜ້ອຍ 1 ແຜນ ຢ່າງໜ້ອຍ 3 ສັນຍາທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ສຳລັບການຮ່ວມມືລະຫວ່າງພາກລັດ ແລະ ເອກະຊົນ
ຈຸດປະສົງ 5: ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນການສູນເສຍຊີວິດ, ຊັບສິນ ແລະ ການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນ ຈາກໄພພິບັດຕ່າງໆ ເປັນຕົ້ນ: ໄພນໍ້າຖ້ວມ, ພະຍຸ, ໄພແຫ້ງແລ້ງ, ດິນເຊາະເຈື່ອນ ໂດຍຜ່ານການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາມາດຕະການປ້ອງກັນ, ການປັບປຸງລະບົບການພະຍາກອນອາກາດ ແລະ ການເຕືອນໄພລ່ວງໜ້າຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ, ສະໜັບສະໜູນການກຽມຄວາມພ້ອມທຸກຂັ້ນ ແລະ ຂອງຊຸມຊົນໃນການຕອບໂຕ້ເຫດການສຸກເສີນ	- ພັດທະນາວິທີການທີ່ມີປະສິດທິພາບຫຼາຍຂຶ້ນກວ່າເກົ່າ ເພື່ອແຈ້ງເຕືອນຊຸມຊົນກ່ຽວກັບໄພອັນຕະລາຍ ລວມທັງຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບລະດັບຄວາມສ່ຽງ ແລະ ຜົນກະທົບທີ່ອາດຈະເກີດຂຶ້ນ ພ້ອມທັງອອກແຈ້ງການການຍົກຍ້າຍ ຮ່ວມກັບການສ້າງຈິດສຳນຶກ ທີ່ອີງໃສ່ຊຸມຊົນ ແລະ ການຍົກຍ້າຍຖິ່ນຖານພາຍໃນທ້ອງຖິ່ນ; - ເສີມສ້າງຂີດຄວາມສາມາດໃຫ້ແກ່ຊຸມຊົນໃນເຂດທີ່ມີຄວາມສ່ຽງສູງ ເພື່ອຮັບປະກັນວ່າ ຊຸມຊົນສາມາດກຽມພ້ອມ ໃນການຮັບມື ແລະ ການຍົກຍ້າຍ ລວມທັງການປຸກຈິດສຳນຶກ, ການຝຶກຊ້ອມອົບພະຍົບ, ແລະ ແຜນການສຸກເສີນຂອງ	ຮສສ: ພະແນກ ແຮງງານ ແລະ ສະຫວັດດີການຂັ້ນແຂວງ	✓	✓	- ລະບົບແຈ້ງເຕືອນໄພອັນຕະລາຍ ທີ່ມີປະສິດທິພາບໄດ້ຮັບການພັດທະນາໃຫ້ສາມາດນຳໃຊ້ໄດ້ ຢ່າງໜ້ອຍໃນ 10 ແຂວງ ທີ່ມີຄວາມສ່ຽງທີ່ສຸດ - ສ້າງຄວາມສາມາດໃຫ້ແກ່ຊຸມຊົນໃນເຂດທີ່ມີຄວາມສ່ຽງສູງ, ເພື່ອຮັບປະກັນວ່າຊຸມຊົນສາມາດກຽມພ້ອມຢ່າງໜ້ອຍ 10 ໂຄງການທີ່

9.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບ ບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດແຮງງານ ແລະ ສະຫວັດດີການສັງຄົມ. ນອກນີ້, ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາສຳລັບກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ທັງໃນໄລຍະກາງ ແລະ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະຈຸດປະສົງ	ກິດຈະກຳການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025-2030	2030-2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
ເພື່ອຍົກຍ້າຍໄປບ່ອນທີ່ປອດໄພ ຢ່າງວ່ອງໄວ ຫຼື ປະຕິບັດຍຸດທະສາດການຮັບມືອື່ນໆ ເພື່ອຫຼີກລ້ຽງການສູນເສຍຈາກໄພພິບັດ.	ທ້ອງຖິ່ນ ສຳລັບກຸ່ມຄົນທີ່ມີຄວາມບອບບາງ ເຊັ່ນ: ຄົນພິການ ແລະ ຜູ້ສູງອາຍຸ ທີ່ມີຂໍ້ຈຳກັດໃນການເຄື່ອນໄຫວ. ຄົ້ນຄວ້າສ້າງຄູ່ມື ທີ່ມີການຕອບໂຕ້ ຫຼື ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕົວຈິງໃນເຫດການໄພພິບັດ ໃຫ້ເປັນພື້ນຖານແກ່ການກະກຽມ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ເຊັ່ນ: ພະຍຸ, ໄພນ້ຳຖ້ວມ, ແຜນດິນໄຫວ ແລະ ອື່ນໆ				ກ່ຽວຂ້ອງໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ຈຳນວນຄູ່ມື ທີ່ມີການຕອບໂຕ້ ຫຼື ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕົວຈິງໃນເຫດການໄພພິບັດ ໃຫ້ໄດ້ຮັບການພັດທະນາຢ່າງໜ້ອຍ 5 ຄູ່ມືທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ
ຄາດໝາຍ 2: ພັດທະນາ ແລະ ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ວຽກງານພື້ນຟູທັງໄພພິບັດ					
ຈຸດປະສົງ 1: ເພື່ອຮັບປະກັນວ່າຄວາມຕ້ອງການດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ຂອງຊຸມຊົນທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ ຕະຫຼອດຮອດການກໍ່ສ້າງພື້ນຖານວັດຖຸຄົນໃໝ່ ໃຫ້ໄດ້ຮັບການແກ້ໄຂ ທີ່ສົ່ງເສີມຄວາມທົນທານໃນອະນາຄົດຕາມພັນທະຂອງກອບແຜນງານເຊັ່ນໄດ	ທົບທວນບັນດາເອກະສານທີ່ເປັນເຄື່ອງມື ສຳລັບການປະເມີນຄວາມຕ້ອງການຕ່າງໆຫຼັງໄພພິບັດ (Post Disaster Need Assessment - PDNA) ທີ່ນຳໃຊ້ຜ່ານມາ, ເຄື່ອງມືດ້ານສຸຂະພາບຂອງອົງການອະນາໄມໂລກ ແລະ ການປະເມີນຄວາມຕ້ອງການດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ໃຫ້ຄຳແນະນຳ ກ່ຽວກັບວິທີການທີ່ປັບປຸງການປະສານງານ ແລະ ການແລກປ່ຽນຂໍ້ມູນຂ່າວສານກ່ຽວກັບຄວາມຕ້ອງການປະເພດຕ່າງໆ ແລະ	ຮສສ ກະຊວງການເງິນ	✓		- ທົບທວນບົດການປະເມີນຄວາມຕ້ອງການຕ່າງໆຫຼັງໄພພິບັດ (PDNA) ທຸກ 3-5 ປີ - ສ້າງ ຫຼື ປັບປຸງພາລະບົດບາດ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງຂະແໜງການໃນການເກັບກຳ, ວິເຄາະ ແລະ ສະໜອງຂໍ້ມູນດ້ານໄພພິບັດ

9.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບ ບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດແຮງງານ ແລະ ສະຫວັດດີການສັງຄົມ. ນອກນີ້, ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາສຳລັບກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ທັງໃນໄລຍະກາງ ແລະ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ກິດຈະກຳການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025-2030	2030-2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
“ການກໍ່ສ້າງຄືນ ໃໝ່ໃຫ້ດີກວ່າເກົ່າ”	ຄວາມບອບບາງ ໃນຊຸມຊົນທີ່ຖືກກະທົບຈາກໄພພິບັດ; ພັດທະນາວິທີການ ແລະ ອຳນວຍຄວາມສະດວກ ກ່ຽວກັບການສ້າງລະບຽບການດ້ານບົດບາດ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງຂະແໜງການ ໃນການເກັບກຳຂໍ້ມູນ ແລະ ການວິເຄາະ ແລະ ການກະກຽມການປະເມີນຫຼັງໄພພິບັດ (Post Disaster Need Assessment - PDNA) ລວມທັງການວິເຄາະຂໍ້ມູນຂອງຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ ທີ່ແຍກຕາມອາຍຸ, ເພດ ແລະ ຄຸນລັກສະນະອື່ນໆ ພ້ອມທັງຜົນກະທົບດ້ານບົດບາດຍິງຊາຍ ແລະ ການປະເມີນຄວາມຕ້ອງການ.				ໃຫ້ມີປະສິດທິພາບຢ່າງໜ້ອຍ 1 (ຄະນະກຳມະການ)
ຄາດໝາຍ 3: ຍົກລະດັບການສຶກສາ ແລະ ການຝຶກອົບຮົມ ກ່ຽວກັບການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພພິບັດ ຢູ່ລະດັບຊາດ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ					
ຈຸດປະສົງ 1: ເພື່ອເພີ່ມຄວາມອາດສາມາດດ້ານການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພພິບັດ ໃຫ້ແກ່ລັດຖະກອນ ແລະ ຜູ້ນຳຊຸມຊົນ ໃຫ້ມີຄວາມຍືນຍົງ ໂດຍນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນດ້ານການສຶກສາ ແລະ ການຝຶກອົບຮົມ ທີ່ມີຢູ່ພາຍໃນ ສປປ ລາວ.	ຈັດຕັ້ງການເສີມສ້າງຄວາມສາມາດ ໃຫ້ແກ່ພະນັກງານລັດ ຂັ້ນສູນກາງເຖິງຂັ້ນບ້ານ, ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງໄພພິບັດ (ຂັ້ນສູນກາງ, ແຂວງ, ເມືອງ ແລະ ບ້ານ) ແລະ ຜູ້ນຳຊຸມຊົນທ້ອງຖິ່ນ;	ຮສສ ກະຊວງໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ກະຊວງອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າ ກະຊວງສາທາລະນະສຸກ ກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ ກະຊວງປ້ອງກັນປະເທດ	✓	✓	- ກິດຈະກຳການສ້າງຄວາມສາມາດສະເພາະ ໃຫ້ແກ່ພະນັກງານລັດໃນຂັ້ນຕ່າງໆ ໄດ້ຈັດຂຶ້ນ 3 ຄັ້ງຕໍ່ປີ 50 ສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງແມ່ຍິງຈາກເຂດທີ່ມີຄວາມສ່ຽງສູງ ໃນຊຸມຊົນ ໃນຂອບເຂດ

9.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບ ບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດແຮງງານ ແລະ ສະຫວັດດີການສັງຄົມ. ນອກນີ້, ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາສຳລັບກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ທັງໃນໄລຍະກາງ ແລະ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ກິດຈະກຳການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025-2030	2030-2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
	- ສະໜັບສະໜູນການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງແມ່ຍິງ ຊົນເຜົ່າຈາກເຂດທີ່ມີຄວາມສ່ຽງສູງໃນຊຸມຊົນ ເພື່ອສ້າງຄວາມທົນທານ; - ພັດທະນາການຝຶກອົບຮົມ ການເປັນຄູຝຶກໃນການ ຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພພິບັດ ແລະ ເອກະສານ ວິຊາການຄຸ້ມຄອງໄພພິບັດ ທີ່ເປັນພາສາລາວ ສຳລັບການນຳໃຊ້ ໃນການຝຶກອົບຮົມໃຫ້ແກ່ ພະນັກງານ ຕັ້ງແຕ່ຂັ້ນສູນກາງຈົນຮອດທ້ອງຖິ່ນ; - ຝຶກອົບຮົມການຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງໄພພິບັດໃຫ້ ແກ່ຄູຝຶກຂັ້ນສູນກາງ ແລະ ຢູ່ບັນດາແຂວງ ແລະ/ ຫຼື ເມືອງທີ່ເປັນບຸລິມະສິດ; - ຝຶກອົບຮົມຜູ້ນຳຊຸມຊົນໃນການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມ ສ່ຽງ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງໄພພິບັດ ໂດຍ ພິຈາລະນາເຖິງຄວາມສຳຄັນຂອງການເພີ່ມທະວີ ການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງແມ່ຍິງໃນການຫຼຸດຜ່ອນ ຄວາມສ່ຽງໄພພິບັດ ໃນພາລະບົດບາດການ	ກະຊວງປ້ອງກັນຄວາມສະຫງົບ ພະແນກແຮງງານ ແລະ ສະຫວັດດີການຂັ້ນ ແຂວງ			ທົ່ວປະເທດ ໄດ້ຮັບການ ສ້າງຄວາມສາມາດ ແລະ ຄວາມທົນທານ - ການຝຶກອົບຮົມເພື່ອເປັນຄູຝຶກ ໃນການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງ ໄພພິບັດ ໃຫ້ແກ່ບຸກຄະລາ ກອນໃນຂັ້ນຕ່າງໆ ໄດ້ຈັດ ຂຶ້ນຢ່າງໜ້ອຍ 2 ຄັ້ງຕໍ່ປີ - ການຝຶກອົບຮົມການຄຸ້ມ ຄອງຄວາມສ່ຽງໄພພິບັດໃຫ້ ແກ່ຄູຝຶກຂັ້ນສູນກາງ ແລະ ຢູ່ບັນດາແຂວງ 10 ຄັ້ງຕໍ່ປີ 50 ສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງຜູ້ນຳຊຸມ ຊົນທີ່ມີຄວາມສ່ຽງ ໄດ້ຮັບ ໃນການຝຶກອົບຮົມໃນການ ຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງໄພພິບັດ

9.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບ ບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດແຮງງານ ແລະ ສະຫວັດດີການສັງຄົມ. ນອກນີ້, ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາສຳລັບກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ທັງໃນໄລຍະກາງ ແລະ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ກິດຈະກຳການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025-2030	2030-2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
	ຕັດສິນໃຈ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການໃນການສ້າງ ຄວາມທົນທານໃນຊຸມຊົນທີ່ມີຄວາມສ່ຽງສູງ.				
ຄາດໝາຍ 4: ສົ່ງເສີມການມີສ່ວນຮ່ວມ ແລະ ການລວມເອົາຜູ້ມີສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງທັງໝົດ					
ຈຸດປະສົງ 1: ເພື່ອພັດທະນາກົນໄກໃໝ່ ສຳລັບ ການສົ່ງເສີມການ ມີສ່ວນຮ່ວມຂອງພາກສ່ວນ ທີ່ບໍ່ສັງກັດລັດ ໃນການຫຼຸດ ຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພພິບັດ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນວິທີການມີສ່ວນຮ່ວມ ຂອງພາກສ່ວນທາງສັງຄົມ ທີ່ສອດຄ່ອງກັບກອບແຜນງານເຊັນໄດ ລວມທັງພາກເອກະຊົນ ໂດຍສະເພາະ ທົວໜ່ວຍທຸລະກິດຈຸລະພາກ, ວິສາຫະກິດຂະໜາດນ້ອຍ ແລະ ກາງ, ບັນດາອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ສະໜັບສະໜູນຄວາມເຂັ້ມແຂງດ້ານ	- ສະໜັບສະໜູນພາກເອກະຊົນ ໃນລະດັບຊາດ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ ເພື່ອປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນວຽກງານການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພພິບັດ ແລະ ການຕອບໂຕ້ໄພພິບັດ; - ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ແມ່ຍິງ ແລະ ກຸ່ມຄົນທີ່ມີຄວາມບອບບາງ ໃນຂະບວນການຕັດສິນໃຈຕໍ່ກັບວຽກງານການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພພິບັດ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງໄພພິບັດ ຢູ່ ສປປ ລາວ;	ຮສສ ກະຊວງການເງິນ ສະຫະພັນແມ່ຍິງລາວ	✓		- ຢ່າງໜ້ອຍ 3 ໂຄງການຕົວແບບ ຮ່ວມກັບ ພາກເອກະຊົນ ໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ 50 ສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງແມ່ຍິງ ແລະ ກຸ່ມຄົນທີ່ມີຄວາມບອບບາງ ໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມໃນຂະບວນການປຶກສາຫາລືທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ - ບົດປະເມີນຄວາມຕ້ອງການທີ່ເປັນບຸລິມະສິດຂອງແມ່ຍິງ ແລະ ກຸ່ມທີ່ມີຄວາມບອບບາງ ໄດ້ຮັບການປະເມີນ

9.3 ມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການ

ສັງລວມລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບ ບັນດາ ຄາດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ (ກິດຈະກຳ) ໃນການປັບຕົວ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນຂົງເຂດແຮງງານ ແລະ ສະຫວັດດີການສັງຄົມ. ນອກນີ້, ຍັງກຳນົດພາກສ່ວນຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ແລະ ກຳນົດກອບເວລາສຳລັບກິດຈະກຳໃນການປັບຕົວ ທັງໃນໄລຍະກາງ ແລະ ຍາວ.

ຄາດໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ	ກິດຈະກຳການປັບຕົວ	ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	2025-2030	2030-2035	ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ຂອງແມ່ຍິງ ແລະ ອື່ນໆ.	ປະເມີນຄວາມຕ້ອງການທີ່ເປັນບຸລິມະສິດຂອງແມ່ຍິງ ແລະ ກຸ່ມທີ່ມີຄວາມບອບບາງ ທີ່ ເຮັດວຽກ ຢູ່ໃນຊຸມຊົນ.				ແລະ ກຳນົດຢ່າງໜ້ອຍ 1 ບົດ ໃນລະດັບຊາດ

ພາກທີ V: ການປະສານງານ, ການຊຸກຍູ້ຕິດຕາມ, ການລາຍງານ ແລະ ການທົບທວນຄືນ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ

1. ການປະສານງານ ແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປັບຕົວ

ກົນໄກການປະສານງານ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປັບຕົວ ປະກອບດ້ວຍ ຂະແໜງການ ກ່ຽວຂ້ອງຈາກພາກລັດ, ຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ ແລະ ພາກເອກະຊົນ. ອີງໃສ່ ດຳລັດ ວ່າດ້ວຍ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແມ່ນໄດ້ມອບໜ້າທີ່ ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ເຮັດໜ້າທີ່ປະສານງານກັບບັນດາກະຊວງ-ອົງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ໃນຂັ້ນສູນກາງເພື່ອລາຍງານຄວາມຄືບໜ້າການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາວຽກງານການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດໃຫ້ແກ່ ລັດຖະບານ. ພ້ອມດຽວກັນນັ້ນ, ພະແນກກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແມ່ນມີໜ້າທີ່ປະສານງານກັບຂະແໜງການໃນຂັ້ນ ແຂວງ ເພື່ອລາຍງານການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃຫ້ແກ່ ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ຕາມສາຍຕັ້ງ.

ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປັບຕົວ, ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ຍັງມີໜ້າທີ່ ປະສານງານ ເພື່ອຮັບປະກັນການເຊື່ອມສານເອົາວຽກງານການປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ເຂົ້າໃນ ນະໂຍບາຍ ແລະ ແຜນພັດທະນາຂອງຂະແໜງການ ໃຫ້ມີຄວາມກົມກຽວ, ຮອບດ້ານ ແລະ ສອດຄ່ອງຊຶ່ງກັນ ແລະ ກັນ. ການສ້າງແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປັບຕົວສະບັບນີ້ ໄດ້ມີຄະນະກຳມະການສິ່ງແວດລ້ອມແຫ່ງຊາດ ຊຶ່ງຄະນະດັ່ງກ່າວນີ້ ຈະມີ ໜ້າທີ່ໃນການຊີ້ນຳວຽກງານສຳຄັນດ້ານນະໂຍບາຍ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາແຜນງານດ້ານການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ກໍ່ຄື ແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປັບຕົວ. ໃນນັ້ນ, ກົມສິ່ງແວດລ້ອມ ໃນນາມເປັນຜູ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປັບ ຕົວ ແມ່ນມີພາລະບົດບາດໃນການປະສານງານ ກັບບັນດາກົມ-ກອງ ຂອງກະຊວງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເປັນຕົ້ນ: ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ກະຊວງອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າ, ກະຊວງໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ, ກະຊວງແຮງງານ ແລະ ສະຫວັດດີການສັງຄົມ, ກະຊວງສາທາລະນະສຸກ ແລະ ກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ ເພື່ອສັງລວມ ແລະ ສະໜອງຂໍ້ ມຸນທີ່ຕິດພັນກັບວຽກງານການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດໃນຂົງເຂດຂອງຕົນ ໃຫ້ແກ່ ກົມສິ່ງແວດລ້ອມ. ນອກຈາກນັ້ນ, ກົມ ສິ່ງແວດລ້ອມ ຍັງມີພາລະບົດບາດ ແລະ ໜ້າທີ່ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປັບຕົວ ຄືດັ່ງນີ້:

- ເຜີຍແຜ່, ໂຄສະນາ ແລະ ສ້າງຈິດສຳນຶກ ກ່ຽວກັບແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປັບຕົວ ໃຫ້ແກ່ບັນດາພາກສ່ວນທີ່ ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ກຸ່ມເປົ້າໝາຍຕ່າງໆ;
- ສ້າງແຜນກິດຈະກຳແບບລະອຽດ ໂດຍໃຫ້ມີຄວາມສອດຄ່ອງກັບແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ລວມທັງພິຈາລະນາຄວາມສະເໝີພາບລະຫວ່າງຍິງ-ຊາຍ ແລະ ກຸ່ມຄົນທີ່ມີຄວາມບອບບາງ ຢູ່ ສປປ ລາວ;
- ຊຸກຍູ້ສິ່ງເສີມ ແລະ ປະສານງານກັບບັນດາກະຊວງ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງທຸກຂັ້ນ ເພື່ອສ້າງແຜນການເຄື່ອນໄຫວ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບວຽກງານການປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ;
- ສ້າງຕັ້ງໜ່ວຍງານ ຫຼື ແຕ່ງຕັ້ງຜູ້ຮັບຜິດຊອບໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນການ ພາຍໃນຂະແໜງການຂອງຕົນ ເພື່ອ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປັບຕົວ;
- ພັດທະນາແຜນງົບປະມານ ສຳລັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປັບຕົວ ເພື່ອເຂົ້າເຖິງບັນດາກອງ ທຶນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໃນລະດັບຊາດ ແລະ ສາກົນ.

2. ການຊຸກຍູ້ຕິດຕາມ ແລະ ການລາຍງານ

1) ການພັດທະນາກອບການຕິດຕາມ ແລະ ການລາຍງານ ແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປັບຕົວ

ໃນປັດຈຸບັນ ການຕິດຕາມ, ການປະເມີນ ແລະ ການຮຽນຮູ້ (MEL) ຫຼື ການຕິດຕາມ ແລະ ການລາຍງານ (M&R) ສໍາລັບວຽກງານການປັບຕົວຢູ່ໃນ ສປປ ລາວ ຍັງມີລັກສະນະກະແຈກກະຈາຍ ຊຶ່ງລະບົບ MEL/M&R ທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ ແມ່ນຖືກດໍາເນີນຢ່າງເປັນເອກະລາດ ແລະ ມີການລາຍງານຄວາມຄືບໜ້າວຽກງານດັ່ງກ່າວ ຂອງກະຊວງຕ່າງໆ ທີ່ຍັງ ທັບຊ້ອນກັນ. ໃນຂະນະດຽວກັນ, ລະດັບຄວາມອາດສາມາດຂອງທ້ອງຖິ່ນໃນການຕິດຕາມ ແລະ ການລາຍງານ ແມ່ນຍັງບໍ່ສູງ ໂດຍສະເພາະໃນການລາຍງານການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານການປັບຕົວ ຂອງຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນໃຫ້ແກ່ກະຊວງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂອງຕົນ ແມ່ນຍັງບໍ່ມີກົນໄກທີ່ຊັດເຈນ ຫຼື ມີລະບົບການລາຍງານທີ່ເປັນປົກກະຕິ.

ຕໍ່ກັບສິ່ງທ້າທາຍດັ່ງກ່າວ, ແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປັບຕົວ ໄດ້ພັດທະນາກອບການຕິດຕາມ, ການປະເມີນ ແລະ ການຮຽນຮູ້ (Monitoring, Evaluation and Learning ຫຼື MEL) ສໍາລັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານການປັບຕົວທີ່ກວມເອົາ 9 ຂົງເຂດຫຼັກ ທີ່ນອນໃນແຜນງານແຫ່ງຊາດນີ້. ຈຸດປະສົງຕົ້ນຕໍຂອງກອບ MEL ແມ່ນເພື່ອກໍານົດກົນໄກການລາຍງານຄວາມຄືບໜ້າຂອງກິດຈະກຳການປັບຕົວ ທີ່ລະບຸໄວ້ໃນແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປັບຕົວ ຜ່ານບັນດາຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ເປົ້າໝາຍ ຂອງແຕ່ລະກິດຈະກຳການປັບຕົວຂອງຂະແໜງການ. ນອກນັ້ນ, ລະບົບການລາຍງານຍັງໄດ້ຖືກກໍານົດໃນກອບດັ່ງກ່າວ ເພື່ອຮັບປະກັນວ່າຄວາມຄືບໜ້າຂອງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກິດຈະກຳການປັບຕົວ ແມ່ນຈະຖືກລາຍງານຢ່າງເປັນປົກກະຕິ ໃຫ້ແກ່ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຕ່າງໆ ຊຶ່ງລວມທັງພາກລັດຖະບານ, ອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນ, ອົງການຈັດຕັ້ງທາງສັງຄົມ ແລະ ພາກເອກະຊົນ.

ການພັດທະນາກອບ MEL ດັ່ງກ່າວນີ້ ແມ່ນຈະຊ່ວຍຊຸກຍູ້ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຄວາມຄືບໜ້າ ຂອງວຽກງານການປັບຕົວໃນລະດັບຊາດ ໂດຍສະເພາະຈະປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການລາຍງານຄວາມຄືບໜ້າໃຫ້ແກ່ການບັນລຸ ເປົ້າໝາຍການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ, ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ 5 ປີ ຄັ້ງທີ 9 (2021-2025), ແຜນງານແຫ່ງຊາດການປະກອບສ່ວນແກ້ໄຂບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ (NDC) ແລະ ຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດ ວ່າດ້ວຍການແກ້ໄຂບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປັບຕົວ (NAP). ກອບ MEL ຂອງແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປັບຕົວ ຍັງຈະປະກອບສ່ວນການລາຍງານຄວາມຄືບໜ້າໃຫ້ແກ່ ກະຊວງການເງິນ ໃນນາມທີ່ເປັນກະຊວງຫຼັກ ທີ່ຮັບຜິດຊອບວຽກງານການຕິດຕາມ ແລະ ລາຍງານ ຄວາມຄືບໜ້າການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການລົງທຶນຕ່າງໆ ໃຫ້ແກ່ລັດຖະບານ. ເຖິງແນວໃດກໍ່ຕາມ, ການສ້າງຄວາມອາດສາມາດໃນຂັ້ນຕ່າງໆ ໃຫ້ແກ່ອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂອງພາກລັດ ແມ່ນມີຄວາມຈຳເປັນ ແລະ ຕ້ອງການ ຕໍ່ກັບວຽກງານການຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການ ຊຶ່ງລວມທັງການພັດທະນາກົນໄກການຕິດຕາມ-ລາຍງານ ທີ່ເປັນເອກະພາບ ແລະ ຄວາມສາມາດໃນການເກັບກຳຂໍ້ມູນຈາກຂະແໜງການຕ່າງໆ ໃນແຕ່ລະຂັ້ນ.

2) ອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຕໍ່ກັບການຕິດຕາມ ແລະ ການລາຍງານ ແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປັບຕົວ

ກອບ MEL ສໍາລັບແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປັບຕົວ ຄາດວ່າຈະຊ່ວຍຊຸກຍູ້ສິ່ງເສີມການລາຍງານຄວາມຄືບໜ້າຂອງວຽກງານການປັບຕົວ ຂອງບັນດາກະຊວງຕ່າງໆ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເປັນຕົ້ນ: ກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ກະຊວງໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ, ກະຊວງອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າ, ກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ, ກະຊວງສາທາລະນະສຸກ, ກະຊວງວັດທະນະທຳ ແລະ ການທ່ອງທ່ຽວ, ແລະ ກະຊວງແຮງງານ ແລະ ສະຫວັດດີການສັງຄົມ.

ກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ຮັບຜິດຊອບຕໍ່ກັບການລາຍງານຄວາມຄືບໜ້າ ແລະ ການປະສານງານວຽກງານການປັບຕົວ ຮ່ວມກັບບັນດາກະຊວງຕ່າງໆ ແລະ ຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາທັງໃນລະດັບຊາດ ແລະ ອົງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ ພ້ອມທັງມີພາລະບົດບາດ ໃນການປັບປຸງນະໂຍບາຍ ແລະ ລະບຽບການຄຸ້ມຄອງການຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນກິດຈະກຳການປັບຕົວ. ນອກນັ້ນ, ກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ຍັງຮັບຜິດຊອບໃນການສ້າງຄວາມອາດສາມາດດ້ານການຕິດຕາມ ແລະ ລາຍງານຄວາມຄືບໜ້າ ຕໍ່ກັບວຽກງານການປັບຕົວ ໃຫ້ແກ່ອົງການປົກຄອງຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ. ກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ຍັງມີພາລະບົດບາດໃນການປະສານງານ ວຽກງານ MEL ຂອງກິດຈະກຳການປັບຕົວ ທີ່ນອນໃນແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປັບຕົວ ຮ່ວມກັບກະຊວງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນ.

ພາຍໃຕ້ ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ກົມສິ່ງແວດລ້ອມ ເປັນຈຸດປະສານງານຮ່ວມກັບບັນດາກົມ-ກອງຂອງກະຊວງຕ່າງໆ. ໃນຂະນະດຽວກັນ, ບັນດາກົມ-ກອງ ໃນກະຊວງຕ່າງໆ ສະໜອງຂໍ້ມູນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ຄວາມຄືບໜ້າຂອງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການຂອງຕົນໃຫ້ແກ່ ກົມສິ່ງແວດລ້ອມ. ຈຸດປະສານງານຂອງຂະແໜງການຍັງໄດ້ຮັບການສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນຈາກບັນດາກົມ-ກອງ ຂອງກະຊວງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເພື່ອລາຍງານຄວາມຄືບໜ້າ ໃຫ້ແກ່ ກົມສິ່ງແວດລ້ອມ ໃນນາມທີ່ຮັບຜິດຊອບສັງລວມຂໍ້ມູນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານການປັບຕົວ ໃຫ້ແກ່ ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ກໍ່ຄືລັດຖະບານ. ຈຸດປະສານງານ ຂອງການຕິດຕາມ ແລະ ລາຍງານ ແຜນງານແຫ່ງຊາດການປັບຕົວໄດ້ຖືກແຕ່ງຕັ້ງຈາກກົມ-ກອງ ຕ່າງໆ ຂອງກະຊວງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເປັນຕົ້ນ: ກົມແຜນການ ແລະ ການຮ່ວມມື, ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ; ກົມແຜນການ ແລະ ການເງິນ, ກະຊວງໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ ແລະ ອື່ນໆ. ໃນຂັ້ນແຂວງ, ພະແນກກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມແຂວງ ເປັນຈຸດປະສານງານໃນການລາຍງານຄວາມຄືບໜ້າການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານການປັບຕົວ ກໍ່ຄືແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປັບຕົວ ໃນຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ ໃຫ້ແກ່ ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ.

3) ລະບົບການລາຍງານຄວາມຄືບໜ້າການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນງານແຫ່ງຊາດການປັບຕົວ ໃນລະດັບຊາດ

ການຕິດຕາມ ແລະ ການລາຍງານຄວາມຄືບໜ້າການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປັບຕົວ ແມ່ນໄດ້ພັດທະນາກອບການຕິດຕາມ, ປະເມີນຜົນ ແລະ ການຮຽນຮູ້ (MEL) ສໍາລັບ ສປປ ລາວ ໂດຍມີຄວາມສອດຄ່ອງກັບບົດແນະນໍາ ຂອງອົງການສະຫະປະຊາຊາດດ້ານການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຊຶ່ງ ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ມີໜ້າທີ່ທົບທວນ ແລະ ກະກຽມບົດລາຍງານຄວາມຄືບໜ້າການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຢ່າງເປັນບົກກະຕິ ພ້ອມທັງປະສານສົມທົບກັບບັນດາກະຊວງຕ່າງໆ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ, ຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ, ອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນ ແລະ ພາກສ່ວນອື່ນໆ. ຂັ້ນຕອນການຕິດຕາມ ແລະ ການລາຍງານ ລວມທັງການທົບທວນຄວາມຄືບໜ້າ ຜົນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປັບຕົວ ມີດັ່ງລຸ່ມນີ້:

- ຜົນສໍາເລັດ ຂອງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດມາດຕະການປັບຕົວ ຂອງຂະແໜງການຕ່າງໆ ລວມທັງຄວາມຄືບໜ້າໃນການເຊື່ອມສານ ເອົາແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປັບຕົວ ເຂົ້າໃນແຜນງານ ຂອງຂະແໜງການທັງຂັ້ນສູນກາງ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ;
- ການຮ່ວມມືໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປັບຕົວ ຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ, ສູນກາງ, ພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ;
- ການສ້າງ ແລະ ທົບທວນລະບົບການຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນ ໃນຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ, ສູນກາງ ແລະ ຂະແໜງການ;
- ການພັດທະນາຕົວຊີ້ບອກ, ຄາດໝາຍ ແລະ ວິທີການຢັ້ງຢືນ ທີ່ຕິດພັນກັບການປັບຕົວ ລວມທັງການກະກຽມເອກະສານ ບົດແນະນໍາວິຊາການອື່ນໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ;
- ການພັດທະນາຄູ່ມື-ບົດແນະນໍາ ແລະ ສະໜອງການຝຶກອົບຮົມ ກ່ຽວກັບການຕິດຕາມ ແລະ ລາຍງານຜົນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປັບຕົວ;
- ສ້າງບົດແນະນໍາສໍາລັບ ການເຊື່ອມສານແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປັບຕົວ ເຂົ້າໃນແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ລວມທັງ ແຜນພັດທະນາ ແລະ ແຜນຍຸດທະສາດ ຂອງຂະແໜງການຂັ້ນສູນກາງ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ;
- ຂໍ້ສະເໜີແນະ ແລະ ບົດຮຽນທີ່ຖອດຖອນໄດ້ ເພື່ອປັບປຸງແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປັບຕົວ ສະບັບຕໍ່ໄປ ລວມທັງຄວາມຕ້ອງການ ແລະ ການໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນດ້ານການເງິນ, ການຖ່າຍທອດເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ການສ້າງຄວາມສາມາດດ້ານການປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ.

ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ຈະເປັນຜູ້ທົບທວນ ແລະ ກະກຽມບົດລາຍງານ ປະຈຳປີ ກ່ຽວກັບ ຄວາມຄືບໜ້າການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ຊຶ່ງຈະເລີ່ມໃນປີ 2025. ການທົບທວນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນງານການປັບຕົວກາງສະໄໝຈະດໍາເນີນໃນປີ 2028. ການທົບທວນໄລຍະສຸດທ້າຍຈະດໍາເນີນໃນປີ 2031. ຊຶ່ງການທົບທວນໄລຍະສຸດທ້າຍ ຈະເປັນຂໍ້ມູນພື້ນຖານໃຫ້ແກ່ ການປັບປຸງແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປັບຕົວ ສະບັບຕໍ່ໄປ. ໃນການທົບທວນດັ່ງກ່າວ, ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ຈະໄດ້ປະສານສົມທົບຢ່າງໃກ້ສືດກັບ ກະຊວງການເງິນ, ບັນດາຂະແໜງການທັງໃນລະດັບສູນກາງ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ, ຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນຕ່າງໆ. ການປະເມີນຜົນໄລຍະສຸດທ້າຍ ຈະປະກອບດ້ວຍ ການປະເມີນປະສິດທິພາບ, ປະສິດທິຜົນ, ຄວາມສອດຄ່ອງ ແລະ ຜົນສໍາເລັດຂອງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນງານສະບັບນີ້ ກໍ່ຄືການຢັ້ງຢືນຄືນຄວາມຄືບໜ້າ ແລະ ຜົນສໍາເລັດຂອງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແຜນການດັ່ງກ່າວ ຂອງບັນດາຂະແໜງການ ທັງໃນຂັ້ນສູນກາງ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ.

4) ການລາຍງານຄວາມຄືບໜ້າການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນງານແຫ່ງຊາດການປັບຕົວ ໃນລະດັບສາກົນ

ການພັດທະນາກອບ MEL ສໍາລັບແຜນງານແຫ່ງຊາດການປັບຕົວ ຍັງໄດ້ຊຸກຍູ້ການລາຍງານຄວາມຄືບໜ້າການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານການປັບຕົວໃຫ້ອົງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ໃນລະດັບສາກົນ. ຊຶ່ງການຕິດຕາມ ແລະ ການລາຍງານຄວາມຄືບໜ້າ ວຽກງານການປັບຕົວ ແມ່ນເປັນພັນທະໜຶ່ງ ທີ່ສໍາຄັນ ທີ່ນອນພາຍໃຕ້ສັນຍາປາຣີ ວ່າດ້ວຍວຽກງານການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ. ນອກນັ້ນ, ການລາຍງານຄວາມຄືບໜ້າ ແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປັບຕົວ ຜ່ານກອບ MEL ແມ່ນຍັງປະກອບສ່ວນການບັນລຸເປົ້າໝາຍໄລຍະຍາວ ຂອງສັນຍາປາຣີ ວ່າດ້ວຍວຽກງານການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ.

ສໍາລັບ ສປປ ລາວ ການລາຍງານຄວາມຄືບໜ້າ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານການປັບຕົວ ກໍ່ຄືແຜນງານແຫ່ງຊາດການປັບຕົວ ຂອງປະເທດ ຕໍ່ກັບອົງການສະຫະປະຊາຊາດດ້ານການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ (UNFCCC) ສາມາດດໍາເນີນຜ່ານເຄື່ອງມືການລາຍງານ ແລະ ບົດການສື່ສານ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານການປັບຕົວ ຂອງແຕ່ລະປະເທດ ທີ່ນອນພາຍໃຕ້ສັນຍາປາຣີ ປະກອບມີ:

- ບົດລາຍງານຄວາມໂປ່ງໃສທຸກສອງປີ (BTR): ປະເທດຕ່າງໆ ລວມທັງ ສປປ ລາວ ຕ້ອງກະກຽມ ແລະ ນໍາສົ່ງບົດລາຍງານດັ່ງກ່າວນີ້ ທຸກໆ 2 ປີ. ບົດລາຍງານ BTR ແມ່ນປະກອບມີພາກຕ່າງໆ ທີ່ສໍາຄັນ ຊຶ່ງລວມທັງພາກທີ່ກ່ຽວກັບການລາຍງານຄວາມຄືບໜ້າການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານການປັບຕົວ.
- ບົດລາຍງານການສື່ສານ ວຽກງານການປັບຕົວ (Adaptation Communication): ສປປ ລາວ ສາມາດເລືອກລາຍງານ ແລະ ສື່ສານຄວາມຄືບໜ້າການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານການປັບຕົວ ຂອງປະເທດ ຜ່ານການພັດທະນາບົດລາຍງານດັ່ງກ່າວນີ້.
- ບົດລາຍງານການສື່ສານແຫ່ງຊາດ ວຽກງານການຫຼຸດຜ່ອນ (National Communication): ສປປ ລາວ ໄດ້ມີການພັດທະນາບົດລາຍງານການສື່ສານແຫ່ງຊາດ ທຸກໆ 4 ປີ. ບົດລາຍງານດັ່ງກ່າວນີ້ ປະກອບມີຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບວຽກງານການປ່ອຍ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນທາດອາຍເຮືອນແກ້ວ. ນອກນັ້ນ, ບົດລາຍງານນີ້ ຍັງກວມເອົາການລາຍງານການປະເມີນຄວາມສ່ຽງ ແລະ ຄວາມບອບບາງ ແລະ ການດໍາເນີນວຽກງານການປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ເຂົ້າໃນບົດສື່ສານນີ້. ປະຈຸບັນ ສປປ ລາວ ໄດ້ນໍາສົ່ງບົດລາຍງານການສື່ສານແຫ່ງຊາດ ສະບັບທີ 3 ໃນປີ 2022 ຜ່ານມາ.

ນອກຈາກນັ້ນ, ສປປ ລາວ ຍັງສາມາດລາຍງານ ແລະ ສື່ສານຄວາມຄືບໜ້າການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານການປັບຕົວ ແລະ ແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປັບຕົວ ຜ່ານກອບ UAE Framework for Global Climate Resilience (UAE FGCR) ທີ່ໄດ້ຮັບສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນໃນປີ 2023. ຈຸດປະສົງຂອງກອບ UAE FGCR ແມ່ນຊຸກຍູ້ຄວາມພະຍາຍາມໃນການລາຍງານຄວາມຄືບໜ້າການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານການປັບຕົວ ເພື່ອປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການເສີມສ້າງຄວາມອາດສາມາດໃນການປັບຕົວ, ຮັບປະກັນສະຫວັດດີພາບ ແລະ ປົກປ້ອງຊີວິດການເປັນຢູ່ ຂອງປະຊາຄົມໂລກ ໄປຄຽງຄູ່ກັບການພັດທະນາເສດຖະກິດ ແລະ ປົກປັກຮັກສາ ແລະ ພື້ນຟູທໍາມະຊາດ ກໍ່ຄືການເຮັດບັນລຸເປົ້າໝາຍການຈໍາກັດການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງອຸນຫະພູມໂລກ ຕາມທີ່ໄດ້ກໍານົດໄວ້ໃນສັນຍາປາຣີ ວ່າດ້ວຍວຽກງານການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ.

ເອກະສານອ້າງອີງ

- Beech, Hannah. (2019). 'Our River Was Like a God': How Dams and China's Might Imperil the Mekong. New York Times. October 12, 2019. <https://www.nytimes.com/2019/10/12/world/asia/mekong-river-dams-china.html>
- Bosoni, N., Epprecht, M., & Hayward, D. (2018). Urbanization processes in the Lao PDR: Processes, challenges and opportunities. Centre for Development and Environment (CDE) <https://laofab.org/document/view/4166>
- Brown, P. R., Afroz, S., Chialue, L., Chiranjeevi, T., El, S. Williams, L. J. (2018). Constraints to the capacity of smallholder farming households to adapt to climate change in South and Southeast Asia. Climate and Development, 0(0), 1–18: <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/17565529.2018.1442798>
- Evers, J & Phathirana, A (2018). Adaptation to climate change in the Mekong River Basin: Introduction to the special issue.
- Liu, J., Chen, D., Mao, G., Irannezhad, M., Pokhrel, Y (2020). Past and Future Changes in Climate and Water Resources in the Lancang-Mekong River Basin: Current Understanding and Future Research Directions, a). School of Environmental Science and Engineering, Southern University of Science and Technology, Shenzhen 518055, China b). Regional Climate Group, Department of Earth Science, University of Gothenburg 40530, Sweden C). Department of Civil and Environmental Engineering Michigan State University, East Lansing MI 48824, USA.
- Paltan, H., Allen, M., Hausteine, K., Fuldauer, L., & Dadson, S. (2018). Global implications of 1.5C and 2C warmer worlds on extreme river flows Global implications of 1.5C and 2C warmer worlds on extreme river flows. Environmental Research Letters, 13. <https://doi.org/10.1088/1748-9326/aad985>.
- Rasanen, T. A., Lindgren, V., Guillaume, J. H. A., Buckley, B. M., & Kumm, M. (2016). On the spatial and temporal variability of ENSO precipitation and drought teleconnection in mainland Southeast Asia. Climate of the Past, 12(9), 1889–1905. URL: <https://www.clim-past.net/12/1889/2016/cp-12-1889-2016.pdf>
- Russell, A., Foppes, J., Behr, D., Ketphanh, S., Rafanoharana, S. (2015). How Forests Enhance Resilience to Climate Change: The Case of Smallholder Agriculture in Lao PDR. Washington DC: Program on Forests (PROFOR).
- Scheuchard, R & Nelson, J (2010). Adapting to climate change: A guide for the Mining Industry.
- Somphone, K., Xayviliya, O (2017). Climate change and groundwater resource in Lao PRD. Division of Groundwater, Department of Water Resource, MoNRE, Vientiane Capital, Lao PDR
- Shrestha, B., Babel, M.S., Maskey, S., Griensven, A.V., Uhlenbrook, S., Green, A. and Akkharath, I. (2013). Impact of climate change on sediment yield in the Mekong River Basin: a case study of the Nam Ou Basin, Lao PDR. Hydrology and Earth System Sciences, 17(1), pp.1–20. URL: <https://www.hydrol-earth-syst-sci.net/17/1/2013/hess-17-1-2013.pdf>
- Sutton, William R., Jitendra P. Srivastava, Mark Rosegrant, and Jawoo Koo, and Ricky Robertson, 'Striking a Balance: Managing El Niño and La Niña in Lao PDR's Agriculture', 2019
- Thirumalai, K., DiNezio, P. N., Okumura, Y., & Deser, C. (2017). Extreme temperatures in Southeast Asia caused by El Niño and worsened by global warming. Nature Communications, 8, 15531. P. 6, a
- Yun, K.S., Yeh, S.W. and Ha, K.J. (2016). Inter-El Niño variability in CMIP5 models: Model deficiencies and future changes.
- Zachariah, M; Vautard, R; Chaithra, S T; Kimutai, J; Arulalan, T; AchutaRao, K; Barnes, C; Singh, R; Vahlberg, M; Arrighi, J; Raju, E; Sharma, U; Ogra, A; Vaddhanaphuti, C; Bahinipati, C S; Tschakert, P; Chandrasekaran, R; Pereira, C; Mondal, A; Schwingshackl, C; Philip, S; Otto, FEL (2023). "Extreme humid heat in South and Southeast Asia in April 2023, largely driven by climate change, detrimental to vulnerable and disadvantaged communities"

ນິຕິກຳ:

- 1) ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ (ສະບັບປັບປຸງ), ເລກທີ 041/ສພຊ, ວັນທີ 18 ທັນວາ 2012;
- 2) ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍອຸຕຸນິຍົມ ແລະ ອຸທິກກະສາດ, ເລກທີ 36/ສພຊ, ວັນທີ 13 ພະຈິກ 2017;
- 3) ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍທີ່ດິນ (ສະບັບປັບປຸງ), ເລກທີ. 14/ສພຊ, ວັນທີ 21 ມິຖຸນາ 2019;
- 4) ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍນ້ຳ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ, ເລກທີ. 010/ສພຊ, ວັນທີ 11 ພຶດສະພາ 2017;
- 5) ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍປ່າໄມ້, ເລກທີ. 64/ສພຊ, ວັນທີ 13 ມິຖຸນາ 2019;
- 6) ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການຄຸ້ມຄອງໄພພິບັດ, ເລກທີ. 15/ສພຊ, ວັນທີ 24 ມິຖຸນາ 2019;
- 7) ລັດຖະທຳມະນູນແຫ່ງ ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນ ລາວ, 1991;
- 8) ລັດຖະທຳມະນູນແຫ່ງ ສປປ ລາວ, 2015 (ສະບັບປັບປຸງ);
- 9) ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ, ວັນທີ 23 ຕຸລາ 2003;
- 10) ດຳລັດ ວ່າດ້ວຍການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ , ສະບັບເລກທີ 321/ລບ, ວັນທີ 18 ກັນຍາ 2019;

ສິນທິສັນຍາສາກົນ:

- 1) ສິນທິສັນຍາສະຫະປະຊາຊາດວ່າດ້ວຍການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ (UNFCCC) (1992);
- 2) ສິນທິສັນຍາສະຫະປະຊາຊາດວ່າດ້ວຍຄວາມຫຼາກຫຼາຍທາງຊີວະນານາພັນ (UNCBD) (1992);
- 3) ສິນທິສັນຍາສະຫະປະຊາຊາດວ່າດ້ວຍການຕ້ານການກາຍເປັນທະເລຊາຍ (UNCCD) (1992);
- 4) ອະນຸສັນຍາກຽວໂຕ (KP) (2003);
- 5) ສັນຍາປາຣີ (PA) (2015);
- 6) ເປົ້າໝາຍການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ (2015);
- 7) ອະນຸສັນຍາມົງເຣອານ (Montreal Protocol) ວ່າດ້ວຍ ສານເຄມີທີ່ທຳລາຍຊັ້ນໂອໂຊນ (1989) ຫຼື / ແລະ ການປັບປຸງເພີ່ມເຕີມ ກິກາລີ (Kigali Amendment) ທີ່ມີຕໍ່ ອະນຸສັນຍາມົງເຣອານ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນການນຳໃຊ້ ແລະ ການຜະລິດສານເຄມີໄຮໂດຣໄຟລອໂຮກາບອນ (HFCs) (2016);
- 8) ຂໍ້ຕົກລົງ A38-18 ແລະ A40-18 ຂອງອົງການພົນລະເຮືອນລະຫວ່າງປະເທດ (ICAO) ວ່າດ້ວຍສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ (2013);
- 9) ຄຳຖະແຫຼງການຮ່ວມ ຂອງອາຊຽນວ່າດ້ວຍການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ (2019);

ນະໂຍບາຍ, ຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນງານ:

- 1) ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ຄັ້ງທີ VIII, 2016-2020;
- 2) ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ຄັ້ງທີ IX, 2020-2025;
- 3) ແຜນງານແຫ່ງຊາດ ປະກອບສ່ວນແກ້ໄຂ ບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຄັ້ງທີ 1 (2015) ແລະ ຄັ້ງທີ 2 (2020);
- 4) ຍຸດທະສາດການຄຸ້ມຄອງ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແຫ່ງຊາດ (2010);
- 5) ຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດວ່າດ້ວຍການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ (2023) - ສະບັບປັບປຸງ;
- 6) ແຜນການເຄື່ອນໄຫວກ່ຽວກັບ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ 2013-2020 (2013);
- 7) ຍຸດທະສາດວ່າດ້ວຍການພັດທະນາກະສິກຳ ຮອດປີ 2025 ແລະ ວິໄສທັດ ຮອດປີ 2030;
- 8) ຍຸດທະສາດປ່າໄມ້ ຮອດປີ 2020 (2005);
- 9) ຍຸດທະສາດປ່າໄມ້ ແຕ່ນີ້ຮອດປີ 2035 ແລະ ວິໄສທັດ ຮອດປີ 2050 ຂອງ ສປປ ລາວ (2022);
- 10) ຍຸດທະສາດການພັດທະນາພະລັງງານທົດແທນ ຂອງ ສປປ ລາວ (2011);
- 11) ແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດແຫ່ງຊາດ (2009);
- 12) ວິໄສທັດ ຮອດປີ 2040 ແລະ ຍຸດທະສາດການຄຸ້ມຄອງນ້ຳ, ການນຳໃຊ້ນ້ຳ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ແຫ່ງຊາດຮອດປີ 2030 (2023);
- 13) ແຜນແມ່ບົດການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ (2018);
- 14) ຍຸດທະສາດການຫຼຸດຜ່ອນການປ່ອຍທາດອາຍເຮືອນແກ້ວຈາກການທຳລາຍປ່າໄມ້ ແລະ ການເສື່ອມໂຊມຂອງປ່າໄມ້ 2021 (REDD+);
- 15) ຍຸດທະສາດການພັດທະນາອ່າງໂຕ່ງ 2021 – 2030 ແລະ ຍຸດທະສາດຄະນະກຳມະການແມ່ນ້ຳ ຂອງ 2021 – 2025 (2021);
- 16) ຍຸດທະສາດການປັບຕົວຕໍ່ກັບ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຂອງແມ່ນ້ຳ ຂອງ ແລະ ແຜນການ ເຄື່ອນໄຫວ (2017);
- 17) ແຜນຄຸ້ມຄອງອ່າງໂຕ່ງນ້ຳຈຸ້ມ, ແຜນຄຸ້ມຄອງອ່າງໂຕ່ງນ້ຳອຸ, ແຜນຄຸ້ມຄອງອ່າງໂຕ່ງເທີນ - ນ້ຳກະດິງ (2022);
- 18) ຮ່າງຍຸດທະສາດການຄຸ້ມຄອງ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ປີ 2023;
- 19) ຍຸດທະສາດການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພພິບັດແຫ່ງຊາດ ຮອດປີ 2030;
- 20) ຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດການຫຼຸດຜ່ອນ ການປ່ອຍທາດອາຍເຮືອນແກ້ວຈາກການທຳລາຍປ່າໄມ້ ແລະ ການເສື່ອມໂຊມຂອງປ່າໄມ້ (NRS) ຮອດປີ 2025 ແລະ ວິໄສທັດ 2030;
- 21) ແຜນແມ່ບົດແຫ່ງຊາດສຳລັບການຈັດສັນທີ່ດິນ;
- 22) ຍຸດທະສາດການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ 2016-2025 ແລະ ວິໄສທັດ 2030;
- 23) ຍຸດທະສາດການເຕີບໂຕສີຂຽວແຫ່ງຊາດ ຮອດປີ 2030: ກະຊວງການເງິນ;
- 24) ຮ່າງຍຸດທະສາດການວາງແຜນຜັງເມືອງ ແລະ ຕົວເມືອງ (2023);
- 25) ແຜນງານແຫ່ງຊາດປະກອບສ່ວນແກ້ໄຂບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ (NDC) (2021);
- 26) ADB, 2019. ຍຸດທະສາດການປະເມີນຜົນຂະແໜງການພະລັງງານ ແລະ ທິດທາງແຜນການ ສຳລັບ ສປປ ລາວ;
- 27) MAF, 2015. ຍຸດທະສາດພັດທະນາກະສິກຳ ຮອດປີ 2025 ແລະ ຍຸດທະສາດຮອດປີ 2030 ຂອງ ສປປ ລາວ;

- 28) MAF, 2021. ແຜນພັດທະນາກະສິກໍາ, ປ່າໄມ້ ແລະ ພັດທະນາຊຸມນະບົດ 5 ປີ, ຄັ້ງທີ IX (2021-2025), ຂອງ ສປປ ລາວ;
- 29) MAP, 2016. ຍຸດທະສາດ ICT ສໍາລັບ ກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ 2025;
- 30) MAP, 2022. ແຜນການເຄື່ອນໄຫວສໍາລັບການຄຸ້ມຄອງໄຟພິບັດ ໃນຂະແໜງກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້, (2021-2025), ຂອງ ສປປ ລາວ;
- 31) Map, 2021. ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍປ່າໄມ້, ກົມປ່າໄມ້, ກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ສປປ ລາວ;
- 32) MAP, 2021. ຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດການຫຼຸດຜ່ອນການປ່ອຍທາດອາຍເຮືອນແກ້ວ ຈາກການທໍາລາຍປ່າໄມ້ ແລະ ການເສື່ອມໂຊມ ຂອງປ່າໄມ້ 2021, ກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ສປປ ລາວ;
- 33) MAP, 2021. ຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດການຫຼຸດຜ່ອນການປ່ອຍທາດອາຍເຮືອນແກ້ວ ຈາກການທໍາລາຍປ່າໄມ້ ແລະ ການເສື່ອມໂຊມ ຂອງປ່າໄມ້ 2021,, ກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ສປປ ລາວ;
- 34) MAF, 2022. ແຜນຍຸດທະສາດການຄຸ້ມຄອງກະສິກໍາ ແລະ ທີ່ດິນ ແຕ່ນີ້ຮອດປີ 2030 ແລະ ວິໄສທັດແຕ່ນີ້ຮອດປີ 2040;
- 35) MEM, 2018. ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການຊຸດຄົ້ນບໍ່ແຮ່, ກະຊວງພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່, ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ສປປ ລາວ;
- 36) MEM, 2023. ແຜນພັດທະນາພະລັງງານແລະບໍ່ແຮ່ ຄັ້ງທີ 9 ໃນອີກ 5 ປີຂ້າງໜ້າ (2021-2025), ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ສປປ ລາວ;
- 37) MOH, 2019. ຍຸດທະສາດການປັບຕົວກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ສາທາລະນະສຸກ 2018– 2025 ແລະ ແຜນການເຄື່ອນໄຫວ 2018-2020, ກະຊວງສາທາລະນະສຸກ, ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ສປປ ລາວ;
- 38) MoES, 2020. ແຜນພັດທະນາຂະແໜງການສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ 2021-2025, ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ສປປ ລາວ;
- 39) MICT, 2021. ທິດທາງແຜນການຟື້ນຟູການທ່ອງທ່ຽວຫຼັງ ໂຄວິດ 19 ຂອງ ສປປ ລາວ 2021-2025;
- 40) ສະພາແຫ່ງຊາດ, 2019. ກົດໝາຍທີ່ດິນ, ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ສປປ ລາວ;
- 41) ສະພາແຫ່ງຊາດ, 2019. ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍສັດລ້ຽງ, ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ສປປ ລາວ;
- 42) ສະພາແຫ່ງຊາດ, 2017. ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການວາງແຜນຜັງເມືອງ, ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ສປປ ລາວ;
- 43) ສະພາແຫ່ງຊາດ, 2017. ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍໄຟຟ້າ, ສປປ ລາວ;
- 44) ສະພາແຫ່ງຊາດ, 2011. ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍອະນາໄມ, ປ້ອງກັນພະຍາດ ແລະ ສົ່ງເສີມສຸຂະພາບ, ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ສປປ ລາວ;
- 45) PWT, 2010. ຍຸດທະສາດພັດທະນາການຂົນສົ່ງແບບຍືນຍົງ, ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ສປປ ລາວ;
- 46) PWT, 2022. ວິໄສທັດຮອດປີ 2035 ແລະ ຍຸດທະສາດການພັດທະນາເຄຫາສະຖານ ແລະ ຕົວເມືອງ ໄລຍະ 9 ປີ (2022 - 2030) ແລະ ແຜນພັດທະນາໄລຍະ 4 ປີ (2022 - 2025), ກົມເຄຫາສະຖານ ແລະ ການວາງແຜນ, ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ສປປ ລາວ;
- 47) PWT, 2022. ວິໄສທັດຮອດປີ 2035, ຍຸດທະສາດພັດທະນານໍ້າປະປາ ແລະ ສຸຂະອະນາໄມ ໃນໄລຍະ 9 ປີ (2022 - 2030) ແລະ ແຜນພັດທະນາໄລຍະ 4 ປີ (2022 - 2025);
- 48) PM, 2021. ມະຕິຕົກລົງຮັບຮອງ ແລະ ປະກາດໃຊ້ການນໍາໃຊ້ລົດໄຟຟ້າ ໃນ ສປປ ລາວ;
- 49) PM, 2018. ຍຸດທະສາດການເຕີບໂຕສີຂຽວແຫ່ງຊາດ ຂອງ ສປປ ລາວ ຮອດ 2030, ສປປ ລາວ;
- 50) MAF, 2021. ແຜນພັດທະນາຂະແໜງການກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ໄລຍະ 5 ປີ (2021-2025);
- 51) ແຜນປະຕິບັດງານ ສໍາລັບ ການຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງໄຟພິບັດ ໃນຂະແໜງກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ (2022-2025);
- 52) MPWT, 2021. ແຜນພັດທະນາຂະແໜງການໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ ໄລຍະ 5 ປີ (2021-2025);
- 53) MPWT, 2023. ຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດດ້ານເຄຫາ ແລະ ຜັງເມືອງ 2022-2030 ແລະ ວິໄສທັດຮອດປີ 2030;
- 54) MONRE, 2021. ແຜນພັດທະນາຂະແໜງຊັບພະຍາກອນທໍາມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ໄລຍະ 5 ປີ (2021-2025);
- 55) MES. 2021. ແຜນພັດທະນາຂະແໜງການສຶກສາ ແລະ ກິລາ ໄລຍະ 5 ປີ (2021-2025);
- 56) MONRE, 2018. ຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດກ່ຽວກັບການສຶກສາ ແລະ ການຮັບຮູ້ດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ (2018–2025) ແລະ ວິໄສທັດຮອດ 2030;
- 57) MONRE, 2021. ແຜນພັດທະນາຂະແໜງຊັບພະຍາກອນທໍາມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ໄລຍະ 5 ປີ (2021-2025);
- 58) MICT, 2017. ບົດລາຍງານສະຖິຕິດ້ານການທ່ອງທ່ຽວ ໃນ ສປປ ລາວ 2017;

ບົດຄົ້ນຄວ້າ, ບົດລາຍງານ ແລະ ອື່ນໆ:

- 1) ຄະນະກຳມະການສາກົນວ່າດ້ວຍການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ (IPCC), 2018. ບົດຄັດຫຍໍ້ສຳລັບຜູ້ນຳ. In V. Masson-Delmotte et al., eds. ການເພີ່ມຂຶ້ນ ຂອງອຸນຫະພູມສະເລ່ຍ ຂອງໂລກ 1.5°C: ບົດລາຍງານພິເສດ ຂອງ IPCC;
- 2) ລັດຖະບານ ແຫ່ງ ສປປ ລາວ, 2019. ບົດລາຍງານການປະເມີນຜົນພາຍຫຼັງໄພພິບັດ: ນ້ຳຖ້ວມໃນປີ 2018, ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ສປປ ລາວ ;
- 3) ສູນສະຖິຕິແຫ່ງຊາດ, 2015. ປຶ້ມສະຖິຕິປະຈຳປີ 2015. ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ;
- 4) ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ບົດລາຍງານກ່ຽວກັບການສຳຫຼວດການປົກຄຸມຂອງປ່າໄມ້ ໃນປີ 2015 ແລະ 2019, ເດືອນມັງກອນ 2021;
- 5) ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດການຫຼຸດຜ່ອນການປ່ອຍທາດອາຍເຮືອນແກ້ວ ຈາກການ ທຳລາຍປ່າໄມ້ ແລະ ການເສື່ອມໂຊມ ຂອງປ່າໄມ້ 2021;
- 6) ລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວ. ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, 2018. ລະດັບການປ່ອຍອ້າງອີງພາກປ່າໄມ້ ແລະ ລະດັບອ້າງອີງພາກປ່າໄມ້ (FREL/FRL) ຂອງ ສປປ ລາວ ສຳລັບລາຍຈ່າຍໃນ REDD+ ພາຍໃຕ້ UNFCCC. ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ. https://redd.unfccc.int/files/2018_frel_submission_laopdr.pdf
- 7) ລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວ, ກະຊວງພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່ ແລະ ສະຖານບັນຄົ້ນຄວ້າເສດຖະກິດ ສຳລັບ ອາຊຽນ ແລະ ອາເວັນອອກ, (ERIA). 2020. ແນວໂນ້ມພະລັງງານ ສປປ ລາວ: ຈາກາຕາ: ERIA. <https://www.eria.org/uploads/media/Research-Project-Report/Lao-Energy-Outlook-2020/Lao-PDR-Energy-Outlook-2020.pdf>;
- 8) ກະຊວງພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່. 2018. ສະຖິຕິດ້ານພະລັງງານ ຂອງ ສປປ ລາວ ປີ 2018;
- 9) ກະຊວງພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່. ການປັບປຸງແຫຼ່ງຂໍ້ມູນດ້ານການຜະລິດພະລັງງານໄຟຟ້າ 2022;
- 10) ກະຊວງພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່. ບົດລາຍງານຜົນສຳເລັດກ່ຽວກັບແຜນພັດທະນາ 5 ປີ ຂອງຂະແໜງການພະລັງງານ ແລະບໍ່ແຮ່ ຄັ້ງທີ 8 (2016 – 2020) ແລະ ແຜນພັດທະນາ 5 ປີ ຂອງຂະແໜງການພະລັງງານແລະບໍ່ແຮ່ ຄັ້ງທີ 9 (2021 – 2025);
- 11) ທະນາຄານໂລກ. ທະນາຄານໂລກປະຈຳ ສປປ ລາວ, ທະນາຄານພັດທະນາອາຊີ. 2017. ຍຸດທະສາດການເປັນຄູ່ຮ່ວມງານກັບປະເທດ: ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນ ລາວ, 2017–2020. ມານິລາ. <https://www.adb.org/sites/default/files/institutional-document/360121/cps-lao-2017-2020.pdf>;
- 12) ລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວ, ສູນສະຖິຕິແຫ່ງຊາດ. ລວມຍອດຜະລິດຕະພັນພາຍໃນ (ປະເມີນຄັ້ງວັນທີ 10 ມິຖຸນາ 2020). <https://Laos.lsb.gov.la/tblInfo/TblInfoList.do?rootId=2101000&menuId=2101101>;
- 13) ທະນາຄານພັດທະນາອາຊີ. 2019. ການປະເມີນຜົນ, ຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນກຳນົດທິດທາງ ຂອງຂະແໜງພະລັງງານ ສປປ ລາວ. ມານິລາ. <https://www.adb.org/sites/default/files/institutional-document/360121/cps-lao-2017-2020.pdf>;
- 14) ທະນາຄານພັດທະນາອາຊີ (ADB). ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນ ລາວ, ຕົວຊີ້ບອກຫຼັກ;
- 15) ທະນາຄານພັດທະນາອາຊີ. 2017. ຍຸດທະສາດການເປັນຄູ່ຮ່ວມງານກັບປະເທດ: ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນ ລາວ, 2017–2020. <https://www.adb.org/sites/default/files/institutional-document/360121/cps-lao-2017-2020.pdf>; ແລະທະນາຄານພັດທະນາອາຊີ. 2019. ການປະເມີນຜົນ, ຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນກຳນົດທິດທາງ ຂອງຂະແໜງພະລັງງານ ສປປ ລາວ. ມານິລາ;
- 16) ທະນາຄານພັດທະນາອາຊີ. ແນວໂນ້ມການພັດທະນາອາຊີ 2020: ແມ່ນຫຍັງຂັບເຄື່ອນນະວັດຕະກຳໃນອາຊີ, ມານິລາ;
- 17) ກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ. 2016. ບົດລາຍງານກ່ຽວກັບປະຫວັດສາດ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ, ຄວາມບອບບາງ ແລະການພະຍາກອນສຳລັບ ສປປ ລາວ. ກົມຄຸ້ມຄອງການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ, ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ;
- 18) ສູນສະຖິຕິແຫ່ງຊາດ (NSC).2018. ສະຖິຕິ ປີ 2018. ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ;
- 19) IPCC. 2014. ອາຊີ. In V.R. Barros, et al., eds. ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ 2014: ຜົນກະທົບ, ການປັບຕົວ ແລະ ຄວາມບອບບາງ. ພາກ B: ມຸມມອງພາກພື້ນ. ການປະກອບສ່ວນ ຂອງກຸ່ມທີມງານເຮັດວຽກ II ເຂົ້າໃນບົດລາຍງານການປະເມີນຜົນຄັ້ງທີ 5 ຂອງຄະນະກຳມະການສາກົນ ວ່າດ້ວຍ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ. ເຄມບຣິດຈ໌ ແລະ ນິວຢອກ: ຂ່າວມະຫາວິທະຍາໄລເຄມບຣິດຈ໌;
- 20) ບົດລາຍງານ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຂອງປະເທດສະມາຊິກອາຊຽນ, 2021;

- 21) ກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, 2022. ແຜນກຳນົດທິດທາງ NAP ສປປ ລາວ;
- 22) ອົງການກອງທຶນການເງິນສາກົນ, 2021. ຖານຂໍ້ມູນແນວໂນ້ມເສດຖະກິດໂລກ.
<https://www.imf.org/en/Countries/LAO#whatsnew>;
- 23) UNCTAD, 2021. ສະພາບການຄວາມບອບບາງ ຂອງ ສປປ ລາວ;
- 24) ທະນາຄານພັດທະນາອາຊີ, 2010. ແຈ້ງການຄວາມເປັນມາ ສຳລັບ ການປົກຄອງ ແລະ ການພັດທະນາຂີດຄວາມສາມາດໃນແຜນງານຄຸ້ມຄອງການບໍລິຫານລັດ ຂອງ ທະນາຄານພັດທະນາອາຊີ
. <https://www.adb.org/sites/default/files/linked-documents/46059-001-lao-oth-02.pdf> ;
- 25) OECD, 2017. ການທົບທວນນະໂຍບາຍການລົງທຶນ ຂອງ OECD: ສປປ ລາວ, ການເຜີຍແຜ່ ຂອງ OECD, ປາຣີ. <http://dx.doi.org/10.1787/9789264276055-en>;
- 26) ທະນາຄານພັດທະນາອາຊີ, 2021. ຖານຂໍ້ມູນຕົວຊີ້ບອກສຳຄັນ ຂອງ ສປປ ລາວ;
- 27) ທະນາຄານໂລກ, 2020. ສປປ ລາວ ໃນເວລາທີ່ມີ ພະຍາດໂຄວິດ -19. ການຕິດຕາມເສດຖະກິດ ສປປ ລາວ. ກຸ່ມທະນາຄານໂລກ, ຫ້ອງການປະຈຳ ສປປ ລາວ, ຫ້ອງການພາກພື້ນອາຊີຕາເວັນອອກສຽງໃຕ້ ແລະ ປາຊີຟິກ, ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ແລະ ວໍຊິງຕັນ ດີຊີ;
- 28) ທະນາຄານໂລກ, 2020. ໂຄວິດ -19 ສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ການເຕີບໂຕ ແລະ ໜີ້ສິນ ຂອງ ສປປ ລາວ, 2020: ບົດລາຍງານ ຂອງທະນາຄານໂລກສະບັບໃໝ່,
<https://www.worldbank.org/en/country/lao/publication/covid-19-to-impact-lao-pdr-growth-debt-in-2020-new-world-bank-report>;
- 29) ອົງການສືບຂ່າວລັບອາເມລິກາ (CIA). ປຶ້ມຄວາມຈິງ ຂອງໂລກ. ລາວ
<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/la.html>;
- 30) ກະຊວງໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ, 2017. ຮ່າງວິໄສທັດ ຮອດປີ 2030 ແລະ ຍຸດທະສາດພັດທະນາຕົວ ໄລຍະ 10 ປີ (2016-2025) ແລະ ແຜນລົງທຶນ ໄລຍະ 4 ປີ (2017-2020);
- 31) ບົດລາຍງານກ່ຽວກັບການພັດທະນາລາວ, 2014. ການຂະຫຍາຍຕົວໃນການຈັດງານທີ່ມີປະສິດທິພາບສຳລັບການເຕີບໂຕແບບຄອບຄຸມ. ທະນາຄານໂລກ;
- 32) ກອງເລຂາ SDG ແຫ່ງຊາດ, ສປປ ລາວ, 2018. ບົດລາຍງານແຫ່ງຊາດແບບສະໝັກໃຈ ກ່ຽວກັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວາລະ 2030 ສຳລັບການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ, ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, UNDP;
- 33) UN Habitat, 2016. ບົດລາຍງານກ່ຽວກັບນະຄອນໃນທົ່ວໂລກ 2016: ການຫັນເປັນຕົວເມືອງ ແລະ ການພັດທະນາ: ອະນາຄົດທີ່ຈະເກີດຂຶ້ນ. ໄນໂຣບີ. ສະຫະປະຊາຊາດ.
<https://unhabitat.org/sites/default/files/download-manager-files/WCR-2016-WEB.pdf>;
- 34) ທະນາຄານພັດທະນາອາຊີ, 2012. ການປະເມີນຜົນ, ຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນກຳນົດທິດທາງ ຂອງຂະແໜງພັດທະນາຕົວເມືອງ <https://www.adb.org/sites/default/files/institutional-document/33722/files/lao-pdr-urban-sector-assessment.pdf> ;
- 35) ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, 2016: ໂຄງການພັດທະນາພື້ນຖານໂຄງລ່າງຊົນນະບົດພາກເໜືອ: ກອບວຽກການພັດທະນາຊົນເຜົ່າ (Ethnic Groups Development Framework);
- 36) ກຸ່ມທະນາຄານໂລກ, 2017. ແຜນຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານສົ່ງເສີມບົດບາດຍິງ-ຊາຍ ສຳລັບ ສາທາລະນະລັດປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ ແຕ່ 2017 – 2021 (ພາສາອັງກິດ)
<http://documents.worldbank.org/curated/en/824181495177203647/Country-gender-action-plan-for-Lao-People-s-Democratic-Republic-for-the-period-FY2017-FY2021>;
- 37) UNDP, 2020. ບົດລາຍງານການພັດທະນາມະນຸດ 2020: ແຖວໜ້າຄົນຮຸ້ນຕໍ່ໄປ - ການພັດທະນາມະນຸດ ແລະ ຍຸກທີ່ມະນຸດມີອິດທິພົນຕໍ່ໂລກ (Anthropocene). <http://hdr.undp.org/en/content/human-development-report-2020> ;
- 38) UNDP, 2020. ສປປ ລາວ: ຕົວຊີ້ບອກດ້ານການພັດທະນາມະນຸດ.
<http://hdr.undp.org/en/countries/profiles/LAO> ;
- 39) UN, 2021. ສປປ ລາວ ໄດ້ຮັບການແນະນຳໃຫ້ຫຼຸດພື້ນຈາກການເປັນປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ໃນປີ 2026.
<https://www.un.int/lao/news/lao-pdr-recommended-graduate-2026-least-developed-country-category-extended-preparatory-period>;
- 40) ກະຊວງການເງິນ ແລະ UNDP, 2017. ບົດລາຍງານການພັດທະນາມະນຸດ: ການຫຼຸດພື້ນຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ, ວຽງຈັນ: ກະຊວງການເງິນ;
- 41) ທະນາຄານໂລກ, 2020. ຖານຂໍ້ມູນຕົວຊີ້ບອກການພັດທະນາຂອງໂລກ;

- 42) ໜ່ວຍງານຄົ້ນຄວ້າດ້ານສະພາບອາກາດ (CRU) ຂອງມະຫາວິທະຍາໄລ ແອງເລຍຕາເວັນອອກ. ອຸນຫະພູມ ແລະ ປະລິມານຝົນ ສະເລ່ຍປະຈຳເດືອນ ສຳລັບ ສປປ ລາວ, ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນ ລາວ ແຕ່ 1901-2015. 2017. ທະນາຄານໂລກ.
http://sdwebx.worldbank.org/climateportal/index.cfm?page=country_historical_climate&ThisCCCode=LAO ;
- 43) ສປປ ລາວ, 2013. ບົດສື່ສານແຫ່ງຊາດ ສະບັບທີ 2 ສົ່ງເຖິງ UNFCCC. URL:
<https://unfccc.int/sites/default/files/resource/Laonc2.pdf>;
- 44) ລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວ, 2019. ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນ ລາວ; ການປະເມີນຜົນລາຍຈ່າຍພາກລັດ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບດ້ານການເງິນ (PEFA) 2019;
- 45) ລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວ (2021). ບົດລາຍງານແບບສະໝັກໃຈ ຂອງ ສປປ ລາວ ສະບັບທີ 2: ເນື້ອໃນຕົ້ນຕໍ.
https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/277122021_Main_Message_Lao_PDR.pdf, p. 1;
- 46) ຄະນະກຳມະການແມ່ນ້ຳ ຂອງ ລາວ, 2014. ສະຖານະການກ່ຽວກັບຍຸດທະສາດຄຸ້ມຄອງການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ, ສປປ ລາວ: ກອງປະຊຸມກ່ຽວກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຂອງລຸ່ມແມ່ນ້ຳ ຂອງຄັ້ງທີ 2, MoNRE, ເດືອນຕຸລາ, 2014;
- 47) UN-Habitat, 2019. ໂອກາດສຳລັບການເຊື່ອມສານທາງສາຍຕັ້ງໃນຍຸດທະສາດພັດທະນາຕົວເມືອງທີ່ມີການປ່ອຍທາດອາຍເຮືອນແກ້ວຕ່ຳ ໃນ ສປປ ລາວ;
- 48) UNEP, 2020. ສ້າງຂີດຄວາມສາມາດແກ້ລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວ ໃຫ້ມີຄວາມກ້າວໜ້າໃນຂະບວນການແຜນງານແຫ່ງຊາດການປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ: ເອກະສານໂຄງງານ;
- 49) MONRE, 2022. ໜ້າທີ່ ຂອງ MONRE (ນີ້ລວມມີ ນີ້ລວມມີ: ຫ້ອງການ ຂອງກະຊວງ, ກົມຈັດຕັ້ງແລະ ພະນັກງານ, ກົມກວດກາ, ກົມແຜນການ ແລະ ການເງິນ, ກົມນິຕິກຳ, ກົມພັດທະນາທີ່ດິນ, ກົມຊັບພະຍາກອນນ້ຳ, ກົມສິ່ງແວດລ້ອມ, ກົມຕິດຕາມຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະສິ່ງແວດລ້ອມ, ກົມອຸຕຸນິຍົມ ແລະ ອຸທິກກະສາດ, ກົມຄຸ້ມຄອງການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ, ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ກອງເລຂາຄະນະກຳມະການແມ່ນ້ຳ ຂອງແຫ່ງຊາດ, ກອງທຶນປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ).
<http://www.MoNRE.gov.la/index.php/2018-07-09-15-05-58/2018-07-09-15-09-11>;
- 50) ທະນາຄານໂລກ, 2014. ການສ້າງຄວາມອາດສາມາດດ້ານສະຖາບັນການຈັດຕັ້ງ ຂອງ ສປປ ລາວ ເພື່ອຟື້ນຟູຄວາມທົນທານ: ຂໍ້ແນະນຳກອບວຽກໃນການຟື້ນຟູຫຼັງໄພພິບັດ ກໍລະນີສຶກສາໃນບັນດາປະເທດ;
- 51) PreventionWeb.net. ແຜນວາດ ຂອງກອບປະຕິບັດເຊັນໄດສຳລັບການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງຕໍ່ໄພພິບັດ 2015-2030. https://www.preventionweb.net/files/44983_sendaiframeworkchart.pdf ;
- 52) UNISDR, 2015. ກອບປະຕິບັດເຊັນໄດສຳລັບການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງຕໍ່ໄພພິບັດ.
<https://www.unisdr.org/we/coordinate/sendai-framework>;
- 53) UNDRR, 2023. ກອບປະຕິບັດເຊັນໄດສຳລັບການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງຕໍ່ໄພພິບັດ
<https://www.undrr.org/publication/sendai-framework-disaster-risk-reduction-2015-2030> ;
- 54) UN, 2015. ວາລະ 2030 ສຳລັບການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ.
https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/21252030_ສ່ວນຮ້ອຍ20Agendaສ່ວນຮ້ອຍ20forສ່ວນຮ້ອຍ20Sustainableສ່ວນຮ້ອຍ20Developmentສ່ວນຮ້ອຍ20web.pdf;
- 55) ທະນາຄານໂລກ ແລະ ທະນາຄານພັດທະນາອາຊີ, 2021. ສະພາບການກ່ຽວກັບຄວາມສ່ຽງຕໍ່ສະພາບອາກາດ ຂອງ ສປປ ລາວ. <https://www.adb.org/publications/climate-risk-country-profile-lao-pdr>;
- 56) ທະນາຄານພັດທະນາອາຊີ, 2023. ບົດລາຍງານການປະເມີນຜົນຄວາມສ່ຽງ ແລະ ຄວາມບອບບາງຕໍ່ສະພາບອາກາດ: ໂຄງການຂະແໜງການຕ່າງໂສ້ຄຸນຄ່າທຸລະກິດກະສິກຳທີ່ເປັນມິດກັບສະພາບແວດລ້ອມ;
- 57) ຄະນະກຳມະການແມ່ນ້ຳຂອງ, 2020. ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ. ຄະນະກຳມະການແມ່ນ້ຳຂອງ ເພື່ອການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ. <http://www.mrcmekong.org/our-work/topics/climate-change/>;
- 58) ວາລະສານການຄົ້ນຄວ້າທາງທຳລະນິພິສິກ: ຊັ້ນບັນຍາກາດ, 121, 3894–3906. URL:
<https://agupubs.onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.1002/2016JD024964> ;
- 59) ສູນສະຖິຕິແຫ່ງຊາດ, 2019. ບົດລາຍງານ ສປປ ລາວ Report: ແຜນງານການສຶກສາ KOICA-ESCAP, ສ້າງຄວາມອາດສາມາດກ່ຽວກັບການຕິດຕາມ ແລະ ເຕືອນໄພລ່ວງໜ້າກ່ຽວກັບໄພແຫ້ງແລ້ງ;
- 60) ທະນາຄານພັດທະນາອາຊີ, 2019. ການປະເມີນຄວາມສ່ຽງຕໍ່ໄພພິບັດ: ສປປ ລາວ ໂຄງການຂະແໜງການຄຸ້ມຄອງພື້ນຖານໂຄງລ່າງໃນຊົນນະບົດ ແລະ ເຂດຮັບນ້ຳແບບຍືນຍົງ;

- 61) ມະຫາວິທະຍາໄລນ໌ເທີດໍາ (University of Notre Dame), ແຜນງານລິເລີ່ມການປັບຕົວລະດັບໂລກ ຂອງ ນ໌ເທີດໍາ, 2021. ດັດຊະນີ ND-GAIN ສະຫຼຸບກ່ຽວກັບຄວາມບອບບາງຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຂອງປະເທດ ແລະ ສິ່ງທ້າທາຍອື່ນໆ ຂອງໂລກ ບວກກັບຄວາມພ້ອມເພື່ອປັບປຸງໃຫ້ມີຄວາມທົນທານ. (The ND-GAIN Country Index summarizes a country's vulnerability to climate change and other global challenges in combination with its readiness to improve resilience.);
- 62) UN-Habitat, 2020. ການປະເມີນຄວາມບອບບາງການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຂອງ ສປປ ລາວ: ຜົນການປະເມີນ ເບື້ອງຕົ້ນ;
- 63) ທະນາຄານໂລກ, 2011. ສະພາບການ ຂອງປະເທດກ່ຽວກັບຄວາມສ່ຽງຕໍ່ໄພພິບັດ ແລະ ການປັບຕົວ: ຄວາມບອບບາງ, ການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງ ແລະ ການປັບຕົວກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຂອງ ສປປ ລາວ;
- 64) ສູນ AHA, 2019. ລາຍງານສະຖານະການ: ພະຍຸລະດູຮ້ອນໂປດູ (Podul) and ພະຍຸດີເພຣຊັນເຂດຮ້ອນ ຄາຈິກີ (Tropical Depression Kajiki)<https://ahacentre.org/situation-update/situation-update-no-5-tropical-storm-podul-and-tropical-depression-kajiki-13-sep-2019/>;
- 65) UN-Habitat, 2016. ສ້າງຄວາມອາດສາມາດເພື່ອໃຫ້ທົນທານກັບສະພາບອາກາດ ແລະ ໄພພິບັດ ຂອງເມືອງນ້ອຍທີ່ມີຄວາມບອບບາງ ໃນ ສປປ ລາວ;
- 66) WHO, 2018. ກຸ່ມຄິດໄລ່ລະບາດວິທະຍາທີ່ມີຕໍ່ແມ່ ແລະ ເດັກ. ຂໍ້ມູນຄິດໄລ່ປີ 2018. URL:https://www.who.int/healthinfo/global_burden_disease/childcod_methods_2000_2016.pdf;
- 67) ທະນາຄານໂລກ, 2019. ການຟື້ນຟູ ແລະ ຄວາມທົນທານ ໃນ ສປປ ລາວ, ທະນາຄານໂລກ. <https://www.worldbank.org/en/news/feature/2019/04/09/recovery-and-resilience-in-lao-pdr>;
- 68) CFE-DM, 2021. ປຶ້ມຄູ່ມືອ້າງອີງສໍາລັບການຄຸ້ມຄອງໄພພິບັດ ໃນ ສປປ ລາວ. <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/disaster-mgmt-ref-hdbk-lao-pdr2021.pdf>;
- 69) ສູນ AHA, 2020. ພະຍຸລະດູຮ້ອນ “ຫຼິນຟາ (Linfa)” ແລະ “ນັງກາ” ປະເທດກໍາປູເຈຍ, ລາວ, ຫວຽດນາມ: ລາຍງານດ່ວນ https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/FlashUpdate_04_21Oct2020-TS-NANGKA-LINFA-MEKONG.pdf;
- 70) WEPA, 2016. ສະຖານະການ ຂອງປະເດັນສິ່ງແວດລ້ອມນໍ້າ - ສປປ ລາວ. URL: <http://www.wepa-db.net/policies/state/Lao/overview.htm>;
- 71) UNDP, 2015. ຂະແໜງຊັບພະຍາກອນທໍາມະຊາດ ທົບທວນເປົ້າໝາຍອະນາຄົດ. URL:http://www.la.undp.org/content/lao_pdr/en/home/presscenter/pressreleases/2015/11/10/natural-resources-sector-reviews-future-goals.html;
- 72) UN-Habitat, 2016. ບົດລາຍງານຕົວເມືອງໃຫຍ່ ຂອງໂລກ (Report) 2016: ການຫັນເປັນຕົວເມືອງ ແລະ ການພັດທະນາ - ອະນາຄົດທີ່ຈະມາເຖິງ ;
- 73) FAO (2010). ການປະເມີນຜົນກ່ຽວກັບຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ໂລກ 2010. URL: <http://www.fao.org/3/al547E/al547E.pdf>;
- 74) ອົງການຊ່ວຍເຫຼືອເດັກ, 2017. ການສຶກສາເປັນໄປໄດ້ຍາກ: ຜົນກະທົບ ຂອງໄພອັນຕະລາຍ ແລະ ໄພພິບັດ ທີ່ມີຕໍ່ກັບການເຂົ້າເຖິງ ແລະ ຄຸນນະພາບ ຂອງການສຶກສາ ໃນ ສປປ ລາວ ;
- 75) ກຸ່ມທະນາຄານໂລກ, 2016. ຄວາມສະເໝີພາບລະຫວ່າງຍິງ-ຊາຍ, ການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກ ແລະ ການເຕີບໂຕຢ່າງທົ່ວເຖິງ. URL:<http://documents1.worldbank.org/curated/en/820851467992505410/pdf/102114-REVISED-PUBLIC-WBG-Gender-Strategy.pdf> ;
- 76) ADPC, 2019. ການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງຕໍ່ໄພພິບັດໃນ ສປປ ລາວ;
- 77) ລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວ, 2014. ແຜນການເຄື່ອນໄຫວສໍາລັບການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງຕໍ່ໄພພິບັດ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງໃນຂະແໜງກະສິກໍາ (2014-2016). ວຽງຈັນ: ລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວ;
- 78) ທະນາຄານໂລກ, 2020. ພະຍາດໂຄວິດ -19 ກະທົບຕໍ່ການເຕີບໂຕ ຂອງ ສປປ ລາວ: ບົດລາຍງານທະນາຄານໂລກສະບັບໃໝ່<https://www.worldbank.org/en/country/lao/publication/covid-19-to-impact-lao-pdr-growth-debt-in-2020-new-world-bank-report>;

- 79) ສປປ ລາວ, 2011. ສະພາບການ ຂອງປະເທດກ່ຽວກັບຄວາມສ່ຽງຕໍ່ໄພພິບັດ ແລະ ການປັບຕົວ: ຄວາມບອບບາງ ການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງ ແລະ ການປັບຕົວກັບ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຂອງ ສປປ ລາວ;
- 80) EU, 2011. ການຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງຕໍ່ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ສໍາລັບການຄ້າປະກັນສະບຽງອາຫານ ໃນ ສປປ ລາວ;
- 81) ສປປ ລາວ, 2010. ເສດຖະກິດ, ສັງຄົມ ແລະ ສະພາບແວດລ້ອມ ຂອງ ການລົງທຶນໃນການຊຸດຄົ້ນບໍ່ແຮ່, ສປປ ລາວ;
- 82) MRC, 2019. ການສຶກສາກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການພັດທະນາແມ່ນໍ້າ ຂອງແບບຍືນຍົງ ລວມມີ ການ ເຊື່ອມສານໂຄງການພະລັງງານໄຟຟ້ານໍ້າຕົກ;
- 83) ອົງການອະນາໄມໂລກ, 2015. ບົດລາຍງານກ່ຽວກັບສະພາບອາກາດ ແລະ ສຸຂະພາບ, ສປປ ລາວ;
- 84) ທະນາຄານພັດທະນາອາຊີ, 2019. ການປະເມີນຜົນ ຂອງຂະແໜງພະລັງງານ, ຍຸດທະສາດ ແລະ ທິດທາງຕໍ່ໜ້າ, ສປປ ລາວ;
- 85) USAID, 2020. ການປະເມີນຜົນຄວາມບອບບາງ ຂອງຂະແໜງພະລັງງານລາວ ແລະ ແຜນການເຄື່ອນໄຫວດ້ານ ຄວາມທົນທານ;
- 86) GGGI, 2020. ການສົ່ງເສີມການມີສ່ວນຮ່ວມ ແລະ ການລົງທຶນຈາກພາກເອກະຊົນເພື່ອການເຕີບໂຕສີຂຽວ ແລະ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ;

ເວັບໄຊ

- <https://www.theguardian.com/global-development/2015/nov/25/Lao-counts-cost-climate-change-record-floods-drought-landslides-cop-21-paris-pledge>;
- ກຸ່ມຊ່ຽວຊານປະເທດກໍາລັງພັດທະນາ (2012). ແຜນງານແຫ່ງຊາດການປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ. ຄໍາແນະນໍາວິຊາການສໍາລັບຂະບວນການແຜນງານແຫ່ງຊາດການປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ. ເມືອງ ບອນນ໌ (Bonn): ກອງເລຂາ UNFCCC. ເມືອງບອນນ໌, ປະເທດເຢຍລະມັນ. ເດືອນທັນວາ 2012. <http://unfccc.int/NAP>;
- <https://www.worldbank.org/en/news/press-release/2011/08/17/lao-pdr-now-lower-middle-income-economy> accessed on 30 June 2021;
- <https://www.adb.org/countries/lao-pdr/economy#tabs-0-3>;
- <https://www.reuters.com/article/us-Lao-PDR-floods/floods-in-Lao-PDR-kill-20-damage-rice-crops-idUSBRE97R0BB20130828> ;
- https://laoepf.org.la/wp-content/uploads/formidable/32/5-year-Report-final_Eng.pdf;
- <https://reliefweb.int/report/lao-peoples-democratic-republic/typhoon-ketsana-caused-942-million-dollars-damage-laos>;

ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ

ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 1: ພາລະບົດບາດ ຂອງບັນດາພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໃນຂະບວນການສ້າງ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປັບຕົວ ຂອງ ສປປ ລາວ

ອົງການຈັດຕັ້ງ	ບົດບາດໃນຊ່ວງໄລຍະດຳເນີນຂະບວນການ NAP
ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ (ຊົງເຂດສິ່ງແວດລ້ອມ) - ກົມກົມສິ່ງແວດລ້ອມ - ກົມແຜນການ ແລະ ການເງິນ (ກຜງ) - ກົມອຸຕຸນິຍົມ ແລະ ອຸທິກກະສາດ (ກອຕທ) - ກົມຊັບພະຍາກອນນ້ຳ (ກຊນ)	ກົມສິ່ງແວດລ້ອມເຮັດໜ້າທີ່ປະສານງານກັບກົມ-ກອງກ່ຽວຂ້ອງຂອງບັນດາກະຊວງ ແລະ ອົງການ ຈັດຕັ້ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຂັ້ນສູນກາງ, ອົງການຈັດຕັ້ງທາງສັງຄົມ, ອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນ, ພາກເອກະຊົນ ແລະ ອົງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ. ກົມແຜນການ ແລະ ການເງິນ ເຮັດໜ້າທີ່ເປັນເສນາທິການດ້ານວຽກງານແຜນການ, ການຮ່ວມມື ແລະ ການເງິນ ຂອງ ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ມີສ່ວນຮ່ວມໃນການກຳນົດແຜນການ ສ້າງແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປັບຕົວ. ກົມອຸຕຸນິຍົມ ແລະ ອຸທິກກະສາດ ຮັບຜິດຊອບກ່ຽວກັບຂໍ້ມູນດ້ານສະພາບອາກາດ, ພູມອາກາດ ແລະ ອຸທິກວິທະຍາ, ຂອບວຽກການຕິດຕາມ ແລະ ລະບົບເຕືອນໄພລ່ວງໜ້າ, ສະນັ້ນ ກອຕທ ແມ່ນມີບົດບາດສຳຄັນໃນການສະໜອງລະບົບຄຸ້ມຄອງຂໍ້ມູນດ້ານສະພາບພູມອາກາດ ແລະ ຄຳຄິດຄຳເຫັນຕໍ່ສະພາບອາກາດທຽບຖານ ທີ່ຕິດພັນກັບ ລະບົບຄຸ້ມຄອງຂໍ້ມູນອຸຕຸນິຍົມ ແລະ ອຸທິກກະສາດ, ຄວາມອາດສາມາດ, ການເຊື່ອມສານ ແລະ ການຕິດຕາມ-ປະເມີນຜົນ; ຊ່ອງຫວ່າງໃນວຽກງານດັ່ງກ່າວໃນຂະແໜງການນີ້; ແລະ ກິດຈະກຳອື່ນໆທີ່ຈຳເປັນຕ້ອງຮວບ ຮວມໃນລະບົບການເຮັດວຽກເພື່ອສະໜັບສະໜູນການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຂອງ ກອຕທ ພ້ອມກັບສົມມຸດຖານການວິເຄາະສະພາບພູມອາກາດດ້ານສະພາບອາກາດແບບຫຍໍ້ສ່ວນທີ່ຈະເຮັດໃຫ້ສຳເລັດ ສຳລັບໂຄງການດັ່ງກ່າວ. ກົມຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ມີໜ້າທີ່ພັດທະນາ ແລະ ຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ລວມມີ ນ້ຳໜ້າດິນ, ດິນບໍລິເວນນ້ຳ, ອ່າງໂຕ່ງນ້ຳ, ນ້ຳໃຕ້ດິນ, ການເກັບນ້ຳເພື່ອນ້ຳປະປາ ແລະ ການກຳນົດຂອບເຂດນ້ຳ; ການຄົ້ນຄວ້າກ່ຽວກັບການປ່ອຍນ້ຳຈາກອ່າງເກັບນ້ຳເພື່ອຮັບປະກັນໃຫ້ໄດ້ຕາມຄວາມຕ້ອງການ ຂອງມະນຸດ ແລະ ຄວາມຍືນຍົງ ຂອງລະບົບນິເວດ. ພາຍໃຕ້ ໂຄງການສ້າງຄວາມກ້າວໜ້າ NAP, ກຊນ ສາມາດເຮັດບົດບາດໃນການສະໜອງສະພາບການທຽບຖານ, ຊ່ອງວ່າງ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການ ກ່ຽວກັບ ການປັບຕົວກັບ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໃນຂະແໜງຊັບພະຍາກອນນ້ຳ.
ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ (ຊົງເຂດກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້) - ສູນຄົ້ນຄວ້າສຳລັບຄວາມທົນທານໃນກະສິກຳ ຂອງສະຖານບັນຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳ, ປ່າໄມ້ ແລະ ພັດທະນາຊຸມນະບົດ; - ກົມປູກຝັງ; - ກົມລ້ຽງສັດ ແລະ ການປະມົງ; - ກົມປ່າໄມ້ ; - ກົມຄຸ້ມຄອງແລະພັດທະນາທີ່ດິນກະສິກຳ ; - ກົມແຜນການ ແລະ ການຮ່ວມມື.	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ຮັບຜິດຊອບກ່ຽວກັບຂະແໜງ ການປູກຝັງ, ລ້ຽງສັດ, ປະມົງ ແລະ ປ່າໄມ້ ແລະ ກິດຈະກຳທີ່ເປັນການສະໜັບສະໜູນໃຫ້ແກ່ສັງຄົມ. ພາຍໃຕ້ໂຄງການ NAP, ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ສາມາດເຮັດບົດບາດໃນການສະໜອງຂໍ້ມູນ ໂດຍສະເພາະກ່ຽວກັບ: i) ແຜນງານດ້ານປ່າໄມ້ ແລະ ກະສິກຳ; ii) ສະຖານະການທຽບຖານ ກ່ຽວກັບ ຄວາມຮູ້, ຄວາມອາດສາມາດ, ການເຊື່ອມສານເອົາວຽກງານ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ເຂົ້າໃນກົມຫຼັກໆ ຂອງກະຊວງດັ່ງກ່າວ; iii) ຊ່ອງວ່າງ ຂອງສິ່ງເຫຼົ່ານັ້ນ ໃນຂະແໜງການນີ້; ແລະ iv) ກິດຈະກຳທີ່ຈຳເປັນຕ້ອງມີເພື່ອສ້າງຂີດຄວາມສາມາດໃຫ້ເຊື່ອມສານ ເອົາວຽກງານການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ເຂົ້າໃນ ກະຊວງນີ້ໄດ້ດີຂຶ້ນ.

ກະຊວງການເງິນ - ກົມງົບປະມານແຫ່ງລັດ; - ກົມບັນຊີ; - ກົມກວດກາບັນຊີ. - ກົມແຜນການ ພະແນກເສດຖະກິດ; - ກົມຮ່ວມມືສາກົນ; - ກົມສົ່ງເສີມການລົງທຶນ. - ສູນສະຖິຕິແຫ່ງຊາດ (LSB)	ກະຊວງການເງິນ ແມ່ນຜູ້ຕັດສິນໃຈສຸດທ້າຍ ສໍາລັບ ການຈັດສັນຊັບພະຍາກອນ ຂອງລັດຖະບານ ແລະ ມີໜ້າທີ່ຄຸ້ມຄອງໂດຍກົງ ຕໍ່ກັບ ງົບປະມານບໍລິຫານວິຊາການ ໃນຂະນະທີ່ງົບປະມານເພື່ອການພັດທະນາ/ການລົງທຶນ ຈະຄຸ້ມຄອງໂດຍກະຊວງການເງິນ. ກະຊວງການເງິນ ຮັບຜິດຊອບສໍາລັບຈັດສັນງົບປະມານໃນທົ່ວທຸກຂັ້ນ ແລະ ທຸກຂະແໜງການ. ກົມບັນຊີ ແລະ ກວດກາບັນຊີ (Accounting and Audit) ຮັບຜິດຊອບສໍາລັບການຕິດຕາມລາຍຈ່າຍ/ການສະໜອງເງິນ ແລະ ການລາຍງານ. ກະຊວງການເງິນ ສາມາດມີບົດບາດສໍາຄັນໃນການສະໜອງຄໍາຄິດຄໍາເຫັນ ແລະ ຂໍສະເໜີແນະ ກ່ຽວກັບການຈັດສັນງົບປະມານແຫ່ງຊາດ ສໍາລັບ ຂະບວນການ NAP ພ້ອມກັບ ກົນໄກການສະໜອງເງິນທີ່ຈະມີສໍາລັບຂະບວນການດັ່ງກ່າວ. ນອກນັ້ນ, ກະຊວງການເງິນ ຍັງເຮັດໜ້າທີ່ເປັນກະຊວງສູນກາງປະສານງານເພື່ອວາງແຜນການພັດທະນາ ແລະ ການລົງທຶນ. ກະຊວງນີ້ສາມາດມີບົດບາດໃນການສະໜອງຄໍາຄິດຄໍາເຫັນຕໍ່ຂະບວນການ NAP ກ່ຽວກັບ ຂໍ້ມູນສະເພາະເຈາະຈົງ ກ່ຽວກັບ: i) ຂະບວນການວາງແຜນ, ຂັ້ນງົບປະມານ ແລະ ນະໂຍບາຍ ຂອງ ສປປ ລາວ; ແລະ ii) ຊ່ອງວ່າງກ່ຽວກັບຄວາມຮູ້ ແລະ ການສະໜອງເງິນ ເພື່ອການປັບຕົວ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໃນພາກລັດ ແລະ ເອກະຊົນ
ກະຊວງອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າ - ກົມນະໂຍບາຍ - ແຜນພະລັງງານ; - ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າພະລັງງານທົດແທນ.	ກະຊວງອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າ ຊີ້ນຳການຄຸ້ມຄອງກິດຈະກຳທັງໝົດທີ່ຕິດພັນກັບພະລັງງານ ໃນ ສປປ ລາວ ລວມມີ ພະລັງ ງານໄຟຟ້ານໍ້າຕົກ; ແລະ ການລົງທຶນໃນໂຄງການອຸດຕິຄົ້ນບໍ່ແຮ່. ກະຊວງນີ້ສາມາດມີບົດບາດໃນການສະໜັບສະໜູນ ແລະ ສະໜອງຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບໂຄງການລົງທຶນແລະພັດທະນາ ພະລັງງານ, ສະຖານະການທຽບຖານ, ຄວາມຮູ້ ແລະ ຂໍ້ມູນ, ຄວາມອາດສາມາດ, ການເຊື່ອມສານການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ເຂົ້າໃນຂະແໜງພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່.
ກະຊວງໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ - ສະຖານບັນຄົ້ນຄວ້າໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ; - ກົມຂົວ-ທາງ; - ກົມແຜນການ.	ຄວາມຮັບຜິດຊອບ ຂອງ ກະຊວງໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ ຈະລວມມີການຂົນສົ່ງ, ການວາງແຜນຜັງຕົວເມືອງ ແລະ ການພັດທະນາໂຄງລ່າງພື້ນຖານ. ພາຍໃຕ້ໂຄງການ NAP, ກະຊວງນີ້ສາມາດມີບົດບາດໃນການສະໜອງຂໍ້ມູນທີ່ມີລັກສະ ນະສະເພາະ ກ່ຽວກັບ: ແຜນງານໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ; ii) ສະຖານະການທຽບຖານ ທີ່ຕິດພັນກັບຄວາມຮູ້, ຂໍ້ມູນ, ຄວາມອາດສາມາດ ແລະ ເຊື່ອມສານ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ເຂົ້າໃນບັນດາກົມສໍາຄັນຂອງ ກະຊວງໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ; iii) ຊ່ອງຫວ່າງ ຂອງສິ່ງເຫຼົ່ານັ້ນ ໃນຂະແໜງການນີ້; ແລະ iv) ກິດຈະກຳທີ່ຈຳເປັນຕ້ອງມີເພື່ອສ້າງຂີດຄວາມສາມາດໃຫ້ເຊື່ອມສານການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ເຂົ້າໃນກະຊວງນີ້ໄດ້ດີຂຶ້ນ.
ກະຊວງສາທາລະນະສຸກ - ກົມສຸຂະພາບສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສຸຂະພາບອາຊີບ; - ກົມແຜນການ; - ກົມອະນາໄມ ແລະ ສິ່ງເສີມສຸຂະພາບ.	ກະຊວງສາທາລະນະສຸກ ແມ່ນຜູ້ສະໜອງບໍລິການສາທາລະນະສຸກໃຫ້ແກ່ປະຊາຊົນລາວ. ກະຊວງມີໜ້າທີ່ໃນການສ້າງນະໂຍບາຍ ແລະ ແບ່ງຄວາມຮັບຜິດຊອບດ້ານການບໍລິການສາທາລະນະສຸກໃຫ້ແກ່ສາທາລະນະສຸກຂັ້ນແຂວງ, ຂັ້ນເມືອງ ແລະ ໂຮງໝໍນ້ອຍ. ພາຍໃຕ້ໂຄງການນີ້, ກະຊວງນີ້ ສາມາດເຮັດບົດບາດໃນການສະໜັບສະໜູນຂໍ້ມູນທີ່ຕິດພັນກັບສາທາລະນະສຸກ, ສະຖານະການທຽບຖານ ທີ່ຕິດພັນກັບຄວາມຮູ້, ຂໍ້ມູນ, ຄວາມອາດສາມາດ ແລະ ການເຊື່ອມສານ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ເຂົ້າໃນຂະແໜງການສາທາລະນະສຸກ.
ກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ	ກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ ຮັບຜິດຊອບໃນການພັດທະນາ ແລະ ສະໜອງການສຶກສາລະດັບພື້ນຖານ ແລະ ລະດັບສູງ. ກະຊວງນີ້ ໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມໃນການສ້າງຍຸດທະສາດຄຸ້ມຄອງການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດແຫ່ງຊາດ ແລະ ນະໂຍບາຍຕ່າງໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ, ປະຈຸບັນແມ່ນພວມເຊື່ອມສານ ເອົາວຽກງານການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ເຂົ້າໃນຫຼັກສູດການສຶກສາຂັ້ນສູງ. ມີຄວາມເປັນໄປໄດ້ທີ່ຈະພາໃຫ້ມີນັກຮຽນທີ່ຮັບຮູ້ເຖິງການປັບຕົວຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ. ກະຊວງນີ້ ສາມາດສະໜອງຄໍາຄິດຄໍາເຫັນ ແລະ ຂໍ້ມູນທີ່ສໍາຄັນ

	ກ່ຽວກັບ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໂດຍຜ່ານກອງປະຊຸມປຶກສາຫາລື ແລະ ກິດຈະກຳຕ່າງໆ.
ກອງທຶນປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ	ກອງທຶນປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ ມີໜ້າທີ່ພາຍໃຕ້ ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ເພື່ອສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃນການປົກປ້ອງສິ່ງແວດລ້ອມ, ຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແບບຍືນຍົງ, ອະນຸລັກຮັກສາຊີວະນານາພັນ ແລະ ການພັດທະນາຊຸມຊົນ. ກອງທຶນນີ້ ເປັນອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ກຸ້ມຕີນເອງຂຶ້ນສູນກາງ ທັງທາງດ້ານການເງິນ ແລະ ການບໍລິຫານ ແລະ ປະຈຸບັນ ເປັນຊ່ອງທາງສໍາລັບການສະໜອງເງິນຈາກທະນາຄານໂລກ, UNDP ແລະ ຊັບພະຍາກອນພາຍໃນປະເທດ. ພາຍໃຕ້ ໂຄງການ NAP, ກອງທຶນນີ້ ຈະສະໜອງຂໍ້ມູນສະເພາະກ່ຽວກັບໂຄງການ ແລະ ແຜນງານດ້ານການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ; ຊ່ອງວ່າງ ຂອງໂຄງການສະໜັບສະໜູນທຶນ ຂອງ ກອງທຶນປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ ສໍາລັບ ການປັບຕົວກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ; ii) ການປະເມີນຄວາມຕ້ອງການດ້ານຄວາມສາມາດ ຂອງກອງທຶນປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ; iii) ສະຖານະການທຽບຖານ ຂອງທຶນສະໜັບສະໜູນການປັບຕົວກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ.
ບັນດາແຂວງ ແລະ ເມືອງ - ພະແນກແຜນການ; - ພະແນກກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ.	ພະແນກກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມຂັ້ນແຂວງ ແລະ ຂັ້ນເມືອງ ແລະ ກະຊວງອື່ນໆທີ່ມີຄວາມອ່ອນໄຫວກັບສະພາບອາກາດ ແມ່ນມີສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງ ເປັນຄູ່ຮ່ວມງານກັບໂຄງການ NAP ເພື່ອເປັນຂົວຕໍ່ຈາກຂັ້ນສູນກາງ ຮອດ ຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ. ຄວາມອາດສາມາດຈະສ້າງຂຶ້ນເພື່ອຈຸດປະສົງໃນການເຊື່ອມສານ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ເຂົ້າໃນ ຂະບວນການສ້າງຍຸດທະສາດ, ການວາງແຜນ ແລະ ຂັ້ນງົບປະມານ ໂດຍຜ່ານ ການພັດທະນາທັກສະໃນການວິເຄາະ ເພື່ອໃຫ້ເຂົາເຈົ້າ ສາມາດເຮັດໜ້າທີ່ເຂົ້າເຈົ້າໄດ້ດີຂຶ້ນ ເພື່ອແນະນຳໃຫ້ແຕ່ລະຂັ້ນ.
ອົງການຈັດຕັ້ງທາງສັງຄົມ	ອົງການຈັດຕັ້ງທາງສັງຄົມ ໃນ ສປປ ລາວ ມີສ່ວນຮ່ວມໃນການສ້າງຈິດສຳນຶກ ແລະ ໂຄສະນາຫຼາຍໆຫົວຂໍ້ ລວມມີ ການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ, ຄວາມໝັ້ນຄົງດ້ານສະພຽງອາຫານ, ການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ, ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ, ສິດທິມະນຸດ, ການມີສ່ວນຮ່ວມດ້ານບົດບາດຍິງ-ຊາຍ ແລະ ການສຶກສາ. ອົງການຈັດຕັ້ງທາງສັງຄົມ ແມ່ນຄູ່ຮ່ວມທາງຍຸດທະສາດທີ່ສໍາຄັນ ໃນການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ເພາະວ່າ ຜູ້ກ່ຽວຂ້ອງເຂົ້າເຈົ້າ ເຮັດວຽກຢູ່ກັບຊຸມຊົນທ້ອງຖິ່ນ. ພ້ອມທັງເຮັດວຽກກັບຫ້ອງການຕ່າງໆໃນຂັ້ນເມືອງ ແລະ ເຮັດວຽກໂດຍກົງກັບຊຸມຊົນ. ທີ່ສໍາຄັນໃນການເຂົ້າຮ່ວມໃນຂະບວນການ NAP ຈະແມ່ນສະຫະພັນແມ່ຍິງ ແລະ ຄະນະຊາວໜຸ່ມລາວ. ທັງ 2 ເຮັດບົດບາດໃນການມີສ່ວນຮ່ວມກັບກິດຈະກຳປຶກສາຫາລື ຂອງຂະບວນການ NAP ແລະ ໃຫ້ຄໍາຄິດຄໍາເຫັນ ແລະ ໃຫ້ຄໍາຕຳນິຕິຊົມທີ່ສໍາຄັນແກ່ຂະບວນການດັ່ງກ່າວ.
ພາກເອກະຊົນ - ສະພາອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າແຫ່ງຊາດລາວ (LNICC); - ສະຖາບັນການທະນາຄານ.	ພາກເອກະຊົນ ໂດຍສະເພາະ ຂະແໜງທະນາຄານ ແລະ ວິສາຫະກິດຂະໜາດນ້ອຍແລະກາງ ເຮັດບົດບາດສໍາຄັນໃນການຂັບເຄື່ອນການພັດທະນາປະເທດ ແລະ ສະນັ້ນ ຈຶ່ງມີບົດບາດໃນກິດຈະກຳການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ພາກເອກະຊົນຍັງຄົງບໍ່ທັນໄດ້ຮັບການພັດທະນາທີ່ດີເທື່ອ ໃນດ້ານ ຂອງການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ. ມີບໍລິສັດເອກະຊົນຈຳນວນໜ້ອຍຫຼາຍ ທີ່ສະໜອງການບໍລິການທີ່ມີຄຸນນະພາບ ສໍາລັບການປັບຕົວກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ. ການມີສ່ວນຮ່ວມໃນຂັ້ນເລີ່ມຕົ້ນ ແລະ ການເຂົ້າຮ່ວມໃນກອງປຶກສາຫາລືຫາລື ຂອງເຂົາເຈົ້າ ຈະສາມາດໃຫ້ຄໍາຄິດຄໍາເຫັນທີ່ມີປະໂຫຍດ ສໍາລັບຂະບວນການ NAP. ໂດຍຜ່ານ ຂະບວນການ NAP, ມັນຈະຍັງສືບຕໍ່ສ້າງສະພາບແວດລ້ອມທີ່ເອື້ອອຳນວຍໃຫ້ພາກເອກະຊົນ ໂດຍຜ່ານກິດຈະກຳຕ່າງໆ ເຊັ່ນ: ການສະໜອງຂໍ້ມູນສະໜັບສະໜູນການຕັດສິນໃຈ, ການພັດທະນາຄວາມອາດສາມາດ ເພື່ອ ດຳເນີນການປະເມີນຜົນຄວາມບອບບາງແບບເອກະລາດ ແລະ ແຜນການປັບຕົວ, ສ້າງບົດແນະນຳສໍາລັບການເຊື່ອມສານຄວາມສ່ຽງ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ອຳນວຍຄວາມສະດວກໃນການເຂົ້າເຖິງການເງິນທີ່ສາມາດຈ່າຍຄືນໄດ້.
ຄະນະກຳມະການແມ່ນໍ້າຂອງ ພະແນກແຜນການ;	ຄະນະກຳມະການແມ່ນໍ້າຂອງ ແມ່ນອົງການຈັດຕັ້ງລະຫວ່າງລັດຖະບານໃນຂັ້ນພາກພື້ນ ເຮັດວຽກກັບລັດຖະບານກຳປູເຈຍ, ລາວ, ໄທ ແລະ ຫວຽດນາມ ເພື່ອຮ່ວມກັນຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນນໍ້າທີ່ມີຮ່ວມກັນ ແລະ ການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ ຂອງ ແມ່ນໍ້າຂອງ.

• ໜ່ວຍງານປັບຕົວກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ.	ຄະນະກຳມະການແມ່ນ້ຳຂອງ ເຮັດໜ້າທີ່ເປັນຄັ້ງຄວາມຮູ້ ຂອງພາກພື້ນ ກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ຊຶ່ງຊ່ວຍປະກອບຂໍ້ມູນໃຫ້ແກ່ການຕັດສິນໃນບົນພື້ນຖານຫຼັກຖານທາງວິທະຍາສາດ.ເນື່ອງຈາກ ຄະນະກຳມະການແມ່ນ້ຳຂອງໄດ້ມີຫຼາຍໆແຜນງານທີ່ຕິດພັນກັບການຄົ້ນຄວ້າດ້ານການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ສຳລັບ LMB ຊຶ່ງ ສປປ ລາວ ປະກອບເປັນສ່ວນທີ່ສຳຄັນ. ສະນັ້ນ, ຄະນະກຳມະການແມ່ນ້ຳຂອງ ສາມາດສະໜອງຂໍ້ມູນວິທະຍາສາດດ້ານການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ, ການຈຳລອງສະຖານະການ, ການພະຍາກອນ ແລະ ການວິເຄາະຄວາມສ່ຽງ ສຳລັບ ຂະບວນການ NAP.
ສະຖາບັນການສຶກສາ ແລະ ການຄົ້ນຄວ້າ • ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ ຂອງ ສປປ ລາວ (ມຊ)	ມຊ ຈະມີບົດບາດໃນການດຳເນີນການສຶກສາ ແລະ ຄົ້ນຄວ້າ, ແລະ ສ້າງຮູບແບບຈຳລອງສະພາບອາກາດ, ຄາດຄະເນ ແລະ ສົມມຸດຖານການວິເຄາະສະພາບພູມອາກາດ, ແລະ ພະຍາກອນລະດູການ, ໃຫ້ຄວາມກະຈ່າງແຈ້ງກ່ຽວກັບຄວາມບໍ່ແນ່ນອນ ແລະ ຜົນກະທົບຂອງການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໃນ ສປປ ລາວ ຊຶ່ງ ສາມາດຮັບໃຊ້ປະຊາຊົນໃນບາງຕົວຊີ້ບອກດ້ານກິດຈະກຳສ້າງຄວາມທົນທານ ໂດຍຜ່ານ ຖານຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບຜົນກະທົບ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ສຳລັບແຕ່ລະເຂດສະພາບອາກາດ ແລະ ກຸ່ມທີ່ມີຄວາມບອບບາງ.
ບັນດາອົງການຈັດຕັ້ງໃນເຄື່ອນຍ້າຍຂອງສະຫະປະຊາຊາດ: • UNEP; • UN-Habitat; • UNDP; • FAO; • WFP; • ແລະ ອື່ນໆ.	ບັນດາອົງການຈັດຕັ້ງໃນເຄື່ອນຍ້າຍ ຂອງສະຫະປະຊາຊາດ ມີການພັດທະນາ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການສ້າງຄວາມທົນທານຕໍ່ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຈຳນວນຫຼາຍ ໃນໄລຍະທົດສະຫວັດທີ່ຜ່ານມາ. ການມີສ່ວນຮ່ວມ ຂອງເຂົາເຈົ້າໃນກິດຈະກຳປຶກສາຫາລືສາມາດສະໜອງຄຳຄິດຄຳເຫັນ ຊຶ່ງຈະໃຫ້ການເຊື່ອມໂຍງກັບໂຄງການທີ່ມີຜູ້ໃຫ້ທຶນສະໜັບສະໜູນກິດຈະກຳດ້ານການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໃນອະດີດ, ປະຈຸບັນ ແລະ ອະນາຄົດ.
ອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນ • ທະນາຄານໂລກ; • ທະນາຄານພັດທະນາອາຊີ; • GIZ; • IUCN; • Oxfam International; • CARE; • ແລະ ອື່ນໆ.	ອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນ ໂດຍຜ່ານການມີສ່ວນຮ່ວມໃນກອງປຶກສາຫາລືສຳລັບຂະບວນການ NAP ສາມາດໃຫ້ຄຳຄິດຄຳເຫັນ ແລະ ຂໍ້ມູນສຳຄັນກ່ຽວກັບ ບັນດາໂຄງການ ແລະ ແຜນງານດ້ານການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ.

